Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

1425

22
Q-82

2010

22
գ-82

ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ԱՄԱՐԱՆԻՈՑ

ԹՈՒՂԹՔ
ՊՕՂՈՍԻ, ՅԱԿՈՎԲԱՅ,
ՊԵՏՐՈՍԻ, ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԵՒ ՅՈՒԴԱՅԻ
ԱՌԱՔԵԼԱՑ
ԵՒ
ՅՈՀՆՆՈՒ ՄԿՐՏՉԻ

ՅԱԽՈՒՔ
Ց. ՄԱՐԳԱՐԵՑՈՅ ԵՒ Գ. ՍԱՀԱԿԵՑՈՅ ՔՆՆԵՐԱՑ

Կ. ՊՕԼԻՍ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Թ. ՏԻԳԻՏՅԵԱՆ
— 1871 —

2001

ՏՊԱԳՐԵԱԼ

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ Տ· Տ· ԳԼՈՒԽՑ

ԱՋԳԱՍԷՐ ԵՒ ԱՄՏՈՒԱԾՔՆՏՒՐ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

ԵՒ

Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ Ս· ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ

ՏԵԱՒՆ ԵՍԱՅԵԱՑ ՎԻՀԱՓԱՅ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ԵՒ

Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ Կ· ՊՕԼՍՈՑ

ՏԵԱՒՆ ՄԿՐՏՉԻ ՍՐՄԱՋԱՆ ԱՐՀԻԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

46560 -ահ

31548.44

Մինչդեռ հայելին նորա՝ վերացաւ . եւ
ամպն կալաւ զնա յաչաց նոցա ։

ԳՈՐԾՔ
ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ԳԼ. Ա.

1 Զբանն առաջին ըստ սրտարի՛ վասն ամե-
նայնի, ո՛ թէոփիլէ, ըստ սկսաւ Յիսուս առ-
2 նել եւ ուսուցանել, *մինչեւ յօրն զոր առաքե-
ցեալ առաքելոցն ՚ի ձեռն հոգւոյն սրբոյ՝
3 զորս ընտրեաց, եւ վերացաւ: *Որոց յան-
դիման կացոյց զինքն կենդանի յետ չարչա-
րանացն իւրոց, ՚ի բազում ապուեսաս, յա-
ւուրս քառասուն երեւեալ նոցա եւ ասել
4 վասն արքայութեանն աստուծոյ: *Եւ ՚ի հա-
ղորդել ընդ նոսա հայեաւ՝ պատուէր տայր
նոցա՝ յերուսաղէմէ մի՛ մեկնել, այլ սպաս-
ել աւետեացն հօր՝ զոր լուարուք յինէն:
5 *Զի յովհաննէս մկրտեաց ՚ի ջուր, այլ դուք
մկրտիցիք ՚ի հոգին սուրբ, ոչ յետ բազում
6 ինչ աւուրց այսոցիկ: *Եւ նոքա մասուս-

ցեալ հարցանէին զնա եւ ասէին, տէր՝ եթէ
՚ի ժամանակի՞ սոսա յայսմիկ հաստուցանելոյ
էցես զարքայութիւնն իսրայէլի։ *Ասէ ցնոսա. 7
ոչ է ձեզ գիտել զժամն եւ զժամանակս,
զոր հայր եսո յիւրում իշխանութեան. *այլ 8
առջիք զօրութիւն ՚ի հասանել հոգւոյն սրբոյ
՚ի վերայ ձեր, եւ եղիջիք լինձ վկայք յերու-
սաղէմ եւ յամենայն հրէաստանի եւ ՚ի սա-
մարիա եւ մինչեւ ՚ի ծագս երկրի։ *Եւ զայս 9
իբրեւ ասաց՝ մինչդեռ հայէին նոքա՝ վերա-
ցաւ, եւ ամպն կալաւ զնա յաչաց նոցա։ *Եւ 10
մինչդեռ պշուցեալ էին ընդ երկինս երթալոյ
նորա, եւ ահաւասիկ արք երկու երեւեցան
նոցա ՚ի հանդերձս սպիտակս, *որք եւ ա- 11
սացին. արք գալիլեացիք, ո՞ կայք հայեցեալ
ընդ երկինս. այս Յիսուս՝ որ վերացաւն ՚ի
ձէնջ յերկինս, այնպէս եկեսցէ՝ զոր օրինակ
տեսիք զնա երթալ յերկինս։ *Ապա դար- 12
ձան յերուսաղէմ յանուանեալ լեռնէն ձի-
թենեաց. որ է մերձ յերուսաղէմ ըստ շարա-
թու ճանապարհի։ *Եւ իբրեւ մտին, ելին ՚ի 13
վերնատունն՝ ուր վանքն էին այնորս
եւ յակոբոս՝ և յովհաննէս եւ անդրէաս, փի-
լիպպոս եւ թովմաս, բարթողոմէոս եւ
մատթէոս, յակոբոս ալփեան եւ շմաւոնն
նախանձաւոյղ եւ յուդայ յակոբեան։ *Որ- 14
քա ամենեքեան էին հանապազորդեալ մի-

աբան յաղօթս հանդերձ կանանմբք եւ մա-
րեմաւ մաւրն Յիսուսի եւ եղբարբք նորա։
15 *Եւ յաւուրսն յայնոսիկ յարուցեալ պետրոս ԱՃ
'ի մէջ եղբարցն՝ ասէ. եւ էր անդ բազմու-
թիւն անուանց իբրեւ հարիւր եւ քսանից։
16 *Ա.րք եղբարբք, պարտ էր կատարել գրոյն,
զոր յառաջագոյն ասաց հոգին սուրբ 'ի բե-
րանոյ դաւթի՝ վասն յուդայի, որ եղեւ ա-
17 ռաջնորդ ունելեացն Յիսուսի. *Զի 'ի թիւս
մեր էր՝ ընդ մեզ. եւ հասեալ էր նմա վիճակ
18 պաշտաման այսորիկ։ *Սա ստացաւ դեօղ
'ի վարձուց անիրաւութեան, եւ ուռուցեալ
հերձաւ ընդ մէջ՝ եւ հեղաւ ամենայն փոր
19 նորա։ *Եւ յայտնի եղեւ ամենեցուն՝ որ բը-
նակեալ են յերուսաղէմ. մինչեւ կոչել դեղ-
ջըն այնմիկ բարբառով իւրեանց ակեղ-
20 դամայ, այսինքն է՝ դեօղ արեան։ *Զի գը-
րեալ է 'ի գիրս սաղմոսաց. եղիցի բնակու-
թիւն նորա աւերակ, եւ մի՛ ոք լիցի որ բնա-
կիցէ 'ի նմա, եւ զկարդ նորա առցէ այլ։
21 Ա.րդ՝ պարտ է յարանցս յայսցանէ՝ եկելոցս
ընդ մեզ յամենայն ժամանակի, յորում մուտ
22 եւ ել առ մեզ տէր Յիսուս. *սկսեալ 'ի մկըր-
տութենէն յովհաննու մինչեւ յօրն՝ յորում
վերացաւ 'ի մէնջ, վկայ յարութեան նորա
23 ընդ մեզ լինել միւսով 'ի սոցանէ։ *Եւ կա-
ցուցին երկուս, զյովսէփ՝ որում բարսաբաս

կոչէին, որ անուանիցուն յուստոս, եւ ըղ
Տատաթիա։ *Եւ կացեալ յաղօթս՝ ասեն. 24
Դու տէր սրտագէտ ամենայնի, յայտնեա
զմի ոք՝ զոր ընտրեցեր ի տոցանէ յերկոցունց, 25
*առնուլ զվիճակ պաշտաւնեայ տյտորիկ եւ
զառաքելութեան, յորմէ անկաւ յուդաս՝ գը-
նալ ի տեղի իւր։ *Եւ եռուն վիճակս նո- 26
ցա, եւ եկաներ վիճակն մատաթիա. եւ հա-
շուեցաւ ընդ մեռատան առաքեալսն։

Գլ. Ը.

Եւ ի կատարել աւուրցն պէնտեկոստէից՝ 1
էին ամենեքեան միաբան ի միասին։ *Եւ 2
եղեւ յանկարծակի հնչիւն յերկինից՝ եկեալ
իբրեւ սաստիկ հողմոյ. եւ ելից զամենայն
տունն յորում նստէին։ *Եւ երեւեցան նոցա 3
բաժանեալ լեզուք իբրեւ ի հրոյ. եւ նստաւ
իւրաքանչիւր ի վերայ նոցա։ *Եւ լցան ա- 4
մենեքեան հոգւով սրբով, եւ սկսան խօսել
յայլ եւ այլ լեզուս՝ որպէս եւ հոգին տայր
բարբառել նոցա։ *Եւ էին յերուսաղէմ բը- 5
նակեալ հրէայք՝ արք երկիւղած յամենայն
ազգաց, որ ի ներքոյ երկնից։ *Եւ իբրեւ ե- 6
ղեւ բարբառս այս՝ եկն միաբան բազմու-
թիւնն եւ խառնեցաւ. զի լսէին իւրաքան-
չիւր լեզուս խօսել նոցա։ *Սքանչանային 7

ամենեքեան, եւ զարմանային, եւ առին ընդ-
միմեանս. ո՞չ աւասիկ ամենեքեան սոքա որք
8 խօսին՝ գալիլեացիք են. *եւ զիա՞րդ լսեմք
մեք զիւրաքանչիւր բարբառս մեր՝ յորում
9 ծնեալ եմք. *Պարթեւք եւ Մարք եւ Ելա-
մացիք եւ որ բնակեալ են ի Միջագետս, ի
Հրէաստանի եւ ի Գամիրա, ի Պոնտոս եւ
10 յԱսիա, *ի Փռիւգիա եւ ի Պամփիլիա, յԵ-
գիպտոս եւ ի կողմանս Լիբացւոց, որ ընդ
Կիւրենեայիա, եւ որ եկք Հռոմայեցիք.
11 *Հրէայք եւ եկք նոյնպէս, Կրետացիք եւ
Ս.րաբացիք, լսեմք խօսից նոցա ի մեր լեզուս
12 զմեծամեծս աստուծոյ։ *Սքանչանային ա-
մենեքեան զարմացեալք, եւ առէին միմեանս
13 եւանս. ի՞նչ կամիցի այս լինել։ *Եւ կիսո-
ցըն ընդ խաղ արկեալ առէին, թէ քաղց-
14 ուալից իցեն։ *Յարուցեալ պետրոս հան-
դերձ մեռաւանիւքն՝ ամբարձ ձայն իւր
եւ խօսեցաւ ընդ նոսա. արք հրէաստան-
եայք եւ որ բնակեալ էք յԵրուսաղէմ ամե-
նեքեան, այս ձեզ յայտնի լիցի եւ ունկն դիք
15 բանից իմոց։ *Ոչ որպէս դուքդ կարծէք՝ թէ
սոքա արբեալ իցեն, զի դեռ երեք ժամք են
16 աւուրս։ *Այլ այս է՝ որ ասացաւ ի ձեռն
17 մարգարէին յովելեայ. *Եւ եղիցի յետ այ-
սորիկ յաւուրս յետինս՝ ասէ աստուած, հե-
ղից հոգւոյ իմմէ ի վերայ ամենայն մարմնոյ,

եւ մարդ արէասցին ուստերք ձեր եւ դրա-
տերք ձեր. եւ երիտասարդք ձեր տեսիլս
տեսցեն, եւ ծերք ձեր երազովք երազիս-
ցին: *Եւ ի վերայ ծառայից իմոց եւ ի վե- 18
րայ աղախնայից իմոց՝ յաւուրսն յայնոսիկ հե-
ղից հոգւոյ իմմէ, եւ մարգարէասցին, *Եւ 19
տայց նշանս յերկինս ի վեր եւ նշանս յերկիր
ի խոնարհ, արիւն եւ հուր եւ մշուշիկ ծխոյ:
*Սրեղականն դարձցի ի խաւար, եւ լուսին 20
յարիւն՝ մինչչեւ եկեսցէ օր տեառն մեծ
եւ երեւելի: *Եւ եղիցի ամենայն որ կար- 21
դասցէ զանուն տեառն՝ կեցցէ:

ԱՔ *Սրք իսրայէլացիք, լուարուք զբանս 22
զայսոսիկ. զՅիսուս նազովրեցի, զայր յու-
ցեալ յաստուծոյ ի ձեզ զօրութեամբ՝ եւ նըշ-
շանօք եւ արուեստիւք, զոր արար նովաւ
աստուած ի միջի ձերում, որպէս եւ դուք իսկ
գիտէք: *Զնա նկատուեալ խորհրդով եւ կան- 23
խագիտութեամբն աստուծոյ՝ մատնեալ ի
ձեռս անօրինաց եւ բեւեռեալ ի փայտի՝ սպա-
նէք: *զոր աստուած յարոյց՝ լուծեալ զկր- 24
կունս մահու. քանզի ոչ էր հնար ընկալնուլ
ի նմանէ: *Դաւիթ իսկ ասէ զնմանէ. յա- 25
ռաջագոյն տեսանէի զտէր առաջի իմ յամե-
նայն ժամ, զի էր ընդ աջմէ իմմէ, զի մի՛ սա-
սանեցայց. *վասն այսորիկ ուրախ եղե սիրտ 26
իմ, եւ յնծացաւ լեզու իմ. եւս եւ մարմին

27 իմ բնակեսցէ յուսալ։ *Զի ոչ թողցես զան-
ձն իմ ՚ի դժոխս եւ ոչ տացես սրբոյ քումմ
28 տեսանել զապականութիւն ։ *Ծանուցեր
ինձ զճանապարհս քո կենաց. լցուցեր զիս ու-
րախութեամբ երեսաց քոյ ՚ի քաղցրութիւնէ։
29 *Ա՛րք եղբարք՝ պարտ է համարձակութեամբ
ասել վասն նահապետին դաւթի, զի մեռաւ
եւ թաղեցաւ, և գերեզման նորա կայ ՚ի մի-
30 ջի ձերում մինչեւ ցայսօր։ Զի մարգարէ
էր, եւ գիտէր՝ եթէ երդմամբ երդուաւ նո-
մա աստուած ՚ի պտղոյ որովայնէ նորա նըս-
31 տուցանել յաթոռ նորա։ *յառաջագոյն ծա-
նուցեալ յոսեցաւ վասն յարութեանն Քրիս-
տոսի. զի ոչ թողաւ զոք նորա ՚ի դժոխս, եւ
ոչ մարմին նորա եռաս զապականութիւն։
32 *Զայս Յիսուս յարոյց Աստուած, որում ամե-
33 նեքեան մեք վկայեմք ։ *Աջմէ Աստուծոյ
բարձրացեալ, զաւետիս Հոգւոյն սրբոյ ըն-
կալեալ ՚ի հօրէ՝ սփռեաց զայս, զոր դուք
34 իսկ տեսանէք և լսէք։ *Զի ոչ եթէ դաւիթ
ել յերկինս, ասէ իսկ ինքն. ասաց տէր տեառ
35 իմ, նիստ ընդ աջմէ իմմէ՝ *մինչեւ եդից զթըշ-
36 նամիս քո պատուանդան ոտից քոց։ *Ա՛րդ՝
ճշմարտութիւ գիտասցէ ամենայն տունդ իսրայէ-
լի, զի և տէր զնա և օծեալ աստուած արար.
37 զայս Յիսուս՝ զոր դուքն խաչեցէք։ *Եւ լը-
սեալ զայս՝ զղջացան ՚ի սիրտս իւրեանց. եւ

աանն ցակատրոս և ցայլ առաքեալսն. պինդ
դործ նոցուք առք երդարձք: *Ասէ ցնոսա պետ- 38
րոս. ապաշաւեցէք և մկրտեսցի իւրաքան-
չիւր ոք ի ձէնջ յանուն տեառն յիսուսի քրիս-
տոսի ի թողութիւն մեղացդ, և ընկալջիք զաւե-
տիս հոդւոյն սրբոյ: *Ձի ձեզ են աւետիքս և 39
որդւոցդ ձերոց, և ամենայն հեռաւորացդ՝ զորս
կոչեսցէ տէր աստուած մեր: *Եւ այլովք 40
բանիւք բազմօք վկայութիւն դնէր, և մխի-
թարէր զնոսա և ասէր. ապրեցարուք յսդդէ
ասի խոտորելոյ յայսմանէ: *Ոմանք յօժա- 41
րութեամբ ընկալեալ զբանն նորա մկրտեցան.
և յաւելան յաւուրն յայնմիկ ոգի՛ք երկու
երեք հարիւրք:

ԱԳ *Եւ էին հանապազորդեալք վարդապե- 42
տութեան առաքելոցն, և հաղորդութեան՝
և բեկանելոյ հացին, և աղօթիւք: *Եւ լինէր 43
ամենայն անձին՝ ահ և երկիւղ. բազում նըշ-
ոանք և արուեստք ի ձեռս առաքելոցն դոր-
ծէին: *Ամենայն հաւատացեալքն էին ի 44
միասին, և ունէին զամենայն ինչս հասարա-
կաց: *Եւ զստացուածս և զինչս վաճառէ- 45
ին, և բաշխէին զոյն ամենեցուն՝ ումմ գի-
արդ պիտոյ ինչ լինէր: *Հանապազօր հան- 46
խնայ միաբանութեամբ ի տաճարին, և առ-
տնին՝ բեկանէին զհացն, և առնուին կե-
րակուր ուրախութեամբ և միամտութեամբ

47 սրտիւ. օրհնէին զԱստուած, և ունէին շնորհս առ ամենայն ժողովուրդն. և Տէր յաւելոյր ի վերուստն հանապազորդ ի նոսին։

ԳԼ. Գ.

1 *Պետրոս եւ յովհաննէս ելանէին ի տաճար
2 անդր յինն երրորդ ժամու աղօթից։ *Եւ էր այր մի կաղ յորովայնէ մօր իւրոյ՝ զոր բարձեալ դնէին հանապազ առ դրան տաճարին, որ կոչէր գեղեցիկ, խնդրել ողորմութիւն
3 յոյնոցանէ՝ որ մտանէին ի տաճարն։ *Որոյ տեսեալ զպետրոս եւ զյովհաննէս՝ զի մտանէին ի տաճարն, աղաչէր ողորմութիւն
4 առնուլ։ *Հայեցաւ ի նա պետրոս յովհաննու հանդերձ, եւ ասէ. հայեաց ի մեզ։
5 *Նա դարձաւ ի նոսա եւ ակն ունէր առնուլ ինչ ի նոցանէ։ *Եւ ասէ պետրոս, արծաթ և ոսկի ոչ ունիմ. բայց զոր ունիմ՝ զայս տայ քեզ, յանուն Յիսուսի Քրիստոսի Նազովրեցւոյ արի եւ գնա։ *Եւ կալեալ զաջ
7 նորա ձեռանէ նորա՝ յարոյց զնա. եւ անդէն
8 հաստատեցան բարձք նորա եւ սրունք։ *Ի վեր վազեալ եւ ոտքս գնալ, եւ եմուտ ընդ նոսա ի տաճարն. գնայր և վազվազէր
9 եւ օրհնէր զԱստուած։ *Եւ ետես ամենայն ժողովուրդն զնա, զի գնայր եւ օրհնէր զԱստո-

ուած. *եւ գիտէին զնա՝ զի տա էր, որ նըս- 10
տէր վասն ողորմութեան առ դեղեցիկ դըռ-
նան տաճարին, եւ լցան զարմանալեօք ՚ի
վերայ նշանին՝ որ եղեւ: *Եւ մինչ նա ունէր 11
զպետրոս եւ զյովհաննէս, ընթացաւ ամե-
նայն ժողովուրդն առ նոսա ՚ի սրահն՝ որ կո-
չէր սողոմոնի՝ զարմացեալք: *Իբրեւ եւտես 12
պետրոս, պատասխանի եւս ժողովրդեանն.
արք իսրայէլացիք, զի՞ զարմացեալ էք ՚ի վե-
րայ այսորիկ կամ ընդ մեզ զի՞ էք սլշու-
ցեալ, իբրու թէ անձին զօրութեամբ կամ
քաջութեամբ արարեալ էցէ զդնալդ դմա:
*Աստուած Աբրահամու եւ Աստուած Սահա- 13
կայ՝ եւ Աստուած Յակոբայ, Աստուած հայ-
ցըն մերոց փառաւորեաց զորդի իւր զՅիսուս,
զոր դուքն մատնեցէք եւ ուրացարուք առաջի
պիղատոսի, ՚ի դատել նորա արձակել: *Եւ 14
դուք զսուրբն եւ զարդարն ուրացայք, եւ
խնդրեցէք այր մի մահապարտ շնորհել ձեզ:
*Եւ զառաջնորդ կենացն սպանէք, զոր Ա.տա- 15
ուած յարոյց ՚ի մեռելոց, որում մեք իսկ վկայ
եմք: *Եւ հաւատովք անուան նորա զա՝ զոր 16
տեսանէք եւ գիտէք, հաստատեաց անուն
նորա. եւ հաւատքն որ նովաւ, եւտուն դմա
զառողջութիւնս զայս՝ յանդիման ձեր ամե-
նեցուն: *Եւ արդ եղբարք՝ գիտեմ զի ան- 17
գիտութեամբ արարէք՝ որպէս եւ իշխանքն

18 ձեր։ *Ա.յլ Ա.տուած՝ որպէս յառաջագոյն
պատմեաց ՚ի բերանոյ ամենայն մարգարէից
զչարչարեալն Քրիստոսի իւրոյ՝ նոյնպէս եւ
19 կատարեաց։ *Ա.րդ՝ ապաշաւեցէք եւ դար-
20 ձարուք ՚ի ջնջիլ զմեղս ձեր. *որպէս զի ե-
կեսցեն ժամանակք հանգստեան յերեսաց
տեառն. եւ առաքեսցէ զյառաջագոյն նը-
21 կատեալն ձեզ՝ զՅիսուս Քրիստոս։ *Զոր
պարտ է երկինից ընդունել մինչեւ ՚ի ժա-
մանակս ամենեցուն հաստատելոյ, զորոց
խօսեցաւ Ա.տուած ՚ի բերանոյ սրբոց իւ-
րոց մարգարէից։

22 *Մովսէս ասաց ցհարսն մեր. Թէ մարգարէ զձ
յարուսցէ ձեզ Տէր Ա.տուած ձեր յեղբարց
ձերոց իբրեւ զիս, նմա լուիջիք՝ ըստ ամե-
23 նայնի՝ որ ինչ եւ խօսեսցի առ ձեզ։ *Եւ ե-
ղիցի ամենայն անձն՝ որ ոչ լուիցէ մարգարէ-
ին այնմիկ, ատտակեսցի ՚ի ժողովրդենէն։
24 *Եւ ամենայն մարգարէք՝ որ ՚ի սամուէլէ եւ
այսր խօսեցան եւ պատմեցին զաւուրս զայ-
25 սոսիկ։ *Դուք էք որդիք մարգարէիցն եւ
ուխտին, զոր ուխտեաց Ա.տուած ընդ հարսն
մեր, եւ ասէ ցԱբրահամ. ՚ի զաւակի քում
26 օրհնեսցին ամենայն ազգք երկրի։ *Ձեզ նախ
յարոյց Ա.տուած զորդի իւր, եւ առաքեաց
զնա օրհնել զձեզ՝ ՚ի դառնալ ձեզ իւրաքան-
չիւր ՚ի չարեաց ձերոց։

ԳԼ. Գ.

Եւ միւնչդեռ ելանէին նոքա ընդ ժողովըր 1
դեանն, հասին ՚ի վերայնոցա քահանայապետք
եւ իշխանք տաճարին եւ սադուկեցիքն,
*զայրագնեալք՝ վասն ուսուցանելոյ նոցա րղ- 2
ժողովուրդն եւ պատմելոյ Յիսուսիւ զյարու-
թիւն մեռելոյ։ *Մխեցին ՚ի նոսա զձեռս 3
իւրեանց, եւ եդին զնոսա ՚ի բանտի՝ մին-
չեւ ՚ի վաղիւն, զի էր ընդ երեկս։ *Իսկ բա- 4
զումք ՚ի լսողաց բանին՝ հաւատացին. եւ ե-
ղեւ թիւ մարդկան իբրեւ հազարաց հնգից։
*Եւ եղեւ ՚ի վաղիւ անդր՝ ժողովել նոցա 5
զիշխանան եւ զերիցսունան եւ զդպիրս յերու-
սաղէմ, *եւ զաննա քահանայապետ եւ զ 6
կայիափա եւ զյովհաննէս եւ զաղէքսանդ-
րոս, եւ որք միանդամ էին յազգէ քահանա-
յութեանն։ *Եւ կացուցեալ զնոսա ՚ի մէջ 7
հարցանէին. որո՞վ զօրութեամբ կամ որո՞վ անու-
ամբ արարէք դուք զայս։ *Յայնժամ պետ- 8
րոս լցեալ հոգւով սրբով՝ ասէ ցնոսա. իշ-
խանք ժողովրդեան եւ երիցունք իսրայէլի.
*եթէ արժա՞ն ինչ լինի դատել զմեզ այսօր 9
վասն երախտեաց առն մերոյ տկարի, որով սա
բժշկեցաւ։ *Յայտնի լինի ամենեցուն ձեզ 10
եւ ամենայն ժողովրդեանդ իսրայէլի. զի

յանուն Յիսուսի քրիստոսի նազովրեցւոյ՝ զոր դուքն խաչեցէք՝ զոր յարոյց ի մեռելոց, նովաւ սա կայ առաջի ձեր
11 ողջացեալ։ *Նա է վէմն անարգեալ ի ձէնջ
12 շինողաց, որ եղեւ գլուխ անկեան. *եւ չիք այլով իւիք փրկութիւն. զի եւ ոչ անուն այլ
գոյ ի ներքոյ երկնից տուեալ ի մարդիկ՝ որով արժան իցէ կեալ մեզ։
13 *Հայեցեալ ի համարձակութիւնն պետրոսի եւ յովհաննու, եւ ի վերայ հասեալ՝ թէ
արք տգէտք եւ առանց դպրութեան են, զարմանային. զի ճանաչէին զնոսա՝ թէ ընդ
14 Յիսուսի էին. *եւ զայրն եւս տեսանէին զբուժեալն՝ զի կայր ընդ նոսա, եւ ոչինչ կա-
15 րէին ասել պատասխանի։ *Եւ հրամայեալ նո-
ցա արտաքս քան զառեանն ելանել, խորհե-
16 ցան ընդ միմեանս, *եւ ասեն. զի՞նչ արասցուք արանցս այսոցիկ զի երեւելի նշան եղեւ ի ձեռն նոցա. ամենայն իսկ բնակչաց
երուսաղէմի յայտ է, եւ ոչ կարեմք ուրա-
17 նալ։ *Այլ զի մի՛ առաւել ճարակեսցի ի ժողովուրդն, սպառնասցուք նոցա՝ մի՛ եւս խօսել յանուն յայն՝ մի՛ ումեք ի մարդկանէ։
18 *Եւ կոչեցեալ զնոսա պատուիրեցին ամենեւին մի՛ խօսել՝ եւ մի՛ ուսուցանել յանուն
19 Յիսուսի։ *Եւ պետրոս եւ յովհաննէս պատասխանի ետուն՝ եւ ասեն ցնոսա, եթէ ար-

ՀԱՅԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Библиотека
ՀՍՍՌ-Арм. ССР

ժա՞ն էիցէ առաջի աստուծոյ՝ ձեզ լսել առա-
ւել քան աստուծոյ, ընտրեցէք։ *Ա.յլ մեք 20
ոչ կարեմք՝ զոր տեսաքն եւ լուաք՝ չխօսել։
*Նոքա սպառնացեալ արձակեցին զնոսա՝ 21
եւ ոչինչ գտեալ թէ որպէս պատուհասեսցեն զնոսա վասն ժողովրդեանն. զի ամենեքեան փառաւոր առնէին զասածսն՝ վասն
երացն եղելոյ։ *Զի ամաց էր այրն՝ ա- 22
ւել քան զքառասուն՝ յորոյ վերայ եղեւ նըշանս այս զժշկութեան։ *Եւ անտի արձա- 23
կեալ՝ եկին առ իւրեանցն, եւ պատմեցին՝
որչափ ինչ ասացին ցնոսա քահանայապետքն
եւ երիցոնքն։ *Եւ նոցա լսեալ ամբարձին 24
զձայնս իւրեանց առ աստուած՝ եւ ասեն։
Տէր տէր աստուած՝ որ արարեր զերկինս եւ
զերկիր՝ զծով եւ զամենայն որ ի նոսա. *որ 25
ի բերանոյ հօր մերոյ դաւթի ծառայի քո՝ ի
ձեռն հոգւոյն սրբոյ ասացեր. զիւ՞ խառնեցան
հեթանոսք՝ եւ ժողովուրդք խորհեցան ի սո-
տիս. *յանդիման եղեն թագաւորք երկրի, 26
եւ իշխանք ժողովեցան ի միասին վասն տեառնէն եւ վասն օծելոյ նորա։ *Ժողովեցան 27
արդարեւ ի քաղաքիս յայսմիկ ի վերայ սրբոյ
որդւոյ քո յիսուսի՝ զոր օծեր, հերովդէս եւ
պոնտոս պիղատոս՝ ազգօք եւ ժողովրդովք
իսրայէլի, *առնել՝ որչափ ձեռն քո եւ 28
խորհուրդ յառաջագոյն սահմանեցին լինել։ *Եւ 29

արդ տէր՝ հայեաց ՚ի սպառնալիս նոցա, եւ
տուր ծառայից քոց ամենայն համարձակու-
30 թեամբ խօսել զբանն քո. *՚ի ձգել զձեռն
քո ՚ի բժշկութիւն, եւ նշանս եւ արուեստս՝
31 լինել անուամբն սրբոյ որդւոյ քո Յիսուսի. *Եւ
մինչ կային նոքա յաղօթս՝ շարժեցաւ տեղին՝
յորում էին ժողովեալ, եւ լցան ամենեքին
հոգւով սրբով. եւ խօսէին զբանն աստու-
ծոյ համարձակութեամբ:

32 *Եւ բազմութեան հաւատացելոցն էր սիրտ
եւ անձն մի. եւ ոչ ոք ՚ի նոցանէ ասէր
զընչից իւրոց թէ իւր իցէ. այլ էր նոցա ամե-
33 նայն ինչ հասարակաց: *Եւ զօրութեամբ
բազմաւ տային վկայութիւն առաքեալքն զ
յարութեան տեառն Յիսուսի քրիստոսի. եւ
շնորհք մեծ ամենեցունց էին ՚ի վերայ ամենեցուն
34 նոցա. *Եւ ոչ ոք կարօտէր ՚ի նոսա. զի որ
միանգամ տէրքն էին դեղից կամ տպարա-
նից՝ վաճառէին եւ բերէին զդինս վաճառե-
35 լոցն, *դնէին առ ոտս առաքելոցն. եւ բաշ-
խէին իւրաքանչիւր՝ որպէս ումեք պիտոյ ինչ
36 լինէր: *Յովսէփ՝ որ կոչեցաւն բառնաբաս
յառաքելոց անուն, որ թարգմանի որդի մը-
խիթարութեան, ղեւտացի, յազգէ կիպրացի.
37 *էր նորա դիւղ, վաճառեաց եւ եբեր ըզ
դինն՝ եդ առ ոտս առաքելոցն:

ԳԼ. Ե.

Իսկ այր ոմն անանիա անուն, հանդերձ 1
կնաւ իւրով սափիրաւ՝ վաճառեաց ագարակ.
*Եւ խորհեաց ՚ի գնոց անտի՝ դիտելով եւ կըր- 2
նոջն. եւ երկր մասն լինչ՝ եդ առ ոտս առա-
քելոցն: *Ասէ պետրոս. անանիա՝ ընդէ՞ր եվից 3
սատանայ զսիրտ քո՝ սուտ քեզ հոգւոյն սրբոյ,
եւ խորհել ՚ի գնոց դաղջն. *ո՞չ ապաքէն մինչ 4
կայրն՝ քո էր, եւ ՚ի վաճառելն՝ ընդ քո իշ-
խանութեամբ էր. զի՞ է՝ զի եդեր ՚ի սրտի
քում զիրս զայս. ոչ սուտըդ մարդկան, այլ
աստուծոյ: *Եւ լուեալ անանիա զբանս 5
զայսոսիկ՝ անկաւ՝ եւ հոգան զոգի. եւ եղեւ
ահ մեծ ՚ի վերայ ամենեցուն՝ որ լսեանն զայն:
*Յոտն կացին երիտասարդքն՝ եւ ամփոփե- 6
ցին զնա, եւ տարան թաղեցին: *Եւ եղեւ 7
երեք ժամք երեք անցին, եւ կին նորա ոչ
գիտէր զինչ եղեալն էր, եմուտ ՚ի ներքս:
*Պատասխանի ետ նմա պետրոս՝ եւ ասէ. 8
ասա ինձ՝ թէ այնչափ գնոց զգիւղն վա-
ճառեցէք. եւ նա ասէ. այո այնչափ: *Եւ 9
ասէ ցնա պետրոս. զի՞ է՝ զի միաբանեցայք
դուք փորձել զհոգին տեառն. ահա ոտքն՝
որ թաղեցին զայրն քո ՚ի դրան, հանցեն եւ
զքեզ: *Եւ անկաւ անդէն առ ոտս նորա՝ 10

և եհան զդէն. մինն երիտասարդքն՝ զոմին
զնա մեռանել, և հանէին թաղեցին առ առն
11 իւրեամ։ *Եւ եղեւ երկիւղ մեծ ՚ի վերայ ա-
մենայն եկեղեցւոյն, և ՚ի վերայ ամենեցուն՝
որ լսեան զայն։
12 *Եւ ՚ի ձեռս առաքելոցն լինէին նշանք եւ
և արուեստք բազում ՚ի ժողովրդեանն. և
էին միաբան ամենեքեան ՚ի սրահին սողո-
13 մանէ։ *Եւ յայլոց անտի ոչ ոք իշխէր մերձե-
նալ առնոսա. այլ յարգէր զնոսա ժողովուրդն։
14 *Եւ առաւել եւս յաւելուին հաւատացեալքն
՚ի տէր, բազմութիւն արանց և կանանց.
15 *մինչեւ ՚ի հրապարակս հանել զհիւանդս.
և դնել պատգարակօք և մահճօք իբրեւ
զի ընդ անցանելն պետրոսի՝ գոնէ հովանի
16 նորա հասցէ ումեք ՚ի նոցանէ։ *Եւ ժողովէր
բազմութիւն շուրջ ՚ի քաղաքաց անտի յերու-
սաղէմ. բերէին զհիւանդս և զնեղեալս յայ-
սոց պղծոց, որք և բժշկէին ամենեքեան։
17 *Յարուցեալ քահանայապետն, և ամենե-
քին որ ընդ նմա՝ և աղանդ սադուկեցւոց՝
18 լցան նախանձու։ *Եւ արկին զձեռս յառաք-
եալն, և եդին զնոսա հրապարակաւ ՚ի
19 բանտի։ *Այլ հրեշտակ տեառն զիշերի եւ-
թաց զդուռս բանտին, և հանեալ զնոսա՝ ա-
20 սէ. *գնացէք՝ կայէք ՚ի տաճարին, և խօ-
սեցարուք ընդ ժողովրդեանն զամենայն

պատգամն կենացս այսոցիկ։ *Եւ իբրեւ 21
լուան, մտին ընդ առաւօտն ի տաճարն՝ եւ
ուսուցանէին։ Եկն քահանայապետն՝ եւ որ
ընդ նմա, կոչեցին միաբան զաւտարանն՝ եւ
զամենայն ծերակոյտ որդւոցն Իսրայէլի, եւ
առաքեցին ի բանտն՝ ածել զնոսա։ *Եւ իբ- 22
բեւ եկին սպասաւորքն՝ ոչ գտին զնոսա ի
բանտին. դարձեալ անդրէն պատմեցին, *եւ 23
ասեն. Թէ զբանտն գտաք բակեալ ամենայն
զգուշութեամբ, եւ զպահապանսն՝ զի կա-
յին առ դրանն, բացաք՝ եւ ի ներքս զոք ոչ
եւս գտաք։ *Իբրեւ լուան զբանս զայս իշ- 24
խանք տաճարին եւ քահանայապետքն՝ հի-
անային վասն նոցա, Թէ զի՞նչ արդեօք լինի-
ցի այն։ *Եւ եկն ումն պատմեայ նոցա՝ Թէ 25
ահա արքն զորս եդիք ի բանտի՝ կան ի տա-
ճարին, եւ ուսուցանեն զժողովուրդն։ *Յայն- 26
ժամ երթեալ իշխանն սպասաւորօքն հան-
դերձ՝ ած զնոսա ոչ բռնութեամբ. քանզի
երկնչէին ի ժողովրդենէն՝ զի մի՛ քար-
կոծեսցին։ *Եւ ածեալ զնոսա՝ կացուցին 27
յատենի. եհարց զնոսա քահանայապետն,
*եւ ասէ. ո՞չ պատուիրելով պատուիրեցաք 28
ձեզ՝ մի՛ ուսուցանել յանուանն յայն. եւ արդ՝
ահաւասիկ լցիք զերուսաղէմ ուսմամբ ձերով.
եւ կամիք ածել ի վերայ մեր զարիւն զառն
զայնմանիկ։ *Պատասխանեաւ Պետրոս եւ 29

այլ առաքեալքն եւ ասեն . Հնազանդիլ
պարտ է աստուծոյ առաւել՝ քան մարդկան։
30 *Աստուած հարցն մերոց յարոյց զՅիսուս՝
31 զոր դուք սպանիք կախեալ փայտէ։ *Զնա
աստուած առաջնորդ եւ փրկիչ բարձրացոյց
աջովն իւրով՝ տալ ապաշխարութիւն Իսրա-
32 յէլի՝ եւ թողութիւն մեղաց։ *Եւ մեք եմք
ականք բանիցս այսոցիկ , եւ Հոգին սուրբ՝
զոր ետ աստուած հնազանդելոց իւրոց։
33 *Եւ նոքա լսելեւ լուան, առաստանային եւ
խորհէին սպանանել զնոսա։
34 *Յարուցեալ ոմն ի մէջ առեներն փարիսե-
ցի՝ անուն էր դամալիէլ՝ օրէնս ու-
այլ, պատուական ամենայն ժողովրդեանն,
հրամայեաց սակաւիկ մի զարան արտաքս
35 առնել։ *Եւ ասէ ցնոսա . արք Իսրայէլացիք՝
հայեցարուք ի ձեզ վասն արանցս այսոցիկ՝
36 զինչ արժան իցէ գործել։ *Յառաջ քան զա-
ւուրս զայսոսիկ յարեաւ Թեւդաս՝ ասել
զանձն է, թէ իցէ ոմն. որ առնեաւ՝ եւ ա-
մենեքեան որ միաբանեալ էին ընդ նմա, քակ-
37 տեցան՝ եւ եղեն յոչինչ։ *Յետ նորա յարեաւ
Յուդա գաղիլեացի՝ յաւուրս աշխարհագրին.
եւ ապստամբեցոյց ժողովուրդ բազում զկնի
նորա. եւ նա կորեաւ՝ եւ ամենեքեան որ նորա
38 մայն հաւանեալ էին, ցրուեցան։ *Եւ զայս-

դէս ասեմ ձեզ. 'ի բաց կացէք յարանցդ
յայդցանէ՝ եւ թոյլ տուք դոցա. զի թէ 'ի
մարդկանէ իցէ խորհուրդդ այդ կամ դոր-
ծըդ, քակտեսցի. *ապա թէ յաստուծոյ է՝ 39
ոչ կարէք քակտել զդոսա. գուցէ եւ աստ-
ուածամարտք գտանիցիք : *Հաւանեցան 40
նմա. եւ կոչեցեալ զառաքեալսն՝ գան հա-
րին, եւ պատուիրեցին՝ մի՛ եւս խօսել յա-
նուն յիսուսի. եւ արձակեցին զնոսա : *Եւ 41
նոքա գնացին ընդ ալիս յերեսաց ատենին,
զի վասն անուան տեառն արժանի եղեն ա-
նարգելոյ : *Եւ զամենայն օր 'ի տաճարին 42
եւ առանձին ոչ դադարէին ուսուցանել՝ եւ
աւետարանել զյիսուս քրիստոս :

Գ.Լ. Զ.

Եւ յաւուրսն յայնոսիկ 'ի բազմանալ աշա- 1
կերտացն, եղեւ տրտունջ յունայց առ հեբ-
րայեցիսն. զի արհամարհեալ լինէին 'ի պաշ-
տամանն հանապազորդ այրիք նոցա : *Ու- 2
ղեցին երկոտասանքն զբազմութիւն աշակեր-
տացն՝ եւ ասեն. ոչ է հաճոյ մեզ թողուլ
զբանն աստուծոյ՝ եւ պաշտել զսեղանս:
*Ընտրեցէք եղբարք՝ վկայեալս 'ի ձէնջ արս 3
եօթն, (լի հոգւով սրբով եւ իմաստու-
թեամբ) զոր կացուցուք 'ի վերայ գործոյ

4 լինցս այսոյիկ. *եւ մեք աղօթից եւ պաշտա-
5 մանն եւ բանին հալածակ լինուք: *Եւ հաճոյ
թուեցաւ բանն առաջի ամենայն բազմու-
թեանն. եւ ընտրեցին զստեփանոս՝ այր լի
հաւատով եւ հոգւով սրբով, եւ զփիլիպ-
պոս եւ զպրոքորոն եւ զնիկանորայ եւ զթի-
մովնա եւ զպարմենաս և զնիկողայոս զեկն
6 անտիոքացի: *Զորս կացուցին առաջի առա-
քելոցն. եւ աղօթս արարեալ՝ եդին ՚ի վե-
7 րայ նոցա զձեռս: *Եւ բանն աստուծոյ ա-
ճէր, եւ բազմանայր թիւ աշակերտացն յոյժ
յերուսաղէմ. եւ բազում ժողով ՚ի քահա-
նայից անսային հաւատոցն:

8 *Ստեփանոս՝ այր լի շնորհօք եւ զօրու- ԲԲ
թեամբ, առնէր արուեստս եւ նշանս մե-
9 ծամեծս ՚ի ժողովրդեանն: *Յարեան ոմանք
՚ի ժողովրդենէն, որ կոչէր լիբէացւոց՝ եւ
կիւրենացւոց՝ եւ ազէքսանդրացւոց՝ եւ որ
՚ի կիւղիկեցւոց՝ եւ յասիա, վիճել ընդ ս-
10 տեփանոսի. *եւ ոչ կարէին դէմ առնել,
իմաստութեանն եւ հոգւոյն՝ որով խօսէր:
11 *Յայնժամ հրապուրեցին արս ոմանս ասել.
թէ լուաք զդմա խօսել բանս հայհոյու-
12 թեան ՚ի մովսէս եւ յաստուած: *Եւ խռո-
վեցին զժողովուրդն եւ զերիցսն եւ զդպ-
րսն, եւ հասեալ ՚ի վերայ՝ յափշտակե-
13 ցին զնա՝ եւ ածին յատեան: *Եւ կացուցին

վկայս առաս՝ որ ասէին. այրս այս ոչ դա-
դարէ խօսել բանս հայհոյութեան զտեղւոյն
սրբոյ եւ զօրինացն։ *Զի լուաք ի դմանէ զի 14
ասէր՝ թէ Յիսուս Նազովրեցի՝ նա քակեսցէ
զտեղիս զայս, եւ փոխեսցէ զօրէնս՝ զոր ետ
մեզ մովսէս։ *Եւ հայեցեալ ի նա ամենե- 15
ցուն՝ որ նստէին յաւետնին, տեսին զերեսս
նորա իբրեւ զերեսս հրեշտակի։

ԳԼ. Լ.

Ասէ քահանայապետն՝ թէ արդարեւ այդ 1
այդպէ՞ս իցէ։ *Եւ նա ասէ. արք եղբարք
եւ հարք՝ լուարուք ինձ։ Աստուած փառաց
երեւեցաւ հօր մերոյ աբրահամու մինչդեռ
ի միջագետս էր, մինչչեւ բնակեցուցեալ էր
զնա ի խառան. եւ ասէ ցնա։ *Ել յերկրէ 3
քումմէ եւ յազգէ քումմէ, եւ եկ յերկիր՝
զոր ցուցից քեզ։ *Յայնժամ ելեալ յերկրէն 4
քաղդէացւոց բնակեցաւ ի խառան. եւ անտի
յետ մեռանելոյ հօր նորա՝ փոխեաց
եւ պանդխտեցոյց զնա յերկիրս յայսմիկ,
յորում դուք այժմ բնակեալ էք։ *Եւ ոչ ետ 5
նմա ժառանգութիւն ի սմա, եւ ոչ դայլ մի
սոխն. եւ խոստացաւ տալ նմա զսա ի բը-
նակութիւն, եւ զաւակի նորա հետ նորա. և
մինչ ոչ դոյր նորա որդի, *խօսեցաւ աստ- 6

ասաց այսպէս, թէ եղիցի զաւակ նորա պանդուխտ յօտար երկրի. եւ ծառայեցուսցեն ինա՝ եւ չարչարեսցեն սմա չորեքհարիւր
7 ամ: *Եւ զազգն՝ որում ծառայեսցեն՝ դատեցայց ես, ասէ աստուած. եւ յետ այսորիկ ելցեն՝ եւ պաշտեսցեն զիս 'ի տեղւոջս
8 յայսմիկ: *Եւ ետ նմա ուխտ թլփատութեան. եւ ապա ծնաւ զիսահակ, եւ թլփատեաց զնա յաւուր ութերորդի. եւ իսահակ զյակովբ. եւ յակովբ զերկոտասան նահապետան:
9 *Եւ նահապետքն նախանձեալ ընդ յովսեփայ՝ վաճառեցին յեդիպտոս. եւ
10 էր աստուած ընդ նմա: *Եւ փրկեաց զնա ամենայն նեղութեանց նորա, եւ ետ նմա շնորհս եւ իմաստութիւն առաջի փարաւոնի արքային եդիպտացւոց. եւ կացոյց զնա իշխան եդիպտացւոցն՝ եւ ամենայն տան
11 նորա: *Եւ եկն սով յամենայն երկիրն եդիպտոսի, եւ 'ի քանան նեղութիւն մեծ.
12 եւ ոչ գտանէին կերակուր հարքն մեր: *Եւ լուեալ յակովբայ թէ գտանի կերակուր յեդիպտոս, առաքեաց զհարսն մեր յառա-
13 ջագոյն: *Եւ յերկրորդումն ետ ծանօթս յովսէփ եղբարց, իւրոց. եւ յայտնի եղեւ ազ-
14 գըն նորա փարաւոնի: *Առաքեաց յովսէփ եւ կոչեաց զյակովբ զհայր իւր, եւ զամենայն ազգատոհմն՝ ոգիս եօթանասուն եւ

հինգ: *Եւ էջ յակովբ յեգիպտոս՝ եւ վախ- 15
ճանեցաւ ինքն եւ հարքն մեր: *Եւ փոխե- 16
ցան ՚ի սիւքէմ, եւ եդան յայրին՝ զոր ե-
տուաւ աբրահամ դնոց արծաթով յորդւոցն
եմմորայ՝ ՚ի սիւքէմ: *Իբրեւ մերձեցաւ ժա- 17
մանակ աւետեացն՝ զոր խոստացաւ աստուած
աբրահամու, աճեաց ժողովուրդն՝ եւ
բազմացաւ յեգիպտոս. *մինչեւ յարեաւ 18
այլ թագաւոր յեգիպտոս՝ որ ոչ ճանաչէր
զյովսէփ: *Նա հնարեցաւ ազգին մերում, 19
եւ չարչարեաց զհարսն մեր՝ առնել ընկեցիկ
զմանկունս նոցա՝ դի մի՛ ապրեսցին: *Յորում 20
ժամանակի ծնաւ եւ մովսէս, եւ էր կատա-
ւաւոլի աստուծոյ. որ եւ սնաւ ՚ի տան հօր
իւրոյ ամիսս երիս: *Եւ յընկեցիկն առնել 21
զնա՝ երարձ զնա դուստր փարաւոնի, եւ սը-
նոյց զնա իւր յորդեգիր: *Եւ վարժեցաւ 22
մովսէս ամենայն իմաստութեամբ եգիպտաց-
ւոցն. եւ էր զօրաւոր բանիւք եւ գործովք
իւրովք: *Իբրեւ լցաւ նորա քառասնամեայ 23
ժամանակ, անկաւ ՚ի սիրտ նորա յշել զեղ-
բարբքն իւրովք՝ զորդւովքն իսրայէլի: *Եւ 24
տեսեալ զոմն զրկեալ՝ զչարեցաւ, եւ խընդ-
բեաց զվրէժ զրկելոյն՝ ապանեալ զեգիպ-
տացին: *Ջմտաւ ածէր թէ իմացին եղբարք 25
նորա, զի աստուած ՚ի ձեռն նորա տայր
էր զփրկութիւն նոցա, և նոքա ոչ իմացան:

26 *Եւ ՚ի վաղիւ անդր երեւեցաւ նոցա մինչ-
դեռ մարտնչէին՝ եւ վարեաց զնոսա ՚ի խա-
ղաղութիւն, ասէ. արք՝ եղբարք էք, ընդէ՞ր
27 զրկէք զմիմեանս: *Իսկ որ զրկէր զընկերն,
մերժեաց զնա՝ եւ ասէ. ո՛վ կացոյց զքեզ իշ-
28 խան եւ դատաւոր ՚ի վերայ մեր: *Միթէ
սպանանե՞լ կամիցիս դու՝ զոր օրինակ ասա-
29 ներ երէկ զեգիպտացին: *Եւ փախեաւ մով-
սէս ՚ի բանիցս յայսցանէ, եւ եղեւ պանդ-
դուխտ յերկրին մադիամու. ուր ծնաւ երկ-
կուս որդիս:

30 *Եւ ՚ի կատարել ամացն քառասանից, եր-
եւեցաւ նմա յանապատի լերանն սինայ հր-
31 բնշուակ տեառն ՚ի բոց հրոյ մորենւոյն: *Եւ
մովսէս տեսեալ՝ զարմացաւ ընդ տեսիլն.
եւ ՚ի մատչելն նորա նշմարել՝ եղեւ ձայն
32 տեառն: *Ես եմ աստուած հարց քոց,
աստուած աբրահամու՝ եւ սահակայ՝ եւ յա-
կովբայ. եւ զահի հարեալ մովսէս՝ ոչ էշխէր
33 հայել: *Եւ ասէ ցնա տէր. լոյծ զկօշիկս
ոտից քոց, զի տեղի՝ յորում դու քո կայեր՝
34 երկիր սուրբ է: *Տեսանելով տեսի զչար-
չարանս ժողովրդեան իմոյ՝ որ յեգիպտոս,
եւ լսեայ հեծութեան նոցա, եւ էջի փրկել
զնոսա. եւ արդ՝ եկ առաքեցից զքեզ յե-
35 գիպտոս: *Զայն մովսէս՝ զոր ուրացան եւ
ասեն. ո՞վ կացոյց զքեզ իշխան եւ դատաւոր

?ի վերայ մեր , զնա առառաւած խշխան եւ
վրկիչ առաքեաց ?ի ձեռն հրեշտակին , որ
երեւեցաւ նմա ?ի մորենւոջն : *Նա հհան 36
զնոսա՝ արտերեալ նշանս եւ արուեստս յերկ-
րին եգիպտացւոց, եւ ?ի կարմիր ծովուն,
եւ յանապատին՝ ամս քառասուն : *Ա.յս 37
մովսէս է՝ որ ասաց ցորդիսն իսրայէլի . մար-
գարէ յարուսցէ ձեզ տէր աստուած ձեր
յեղբարց ձերոց՝ իբրեւ զիս, նմա լուիջիք :
*Սա է՝ որ եղեւ յեկեղեցւոջն յանապատին 38
ընդ հրեշտակին , որ խօսեցաւ ընդ նմա
?ի լերինն սինայ՝ եւ ընդ հարսն մեր , որ
ընկալաւ ղպատգամս կենդանիս՝ տալ մեզ :
*Ոլոմ ոչ կամեցան հնազանդ լինել հար- 39
քըն մեր. այլ մերժեցին՝ եւ դարձան սըր-
տիւք իւրեանց յեգիպտոս : *եւ ասեն ցա- 40
հարոն . արա մեզ աստուածս, որ երթայ-
ցեն առաջի մեր . զի մովսէսն այն՝ որ հհան
զմեզ յերկրէն եգիպտացւոց, ոչ գիտեմք
զի եղեւ նմա : *եւ արարին յաւուրսն յայ- 41
նոսիկ որթ, եւ մատուցին զոհըս կռոց, եւ
ուրախ լինէին ?ի գործս ձեռաց իւրեանց :
*Դարձոյց աստուած՝ եւ մատնեաց զնոսա 42
?ի պաշտօն զօրութեան երկնից. որպէս եւ
գրեալ է ?ի գիրս մարգարէից. միթէ զո՞հս
եւ պատարագս մատուցէք ինձ զամս քա-
ռասուն յանապատին, տունդ իսրայէլի . *եւ 43

առիք զվիրանն մաղոքայ , եւ զաստղն աս-
տուծոյն հռեմիայ , զպատկերն՝ զոր արարիք
երկիրպագանել նոցա . եւ փոխեցից զձեզ
44 յայն կողմն բաբելացւոց : *Խորանն վկայու-
թեան էր ընդ հարան մեր յանապատին. որ-
պէս հրամայեաց եւտ որ խօսէրն ընդ մովսէսի,
45 առնել զայն ըստ օրինակին զոր եւտես : *Զոր
եւ ընկալեալ բերին հարքն մեր հանդերձ
յեսուա՝ ի վիճակ ազգացն, զորս մերժեաց
աստուած յերեսաց հարցն մերոց . մինչեւ
46 յաւուրս դաւթի, *որ եգիտ շնորհս առա-
ջի աստուծոյ, եւ խնդրեաց գտանել զյար-
47 կըս աստուծոյ յակովբայ : *Նաեւ սողոմոն
48 շինեաց նմա տուն : *Այլ ոչ երբէք բարձրեա-
լըն ՚ի ձեռագործ տաճարս բնակէ . այլ որ-
49 պէս մարգարէն ասէ. *երկինք աթոռ իմ
են, եւ երկիրս պատուանդան ոտից իմոց .
ո՞րպիսի տուն շինեցիք ինձ, ասէ տէր , կամ
50 ո՞րն է տեղի հանգստեան իմոյ . *ո՞չ ձեռն
51 իմ արար զայս ամենայն : *Խստասրտանոցք
եւ անթլփատք սրտիւք եւ ականջօք , դուք
հանապատ հոգւոյն սրբոյ հակառակ կայք .
52 որպէս հարքն ձեր, եւ դուք: *Զո՞ ՚ի մարգա-
րէիցն ոչ հալածեցին հարքն ձեր . եւ սպա-
նին զայնոսիկ որ յառաջագոյն պատմեցին
վասն գալստեան արդարոյն, որոյ դուք այ-
53 ժմ մատնիչք եւ սպանողք եղէք. *որք ա-

ոխք զօրէնս ՚ի հրամանս հրեշտակաց, եւ ոչ
պահեցիք : *Եւ լուեալ զայս զայրանային ՚ի 54
սիրտս իւրեանց, եւ կրճտէին զառամունս
՚ի վերայ նորա : *Եւ նա էր լի հոգւով սըր- 55
բով . հայեցաւ յերկինս՝ եւ տեսի զիտաւս
աստուծոյ, եւ զյիսուս զի կայր ընդ աջմէ
աստուծոյ . եւ ասէ. ահա տեսանեմ զերկին-
նըս բացեալ՝ եւ զորդի մարդոյ զի կայ ընդ
աջմէ աստուծոյ : *Աղաղակեալ ՚ի ձայն մեծ 56
խլին զականջս իւրեանց, եւ դիմեցին առ
հասարակ ՚ի վերայ նորա : *Եւ հանեալ ար- 57
տաքոյ քաղաքին՝ քարկոծէին. եւ վկայքն
դնէին զձորձս իւրեանց առ ոտս երիտա-
սարդի մինչ՝ որ կոչէր սաւուղ : *Եւ քար- 58
կոծ առնէին զստեփանոս, որ կարդայր եւ
ասէր. տէր յիսուս, ընկալ զոգի իմ : *Եւ 59
ծունր եւ աղաղակեաց ՚ի ձայն բարձր .
տէր, մի՛ համարիր դոցա զայս մեղս . եւ զայս
իրրեւ ասաց՝ ննջեաց . եւ սաղոս էր կամա-
կից սպանման նորա :

Գ.Լ. Ը.

Եւ եղեւ յաւուր յայնմիկ հալածումն մեծ 1
՚ի վերայ եկեղեցւոյն յերուսաղէմ, եւ ամե-
նեքեան ցրուեցան ՚ի գեօղս հրէաստանի
եւ ՚ի սամարիա՝ բայ յառաքելոցն : *Եւ 2

բարձին զսահմանսոս արք երկիւղած՛ք, եւ
արարին կոծ մեծ՛ ի վերայ նորա :
3 *Բայց յաղս ոմանք ի նաւասակարէր եկեղեցւոյն. ՛ի ԲԴ
տունս տունս մտանէր, քարշէր զարս եւ զկ
4 կանայս՝ մատներ ՛ի բանտ : *Եւ սիրեալքն
5 չքէին եւ աւետարանէին զբանն : *Իսկ փի-
լիպպոս իջեալ ՛ի քաղաքն սամարացւոց՝ քա-
6 րոզէր նոցա զքրիստոս : *Ունկն դնէին ժո-
ղովուրդքն բանիցն փիլիպպոսի միաբան՝ ՛ի
լսել նոցա եւ ՛ի տեսանել զնշանսն՝ զոր առ-
7 նէր : *Քանզի բազումք որ ունէին զայս
պիղծս՝ աղաղակէին ՛ի ձայն մեծ եւ ելանէին :
8 *Եւ բազումք անդամալոյծքեւ կաղք բժշկէին :
9 *Եւ եղեւ ուրախութիւն մեծ ՛ի քաղաքին
յայնմիկ : *Ա՛ր ոմն անուն սիմոն՝ յառա-
ջադոյն էր ՛ի քաղաքին. մոգէր եւ ապշե-
ցուցանէր զազգն սամարացւոց, ասելզանձնէ-
10 թէ լոյծ մեծ ոմն : *Ցոր հայէին ամենե-
քեան ՛ի փոքուէ մինչեւ ՛ի մեծամեծս, եւ ա-
սէին. սա է զօրութիւն աստուծոյ՝ որ կոչի
11 մեծ : *Հայէին ՛ի նա վասն բազում ժա-
մանակաց մոգութեամբքն ապշեցուցանելոյ
12 զնոսա : *Բայց յորժամ հաւատացին փիլիպ-
պոսի, որ աւետարանէր վասն արքայութեա-
նըն աստուծոյ, եւ անուանն յիսուսի քրիս-
տոսի, մկրտէին ամենեքեան արք եւ կանայք :
13 *Ա՛յլ եւ ինքն սիմոն հաւատաց, եւ մկըր-

առաքեալ կանխէր առ վիլիպպոս. առեալ ընդ-
չանան եւ զմեծամեծ զօրութիւնան որք լինէին՝
զարմանայր։ *Իբրեւ լուան՝ որ յերուսաղէմ 14
առաքեալքն էին, թէ եւ՝ ի սամարիա ընկա-
լան զբանն աստուծոյ, առաքեցին առ նոսա
զպետրոս եւ զյովհաննէս։ *Որք իջեալ կա- 15
ցին յաղօթս՝ ի վերայ նոցա, որպէս զի առ-
ցեն զհոգի սուրբ. *զի ցայնժամ չէւ եւս էր 16
եւ ոչ՝ ի վերայ միոյ նոցա հասեալ. բայց մի-
այն մկրտեալք էին յանուն տեառն յիսուսի։
*Ցայնժամ եդին զձեռս՝ ի վերայ նոցա՝ եւ 17
առնուին հոգի սուրբ։ *Տեսեալ սիմոնիայ՝ թէ 18
ձեռն՝ ի վերայ դնելով առաքելոցն՝ տուեալ
լինի հոգի սուրբ, մատոյց նոցա ինչս եւ ա-
սէ. *տուք եւ ինձ զիշխանութիւնս զայս, 19
զի յոյր վերայ դնիցեմ զձեռս՝ առցէ հոգի
սուրբ։ Եւ պետրոս ասէ ցնա. *արծաթդ 20
ընդ քեզ լինի՝ ի կորուստ, զի զպարգեւան
աստուծոյ համարիցար ընչիւք առանալ։ *Ոչ 21
դոյ քեզ մասն եւ վիճակ՝ ի բանիդ յայդմիկ.
քանզի սիրտ քո ոչ է ուղիղ առաջի աստու-
ծոյ։ *Ապաշաւեա դու՝ ի չարութենդ քոյ 22
յայդցանէ, եւ աղաչեա զտէր, թերեւս թո-
ղութիւն լինի քեզ՝ ի մեղմէս խորհրդոց սրտի
քոյ։ *Քանզի՝ ի դառնութիւն մաղձի, եւ՝ ի 23
կնճիռն անիրաւութեան տեսանեմ զքեզ։
*Պատասխանի սիմոն եւ ասէ. աղա- 24

չեցէք դուք վասն իմ զտէր, զի մի՛ ինչ եկեսցէ
25 ցէ՛ ի վերայ իմ՝ յորոց դուքդ ասացէք։ *Եւ
նոցա եղեալ վկայութիւն՝ խօսեցան զբանն
աստուծոյ, եւ դարձան յերուսաղէմ. եւ՛ ի
բազում գեօղս սամարացւոյն աւետարանէին։
26 *Հրեշտակ տեառն խօսեցաւ առ փիլիպ- ԲԵ
պոս՝ եւ ասէ. արի եւ գնա դու՛ ի կողմն
հարաւոյ՝ ընդ ճանապարհն որ ի՛ջանէ յերու-
27 սաղէմէ՛ ի գազայ. զի այս է անապատ։ *Եւ
յարեաւ գնաց։ Եւ ահաւասիկ այր մի եթէ-
ոպացի ներքինի. հզօր՝ կանդակայ տիկնոջ
եթէոպացւոց, որ էր՛ ի վերայ ամենայն
գանձուց նորա. որ եկեալ էր երկրպագանել
28 յերուսաղէմ. *եւ էր անդրէն դարձեալ եւ
նստեալ՛ ի կառս իւրում՝ ընթերցանոյր զմար-
29 գարէն զեսայի։ *Ասէ հոգին ցփիլիպոս.
մատիր եւ յարեաց՛ ի կառսդ յայդոսիկ։
30 *Եւ ընթացեալ փիլիպոս՝ լսէր զի ընթեր-
նոյր զեսայի մարգարէ, եւ ասէ. դիտիցե՞ս
31 արդեօք. զոր ընթերնուցուսդ։ *Եւ նա ասէ
զի՞նչդ կարիցեմ, թէ ոչ ոք առաջնորդեսցէ
ինձ. եւ աղաչեաց զփիլիպոս ելանել նստել
32 ընդ նմա։ *Եւ զլուխ գրոյն զոր ընթերնոյր՝
էր այս. իբրեւ զոչխար՛ ի սպանդ վարեցաւ,
եւ իբրեւ զգրոյ առաջի կտրչի իւրոյ անմո-
33 ռունչ, այնպէս ոչ բանայ զբերան իւր։ *Ի-
խոնարհութեան նորա դատաստան նորա

բարձաւ, և զապդատոհմն նորա ո՛ պատմեա-
ցէ. զի բառնին յերկրէ կեանք նորա:
*Պատասխանեաւ ետս նեռքինին վիլիպպոսի՝ 34
և ասէ. տէրեա՛ գքեզ, վասն ո՞ր ասէ մար-
գարէն զայս. վասն ի՞ւր, եթէ վասն այլոյ
ուրուք: *Եւթաց վիլիպպոս զբերան իւր, և 35
սկսեալ ՚ի գրոցս յայսցանէ՝ աւետարանեաց
նմա զՅիսուս: *Իբրեւ երթային զճանապար- 36
հայն՝ եկին ՚ի ջուր լինչ. և ասէ նեռքինին. ա-
հաւասիկ ջուր, զի՞նչ արգելու զիս ՚ի մկրտե-
լոյ: *Եւ ասէ ցնա. եթէ հաւատաս բովանդակ 37
սրտիւ քով՝ մարթ է: Պատասխանեաւ ետս և ա-
սէ. հաւատամ՝ եթէ Յիսուս քրիստոս է որ-
դի աստուծոյ: *Եւ հրամայեաց կացուցա- 38
նել զկառսն. և իջին երկոքեան ՚ի ջուրն՝
վիլիպպոս և նեռքինին, և մկրտեաց զնա:
*Եւ իբրեւ ելին ՚ի ջրոյ անտի, հոգին սուրբ 39
եկն ՚ի վերայ նեռքինեանն. և հրեշտակ տեառն
յափշտակեաց զվիլիպպոս, և ոչ ևս ետես
զնա նեռքինին. և գնայր զճանապարհն իւր
ուրախութեամբ: *Բայց վիլիպպոս գտաւ 40
յազովտոս, և շրջեալ աւետարանէր ամե-
նայն քաղաքացն, մինչեւ ՚ի գալ նորա ՚ի կե-
սարիա:

ԳԼ. Ժ.

1 Իսկ սոդոս տակաւին լցեալ սպառնալեօք Բ 9
և սպանմամբ աշակերտացն տեառն, մա-
2 տուցեալ առ քահանայապետսն. *խնդրեաց
'ի նոցանէ թուղթս 'ի դամասկոս առ ժողո-
վուրդսն. որպէս թէ զոք գտցէ զայնր ճա-
նապարհաւ՝ արս կամ կանայս, կապեալս
3 առցէ յերուսաղէմ: *Եւ ընդ երթալ նորա՝
եղեւ մերձենալ 'ի դամասկոս. յանկարծակի
շուրջ զնովաւ փայլատակեաց լոյս յերկնից:
4 *Եւ անկեալ յերկիր, լուաւ բարբառ՝ որ
ասէր ցնա. սաւուղ սաւուղ՝ ընդ հալածես
5 զիս: *Եւ ասէ՝ ո՞վ ես տէր: Եւ նա ասէ.
ես եմ յիսուս՝ զոր դուն հալածես. խիստ է
6 քեզ ընդդէմ խթանի ապտակել: (*Եւ զար-
հուրեալ՝ և անշշունչ լեալ ասաց. տէր՝ զիս
7 ընչ կամիս առնել: *եւ ասէ ցնա տէրը):
Ա՛յլ յոտն կաց՝ և մտա 'ի քաղաքդ, և
պատմեսցի քեզ՝ ընչ պարտ իցէ առնել:
Իսկ արքն՝ որ ընդ նմայն երթային, կային
անշշունչ. զձայնն միայն լսէին, բայց տեսա-
8 նէին և ոչինչ: *Յարեաւ սօղոս յերկրէ ան-
տի, և աչօք բացօք ոչ զոք տեսանէր. զձե-
ռանէ առեալ նորա մուծին 'ի դամասկոս:
9 *Եւ էր անդ աւուրս երիս՝ և ոչ տեսանէր,

և ոչ եկեր և ոչ արբ : *Եւ էր ոմն աշակերտ 10
՚ի դամասկոս՝ անանիա անուն. ասէ ցնա
տէր ՚ի տեսլեան, անանիա. և նա ասէ, ա-
սասիկ եմ տէր : *Եւ ասէ ցնա տէր. յոտն 11
կաց՝ և գնա՛ ընդ փողոցն՝ որ կոչի ուղիղ, և
խնդրեսցես յատարանն յուդայ՝ սօղոս ա-
նուն զտարսոնացի՝ զի կայ դեռ յաղօթս :
*Եւ եառես ՚ի տեսլեան այր մի անանիա ա- 12
նուն՝ մտեալ և եդեալ ՚ի վերայ նորա ձեռն,
որպէս զի տեսցէ : *Պատասխանեաց եւ անա- 13
նիա. տէր՝ լուայ ՚ի բազմաց վասն առնն այնորիկ՝
որչափ արար չարիս սրբոց քոց յերուսաղէմ.
*և սաս ունի իշխանութիւն ՚ի քահանայա- 14
պետէն կապել զամենեսեան՝ որ կոչեն
զանուն քո : *Ասէ ցնա տէր. երթ դու՝ զի 15
անօթ ընտրութեան է ինձ նա, կրել զանուն
իմ առաջի հեթանոսաց և թագաւորաց՝ և
որդւոցն իսրայէլի : *Ցանզի ես իսկ ցուցից 16
նմա՝ որչափ պարտ լիցի նմա չարչարել վասն
անուան իմոյ : *Եւ գնաց անանիա և եմուտ 17
յատարանն. և եդեալ ՚ի վերայ նորա ձեռս,
ասէ. սաւուղ եղբայր, ՚ի վեր հայեաց. տէր
առաքեաց զիս, յիսուս՝ որ երեւեցաւն քեզ
՚ի ճանապարհին՝ յորում գայիր, որպէս զի
տեսցես և լցիս հոգւով սրբով : *Եւ վայր- 18
վաղակի անկան յաչաց նորա իբրեւ կեղե-
ւանք. եառես, և յարեաւ մկրտեցաւ. *և առ- 19

եաւ կերակուր՝ զօրացաւ. և եղեւ ՚ի դա-
20 մասկոս ընդ աշակերտան առաքս լինէ: *Եւ
վաղվաղակի ՚ի ժողովուրդն քարոզեաց
զՅիսուս, թէ սա է որդին աստուծոյ:
21 *Զարմացեալ էին ամենեքեան՝ որ լսէինն,
և ասէին. ո՞չ սա էր՝ որ աւար հարկանէր
յերուսաղէմ զայնոսիկ՝ որ կարդային զա-
նուն յիսուսի. և այսր նմին իրի եկեալ էր,
զի կապեալս զսոսա տարցի առ քահանայա-
22 պետան: *Ա՛յլ ազգս առաւել եւս զօրա-
նայր՝ և յաղթահարէր զՀրէայն, որ բնա-
կեալ էին ՚ի դամասկոս. և խնդամտեցուցա-
23 նէր թէ սա՛ է քրիստոսն: *Իբրեւ կատա-
րէին աւուրք բազումք, խորհեցան Հրէայքն
24 սպանանել զնա: *Յայտնեցաւ ազգսի նենդ-
դութիւն նոցա. քանզի պահէին զդրունսն
՚ի տուէ և ՚ի գիշերի՝ որպէս զի սպանցեն
25 զնա: *Եւ առեալ զնա աշակերտացն ՚ի գի-
շերի՝ ընդ պարիսպն կախեալ իջուցին վան-
26 դակաւ: *Իբրեւ եկն ազգս յերուսաղէմ,
ընդհանեալ յարկ յաշակերտսն. և ամենե-
քեան երկնչէին ՚ի նմանէ, չհաւատային թէ
27 իցէ աշակերտ: *Բայց բառնաբաս առեալ
զնա՝ ած առ առաքեալսն, և պատմեաց
նոցա՝ որպէս ՚ի ճանապարհին հառս զտէր,
և զի խօսեցաւ ընդ նմա. և զի ՚ի դամասկոս
28 համարձակեցաւ յանուն յիսուսի: *Եւ էր

ընդ նոսա ՚ի մտանել և ելանել յԵրուսաղէմ, համարձակեալ յանուն տեառն : *Խօսաէր՝ և վիճէր ընդ յոյնան. և նոքա խոկային սպանանել զնա : *Եւ լսեալ եղբարց՝ ի- 30 ջուցին զնա ՚ի կեսարիա, և առաքեցին զնա ՚ի տարսոն : *Բայց եկեղեցին ընդ ամենայն 31 հրէաստան և ՚ի սամարիա և ՚ի գալիլեա ունէր խաղաղութիւն, շինեալ և երթեալ ըզ հեռ երկիւղէ տեառն, և մխիթարութեամբ հոգւոյն սրբոյ բազմանայր :

*Եւ եղեւ ՚ի շրջիլն պետրոսի առ ամե- 32 նեքումբք՝ իջանել նմա և առ սուրբսն՝ որ բնակեալ էին ՚ի լուդիա : *Եւ եդիտ անդ 33 այր մի, որում անուն էր ենեա, ութամեան պնէր ՚ի մահիճս անդամալոյծ : *Եւ ասէ ցնա 34 պետրոս. ենեա՝ բժշկէ զքեզ տէր յիսուս քրիստոս, արի՝ և քեզէն թօթափեա զանկողինս քո. և վաղվաղակի յարեաւ : *Եւ տե- 35 սին զնա ամենեքեան՝ որ բնակեալ էին ՚ի լուդիա և ՚ի սարոնիա, որք և դարձան իսկ ՚ի տէր : *Եւ ՚ի յոպպէ էր կին մի աշակերտ- 36 ուհի՝ անուն տաբիթա, որ թարգմանեալ կոչի այծեամիկ. սա էր լի գործովք բարեօք և ողորմութեամբք զոր առնէր : *Եւ եղեւ 37 յաւուրսն յայնոսիկ հիւանդանալ նմա և մեռանել. լուացին զնա՝ և եդին ՚ի գաւիթն անդ : *Եւ մերձ էր լուդիա ՚ի յոպպէ. ա- 38

*չակերտացն լուեալ եթէ պետրոս անդ է,
առաքեցին երկուս արս առ նա, աղաչել
39 զի մի՛ դանդաղեցուսցէ գալ առ նոսա: *Եւ
յարուցեալ պետրոս՝ եկն ընդ նոսա. զոր
իբրեւ եկն՝ հանին ի վերնատունն, և կացին
շուրջ զնովաւ այրիքն ամենայն. լային և
ցուցանէին զձորձա և զհանդերձս, որչափ
40 առնէր նոցա այծեամիկն: *Եւ հանեալ արտա-
ռաքս զամենեսեան պետրոս, եդ ծունր՝
եկաց յաղօթս. և դարձաւ ի մարմինն և ա-
սէ. տա՛բիթա՝ արի՛ կա՛ց յանուն տեառն յի-
սուսի քրիստոսի. և նա եբաց զաչս իւր,
և տեսեալ զպետրոս՝ նստաւ կանգուն:
41 *Զոր նա տա նմա և յարոյց զնա. կոչեաց
զսրբան և զայրիս, առաջի կացոյց զնա կեն-
42 դանի: *Եւ յայտնի եղեւ ընդ ամենայն
յոպպէ, և հաւատացին բազումք ի տէր:
43 *Եւ եղեւ աւուրս բազումս լինել նմա ի
յոպպէ՝ առ ումեմն սիմոնիէ խաղախորդի:

ԳԼ. Ժ.

1 Ա.յր մի էր ի կեսարիա՝ անուն կոռ- ԳԿ
նելիոս, հարիւրապետ՝ ի գնդէ որ կոչէր
2 իտալացի. *բարեպաշտօն և երկիւղած յաս-
տուծոյ ամենայն տանբ իւրով. առնէր ո-
ղորմութիւնս բազումս ի ժողովրդեանն,

և յաղօթս կայր առ աստուած յամենայն
ժամ։ *Եառն ՚ի տեսլեան յայտնապէս ըն- 3
ներորդ ժամու աւուրն՝ զհրեշտակ աստու-
ծոյ, ըմ մտանէր առ նա՝ եւ ասէ ցնա. կո՛ռ-
նելիէ։ *Եւ նա հայեցեալ ընդ նա՝ զարհու- 4
րեցաւ, և ասէ. ըմ է տէր, և ասէ ցնա. ա-
ղօթք քո՝ և ողորմութիւնք քո եղեն յիշատա-
կաւ առաջի աստուծոյ։ *Եւ արդ՝ յղեա՛ 5
արս ՚ի յոպպէ՝ և կոչեա՛ զսիմոն զոմն՝ որ կո-
չի պետրոս. *նա մնեալ է առ սիմովնի ու- 6
մեմն խաղախորդի, որոյ է տունն մերձ ՚ի
ծով։ *Եւ երբեք գնաց հրեշտակն՝ որ խո- 7
սէր ընդ նմա, կոչեաց երկուս ՚ի ծառայից
իւրոց, և զինուոր մի բարեպաշտօն ՚ի սպա-
սաւորացն իւրոց, *և պատմեալ նոցա զամե- 8
նայն՝ առաքեաց զնոսա ՚ի յոպպէ։ *Եւ ՚ի 9
վաղիւ անդր ՚ի ճանապարհն անկանել նոցա
և մօտ ՚ի քաղաքն լինել, ել պետրոս ՚ի տա-
նիան կալ յաղօթս զվեցերորդ ժամուն։
*Քաղցեաւ՝ և կամէր ճաշակել. և ՚ի պատ- 10
րաստելն նոցա՝ եղեւ ՚ի վերայ նորա զար-
մացումն։ *Եւ տեսանէր զերկինս բացեալ, 11
և զչորեցունց տանոց կախեալ անօթ մի
երբեք զկտաւոյ մեծի, լինչեալ նաւեալ
՚ի վերայ երկրի. *յորում էին ամենայն չոր- 12
քոտանիք և սողունք երկրի և թռչունք երկ-
նից։ *Եւ եղեւ ձայն առ նա. արի՝ պետրոս, 13

14 ղեն և կեր։ *Եւ պետրոս ասէ. քա՛ւ լիցի՝
տէր, զի ոչ երբեք կերայ խառնակ ինչ եւ
15 անսուրբ։ *Զայն եղեւ կրկին անդամ առ
նա. զոր աստուածՅ սրբեաց՝ դու մի՛ պղծ-
16 ծեր։ *Այս եղեւ երիցս և վերացաւ ա-
17 նօթն յերկինս։ *Եւ մինչդեռ զարմացեալ
էր ընդ միտս պետրոս՝ թէ զի՛նչ լիցէ տե-
սիլն՝ զոր տեսանէ, ահա արքն առաքեալք
՚ի կուռնելեայ՝ հարցին զատարանիցն սի-
18 մոնիւ, կացին առ դրանն, *կոչեցին՝ և
հարցանէին, եթէ սիմոն՝ որ կոչին պետրոս՝
19 աստ մոեա՞լ լիցէ։ *Եւ մինչդեռ պետրոս
զմտաւ ածէր վասն տեսլեանն, ասէ հոգին
ցնա. ահաւասիկ արք ոմանք խնդրեն զՔ
20 քեզ։ *Այլ արի՛ էջ՝ և ե՛րթ ընդ նոսա ա-
ռանց երկբք խղճելոյ, զի ես առաքեցի զՔ
21 նոսա։ *Եւ երթեալ էջ պետրոս առ նոսա,
ասէ. ահաւասիկ ես եմ՝ զոր խնդրէք ի-
22 նձ՝ վասն որոյ եկիք։ *Եւ նոքա
ասեն. կուռնելիոս հարիւրապետ՝ այր ար-
դար և երկիւղած յաստուածոյ, վկայեալ
յամենայն ազգէն հրէից. հրաման ա՛ռ ՚ի
հրեշտակէ սրբոյ՝ կոչել զքեզ ՚ի տուն իւր՝
23 և լսել բանս ՚ի քէն։ *Կոչեաց զնոսա ՚ի
ներքս՝ և առ իւր ագոյց. և ՚ի վաղիւ անդր
յարուցեալ պետրոս՝ գնաց ընդ նոսա. և
ոմանք յեղբարց անտի որ ՚ի յոպպէ էին՝

եկին ընդ նմա: *Եւ ՚ի վաղիւ անդր մտին 24
՚ի կեսարիա. և կուռնէլիոս ակայր նոցա,
կոչեցեալ զազգատոհմն իւր և զվկաբեւոր
բարեկամանն:
ԳԲ *Եւ եղեւ ՚ի մտանելն պետրոսի, ընդ ա- 25
ռաջ եղեւ նմա կուռնէլիոս, անկեալ առ
ոտն երկիրպագանէր: *Եւ պետրոս կանգ- 26
նեաց զնա՝ և ասէ. յոտն կաց, և ես ինքն
մարդ եմ: *Եւ խօսելով ընդ նմա, եմուտ 27
՚ի ներքս. և գտանէր անդ ժողովեալ բա-
զումս: *Եւ ասէ ցնոսա. դուք ինքնին գի- 28
տէք՝ որպէս անմարդի է առն հրէի հպել
կամ մերձենալ առ այլազգի. և ինձ առա-
ւած եցոյց՝ մի զոք խառնակ կամ անսուրբ
ասել ՚ի մարդկանէ: *Վասն այսորիկ և ա- 29
ռանց ընդդիմանս ինչ ածելոյ եկի կոչեցեալ.
բայց արդ հարցանեմ, յի՞նչ պատա կոչեցիք
զիս: *Եւ կուռնէլիոս ասէ. յառաջ քան 30
չորս աւուրս մինչ ցայս ժամ կայի յաղօթս
յինն ժամին ՚ի տան իմում, և ահա այր մի
ևկն եկաց առաջի իմ ՚ի հանդերձս սպիտակս,
և ասէ: *Կո՛ռնէլիե՝ լսեալ եղեն աղօթք քո, 31
և ողորմութիւնք քո յիշեցան առաջի աստու-
ծոյ: *Եւ արդ՝ յղեա՛ ՚ի Յոպպէ, և կոչեա 32
զսիմոն՝ որ կոչեցեալն է պետրոս. սա մը-
տեալ է ՚ի տուն սիմոնի ուրուն խաղախարա-
դի մերձ ՚ի ծովն. որ եկեսցէ, և խօսեսցի

33 բանս ընդ քեզ: *Եւ ես իսկ և իսկ յղեցի
առ քեզ. դու բարւոք արարեր զի եկեր.
արդ՝ ամենեքեան մեք առաջի աստուծոյ
կամք լսել զամենայն, զոր հրամայեալ է
34 քեզ ի տեառնէ: *Եբաց պետրոս զբերան
իւր՝ և ասէ. ճշմարտութեամբ հասեալ եմ,
զի ոչ դոյ աչառութիւն առ ի յաստուծոյ.
35 *այլ յամենայն ազգս՝ որ երկնչին ի նը-
մանէ և գործեն զարդարութիւն, ընդունե-
36 լի է նմա: *Զբանն առաքեաց որդւոցն իս-
րայէլի՝ աւետարանել զխաղաղութիւն ի ձե-
ռն յիսուսի քրիստոսի. սա է ամենայնի
37 տէր: *Դուք ինքնին գիտէք զբանն, որ ե-
ղեւ ընդ ամենայն հրէաստան սկսեալ ի
գալիլէէ, յետ մկրտութեան՝ զոր քարոզեաց
38 յովհաննէս: *Զյիսուս որ ի նազարեթէ,
զոր օծն աստուած հոգւով սրբով և զօրու-
թեամբ. որ շրջեցաւ բարի առնել՝ և բը-
ժշկել զամենայն ընկճեալս ի սատանայէ.
39 զի աստուած էր ընդ նմա: *Եւ մեք վկայ-
եմք ամենայնի՝ զոր արար յերկիրն հրէաս-
տանի և յերուսաղէմ. զոր և սպանին կա-
40 խեալ զփայտէ: *Զնա աստուած յարոյց
յերրորդ աւուր, և ետ նմա յայտնի լինել.
41 *ոչ ամենայն ժողովրդեանն, այլ մեզ վը-
կայից՝ յառաջագոյն ընտրելոցս յաստուծոյ,
որ և կերաք և արբաք ընդ նմա՝ յետ յա-

րութեան նորա ի մեռելոց: *Եւ պատուի- 42
րեաց մեզ քարոզել ժողովրդեանն՝ եւ վկա-
յութիւն դնել, թէ նա է սահմանեալն յաս-
տուծոյ՝ դատաւոր կենդանեաց եւ մեռելոց:
*Նմա ամենայն մարգարէք վկայեն, թողու- 43
թիւն մեղաց առնուլ անուամբ նորա՝ ամե-
նայն հաւատացելոց ի նա: *Եւ մինչդեռ 44
խօսէր պետրոս զբանս զայս, հանդեաւ հո-
գին սուրբ ի վերայ ամենեցուն՝ որ լսէին
զբանն: *Զարմացան՝ որք ի թլփատութենէ 45
անտի հաւատացեալք եկեալ էին ընդ պետ-
րոսի, զի եւ ի հեթանոս պարգեւք հոգ-
ւոյն սրբոյ ղեղուին: *Քանզի լսէին ի նո- 46
ցանէ խօսել լեզուս, եւ մեծացուցանել զաստ-
ուած: *Յայնժամ պատասխանի ետ պետ- 47
րոս. միթէ զջուր ոք արգելուլ կարէ՞ առ ի
չմկրտուելոյ զսոսա, որք եւ զհոգին սուրբ ըն-
կալան՝ որպէս եւ մեք: *Եւ հրամայեաց նո- 48
ցա մկրտել յանուն յիսուսի քրիստոսի.
յայնժամ աղաչեցին զնա լինել անդ աւուր-
ինչ:

ԳԼ. ԺԱ.

ԳԳ

Լուան առաքեալքն եւ եղբարք՝ որ էին 1
ի հրէաստանի, զի եւ ի հեթա-
նոս ընկալան զբանն աստուծոյ: *Բայց 2

յորժամ եկ պետրոս յերուսաղէմ, խոշճէին
ի նմանէ որ ի թլփատութենէ անտի հա-
3 ւատացեալքն, և ասէին, թէ եմուտ առ
4 արս անթլփատս և ուխեր ընդ նոսա։ *Եւ
սկսաւ պետրոս պատմել նոցա կարգաւ՝ և
5 ասէ։ *Ես էի ի քաղաքին ի յոպպէ յա-
ղօթս, և տեսանէի ի զարմացման տեսիլ.
իջանել անօթ մի նշխ երբեւ կտաւոյ մեծի զչորե-
քեանց առնոց կախեալ յերկնից՝ և եհաս մին-
6 չեւ առ իս։ *Յոր պշուցեալ հայէի, և տեսի
զչորքոտանիս երկրի և զդազանս և զսողունս
7 և զթռչունս երկնից. *և լուայ բարբառ՝ որ
8 ասէր ցիս. արի պետրոս՝ սպան և կե՛ր։ *Եւ
ասեմ. քա՛ւ լիցի տէր, զի խառնակ ինչ և
անսուրբ ոչ երբէք եմուտ ի բերան իմ։
9 *Պատասխանի ետ ինձ երկիցս անգամ բար-
բառն յերկնից. զոր աստուած սրբեաց՝ դու
10 մի խառնակ համարիր։ *Ա.յս եղեւ երիցս,
և վերացաւ դարձեալ ամենայն յերկինս։
11 *Եւ ահա անդէն երեք արք եկին կացին
առ ապարանիցն՝ ուր եմն էի, առաքեալքն
12 ի կեսարիա առ իս։ *Եւ ասէ ցիս հոգին՝
երթալ ընդ նոսա, և մի՛ ինչ խոշճել. եկին
ընդ իս և սոքա վեցկերին եղբարքս, և մտ-
13 աք ի տուն առնն այնորիկ։ *Եւ պատե-
մեաց մեզ՝ որպէս ետես զհրեշտակն ի տան
իւրում՝ զի կայր և ասէր ցնա. առաքեա

'ի յոպպէ, և կոչեցա զանունն զկոչեցեալն
պետրոս, *որ խօսեալոյ բանս ընդ քեզ. ո- 14
րով կեցցես դու և ամենայն տունք քո: *Եւ 15
իբրեւ սկսայ խօսել՝ եկն հոգին սուրբ 'ի
վերայ նոցա՝ որպէս և 'ի վերայ մեր 'ի ըս-
կզբանն: *Յիշեցի զբանն տեառն զոր ասէրն. 16
յովհաննէս մկրտեաց 'ի ջուր, բայց դուք
մկրտեցիք 'ի հոգին սուրբ: *Նակ արդ՝ ե- 17
թէ զհաւասարակաց պարգեւն ետ աստուած
և նոցա՝ որպէս և մեզ 'ի հաւատալն 'ի տէր
յիսուս քրիստոս, ես ով՞ էի արգե-
լուլ զաստուած: *Եւ լուեալ զայս՝ լռեցին 18
և փառաւորէին զաստուած՝ և ասէին.
ուրեմն և 'ի հեթանոսս ետ աստուած զա-
պաշխարութիւն կենաց:

ԳԴ *Եւ ցրուեալքն 'ի նեղութենէն որ եղեւ 19
'ի վերայ ստեփաննոսի՝ հասին մինչեւ 'ի
փիւնիկէ և 'ի կիպրոս և յանտիոքայ. ոչ
ումեք խօսէին զբանն՝ բայց միայն հրէից:
*Եւ էին ոմանք 'ի նոցանէ արք կիպրացիք 20
և կիւրենացիք, որք մտեալ յանտիոք՝ խօ-
սէին ընդ յոյնս, աւետարանեալ զտէր յի-
սուս: *Եւ էր ձեռն տեառն ընդ նոսա, և 21
բազմութիւն հաւատացելոց դարձաւ 'ի տէր:
*Լուաւ եղեւ բանս այս յականջս եկեղե- 22
ցւոյն՝ որ էր յերուսաղէմ, վասն նոցա. և ա-
ռաքեցին զբառնաբաս մինչեւ յանտիոք.

23 *որ լրեալ եկին և հառս զչնորհն աստու-
ծոյ՝ ուրախ եղեւ, և մխիթարէր զամենե-
սեան՝ յօժարութեամբ սրտի կալ նոցա ՚ի
24 տէր։ *Զի էր այր զուարթամիտ և լի հոգ-
ւով սրբով և հաւատովք. և յաւելաւ ժո-
25 ղովուրդ բազում առաւն։ *Եւ ել ՚ի տար-
սոսէ խնդրել զսօղոս, և գտեալ զնա՝
26 ած յանտիոք։ *Եւ եղեւ նոցա ամին
ողջոյն ժողովել յեկեղեցին՝ և ուսուցանել
ժողովուրդ բազում, և անուանել նախ յան-
27 տիոք զաշակերտեալն քրիստոնեայս։ *Ընդ-
աւուրսն ընդ այնոսիկ էջին յերուսաղէմ
28 մարգարէք յանտիոք։ *Յարուցեալ մի ոմն
՚ի նոցանէ անուն ագաբոս՝ նշանակեաց
հոգւովն սուլ մեծ լինել ընդ ամենայն աշ-
29 խարհ, որ եղեւ առ կղովդեաս։ *Բայց յա-
շակերտացն անտի՝ որպէս զիարդ կարող ոք էր,
լուրաքանչիւրք ՚ի նոցանէ որոշեցին առա-
քել ՚ի պէտս եղբարցն՝ որ բնակեալ էին ՚ի
30 հրէաստանի. *զոր և արարին իսկ՝ առա-
քեալ առ երիցունսն ՚ի ձեռն բառնաբայ
և սօղոսի։

ԳԼ. ԺԲ.

1 Ընդ ժամանակն ընդ այնոսիկ արկ հե-
րոդէս արքայ ձեռն՝ չարչարել զոմանս

յեկեղեցւոյն . *և ապան պետրոս վերջ- 2
բայրն յոլհաննու սրով : *Եառս ելիէ հաճոյ 3
է հրէից , յաւել եւս ունել զպետրոս . և
էին աւուրքն բաղարջակերաց : *Զոր իբրեւ 4
կալաւ՝ եդ ի բանտի, և մատնեաց չորից
չորեքտասց զինուորաց պահել զնա. և կա-
մէր յետ զատկին ածել զնա ժողովրդեանն :
*Եւ պետրոս ի պահեստի էր ի բանտին , 5
և աղօթք առեալ լինէին յեկեղեցւոյն վասն
նորա առ աստուած : *Իբրեւ կամէր զայ 6
նա ածել հերոդէս, ի դիշերին յայնմիկ
էր պետրոս ի քուն ի մէջ երկուց զինուո-
բաց՝ կապեալ կրկին շղթայիւք, և պահա-
պանքն առաջի դրանն պահէին զբանտն :
*Եւ ահա հրեշտակ տեառն եկն ի վրաց 7
վերայ, և լոյս ծագեաց ի տանն, և խթեաց
զկողն պետրոսի՝ յարոյց զնա՝ և ասէ. արի
վազվազակի. և անկան շղթայքն ի ձեռաց
նորա : *Եւ ասէ հրեշտակն ցնա. ած զգե- 8
ստի քո, և ա՛րկ զհողաթափս յոտս քո. և ա-
րար այնպէս . եւ ասէ ցնա. ա՛րկ զձորձս քո,
եւ ե՛կ զկնի իմ : *Եւ ելեալ երթայր զկնա , 9
եւ ոչ գիտէր՝ թէ ճշմարիտ լոյծ որ լինի եղեւն
ի հրեշտակէն . զի համարէր երազ տեսա-
նել : *Եւ իբրեւ անցին նորա ըստ մի պահ 10
եւ ըստ երկուս, եկին մինչեւ ի դուռն եր-
կաթի՝ որ հանէր ի քաղաքն , որ ինքնին

բացաւ նոցա, եւ մտեալ անցին ընդ փողոց
մի, եւ վաղվաղակի ՚ի բաց եկաց ՚ի նմանէ
11 հրեշտակն։ *Եւ պետրոս իբրեւ ՚ի միտս
եղեւ, ասէ. արդ գիտեմ ճշմարիտ եթէ
առաքեաց տէր զհրեշտակ իւր, եւ փրկեաց
զիս ՚ի ձեռաց հերովդէի, եւ յամենայն ա-
12 կընկալութենէ ժողովրդեանն հրէից։ *Եւ
լեալ ՚ի միտս՝ եկն ՚ի տուն մարեմու մօր
յովհաննու, որ կոչեցաւն մարկոս. ուր էին
բազումք ժողովեալ եւ աղօթս առնէին։
13 *Եւ ՚ի բախել զդուռնս տանն, մատեաւ
աղախին մի ունկն դնել, որում անուն էր
14 հռովդէ։ *Եւ ծանուցեալ զձայնն պետ-
րոսի՝ ՚ի խնդալոյն ոչ երբայ զդուռն. ՚ի
ներքս ընթացեալ պատմեաց, թէ պետրոս
15 առ դրանն կայ։ *Նոքա ասեն ցնա, մոլիս.
և նա եւս պնդէր՝ թէ այսպէս է. և նոքա
16 ասէին՝ հրեշտակ նորա իցէ։ *Եւ պետրոս
առեալ բախէր. իբրեւ բացին՝ տեսին զնա
17 և զարմացան։ *Եւ նա ձեռամբ ցուցանէր
նոցա լռել. և պատմեաց՝ որպէս տէր հա-
նեալ զնա ՚ի բանտէն, և ասէ. պատմեցէք յա-
կովբայ և եղբարց զայս. և ել գնաց յայլ
18 տեղի։ *Եւ իբրեւ այդ եղեւ, էր խռովու-
թիւն մեծ ՚ի մէջ զինուորացն, զի՞ արդեօք
19 պետրոս եղեւ։ *Եւ նա հերովդէս իբրեւ
խնդրեաց զնա՝ և ոչ գտեալ, հարցեալ զպա-

հապանան՝ հրամայեաց ապանանել , և խ-
ջեալ ՚ի հրէաստանէ ՚ի կեսարիա՝ և անդ-
լինէր : *Եւ էր հերովդէս ցասմամբ ընդ 20
տիւրացիս և ընդ սիդովնացիս. և նոքա առ
հասարակ եկին առ նա , և ՚ի բանի արա-
րեալ զբաստոս սենեկապետն արքայի ,
խնդրէին զհաշտաղութիւն վասն կերակրոյ
երկրին նոցա յարքունուստ : *Յաւուր միում 21
յերեւելւոջ՝ հերովդէս զգեցեալ էր զհան-
դերձ թագաւորութեան՝ և նստէր յաւանի,
և խօսէր ընդ նոսա հրապարակաւ : *Եւ ամ- 22
բոխն աղաղակէր՝ թէ աստուծոյ բարբառ է ,
և ոչ մարդոյ : *Եւ անդէն եհար զնա հր- 23
բեշտակ տեառնն, վասնզի ոչ եհո փա-
ռս աստուծոյ. և եղեալ որդնալից՝ աստու-
կեցաւ : *Եւ բանն աստուծոյ աճէր և բազ- 24
մանայր :

ԳՀ *Բառնաբաս և սողս դարձան յԵրու- 25
սաղէմ՝ լրեալ կատարեցին զպաշտօնն. ա-
ռեալ էր ընդ ի՛ւրեանս և զՅովհաննէս՝ որ
կոչեցեալն էր մարկոս :

ԳԼ. ԺԳ.

Էին ոմանք յանախոք ըստ եկեղեցւոյն 1
մարգարէք և վարդապետք, բառնաբաս և
շմաւոնն կոչեցեալն նիւգէր, և ղուկիոս կիւ-

բննայել, և մանայեն գայեկորդի հերովդէ
2 չորրորդապետի, և սողոս։ *Մինչդեռ ի պաշտաման տեառն կային և պահէին, ասէ հոգին սուրբ. որոշեցէք ինձ զբառնաբաս և զսօղոս ի գործ՝ յոր կոչեցեալ է իմ զդո-
3 սա։ *Յայնժամ պահեալ և աղօթս արարեալ՝ եդին ձեռն ի վերայ նոցա և արձակեցին։
4 *Եւ նոքա առաքեալք ի հոգւոյն սրբոյ՝ իջին ի սելեւկիա, և անտի նաւեցին
5 ի կիպրոս։ *Եւ հասեալ ի սաղամինա՝ պատմէին զբանն աստուծոյ ի ժողովուրդս հրէից. ունէին և զյովհաննէս պաշտօնեայ։
6 *Երթեալ ընդ ամենայն կղզին մինչեւ ի պափոս, գտին անդ զայր ոմն մոգ, սուտ մարգարէ՝ հրէայ, որում անունն էր բարէ-
7 յեսու։ (*Որ էր ընդ փոխանակին եդեշխին սերգեայ պօղոսի առն խնաստնոյ նորա ա-
ղաչեալ զբառնաբաս և զսօղոս՝ խնդրեր
8 լսել զբանն աստուծոյ։ *Ընդդէմ եկաց նոցա եղիմաս մոգ, քանզի այսպէս թարգմանի անուն նորա. խնդրեր շրջել զփոխանակ
9 եդեշխին ի հաւատոց։ *Ապա սօղոս, որ և պօղոսն, լցեալ հոգւով սրբով՝ հայեցաւ ի
10 նա և ասէ. *ո՛վ լի ամենայն նենգութեամբ և խորամանկութեամբ՝ որդի սատանայի՝ թշնամի ամենայն արդարութեան, ո՞չ լռես ի թիւրելոյ զճանապարհս տեառն

զուղիսլս : *Եւ արդ՝ ահա ձեռն տեառն 'ի 11
վերայ քո, և եղիցիս կոյր՝ չտեսանել զա-
րեւ մինչեւ 'ի ժամանակ մի. և անդէն ան-
կաւ 'ի վերայ նորա մէգ և խաւար, և շրջեալ
լինդբեր առաջնորդս : *Յայնժամ տեսեալ 12
վոխանակի բդեշխին զերան որ եղեն՝ հաւա-
տայ, զարմացեալ ընդ վարդապետութիւնն
տեառն :

Գէ *Եւ ամբարձեալ 'ի պաւեայ պօղոս- 13
եանոյ՝ եկին 'ի պերդէ պամիխիլեայ. յովհան-
նէս մեկնեալ 'ի նոցանէ՝ դարձաւ յերուսա-
ղէմ : *Եւ նոքա գնացեալ 'ի պերդեայ՝ ե- 14
կին յանտիոք պիսիդեայ, և մտեալ 'ի ժո-
ղովուրդն յաւուր շաբաթու՝ նստան : *Եւ 15
յետ ընթեռնլոյ զօրէնսն և զմարգարէս, ա-
ռաքեցին առ նոսա ժողովրդապետքն՝ և ա-
սեն. ա՛րք եղբարք՝ եթէ լցեն 'ի ձեզ բանք
մխիթարութեան առ ժողովուրդ՝ խօսեցա-
րուք : *Յառն եկաց պօղոս՝ շարժեաց զձե- 16
ռըն, և ասէ. ա՛րք իսրայէլացիք՝ և որք եր-
կնչիք յաստուծոյ՝ լուարուք : *Աստուած 17
ժողովրդեանս այսորիկ իսրայէլի՝ ընտրեաց
զհարսն մեր, և զժողովուրդն բարձրացոյց
'ի պանդխտութեան յերկրին եգիպտացւոց,
և 'ի բազուկ բարձր եհան զնոսա անտի :
*Եւ իբրեւ քառասնամեայ ժամանակ կերակ- 18
րեաց զնոսա յանապատի : *Եւ քակտեալ 19

ազգս եօթն յերկրին քանանու՝ ժառանգե-
20 ցոյց նոցա զերկիրն նոցա՝ *իբրեւ ամս չո-
լընդհարիւր և յիսուն. և յետ այսորիկ ետ
նոցա դատաւորս մինչեւ ի սամուէլ մար-
21 գարէ: *Եւ անտի յաւուրսն խնդրեցին թա-
գաւոր, և ետ նոցա աստուած զսաւուղ
որդի կիսեայ՝ այր յազգի բենիամինի, ամս
22 քառասուն: *Եւ իբրեւ փոխեաց զնա, յա-
րոյց նոցա զդաւիթ թագաւոր, որում և ա-
սաց վկայութեամբ. գտի զդաւիթ որդի
յեսսեայ՝ այր ըստ սրտի իմում, որ արասցէ
23 զամենայն կամս իմ: *Ի սորա զաւակէ
աստուած ըստ աւետեացն յարոյց իսրայէ-
24 լի փրկիչն յիսուս, *ըստ յաւուրսն
քարոզութեան յովհաննու, առաջի երե-
սաց մտին նորա՝ մկրտութիւն ապաշխարու-
թեան՝ ամենայն ժողովրդեանն իսրայէլի:
25 *Եւ իբրեւ լնոյր յովհաննէս զընթացսն, ա-
սէր. զո՞ ոք կարծէք զինէն՝ թէ իցեմ. չեմ
ես այն. այլ ահա գայ զկնի իմ, որում չեմ
26 արժանի զկօշիկս ոտից լուծանել: *Ա՛րք
եղբարք՝ որդիք աբրահամեան տոհմին, և
որ ի ձեզ երկիւղածք իցեն յաստուծոյ,
ձեզ բանս այս փրկութեան առաքեցաւ:
27 *Քանզի որ բնակեալ են յերուսաղէմ, և իշ-
խանք նոցա՝ անծանօթ եղեն ի նմանէ, և
ըստ բարբառոյ մարգարէիցն՝ որ զամենայն

շաբաթին ընթեռնուին՝ դատեալ կատարե-
ցին. *եւ ոչ մի ինչ պատճառս մահու գը- 28
տեալ՝ խնդրեցին ՚ի պիղատոսէ սպանանել
զնա: *Եւ երբեք կատարեցին զամենայն որ 29
ինչ նորա գրեալ էր, իջուցեալ ՚ի փայ-
տէն՝ եդին ՚ի գերեզմանի: *Ա՛յլ աստուած 30
յարոյց զնա ՚ի մեռելոց, որ երեւեցաւ ա-
ւուրբք բազմօք այնոցիկ, *որ ելեալ էին 31
ընդ նմա ՚ի գալիլէէ յերուսաղէմ. որք եւ
արդ իսկ վկայք են նորա առ ժողովուրդն:
*Եւ մեք ձեզ աւետարանեմք զխոստումն՝ 32
որ առ հարսն եղեալ էր: *Զի զնոյն աստ- 33
ուած կատարեաց առ մեզ որդիս նոցա՝ յա-
րուցեալ զՅիսուս. որպէս եւ ՚ի սաղմոսին
գրեալ է յերկրորդում. որդի իմ ես դու՝
եւ ես այսօր ծնայ զքեզ: *Եւ զի յարոյց զնա 34
՚ի մեռելոց, եւ ոչ եւս դառնալոց է յա-
պականութիւն. այսպէս ասէ, եթէ տաց
ձեզ զսրբութիւնսն դաւթի զհաւատարիմս:
*Վասն եւ ՚ի միւսում ասէ. ոչ տացես 35
սրբոյ քումմ տեսանել զապականութիւն:
*Ա՛յլ դաւիթ յաղթի անդ իւրում պաշ- 36
տեաց, եւ ՚ի կամս աստուծոյ ննջեաց, եւ
յաւելաւ առ հարս իւր՝ եւ ետես զապա-
կանութիւն: *Բայց զոր աստուած յա- 37
րոյց՝ ոչ ետես զապականութիւն: *Ցայտ- 38
նի լիցի ձեզ՝ արք եղբարք, զի առ[ա]ւել ձեզ

թողութիւն մեղաց առեսարանի, եւ յա-
ժառնանէ՝ յորմէ ոչ կարացիք օրինօքն Մովսէ-
39 սի արդարանալ, *սովաւ ամենայն որ հա-
40 ւատայ՝ արդարանայ։ *Զգոյշ կացէք՝ գու-
ցէ եկեսցէ ի վերայ ձեր ասացեալն ի
41 մարգարէս։ *Տեսէք արհամարհողք, եւ
զարմացարուք եւ եղծարուք. զի գործ մի
գործեմ ես յաւուրս ձեր, գործ՝ որում ոչ
հաւատացէք՝ եթէ ոք պատմեսցէ ձեզ։
42 *Եւ երբեւ ելին անտի, աղաչէին ի մի-
սում շաբաթու խօսել նոցա զնոյն զրանս։
43 *Երբեւ արձակեցաւ ժողովուրդն, զհետ
երթային բազումք ի հրէից անտի եւ ի
պաշտօնէից եկամտից՝ զպօղոսի եւ զբառ-
նաբայ. որք խօսէին ընդ նոսա, եւ հա-
ւանեցուցանէին զնոսա կալ ճնալ ի շնոր-
հըն աստուծոյ։

44 *Եւ ի գալ միւսոյ շաբաթուն՝ գրեթէ գԿ
ամենայն քաղաքն ժողովեցաւ լսել զբանն
45 աստուծոյ։ *Երբեւ տեսին հրէայքն զամ-
բոխն՝ լցան նախանձու. եւ ընդդէմ դար-
ձեալ ասացելոցն ի պօղոսէ՝ հայհոյէին։
46 *Համարձակեալ պօղոսի եւ բառնաբայ՝
ասէին. առ ձեզ նախ պարտ էր խօսել
զբանն աստուծոյ. եւ քանզի դուք մեր-
ժէք զնա, եւ ոչ արժանիս համարիք ըզ-
ձեզ կենացն յաւիտենականաց, ահաւասիկ

դառնամք ՚ի հեթանոսս : *Զի այսպէս 47
պատուիրեաց մեզ տէր . եդի զքեզ ՚ի լոյս
հեթանոսաց, լինել քեզ ՚ի փրկութիւն մին-
չեւ ՚ի ծագս երկրի : *Զայս լուեալ հեթա- 48
նոսքն՝ ուրախ լինէին, եւ փառաւորէին
զբանն տեառն . եւ հաւատացին՝ որք
էին կարգեալ ՚ի կեանսն յաւիտենական : 49
*Եւ շրջէր բանն տեառն ընդ ամենայն
դաւառն : *Բայց հրեայքն դրդուեցին զըլ- 50
պատուական կանայս զպատաս, եւ զգլխա-
ւորս քաղաքին , եւ յարուցեալ հալածանս
՚ի վերայ պօղոսի եւ բառնաբայ՝ հանին զը-
նոսա ՚ի սահմանացն իւրեանց : *Եւ նոքա 51
թօթափեալ զփոշին յոտից ՚ի վերայ նոցա, ..
եկին յիկոնիոն : *Եւ աշակերտքն լնուին 52
խնդութեամբ եւ հոգւով սրբով :

ԳԼ. ԺԴ.

Եւ եղեւ յիկոնիոն ՚ի մտանին մտանել 1
նոցա ՚ի ժողովուրդ հրէից , եւ խօսել
նոյնպէս . մինչեւ հաւատալ հրէից եւ յու-
նաց բազմաց յոյժ : *Բայց անհաւատ հրէայք 2
զքն յարուցին եւ չարացուցին զանձինս հե-
թանոսացն ՚ի վերայ եղբարց : *Բազում 3
ժամանակս չրջէին համարձակութեամբ տեառն
վկայութեամբ , բանիւ շնորհաց իւրոց , եւ

տալ նշանս եւ արուեստս լինելոյ ի ձեռս նո-
4 ցա : *Եւ եղեն հերձուածք ի բազմութեան
քաղաքին . ոմանք էին ի հրէայսն , եւ ո-
5 մանք յառաքեալսն : *Իբրեւ եղեւ դիմել
հեթանոսացն եւ հրէից իշխանօքն խրեանց՝
ի թշնամանել եւ ի քարկոծել զնոսա ,
6 *ազդ եղեալ նոցա՝ փախեան ի քաղաքն
Լիկաոնացւոց, ի Լիւստրա եւ ի Դերբէ՝ եւ
շուրջ զգաւառն , եւ անդ աւետարա-
նէին :

7 *Եւ այր մի Լիւստրացի տկար յոտից ~~Գ~~Բ
նստեր՝ կաղ յորովայնէ մօր իւրոյ, որոյ եր-
8 բեք չէր գնացեալ : *Սա լուաւ զԱստուած պո-
ղոսի , որոյ հայեցեալ ի նա եւ տեսեալ՝
9 թէ ունի հաւատս փրկութեան, *ասէ մե-
ծաձայն. քեզ ասեմ յանուն տեառն մերոյ
յիսուսի քրիստոսի, յոտն կաց ի վերայ ո-
տից քոց ուղիղ . եւ վազվազէր եւ գնայր :
10 *Եւ ժողովրդոցն տեսեալ զոր արարն պո-
ղոս , բարձին զձայնս իւրեանց լիկաոնա-
բէն, եւ ասեն. աստուածք նմանեալք մարդ-
11 կան իջին առ մեզ : *Եւ կոչէին զբառնա-
բաս՝ զիւս, եւ զպօղոս՝ հերմէս . քանզի նա
12 էր առաջնորդ բանին : *Քահանայ զիւսի՝
որ էայր առաջի քաղաքին , ցուլս եւ պը-
ատկս հասուցեալ ի դուռն հանդերձ բազ-
13 մութեամբքն՝ կամէր զոհել : *Եւ լուեալ

առաքելոցն բառնաբայ եւ պօղոսի , պա-
տառեալ զհանդերձս իւրեանց՝ արտաքս
վազեցին յամբոխէն , աղաղակէին , եւ
ասէին ։ *Ա՛րք, զի՞նչ գործէք զայդ- 14
ոսիկ ձեզ նմանողք կարեօք մարդիկ եմք, աւետարա-
նել ձեզ յայդպիսի ունայնութեանց դառ-
նալ յաստուած կենդանի, որ արար զեր-
կինս եւ զերկիր եւ զծով՝ եւ զամենայն որ
՚ի նոսա ։ *Որ յանցեալ ազգան թոյլ եւս ա- 15
մենայն դնել ՚ի ճանապարհս
իւրեանց ։ *Եւ սակայն ոչ լքէ առանց վր- 16
կայութեան զինքն լթող, բարերարութեամբ
բըն տալ յերկինից ձեզ անձրեւս եւ ժամա-
նակս պտղաբերս, լնուլ կերակրովք եւ ու-
րախութեամբ զսիրտս ձեր ։ *Եւ զայս ա- 17
սացեալ՝ հազիւ լուեցուցանէին զժողովուրդ-
սըն ՚ի չզոհելոյնոցա , այլ դնալ յիւրաքան-
չիւր տեղիս ։

ԴԳ *Եւ ՚ի հրէից նոցա եւ յուսուցանել՝ 18
եկին հասին յանտիոքէ եւ յիկոնիէ հրէայք.
եւ, ՚ի վիճել նոցա համարձակութեամբ՝
պատրեցին զժողովուրդսն ՚ի բաց կալ ՚ի նո-
ցանէ, եւ ասէին՝ թէ ոչինչ ճշմարտութիւն
ասեն , այլ զամենայն սուտն. եւ քարկո-
ծեալ զպօղոս՝ քարշեցին արտաքս քան զքա-
ղաքն, եւ համարէին զնա մեռեալ ։ *Եւ ՚ի 19
պատել զնովաւ աշակերտացն՝ յարեաւ ե-

մուտ ՚ի քաղաքն, եւ ՚ի վաղիւ անդր ել
20 բառնալոյս հանդերձ ՚ի դերբէ: *Ա՛ւ-
տարանեալ ՚ի քաղաքին յայնմիկ՝ եւ աշա-
կերտեալ զբազումս, դարձան ՚ի լիւստրայ
21 եւ յիկոնիոն եւ յանտիոքայ, *հաստատել
զանձինս աշակերտացն եւ մխիթարել, կալ
հաստատուն ՚ի հաւատսն, եւ թէ բազում
նեղութեամբք պարտ է մեզ մտանել յար-
22 քայութիւնն աստուծոյ: *Ձեռնադրեցին
նոցա ըստ եկեղեցւոյ երիցունս. աղօթս
արարեալ հանդերձ պահօք, յանձն արարին
զնոսա տեառն՝ յոր հաստատեալն էին:
23 *Եւ շրջեալ զընդ պիսիդեայ՝ եկին ՚ի պամ-
24 փիւլեայ. *եւ խօսեցեալ ՚ի պերգէ զբանն
25 տեառն, էջին յատտալեայ: *Եւ անտի նա-
ւարկեալ՝ գնացին յանտիոք, ուստի էին
յանձն արարեալ շնորհացն աստուծոյ՝ ՚ի
26 գործն զոր կատարեցին: *Եկեալ եւ ժո-
ղովեալ զեկեղեցին՝ պատմեցին որչափ ա-
րար աստուած ընդ նոսա, եւ զի բացաւ հա-
27 ւատոյ դուռն հաւատոց: *Երկեին ժա-
մանակս ոչ սակաւ ընդ աշակերտսն:

ԳԼ. ԺԵ.

1 Եւ ոմանք էջեալ ՚ի հրէաստանէ՝ ուսու-
ցանէին զեղբարս, եթէ ոչ թլփատիք ըստ

օրինացն մովսէսի՝ ոչ կարէք ապրել։ *Եւ ՚ի 2
լինել ոչ սակաւ հակառակութեան եւ խընդ-
բոյ՝ պօղոսի եւ բառնաբայ ընդ նոսա, եւ-
դիմ ելանել պօղոսի եւ բառնաբայ եւ ումանց
՚ի նոցանէ՝ առ առաքեալսն եւ երիցունս յե-
րուսաղէմ վասն խնդրոյն այնորիկ։ *Նո- 3
քա յուղարկեալք եկեղեցւոյն, շրջեցան ընդ
փիւնիկէ եւ ընդ սամարիա, պատմէին ըզ
դարձն հեթանոսաց, եւ առնէին ուրախու-
թիւն մեծ ամենայն եղբարց։ *Եւ հաս- 4
եալք յերուսաղէմ, ընկալեալք եկեղեցւոյն
եւ յառաքելոցն եւ յերիցանց, պատմեցին
որչափ լինչ արար ընդ նոսա աստուած։
*Յարեան ումանք ՚ի հերձուածոյն փարիսե- 5
ցւոց հաւատացեալք, եւ ասեն՝ թէ պարտ է
թլփատել զդոսա, եւ պատուիրել պահել
զօրէնսն մովսէսի։ *Եւ ժողովեցան առա- 6
քեալքն եւ երիցունք տեսանել վասն բանիս
այսորիկ։ *Եւ յետ բազում խնդիր լինելոյ՝ 7
յոտն եկաց պետրոս, եւ ասէ ցնոսա. ա՛րք
եղբարք՝ դուք ինքնին գիտէք, զի յաւուրց
առաջնոց ՚ի միջի ձերում ընտրեաց աստուած
բերանով իմով լսել հեթանոսաց բանին ա-
ւետարանի եւ հաւատալ։ *Եւ սրտագէ- 8
տըն աստուած վկայեաց նոցա, տալով նո-
ցա զՀոգին սուրբ՝ որպէս եւ մեզ. *եւ ոչինչ 9
ընտրութիւն արար ՚ի մէջ նոցա եւ մեր,

10 հաւատով՝ արբեալ զսիրտս նոցա ։ *Ա՛րդ՝ ընդ-
է՞ր փորձէք զաստուած, դնել լուծ ՚ի վե-
րայ պարանոցի աշակերտացն, զոր ոչ հար-
քունք մեր եւ ոչ մեք կարացաք բառնալ ։
11 *Ա՛յլ շնորհօքն տեառն յիսուսի քրիստոսի
հաւատամք ապրել, զորօրինակ եւ նոքա ։
12 *Լուեալ ամենայն ժողովուրդն, եւ լսէին
բառնաբայ եւ պօղոսի պատմելոյն՝ որչափ
արար սաստուած նշանս եւ արուեստս ՚ի
հեթանոսս ՚ի ձեռս նոցա ։
13 *Եւ յետ լռելոյն նոցա, պատասխանի ետ Դ
յակովբոս եւ ասէ. արք եղբարք՝ լսատուք
14 ինձ ։ *Շմաւօն պատմեաց՝ ո՛րպէս յառա-
ջադոյն աստուած այց արար առնուլ ժո-
ղովուրդ ՚ի հեթանոսաց՝ անուան իւրոյ ։
15 *Եւ այնմ միաբանին բանք մարգարէիցն.
16 որպէս եւ գրեալ է ։ *Ցետ այսորիկ դար-
ձայց եւ շինեցից զյարկան դաւթի՝ զան-
կեալն, եւ զկործանեալսն նորա վերստին
17 շինեցից, եւ կանգնեցից զնա. *որպէս զի
խնդրեսցեն մնացորդք մարդկան զտէր, եւ
ամենայն հեթանոսք՝ յորոց վերայ կոչեցեալ
է անուն իմ, ասէ տէր. որ առնէ զայս ա-
18 մենայն, *յայտնի է ՚ի յաւիտեանցն. (աեա-
19 ւքն գործ իւր) ։ *Վասն որոյ եւ ես կրա-
ւնս համարիմ, մի՛ նեղել զայնոսիկ՝ որք ՚ի
հեթանոսացն դառնան առ աստուած ։

*Ասէ տալ թուղթ առ նոսա, խորշել ի 20
կերակրոց կռոց՝ եւ ի պոռնկութենէ եւ
ի մեռելոտից՝ եւ յարենէ։ *Զի մովսէս 21
յաղագս առաջնոց ըստ քաղաքաց զքարո-
զիչան ի նա ունի ի ժողովն ըստ ամենայն
շաբաթուց ընթերցեալ։ *Յայնժամ հաճոյ 22
թուեցաւ առաքելոցն եւ երիցանցն ամե-
նայն եկեղեցեաւն, առս ընտրեալս ի նո-
ցանէ առաքել յանտիոք ընդ պօղոսի եւ
ընդ բառնաբայ, զյուդա՝ զկոչեցեալն բար-
սաբայ, եւ զսիղա՝ առս գլխաւորս. զը- 23
րեալ առ երգրաս ի ձեռն նոցա գայս ինչ,
Առաքեալք եւ երիցունք եւ եղբարք, յան-
տիոք եւ ի սիւրիա եւ ի կիւլիկիայ եղբար-
ցըդ՝ որ ի հեթանոսացդ էք, ողջոյն։ *Քան- 24
զի լուաք՝ թէ ոմանք ելեալ ի մէնջ խառնե-
ցուցին զձեզ բանիւք, խախտել զանձինս
ձեր. առնն թլփատել եւ պահել զօրէնսն՝
որոց ոչ հրամայեցաք։ *Հաճոյ թուեցաւ 25
մեզ միաբան ժողովելոցս, առս ընտրեալս
յղել առ ձեզ ընդ սիրելիս մեր՝ ընդ բառ-
նաբայ եւ ընդ պօղոսի. *արք՝ որք մատ- 26
նեցին զանձինս իւրեանց վասն անուան
տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի։ *Առ- 27
առաքեցաք զյուդա եւ զսիղա. եւ նոցա
ի բանից զնոյն պատմել։ *Զի հաճոյ թը-
ուեցաւ հոգւոյն սրբոյ եւ մեզ, մի՛ ինչ աւե-

լի բեռն դնել ձեզ. բայց միայն ՚ի կարե-
29 ւորացս յայսոցիկ. *՚ի բաց կալ ՚ի պղծելոյ
կռոց, և յարենէ, եւ ՚ի հեղձուցելոյ, եւ ՚ի
պոռնկութենէ. յորոց պահեալ զանձինս՝
30 բարւոք գործէք. ողջ լերուք: *Եւ նոքա
արձակեալք՝ էջին յանտիոք, և ժողովեալ
31 զժողովուրդն՝ եատուն զթուղթն: *Եւ ըն-
թերցեալ՝ ուրախ եղեն ՚ի վերոյ մխիթա-
32 րութեան: *Յուդա եւ Շիղա, զի եւ նոքա
մարգարէք էին, բանիւք բազմօք մխիթարե-
33 ցին զեղբարս եւ հաստատեցին: *Եւ եղ-
եալ անդ ժամանակս՝ արձակեցան խաղա-
34 ղութեամբ յեղբարց առ առաքեալսն: *Եւ
հաճոյ թուեցաւ Շիղայի մնալ անդէն:
35 *Բայց պօղոս եւ բառնաբաս շրջէին յան-
տիոք, ուսուցանելով եւ աւետարանելով եւ այ-
լովք բազմօք՝ զբանն տեառն:
36 *Ոմն յետ աւուրց ինչ ասէ պօղոս ցբ-դջ
բառնաբաս. դարձցուք եւ շրջեսցուք զեղ-
բարբ՝ ըստ ամենայն քաղաքաց յորս քարո-
զեցաք զբանն տեառն, թէ որպէս ունիցին:
37 *Բառնաբաս կամէր առնուլ եւ զյովհան-
38 նէս զկոչեցեալն մարկոս. *բայց պօղոս ա-
զաչէր՝ թէ զմեկնեալն ՚ի նոցանէ ՚ի պամ-
փիլեայ, եւ զչեկեալն ընդ նոսա ՚ի գործն,
39 մի՛ առնուլ ընդ ինքեանս: *Եւ եղեւ դժուա-
րութիւն՝ ՚ի միջնոցա՝ մինչեւ մեկնել ՚ի միմեանց,

բառնալոյ առնուլ զմարկոս՝ նաւել ի կիպ-
րոս: *Եւ ազգասէր ընծայեալ զչիղա՝ եւ, 40
յանձն արարեալ շնորհային աստուծոյ յեղ-
բարց անտի: *Եւ չրջէր ի կողմանս ասոր- 41
ւոց եւ կիւղիկեցւոց՝ եւ հաստատէր զե-
կեղեցիսն:

ԳԼ. ԺԶ.

Եկն եհաս ի դերբէ եւ ի լիւստրա. 1
եւ ահա աշակերտ ոմն էր անդ՝ անուն ա-
մոթէոս, որդի կնոջ հրէի հաւատացելոյ՝
եւ հօր հեթանոսի: *Որ վկայեալ էր ի 2
լիւստրացւոց եւ իկոնացւոց եղբարց: *Զսա 3
կամեցաւ ազգաս ընդ իւր առնել. եւ ա-
ռեալ թլփատեաց զնա վասն հրէիցն՝ որ էին
ի տեղիսն յայնոսիկ. քանզի դիտէին ա-
մենեքեան զհայր նորա թէ հեթանոս էր:
*Երբեմն անցանէին ընդ քաղաքսն, աւան- 4
դէին նոցա պահել զկրաւնսն սրատուիր-
եալս յառաքելոցն եւ յերէցանցն՝ որք յե-
րուսաղէմ: *Եւ եկեղեցիքն հաստատէին 5
ի հաւատս, եւ յաւելուին ի թիւն հանա-
պազօր:

*Եւ չրջեցան ընդ փռիւգիա եւ ընդ 6
կողմանս գաղատացւոց, արգելեալք ի հոգ-
ւոյն սրբոյ խօսել զբանն յասիա: *Եւ գայ ե- 7

կեալ առ միւսաւ՝ թէուաղոսէին երթալ ՚ի
բիւթանիա. եւ ոչ համարձակեաց նոցա հո-
8 գին յիսուսի: *Եւ անցեալ ըստ միւսիա՝
9 իջին ՚ի տրովադա: *Եւ տեսիլ երեւեցաւ
՚ի գիշերին պօղոսի. այր ոմն մակեդոնացի
էր կայր աղաչէր զնա եւ ասէր. անցեալ
10 ՚ի մակեդոնիա՝ օգնեացես մեզ: *Եւ երբեւ
զտեսիլն ետես, վաղվաղակի խնդրեցաք
ելանել ՚ի մակեդոնիա. տեղեկացեալք՝ թէ
հրաւիրեաց զմեզ տէր աւետարանել նոցա:
11 *Եւ ելեալ ՚ի տրովադա՝ դէպ ուղիղ դը-
նացաք ՚ի սամոթրակէ, եւ ՚ի վաղիւ անդր
12 ՚ի նէոր քաղաք. *եւ անտի ՚ի փիլիպպուս,
որ է առաջին վիճակ մակեդոնացւոց՝ քա-
ղաք՝ կողոնիա. եւ անդ ՚ի քաղաքին դա-
13 դարեալ մեր աւուրս էինչ, *յաւուրն շաբա-
թու ելաք արտաքոյ քաղաքին առ գետա-
վրն՝ ուր համարէին աղօթս մատուցանել. եւ
նստեալ խօսեաք ընդ ժողովեալ կանայս:
14 *Եւ կին ոմն անուն լիդիա ծիրանավաճառ՝
՚ի թիւատիրէ քաղաքէ, երկիւղած յաստու-
ծոյ, լսաւ. զորոյ տէր խակ երդաց զսիրտն
15 անտալ խօսիցն պօղոսի: *Եւ երբեւ մկրտե-
ցաւ էնքն եւ տուն իւր, աղաչէր եւ ասէր.
եթէ համարիցիք դիս հաւատացեալ տեա-
ռըն, մտեալ ՚ի տուն իմ ադերուք. եւ
16 բռնադատեաց տարաւ զմեզ: *Եւ եղեւ

վինչ երթայաք մեք յաղօթս, պատահեաց
մեզ աղախին ոմն՝ զոր ունէր այս հարցուկ.
որ շահս բազումս տայր տերանց իւրոյ մո-
ւելովքն։ |*Նա զհետ եղեալ պօղոսի եւ մեր՝ 17
աղաղակէր եւ ասէր. արդս այս ծառայք
աստուծոյ բարձրելոյ են, որ պատմեն ձեզ
զճանապարհս փրկութեան. *եւ զայս առ- 18
նէր ՚ի բազում աւուրս։ Ձայրացեալ պօ-
ղոս՝ դարձաւ եւ ասէ ցոգին. պատուիրեմ
քեզ յանուն յիսուսի քրիստոսի ելանել ՚ի
դմանէ. եւ ել ՚ի նմին ժամու։ *Իբրեւ տե- 19
սին տերարքն նորա՝ եթէ հատաւ յոյս շահի
նոցա, առեալ պօղոս եւ զկիղա՝ ձգեցին ՚ի
հրապարակ առ իշխանսն։ |*եւ ածեալ զին- 20
սա առ զօրադլուխսն՝ ասէին. արդս այս
խառնեցուցանեն զքաղաքս մեր. հրեայք
հրէայք են, *եւ պատմեն սովոր օրէնս՝ զոր 21
չէ արժան մեզ ընդունել եւ ոչ առնել,
զի հռոմայեցիք եմք։ *Եւ ժողովեցաւ ամ- 22
բոխն ՚ի վերայ նոցա. եւ զօրադլուխքն պա-
տառեցին զհանդերձս իւրեանց, հրամայե-
ցին զան հարկանել. *եւ բազում վէրս ե- 23
դեալ ՚ի վերայ նոցա՝ արկին ՚ի բանտ,
պատուիրեցին բանտապետին՝ զգուշու-
թեամբ պահել զնոսա։ *Որ առեալ զայս- 24
պիսի պատուէր, արկ զնոսա ՚ի ներքին բան-
տին, եւ զոտս նոցա պնդեաց ՚ի կաճեղս։

25 *Եւ ՚ի մէջ դիշերոյն պօղոս եւ շիղա կային
յաղօթս՝ եւ օրհնէին զաստուած. ունկն
26 դնէին նոցա կալանաւորքն: *Եւ եղեւ
յանկարծակի շարժումն մեծ, մինչեւ շարժել հիմանց բանտին, եւ բացան անդրէն
դրունքն ամենայն, եւ ամենեցուն կապանք
27 լուծան: *Իսկ զարթեաւ բանտապետն՝
եւ եռեւս բացեալ դդուռս բանտին, ձգեաց
զսուսերն՝ եւ կամէր երթալ զնեբոլին. կար-
28 ծէր փախուցեալ զկապեալսն: |*Եւ գոչեաց
՚ի ձայն մեծ պօղոս եւ ասէ. մի՛ լինչ գործեր ընդ անձն քո չար, քանզի ամենեքեան
29 աստ եմք: *Խնդրեաց լոյս՝ եւ դիմեաց ՚ի
ներքս. եւ զահի հարեալ՝ անկաւ առաջի
30 պօղոսի եւ շիղայի. *եւ ածեալ զնոսա արտաքս՝ ասէ. տեարք՝ զի՞նչ պարտ է ինձ
31 առնել՝ զի ապրեցայց: *Եւ նոքա ասեն.
հաւատա ՚ի տէր յիսուս քրիստոս, եւ ապրեսցես դու եւ ամենայն տուն քո: *Եւ
32 խօսեցան նմա զբանն տեառն, եւ ամենե-
33 ցուն որ էին ՚ի տան նորա: *Եւ առեալ
զնոսա ՚ի նմին ժամու դիշերոյն՝ լուաց ՚ի
վէրաց անտի, եւ մկրտեցաւ ինքն եւ իւրքն
34 ամենեքեան անդէն վաղվաղակի: *Եւ ածեալ զնոսա ՚ի տուն իւր, եդ առաջի նոցա
սեղան, եւ ուրախ եղեւ ամենայն տամբն
35 հաւատացեալ յաստուած: *Եւ երբեւ այգ

եղեւ՝ առաքեցին զօրապետսն զնուիրակսն, եւ ասեն. արձակեա զարսդ զայդոսիկ։
*Եւ պատմեաց բանտապետն զբանսն՝ ասօ- 36
ղոսէ, եթէ առաքեցին զօրապետսն զի արձակիցիք. արդ ելէք եւ երթայք խաղաղութեամբ։ *Իսկ պօղոս ասէ ցնոսա. դան 37
հարեալ զմեզ հրապարակաւ՝ արս անմեղս հռովմայեցիս արկին ՚ի բանտ, եւ արդ լռելեա՞յն հանեն զմեզ. ոչ այդպէս. այլ եկեսցեն ինքեանք իսկ հանցեն զմեզ։ *Եւ 38
պատմեցին զօրապետսն նուիրակսն զբանսն. զահն հարան երկեւ լսեան՝ եթէ հռովմայեցիք են, եւ եկեալ աղաչեցին զնոսա։
*Եւ երկեւ հանեն, աղաչեցին դնալ ՚ի քա- 39
ղաքէն։ *Եւ եկեալ ՚ի բանտէն՝ մտին առ 40
Լուդիա, եւ տեսեալ զեղբարս՝ մխիթարեցին զնոսա, եւ դնացին։

ԳԼ. ԻԷ.

Եկ Եւ ձղկեալ ընդ ամիփոլիս եւ ընդ ա- 1
պողոնիա, եկին ՚ի թեսաղոնիկէ, ուր էր ժողովուրդ հրէից։ *Եւ ըստ սովորութեա- 2
նն պօղոս եմուտ առ նոսա, եւ ՚ի շաբաթս երիս խօսեցաւ ընդ նոսա ՚ի գրոց։
*Բանայր եւ դնէր առաջի, եթէ պարտ 3
էր զքրիստոսի չարչարել եւ յառնել ՚ի մեռե-

լոյ. եւ թէ նա է քրիստոսն յիսուս՝ զոր եւս
4 պատմեմ ձեզ։ *Եւ ոմանք ի նոցանէ հաւանեցան, եւ վիճակեցան պօղոսի եւ շիղային. բայց պաշտօնէիցն հեթանոսաց էր բազմութիւն յոյժ, եւ ի կանանց գլխաւո-
5 րաց ոչ սակաւք։ *Եւ նախանձեցան հրէայքն, եւ առեալ արս ոմանս դառն հիկա անօրէնս, ամբոխ արարեալ խառնեցին զքաղաքն. եւ կուտեալ առ ապարանսըն յասոնիւ, խնդրէին զնոսա ածել ի հրապարակ։
6 *Եւ երբեւ ոչ գտին զնոսա, քարշէին զյասոնիւ եւ զոմանս եղբարս առ քաղաքապետսն. բողոք բարձեալ՝ թէ որք զաշխարհս խառնեցուն՝ սոքա եւ այսր հասին,
7 *զորս ընկալեալ է յասոնիւ. եւ սոքա ամենեքեան հակառակ հրամանացն կայսեր գործեն. թագաւոր զմի ասեն գլխուս։
8 *Եւ խառնեցուցին զժողովուրդն եւ զքա-
9 ղաքապետսն, որ լսէին զայս։ *Եւ առեալ երաշխաւորութիւն առ ի յասոնիայ եւ
10 յայլոցն՝ արձակեցին զնոսա։ *Բայց եղբարք վաղվաղակի գիշերայն յուզարկեցին զպօղոս եւ զչիղա ի բերիա. որք երբեւ հասին անդր, ի ժողովուրդն հրէից գնա-
11 ցին։ *Զի սոքա էին ազնուականագոյնք՝ քան որ ի թեսաղոնիկն էին. որք ընկալան զբանն ամենայն յօժարութեամբ. հանապազ

քննէին զդէսս՝ եթէ ի՞նչ իցէ այս այսպէս։
*Եւ բազումք ի նոցանէ հաւատացին, եւ 12
ի յունաց կանանց զդաստից եւ յարանց
ոչ սակաւք։ *Բայց իբրեւ գիտացին՝ որ ի 13
Թեսաղոնիկէ հրէայքն էին, եթէ եւ ի բե-
րիա պատմեցաւ ի պօղոսէ բանն աստու-
ծոյ, եկին եւ անդր՝ շարժել եւ խռովեցու-
ցանել զժողովուրդսն։ *Յայնժամ վաղվա- 14
զակի զպօղոս առաքեցին եղբարքն գնալ մին-
չեւ ի ծովեզրն, եւ Սիլասին շինգա եւ տիմո-
թէոս անդէն։ *Եւ որք տանէին զպօղոս, 15
ածին զնա մինչեւ յաթէնս. եւ առեալ
պատուէր ի նմանէ առ շինգա եւ տիմոթէոս,
զի վաղվաղակի եկեսցեն առ նա, եւ դը-
նացին։

եբ *Եւ յաթէնս ի ծնալ նոցա պօղոսի, 16
զայրանայր հոգի նորա ի նմա. զի տեսա-
նէր ի կռապաշտութեան զքաղաքն։ *Եւ 17
խօսէր ի ժողովրդեանն ընդ հրէայն եւ
ընդ պաշտօնեայն, եւ ի հրապարակին զա-
մենայն օր՝ որոց եւ պատահէին։ *Ոմանք 18
էպիկուրեանցն եւ ի ստոյիկեանց փիլի-
սոփայից հակառակէին ընդ նմա. եւ ոմանք
ասէին, զի՞նչ կամիցի սերմանաբանդ այս
խօսել. իսկ այլք՝ թէ օտարոտի իմն դևոց
թուի պատմիչ լինելոյ. քանզի զյիսուս եւ
զյարութիւն աւետարանէր։ *Եւ առեալ 19

ընա ածին յարիսապագոսն, եւ ասէին. կա-
բասցո՛ւք իմանալ՝ թէ ընչ է նոր վարդա-
20 պետութիւնդ՝ որ ի՛քէն պատմի։ *Օտա-
բասցուցչա իմն բերես ի լսելիս մեր. կա-
միմք գիտել՝ թէ ընչ կամիցի այս լինել։
21 *Ի աթենացիք ամենեքին եւ եկքն օ-
տարք՝ ոչ յայլ ինչ պարապէին, բայց ասել
22 ինչ, կամ լսել նորագոյնս։ *Եկաց պօղոս ի
միջ արիսապագին՝ եւ ասէ. ա՛րք աթենացիք,
ըստ ամենայնի իրրեւ պաշտօնատէրս տե-
23 սանեմ զձեզ։ *Քանզի շրջեալ եւ տեսեալ
զպաշտամունս ձեր, գտի բազին մի՝ յո-
րում գրեալ էր, անծանօթի աստուծոյ.
զոր դուք յանծանօթս պաշտէք՝ ես զնոյն
24 պատմեմ ձեզ։ *Աստուած՝ որ արար զաշ-
խարհս, եւ զամենայն որ ի նմա, նա երկ-
նից եւ երկրի է տէր. ոչ ի ձեռագործ տա-
25 ճարս բնակէ, *եւ ոչ ի ձեռաց մարդկան
պաշտի իրրեւ կարօտ իմիք. նա տայ ամե-
նայնի կեանս եւ շունչ եւ զամենայն ինչ։
26 *Արար ի միոջէ արենէ զամենայն ազգս
մարդկան՝ բնակեալ ի վերայ ամենայն ե-
րեսաց երկրի. հաստատեաց կարգեալ ժա-
մանակս եւ սահմանադրութիւնս բնակու-
27 թեան նոցա՝ խնդրել զաստուած. *զի թե-
րեւս զննիցեն զնա եւ գտանիցեն. նա՝ եւ ոչ
հեռի իսկ է յիւրաքանչիւր ումեքէ ի մէնջ։

Չի նովաւ կեաւսք եւ շարժմսք եւ եմք, որ- 28
պէս եւ ոմանք ի ձերոց ճարտարաց ասա-
ցին, թէ նորա եւ ազգ իսկ եմք ։ *Եւ արդ՝ 29
որովհետեւ ազգ եմք աստուծոյ, ոչ պար-
տիմք համարել ոսկւոյ կամ արծաթոյ կամ
քարւոյ, որ ի ճարտարութենէ եւ ի մտաց
մարդոյ քանդակեալ լինի, զաստուածականն
լինել նմանող ։ *Բայց զժամանակս անգի- 30
տութեանն անտես արարեալ աստուծոյ՝
արդ զայս պատուիրէ մարդկան, ամենայն
ումեք ապաշխարել ։ *Քանզի հաստա- 31
տեաց օր, յորում պարտ է դատել զաշխար-
հս արդարութեամբ ի ձեռն առն, որում
առաքեաց տալ հաւատս ամենեցուն՝ յա-
րուցեալ զնա ի մեռելոց ։ *Իբրեւ լուան 32
զյարութիւն մեռելոց, ոմանք ծաղր առ-
նէին. ևէսքն ասէին՝ լուիցուք ի քէն վասն
այդորիկ միւսանգամ ։ *Եւ ապա պօղոս ել 33
դնաց ի միջոց նոցա ։ *Եւ ոմանք արք ան- 34
կեալք ի նա հաւատացին . ընդ որս էր
եւ դիոնէսիոս արիսպագացի, եւ կին մի ա-
նուն դամարիս, եւ այլք ընդ նոսա ։

ԳԼ. ԺԷ.

Եվ Ձեռ այսորիկ մեկնեալ պօղոսի յաթե- 1
նացւոց անտի, եկն ի կորնթոս. *եւ եդիտ 2

զոմն հրէայ անուն ակիւղաս՝ յազգէ պան-
տացի, այն ինչ եկեալ յիտալիա, եւ զպրիս-
կիլա կին նորա, վասն հրամանին կղօդեայ՝
արուշել զամենայն հրէայս ի հռովմայ. եւ
3 յարեցաւ ի նոսա: *Եւ վասն զի համար-
ուեստ էր, եղեւ առ նոսա եւ գործէր.
4 քանզի էին խորանակարդ արուեստիւ: *Եւ
խօսէր ի ժողովրդեանն ըստ ամենայն շա-
բաթուց, եւ հաւանեցուցանէր զհրէայս եւ
5 զհեթանոսս: *Իբրեւ էջին ի մակեդոնիայէ
Տիղաս եւ ափմնթէոս, առեալէր հոգւոյն պօ-
ղոս դնել վկայութիւն հրէից՝ թէ յիսուս է
6 քրիստոսն: *Եւ յընդդէմ դառնալ նոցա
եւ հայհոյել, |թօթափեաց զձորձս եւ ա-
սէ ցնոսա. արիւն ձեր ի գլուխս ձեր, քա-
ւեալ եմ ես. յայսմ հետէ ի հեթանոսս
7 երթամ: *Եւ գնացեալ անտի եմուտ ի
տուն ուրումն, որում անուն էր տիտոս յուս-
տոս՝ պաշտօնեայ աստուծոյ, որոյ ապարան-
8 քըն էին մերձ ի ժողովեարն: *Կրիսպոս
ժողովրդապետ հաւատաց ի տէր ամենայն
տամբ իւրով, եւ բազմայ ի կորնթացւոցն
9 լուեալ՝ հաւատացին եւ մկրտեցան: *Եւ
ասէ տէր ի դիշերին տեսլեամբ պաւղոս.
10 մի՛ երկնչիր, այլ խօսեաց՝ եւ մի՛ լռեր. *քան-
զի ես ընդ քեզ եմ, եւ ոչ ոք ընդդէմ
դարձցի քո ի չարչարել զքեզ. քանզի ժո-

ղալուրդ է իմ բազում՝ ի քաղաքիս յայսմիկ։
*Եւ նստաւ անդ տարի մի եւ ամիսս վեց՝ 11
ուսուցանել նոցա զբանն աստուծոյ։
Ե.Գ *Ա՛ռ զպաղեստաւ փոխանակաւ զրկեցին 12
աբեայեցւոց՝ յարեան միտան հրէայք ի
վերայ պօղոսի, եւ ածին զնա յատեան.
*եւ ասէին, եթէ արտաքոյ օրինացս պատ- 13
րէ սա զմարդիկ՝ պաշտել զաստուած։ *Եւ 14
էրթեւ մերձ էր պօղոս բանալ զբերան իւր,
ասէ պաղեստիւ ցհրէայան. եթէ էր լինչ անի-
բաւութիւն կամ խաղտախտութիւն չարեացդ,
ո՛վ հրէայք, ի դէպ էր լինձ անսալ ձեզ։
*Ա՛պա եթէ լանդէրք լինչ են վասն բանի եւ 15
անուանց եւ օրինացդ ձերոց, տեսէք ձեզին.
քանզի դատաւոր այդպիսի երաց չկամիմ լի-
նել։ *Եւ մերժեաց զնոսա յատենէ անտի։ 16
*Եւ առեալ ամենեցուն յուդայն զսոսթե- 17
նէս ժողովրդապետն՝ հարկանէին առաջի
առնէին, եւ ոչինչ զայնմանէ դաղեստիւի
փոյթ լինէր։ *Բայց պօղոս տակաւին մնա- 18
ցեալ աւուրս բազումս, յերկարէց հրաժա-
րեալ՝ նաւէր յատրէս. եւ ընդ նմա պրիս-
կիղա եւ ակիւղաս՝ փոքրիկ ղէլուս ի կինք-
րայ, քանզի ուխտադիր էր։ *Եւ հասեալ 19
յեփեսոս՝ զնոսա եթող անդ եւ ինքն մը-
տեալ ի ժողովուրդն խօսէր ընդ հրէայսն։
*Եւ աղաչեցին զնա՝ բազում ժամանակս վ- 20

21 նել անդ. եւ ոչ առ յանձն, *այլ հրաժա-
բեաց ի նոցանէ եւ ասէ. դարձեալ շրջե-
ցայց առ ձեզ աստուծոյ կամօք. ամբարձաւ
22 յիմիեանայ, *եւ իջեալ ի կեսարիա՝ ել եւ
23 եառ ողջոյն եկեղեցւոյն: *Էջ յանտիոք, եւ
եղեալ անդ ժամանակ մինչ, ել շրջել
կարգաւ ընդ դաշատացւոց աշխարհն եւ
ընդ փռւկդիա, հաստատել զամենայն աշա-
24 կերտեալսն: *Էր իբէայ ոմն ապելես անուն՝
աղէքսանդրացի յազգէ, այր ճարտարարան,
եւկն եհաս յեփեսոս. զօրաւոր էր դրովք:
25 *Սա էր տեղեկացեալ ճանապարհին տեառ-
ն, եւ եռանդ հոգւոյ. խօսէր եւ ուսու-
ցանէր ճշմարտութեամբ վասն յիսուսի. դի-
26 տէր միայն զմկրտութիւնն յովհաննու: *Սա
սկսաւ համարձակել ի ժողովրդեանն. եւ
լուեալ ի նմանէ ակիւղա եւ պրիսկիլդայ՝ ա-
ռին զնա առ իւրեանս, եւ ճշմարտագոյնս
պատմեցին նմա զճանապարհն աստուծոյ:
27 *Իբրեւ կամեցաւ նա գնալ յաքայիա, յո-
ժարեալ եղբարք՝ գրեցին առ աշակերտսն
ընդունել զնա. որ իբրեւ եհաս անդր՝ բա-
զում նպաստ լինէր հաւատացելոցն ի ձե-
28 ռն շնորհացն: *Վասնզի այնպագոյն զիբէայ-
սն յանդիմանէր հրապարակաւ, ցուցանել
գրովք՝ եթէ քրիստոս է յիսուս:

ԳԼ. ԺԹ.

ԵԵ Եւ եղեւ՝ մինչդեռ ապողոս ՚ի կորնթոս 1
էր, պօղոսի շրջեալ գլեռլինն կողմանքն՝ եւ
իջեալ յեփեսոս, եւ գտեալ զոմանս գաշա-
կերտս, *ասէ ցնոսա. եթէ հոգի սուրբ ըն- 2
կալարո՞ւք ՚ի հաւատալն. նոքա ասեն ցնա.
այլ եւ ոչ թէ հոգի սուրբ գոյ՝ լուեալ է
մեր: *Եւ ասէ. ևսկ յի՞նչ մկրտեցարուք. 3
նոքա ասեն. ՚ի յովհաննու մկրտութիւնն:
*Եւ ասէ պօղոս. յովհաննէս քարոզեաց մկր- 4
կրտութիւն ապաշխարութեան ամենայն ժո-
ղովրդեանն, եւ ասէր, զի որ գալոցն է
յետ նորա՝ ՚ի նա հաւատասցեն, այսինքն
է՝ ՚ի յիսուս քրիստոս: *Եւ լսեալք լուան, 5
մկրտեցան յանուն տեառնէ յիսուսի: *Եւ 6
եդեալ ՚ի վերայ նոցա պօղոսի զձեռն, եկն
հոգին սուրբ ՚ի վերայ նոցա. խօսէին լե-
զուս եւ մարգարէանային: *Եւ էին ա- 7
մենեքեան արք իբրեւ երկոտասան: *Եւ 8
մտեալ ՚ի ժողովուրդն՝ համարձակէր ամիսս
երիս, խօսէր եւ հաւանեցուցանէր վասն
արքայութեանն աստուծոյ: |*Իբրեւ ոմանք 9
խստանային՝ եւ ընդդիմ դառնային՝ բամ-
բասել զճանապարհն առաջի բազմութեա-
նըն, մեկնեալ ՚ի նոցանէ որոշեաց զաշա-

կերտան. հանապազօր խօսէր ի դիւանին
10 տիւրաննեայ ուրումն: *Եւ այս եղեւ զերկեամ մի, մինչեւ ամենայն բնակչացն ասիացւոց լսել զբանն տեառն, հրէից եւ հեթանոսաց: *Եւ զօրութիւնս ոչ սակաւս առնէր
11 աստուած ի ձեռն պօղոսի. *մինչ զի եւ
12 ի հիւանդս տանել ի քրտանէ նորա թաշկինակս կամ վարշամակս, եւ մերժել ի նոցանէ ախտին, եւ այսոց չարաց երանել:
13 *Յանդգնեցան ոմանք եւ ի շրջուղ հրէից՝ որ երդմնեցուցիչքն էին, անուանեալ ի վերայ այնոցիկ որք ունէին այսս չարս՝ զանուն տեառն յիսուսի, եւ ասէին. երդմնեցուցանեմ զձեզ ի յիսուս՝ զոր պօղոս
14 քարոզէ: *Էին ուրումն սկեւեայ հրէի քա-
15 հանայապետի եօթն որդիք՝ որ զայս առնէին: *Պատասխանի եւս այն չար եւ ասէ ցնոսա. զյիսուս գիտեմ եւ զպօղոս
16 ճանաչեմ, բայց դուք ո՞վ էք: *Եւ վազեալ այրն՝ յորում էր այն չար, ընդունեալ զերկոսեան յաղթահարեաց զնոսա, մինչեւ մերկս եւ վիրաւորս փախչել ի տանէ անտի: *Եւ յայտնի եղեւ ամենայն հրէից եւ
17 հեթանոսաց՝ որ բնակեալ էին յեփեսոս. եւ անկաւ երկիւղ յամենեսեան ի նոսա, եւ
18 մեծանայր անուն տեառն յիսուսի: *Եւ այլ բազումք ի հաւատացելոցն գային եւ

խոստման լինէին, եւ պատմէին պ ործս
եւրեանց : *Եւ բազումք ՚ի կախարդա- 19
բանց բերէին պ իսն, այրէին առաջի ամե-
նեցուն . եւ համարեցան պ ինս նոցա՝ եւ
դառնէին արծաթոյ բուրս հինգ : *Եւ այս- 20
պէս բանն աստուծոյ աճէր եւ զօրանայր :

ԺԹ *Եւ երբեք կատարեցաւ այս, եդ պօ- 21
ղոս ՚ի մտի՝ շրջել ընդ մակեդոնիա եւ ընդ
աքայիա՝ եւ դալ յերուսաղէմ. ասէ, եթէ
յետ երթալոյն իմ անդր, պարտ է ինձ եւ
զՀռոմ տեսանել : *Առաքեաց ՚ի մակեդո- 22
նիա երկուս ՚ի պաշտօնէից նր, զտիմո-
թէոս եւ զերաստոս, եւ ինքն մնաց ժամա-
նակ ինչ յասիա : *Եւ եղեւ ՚ի ժամանա- 23
կին յայնմիկ խռովութիւն ոչ սակաւ վասն
ճանապարհին : *Քանզի դեմետրիոս ոմն ա- 24
նուն՝ արծաթագործ, դործեր մեհենից ար-
ծաթիս արուեստիս դլոյ, եւ տայր ճարտարա-
կրն լինել ոչ սակաւ շահ. *որ ժողովեաց 25
քանզի զձեռագործս արուեստին, եւ ասէ. արք՝
դուք ձեզէն քանզի գիտէք, զի յայսմ դործոյ
է շահ մեզ : *Եւ տեսանէք եւ լսէք՝ եթէ 26
ոչ միայն զեփեսացւոց, այլ գրեթէ զամե-
նայն քանզի ասիացւոց՝ պօղոս այս հաւանե-
ցուցեալ շրջեաց բազում ժողովս, ասէ՝
թէ ոչ են աստուածք ձեռագործք : *Եւ 27
ոչ միայն այս ցգնէ զմեր կողմն՝ դալ ՚ի

յանդիմանութիւն, այլ և զմեծին ոչ արասցեմք զմեհեանն յուչինչ համարել. նաև քակելոց եւս լեալ մեծութի՛ն էր, զոր ամ ասիա՝
28 և ամենայնք պաշտեն: *Եւ զայս իբրև լուան, լի եղեն բարկութե՛ւ. աղաղակէին և ասէին, մեծ
29 է արտեմիս եփեսացւոց: *Եւ լցաւ քաղաքն խառնակութե՛ւ. դիմեցին առ հասարակ ՚ի թէատրոնն, յափշտակէին զգայիոս և զարիստարքոս մակեդոնացի՝ կրուզեվիցն պօղոսի:
30 *Բայց պօղոս իբրև կամեցաւ մտանել յամբոխն,
31 չի թողին զնա աշակերտքն: *Ոմանք և յասիտարխացն՝ որ էին նո՛ր բարեկամք, յղէին առ նա՝ և աղաչէին, մի՛ տալ զանձն ՚ի թէատրոնն:
32 *Այլք այլ ինչ աղաղակէին. զի էր ժողովն նո՛ր խառնեալ. և բազումք ՚ի նոցանէ
33 ոչ գիտէին, թէ վա՛ր ժողովեալ էին: *Եւ յամբոխէն բազմունէ յառաջ կալան զաղէքսանդրոս. և իբրև ածին զնա հրէայքն յառաջ, աղէքսանդրոս շարժեաց զձեռն՝ և
34 կամէր պատասխանի առնել ամբոխին: *Իբրև գիտացին՝ եթէ այրն հրէայ է, միաբարբառ եղեալ յամենեցունց՝ իբրև ժամն երկուս աղաղակել, եթէ մեծ է արտեմիս եփեսացւոց:
35 *Լռեցոյց գպրատարն զամբոխն՝ և ասէ. ա՛րք եփեսացիք՝ իսկ ո՞ է ՚ի մարդկանէ՝ որ ոչ գիտէ զեփեսացւոց քաղաքս մեհենապարտ՝
36 մեծին արտեմեայ գիցն, և գխոպեսեայ: *Եւ զի այդ այդպէս է անշուշտ՝ ձեզ պարտ է հանդարտել, և մի՛ ինչ յանդգնութ գործել:

*Ածիք զարոզ զայդոսիկ այսր, ոչ մեհենա- 37
կանապուտս՝ և ոչ հայհոյիչս այ մերոյ: *Չի 38
եթէ դեմետրիոս և որք ընդ նմա ճարտարք՝
ունիցին ինչ ումեք բանս, յատեան երթիցեն,
և դատաւորք դոն, և ամբաստանեսցին զմի-
մեանց: *Ապա եթէ վն այլ իրիք հանդիր իցէ՝ 39
յօրինաւոր ժողովն վճառեսցին: *Քանզի և 40
մեզ վիշտ վտանգի է ընդ կոուտս այսր ա-
սուր՝ առանց իրիք յանցանաց լինելոյ. զորմէ
ոչ կարասցուք պատասխանի տալ վասն ժողո-
վոյս այսորիկ: Եւ զայս ասացեալ՝ արձակեաց
զժողովն:

ԳԼ. Ի.

ԵԷ *Եւ յետ դադարելոյ ամբոխին՝ կոչեաց 1
պօղոս զաշակերտսն, և մխիթարեաց. ողջոյն
առ՝ և ել դնաց ի մակեդոնիա: *Եւ շրջեալ 2
ընդ կողմանսն ընդ այնոսիկ՝ և մխիթարեալ
զնոսա բանիւք բազմօք, եկն յելլադա: *Իբրև 3
արար ընդ ամիսս երիս, ՚ի նմա նմա դաւ ՚ի
հրէիցն, մինչդեռ կամէր ելանել յասորիս.
խորհուրդ կալաւ դառնալ ընդ մակեդոնիա:
*Եւ երթայր ընդ նմա մինչև յասիա՝ սոսի- 4
պատրոս պիւռա բերիացի, և ՚ի թեսաղոնիկեա-
ցւոց՝ արիստարքոս և սեկունդոս՝ և գայիոս
դերբացի, և տիմոթէոս, և ասիացիք՝ տիւ-
քիկոս և տրոփիմոս: *Սոքա յառաջ երթեալ 5
ձեացին մեզ ՚ի տրոաղադա: *Եւ մեք նաւեցաք 6
յետ աւուրցն բաղարջակերաց ՚ի փիլիպպոյ՝

և եկաք առ նն 'ի տրուադա՝ մինչև յաւուրս
հինդ . անդ դադարեցաք աւուրս եօթն :
7 *Եւ յաւուրն շաբաթուց՝ մինչդեռ ժողովեալ
էաք բեկանել գհացն , պօղոս խօսէր ընդ նն՝
ղի գնալոց էր 'ի վաղիւ անդր. և երկայնեաց
8 զբանն մինչև 'ի մէջ գիշերոյն: *Էին լապ-
տերք բազումք 'ի վերնատանն , ուր էաքն
9 ժողովեալ : *Եւ նստէր ոմն երիտասարդ՝ ա-
նուն եւտիքոս 'ի վր պատուհանին, նիրհէր
'ի քուն թանձրուն՝ 'ի խօսելն պօղոսի յաճախ,
ընկղմեալ 'ի քնոյ անտի՝ անկաւ յերրորդ
10 դասիկոնէն 'ի վայր, և բարձաւ մեռեալ : *Եւ
իջեալ պօղոսի անկանէր գնովաւ . առնոյր ըզ
նա ընդ գիրկս՝ և ասէր. մի՛ խռովիք, քանզի
11 հոգի որ 'ի սմին է: *Եւ երբեք գհացն՝ և
ճաշակեաց. և բազում եւս խօսեցաւ մինչեւ
12 յառաւօտ, և ապա ել գնաց : *Եւ ածին
զպատանին կենդանի, և մխիթարեցան ոչ սա-
13 կաւ : *Եւ մեք մտեալ 'ի նաւն՝ ամբարձաք
յասոն. անտի առնէաք միւսանգամ առ-
նել զպօղոս . զի այնպէս պատուիրեալ էր՝
14 մինչ ինքն գցամաքաւն երթալոց էր : *Եւ
իբրև դիպեցաւ մեզ 'ի յասոն, առեալ գնա
15 եկաք 'ի մետիլինէ : *Եւ անտի նաւեալ՝ 'ի
վաղիւ անդր հասաք հանդէպ քիոյ . և 'ի
միւս օրն հասաք 'ի սամոս . և 'ի վաղիւ անդր
16 եկաք 'ի մղիտոն : *Զի 'ի մտի եդեալ էր
պօղոսի նաւել առ եփեսոս՝ որպէս զի մի՛
ինչ նմա ժամանակ լինիլ յամել յասիա . քան-

զի փոքրայր եղէ հնար ինչ էիցէ նմա՝ զօրն
պինտէկոստէից երթալ Երուսաղէմ։
զ 17 *Եւ ի Միլիտոսէ յղեալ Եփեսոս՝ կո-
չեաց զԵրիցս եկեղեցւոյն։ *Եւ երբեք ե- 18
կին առ նա, ասէ ցնա. դուք ձեզէն գիտէք
յորմէ յառաջմէ՝ յորմէ եկի յասիա՝ ընդ ձեզ
զամ ժամանակն եղէ. *ծառայել էն առ 19
Տեառնէ ընդ ամենայն խոնարհութեամբ և բազում արտասուօք և փորձու-
թեամբք՝ որ դիպեցան ինձ ի նենգութեանց
հրեից։ *Ոչ ինչ զանդիտացի յօգտակա- 20
րացն չպատմել ձեզ՝ և ուսուցանել զձեզ հր-
բատարակու և առանձին. *առ վկայութիւն 21
հրեից և հեթանոսաց զապաշխարութիւնն՝ որ առ
Աստ, և զհաւատացն որ ի տէր մեր յիսուս քս։
*Եւ արդ՝ ահաւասիկ ես կապեալ հոգւով 22
երթամ յԵրուսաղէմ. և որ ինչ անդ ընդ իս անցա-
նելոց լիցի՝ չգիտեմ։ *Բայց զի հոգին սուրբ 23
ըստ քաղաքաց վկայէ ինձ՝ և ասէ, եթէ կա-
պանք և նեղութիւնք Ցիսան զիս։ *Այլև 24
ոչ իւիք համարիմ զանձն իմ պատուական ունել
զկատարել զընթացս իմ ուրախութէ, և զպաշ-
տօնն զոր առի ի Տեառնէ յիսուսէ՝ վկայ լինել աւե-
տարանի շնորհացն աստ։ *Եւ արդ՝ ահաւասիկ 25
գիտեմ ես, թէ ոչ ևս տեսանելոց էք զե-
րեսս իմ դուք ամենեքեան, յորս շրջեցայ
քարոզել զարքայութիւնն աստ։ *Վասն որոյ վե- 26
կայութիւն դնեմ ձեզ յաւուր յայսմիկ՝ զի սո
ես իմ յարենէ ամենեցուն։ *Զանգիտ ոչ խորշեցայ 27
ի պատմելոյ ձեզ զամ կամն Աստ։ *Զգոյշ կացէք 28

անձանց և առ հօտիդ, յորում եդ զձեզ հո-
գին սբ առաւչս՝ հսկումն ղժողովուրդ Ան
29 ղոր ապրեցոյց արեամբ իւրով։ *Գանդի գի-
տեմ ես՝ եթէ յետ իմոյ մեկնելոյ գայցեն
գայլք յափշտակողք ՚ի ձեզ, որ ոչ խնայես-
30 ցեն հօտին։ *Եւ ՚ի ձէնջ յարիցեն արք՝ որք
խօսեսցին թիւրս, ձգել զաշակերտան զկնի ի-
31 րեանց։ *Վ՚ն այսորիկ արթուն կայէք, և
յիշեցէք՝ զի զերկեամ մի զցայգ և զյորմէ՝
ոչ գադարեցի արտասուօք խրատել զմի մի
32 իւրաքանչիւր։ *Եւ արդ՝ յանձն առնեմ զձ
ձեզ այ՝ և բանի շնորհայ նմի, որ կարող է
շինել՝ և տալ ձեզ ժառանգութիւն ընդ սրբո
33 ս։ *Արծաթոյ՝կամ ոսկւոյ՝կամ հանդերձից՝
34 ոչ ուրուք ՚ի ձէնջ ցանկացայ. *դուք ինքնին
գիտէք՝ զի զպէտսն իմ և որոց ընդ իս էին՝
35 պաշտէին ձեռքս սյս։ *Եւ զամ ինչ ցուցի
ձեզ. զի այսպէս պարտ է վաստակել, գար-
մանալ զհիւանդս. և յիշել զբանն տն յի՛, զոր
ինքն իսկ ասաց. երանելի է մանաւանդ տալ՝
36 քան առնուլ։ *Եւ զայս իբրև ասաց, եդեալ
37 ծունր ամենեքումբք՝ եկաց յաղօթս։ *Եղա-
ւտ լալիւն ելից ամենեցուն. և անկեալ ըզ
պարանոցսն պօղոսի՝ համբուրէին զնա։
38 *Մորմնքէին մանաւանդ ՚ի վր բանէն՝ զոր
ասէր, թէ ոչ եւս տեսանելոց են զերեսս նո-
ա. և յուղարկեցին զնա ՚ի նաւ անդր։

ԳԼ. ԻԱ.

ՋԲ Եւ իբրեւ եղեւ ելանել մեզ եւ մեկնել ի 1
նոցանէ, հանդէպ դնացեալ եկաք ի կոլ. եւ
ի վաղիւ անդր ի հռոդոն, եւ անտի ի պա-
տարայ: *Եւ գտեալ նաւ մի՝ ի երթայր ի 2
փիւնիկէ, եւ ելեալ ի նա դնացաք: *Եւ 3
յայտ եղեալ կիպրեայ՝ թողաք զնա ի ձա-
խակողմն, նաւեցաք յասորիա, եւ իջաք ի
տիւրոս. քանզի անդ էր նաւն թափելոց զբ
բեռինսն: *Եւ գտեալ զաշակերտսն՝ կացաք 4
անդ աւուրս եօթն. որք ասէին ցպօղոս ի
ձեռն հոգւոյն՝ մի՛ ելանել յեէմ: *Եւ իբրեւ 5
եղեւ մեզ կատարել զաւուրսն՝ ելեալ դնացաք,
յուղարկեալ զմեզ ամենեցունն հանդերձ կա-
նամբք եւ որդւովք մինչեւ արտաքոյ քաղաքին.
եւ եղեալ ծունր առ ծովեզերին՝ կացաք յա-
ղօթս: *Եւ հրաժարեցաք ի միմեանց՝ եւ ե- 6
լաք ի նաւն. եւ նոքա դարձան յիւրեանց տեղիս:
*Եւ մեր զնաւն առ խնդեալ ի տիւրոսէ՝ հա- 7
սաք ի պտողեմայիդա. եւ ողջոյն տուեալ եղ-
բարց՝ եղաք օրմի առ նոսա: *Եւ ի վաղիւ 8
անդր ելեալ անտի՝ եկաք ի կեսարիա, եւ մը-
տեալ յատարանն փիլիպպոսի աւետարանչի,
որ էր յեօթանց անտի, ագաք առ նմա. *Նմ 9
էին դստերք չորք՝ կոյսք մարգարէք: *Եւ 10
ի լինելն մեր անդ աւուրս բազումս, էջ ոմն
ի հրէաստանէ մարգարէ՝ անուն ագաբոս:
*Եւ եկեալ առ մեզ, առեալ զգօտին պօղոսի՝ 11

կապեաց զոտս և զձեռս իւր, և ասէ. այսպէս
ասէ Հոգին Սր. զայրն որոյ գօտիս այս է՝ այսպէս
կապեացեն յԵրէմ հրէայք, և մատնեսցեն ի
12 *ձեռս հեթանոսաց։ *Եւ իբրև լուաք զայն՝*
աղաչեաք մեք, և որ ի տեղւոջն էին՝ չերանել
13 *նմա յԵրէմ։ Ցայնժամ պատասխանեաւ պօղոս.*
ղի՞նչ գործէք, ղի լայքդ և ճմլեցուցանէք զիս
սիրտ իմ. քանզի ես ոչ միայն կապելոյ՝ այլ
և մեռանելոյ յԵրէմ պատրաստ եմ վասն անուանն
14 *տեառն յիսուսի։ *Եւ ի չանսալն նմա՝ լռեցաք,*
*ասեմք. տեառն կամք լիցին։

15 *Եւ յետ աւուրցն այնոցիկ՝ հանդերձեալ զգ
16 *ելանէաք յԵրէմ։ *Եկին ընդ մեզ և յաշակերտաց*
ացց անտի տեղեաց, և առնէին զմեզ առ
որս եմ վանս ունելոց էաք՝ Մնասովնի ումեմն
17 *կիպրացւոյ՝ առաջին աշակերտաի։ *Եւ ի մեր-*
տանելն մեր յԵրէմ, խնդութիւն ընկալան զմեզ եղ-
18 *բարք։ *Ի վաղիւ անդր եմուտ պօղոս ընդ*
մեզ առ յակովբոս. և եկին ամենայն երիցունքն։
19 *Եւ ողջոյն տուեալ նոյ՝ պատմէր մի ըստ միոջէ՝*
զոր արար ած ի հեթանոսս ի ձեռն պաշտաս-
20 *մանն նորա։ *Եւ նոքա լուեալ՝ փառաւորէին*
զած։ և ասեն ցնա. տեսանե՞ս ե՛ղբայր՝ քանի
բիւրք են հաւատացելոցն հրէից, և ամենե-
21 *քեան նախանձաւոր օրինացն են։ *Բայց ի-*
րաղեկ եղեն վա՛ր քո՝ թէ ապստամբութիւն ու-
սուցանես ի մովսիսէ՝ որոց ի հեթանոսս ամ,
հրէայք են. ասես՝ մի՛ թլփատել զորդիս նոցա՝
22 *և մի՛ ըստ կրօնիցն գնալ։ *Ա՛րդ՝ ղի՞նչ լինիցէ

ապաքէն լսեն, եթէ եկեալ եւս։ *Արդ զայս 23
արա զոր ասեմք քեզ. են ի մեզ արք չորք
ուխտադիրք յանձինս իւրեանց. *զնոսա առեալ՝ 24
սրբեացիս ընդ նոսա. և ծախեա ինչ ի նոսա՝ զի
գերծցեն զգլուխս. և գիտասցեն ամենեքին, թէ
զորոց իրապէսն եղեն զքէն՝ ոչինչ է. այլ միա-
բանիս և դու պահել զօրէնս։ *Բայց վասն հա- 25
ւատացելոցն հեթանոսաց, մեք առաքեցաք՝
ոչ ընտրեցաք, մի՛ ինչ այնպիսի պահել նոցա.
բայց միայն զգուշանալ ի կուռց զոհելոյ, և
յարենէ, և ի հեղձուցելոյ, ի պոռնկութէ։
*Յայնժամ Պօղոս առեալ զարսն՝ ի վաղիւ 26
անդր ընդ նոսա սրբեալ եմուտ ի տաճարն.
յայտ առնել զկատարումն աւուրցն սրբու-
թեան, մինչեւ մատուցանել զվերայ իւրաքան-
չիւր ումեք ի նոցանէ զպատարագ։

*Եւ իբրեւ մերձ էին լնլեն աւուրքն ի 27
կատարել, տեսանել զնա ի տաճարին ասիա-
ցւոց հրէից՝ գնդանին զնոսաւ զամբոխեն,
և արկանել ի նա ձեռս՝ աղաղակէին. *արք 28
իսրայէլք՝ օգնեցէք. այս այր է՝ որ հակառակ
ժողովրդեանն և օրինացդ և տեղւոյս այսորիկ՝
ամենեցուն ամ ուրեք ուսուցանէ. մինչև հե-
թանոս եւս եմոյծ ի տաճարն՝ և պղծեաց զտե-
ղին։ *Էանդգէր էր յառաջագոյն տեսանել 29
զտրոփիմոս զեփեսացի ի քաղաքին ընդ նմա.
զոր կարծէին, եթէ ի տաճար անդր եմոյծ
պօղոս։ *Շարժեցաւ քաղաքն ամ, և կու- 30
տեցաւ ժողովուրդն. և առեալ զպօղոս՝ձգէին

արտաքոյ տաճարին. և վազվազակի փակեցան
31 դրունքքն. և խնդրէին զնա սպանանել : *Եհաս
պրոյց ՚ի հազարապետ գնդին, եթէ խառնեալ
32 էամ ևէմ: *Որոյ անդէն առեալ զօրականս
և հարիւրապետս՝ դիմեաց ՚ի վե՛ր նոյն, և նոյն տե-
սեալ զհազարապետն և զզօրականսն, դադա-
33 րեցին ՚ի հարկանելոյ զպօղոս : *Յայնժամ մա-
ուցեալ հազարապետն կալաւ զնա, և հրա-
մայեաց կապել կրկին շղթայիւք՝ և հարցանէր՝
34 թէ ո՞ է, և ի՞նչ իցէ արարեալ : *Այլք
այլ ինչ աղաղակէին զնմանէ յամբոխին. իբրև
ոչ կարաց գիտել զստոյգն վն ամբոխին, հրա-
35 մայեաց տանել զնա ՚ի բանակն: *Եւ իբրև հա-
սաւ յաստիճանսն, դէպ եղև բառնալ բերել
զնա ՚ի զօրականացն՝ վն բռնութե ամբոխին :
36 *Քանզի զհետ երթայր բազմութիւն ժողո-
37 վրդեանն, և ասէին՝ բարձ զդա :Ա*Մինչդեռ
մտանելոյ էր պօղոս ՚ի բանակն, ասէ զհազա-
րապետն՝ եթէ արժա՞ն իցէ ինձ խօսել ընդ
38 քեզ. և նա ասէ. յունարէն գիտե՞ս. *մի՞ ար-
դեօք դու իցես եգիպտացին, որ յառաջ քան
զայս աւուրս ապստամբեցուցեր՝ և հաներ յա-
39 նապատ չորս հազարս արս սիկարեանս: *Եւ
ասէ պօղոս, ես եմ այր հրէայ ՚ի տարսոնէ կի-
լիկեցւոց, ոչ աննշան քաղաքի քաղաքացի .
աղաչեմ զքեզ հրամայեա ինձ խօսել առ ժո-
40 ղովուրդս: *Եւ ՚ի հրամայելն նորա՝ պօղոս կա-
ցեալ ՚ի վերոյ աստիճանացն՝ շարժեաց զձեռն
ժողովրդեանն. իբրև բազում լռութիւն ե-

նէր , սկսաւ բարբառել հեբրայեցւոց բարբառովն՝ և ասէ :

ԳԼ. ԻԲ.

Ա.րք եղբարք և հարք՝ լուարուք ինձ 1
այժմ առ ձեզ պատասխանատուս եմ : *Իբրեւ լուան՝ թէ հեբրայեցւոց լեզուաւն բարբառեալ նմի՝ առաւել ևս դադարեցին 'ի լռութիւն : *Եւ ասէ. ես եմ այր հրեայ ծնեալ 'ի տարսոնէի կիլիկեցւոց՝ սնեալ 'ի քաղաքիս յայսմիկ առ ոտս գամաղիէլի, խրատեալ ըստ ճշմարտութեան հայրենի օրինացն. նախանձայոյզ էի աւր՝ ոյզ ամենեքեան դուք այսօր : *Որ զսոյն ճանապարհ վարեցի մինչեւ 4
չեւ 'ի մահ , կապել և մատնել 'ի բանտս արս և կանայս . *ոյզ և քահանայապետ վկայէ 5
ինձ՝ և ամ ծերակոյտ . յորոց և թուղթս առեալ առ եղբարս 'ի դամասկոս երթայի, ածել և անտի կապեալս յԵ.մ, զի պատժեսցին :| *Եւ եղև ինձ 'ի գնալն և 'ի մերձենալ 6
'ի դամասկոս , զկիջաւուրքն յանկարծակի յերկնից փայլատակել լոյս սաստիկ զինեւ.
*և անկայ յերկիր, և լուա բարբառ՝ որ ասէր 7
ցիս. սաւուղ սաւուղ՝ զի՞ հալածես զիս : *Եւ 8
ես եառաւ պատասխանի՝ թէ ո՞վ ես տէր և ասէ ցիս . ես եմ յն նազովրացի՝ զոր դուն հալածես : *Բայց որ ընդ իս էին՝ զլոյսն տե- 9
սանէին. այլ զձայնն ոչ լսէին՝ որ խօսէր ընդ

10 իս: *Եւ ասեմ, զի՛նչ արարից տէր: և ասէ
ցիս տէր. յարուցեալ երթիցես՝ի դամասկոս,
և անդ պատմեսցի քեզ վն ամի որ հրամանի
11 ք քեզ առնել: *Իբրև ոչ տեսանէի՝ ի փա-
ռաց լուսոյն այնորիկ, զձեռանէ ձգեալ՝ ինո-
ցանէ՝ որ ընդ իս էին, մուխ՝ի դամասկոս:
12 *Անանիա ոմն այր երկիւղած ըստ օրինաց,
վկայեալ յամ բնակչաց՝ որ՝ի դամասկոս հը-
13 րէայքն էին. *եկն եկաց առ իս՝ և ասէ. սա-
14 ւուղ եղբայր՝ ի վեր հայեաց: *Եւ ես նոյն
ժամայն՝ի վեր հայեցայ՝ի նա. և նա ասէ ցիս.
ած հարցն մերոց յառաջագոյն ընտրեաց զք
քեզ ճանաչել զկամս նո՛, և տեսանել զարդա-
15 րն, և լսել բարբառ՝ի բերանոյ նո՛. *զի ե-
ղիցիս վկայ նո՛ առ ամ մարդիկ՝ որոց տեսերն
16 և լսեար: *Եւ արդ՝ զի՞ հեղդասս, արի՛ մկր-
տեաց և լուա զմեղս քո՝ի կարդալ զանուն նո՛:
17 *Եւ եղև ինձ՝ի դառնալն յեէմ՝ և կալ յա-
18 ղօթս՝ի տաճարին, լինել՝ի զարմացման. *և
տեսանել զնա՝ զի ասէր ցիս. վտթա՛լ յեէմ
վաղվաղակի, քանզի չեն ընդունելոց զքո վ-
19 կայութիւնդ վն իմ: *Եւ ես ասեմ. տէր՝
ինքեանք իսկ գիտեն՝ զի ես էի որ՝ի բանտն
տայի, և զան հարկանէի ըստ ժողովրդոց զ
20 հաւատացեալս՝ի քեզ: *Եւ յորժամ հեղդայր
արիւնն ստեփանոսի վկայի քոյ, ես ինքն էի՝
որ՝ի վն կայի, և կամակից լինէի սպանման
նորա, և պահէի զհանդերձս սպանողացն նո-
21 ա: *Եւ ասէ ցիս. գնա, զի ես՝ի հեթանոս

հեռաւորս առաքեցից զքեզ : *Եւ ունկն 22
դնէին նմա մինչք յայս բան . ապա բարձին
զձայնս իւրեանց՝ և ասեն. բարձ յերկրէ զայդ-
պիսիդ՝ զի չէ պարտ այդպիսւոյդ կեալ : *Եւ 23
յարշաւակեցն նոքա՝ և ընկենուլ զհանդերձս՝ և
զփոշին ցանել յօդս, հրամայեաց հազա- 24
րապետն մուծանել զնա ի բանտին . ասէր՝
գանիւ հարցանել զնա , զի գիտասցի վասն
որոյ յանցման այնպէս աղաղակէին զնմանէ :
*Եւ երբ պրկեցին զնա փոկովք , ասէ պօ- 25
ղոս ցհարիւրապետն՝ որ ի վերայ կայր. միթէ
զայր հռովմայեցի և անաւրատ պա՞րտ իցէ ձեզ
գան հարկանել : *Երբև լուաւ հարիւրա- 26
պետն , մատուցեալ առ հազարապետն պատ-
մեաց՝ և ասէ. զի՞նչ կամիս առնել՝ քանզի
այրս այս հռովմայեցի է : *Եւ մատուցեալ 27
հազարապետն , ասէ ցնա . ասա դու ցիս՝
հռովմայեցի՞ ես . և նա ասէ , այո՛ : *Պա- 28
տասխանի եւս հազարապետն . ես բազում
դլխոյ պղնաւորութիւնս զայս առայի՛ ասէ
պօղոս . ես ծնեալ խակ ի դմին եմ : *Եւ 29
վաղվաղակի ի բաց կացին ի նմանէ՝ որ հար-
կանելոյն էին զնա . և հազարապետն խակ եր-
կեաւ , երբև գիտաց եթէ հռովմայեցի է . և
զի կապեալն եւս էր զնա :

22 *Եւ ի վաղիւ անդր կամեր գիտել զճշմա- 30
րիտն, թէ զի՛նչ չարախօսութիւն ունի հրէից.
արձակեաց զնա՝ և հրամայեաց գալ զքահա-

նայասկաան և զամ առեանն. և լինցեալ ըղ
պօղոս կացոյց ՚ի մէջ նոցա :

ԳԼ. ԻԹ.

1 Եւ հայեցեալ պօղոսի յառեանն՝ ասէ.
ա՛րք եղբարք՝ ես ամ ուղիղ մուօք գնացեալ
2 եմ առաջի այ մինչև ցայսօր: *Եւ քահանա-
յապետն անանիա հրամայեաց սպառաւորացն
3 հարկանել զբերան նը : *Յայնժամ պօղոս ա-
սէ ցնա. հարկանելոյ է զքեզ աժ՝ սպիտ բը-
ռեալ. և դու նստիս դատել զիս ըստ օրի-
նաց, և առանց օրինաց հրամայես զիս հար-
4 կանել : *Եւ որ չուրջն կային՝ ասեն. զքահա-
5 նայապետ այ հայհոյես: *Եւ ասէ պօղոս. ոչ
գիտէի եղբարք՝ եթէ էյէ քահանայապետ.
գրեալ խոկ է՝ զիշխան ժողովրդեան քո ոչ
6 հայհոյեացես : *Իբրև գիտաց պօղոս՝ եթէ մի
կողմն սադուկեցւոց է՝ և միւսն փարիսեցւոց,
աղաղակէր ՚ի մէջ առնելն. ա՛րք եղբարք ես
փարիսեցի եմ, որդի փարիսեցւոց. վն յուսոյ
և յարութեան մեռելոց՝ ես առաքիչ դատիմ:
7 *Եւ զայս իբրև ասաց՝ եղեն հերձուածք փա-
րիսեցւոցն և սադուկեցւոց. և պառառեցաւ
8 բազմութիւնն : *Զանգի սադուկեցիքն ա-
սեն, չի՛ք յարութիւն, ոչ հրեշտակ՝ և ոչ հո-
գի. բայց փարիսեցիքն խոստովանին զերկու-
9 սեան: *Եւ եղև աղաղակ մեծ. յոմն կացին
ոմանք ՚ի դպրաց ասոյ ՚ի կողմանէ փարիսեց-

ւոց, հակառակէին և ասէին. ոչինչ չարու-
թիւն գտանեմք յառնս յայսմիկ, բայց թէ
հոգի խօսեցաւ ՚ի դմա՝ կամ հրեշտակ: *Եւ 10
՚ի բազմանալ ամբոխին՝ երկուցեալ հազարա-
պետն թէ գուցէ ճեղքի ի պօղոս ՚ի նոցանէ,
հրամայեաց զօրականին իջանել յափշտակել
զնա ՚ի միջոց նոյ, ևածել ՚ի բանակն: Եւ ՚ի 11
վաղուձան դիւրելին եկաց առնմա տէր, և
ասէ. քաջալերեաց պօղէ, զի որպէս վկայեցեր
վասն իմ յերուսաղէմ, նոյնպէս պարտ է քեզ
և ՚ի հռովմ վկայել: ✠

*Եւ լերև այդ եղեւ՝ արարեալ ժողով 12
հրէից՝ նզովեցին զանձինս ոչ ուտել և ոչ ըմ-
պել՝ մինչև սպանցեն զպօղոս: *Եւ էին աւելի 13
քան զքառասունն՝ որոց զայս ընդ միմեանս
երդմունս արարեալ էր: *Որք մատեան առ 14
քահանայապետսն և երիցունս՝ և ասեն. նզո-
վիւք նզովեցաք զանձինս՝ ոչինչ ճաշակել մին-
չեւ սպանցուք զպօղոս: *Բայց դուք զդա- 15
ցուցէք հազարապետին հանդերձ առնել,
զի իջուսցէ զնա առ ձեզ, ոյլ թէ կամիցիք
ճշմարտագոյնս ինչ դիտել զնմանէ. և մեք յա-
ռաջ քան զմօտել նմա՝ պատրաստ եմք ՚ի սպա-
նանել զնա: *Եւ լուեալ քեռորդւոյն պօղոսի 16
զդաւաճանութիւնն, եկն եմուտ ՚ի բանակ
անդր՝ պատմեաց պօղոսի: *Եւ կոչեցեալ 17
պօղոսի առ իւր զմի ՚ի հարիւրապետաց անտի՝
ասէ. զպատանիս զայս տար առ հազարա-
պետն, զի ունի ինչ պատմել նմա: *Եւ նէր 18

առեալ զնա տարաւ առ հաղարապետն՝ և ա-
սէ. կապեալն զօրուս կոչեաց զիս, և աղա-
չեաց զպատանիս զայս տանել առ քեզ, ունի
19 ինչ խօսել ընդ քեզ: *Առեալ զձեռանէ նո՛ր
հաղարապետին դնաց մեկուսի, հարցանէր՝
20 թէ զի՞նչ ունիս խօսել ընդ իս: *Եւ նա ա-
սէ. հրէայք միաբանեցան աղաչել զքեզ, զի
ի վաղիւ զօրուս իջուսցես յաւետեան, իբրեւ
թէ կամիցին ինչ ճշմարտագոյնս հարցանել
21 վն նմ. *արդ՝ դու մի՛ անսայցես նոցա. քանզի
դարան դնեն ձեզ ի նոցանէ՝ արանց ա-
ւելի քան զքառասունն, որ նզովեցին զան-
ձինս՝ ոչ ուտել և ոչ ըմպել՝ մինչև սպանցեն
զնա. արդ պատրաստ են՝ և սպասեն քում
22 հրամանի: *Ապա հաղարապետն արձակեաց
զպատանին՝ պատուիրեալ մի՛ ումեք ասել,
23 թէ զայս ղդացուցեր ինձ: *Եւ կոչեաց երկուս ի հարիւրապետացն՝ և ասէ. պատրաստեցէք զօրականս երկերիւր, ոմն զի երթիցեն մինչև ի կեսարիա. և հեծեալս եօթանասունն՝ և տիզաւորս երկերիւր, ի յերկուց
24 ժամու գիշերոյն. *և գրաստս պատրաստականն՝ ոմն զի ինչուցեալ զպօղոս ապրեցուսցեն.
25 *և առ ինքեաս գառաւոր, գրեալ թուղթ,
26 որ ունէր օրինակ զայս: *Կղովդիոս լիսիաս
27 առ քաջ դառաւորդ փելիքս՝ ողջոյն: *Զայրս զայս կալեալ ի հրէից՝ և մերձ ի սպանանել ի նոցանէ. հասեալ ի վերայ զօրականաւ ապրեցուցի, լսելով թէ հռովմայեցի է: *Կա-
28

մեցայ դիտել զինեան՝ վասն որոյ ամբաստանէին
զինեան, իլուծի զնա յատեան նոցա: *Զոր 29
դատ ամբաստանեալ վասն խնդրոյ երիք իւ-
բեանց օրինաց. և ոչինչ արժանի մահու կամ
կապանաց ունէր ինեան: *Իբրև ազդ եղեւ 30
նենդուելեան յարդ լինելոյ ի նոցանէ՝ յղեցի
առ քեզ. հրամայեցի առեալ և չարախօսսն
խօսել զդմանէ առաջի քո. ա՛զ լեր: *Եւ 31
զօրականացն ըստ հրամանին նորա առեալ զպա-
ղաս ածին զինեան յանտիպատրիս: *Եւ ի 32
վաղիւ անդր թողեալ զհեծելսն ընդ նմա
երթեալ՝ դարձան ի բանակն: *Նա մնաց ի 33
կեսարիա. և առեալ ցդատաւորն զթուղթն,
առաջի կացուցին նմա և զպաղաս: *Իբրև ըն- 34
թերցաւ՝ ետուն թէ յորմէ՞ նահանգէ էր. և
առեալ երթէ ի կիլիկիայ է. *Լսեցից քեզ 35
ասէ՝ յորժամ և չարախօսքն քո եկեսցեն. և
հրամայեաց յատենին հերոդէ պահել զինեան:

ԳԼ. ԽԴ.

Եւ յետ հինգ աւուր էջ քահանայապետն 1
անանիա հանդերձ ծերոք ոմանք, և ճար-
տարախօսս տերտղեայս ոմանք. որք և
ցցացուցին դատաւորին վն պօղոսի: *Եւ ի 2
կոչելն զնա՝ սկսաւ տերտղեոս ամբաստան
լինել և ասել: Բազում խաղաղութիւն գտեալ
է ի քէն՝ և լրացեալ ուղղութիւն ազգիս այսորիկ
քով խնամով. *ամէն և ամ ուրեք ընդունիմք 3

4 եմք՝ քայդ փեղիքս՝ ամ գահուէ։ *Բայց զէ
մի՝ ասելն ես աշխատ արարից զքեզ, ապա-
շնիմ լսել մեզ կարճ՝ ի կարճոյ՝ քոյին հեզուէդ։
5 *Բանդի զոտաք զայրս զայս ապականիչ և
խռովիչ ամ հրէից՝ որք են ընդ տիեզերս, և
6 առաջնորդ նազովրեցւոց հերձուածոյն։ Որ
և զբառճարն իսկ կամեցաւ պղծել. զոր և կա-
րաց, և բռնս մերոց օրինաց դասել կամեցաք,
7 *եկեալ լիսիաս հազարապետ՝ մեծաւ բռնա-
8 նութ՝ ի ձեռաց մերոց եհան։ *Հրամայեցաք
և չարախօսացն նորա գալ առ քեզ. յորմէ զա-
նիկ բառնալոյն լինիցիս վերատին զատեալ,
ամի հասու լինել՝ զորոց մեքս ամբաստանեմք
9 զդմանէ։ *Միաբանեցին և հրէայքն՝ առնե-
10 այդ այդպէս է։ Պաւղոսեան ևս զօրաց,
յանդիմանել նմա զատաւորին խօսել։ Ի բա-
զում ամաց լինել քեզ դատաւոր ազգիս այ-
սորիկ գիտեմ. յօժարութ՝ ես իմոց ևրաց պա-
11 տասխան առնումն։ *Բանդի կարող ես գի-
տել, զի ոչինչ աւելի է իմ քան զաւուրս երե-
կուսան՝ յորմէհետէ ելի երկիրպատանել
12 յԵրէմ։ *Եւ ոչ ի տաճարի անդ գտին զիս
ընդ ումեք խօսեցեալ, և կամ ժողով արար-
13 եալ բազմաց, ոչ ի ժողովուրդս՝ *և ոչ ի քա-
ղաքի. և ոչ յանդիման առնել կարեն զքեզ
14 զոմանս որոյ այժմ չարախօսեն զինեն։ *Բայց
զայս խոստանամ քեզ, եթէ բառ ճանապարհ-
հին՝ զոր ասեն հերձուած, այնպէս պաշտեմ
զհայրենի աստուածս, հաւատալով ամի՝ որ լինչ

յօրէնս և ի մարգարէս գրեալ է։ *Ունիմ 15
յոյս առ աԹ. որում և դուքս իսկ ակն ունին՝
Թէ յարուԹիւն լինելոց է արդարոց և մեղա-
ւորաց։ *Յորում և ես իսկ ճգնիմ, անխիղճ 16
միտս ունել առ աԹ և առ մարդիկ յամ ժամ։
*Ի բազում ամաց ողորմս Թիւնս եկի առնել 17
յազգ իմ. և եառնս պատարագս. *որում 18
պատճառս դիս արկանել ի տաճարին՝ ոչ բազմօք և
ոչ աւրհոմիս։ *Ոմանք յասիացւոց անտի հր- 19
էին որոց պարտ էր դալ առաջի քո՝ և առ-
բառատն լինել, Եթէ ունիցին ինչ դինէն. *և 20
կամ ինքեանք ասքս առնուցեն, դի՞նչ դտին
յիս անիրաւուԹիւն՝ միաբդեա կայի յատենին
*Բայց միայն վն միոյ բարբառոյս այսորիկ՝ 21
զոր աղաղակեցի միանչ կայի ի մէջ նոյ. Եթէ վն
յարուԹիւն մեռելոց դատիմ ես այսր ի ձէնջ։
*Եւ յանգեաց գնա ֆելիքս, զի առաւգա- 22
գոյնս գիտէր վն ճանապարհին, ասէ. յորժամ
լուսիաս հազարապետ իջցէ այսր՝ տեղեկա-
ցայց վն ձեր։ *Հրամայեաց հարիւրապետին 23
պահել գնա. և առնել յընդարձակի, և մի՛ զոք
կիւրոց անտի արգելուլ ի պաշտելոյ գնա։
*Եւ յետ աւուրց ինչ եկն ֆելիքս հան- 24
դերձ դրուսեղլա կնաւ իւրով, որ էր հրեայ.
կոչեաց զպօղոս՝ և լուաւ ի նմանէ վն որ ի յն
քն հաւատոյն։ *Եւ ի խօսելն նմ վն արդա- 25
րուԹենէ և ժուժկալուԹենէ և հանդերձելոյ դա-
տաստանին, զահի հարեալ ֆելիքս, եւ պա-
տասխանեաց. դնա առ այժմ երԹ՝ և յորժամ

26 ժամ լինիցի, կոչեցից զքեզ։ *Միանգամայն
և ակն ունէր՝ թէ տացի ինչ նմա ՚ի պօղոսէ.
մինչ որոյ և առէպ կոչեցեալ զնա՝ խօսէր ընդ
27 նմա։ *Եւ ՚ի կատարել երկուց ամաց՝ ևկն
փոխանակ փելիքսի՝ փեստոս պօրկիոս։ իրրև
կամէցաւ շնորհս առնել հրէիցն փելիքս, և-
թող զպօղոս կապեալ։

ԳԼ. ԻԸ.

1 Փեստոս իրրև եհաս յիշխանութիւնն,
2 յետ երից աւուրց ել յԵրէմ ՚ի կեսարիայ։ *Եւ
ղդպապետքն նմա քահանայապետքն և դլաւա-
3 ւորք հրէիցն զպօղոսէ, *և աղաչէին խնդրել
շնորհս ՚ի նմանէ. զի կոչեցեալ զնա Երէմ. դա-
րան դարձեալ սպանանել զնա ՚ի ճանապարհի։
4 *Իսկ փեստոս արար պատասխանի՝ պահել
զնա ՚ի կեսարիա. թէ ինքն իսկ ընդ հուսկ
5 անդր երթալոց է։ *Եւ որ ՚ի ձէնջ կարողք
իցեն՝ ասէ, ընդ իս իջցեն, և եթէ իցէ ինչ
6 յառնն զնա՝ ամբաստան լիցին զնմանէ։ *Եւ
լեալ անդ աւուրս՝ ոչ աւելի քան զտասն կամ
զտասն, եկն էջ ՚ի կեսարիա. և ՚ի վաղիւ անդր
նստեալ յաւանի, հրամայեաց ածել զպօղոս։
7 *Եւ իրրև եկն՝ կացին շուրջ զնովաւ՝ որ
յԵրէմէ էջեալ էին հրէայք. բազում և ծանր
զնաս դնէին՝ զոր ոչ կարէին ցուցանել։
8 *Քանզի առնէր պատասխանի պօղոս, եթէ
ոչ յօրէնս հրէից՝ և ոչ ՚ի տաճարն՝ և ոչ ՚ի

կայսր ինչ ինձ պատահար եմ: *Բայց փեսաս 9
կամեցեալ հրեից շնորհս առնել՝ պատաս-
խանեաց պողոսի՝ և ասէ. կամի՞ս յԵրուսաղէմ
և անդ ինձ պոլիս իրաց պատել առաջի իմ: *Եւ 10
ասէ պողոս. յաւուն կայսեր Տեառն կամ,
ուր պարտ է ինձ դատել. հրէից ինչ չեմ պա-
տահար, ոչ և դու խոկ քաջ գիտես: *Ապա 11
թէ պատահար իցեմ՝ և արժանի մահու ինչ
գործեցի, ոչ զանգիտեմ ի մեռանելոյ. իսկ
եթէ ոչինչ իցէ՝ զորոց սոքա ամբաստանեն
զինեն, ոչ ոք կարէ զիս պատահ շնորհել. ի
կայսր բողոքեմ: *Յայնժամ փեսաս խոսա- 12
ցեալ ընդ խորհրդակիցն՝ արար պատասխանի,
ի կայսր բողոքիցեր՝ առ կայսր երթիցիր:

ԻԴ *Իրև անցին աւուրք ինչ՝ ագրիպպաս 13
արքայ և բերինիկէ եկին ի կեսարիա յողջոյն
փեսասի: *Եւ իրև աւուրս բազումս հան- 14
նէին անդր, փեսաս զերկոցա արքային պատմէ
և ասէ. այր մի է սոսա ձեռնակալ կապեալ ի
բանտիս: *Վասն որոյ իրեն չարչարեալ եմէ, պա- 15
տացին ինձ քահանայապետքն և գլխաւորք
հրէից. խնդրելի ինէն առնել նմա պատաս-
խան: *Որոց ասացի պատասխանի. եթէ չէ 16
օրէն հռոմայեցւոց շնորհել ումեք զոք, մինչ-
չեւ ամբաստանեալն յանդիման ունիցի զդա-
տախազն՝ և տեղի պատասխանոյ առնուցու
ի ամբաստանելն: *Եւ իրև եկին այր՝ 17
ոչ ինչ յապաղեցի, այլ ի վաղիւնեաւթոյ յա-
ւուն՝ հրամայեցի ածել զայրն: *Վասն որոյ 18

մատուցեալ ամբաստանքն եւ ոչ մի ինչ ձեռս
չարութեան ի մէջ բերէին՝ զորոց եմ կար-
19 ծէի. *բայց խնդիրս ինչ՝ որ վասն իւրեանց
պաշտամանն ունէին ընդ ինձս. եւ վն յոմն ու-
րուն մեռելոյ, զոր ասէր պօղոս իմ կեն-
20 դանի է: *Երբեմն յանդնարանս մտի վն այնպիսի
հարց բննութեան, ասեմ՝ եթէ կամիցի՞ երթալ
21 յերկիր, եւ անդր դատել վն նոցին հարց: *Բայց
ի պօղոսի բողոքելն՝ զի պահեցի ի քրջի ա-
րանցն յանդիմանութեան, հրամայեցի պահել
22 զնա՝ մինչեւ առց առնել առ կայսր: *Ա-
գրիպպաս ցմեռսաս ասէ. կամէի եւս լսել
առնն. եւ նա ասէ՝ ի վաղիւ լսիցես:

23 *Եւ ի վաղիւ անդր երբեմն եկեն ագրիպ-
պաս եւ բերենիկէ՝ բազում եւ երեւելի ոտա-
ոք, եւ մտին յատեանն հանդերձ հազարա-
պետօքն եւ արամբք պատուականօք քաղա-
քին. եւ հրամցեալ փեստոսի՝ ածին զպօղոս:
24 *Եւ ասէ փեստոս, արքայ ագրիպպա եւ ամ
արք՝ որք ընդ մեզ էք. տեսանէ՞ք զոս, վն
որ ամ ժողովք հրէից ամբաստան եղեն ինձ
յերկիր, եւ առաւ ազաղակէին՝ թէ չէ արդար զնա
25 կեալ: *Բայց ես ի վր հասի թէ ոչինչ է զոր
արժան մահու գործեալ. եւ զոր ինքեան բո-
ղոք կալեալ առ քրջ արանցն, խորհեցայ յղել
26 *վասն որոյ առուգութիւն ինչ գրել ճշմարիտ
ոչ ունիմ. վն այնորիկ ածի զդա առաջի ձեր՝
եւ մանաւանդ առաջի քո արքայ ագրիպպա.
զի վերատին քննեալ՝ մարթացայց ինչ գրել:

*Բանդի անպատեհ իմն թուիմն՝ տալ տանել 27
կապեալ մի, և ոչինչ միաս պնդանե նշանակել։

ԳԼ. ԻԶ.

Եւ ապրիպպաս ասէ ցպողոս. Հրամայ- 1
եալ է քեզ՝ ինձ քո խօսել. յայնժամ պողոս
ձգեալ զձեռն՝ առնէր պատասխանի։ *Վասն 2
ամենայն ամբաստանութեան հրէից՝ պինէն՝
արքայ ագրիպպա՝ համարիմ զանձն երանելի.
պի քո առաջի այսօր տալոց եմ պատասխանի։
*Մանաւանդ պի դիտակ ես իսկ ամենայն 3
կրօնից և հնդրոց հրէից. վասն որոյ աղաչեմ
երկայնմտութեամբ լսել ինձ։ *Բանդի զկեա- 4
նաց իմոց՝ որ ի մանկութենէ, ի սկզբանէ լեալ
յազգի իմում յԵրուսաղէմ, գիտեն ամենայն հրէայք
*Յառաջադոյն գիտեն ի վաղուց հետէ, եթէ 5
կամիցին վկայել, պի ըստ ճշմարտագոյն կրօ-
նից օրինացն մերոց կեցեալ եմ փարիսեցի։
*Եւ արդ վասն յուսոյն՝ առ Տարսն եղելոյ 6
աւետեացն յայ՝ դատել կամ յառնեն. *յոր 7
երկոտասան ազգաւտհիս մերոյ անպակաս
զկայդ և զկերպիկ պաշտեալ ակն ունին հասա-
նել. վասն որոյ յուսոյ ամբաստանեմ արքայ ի
հրէից։ *Զի՞նչ անհաւատ թուի ձեզ՝ եթէ 8
աճ զմեռեալս յարուցանէ։ *Ես իսկ ինքնին 9
պատշաճ համարէի՝ զբազում ինչ հակառակ
անուանն յիս Նազովրեցւոյ գործել։ *Զոր և 10
արարի իսկ յԵրուսաղէմ. և զբազումս ի սրբոցն ես

բանտարկել առնէի , ի քահանայապետէն
առնալ իշխանութիւն. և զսպանելոյն նոցա
11 բերել հաճար : *Եւ ըստ ամ ժողովրդոցն՝
բազում անգամ պատժեալ զնոսա բռնադա-
տէի հայհոյել. առաւել ևս մոլեալ ի վերայ
նոցա՝ հալածէի մինչև յարտաքին քաղաքն
12 *Որում գնացեալ ի դամասկոս՝ իշխանու-
թեամբ և հրամանաւք քահանայապետին ,
13 *զկիսաւուրըն ի ճանապարհի տեսի՝ ար-
քայ, յերկնից առաւել քան զպսակաւորութիւն
արեգական ծագեալ զինեւ լոյս , և զնոքօք
14 որ ընդ ինեն երթային : *Եւ ամենեցուն մեր
անկանել յերկիր, լսեայ ձայն որ ասէր ցիս՝
հեբրայեցւոց բարբառովն. սաւուղ սաւուղ՝
զի՞ հալածես զիս. խիստ է քեզ ընդդէմ խըր-
15 խանէ ազդալ : *Եւ ես ասեմ, ո՞ ես տէր.
և տէր ասէ, ես եմ յիս զոր դուն հալածես.
16 *Այլ արի և կաց ի վերայ ոտից քոց. զի վա
յոտիկ երեւեցայ քեզ՝ առնուլ զքեզ ի
ձեռն պաշտօնեայ և վկայ՝ որոց տեսար զիս,
17 և որոց երեւեցայց քեզ . *փրկել զքեզ ի
ժողովրդենէդ՝ և ի հեթանոսաց, յորս ես
18 առաքեցից զքեզ . *բանալ զաչս նոցա, դար-
ձուցանել ի խաւարէ ի լոյս, և յիշխանութենէ
սատանայի՝ յԱստուած. առնուլ նոցա զթողութիւն
մեղաց , և վիճակ ընդ սուրբս՝ հաւատովքն
19 որ յիս : *Ոտանի արքայ ապրիպպա՝ ոչ եղէ
20 անհնազանդ երկնաւոր տեսլեանն. *այլ նախ
զորց ի դամասկոս և յերուսաղէմ էին, և ընդ-

ամենայն գաւառս հրէաստանի և ի հեթա-
նոսս, պատմելի զիմանալ՝ և գառնալ յաւա-
ւուած կենդանին. արժանի ապաշխարութեան
գործս գործել: *Վասն այսորիկ հրէից կա- 21
լեալ զիս ի տաճարին, կամէին սպանանել:
*Օգնութիւն հասեալ առ յաւուցդ՝ մինչև 22
ցայսօր կացի վկայեալ փոքրս և մեծի. ոչինչ
արտաքոյ առնել՝ քան զոր մարգարէքն և Մով-
սէս խօսեցան գհանդերձելոցն լինելոյ. *եթէ 23
չարչարելոց է քրիստոս, եթէ առաջին ի
յարութենէ մեռելոց՝ լոյս պատմելոց է ժո-
ղովրդեանն՝ և հեթանոսաց: *Եւ նորա զայս 24
պատասխանի տուեալ, փեստոս ի ձայն մեծ
ասէ. մոլիս պօղէ, բազում գրութիւնքդ
զքեզ ի մոլութիւն դարձուցանեն: *Իսկ պօ- 25
ղոս ասէ, ոչ մոլիմ՝ քաջդ փեստոս, այլ ըզ
ցաժութեան և զճշմարտութեան բանս բար-
բառիմ: *Գիտակ իսկ է այսոցիկ արքայ, 26
ընդ որում և համարձակեալդ խօսիմ. քանզի
ծածկել ի քէն նմիք ի սոցանէ՝ չառնեմ
յանձն. զի ոչ եղեւ յանկեան ուրեք գործեալ
նոքա այս: *Հաւատա՞ս արքայ ագրիպպա 27
մարգարէից. գիտեմ զի հաւատաս: *Եւ ա- 28
գրիպպա ցպօղոս, փոքու ինն հաւանե-
ցուցանես զիս լինել քրիստոնեայ: *Եւ պօ- 29
ղոս ասէ. լինդրէի յաւուցդ՝ և փոքու և
մեծաւ՝ ոչ միայն զքեզ՝ այլ զամենեսեան որ
լսեն ինձ այսօր՝ լինել այսպիսի որպէս և ես
եմ, բաց ի կապանաց սոսին: *Յառն եկաց 30

արքային և զաւառսն և բերինիկէ, և որ
31 ընդ նոսայն նաւէին: *Եւ իբրեւ գնացին,
խօսէին ընդ միմեանս և ասէին. Թէ ոչինչ
արժանի մահու կամ կապանաց գործէ այրս
32 այս: *Իսկ ագրիպպաս ցհերառաս ասէ առ-
ձակել մարթի էր զայրս զայս՝ եթէ ոչ էր բա-
ղաքեալ ի կայսր:

ԳԼ. ԻԷ.

1 Իբրև հրամայեցաւ մեզ նաւել յիտալիա, եւ
ասային զպօղոս՝ և զայլս ամենս կապեալս ցհա-
րիւրապետ մի, որում անուն էր յուլիոս աս-
2 տաւուան գնդին: *Եւ երեալ ի նաւ մի անդ-
րամետացի, որ երթայր ի կողմանս ա-
սիացոց՝ գնացաք. էր ընդ մեզ և արիստար-
3 քոս՝ մակեդոն թեսաղոնիկեցի: *Եւ ի վա-
ղիւ անդր իջաք ի սիդովն. և մարդասիրու-
թիւն ցուցեալ յուլիոս առ պօղոս, հրամայ-
եաց առ բարեկամսն երթալ՝ և դարման դը-
4 տանել: *Եւ անտի երեալ խոնարհապոյն նա-
ւեցաք ի կիպրոս՝ վասն հողմոյն ընդ դէմ լինե-
5 լու: *Յայնժամ ընդ ովկ ծովեսն կիլիկեայ և
պամփիլեայ նաւեալ՝ իջաք ի միւռա լիկի-
6 ացւոց: *Եւ անդ գտեալ հարիւրապետն
դնաւ ի ալէքսանդրացի՝ որ երթայր յիտա-
7 լիա, եմոյծ զմեզ անդր: *Եւ ի բազում ա-
ւուրս ծանրանաւելով հազիւ հասաք առ
կնիդոս. և ի չթողացուցանել մեզ հողմոյն,

նաւեցաք խոնարհապոյն ի կրէտէ առ սաղ-
մոնեաս : *Հասին անցեալ առ նմա՝ եւ ասէ 8
ի ա՛ղէ՛ ինչ՝ որ կոչէր գեղեցիկ նաւահան-
գիստ. յոր հեռ էր քաղաքն ղասեայ : *Եւ 9
էրեւ բազում ժամանակք անցանէին, եւ ար-
դեն եւս լինէր նաւելն. եւ վասն այն ինչ եւս պա-
հոցն անցանելոյ, ասէր խրատ պօղոս. *եւ ա- 10
սէ ցնո՛ . արք՝ տեսանեմ զի թշնամանօք եւ
բազում վնասու՝ ոչ միայն բեռինդ եւ նաւիդ,
այլ եւ անձանց մերոց լինելոց է նաւարկու-
թիւնս : *Իսկ հարիւրապետն, նաւապետին եւ 11
նաւամարին տեսանել անասելն՝ քան զանիցն
պօղոսի : *Իբրեւ ոչ ժպատեհ էին ձմերել նաւա- 12
հանգիստն առ ի ձմերել, բազումք խորհե-
ցան զնալ անտի, թերեւս կարասցին հասա-
նել ի փիւնիկէ՝ ձմերել ի նաւահանգստին
կրետացւոց, որ հայէր ընդ հարաւակոզմն եւ
ընդ արեւմտեան : *Եւ ի շնչել հարաւոյն, հա- 13
մարեցան ուր զիւրեանն էին հասանել. եւ արա-
կեալ՝ մօտ անցանէին զկրետառաւ : *Եւ ոչ 14
յեւ բազում ժամուց՝ անկաւ զնաւսա հովմ
առաջիկ, որ կոչի եւրակիկլոն : *Ընդ որ- 15
միշտակել նաւին՝ եւ ի չհանդուրժել ընդդէմ
հողմոյն, թող առեալ երթայիք և դայիք :
*Ի կղզի մի ինչ դիմեալ՝ որ կոչէր կղօդա, հազիւ 16
կարացաք ընկալ զնաւակոյին : *Զոր առեալ՝ 17
յօդնականութիւն կապէին ընդ նաւն, երկու-
ցեալ թէ գուցէ ի յորձանուտն անկանիցին,
իջուցեալ զառագաստն՝ այնպէս երթային և

18 պայման։ *Եւ ՚ի սաստկապոյն վշտանալոյն մե-
րոյ՝ ՚ի վաղիւ անդր զկարասին ընկենցիկ առ-
19 նէին։ *Եւ յերիր աւուր ընդ իւրեանց ձեռն՝
20 զպործին նաւին ընկենցին։ *Երբեմն ոչ արեւ՝ և
ոչ աստեղք երեւէին ՚ի բազում աւուրս, և
ձմեռն ոչ սակաւ կայր ՚ի վերայ, ապա թող-
21 նայր ամ յոյս փրկութեան մերոյ։ *Եւ զի
բազում աւուրս նօթի էին, յայնժամ պօղոս
կացեալ ՚ի մէջ նոցա՝ ասէ, պարտ էր ձեզ ա՛մ
արք՝ անսալ ինձ, և ոչ ելանել ՚ի կրետեայ՝
22 և շահել զվիշտս զայս՝ և զվնաս։ *Եւ արդ՝
խրատեմ զձեզ քաջալերել. զի վնաս անձին՝
և ոչ միւսոյ ՚ի ձէնջ լինելոյն, բայց ՚ի նաւէդ։
23 Վասնզի երեւեցաւ ինձ յայսմ գիշերի հրեշ-
24 տակ այր՝ որոյ եմ ես, և պաշտեմ զնա, *և
ասէ. մի երկնչիր պօղէ, կայսեր ես պարտ
է քեզ յանդիման լինել. և ահա շնորհեալ
է քեզ այ՝ զամենեսեան. որ են ընդ քեզ ՚ի
25 նաւիդ։ *Վասն այսորիկ քաջալերացարուք
արք, զի հաւատամ յաստուած՝ թէ այսպէս
26 լինի՝ զոր օրինակ խօսեցաւ ընդ իս։ *Բայց
՚ի կղզի ինչ հասանել մեզ անկանելոյ։
27 *Երբ չորեքտասաներորդ գիշեր լիներ՝ ես
մինչդեռ ծփէաք ՚ի հանդրիոն անդունդս, ՚ի
մէջ գիշերին կարծէին նաւաւարքն եթէ հա-
28 սանել իցեն յաշխարհ ուրեք։ Եւ ընկենցեալ
զղունդան՝ գտին գիրկս քսան. և սակաւ
ինչ դադարեալ՝ դարձեալ ընկենցին՝ և գտին
29 գիրկս հնգետասան։ *Զահի հարեալ թէ

գուցէ ՚ի խոտս ինչ տեղիս անկանիցին, յե-
տուստ կոչմանէ ընկենցին խորխոտս չորս· ըղ-
ձանային այսպէս լինելոյ։ *Բայց նաւատերքն 30
խնդրեին փախչել ՚ի նաւէ անտի. և իջուցեալ
զկուբն ՚ի ծով անդր՝ պատճառանօք՝ որպէս
թէ առաջոյ կոչմանէ խարխոտս ձգելոյ իցեն։
*Ասէ պօղոս ցհարիւրապետն և ցզօրականսն. 31
եթէ ոչ գոքա մնան ՚ի նաւին՝ դուք ապրել
ոչ կարէք։ *Յայնժամ զօրականքն հատին 32
պարս կրին՝ և ՚ի բաց ընկենցին։ *Եւ մինչ- 33
դեռ այն կամէր լինել, աղաչէր պօղոս զա-
մենեսեան առնուլ կերակուր, ասէ. այս չո-
րեքտասաներորդ օր է՝ որում ակն ունիք նո-
քին կատարել, և չէ ինչ ճաշակեալ։ *Վասն 34
որոյ աղաչեմ զձեզ՝ ճաշակել կերակուր, զի
այն իսկ վասն ձերոյ փրկութեան է. զի ոչ ու-
րուք ՚ի ձէնջ մազ մի ՚ի գլխոյ կորնչիցէ։ *Եւ 35
երբեք առաց զհաց, առեալ Տաց՝ գոհացաւ
զաստուծոյ առաջի ամենեցուն. երկի՝ և
սկսաւ ուտել։ *Եւ քաջալերեցան ամենե- 36
քին, և նոքա առին կերակուր։ Եւ էաք 37
ամենայն հոգիք ՚ի նաւին՝ երկերիւր եօթա-
նասուն և վեց։ *Երբ յագեցան կերակրոյն, 38
թեթևացուցին զնաւն՝ թափեալ զցորեանն
՚ի ծովն։ *Եւ երբ այդ եղև՝ զերկիրն ոչ 39
ճանաչէին, բայց զգ ոմն ի նշմարէին՝ թէ ա՞ւն
ծովեզն էր. յոր խորհէին թէ հնար ինչ էր՝
զերծուցանել զնաւն։ *Եւ զխարիսխն հատ- 40
եալ՝ ընկենցին ՚ի ծովն, թողացուցին զխաո-

նելիս Թևտոյն, և՝ ի բաց առ ին զառաջաւորն,
41 և եառն հոգին յաին կոյս ծուխն : *Անկեալ՝ ի տեղի մի երկծալ, Թխբեցին զնոսն.
և առաջին կոչին նա ին խրատել՝ անշարժ մընար, և յետին կոչին քակէր՝ ի բռնաւէն :
42 *Եւ զօրականացն խորհուրդ արարեալ՝ զի զիապետացն ապանցեն, և մի՛ ոք լուծցէ և
43 փախցէ : *Եւ հարեալ զնա զի կամեցաւ ապրեցուցանել զքաջսն՝ արկել ընտա՝ ի խորխրդոյն . Տրամայեաց զի որ կարծէն ին՝ ցեն լուծել՝ անկանեցին նախ, և՝ ի ցանցսք
44 եքանեցին . *և զայլն՝ զորս՝ ի տախտակս, և զոր յոյլ ինչ կաճ՝ ի նոսէ անտի . և այսպէս եղեւ ամենեցուն վրծանել յերկիր :

ԳԼ. ԻԸ.

1 Եւ ապրեալք՝ յայնժամ զխոտացաք Թէ
մեկնեսցին ի ր անուն կղզոյն . բայց բարբարոսքն չնարհեցին ոչ սակաւ մարդասիրութիւն
2 մեզ : *Վառեալ լուցին խարոյկ՝ և ընկալան զամենեսեան զմեզ վասն անձրեւին որ առեալէր՝
3 և վասն ցրտոյն : *Եւ՝ ի ժողովել զօրաւոր խուրձ ինչ բազում՝ և դնել՝ ի վերայ խարոյկին, խժ ոմն՝ ի ջերմութենէն եղեալ՝ կալաւ
4 զձեռանէ նորա : *Եւ երբ տեսին բարբարոսքն կախեալ զդազանն զձեռանէ նորա, ասէին ցմիմեանս . ուրեմն սպանող է այս այր՝ որ Թէպէտ և ապրեցաւ՝ ի ծովէն, էրա-

ունքն չեռուն կիրալ։ *Եւ նորա թօթա- 5
փիրալ զդաշտանն ի հուրն, եղև նմա չար և
աչինչ։ *Եւ նորքա ամէն ունէին նմա այտանելոյ 6
կամ անկանելոյ՝ և յանկարծակի մեռանելոյ։
Իրրև շատ ամէն կալեալ՝ և տեսանէին թէ ո-
չինչ ճեռաս եղև նմա՝ զարձեալ զարձուցեալ
զբանան՝ ասէին թէ աժ ումն է։ *Եւ շուրջ 7
զտեղեաւն զայնոսիկ էին զիւղք զկոստրկի
կղզւոյն՝ որում անուն էր պապղիոս. որ ա՛ռ
զմեզ յերկրի զերիս աւուրս՝ և սիրով ընկա-
լաւ։ *Եւ եղեւ հօրն պապղիոսի ի ջերմն և 8
յախտ թանչից հիւանդանալ դնել։ առ որ
մտեալ պօղոս՝ և կացեալ յաղօթս՝ եդ զձեռն
և բժշկեաց զնա։ *Եւ իրրև այս եղև, այլ 9
հիւանդք՝ որ էին ի կղզւոյն գային և բժըշ-
կէին։ *որք և բազում պատուով պատու- 10
ցին զմեզ. և իրրև դնացաք, եառնն՝ որ ինչ
պէտք էին։

էէ *Եւ յետ երից ամսոց ելաք ի նաւ մի ա- 11
ղէքսանդրացի՝ որ ձմերեալ էր ի կղզւոյն նը-
շանաւորաւ դիոսկուրացւոց։ *Եւ իջեալ ի 12
սիրակուսա՝ եղաք աւուրս երիս։ *Ոտաի 13
դնացեալ հասաք ի հռեդիոնն. և յետ ա-
ւուր միոյ ի շնչել հարաւոյն, երկօրեայք ե-
կաք ի պատիողոս։ Ուր և գտաք եղբարս՝ 14
աղաչեցեալք ի նոցանէ մնալ առաջս եօթն.
և ապա եկաք ի հռոմ։ *Եւ անտի լուեալ 15
եղբարց զմեզնջ եկին ընդ առաջ մեր մինչև
յորդոատայն ապիոյ՝ և երիցն կրպակաց.

զեր առեալ պօղոսի՝ դոհացաւ զաստուծոյ
16 և քաջալերեցաւ : *Եւ իբրև մտաք ի հռոմ,
հրամայեցաւ պօղոսի լինել առանձին հան-
17 դերձ պինաւորաւն՝ պահապանաւ իւրով : *Եւ
եղեւ յետ երից աւուրց՝ կոչել նմա զիրեից
զվառաւորս. և իբրև եկին, ասէ ցնոսա. Եա՛
արք եղբարք՝ ոչինչ հակառակ գործեալ ժո-
ղովրդեանն՝ կամ կրօնից հայրենեաց, կապե-
եալ յերուսաղէմ մատնեցայ ի ձեռն հռով-
18 մայեցւոց : Որք իբրև դատեցան ինձ՝ կա-
մեցան արձակել, վասն և ոչ մի ինչ մեռա-
19 նու գտանելոյ յիս : *Ի հակառակել հրէից,
հարկ եղև բողոքել ի կայսր. իբր ոչ ելիէ
20 զազգէն իմմէ ունելի ինչ չարախօսել : [*Վասն
այսր պատճառանոց աղաչեցի զձեզ՝ տես-
անել և խօսել. քանզի վասն յուսոյն իսրա-
21 յելի կամ ի շղթայս յայսմիկ : *Եւ նոքա ա-
սեն ցնա. մեք ոչ թուղթս ինչ վասն քո ըն-
կալաք ի հրէաստանէ, և ոչ եկեալ ոք յեղ-
բարց պատմեաց՝ կամ խօսեցաւ ինչ վասն քո
22 չարութիւն : *Բայց աղաչեմք ի քէն լսել
թէ զինչ խորհիցիս. զի վասն հերձուածոյդ-
այդորիկ յայտ իսկ է մեզ, զի ամենայն ու-
23 րեք հակառակութիւն կրէ : *Ժամ եդեալ
նմա օր մի, եկին ի վանն առ նա բազումք.
որոց պատմէր վկայութեամբ զարքայութիւն
աստուծոյ. և հաւանեցուցանէր զնոսա վասն
յիսուսի, յօրինացն մովսիսի և ի մարգարէից՝
24 յայգուէ մինչև ցերեկոյ : *Եւ ոմանք հաւա-

նէին բանիցն, և կէսքն չհաւատային: *Եւ ան- 25
միտանք լեալ միմեանց՝ արձակէին. յասն էր
պօղոսի բան մի, թէ բարւոք խօսեցաւ հո-
գին սր՝ ի՛ձեռն եսայեայ մարգարէին առ հարս
մեր. *և ասէ. երթ առ ժողովուրդն, և ա- 26
սացես. լսելով լուիջիք՝ և մի՛ իմասջիք, և
տեսանելով տեսջիք՝ և մի՛ տեսջիք: *Զի 27
թանձրացաւ սիրտ իմ ժողովրդեանն այնորիկ,
և ականջօք ի բնութեանց ծանր լսեան. և զաչս ի բ-
նանց կուժուցին, զի մի՛ երբէք տեսցեն ա-
չօք և ականջօքն լսիցեն և սրտիւք իմասցին՝
և դարձցին, և բժշկեցից զնոսա: *Եւ արդ՝ 28
յայտնի լիցի ձեզ, զի հեթանոսաց առաքե-
ցաւ փրկութիւնն աստուծոյ՝ նոքին և լսի-
ցեն: (*Եւ երբեմն զայս ասաց՝ արտաքս գնա- 29
ցին Ի նմանէ հրէայքն. որք ունէին Ի մէջ
ինքեանց զրաղում խնդիրս): *Եւ նստեալ զեր- 30
կեաս մի՝ բամանդակ իւրով վարձու. *և ըն- 31
դունէր զամենեսեան որ մտանէին առնա:
*Կարդէր զարքայութիւնն աստուծոյ, և 32
ուսուցանէր վասն տեառն յիսուսի քրիս-
տոսի, անխափան՝ ամ համարձակութեամբ:

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
Ա. ՀՈՎՎՄԱՅԵՑՒՆ

ԳԼ. Ա.

1 ՊՕՂՈՍ ծառայ յիսուսի քրիստոսի, կո- ԱՔ
չեցեալ առաքեալ, որոշեալ յաւետարանն
2 այ. *որ յառաջ խոստացաւ ի ձեռն մարգա-
3 րէից իւրոց գրոց սրբոց, վն որդւոյ իւրոյ
4 եղիկայ ի զաւակէ դաւթի ըստ մարմնոյ. *ած-
մանեալոյ որդւոյն այ զօրութիւք ըստ հոգւոյն
սրբութեան. ի յարութենէ մեռելոց յիսուսի քրիս-
5 տոսէ տեառնէ մերոյ. *որով ընկալաք շնորհս և առաքելու-
թիւն՝ ի հնազանդութիւն հաւատոյ յամենայն հե-
6 թանոս վն անուան նորա. *յորս և դուք էք
7 կոչեցեալ յիսուսի քրիստոսէ: *Ամենեցուն որոց էք ի
հռոմ, սիրելեաց այ՝ կոչեցելոց սրբոց, շնորհք
ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յայ հօրէ մերմէ՝ և
8 ի տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ: *Նախ դոհանամ զայ իմոյ
ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի վն ձեր ամենեցուն. զի հա-
ւատք ձեր պատմեալ են ընդ ամ աշխարհ:

*Վ|կայ է ինձ այծ, զոր պաշտեմն հոգեւոյ ի- 9
մով՝ յաւետարանի որդւոյն նը, *Թէ ոչ գի- 10
շատակս ձեր առնեմ յամ ժամ յաղօթս իմ,
ազաչելով՝ զի թերևս երբէք յաջողեսցի ինձ
կամօքն աց գալ առ ձեզ: *Բանզի անձկա- 11
ցեալ եմ տեսանել զձեզ, զի փոխեցիք ինձեզ
ընտրեա ինչ հոգեւոր՝ առ ի հաստատել զձեզ
*այսինքն է, մխիթարակից լինել ձեզ վն ընդ- 12
միմեանց իմով և ձերդ հաւատոց։ *Ոչ կա- 13
միմ եթէ տգէտք կացէք եղբարք. զի բազում
անգամ յօժարեցի գալ առ ձեզ, և արգելայ
մինչև ցայժմ. զի և ի ձեզ գտից պտուղ ինչ
ոչ և յայլ հեթանոսս։ *Բանզի յունաց և բար- 14
բարոսաց՝ իմաստնոց և անմտից պարտապան
եմ, *այնպէս՝ որչափ իմովհանն յօժարութիւ՝ 15
և ձեզ որ ի հռոմմ էք՝ աւետարանել։ *Զի 16
ոչ եմ ամօթ ինչ հանարիմ զաւետարանն.
քանզի զօրութիւն այ է ի փրկութիւն ամ
հաւատացելոյ. նախ հրէի՝ և ապա հեթա-
նոսի։ *Զի արդարութիւնն այ նովաւ յայտնի 17
ի հաւատոյ ի հաւատս. որպէս և գրեալ է,
թէ արդարն ի հաւատոյ կեցցէ։

*Բանզի յայտնեցաւ է բարկութիւնն այ 18
յերկինից ի վերայ ամ ամբարշտութիւն և անիրա-
ւութիւն մարդկան. որք զճշմարտութիւնն անի-
րաւութիւն առնեն։ *Վասնզի գիտութիւնն այ 19
յայտնի է ի նմա. քանզի այծ իսկ յայտնեաց նոյ։
*Զի աներեւութիցն նը ի սկզբանէ աշխարհի, 20
արարածովքս իմացեալ տեսանին. այսինքն է՝

մշանջենաւորութիւն և զօրութիւն և ուժգնութիւն նէ. զի ոչ դատելոյն առնելիս տալ
21 պատասխանիս։ *Զի ծանեան զնա, և ոչ իբրև զնա փառաւորեցին՝ կամ դոհացան. այլ
նանրացան ի խորհուրդս իւրեանց, և խաւարեցաւ
22 յն անմտութիւն սիրտք նոցա։ *Զանձինս առ
23 իմաստուն ասելն՝ յիմարեցան։ *Եւ փոխեցին զփառս անեղծին աստ՝ ի նմանութիւն պատկերի եղծանելի մարդոյ և թռչնոց և չորքոտանեաց և սողոց։ 24 *Վասն որոյ մատնեաց զնոսա ած
ի ցանկութիւն սրտից նոցա ի պղծութիւն, անարգել զմարմինս իւրեանց յանձինս իւրեանց.
25 *որք փոխանակեցին զճշմարտութիւնն ած ընդ
ստութիւն. հնազանդեցան՝ և պաշտեցին զարարածս, և ոչ ստարարին. որ է օրհնեալ յաւիտեան, ամէն։ 26 *Վասն այսորիկ մատնեաց զնոսա ած
ի կարիս անարգուածս. զի էգքն նոցա փոխանակեցին զպէտս բնականս ի պէտս անբնականս։
27 *Նոյնպէս և արուքն թողեալ զբնական պէտս էգին, բորբոքեցան ցանկութիւնք իւրեանց
ի միմեանս. արուք ընդ արուս զխայտառակութիւնն գործէին, և զվարձ փոխարինին՝ որ
պարտ էր մոլորութեանն նոցա՝ յանձինս իւրեանց
28 ընդունէին։ *Եւ որպէս՝ զի ոչ ընտրեցին զած
ունել ի գիտութեան՝ մատնեաց զնոսա ած ի միտս անարգութեան՝ գործել զանարժանսն.
29 *լցեալս ամենայն անիրաւութեամբ, պոռնկութեամբ
անզգամութեամբ ագահութեամբ չարութեամբ, լի նախանձու, սպանութեամբ հերձուածով՝ նենգութեամբ չա-

բարեարութիւն, չոքմունք, *հարախօսք ամօթա- 30
եայք թշնամանողք աստուածանք ամբար-
հաւաճք, պախչք չարեաց, գծնողս անարգու-
*անմիտք ուխտապրուժք անսիրայնք ան- 31
նուէրք անողորմք։ *Որք հասեալ էին յայլ ի- 32
րաւանցն մէր, եթէ զայսպիսիսն գործեն՝
արժանի են մահու. և ոչ միայն որ զայն առ-
նեն, այլ և որ կամակիցն լինին գործելոցն։

ԳԼ. Բ.

Վա՛յ որոյ առանց պատասխանեաւ տալոյ ես 1
ո՛վ մարդ՝ որ դատիս. ի որով դատիս զնա-
կերն, զանձն քո դատապարտես. ի դա-
զնոյն գործես՝ որով դատիս։
Գիտեմք զի ճշմարիտ է դատաստան 2
ՍԴ ճշմարտութիւն է ի վերայ այնոցիկ՝ որ զայնպիսիսն
գործեն *Իսկ արդ՝ խորհիս՞ զայս ո՛վ մարդ, 3
որ դատես զայնոսիկ՝ որ զայնպիսիսն գործեն՝
և դու զնոյն գործես. եթէ դու ապրես լոյ խցես
ի դատաստանաց անտի այլ։ *Եթէ զմեծութիւն 4
քաղցրութեան նորա, և զհանդուրժողութիւն
երկայնմտութեան. չգիտես՞ զի քաղցրութիւնն
այ զքեզ ապաշխարութիւն ածէ։ *Այլ ըստ 5
խստութեանդ քում, և ըստ անդրդուելոյ սրտի դանձես
անձին քում բարկութիւն՝ յաւուր բարկութեան և
յայտնութեան արդար դատաստանի Աստուծոյ։ *Որ 6
հատուսցանէ իւրաքանչիւր ըստ գործս իւ-
րոց. *որ համբերատարն են ի գործս բարու- 7

պիտաս և զպատիս և զանեղծուԹիւն խնդրեն,
8 զկեանն յաւիտենից։ *Քանզի՝ ի հակառակուէ
անառնեն՝ և ապաստամբք՝ ի ճշմարտուէ՝ և զհետ
երԹեալ զանիրաւուէ, բարկուԹիւն և սրտմը-
9 տուԹիւն, *նեղուԹիւն և անձկուԹի՝ ի վերայ հո-
մարդոյ՝ որ գործէ զչար. նախ հրէի՝ և ապա
10 հեԹանոսի։ *Փառք պատիւ և խաղաղուԹիւն
ամենի՝ որ գործէ զբարի. նախ հրէի՝ և ապա հե-
11 Թանոսի։ *Զի ոչ է աչառուԹի առաջի աստ՚
12 Ո՛րք վհանդամ արտաքոյ օրինացն վնասին, ա՚ե
արտաքոյ օրինացն և կորնչին. և որք ընդ օրի-
13 նօքն վնասին, օրինօքն և դատեսցին։ *Զի ոչ
են որ լսելիք օրինացն են՝ արդարացեալ են
առաջի աստ, այլ առնելիք օրինացն արդարա-
14 ցին։ *Ա՛յլ յորժամ հեԹանոսք՝ որ զօրէնս ոչ
ունին, բնութ զօրինացն գործ կատարեն, նո՛ք որ զօ-
րէնս ոչ ունին՝ անձանց իւրեանց եթէ են օրէնք.
15 *որք ցուցանեն գործս օրինացն գրեալ՝ ի սիրտս
իւրեանց՝ վկայուԹիւն մտաց իւրեանց, և յանդի-
մանել զմիմեանս՝ ի խորհրդոց իւրեանց, կամ
16 Թէ պատասխանի իսկ տալ, *յաւուրն՝ յորում
դատիցի ած գաղտնիս մարդկան՝ ըստ աւե-
17 տարանիս իմոյ, ՚ի ձեռն Յի՛սի քրի՛ստոսի։ *Ա՛պա եԹէ
դու հրէայ անուանիլ կաս, և կացիլ կաս յօրէնսն՝
18 և պարծիս յած, *և գիտես զկամսն, և ընտրես
19 գլաւն, և խրատեալ կաս յօրինացն. *վստահ կաս
յանձն քո առաջնորդ լինել կուրաց՝ լոյս խա-
20 ւարելոց՝ *խրատիչ անզգամաց՝ վարդապետ
տղայոց. ունելով զկերպարանս գիտուԹեան և ճշմար-

տուն օրինացն: *Իսկ արդ՝ որ ուսուցանէս զկնի- 21
կերն, զանձն քո ոչ ուսուցանես. որ քարոզես
չգողանալ՝ գողանաս. *որ ասես չշնալ՝ շնաս. 22
որ գարշիս ի մեհենից՝ զսեղանս կողոպտես.
*որ օրինօքն պարծիս՝ յանցանել զսուտ օրէնսն 23
զմեծ անարգես: *Զի անուն այլ վէն ձեր հայ- 24
հոյի ի մէջ հեթանոսացն՝ ոնղ և գրեալ է:
*Թլփատութիւն օգնէ՝ եթէ զօրէնսն պա- 25
հիցես. ապա եթէ յանցաւոր օրինացն իցես,
թլփատութիւն քո անթլփատութիւն եղեւ:
*Իսկ եթէ անթլփատութիւնն զիրաւունս 26
օրինացն պահիցէ. ո՞չ ապաքէն անթլփատու-
թիւնն ի թլփատութիւն համարեսցի. *և 27
գաւելցի՝ որ ի բնէ անթլփատութիւն է՝ զօ-
րէնսն կատարելով՝ զքեզ, որ գրոմբն և թլփա-
տութեամբն յանցաւոր օրինացն իցես: *Զի ոչ 28
եթէ որ յայտնի հրէայն է, և ոչ որ յայտնի
մարմնով թլփատութիւն. *այլ որ ի ծածուկ 29
հրէայն է, և թլփատութիւն սրտի հոգւով՝
և ոչ գրով. որոյ գովութիւնն ոչ ի մարդկա-
նէ է, այլ յաստուծոյ:

ԳԼ. Գ.

Իսկ արդ՝ զի՞նչ աւելի է հրէին, կամ 1
զի՞նչ օգուտ ի թլփատութենէ անտի: *Բազում 2
ինչ՝ ամ ի բոլոր. նախ այն իսկ՝ զի հաւատարիմ
եղեն պատգամքն յոյ: *Իսկ արդ՝ եթէ չէր 3
հաւատացեալ ումանց՝ միթէ անհաւատութիւն

նոցա զնոյ հաւատան խափանէ՞ր. քաւ լիցի։
4 *Արդ՝ եղիցի ած ճշմարիտ՝ և ամէն մարդ սուտ.
ինչ և գրեալ է, ոնց արդար եղիցիս ի բանս
5 քո, և յաղթեացես ի դատել քեզ։ *Իսկ
արդ՝ եթէ ապիրատութիւնն մեր զնոյ արդա-
րութիւնն յանդիման կացուցանէ՝ զինչ ա-
սեմք. միթէ անիրաւ ի՞նչ է ած՝ որ ածէ
6 զբարկութիւն, *քանզ մարդկութե՞ն ասեմ. քա՛ւ
լիցի. ապա թէ ոչ՝ զիարդ դատի ած զաշ-
7 խարհս։ *Զի եթէ ճշմարտութիւնն ոյ յիմում
սուտութեանն առաւելաւ ի փառս նորա, զի
8 և ես իբրև զմեղաւոր դատիմ։ *Եւ կամ թէ՝
ոնց հայհոյիմքն, և ոնց ասեն զմէնջ ոմանք ա-
սել, թէ ասացուք զչար՝ զի եկեսցէ բարի.
9 որոց դատաստանքն յիրաւի են։ *Եւ արդ՝
ի՞նչ լուեալ առաւել իցեմք. ապաքէն և ոչ ի-
նչ. քանզի յառաջագոյն իսկ մեղադիր եղե-
ևաք հրէից և հեթանոսաց՝ ամենեցուն ընդ
10 մեղօք լինելոյ։ *Ոնց և գրեալ է. թէ ոչ ո՛ք
11 է արդար՝ և ոչ մի. *և ոչ ոք՝ որ իմանայ,
12 և ոչ ո՛ք է՝ որ խնդրէ զած։ *Ամենեքեան
խոտորեցան, ի միասին անպիտանացան. ոչ
ոք է որ առնէ զբարութիւն և ոչ ոք է մին-
13 չև ի մի։ *Գերեզման բաց է կոկորդ նոցա,
լեզուօք իւրեանց նենդաւորք եղեն. թոյնք
14 իժից ի նոսրոցդ շրթանց նոյ։ *Որոց բերան
15 անիծից և դառնութէ լի է նն։ *Երագ են
16 ոտք նոյ հեղուլ զարիւն։ *Բեկումն և խըղ-
17 ուտութիւն ի ճանապարհս նոյ. *և զճա-

նապարհն խաղաղութիւն ոչ ծանեան: *Ոչ է 18
երկիւղ այլ առաջի աչաց նոցա:
*Բայց դիտեմք՝ որ ինչ միանգամ օրէնքն 19
ասեն՝ այնոցիկ որ ընդ օրինաւքն առեն. զի ա-
մենայն բերան խցցի, և ողջոյն լիցի
ամ աշխարհ այլ: *Զի ի գործոց օրինաց ոչ 20
արդարասցի ամ մարմին առաջի նորա. քան-
զի օրինաւքն է գիտութիւն մեղաց: *Բայց 21
արդ՝ առանց օրինացն իսկ արդարութիւնն այլ
յայտնեալ է՝ վկայեալ յօրինաց անտի՝ և ի
մարգարէից: *Քանզի արդարութիւնն այլ ի 22
հաւատոց անտի յին քան յամ հաւատացեալս.
և ոչինչ է խտիր: *Քանզի ամենեքեան մե- 23
ղան. և նուազեալ են ի փառաց անտի այլ:
*Եւ արդարանան ձրի նորին շնորհօք ի 24
ձեռն վրկութեան որ ի քս յն. *զոր յառաջագոյն 25
ամ ի քաւութիւն ի ձեռն հաւատոց արիւ-
նոյն նորին, ի հանդէս արդարութեան նորին վասն
թողութեան յառաջագոյն մեղացն գործելոյ,
*ի հանդուրժելն այլ՝ ի հանդէս արդարութեան նորին ի ժա- 26
մանակի յայսմիկ. զի նորին իցէ արդար, և ար-
դարացուցանէ զայն՝ որ ի հաւատոցն յին: *Ուր 27
արդ՝ ծպտելն պարծանքն. արգելան. յորո՞ց օրի-
նաց, ի գործոց անտի՞. ոչ, այլ ի հաւատոցն
օրինաց: *Քանզի համարիմք հաւատովք ար- 28
դարանալ մարդոյ՝ առանց գործոց օրինաց:
*Եթէ հրէից միայն նոցա է աստ՝ և հեթանոսաց 29
ոչ. այո՛ և հեթանոսաց: *Ջի եթէ մի է աստ՝ որ 30
արդարացուցանէ զթլփատութիւնն ի հաւա-

տոց, ապա և զանթլփատութիւննովին հատա-
31 տուք: *Սրդ՝ զօրէնսն ինչ խափանե՞մք հատա-
տուքս, քա՛ւ լիցի. այլ զօրէնսն հաստատեմք:

ԳԼ. Դ.

1 Իսկ արդ՝ ի՞նչ ասիցեմք զդ տանելն ա- ԲՋ
բրահամու նահապետին մերոյ ըստ մարմնոյ:
2 *Զի եթէ աբրահամու գործովք էր արդա-
րացեալ՝ ունել ունէր պարծանս՝ այլ ոչ առ
3 ած: *Իսկ ի՞նչ ասիցէ գիր. հաւատաց ա-
բրահամ յած՝ և համարեցաւ նմա յարդարու-
4 թիւն: *Բայց այնմ որ գործէցէն, ոչ համա-
րին վարձքն ըստ շնորհայ՝ այլ ըստ պարտեայ:
5 *Իսկ այնմ որ ոչն գործէցէ՝ բայց հաւատայ-
ցէ յայն՝ որ արդարացուցանէ զամբարիշտն,
6 համարին հաւատքն իւր յարդարութիւն: *Ոնձ
և դաւիթ ասէ զերանութիւն մարդոյ՝ որում
ած համարի արդարութիւն առանց գործոց:
7 *Երանի՛ որոց թողան անօրէնութիւնք, և որոց
8 ծածկեցան մեղք իւրեանց: *Երանելոյ է այր՝
9 որում ոչ համարեսցի տէր զմեղս նր: *Սրդ՝
երանութիւնս այս ՚ի վե՞ր թլփատութեա՞ն է,
եթէ ՚ի վե՞ր անթլփատութե. քանզի ասեմք՝ եթէ
համարեցաւ աբրահամու հաւատքն յարդա-
10 րութիւն: *Սրդ զիա՞րդ համարեցաւ. միթէ
դեռ ՚ի թլփատութեա՞ն էր եթէ յանթլփա-
տութե. ոչ ՚ի թլփատութեն, այլ յանթլփատու-
11 թեան: *Եւ նշանակ առ զթլփատութիւնն,

կինիք արդարուե հաւատոյն՝ որ յանիլխատուե-
լենե անտի. *զի եղիցի նա հայր ամենայն հա- 12
ւատացելոց, որ յանիլխատուէ անտի լինին,
առ՝ի համարիլոյ և նոցա արդարութիւն. և հայր
թլխատուե որոց ոչ՝ի թլխատուէ անտի և ևթ,
այլ և որոց երթայցեն ընդ հետս անիլխատու-
թեան հաւատոյ հօր մերոյ արբրահամու։
*Զի ոչ ևթէ օրինօքն են աւետիքն ար- 13
գ.դ րահամու՝ և զաւակի նորա ժառանգ լինել աշ-
խարհի, այլ՝ի հաւատոյն արդարուէ։ *Զի 14
ևթէ որք յօրինացն են, ժառանգք լինին, ապա
ընդունայն են հաւատքն՝ և դատարկ աւե-
տիքն։ *Քանզի օրէնքն զբարկութիւն դործեն. 15
բայց ուր ոչ են օրէնք՝ և ոչ յանցանք լինի։ *Վ՛ա 16
այնորիկ՝ի հաւատոյ անտի, զի ըստ շնորհացն
լիցէ. առ՝ի լինելոյ հաստատուն աւետեացն
ամենայն զաւակին. ոչ այնմ միայն՝ որ յօրինաց անտի,
այլ և այնմ որ՝ի հաւատոյն արբրահամու, որ
է հայր մեր ամենեցուն. *որպէս և գրեալ է, 17
թէ հայր ազգաց բազմաց արարից զքեզ ա-
ռաջի այ. որում հաւատաց՝ ևթէ կենդանե
առնէ զմեռեալս, և կոչէ զչգոյն իբրև զգոյս։
*Որ յանյոյսն յոյսով հաւատաց լինելնամա հայր 18
ազգաց բազմաց. ոպէս և ասացաւն, թէ այնպէս
եղիցի զաւակ քո։ *Եւ նա ոչ երկմտեաց՝ի 19
հաւատոյն. թէպէտ և հայեցաւ՝ի մարմին իւր
այեուհետև իբրև՝իմեռեալ. քանզի զհա-
զիւրամեայս ուրուն էր. և՝իմեռելութիւն
յարգանդին սառալի։ *Բայց յաւետեացն այ 20

ոչ երկմտեսցէ անհաւատութիւն. այլ զօրացաւ հա-
21 ւատովք, եւ փառս ետ. *և հաստատեցաւ՝ ի
միտս իւր, եթէ որ խոստացաւն՝ կարող է առ-
22 նել: *Վասն որոյ համարեցաւ նմա յարդարու-
23 թիւն: *Այլ՝ ոչ վասն նորա միայն գրեցաւն, ոչ եթէ վասն նո-
24 ցա միայն՝ եթէ համարեցաւ նմա. *այլ և վասն մեր՝
որոց համարելոց է. որք հաւատամք յայն՝ որ
25 յարոյցն զՅիսուս Տէր մեր ի մեռելոց. *որ մատ-
նեցաւ վասն յանցանաց մերոց. և յարեաւ վասն
զմեզ արդարացուցանելոյ:

Գլ. Ե.

1 Արդ՝ յորմէ արդարացեալք ի հաւատոյ
անտի, խաղաղութիւն կալցուք առ ի Տէրէն
2 մեր Յիսուսէ Քրիստոսէ. *որով և զբնծայութիւն ըն-
կալաք հաւատովք ի շնորհս յայսոսիկ՝ յորում
3 կամք, և պարծիմք յուսով փառացն ուր: *Եւ
ոչ այսչափ միայն, այլ եւ պարծիմք ևս ի նե-
ղութիւնս մեր. քանզի գիտեմք, եթէ նեղու-
4 թիւնք զհամբերութիւն գործեն, *համբե-
5 րութիւն զհանդէս, հանդէս զյոյս. *յոյս՝ ոչ
երբեք ամաչեցուցանէ. զի սէրն ուղ սփռեալ է
ի սիրտս մեր, ի Հոգւոյն սրբոյ՝ որ տուաւ
6 մեզ: *Զի մինչդեռ տկարքն էաք՝ քրիստոս ի վերայ մեր ի
7 ժամանակի՝ ի վերայ ամբարշտացս մեռաւ: *Զի վասն
արդարոյ հազիւ ոք մեռանիցի. այլ վասն բարւոյ
8 թերեւս համարձակիցի ոք մեռանել: *Յայտ-
նեաց ուժ զսէրն իւր՝ ի մեզ. զի մինչդեռ մեզա-

ուրքն էաք, *քո մեր մեռաւ. ո՛րչափ ևս 9
առաւել յարդարանալս մերում այժմիկ ա-
րեամբն նո՝ ապրեցու՛ք նովաւ ի բարկութենէ
անտի: *Զի եթէ մինչ թշնամիքն էաք՝ հաշ- 10
տեցաք ընդ այ մահուամբ որդւոյ նո՛ւ. ո՛րչափ
ևս առաւել ի հաշտեալս մերում՝ ապրեցու՛ք
կենօքն նորա: *Եւ ոչ այսչափ միայն. այլ և 11
պարծիմք ևս յաւժ ի Տեառն ե՛ս մերոյ յիս քրիս-
տոսէ ևս զհաշտութիւնն իսկ ընկալաք:

*Զի որպէս ի մէնջ մարդոյ մեղք յաշ- 12
խարհ մտին՝ և ի մեղացդ անտի մահ. և այն-
պէս յամենայն մարդիկ տարածեցաւ մահ՝ որով ա-
մենեքեան մեղան: *Քանզի մինչև յօրէնսդան 13
մեղք էին յաշխարհի. բայց մեղք ոչ հաշտե-
լին, ուր օրէնք ոչ իցեն: *Այլ թագաւորե- 14
ցաւ մահ յադամայ մինչև ցմովսէս՝ և ի վերայ
չմեղացելոցն, իւրանմանութեամբ յանցանացն
ադամայ. որ է օրինակ հանդերձելոյն: *Այլ 15
ոչ պէս յանցանքն՝ նոյնպէս և շնորհքն. զի եթէ
միոյն յանցանօք բազումք մեռան, որչափ ևս
առաւել շնորհքն այ և պարգեւքն՝ շնորհօք
միոյն մարդոյ յիսուսէ քրիստոսէ առաւելաւ:
*Եւ ոչ պէս ի միոջէ յանցացելոցն պարգեւքս. 16
զի դատաստանն ի միոջէ յանցանացն անտի
ի դատապարտութիւն. այլ շնորհքն ի բազ-
մաց յանցանացն յարդարութիւն: *Զի եթէ 17
ի միոջէ յանցանաց մահ թագաւորեաց միոյն,
որչափ ևս առաւել որք զառատութիւն շը-
նորհացն և զպարգեւացն արդարութեան առնու-

յուն, կինաք թագաւորեացն ի ձեռն միոյն
18 յոքէ քրիստոսի։ *Ապաւորեցին՝ որպէս միոյն յանցա-
նաք յամ մարդիկ դատապարտութիւն, նոյն-
պէս և միոյն արդարութիւք՝ յամ մարդիկ ար-
19 դարութիւն կենաց։ *Զի որպէս անհնազան-
դութիւք միոյն մարդոյ՝ մեզաւորք բազումք
եղեն. նոյնպէս և հնազանդութիւք միոյն, ար-
20 դարք բազումք եղիցին։ *Բայց օրէնքն ի
ներքս անեան, զի յանցանքն բազմասցին. զի
ուր առաւել եղեն մեղքն, առաւել ևս յա-
21 ւելան շնորհքն։ *Զի որպէս թագաւորեցին
մեղքն ի մահու անդ, նոյնպէս և շնորհքն
թագաւորեացին արդարութ ի կեանան յաւ-
ուանենից ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի տեր

ԳԼ. Զ.

1 Ինչ արդ՝ զինչ ասիցեմք, յաճախեացո՞ւք
2 ի մեղսն՝ զի շնորհքն բազմասցին։ *Քաւ լի-
ցի. որք մեռաք մեղացն, զիա՞րդ տակաւին
3 ինամին կեցցեմք։ *Եթէ ո՞չ գիտէք՝ զի որ
մկանեցաք մկրտեցեալք ի քրիստոս յի՝ ի մահ անդր
4 նր մկրտեցաք։ *Թաղեցաք ընդ նմին մկր-
տութեն ի մահ. զի ոնց յարեաւ քրիստոս ի մեռելոց
փառաւք հօր, նոյնպէս և մեք ի նորոգութեան կե-
5 նաց շրջեցուք։ *Զի եթէ անկաւիղ եղեաք
նմանութեան մահու նր. այլ և յարութեան նր լի-
6 նիցիմք։ *Զայս գիտացեալ՝ զի հին մարդն
մեր խաչակից եղև նր, զի խափանեացի մար-

մին մեղացն, մի՛ եւս ծառայել մեզ մեղացն։
*Զի որ մեռանիցէ՝ արդարացեալ է ՚ի մեղաց 7
անտի։ *Իսկ եթէ մեռաք ընդ քրիստոս, հաւա- 8
տամք՝ թէ եւ կեցցուք ընդ նմա։ *Գիտեմք՝ 9
եթէ քրիստոս յարուցեալ է ՚ի մեռելոց. այսուհետեւ
ոչ մեռանի, եւ մահ նմա ոչ եւս տիրէ։ *Զի 10
որ մեռաւն՝ մեղաց մեռաւ միանգամ, եւ որ
կենդանին է՝ կենդանի է աստ։ *Նոյնպէս եւ 11
դուք համարեսջիք զանձինս մեռեալս մե-
ղաց, եւ կենդանիս աստ ՚ի քրիստոս յիսուսէ մեր
դկ *Մի՛ այսուհետեւ թագաւորեսցին մեղք 12
՚ի մահկանացու մարմինս ձեր հնազանդել ցան-
կութեանցն։ *Եւ մի՛ պատրաստէք զանդամս 13
ձեր զէն անիրաւութեան մեղաց. այլ պատրաս-
տեցէք զանձինս ձեր աստ՝ որպէս ՚ի մեռելոց ՚ի
կենդանիս. եւ զանդամս ձեր զէն արդարութեան
աստ։ *Զի մեղք ձեզ ոչ տիրեսցեն. քանզի ոչ 14
էք ընդ օրինօք՝ այլ ընդ շնորհօք։ *Իսկ արդ՝ 15
զիա՞րդ. մեղի՞ցուք՝ զի չեմք ընդ օրինօք՝
այլ ընդ շնորհօք. քա՛ւ լիցի։ *Ո՞չ գիտէք՝ 16
թէ որում պատրաստէք զանձինս ձեր ծա-
ռայս ՚ի հնազանդութիւն, ծառայէք, որում
հնազանդիքդն, եթէ մեղաց՝ ՚ի մահ, եւ եթէ ՚ի
հնազանդութիւն արդարութեան՝ ՚ի կեանս։ *Այլ 17
շնորհք աստ. զի էիք ծառայք մեղաց՝ հնազան-
դեցայք ՚ի սրտէ՝ որում աւանդեցայք յառակ
վարդապետութեան։ *Արդ՝ ազատացեալք ՚ի մե- 18
ղաց՝ ծառայեցէք արդարութեան։ *Մարդկօրէն 19
ասեմ վասն տկարութեան մարմնոյ ձերոյ. զի ոմն

պատրաստեցէք զանդամն ձեր ծառայս պըղ-
ծութեան եւ անօրէնութեան յանօրէնութիւն. նոյնպէս
եւ այժմ պատրաստեցէք զանդամն ձեր ծա-
ռայս արդարութեան ի սրբութիւն։ *Զի մինչ ծա-
20 ռայքն էիք մեղաց՝ ազատացեալ էիք յարդա-
21 րութենէն։ *Եակ արդ՝ զի՞նչ պտուղ ունէիք յայն-
ժամ, որով այժմ զամօթի հարեալ էք. զի
22 վախճան նոցա մահ է։ *Բայց արդ ազատացեալք
ի մեղացն՝ եւ ծառայեալք այ՝ ունիք զպտուղ
ձեր՝ ի սրբութիւն, եւ վախճանն կեանք յաւի-
23 տենից։ *Զի թոշակն մեղաց մահ է. այլ շնորհքն
այ կեանք յաւիտենից ի քրիստոս յիսուս տեր մեր։

ԳԼ. Է.

1 Եթէ ո՞չ գիտէք եղբարք, զի ընդ գի-
տուն օրինաց խօսիմ. զի օրէնք տիրեն մար-
2 դոյ՝ որչափ ժամանակս կենդանի իցէ։ *Զան-
զի կին առնակին՝ ի կենդանի այր իւր կա-
պեալ կայ օրինօք. իսկ եթէ մեռցի այրն,
3 արձակեալ է յօրինաց առն։ *Ապա ուրեմն
մինչ կենդանի է այրն, շուն կոչի՝ եթէ լինիցի
առն այլում. և եթէ մեռցի այրն՝ ազատ է
յօրինացն, չհամարեալ շուն՝ եթէ լինիցի առն
4 այլում։ *Այսուհետեւ և դուք եղբարք՝ մե-
ռայք օրինացն մարմնովք քրիստոսի. լինել այլում
որ ի մեռելոցն յարուցեալ է, զի պտղաբերը
5 լիցուք այ։ *Զանզի մինչ էաքն մարմնով,
կիրք մեղաց՝ որ օրինօքն էին՝ զօրանային

յանդամս մեր, առ ի պաղաքեր առնելոյ զմեզ մահու: Բայց այժմ դատարկացաք յօրինաց 6
անտի. քանզի մեռաք այնմիկ՝ որով ըմբռնեալն էաք, առ ի ծառայել մեզ նորոգութ- 7
հոգւոյն՝ և ոչ հնութեամբ գրոյն: *Իսկ արդ
պիտ ասեմք. օրէնքն մո՞ղք էին, քա՛ւ լիցի.
այլ զմեղս ոչ գիտէի, եթէ ոչ օրինօք. և զըն-
ծանկութիւնն ոչ ճանաչէի, եթէ ոչ օրինացն էր 8
ասացեալ՝ մի՛ ցանկանայցես: *Պատճառս ա-
ռեալ մեղքն պատուիրանաւն, և գործեցին յիս
զամ ցանկութիւն, զի առանց օրինացն մեղքն 9
մեռեալ էին: *Եւ ես առանց օրինացն երբ-
եմն էի կենդանի. այլ երբ եկաց պատ- 10
ուիրանն, մեղքն կենդանացան. *և ես մե-
ռայ. և գտաւ ինձ պատուիրանն՝ որ ի կեանս
էր, նոյն ի մահ: *Զի մեղսն պատճառս առ- 11
եալ պատուիրանաւն՝ խաբեցին զիս, և նովին
սպանին: †

Գ Զ *Այսուհետև օրէնք սուրբ են՝ և պատ- 12
ուիրանն սուրբ և արդար և բարեբար: *Իսկ 13
արդ՝ ինձ բարին մահ եղե՞ւ. քա՛ւ լիցի. այլ
մեղքն. զի երեւեսցին մեղքն բարեաւն գոր-
ծել ինձ զմահ. զի եղիցին ըստ առաւելու-
թեան մեղքն մեզաւոր ի՛ձեռն պատուիրա-
նին: *Գիտեմք՝ զի օրէնքն հոգեւոր են. այլ 14
ես մարմնաւոր եմ, ընդ մեղօք վաճառեալ:
*Զի զոր գործեմն ոչ գիտեմ, ոչ եթէ զոր 15
կամիմն՝ զայն առնեմ, այլ զոր ատեմն՝ զայն
գործեմ: *Ապա թէ զոր ոչն կամիմ՝ զայն 16

առնեմ, վկայեմ օրինացն՝ եթէ բարւոք են,
17 *Այլ արդ՝ ոչ եթէ ես գործեմ զայն, այլ
18 բնակեալ է յիս մեղքն։ *Գիտեմ զի ոչ բնակեալ է յիս, այսինքն՝ ի մարմնի իմում, բարի
չինչ. զի կամքն առաջի կան լինի. և առնել
19 զբարին ոչ։ *Զի ոչ եթէ՝ զոր կամիմ զբարին՝ առնեմ, այլ զոր ոչն կամիմ զչարն, զայն
20 գործեմ։ *Ապա եթէ զոր ոչն կամիմ՝ զայն առնեմ, ոչ ևս ես առնեմ զայն՝ այլ բնակեալ
21 յիս մեղքն։ *Ես արդ՝ գտանեմ զօրէնս այնորիկ՝ որ կամիցին առնել յիս զբարին. և ինձ
22 չարն առաջի կայ։ *Հաճեալ եմ ընդ օրէնսն
23 այ ըստ ներքինն մարդոյն. *բայց տեսանեմ այլ օրէնս յանդամս իմ, պինեալ հակառակ
օրինաց մտաց իմոց. և գերեալ զիս օրինօքն
24 մեղաց՝ որ են յանդամս իմ։ *Ա՛յր մի տառապեալ եմ ես ո՞վ ապրեցուցէ զիս ի մարմնոյ
25 նոյ սուրբ մահու։ *Այլ շնորհքն աստուծոյ ի՛ձեռն յիսուսի քրիստոսի տեառն մերոյ։
26 *Ապա ուրեմն ես ինքնին մտօք իմովք ծառայեմ օրինացն այ. և մարմնով օրինացն մեղաց։

ԳԼ. Ը.

1 Թէ այդպէս լոյծ՝ ոչինչ դատապարտու-
2 թիւն է այնոցիկ՝ որ ի քրիստոս յիսուս։ *Զի օրէնք հոգւոյն կենաց ի քրիստոս յիսուս ազատեցին զիս յօրէն
3 նոյ մեղացն և մահու։ *Զի որ անկնարելին էր օրինացն՝ որով տկարանայր մարմնով. աստ զոր

դին իբ առաքեաց ի նմանութիւն մարմնոյ մեղաց՝ և վճռ մեղաց, և դատապարտեաց զմեղս ի մարմնի նորա· *զի արդարութիւն օրինացն կատարեսցի ի մեզ, որք ոչ ըստ մարմնոյ գնայցեմք՝ այլ ըստ հոգւոյն։ *Զի որք ըստ մարմնոյն են՝ զմարմնոյն խորհին, և որք ըստ հոգւոյն՝ զհոգւոյն։ *Զի խորհուրդ մարմնոյ՝ մահ է, և խորհուրդ հոգւոյն կեանք և խաղաղութիւն։ *Քանզի խորհուրդ մարմնոյ թշնամութիւն է յաստուած՝ զի օրինացն աստուծոյ ոչ հնազանդի. նաև կարէ խոկ ոչ։ *Զի որ մարմնովքն են, ոչ հաճոյ լինել ոչ կարեն։ *Բայց դուք ոչ էք մարմնով՝ այլ հոգւով, եթէ լոկ հոգի ևս ի ձեզ բնակեալ. ապա եթէ ոք զհոգի քրիստոսի ոչ ունի, սա չէ նորա։ *Իսկ եթէ քրիստոս ի ձեզ է՝ ապա մարմինն մեռեալ է մեռելոց, և հոգին կենդանի է վճռ արդարոյ։ *Եթէ հոգի այնորիկ՝ որ յարոյց զյիսուս ի մեռելոց, բնակեալ է ի ձեզ. ապա և որ յարոյց զյիսուս քրիստոս ի մեռելոց՝ կենդանացուսցէ զմահկանացու մարմինս ձեր բնակեալ հոգւովն իւրով ի ձեզ։

*Ապա հետևաբար եղբարք պարտապան եմք ոչ մարմնով՝ ըստ մարմնոյ կեալ։ *Զի եթէ ըստ մարմնոյ կեցէք՝ մեռանելոց էք. իսկ եթէ հոգւով զգործս մարմնոյ սպանանիցէք՝ կեցջիք։ *Զի որ հոգւովն յոգևարին, նոքա են որդիք յոյ։ *Զի ոչ առիք զհոգին ծառայութեան վերստին երկիւղ, այլ առիք զհոգին որդեգրութեան. որով աղաչեմք արբայ, հայր։ *Նոյն ինքն հոգին

վկայէ հոգւոյս միտս, եթէ ևնք որպիսք այ։
17 *Եւ եթէ որպիսք, ապա և ժառանգք. ժա-
ռանգք այ՝ և ժառանգակիցք քրիս. եթէ
չարչարանացն կցորդք լինիմք, և փառացն
18 հաղորդ լինելոց ևնք։ *Ինձ այսպէս թուի՝
եթէ ոչ են արժանի չարչարանք ժամանակիս
հանդերձելոց փառացն՝ որ յայտնելոց են ՚ի
19 մեզ։ *Զի ակնկալութիւն արարածոյ՝ յայտ-
20 նութեան որդւոցն այ սպասէ։ *Զի ընդունայ-
նութեանն արարածք հնազանդեցան, ոչ իւրմէնոյ
կամաւ՝ այլ վասն այնորիկ՝ որ հնազանդեցոյցն
21 յուսով. *զի և ինքեանք իսկ արարածքն ա-
զատեսցին ՚ի ծառայութենէ ապականութեան՝
22 յազատութիւն փառացն որդւոցն այ։ *Գիտեմք
զիտեմք, եթէ ամ արարածք հեծեծն և երկ-
23 նեն մինչև յայժմ։ *Եւ ոչ այսչափ միայն.
այլև մեք իսկ՝ որ զպտուղ հոգւոյն ունիմք
անձամբ յանձինս մեր հեծեմք՝ որպէսզի որդե-
գրութեան ակնկալեալ փրկութեան մարմնոյ մե-
24 րոյ։ *Զի յուսով ապրեցաք. այլ յոյս առ-
ասնելի՝ չէ յոյս. զի զոր առասնէ ոք՝ զի՞ և ա-
25 յսաց։ *Ապա թէ զոր ոչն առասնեմք՝ յու-
26 սամք, համբերութեամբ ակն ունիմք։ *Նոյնպէս
և հոգին ՚ի թիկունս հասանէ տկարութեան
մերում. զի զոր կամքն չգիտեմք՝ ոչ արժան
իցէ՝ ոչ պիտանի. այլ ինքնին հոգին բարե-
27 խօս լինի ՚ի հեծութիւնս անմատչս։ *Բայց
որ քննէն զսիրտս՝ գիտէ զի՛նչ խորհուրդ է
հոգւոյն. զի ըստ այ բարեխօսէ վասն սրբոց։

*Բայց գիտեմք՝ եթէ որոց սիրենն զաս՝ յա- 28
մենայնի գործակից լինի՝ իբարիս՝ որք հրա-
էիրանաւն կոչեցան։ *Զի զորս յառաջն ճա- 29
նաչէր՝ յառաջագոյն և հրաւիրեաց կերպա-
րանակից լինել պատկերի որդւոյն իւրոյ. զի
եղիցի նա անդրանիկ՝ ի մէջ եղբարց բազմաց։
*Եւ զորս յառաջագոյնն հրաւիրեաց՝ զնոսին 30
և կոչեաց. և զորս կոչեացն, զնոսին և ար-
դարացոյց. և զորս արդարացոյցն, զնոսին և
փառաւորս արար։ *Իսկ արդ զի՞նչ ասեմք 31
առ այս. եթէ աստուած՝ ի մեր կոյս է, ո՞վ
լցէ մեր հակառակ։ *Որ յիւր որդին ոչ 32
խնայեաց, այլ վասն մեր ամենեցուն մատ-
նեաց զնա. զիա՞րդ ոչ նոսին հանդերձ զա-
մենայն շնորհիցէ մեզ։ *Ո՞վ իցէ որ մեզա- 33
դիր լինիցի ընտրելոց այ. աստուած է որ
արդարացուցանէ, իսկ արդ՝ ո՞վ է որ դա- 34
տապարտ առնիցէ. Քրիստոս յիսուս՝ որ մե-
ռաւն, մանաւանդ թէ յարուցեալ իսկ է, և
է ընդ աջմէ աստուծոյ, որ և բարեխօս իսկ
է վասն մեր։ *Ա՞րդ՝ ո՞վ մեկնեացէ զմեզ՝ ի 35
սիրոյն քրիստոսի, նեղութիւն՝ թէ անձկու-
թիւն՝ թէ հալածանք՝ թէ սով՝ թէ մերկու-
թիւն՝ թէ վիշաք՝ թէ սուր. *որպէս և գր- 36
եալ է. վասն քո մեռանիմք զօրհանաւտաւր.
համարեցաք իբրև զոչխար՝ ի սպանդ։ *Այլ 37
յայսմ ամենայնի՝ առաւել յաղթեմք նո՛ա՝
որ սիրեացն զմեզ։ *Քանզի հաստատեալ 38
եմ, եթէ՝ ոչ մահ, և ոչ կեանք, և ոչ հրեշ-

տակը, և ոչ իշխանութիւնք, և ոչ որ կանայ,
39 և ոչ հանդերձեալքն, և ոչ զօրութիւնք, *և
ոչ բարձրութիւն և ոչ խորութիւն, և ոչ այլ
ինչ արարած՝ կարէ մեկնել զմեզ ի սիրոյ
անտի աստուծոյ, որ ի քրիստոս յիսուս ի
տէր մեր:

ԳԼ. Թ.

1 Աստուածաշունչ ասեմ ի քէն՝ և ոչ ստեմ, վը- Ա:Հ
2 կայեն ինձ միտքիս ի Հոգի սր. *զի սըր-
մունքն է ինձ յոյժ՝ և անդադար ցաւք սրտի
3 իմոյ: *Զի ուխտիւք կանդրէի ես իսկ ինքնին
նզով լինել ի քէն, վասն եղբարցն իմոց և ազ-
4 գականաց ըստ մարմնոյ, *որ են իսրայէլք.
որոց որդեգրութիւնն և փառքն և կտակա-
րանքն և օրէնադրութիւնն և պաշտօնն և ա-
5 ւետիքն, *որոց հարքն, յորոց և քո ըստ
մարմնոյն, որ է ի վեր ամենեցուն Հաճ օրհ-
6 նեալ յաւիտեանս. ամէն: *Ոչ ինչ է մարթի՝
եթէ անկած լինիցի բանն իմ. զի ոչ ամենե-
7 քեան՝ որ յիսրայէլէ են, նոքա իսրայէլք էին. *և
ոչ որ զաւակն աբրահամու են՝ ամենեքեան
որդիք էին. այլ խոհակաւ կոչեցաւ քեզ
8 զաւակ: *Այսինքն՝ ոչ եթէ որ որդիք մար-
մնոյն են, են որդիք իմ. այլ որդիք աւետեացն
9 համարին ի զաւակ: *Քանզի աւետեաց խօք
է բանս այս, եթէ ի ժամանակի յայսմիկ եկից՝
10 և եղիցի որդի սառային: *Եւ ոչ այնչափ միայն՝

այլ ի հանեբևկայ ի միոջէ անկողնոյ սահակայ
հօր մերոյ: *Զի մինչ չև ծնեալ էին, և մինչ չև 11
բարի ինչ՝ կամ չար գործեալ էր, զի ըստ ընտ-
րութեն առաջադրութիւնն այ հաստատեսցի.
*ոչ ի գործոց՝ այլ յայնմանէ որ կոչեացն՝ ա- 12
սացաւ նմա. Թէ *երէցն կրասերոյն ծառա- 13
յեսցէ. ոյր և գրեալ է, Թէ զՅակովբ սիրե-
ցի, և զԵսաւ ատեցի: *Ասէ ուրեք՝ զի՞նչ ա- 14
նեմք. միթէ անիրաւութի՞ւն կայէ այ. քա՛ւ
լեալ: *Զի մովսիսի ասէ. ողորմեցայց՝ որում 15
ողորմեցայցին, և գթացայց՝ յորս գթացայցին:
*Ապա ոչ ըստ այնմ՝ որ կամիցին, և ոչ ըստ 16
այնմ՝ որ ընթանայցէ. այլ ըստ այ՝ որ ողորմին:
Եջ *Գրանդի ասէ գիր ցփարաւոն. Թէ վն այ- 17
նորիկ դրդռեցի զքեզ, զի ի քեզ ցուցից զՔ
զօրութիւն իմ, և պատմեսցի անուն իմ ընդ-
ամ երկիր: *Ապա ուրեմն՝ ում կամի ողոր- 18
մի, և ում կամի՝ խստանայ: *Ասէ արդ՝ ա- 19
սիցես, Թէ մեղ ևս զի՞ դնէ՝ զի կամացն ներ ոչ
ոք կայ հակառակ: *Ասէ արդ՝ դու ո՞վ ես ո- 20
մարդ՝ որ պատասխանեն տաս այ. միթէ ասիցէ՞
առեղծուածն ցառեղծիչն՝ Թէ ընդէր՞ այդպէս
արարեր զիս: *Եթէ ո՞չ ունիցի իշխանութիւն 21
բրուտն կաւոյն, ի նմին զանգուածոյ առնել
անօթ՝ զոմն ի պատիւ և զոմն յանարգանս:
*Ապա եթէ կամէր ած ցուցանել զբարկու- 22
թիւն, և յայտնի առնել զզօրութիւն իւր.
որ համբերն բազում երկայնմտութէ անօթոյն
բարկութե՝ պատրաստելոյն ի կորուստ: *Զի 23

յայտնի արասցէ զմեծութիւն փառաց խրոց
'ի վերայ անօթոցն ողորմութեանն , զոր պատրաս-
24 տեաց 'ի փառս : *Զորս և կոչեաց զմեզ , ոչ
25 միայն 'ի հրէից՝ այլև 'ի հեթանոսաց. *ոյլ և
յայտնէ ասէ. կոչեցից՝ զոր ոչ ժողովուրդն իմ,
ժողովուրդ իմձ, և զչսիրեցեալն՝ սիրեցեալ, և
26 զչողորմեալն՝ ողորմեալ : *Եւ եղիցի 'ի տեղւոջ
յորում ասացաւ նոցա՝ թէ ոչ ժողովուրդ իմ դուք,
27 անդ կոչեսցին նոքա որդիք յոյ կենդանւոյ : *Ե-
սայի աղաղակէ վասն իսրայէլի. եթէ եցէ թիւ որդւոցն
իսրայէլի իբրև զաւազ ծովու՝ մնացորդք
28 միայնոյն : *Զի բան մի հակիրճ և հաւատով
արդարութիւ. զբանն հակիրճ արասցէ՝ տէր 'ի վրայ
29 երկրի : *Եւ ոյլ ասէ Եսայի. թէ ոչ տէրտէն
զօրութեամբ թողեալ էր մեզ զաւակ , իբրև
զսոդոմ լինեաք՝ և գոմորայ նմանեաք :

30 *Իսկ արդ զի՞նչ ասիցեմք. զի հեթանոսք՝ զոր
որ ոչ երթային զհետ արդարութեան՝ հասին ար-
դարութեան, այնմ արդարութիւն՝ որ 'ի հաւատոյ է.
31 *Ա՛յլ իսրայէլ երթայր զհետ օրինացն արդա-
րութեան՝ և յօրէնս արդարութեն ոչ ժամանեաց :
32 *Ընդէ՞ր. զի ոչ 'ի հաւատոյ՝ այլ իբրև 'ի գոր-
ծոց օրինացն. քանզի գիմեցին նոքա ասւ վիմին գայ-
33 թակղութեան. *ոյլ և գրեալ է. ահաւասիկ դնեմ
'ի սիոն քար գայթակղութեան և վէմ գայրման. և
ամենայն որ հաւատասցէ 'ինա՝ մի' ամաչեսցէ :

ԳԼ. Ժ.

Եղբարք՝ իմ կամք սրտի և աղօթք առ 1
ած, վա՛ն նո՛ցա ’ի փրկութիւն։ *Քանզի վկա- 2
յեմ՛ նոց՝ թէ զնախանձն այ ունին, այլ ոչ գի-
տութեբ։ *Զի տգէտ են աստուծոյ արդա- 3
րութեանն, և զիւրեանցն խնդրեն կացուցա-
նել. զի արդարութեն աստուծոյ ոչ հնազան-
դեցան։ *Քանզի կատարած օրինացն քն է՝ 4
յարդարութիւն ամենայն հաւատացելոց։
*Մովսէս գրէ զարդարութիւնն, որ յօ- 5
րինաց անտի է. թէ արասցէ զայն մարդ՝ կեց-
ցէ նովին։ *Իսկ զհաւատոցն արդարութէ այս- 6
պէս ասէ. մի՛ ասիցես ’ի սրտի քում, ո՞վ ե-
լանիցէ յերկինս, այսինքն է՝ զքն ի՛ջուցանել.
*կամ ո՞վ իջանիցէ յանդունդս, այսինքն է՝ 7
զքն հանել ’ի մեռելոց։ *Այլ ի՞նչ ասէ գիր. 8
մերձ է բանն ’ի բերան քո՝ և ’ի սրտի քում
է. այսինքն է՝ բանն հաւատոց զոր քարոզեմք։
*Զի եթէ խոստովանեսցես բերանով քով տէր 9
զյի. և հաւատասցես ’ի սրտի քում, թէ յած
յարուցն զնա ’ի մեռելոց, կեցցես։ *Զի սրտիւ 10
հաւատայք յարդարութիւն, և բերանով խոս-
տովանիք ’ի փրկութիւն։ *Քանզի ասէ գիր. 11
ամ որ հաւատասցէ ’ինա, մի՛ ամաչեսցէ։ *Զի 12
ոչ գոյ խտիր հրէի և հեթանոսի. քանզի նոյն
տէր է ամենեցուն, բաւական յամենեսին՝ որք
կարդան առնա։ *Զի ամ՝ որ կարդասցէ զա- 13

14 նուն ան՝ կեցցէ : *Իսկ զիա՞րդ կարդասցեն՝
յորոչն հաւատասցին. կամ զիա՞րդ հաւատասցեն՝ որում ոչ լուան. կամ զիա՞րդ լուիցեն ա-
15 ռանց ուրուք քարոզելոյ. *կամ զիա՞րդ քարոզեսցեն, եթէ ոչ առաքեսցին. ոյլ և գրեալ է. իբրև գեղեցիկ են ոտք աւետարանչացն խաղաղութե՛ և աւետարանչացն բա-
16 րութե՛ : *Ա՛լ ոչ ամենեքեան հնազանդ եղեն աւետարանին. եսայի ազաղակէ. տէր՝ ո՞ հա-
17 ւատաց լսոյ մերում : *Ապա ուրեմն հաւատք ՚ի լսելոյ են, և լսո՛ր ՚ի բանէն քրիստոսի : վ.ջ.
18 Ա՛յլ ասեմ, միթէ ո՞չ լուան. մանաւանդ՝ ի ընդ ամենայն երկիր ել բարբառն ի՛նչ, և ընդ ծագս
19 տիեզերաց խօսքն ի՛նչ : *Ա՛յլ ասեմ, միթէ իմ՛ել ո՞չ լուաւ. նախ մովսէս ասէ, ես նախանձե-
ցուցից զձեզ ոչ ինչ ժողովրդեամբ, և ազգաւ
20 անմտաւ գիծեցուցից զձեզ : *Բայց եսայի համարձակի իսկ՝ և ասէ. գտայ այնոցիկ՝ որ զիս
ոչ խնդրէին. յայտնի եղէ այնոցիկ՝ որ զիս ոչ
21 հարցանէին : *Ա՛յլ առ իսրայէլ ասէ. զօր ամենայն ձգեցի զձեռս իմ առ ժողովուրդ
անհաւատ՝ և հակառակող :

ԳԼ. ԺԱ.

1 Իսկ արդ ասեմ, միթէ մերժեա՞ց ած զժո- ջջ
ղովուրդ իւր. քա՛ւ լիցի. քանզի ՚և ես իսկ իմ եմ, ՚ի զաւակէ աբրահամու յազգէ բենիամե-
2 նի : *Ոչ մերժեաց ած զժողովուրդ իւր, զոր

յառաջն ծանեաւ. թէ ո՞չ դիտէք յեղիա ինչ
ասէ գիր. ո՞րպէս ամբաստան լինի ոմ պիէլէ:
*Տէր՝ զմարգարէս քո կոտորեցին, և զսեղանս 3
քո կործանեցին. ես միայն մնացի միայն, և խնդրեն
զանձն իմ: *Ա.յլ ինչ ասէ նմա պատասխա- 4
նին. թողի ինձ ասէ՝ եօթն հազար այր, որ ոչ
կրկնեցին ծունր բահաղու: *Նոյնպէս և յայսմ 5
ժամանակի մնացորդք՝ ըստընտրուէ շնորհացն
լեղեն: *Իսկ եթէ շնորհօք՝ ոչ ևս ՚ի գործոց. 6
ապա թէ ոչ՝ շնորհքն՝ ոչ ևս շնորհք լինին:
*Իսկ արդ՝ զոր խնդրէրն ինչ, այնմ ոչ հասա. 7
բայց ընտրուեն հասա. և այլքն կուրացան.
*որպէս և գրեալ է. եառնոցա առաւած հոգի 8
յիմարութեան. աչս՝ որով ոչ տեսանիցեն, և
ականջս՝ որով ոչ լսիցեն, մինչև ցայսօր ժա-
մանակի: *Եւ դաւիթ ասէ. եղիցին սեղանք 9
նոյ յորոգայթ և ՚ի որս և ՚ի գայթակղութիւն՝
և ՚ի հատուցումն նոցին: *Խաւարեսցին աչք 10
նոյ զի մի՛ տեսցեն, և զթիկունսնոյ հանապատ
կորացո: *Իսկ արդ ասեմ, միթէ վն անկ- 11
ուիկ յանցեան՝ զի կործանեսցին. քա՛ւ լիցի.
այլ նոյ յանցանօքն փրկութիւն հեթանոսաց.
զի նախանձ արկցէ: Իսկ եթէ յանցանքն նոյ 12
մեծութիւն աշխարհի, և պարտութիւնն նոյ
մեծութիւն հեթանոսաց. ո՞րչափ ևս առաւել
լրութիւն նոցա:

Ա.յլ ձեզ ասեմ հեթանոսաց՝ զորչափ 13
ժամանակս իցեմ հեթանոսաց առաքեալ, զՔ
պաշտօնն իմ փառաւոր առնեմ. *զի թերևս 14

նախանձ արկից նմ՝ մարմնով լսով՝ և ապրե-
15 ցուցից զոմանս ՚ի նոցանէ: *Զի եթէ մեր-
ժումն նոյ հաշտութիւն աշխարհի է, իսկ ըն-
դունելութիւնն զի՞նչ եցէ, եթէ ոչ կենդա-
16 նութիւն ՚ի մեռելոց: *Իսկ եթէ սկիզբն սր
է՝ և զանկատածն. և եթէ արմատն՝ ապա և
17 ոստքն: *Եթէ յոստոց անտի սմանք փշրեցան,
և դու որ ձիթենիդ վայրենի էիր՝ պատուա-
սեցար ՚ի նոսա, և բաժանորդ եղեր արմատոյն՝
18 և պարարուն ձիթենւոյն, *մի՛ պարծիր առ
ոստովքն. ապա եթէ պարծիցիս՝ ոչ եթէ դու
զարմատն ՚ի վեր ունիս, այլ արմատն զքեզ:
19 *Իսկ արդ՝ ասիցես, ոստքն փշրեցան՝ զի ես
20 պատուասեցայց: *Բարւոք է՝ անհաւա-
տութեամն փշրեցան, և դու հաւատովք հաս-
21 տատեցար. մի՛ հպարտանար՝ այլ երկի՛ր: *Զի
եթէ աստ ՚ի բուն ոստոն ոչ խնայեաց, գուցէ
22 երբեք և ՚ի քեզ ոչ խնայիցէ: *Արդ՝ տես
զքաղցրութիւն՝ և զսաստկութիւնն աստ. ՚ի վե-
րուստ զսաստկութիւնն, և ՚ի վերայ զո-
քաղցրութիւնն այդ, եթէ կացցես ՚ի նմին
քաղցրութեան. ապա եթէ ոչ՝ և դու կտրեսա-
23 ցիս: *Եւ նոքա եթէ ոչ ՚ի նմին անհաւատութեան
կացցեն, պատուասեսցին. զի կարող է աստ
24 վերստանգամ պատուաստել զնոսա: *Զի եթէ դու
՚ի բուն ՚ի վայրենի ձիթենւոյ անտի հատար՝
և յանբուն ՚ի բարի ձիթենւոյն պատուաստե-
ցար, ո՛րչափ ևս առաւել նոքա՝ որ բունքն իսկ
են՝ պատուասեսցին յիւրեանց ձիթենւոյն:

25 *Ոչ կամիմ եղբարք եթէ ոչխար իցէք
խորհրդոյս այսմիկ, զի մի՛ յանձինս ձեր իցէք
իմաստունք. զի կուրութիւն փորր ՚ի չաստէ
եղև ի՛լ. մինչև լրումն հեթանոսաց մտցէ,
26 *և ապա ամ իսրայէլ կեցցէ. ոյզ և գրեալ է.
եկեսցէ ՚ի սիովնէ փրկիչ՝ և դարձուսցէ զամ
27 բարչութիւնան ՚ի յակովբայ: *Եւ այս նո՛ր՝ որ
28 յինէն ուխտ, յորժամ բարձից զմեղս նո՛ր: *Ըստ
աւետարանիս թշնամիք են վասն ձեր, քան
ընտրութենն սիրելիք մն հարցն: *Քանզի
29 անդեակ՛ են շնորհք՝ և կոչումն այ: *Զի ոյզ
30 և դուք երբեմն ապստամբ էիք յայ՝ և արդ
ողորմութիւն գտիք առ նո՛ր ապստամբութենն,
31 *նոյնպէս և նո՛ք այժմ ապստամբ եղեն առ ձե-
րոյ ողորմութիւն, զի և նո՛ք ողորմութիւն գտցեն:
32 Քանզի արգել ամ զամենեսեան յանհաւա-
33 նութ, զի ամենեցուն ողորմացի: *Ո՛վ խորք
մեծութ և իմաստութ և գիտութն այ. ո՛րպէս
առանց քննելոյ են դատաստանք նո՛ր, և ա-
նանց գննելոյ են ճանապարհք նո՛ր: *Զի ո՛վ
34 գիտաց զմիտս տն, կամ ո՛վ խորհրդակից եղև
35 նմա. *կամ ո՛վ եառ նմա պարտ, և առնուցու
36 պարտասէն ՚ի նմանէ: *Զի ՚ի նմանէ՝ և նոյտ՝
և ՚ի նոյն ամ. նմա փառք յաւիտեան. ամէն:

ԳԼ. ԺԲ.

1 Աղաչեմ զձեզ ե՛ղբարք գթութէքն այ՝
պատրաստել զմարմինս ձեր պատարագ կեն-

դանի եր՝ հաճոյ այ՝ ղխօսուն պաշտօնդ ձեր.
2 *և մի՛ կերպարանիք կերպարանօք աշխարհիս
այսորիկ. այլ նորոգեցարուք ի նորոգութիւն
մտաց ձերոց, առ ի քննել ձեզ ղլաւն, և ելիէ
ղինչ են կամքն այ՝ բարին և հաճոյն և կա-
3 տարեալն: *Զայս առեմ շնորհօքն այ՝ որ ար-
ուեալ են ինձ, ամի որ է ի ձեզ. մի՛ առաւել
ինչ խորհել քան զարժանն խորհելոյ. այլ խոր-
հել ի ղ առատանալ իւրաքանչիւր՝ ոմն և բաժա-
4 նեալ աճ չափ հաւատոյ: *Որպէս մարմն
ունի անդամս բազումս ունելիք, և անդամքն ամ
5 ոչ զնոյն գործ ունին: *Նոյնպէս և բազումքս
ի մարմին եմք ի քն. այլ իւրաքանչիւր մի-
6 մեանց անդամք եմք: *Բայց ունելիք մեք
շնորհս բազ շնորհացն, որ տուեալ են մեզ
ազգ ազգ. եթէ մարգարէութիւն՝ բազ
7 չափոն հաւատոյ, *եթէ պաշտօն՝ բազ պաշ-
տամանս, եթէ որ ուսուցանէն՝ բազ վարդա-
8 պետութեն. *եթէ որ մխիթարէն՝ բազ մխիթա-
րութեն. որ առատանէ՝ զուարթութ, որ վերա-
կացուն է՝ փութով. որ ողորմին՝ լրջմտու-
9 թեամբ: *Սէր առանց կեղծաւորութե, առեալ
10 զչար, զնոտ երթալ բարւոյ. *յեղբայրսիր-
ութե առ միմեանս զթած. ի պատիւ ըզ-
11 միմեամբք նախել. *ի փոյթ՝ մի՛ վհատիլ.
12 հոգւով եռալք, ձեն ծառայելք, *յուսով
խնդալք, նեղութեան համբերելք, աղօթից
13 առեալ կալք. *ի պէտս սրբ հաղորդելոյ.
14 զհիւրասիրութե զնոտ երթալք: *Օրհնելք

պնդասիրտ ձեր, օրհնեցէք և մի՛ անիծանէք։
*Խնդալ ընդ խնդացողս, լալ ընդ լացողս. 15
*զնոյն միմեանց խորհիլջիք. մի՛ ամբարտաւա- 16
նէք՝ այլ ընդ խոնարհս պինջանիցիք. մի՛ լի-
նիք իմաստունք յանձինս ձեր. *մի՛ ումեք 17
չարի չար հատուցանէք. խորհեցարուք զբա-
րիս առաջի ամենայն մարդկան։ *Եթէ հնար ինչ 18
իցէ ձեզ՝ ընդ ամենայն մարդկան պնդասղութիւն
կալջիք։ *Մի՛ զանձանց վրէժխնդրէք սիրե- 19
լիք, այլ տուք տեղի բարկութեանն. քանզի գըր-
եալ է. իմ է վրէժխնդրութիւն, և ես հա-
տուցից ասէ տէր։ *Այլ եթէ քաղցեալ իցէ 20
թշնամի քո՝ հա՛ց տուր նմա, և եթէ ծարա-
ւի՝ ջո՛ւր տուր նմա. զայս արարեալ՝ կայծա-
կունս հրոյ կուտեացես 'ի գլուխն նորա։ *Մի՛ յաղ- 21
թիր 'ի չարէն. այլ յաղթիա բարութեանն չարին։

ԳԼ. ԺԳ.

Ամենայն անձն որ ընդ իշխանութիւն իցէ՝ 1
'ի հնազանդութեան կացցէ. քանզի ոչ ոստանք է
իշխանութիւն, եթէ ոչ յոյ. և որ կան, յոյ
կարգեալ են։ *Այսուհետև որ հակառակ կայ 2
իշխանութեան, ոյք հրամանին հակառակ կայ. և
որք հակառակին կան, անձանց դատաստան
ընդունին. *զի իշխանքն ոչ են յերկիւղ բա- 3
րեաց գործոց՝ այլ չարաց։ Կամիս չերկնչել
յիշխանութենէ անտի, զբարիս գործեա, և ըն-
կալցիս գովութիւն 'ի նմանէ. *զի ոյք պաշ- 4

ասենայ է քեզ՝ ի բարեփոխ[ա]ման եթէ չար դո-
ծիցես, երկի՛ր. զի ոչ եթէ վայրապար ածեալ
է առաքեր ընդ մէջ. այ ապաւաւոր է՝ վրէժ-
խնդիր՝ ի բարկութիւն, այնմ՝ որ զչարն դոր-
5 ծիցէ: *Վա՛յ որոյ հարկ է հնազանդ լինել՝ ոչ
միայն վա՛յ բարկութենն, այլ և վա՛յ մտացն խղճի:
6 *Վա՛յ այնորիկ և հարկս հարկանեք, զի այսպա-
7 սաւորք են ի նոյն կանխաձգելք: *Արդ՝ հա-
տուցէք ամենայնի զպարտս. որում զհարկ՝
զհարկն, որում զմաքս՝ զմաքսն, որում զերկ-
կիւղ՝ զերկիւղն, որում զպատիւ՝ զպատիւն:
8 *Ոչ մի՛ ումեք պարտական գոհանիցիք, բայց
զմիմեանս սիրելոյ. զի որ սիրէ զընկերն, զօ-
9 րէնսն կատարէ. *զմի՛ շնայցեսն, և մի՛ գողա-
նայցես, և մի՛ սուտ վկայեցես, և մի՛ ցանկա-
նայցես. և եթէ այլ ինչ պատուիրան է՝ յայն
բան բովանդակի, եթէ սիրեացես զընկեր քո
10 իբրև զանձն քո: *Սէր ընկերի իւրում չար ոչ
11 առնէ. լրումն օրինացս սէր է: *Եւ զայս գի-
տացէք վասն ժամանակիս. զի ա՛րդ ժամ իսկ է
մեզ՝ ի քնոյ զարթնուլ. զի այժմ մերձ է մեզ
փրկութիւն քան զի յորժամ հաւատացաքն.
12 *գիշերն մերժեցաւ՝ և ցերեկն մերձեցաւ. ՚ի
բաց արասցուք այսուհետև զգործս խաւարին,
13 զգեցցուք զզէնս լուսոյ: *Իբրև ՚ի տունջեան
զգաստացեալք չրջեսցուք. մի՛ անառակու-
թիւք և արբեցութիւք, և մի՛ խառն անկողնօք և
պղծութիւք, և մի՛ նախանձու՝ և հակառակու-
14 թեամբ. *այլ զգեցարուք զտէր յի՛ս քն,

և մարմնոյ իւրում մի՛ տանիք ի ցաւելու մխուն։

ԳԼ. ԺԴ.

Ա.Լ զոհարացեալն ի հատատս ընկալաւ- 1
րուք՝ մի խղճիւ երկնեսուքեց։ *Որն հատա- 2
տոյ ատել զամ. և որ հիւանդն է, բանջար
կերիցէ։ *Որ ուտէն, զոյն՝ որ ոչն ուտէ՝ 3
մի անդամանեսցէ. և որ ոչն ուտէ, զոյն՝ որ
ուտէն, մի դատեսցի. քանզի աւծ զինա ըն-
կալաւ։ *Դուՙք ով եա՝ որ դատիս զայլոյ ծա- 4
ոյ. իւրում ճեն կայ՝ կամ անկանի. բայց
կայցէ՝ զի կարող է տէր հաստատել զինա։ *Որն 5
պահէ օր քան օրէ՝ և որն պահէ զօրհնեալսդ.
իւրաքանչիւրոք զիւր միտս հաճեսցէ։ *Որ 6
խորհի զօրն՝ ճեն խորհի. և որ ոչն խորհի զօրն,
ճեն չխորհի. և որ ուտէ, ճեն ուտէ և գոհա-
նայ զՅա, և որ ոչն ուտէ, ճեն չուտէ և գոհա-
նայ զՅա։ *Զի ոչ ոք ի մէնջ անձամբ կեայ, 7
և ոչ անձամբ մեռանի։ *Եթէ կեամք՝ ճեն 8
կեամք, և եթէ մեռանիմք՝ ճեն մեռանիմք.
եաթէ՝ եթէ կեամք և եթէ մեռանիմք՝ ճեն եմք։
*Քանզի ի նոյն իսկ և քրիստոս և եկեաց, 9
զի մեռելոց և կենդանեաց աւ հաստատակ ու-
րեսցէ։ *Դուՙ զի՞ դատիս զեղբայր քդ. կամ 10
ընդէ՞ր անգամանես զեղբայր քդ։ Քանզի ամե-
նեքեան կալցուք առաջի աստեանն քրիստոսի։ *Զի 11
գրեալ է. կենդանի եմ ես ասէ աէր. զի ինձ
կքինեսցի ամ ծունր՝ և ամ լեզու խոստովան

12 լեայ այ։ *Ասա ուրեմն՝ իրաքանչիւրոք
13 ի մէնջ ընդ անձին համար ասցէ այ։ *Ա-
սուհեաւ՝ մի՛ զմիմեանս դատապարտեսցուք. այլ ա-
ռաւել զայս դիր ի մտի՝ չդնել դ այթակղու-
14 թիւն եղբօրն։ *Գայս դիտեմ, և համոզուա-
եալ եմ ի քէն յն, զի ոչինչ է պիղծ նմանա,
բայց այնմ, որ համարիցի ոք ինչ պիղծ՝ նմա
15 է պիղծ։ *Զի եթէ վնաս կերակրոյ եղբայրն քո
տրամի, ոչ ևս սիրով դ նայցեր. մի՛ կերակրովիք
16 քովընա կորուսաներ, վն որոյ քրիստոս մեռաւ։ Մի՛
17 հայհոյեսցի բարին ձեր։ *Զի ոչ է արքայու-
թիւնն այ կերակուր և ըմպելի, այլ արդա-
րութիւն և խնդութիւն և խաղաղութիւն ի
18 հոգին սրբ։ *Զի որ յայսմ ծառայէ քրիս, հա-
19 ճոյ է այ՝ և բնտիր մարդկան։ *Ապա այսու-
հետև զհետս երիթիցուք զխաղաղութիւն, և զշի-
20 նութիւն՝ որ առ միմեանս։ *Մի՛ վն կերակրոյ
քակիր դ դործ այ. ամ ինչ սր է. այլ չար այնմ
21 մարդոյ է՝ որ խղճիւն ուտիցէ։ *Լաւ է ոչ
ուտել միս, և ոչ՝ ըմպել դինի. և ոչ՝ որով եղ-
բայրն քո դայթա՛ զի կամ զթէ կամ տկարա-
22 նայ։ *Դու ապաքէն հաւատս ունիս, կա՛ր ա-
ռանձինն առ ինքն այ. երանի՛ որ ոչ դատիցէ
23 զանձն, որով զբնկերն փորձիցէ։ *Բայց որ
խղճէն, թէպէտև ուտիցէ՝ դատապարտեալ
է՝ զի ոչ ըստ հաւատոց, զի ամենայն ինչ՝ որ
24 ոչ ի հաւատոց է՝ մեղք նն։ *Ա՛լ այնմ, որ
կարողն է հաստատել զձեզ ըստ աւետարա-
նիս խնդում և ըստ քարոզութեան յիսուսի

քրիստոսի, ըստ յայտնուԹ խորհրդոյն՝ ժա-
մանակօքն յաւիտենից լուեցելոյ, * և յայտ- 25
նելոյ այժմիկ ի ձեռն գրոց մարգարէական
նոց՝ ըստ հրամանի մշանջենաւորին այ, ի
հնազանդուԹիւն հաւատոց, յամենայն ազ-
գաց ծանուցելոց՝ միոյն իմաստնոյն այ, ի ձեռն
յիսուսի քրիստոսի, որում փառք յաւիտեան. ամէն:

ԳԼ. ԺԵ.

Պարտ է մեզ՝ որ կարողս եմք զանց առնել 1
ԹուԹեան սկզբանցն բառնալ. եւ մի՛ անձանց և նո-
հաճոյ լինել: *Այլ խոստանիցուք ոք ի մէնջ 2
ընկերին հաճոյ լինել ի բարիս՝ ոչ չինուԹեաւ:
*Կանոն և քո ոչ ոք անձին հաճոյ լինել, 3
այլ ումեք և գործել է. նախասիրեաք նախաստեղ-
ծոց անկան ի վերս իմ: *Ոչ որ կարէ գործեան՝ 4
ի մեր մարդասիրուԹիւն գործս. զի համա-
բերուԹիւն և մխիԹարուԹիւն գոյ, գոյացեալ ընկալ-
եաք: *Այլ ած համբերուԹիւն և աստ մխիԹա- 5
րուԹիւն, ասացէ՛ ձեզ զնոյն խորհել ընդ միմեանս
ըստ քրիստոսի. *զի մխիԹարուԹիւն՝ ի մի բերան ու- 6
առեալ առնուցէք զած, և զհայր տեառն մերոյ
յիսուսի քրիստոսի: *Այսպէս որով ընկալարուք զմի- 7
մեանս. ունկն դիր և քո ընկալաւ զձեզ ի փառս այ:
*Այլ առեալ, մի՛ քրիստոսի սպասաւորք Թլխաւորեն 8
լինել՝ մի ճշմարտուԹեն այ էր, առ ի հաստա-
տուն առնելոյ զաւետիս հարցն: *Այլ հա- 9
Թանաք մի ոչնչանալ հաւատոյ առնեն զած,

ոյձ և դրնալ է. վն այսորիկ գոհայոյց գքէն
ի հեթանոս, և առնուան քոմ սպրմս սաս-
10 ցից: *Եւ դարձեալ ասէ. ուրախ լերուք հե-
11 թանոսք ընդ ժողովրդեան նր: *Եւ դար-
ձեալ թէ, օրհնեցէք զմ հեթանոսք զտէր,
12 և գովեցէք զնա զմ ժողովուրդք: *Եւ դար
ձեալ Եսայի ասէ. եղիցի արմատն յեսսեայ,
և որ կանգնելոցն է իշխան հեթանոսաց, ի
13 նա հեթանոսք յուսասցին: *Ա.յլ աստուած
յուսոյ՝ լի արասցէ զձեզ ամենայն խնդու-
թեամբ և խաղաղութեամբ, առաւելուլ ձեզ
յուսով զօրութեամբ հոգւոյն սրբոյ:
14 *Հաստատեալ եմ և ես ինքնին եղբարք ի-
մ՝ վն ձեր, զի դուք լի էք բարութ. լի էք
գմ գիտութ, կարող էք զմիմեանս խրատել:
15 *Ա.յլ համարձակագոյնս գրեցի առ ձեզ եղ-
բարք իմ՝ վսրր ի շատէ, իբրև յիշեցուցա-
նելով ձեզ վն շնորհացն՝ որ տուեալ են ինձ
16 յայ. *լինել ինձ սպասաւոր յնի քնի ի հեթա-
նոս, ըզձակերպս առնել զաւետարանն այ,
զի եղիցի պատարագն հեթանոսաց ընդունելի՝
17 սրբեալ հոգւովն սրբով: *Ունիմ այսու հետե
18 պարծանս ի քն յն առ ած: Քանզի ոչ իշ-
խեմ խօսել ինչ՝ զոր ոչ գործեաց քն ինե ի
հնազանդութիւն հեթանոսաց՝ բանիւք և սր-
19 գեամբ, *զօրութ նշանաց և սքուեսից,
զօրութ հոգւոյն սրբոյ. ոյձ ինձ յերկեմ և շուրջ՝
մինչև ի կատմանս խրիստոսգնել զաւետա-
20 րանն քնի: *Ա.յնպէս առաւօտագնել յաւետա-

ըանել, ոչ ուր անուանեցաւ քն, զի մի՛ երբեք
յայլոյ հիման վէր շինիցեմ, այլ ոյր և գրեալ է,
*որ ոչ պատմեցաւ վէս նմա՝ տեսցեն. և 21
որոց ոչ լուեալ՝ յիմաս առցեն: *Վասն 22
որոյ շատ խափանեցայ գալ առ ձեզ: *Բայց 23
արդ՝ ոչ ևս զոյնս ունիմ ի կողմանս յայսոսիկ.
և անձուկ յոյժ ունիմ ի բազում ամաց գալ առ
ձեզ: *Զորժամ անցանիցեմ ի սպանիա, ակն 24
ունիմ յանցանել առ նմա՝ տեսանել զձեզ. և
ի ձէնջ յուղարկիլ անդր, եթէ նախ իակ փոքր
ի շատէ ձեօք լցայց: *Բայց այժմ երթամ 25
յերուսաղէմ պաշտել զնմանս: *Քանզի հաճեաց Թուե- 26
ցաւ մակեդոնացւոցն և աքայեցւոցն հաղոր-
դութիւն ինչ առնել ընդ աղքատս սրբոցն՝ որ
են յերուսաղէմ: *Հաճեաց Թուեցաւ, քանզի և պար- 27
տական իակ էին նոցա. զի եթէ հոգեւորացն նոցա
հաղորդ եղեն հեթանոսք, պարտին և մարմ-
նաւորացն կցորդ լինել նոցա: *Արդ՝ զայս կա- 28
տարեալ՝ և կնքեալ զպտուղ նոցա, անցից առ
ձեզ ի սպանիա: *Գայց գիտեմ, զի ի գալն 29
առ ձեզ, լրութեամբ օրհնութեան աւետա-
րանին քրիստոսի եկից:

էե *Աղաչեմ զձեզ եղբարք ի տեառն մեր 30
ես յի քն և սիրով հոգւոյն, պատերազմակից
լինել ինձ յաղօթս վէս իմ առ աց. *զի ապրե- 31
ցայց յապստամբացն, որ ի հրէաստանի են. և
պաշտօնն իմ որ յերուսաղէմ, ընդունելի լիցի սրբոց.
*զի խնդութ եկեալ առ ձեզ ի կամս աց, հան- 32

33 դեռայց ընդ ձեզ : *Եւ ած խաղաղութիւնն
եղիցի ընդ ձեզ ամենեսեան ամէն :

ԳԼ. ԺԶ.

1 Յանձն առնեմ ձեզ զիւիւբէ զքոյր մեր, որ
2 է սպասաւոր եկեղեցւոյն կենքրացւոց. զի
զնա ընկալջիք ի տէր՝ արժանի սրբոց, և վերա-
կացու լինիջիք նմա՝ յոր պէտս իրաց և կոչեա-
ցէ զձեզ. քանզի և նա վերակացու եղև բազ-
3 մաց. և ինձ իսկ զկսովին : *Ողջոյն տալջիք
պրիսկեայ և ակուիղայ՝ գործակցաց իմոց ի քր-
4 յն. *ոլք ընդ անձին իմոյ զիւրեանց պարա-
նոցս մատուցին. զորոց ոչ ես միայն գոհանամ,
5 այլ և ամ եկեղեցիք հեթանոսաց. *և առանձին
եկեղեցւոյն նյ. ողջոյն տալջիք եպենետեայ սի-
6 րելւոյ իմոյ՝ որ է պտուղ ասիացւոց ի քր : *Ող-
ջոյն տալջիք մարիամ՝ որ բազում վաստակս վաս-
7 տակեաց ի ձեզ : *Ողջոյն տալջիք անդրանիկ-
կեայ և յուդեայ ազգ ականաց իմոց՝ և գերեկ-
ցոյց, որք երևելիքն իսկ են յառաքեալս.
8 որք և յառաջ իսկ քան զիս եղեն ի քր : *Ող-
ջոյն տալջիք ամպղեայ սիրելւոյ իմոյ ի տէր :
9 *Ողջոյն տալջիք ուրբանեայ գործակցի իմոյ ի
10 տէր, և ստաքեայ սիրելւոյ իմոյ : *Ողջոյն տա-
11 լջիք ապելեայ՝ որ ընտիրն է ի տէր : *Ողջոյն
տալջիք նյ, որ յարիստաբուղեայ ազգականե
են. ողջոյն տալջիք հերովդիոնեայ ազգակցի
իմոյ. ողջոյն տալջիք այնոցիկ՝ որք ի նարկիս-

ձեռայ տանէն իցեն ՚ի տէր: *Ողջոյն տալիք 12
տրիսոնեայ և տրիսոսեայ վաստակատրայ ՚ի
տէր. ողջոյն տալիք պերսիդեայ սիրելոյ, որ
բազում վաստակս վաստակեայ ՚ի տէր: *Ող- 13
ջոյն տալիք ռուֆեայ ընտրելոյ ՚ի տէր, *և մօր
նէր և իմոյ: *Ողջոյն տալիք ասինկրիտեայ՝ 14
փլեգոնտեայ՝ երմեայ՝ պատրոբայ՝ երմոյ,
և որ ընդ նմա եղբարք իցեն: *Ողջոյն տալիք 15
փիլողոգեայ՝ յուլեայ՝ ներեայ՝ և քեռ նորա.
և ոլիմպեայ, և որ ընդ նմա ՚ի բոլ ամենեքեան
իցեն: *Ողջոյն տալիք միմեանց ՚ի համբոյր 16
սրբութեան. ողջոյն տան ձեզ ամ եկեղեցիք քրիս-
տոսի: 17
*Աղաչեմ զձեզ եղբարք՝ դիտել զայն-
պիսիսն, որ հերձուածս և դայթակղութիւնս
առնիցեն արտաքոյ վարդապետութեանն՝ զոր
դուք ուսայք. և խոյս տուք ՚ի նոցանէ: 18
*Զի այնպիսիքն տեառն մերում քրիստոսի ոչ ծա-
ռայեն, այլ իւրեանց որովայնի. և քաղցրա-
բանութիւն և օրհնութիւն պատրեն զսիրտս ան-
մեղաց: *Զի ձեր հնազանդութիւնն առ ա- 19
մենեսեան հասեալ է. և արդ՝ ՚ի ձեզ ուրախ
եմ. բայց կամիմ զձեզ իմաստուն լինել ՚ի
բարիս՝ և անմեղս ՚ի չարիս: *Եւ աստ խա- 20
զաղութիւն խորտակեսցէ զսատանայ ընդ ոտիւք
ձերովք սերձ ընդ սերձ. շնորհք տեառն մերոյ յի-
սուսի քրիստոսի ընդ ձեզ: *Ողջոյն տայ ձեզ տիմոթէոս 21
եղբայր և գործակից իմ, և ղուկիոս, և յա-
սոնէս, և սոսիպատրոս՝ ազգականք իմ: *Ող- 22
ջոյն տամ ձեզ՝ և ես տերտիոս, որ գիտացա

23 գրեցէ՛ք ի տէր։ *Ոչ ըզյն տայ ձեզ գայիս առ-
ալընջական իմ, և առ եկեղեցւոյն։ Ոչ ըզյն
տայ ձեզ երանաւոս չահատ քաղաքիս, և
24 կուսարանս եղբայր։ *Ենորհք առաւն մերոյ
յիսուսի քրիստոսի ընդ ձեզ ընդ ամենեսեան. ամէն։
25 *Ա՛յլ այնմ, որ կարող է հաստատել զձեզ
ըստ աւետարանիս իմոյ, և ըստ քարոզու-
թեան յիսի քրիստոսի, ըստ յայտնութեան խորհրդոյս
այսորիկ՝ ժամանակօք յաւիտենից լուեալ էյս.
26 *և յայտնեալ այժմիկ ի՛ձեռն գրոց մարգա-
րէականաց՝ ըստ հրամանի մշանջենաւորին աս,
ի հնազանդութիւն հաւատոյ, յամենայն ազ-
27 գաս ծանուցանելոյ. *միայնոյ իմաստնոյն
աստուծոյ ի՛ձեռն յիսի քրիստոսի. նմա պատիւ
և փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Ա՛ – հռովմայեցւոցն գրեցաւ ի կորնթոսէ
ի ձեռն փիբեայ սպասաւորի։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼ. Ա.

ԱԳ Պօղոս կոչեցեալ առաքեալ յսի քնի 1
կամօքն աստուծոյ, և տսթինէս եղբայր.
*եկեղեցւոյդ սյ որ է ի կորնթոս նուխրե- 2
ի քն յն, կոչեցելոց սրբոց՝ ամենեքեան
հանդերձ, որք կարդան զանուն տն մերոյ
յսի քնի յամ տերոջ նց՝ և մեր: *Շնորհք 3
ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յայ հօրէ մերմէ՝ և
ի տնէ յսէ քնէ: *Գոհանամ զայ իմոյ յամ 4
ժամ վն ձեր՝ ի վր շնորհացն այ՝ որ տուեալ
են ձեզ ի քն յն: *զի յամի ամենայարուքդուք 5
նովաւ՝ ամ բանիւ և ամ գիտութիւ. *որպէս 6
վկայութիւնն իսկ այ հաստատեցաւ ի ձեզ.
*զի դուք մի նուազիցիք՝ և մի իւիք շնոր- 7
հօք, ակնկալեալ յայտնուե տն մերոյ յսի
քնի. *որ և հաստատեսցէ զձեզ մինչև ի կա- 8
տարած՝ անարատս՝ յօրն տն մերոյ յսի քնի:

9 *Հաւատարիմ է ած, որով կոչեցարուք ի
հաղորդութիւն որդւոյն իւր Յիսուսի Քրիստոսի
10 Տեառն մերոյ: *Ապաչեմ զձեզ ե՛ղբարք անուամբն Տ
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի. զի զնոյն բան ունիցիք ամե-
նեքեան, և մի՛ լիցին ի ձեզ հերձուածք.
քանզի էիք հաստատեալք ի նոյն միտս և ի
11 նոյն հանճար: Ապ եղև ինձ վասն ձեր ե՛ղ-
բարք՝ ի քրուսացւոց անտի, թէ հակառա-
12 կութիւնք են ի ձեզ: *Եւ արդ ասեմ իսկ,
եթէ իւրաքանչիւրոք ի ձէնջ ասէ. Ես պօ-
ղոսեան եմ, և միւսն՝ եթէ ես ապողոսեան,
և միւսն՝ եթէ ես կեփայեան. և միւսն՝ եթէ
13 ես քրիստոսեան: *Իսկ արդ՝ բաժանեա՞լ
ինչ լիցէ քրս. միթէ պօղո՞ս ի խաչ եղեալ լիցէ
վասն ձեր, կամ յանուն պօղոսի՞ մկրտեցարուք
14 *Գոհանամ զայ իմոյ՝ զի ոչ զոք ի ձէնջ մկ-
րտեցի, բայց միայն գկրիսպոս՝ և գգայոս.
15 զի մի՛ ոք ասիցէ, եթէ յիմ անուն մկրտեցա-
16 րուք: *Տաք եւս ինքն և զտանն ստեփանեայ.
և զայլ ոք ոչ գիտեմ ամենևին՝ թէ մկրտեցի:
17 *Չի ոչ առաքեաց զիս քրս մկրտել՝ այլ ա-
ւետարանել. ոչ ճարտարութիւն բանից, զի մի՛
18 ընդունայն լիցի խաչն քրսի: *Չի ճառ խա-
չին, կորուսելոցն յիմարութիւն է. այլ փըր-
19 կելոցս մեզ՝ զօրութիւն այ: Չի գրեալ է.
կորուսից զիմաստութիւն իմաստնոց, և ըզ-
խորհուրդս խորհրդականաց արհամարհեցից:
20 Ո՞ւր իմաստուն, ո՛ւր գրիչ, ո՛ւր քննիչ աշ-
խարհիս այսորիկ. ո՞չ ապաքէն յիմարեցոյց ած

զիմաստութիւն աշխարհիս այսորիկ։ *Քանզի 21
իմաստութեն այ ոչ ծանեաւ աշխարհ իմաս-
տութեն զաժ. հաճեցաւ ած յիմարութիւ քա-
րոզութենն՝ ապրեցուցանել զհաւատացեալս։
ԲԿ *Իսկ որովհետև հրէայք նշան հայցեն, և 22
հեթանոսք զիմաստութիւն խնդրեն, *մեք 23
քարոզեացուք զխաչեեալն քս, հրէից գայ-
թատղութիւն, և հեթանոսաց յիմարութիւն.
*բայց նոցին իսկ կոչելոցն հրէից և հեթա- 24
նոսաց, զքս՝ այ զօրութիւն՝ և այ իմաստու-
թիւն։ *Զի յիմարն այ իմաստնագոյն է քան 25
զմարդիկ. և անզօրն այ զօրագոյն է քան զմարդիկ։ *Թէպէտ և զձեր իսկ կոչումդ տեսէք 26
ե'ղբարք, զի ոչ բազում իմաստունք ըստ մարմ-
նոյ, և ոչ բազում հզօրք, և ոչ բազում ազ-
նուականք, *այլ զյիմարս աշխարհիս ընտ- 27
րեաց ած՝ զի յամօթ արասցէ զիմաստունս. և
զտկարս աշխարհիս ընտրեաց ած՝ զի յամօթ
արասցէ զհզօրս. *և զանազնս աշխարհի և 28
զարհամարհեալս ընտրեաց ած՝ և զոչինչսն, զի
զէնս իմն խափանեսցէ. *ոչ զի մի՛ պարծեսցի 29
ամ մարմին առաջի այ։ *Զի 'ինքնանէ դուք էք 30
'ի քս յն, որ եղև մեզ իմաստութիւն յայ, ար-
դարութիւն և սրբութիւն և փրկութիւն. *զի 31
ոմն և գրեալ է. որպարծին՝ 'ի տէր պարծեսցի

ԳԼ. Բ.

Եւ ես ե՛ղբարք՝ եկի առ ձեզ՝ եղբարք՝ 1

ոչ ըստ առաւելութե՛ ինչ բանից իմաստուն
2 պատմել ձեզ պ/կայութիւն այ։ *Զի ոչ եթէ
՚ի մահ եղի դիտել ինչ ՚ի ձեզ բայց միայն զյն
3 քս, և զնոյն ՚ի խաչ ելեալ։ *Եւ ես տկա-
րութի՛ւ՝ և երկիւղիւ և դողութի՛ւ բազմաւ եղէ
4 առ ձեզ. *և բանն իմ և քարոզութիւն, ոչ
պատիր բանիւք իմաստուե՛ն՝ այլ արդեամբք
5 հոգւոյն և զօրութ։ *զի հաւատք ձեր մի՛
լինին իմաստութի՛ն մարդկան, այլ զօրութի՛ն այ։ Վ.
6 *Զիմաստութիւն խօսիմք ընդ կատարեալս.
զիմաստութիւն՝ ոչ դաշխարհս այսոցիկ, և ոչ
զիշխանաց աշխարհս այսոցիկ զոտափանել-
7 եացս. *այլ խօսիմք զայ իմաստութիւնն Ա-
ծուկ խորհրդով, զոր յառաջ քանզ յաւիտեանս
8 սահմանեաց այ ՚ի փառս մեր. *զոր ոչ ոք
յիշխանաց աշխարհս այսոցիկ ծանեաւ. զի
եթէ էր ծանուցեալ՝ ոչ արդեօք զտէրն փա-
9 ռաց ՚ի խաչ հանէին։ *Այլ ոյմ և գրեալ է.
զոր աչն ոչ ետես, և ունկն ոչ լուաւ, և ՚ի
սիրտ մարդոյ ոչ անկաւ, զատրաստեաց այ
սիրելեաց իւրոց։
10 *Այլ մեզ յայտնեաց այ հոգւովն իւրով. Բդ
11 զի հոգին զամ քննէ՝ և զխորս այ։ *Զի ո՛ր
՚ի մարդկանէ գիտէ ինչ զմարդոյն, եթէ ոչ հո-
գի մարդոյն՝ որ ՚ի նմա. նոյնպէս և ոչ զաս-
12 տուծոյն ոք գիտէ՝ եթէ ոչ հոգին այ։ *Այլ
մեք ոչ եթէ զհոգի աշխարհս առաք՝ այլ
զհոգին որ յայ. զի ծանիցուք զայն՝ որ յայնն
13 շնորհեցաւ մեզ։ *Եւ զոր խօսիմք՝ ոչ եթէ

մարդկեղէն ուսմամբ ճարտարութիւն բանից,
այլ վարդապետութիւն հոգւոյն ընդ հոգեւոր
պնդեւորսն համեմատութիւն: *Քանզի չընչաւոր 14
մարդ ոչ ընդունի պնդւոյն այ՝ զի յիմարու-
թիւն է նմա. և ոչ կարէ գիտել՝ եթէ հոգե-
պէս քննիւի: *Իսկ հոգեւորն քննէ զամ, և 15
ինքն յոմանէ ոչ քննի: *Իսկ արդ՝ ո՞վ գի- 16
տաց զհիտս ածն, որ և խրատուու լինիցի նմա,
այլ մեք զհիտս քրիստոսի ունիմք:

ԳԼ. Գ.

Եւ ես ե՛ղբարք՝ ոչ կարացի խօսել ընդ ձեզ 1
իբրև ընդ հոգեւորս՝ այլ իբրև ընդ մարմնա-
ւորս: *Իբրև տղայոց ՚ի քրիստոս ջամբեցի 2
ձեզ՝ և ոչ կերակուր, զի ոչ ևս կարէիք. նաև
արդ իսկ ոչ կարէք. քանզի դեռ մարմնա-
ւոր էք: *Ուր և արդ են իսկ ՚ի ձեզ հերձ 3
և նախանձ. ո՞չ ապաքէն մարմնաւոր էք՝ և
ըստ մարդկան գնայք: *Զորժամ ասէ որ ՚ի 4
ձէնջ՝ ես պօղոսեան եմ, և միւսն՝ թէ ես ա-
պողոսեան, ո՞չ մարդիկ էք. իսկ արդ՝ ո՞վ է
պօղոս, կամ ո՞վ է ապողոս: *Պաշտօնեայք՝ 5
որով հաւատացէք էն, և իւրաքանչիւր այն և
որչափ եւս: *Ես անկեցի, ապողոս ջուր եւս, 6
այլ աճ աճեցոյց *Ս.յոյնհեաւ՝ ոչ այն ոք 7
ինչ է՝ որ անկեացն. և ոչ այն՝ որ ջուրն եւս.
այլ որ աճեցոյցն աճ: *Որ անկեացն և որ ըմ- 8
ջուրն եւս՝ մի են. բայց իւրաքանչիւր ոք ինչ

9 վարձս առնուցու բստ իւրում վաստակոյ։ *Զի
այլ գործակից եմք, այլ արդիւն էք, այլ շի-
10 նած էք։ *Ընտր շնորհացն այ՝ որ տուեալ ինձ
ինձ, իբրև իմաստուն ճարտարապետ հիմն եդի.
բայց այլ է՝ որ շինէն այլ իւրաքանչիւր ոք
11 զգայց ւեցի՝ թէ ոսկ շինիցէ։ Զի հիմն այլ ոք
ոչ կարէ դնել քան զերդեալն՝ որ է Յն քս։ վ ջ
12 Եթէ ոք շինէ ի մր հիմանս այսորիկ՝ ոսկի
արծաթ՝ ականս պատուականս՝ փայտ խոտ ե-
13 ղէգն, իւրաքանչիւր գործն յայտնելոց է.
14 զի օրն ընտրեսցէ, զի հրով յայտնելոց է. *և
զիւրաքանչիւր գործն զիա՛րդ և իցէ հուրն
15 փորձեսցէ։ *Եթէ ուրուք գործն զոր շինեաց՝
կացցէ, վարձս առցէ. և եթէ ուրուք գործն
այրեսցի՝ տուժեսցի, բայց ինքն կեցցէ. այլ
16 այսպէս՝ ոպ թէ ի հուր։ *Ո՞չ գիտէք՝ եթէ
տաճար էք այ՝ և հոգի այ բնակեալ է ի ձեզ։
17 *Եթէ ոք զտաճար այ ապականէ, ապակա-
նեսցէ զնա աստ. զի տաճար այ սուրբ է, որ էք
18 դուք։ *Մի՛ ոք զանձն խաբեսցէ. եթէ ոք
կամիցի ի ձէնջ իմաստուն լինել յաշխարհիս
յայսմիկ, յիմար լեցի՝ զի՝ իմաստուն։
19 *Զի իմաստութիւն աշխարհիս այսորիկ՝ յիմա-
րութիւն է առաջի այ. գրեալ է՝ թէ
որ ըմբռնէ զիմաստունս ի խորամանկութեան
20 իւրեանց։ *Եւ դարձեալ՝ թէ տէր ճանաչէ
զխորհուրդս իմաստնոց՝ զի են ընդունայն։
21 *Ա՛յսուհետև մի՛ ոք պարծեսցի ի մարդկա-
22 նէ։ *Զի ամ ինչ ձեր է. եթէ պօղոս, եթէ

ապօղոս, եթէ կեփաս, եթէ աշխարհ, եթէ
կեանք, եթէ մահ, եթէ որ կանս, եթէ
հանդերձեալքն. ամ ինչ ձեր է. *դուք քրիս, 23
քրիստոս աստուծոյ:

Գլ. Գ.

Ա.յսպէս համարեսցին զմեզ մարդիկ, 1
իբրև պաշտօնեայս քրի՝ և հազարապետս
խորհրդոցն այ: *Ա.րդ՝ խնդիր է՝ ի մէջ հա- 2
զարապետաց՝ եթէ ոք հաւատարիմ գտցի:
*Ա.յլ ինձ և այս անարդանք են, եթէ ի էենջ 3
դատեցայց՝ կամ բնաւ իսկ ի մարդկանէ. նաև
զանձն իմ ոչ քննեմ: *Չի ոչինչ գիտեմ զան- 4
ձին խղճի. այլ ոչ եթէ այսու արդարանամ,
զի որ քննէն զիս՝ տէր է: *Ա.յսուհետև մի՛ 5
յառաջ քան զժամանակն դատիք. մինչև ե-
կեսցէ տէր, որ լուսաւոր առնիցէ զդաղանիս
խաւարի, և յայտնիցէ զխորհուրդս սրտից. և
ապա իւրաքանչիւր գովեստիւն եղիցի յնմ:
*Զայս ե՛ղբարք՝ առակեցի յանձն իմ և յա- 6
պօղոս վն ձեր. զի ի մէնջ ուսջիք՝ մի՛ ինչ ա-
ռաւել քան զգրեալսն խմանալ. զի մի՛ այր քան
զընկեր հպարտանայցէք ի վեր ընկերին: *Խակ 7
արդ ո՞վ է՝ որ քննիցէ զքեզ. զի՞նչ ունիս՝ զոր
ոչ իցէ առեալ. և եթէ առեր՝ զի՞ պարծիս իբրև
չառեալ: *Արդէն խակ յագեալ իցէք՝ և ար- 8
դէն մեծացարուք, առանց մեր թագաւորե-
ցիք. *և երանի՛ թէ թագաւորէիք՝ զի և մեք

9 ընդ ձեզ թագաւորէաք։ *Ինձ այսպէս թուի՝
եթէ զմեզ պատաքեալս յետնորդս արար ած՝
էբրև զնահապարտս. զի սեսիլ եղեաք աշ-
10 խարհի, և հրեշտակաց և մարդկան։ ¶ *Մեք
յիմարք վն քնի, և դուք խնաստունք ՚ի քն·
մեք տկարք՝ և դուք հզօրք· դուք փառա-
11 ւորեալք՝ և մեք անարդք։ *Մինչև յայսօր
ժամինաակի՝ և քաղցեաք և ծարաւեցաք և
մերկ գնացաք և կռփահարեցաք և անհան-
12 գիստ եղեաք· *և աշխատեցաք ձեռօք մե-
րովք· բամբասէին զմեզ օրհնէաք· հալածէին՝
13 յանձն առնուաք· *հայհոյէին՝ աղաչէաք· էբ-
րև առակ նշաւակի եղեաք ամ աշխարհի· ա-
14 մենեցուն փարիսի լինել մինչև յայժմ։ *Ոչ
եթէ յամօթ լինչ առնելով զձեզ՝ գրեմ զայս,
15 այլ էբրև զորդիս սիրելս խրատեմ։ *Թէպէտ
և բիւր դաստիարակս ունիցիք ՚ի քն՝ այլ ոչ ե-
թէ բազում հայր. զի ՚ի քն յն աւետարանաւն
16 ես ծնայ զձեզ։ *Արդ՝ աղաչեմ զձեզ նմա-
17 նողք լինիմ եղիջիք՝ (ոպէ և ես քնի)։ *Վն այ-
նորիկ առաքեցի առ ձեզ զտիմոթէոս, որ է
իմ որդի սիրելի՝ և հաւատարիմ ՚ի տէր. որ
յիշեցուսցէ ձեզ զճանապարհս իմ, որ ՚ի քն
յն. ոպէ և ամ ուրք՝ յամ եկեղեցիս ուսու-
18 ցանեմ։ *Ոպէ թէ ես չիցեմ գալոց առ ձեզ՝
19 ոմանք հպարտացան։ *Այլ եկից հուպ ընդ
հուպ՝ եթէ տէր կամեսցի. և ՚ի միտ առից ոչ
20 զբանս հպարտացելոցն, այլ զզօրութիւնն։ *Զի
ոչ եթէ բանիւք է արքայութիւնն ած, այլ զո-

թուխք: *Այլ՝ ո՛չ կամիք՝ զաւազանաւ երկից 21
առ ձեզ, եթէ սիրով հոգւոյն՝ հեզութեան
և արդարութեան և խոնարհութեան:

Գ.Լ. Ե.

Բնաւ և անուանի խոկ՝ ի ձեզ լինել բո- 1
ղոքութիւն, և այնպիսի պոռնկութիւն՝ որ ոչ
և՝ ի հեթանոսս, ոյր թէ կին հօր իւրոյ ու-
նել: *Եւ դուք հպարտացեալ էք. և ոչ ա- 2
ւաւել ապաշխարութ, զի բարձցի՝ ի միջոյ ձեր-
մէ՝ որ զգործն զայն գործեաց: *Զի ես թէ- 3
պէտ մարմնով՝ երկուսին հետ, ապայն հոգւով
ներկայ եմ. բայց արդէն իսկ իբրև՝ ի մօտոյ ընտ-
րեցի. զայն՝ որ այնպէսն գործեաց. *յանուն 4
Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի՝ ի միասին և
իմով հոգւոյս զօրութիւնն հանդերձ Տեառն մերոյ
Յիսուսի Քրիստոսի, *մատնել զայնպիսին սատանայի՝ ի 5
սատկումն մարմնոյ. զի ոգին պահեսցի յա-
րութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի: *Ոչ բարւոք են 6
պարծանքդ ձեր. ո՞չ գիտէք՝ եթէ փոքր մի
խմոր զամ զանգուածն խմոր է: *Սրբեցէք՝ ի 7
բայ գնիւն գիմարն՝ զի եղիջիք նոր զանգուած.
ոյր էք անխմորք. քանզի զատիկ մեր զո-
հեաւ քն: *Ա՛ստուստի արասցուք ոչնս. ո՛չ՝ ի 8
խմորն հին, և ո՛չ՝ ի խմորն չարուէ և անզգա-
մուէ. այլ յանխմորս սրբուէ և ճշմարտուէ:
*Գրեցի ձեզ՝ ի թղթի այդր չխառնակիլ 9
ընդ պոռնիկս: *Եւ ոչ եթէ ընդ պոռնիկս 10

աշխարհիս այսորիկ՝ կամ ընդ ապահս և ընդ յաւիտեանից՝ կամ ընդ հռոմարիշտս. ապա թէ ոչ՝ պարտ էիք և յաշխարհէ իսկ ելանել:
11 *Բայց արդ՝ դիտեմ ձեզ չհաւանակիլ. եթէ ոք երբայր անուանիլ, կամ պատնիկ իցէ կամ հռոմարիշտ՝ կամ ապահ՝ կամ բամբասող՝ կամ արբեցող՝ կամ յաւիտեանից ընդ այնպիսւոյն և հաց մի՛ ուտել:
12 *Զի՞ կայ իմ և դատաքինան դատել. ո՞չ ապաքէն դուք
13 զներքինսդ դատիք. *և դատաքինան ած դատեսցի. բարձէք զչարն ի միջոյ ձերմէ:

ԳԼ· Զ·

1 Համե՞ր ոք ի ձեզ՝ եթէ երբ ինչ իցէ ընդ ընկերի իւրում, դատել առաջի անիրաւաց, 2 և ոչ առաջի սրբոց: *Եթէ ո՞չ գիտէք՝ զի սրբք զաշխարհս դատին. և եթէ ձեզ դատ աշխարհս՝ ապա ոչ եք արժանի անարդ առնելոյ:
3 *Ո՞չ գիտէք եթէ զհրեշտակս դատիմք, քաղ
4 թէ զերկրաւորս: *Զերկրաւոր առնաւնս եթէ յանձն առնուցուք, զանարգսն եկեղեցւոյ դատաւորս նստուցէք: *Ա՛ռ ամօթոյ ձերոյ առեմ. այնչափ ոչ գոյ ոք իմաստուն ի ձեզ, որ կարիցէ իրաւունս ընտրել ի միջ եղբարց իւրոց: *Այլ եղբայր ընդ եղբօր դատի,
7 և զայն ի միջ անհաւատից: *Եւ արդ՝ ամենևին խոկ վատթարութիւն է ի ձեզ, զի դատաստանք խոկ գոն ի միջի ձերում. ընդ

դէ՞ր ոչ դուք ղրկիք, և ոչ դուք առաւել
նեղիք: *Այլ դուք ղրկէք և նեղէք, և այդ՝ 8
ղնդրարս եւս: *Եթէ ո՞չ գիտէք՝ դի անխ- 9
րատ ղարդասիրութիւնն ոչ ժառանգեն. մի՛
խաբիք՝ ոչ պոռնիկք, ոչ կռապաշտք, ոչ
շունք, *ոչ էգամարդք, ոչ արուամէտք, ոչ 10
գողք, ոչ ագահք, ոչ արբեցողք, ոչ բամ-
բասողք և ոչ յափշտակողք՝ ղարդասիրութիւնն ոչ
ոչ ժառանգեն: *Եւ դուք այնպիսիք ոմանք 11
էիք. այլ լուացարուք՝ այլ սրբեցարուք՝ այլ
արդարացարուք յանուն տեառն մերոյ Յիսուսի,
և ՚ի հոգին աստուծոյ մերոյ:

գկ *Ամենայն ինչ ինձ մարթ է՝ այլ ոչ ամ 12
ինչ օգուտ է. ամ ինչ ինձ մարթ է, այլ ոչ
ևթէ ես ընդ իշխանութիւն ուրուք լինիցիմ:
*Կերակուր որովայնի, և որովայն կերակրոյ. 13
այլ ած զսա և զնոսա խափանեսցէ. բայց մար-
մին ոչ պոռնկութե՝ այլ տեն, և տէր մարմնոյ:
*Ա՛յլ ած՝ որ և զտէրն յարոյց, և զձեզ յա- 14
րուսցէ զօրութիւն իւրով: *Ո՞չ գիտէք՝ եթէ 15
մարմինք ձեր անդամք են քրիստոսի. արդ՝ առ-
եալ զանդամս քրիստոսի, առնիցեմք անդամս պոռ-
նկի՞. քաւ լիցի: *Եթէ ո՞չ գիտէք՝ զի որ 16
մերձենայ ՚ի պոռնիկ՝ մի մարմին է. եղիցին,
ասէ, երկոքին ՚ի մարմին մի: *Եւ որ մեր- 17
ձենայ ՚ի տէր՝ մի հոգի է. *փախերուք ՚ի 18
պոռնկութենէ: Զամ մեղս՝ զոր և գործէ մարդ՝
արտաքոյ մարմնոյ իւրոյ է. իսկ որ պոռնկին՝
յիւր մարմինն մեղանչէ: *Եւ ո՞չ գիտէք՝ զի 19

մարմինք ձեր տաճար են Հոգւոյն սրբոյ՝ որ է
ի ձեզ՝ զոր ունիք յԱստուծոյ. և չէք անձանց մեր.
20 *քանզի գնոց գնեցայք· փառաւորեցարուք զԱստուած
ի մարմինս ձեր և Հոգիս որ է Աստուծոյ։

ԳԼ· Ի·

1 Ա.յլ վասն որոց գրեցիք առ իս, բարւոք
2 է մարդոյ՝ ի կին մարդ չմերձենալ։ *Բայց վասն
պոռնկութեանց իւրաքանչիւր ոք զիւր կին կալցի.
3 և իւրաքանչիւր ոք կին զիւր այր կալցի։ *Կնոջ՝
այր իւր զպարտսն հատուսցէ. նոյնպէս և կինն՝
4 առն իւրում։ *Չի կին մարմնոյ իւրում ոչ իշ-
խէ՝ այլ այրն. նոյնպէս և այրն իւրում մարմնոյ
5 ոչ իշխէ՝ այլ կինն։ *Մի՛ զրկէք զմիմեանս.
բայց եթէ ինչ ի միաբանութիւն առ ժամանակ
ամի, զի ուխտիցն պարապիցէք, և դարձեալ ի
նոյն դարձջիք, զի մի՛ փորձեսցէ զձեզ սա-
6 տանայ վասն անխառնութեանդ ձերոյ։ *Զայս ասեմ
7 ներելով՝ և ոչ հրաման տալով. *քանզի կա-
միմ եթէ ամ մարդ լինէր իբրև զիս. այլ իւ-
րաքանչիւր ոք զիւր շնորհս ունի յԱստուծոյ՝ ոմն
8 այսպէս և ոմն այնպէս։ *Բայց ամուրելոցն և
այրելոցն ասեմ, լաւ է նոցա՝ եթէ կայցեն իբրև
9 զիս. *ապա թէ ոչ ունիցին ժոյժ՝ ամուսնասցին. զի լաւ է ամուսնանալ՝ քան զվառիլ։
10 *Ա.յլ կանամբեւոցն պատուիրեմ, ոչ ես՝ այլ
11 տէր. կնոջ չպատնէ զի՛ մեկնել։ *Ա.պա եթէ
մեկնեսցի, անայր մնասցէ՝ կամ անդրէն ընդ

~~առն իբրաւ հաշտեսցի. և առն՝ զկին իւր մի՛
վ.ջ թողուլ:

12 *Բայց այլոց ես պատուիրեմ, ոչ երէց եր. եթէ ոք եղբայր՝ կին ունիցի անհաւատ, և նմա հաճոյ իցէ բնակել ընդ նմա՝ մի՛ թողցէ զնա: 13 *Եւ կին, որ ունիցի զայր անհաւատ՝ և նմա կամ իցէ բնակել ընդ նմա՝ մի՛ թողցէ զայրն. 14 *զի սրբ է այրն անհաւատ կնաւն, և սրբ է կինն անհաւատ արուսնն, ապա թէ ոչ՝ որդիքն ձեր պիղծ են. բայց այժմ՛ սրբ են: 15 *Ապա եթէ անհաւատն մեկնեսցի, մեկնեսցի. զի ոչ՛նչ հարկ՝ ի մէնջ կայ եղբօրն կամ քեռն՝ յայնպիսիսն իրս. քանզի՝ ի խաղաղութիւն կոչեաց զմեզ աստ: 16 *Զի՞ դիտես կին դու՝ եթէ զայրն քո ապրեցուսցես. կամ զի՞ դիտես այր դու՝ եթէ զկին քո ապրեցուսցես: 17 *Եթէ ոչ՝ իւրաքանչիւր ումեք այն և բաժանեաց եր, զիւրաքանչիւր ոք որպէս և կոչեաց աստ՝ այնպէս գնասցէ. և այսպէս ընդ ամ եկեղեցիս պատուէր տամ: 18 *Թլփատեալ ոք կոչեցաւ՝ մի՛ ցանկասցի անթլփատուէ. յանթլփատուէ ոք կոչեցաւ՝ մի՛ թլփատեսցի. 19 *զի թլփատութիւն ոչի՛նչ է՝ և անթլփատութիւն ոչի՛նչ. այլ պահպանութիւն յոյ պատուիրանացն: 20 *Բայց իւրաքանչիւր ոք յոր կոչումն կոչեցաւ՝ ի նմանէն կացցէ: 21 *Ծառայ կոչեցար՝ մի՛ փոյթ ինչ լիցի քեզ. այլ թէ և կարիցես ազատ լինել՝ քեզ այնպէս լաւ իցէ: 22 *Զի որ ի տէր կոչեցեալ է ծառայն՝ ազատ նա է. նոյնպէս և որ

23 ազատն կոչեցեալ է՝ ծառայ քրիստ է։ *Գնով
դնեցարք՝ մի՛ լինիք ծառայք մարդկան։ *Ի-
24 րաքանչիւր ոք՝ յոր կոչումն կոչեցաւ՝ ե՛ղ-
բարք՝ ընդ նմին կացցէ առաջի աստուծոյ։
25 *Ա.յլ վն կուսանաց՝ հրաման Տնչ ունի Գ.
ոչ ունիմ. բայց խրատ տամ՝ ոպէս ողորմեալ
26 ուրուք ի Տնէ, հաւատարիմ լինել։ *Համա-
րիմ՝ թէ այնպէս լաւ Տյէ. բայց վասն ներ-
ուստանկնի որ ի մէջ կայ՝ բարւոք է մարդոյ՝ թէ
27 այնպէս Տյէ։ *կապեալ Տս ի կնոջ, մի՛ խնդ-
րեր արձակել. արձակեալ Տս ի կնոջէ, մի՛
28 կնդրեր կնոջ։ *Ձ ի եթէ ամուսնանայցես՝ ոչ
մեղար. և եթէ ամուսնանայցէ կոյսն՝ ոչ մե-
ղաւ, բայց նեղութիւն մարմնոյ ունիցին այն-
29 պիսիքն. այլ Տս խնայելով ի ձեզ։ *Բայց զայս
ասեմ ե՛ղբարք՝ եթէ ժամանակս կարճեալ է
այսուհետև. զի որ ունիցին կանայս՝ ոպէս թէ
30 չունիցին. *և որ լացին՝ ոպէս թէ ոչ լացին.
և որ խնդային՝ ոպէս թէ չխնդային. և որ
31 գնէին՝ ոպէս թէ չունիցին. *և որ վարէին զաշ-
խարհս՝ ոպէս թէ չվայելէին. զի անցեալ է վա-
32 յելչութիւն աշխարհիս այսորիկ։ *Ա.յլ կամիմ
33 զձեզ անհոգս լինել. զի որ անկնին է՝ հոգայ
զտէն, թէ ո՛պէս հաճոյ լինի տէն. *և որ կանամբին
է, հոգայ զաշխարհս՝ թէ ո՛պէս հաճոյ լինի կնոջ
34 իւրում։ *Եւ ահա մէկնեցան ի միմեանց առ-
նականն և կոյսն. զի կոյսն հոգայ զտէն՝ զի լցէ
սրբ հոգւով և մարմնով, և առնականն հոգայ
զաշխարհս՝ թէ ո՛պէս հաճոյ լինի առն իւրում։

*Ա.յլ զայս վասն ձերոյ օգտի ասեմ. ոչ եթէ 35
խեղդ լինչ արկանեմ ձեզ, այլ վն պարկեշտու-
և հպատակութեան ձեն առանց զբաղանաց:
գջ *Ա.պա թէ ոք ամօթ համարիցի վն կու- 36
ան իւրոյ՝ եթէ լցէ երեսաց ըստ չափու, և այն-
պէս լինչ պարտ լցէ լինել. զոր կամիցի ա-
րասցէ, ոչ մեղանչէ՝ ամուսնացի: *Իսկ որ 37
հաստատեալ է ՚ի սրտի իւրում, և վտանգ լինչ
ոչ լցէ նմա, իշխանութիւն ունի ՚ի վր կա-
մաց իւրոյ. և զայն ընտրեսցայ ՚ի սրտի իւրում
պահել զկոյսն իւր, բարւոք առնէ: *Եւ որ ա- 38
մուսնացուցանէ զկոյսն իւր՝ բարւոք առնէ. և
որ ոչ ամուսնացուցանէ՝ լաւ և առն առնէ: *Կին 39
կապեալ է՝ ցորքան ժամանակս կենդանի է
այր նր. ապա եթէ ննջեցէ այրն նր, ազատ է՝
ում կամիցի ամուսնանալ. այլ միայն տերամբ:
*Բայց երանելի ևս է թէ այնպէս կացցէ ըստ 40
իմում խրատու. ես այսպէս համարիմ, եթէ
և յես լցէ հոգի աստուծոյ:

գլ. Ը.

Ա.յլ վն զոհից կռոցն գիտեմք՝ եթէ ա- 1
մենքեան գիտութիւն ունիմք. գիտութիւն հը-
պարտացուցանէ, այլ սէր չինէ: *Եթէ ոք 2
կամիցի գիտել ինչ, չէ ևս գիտաց՝ որպ որ-
ժանն էր գիտել: *Բայց որ սիրէ զյաժ, նա է 3
առ նմա ճանաչեալ ՚ինամանէ: *Ա.յլ վն կերակ- 4
րոցն զոհելոց՝ գիտեմք եթէ ոչինչ կռոց ՚ի

են յաշխարհի. զի չի՛ք ոք ած բայ 'ի միոյն։
5 *Զի թէպէտ և լայնն անուանեալ ած՛ք՝ եթէ յերկինս և եթէ յերկրի· ա՛ն և են ած՛ք բազումք՝ 6 և առեարք բազումք. *այլ մեզ մի է ած հայր՝ յորմէ՛ ամ, և մե՛ք 'ի նա, և մի տէր Յիսուս քրիստոս՝ որով՛ ամ, և մե՛ք նովաւ։ վջ
7 *Ա՛յլ ոչ յամենեսեան գիտութիւն է, ո՛մանք առ խղճի մտաց մինչև ցայժմ զկուռսն իբրև զպղծեալ ուտեն. և խիղճ մտացն նոցա՝
8 քանզի տկար է, պղծի։ *Ա՛յլ կերակուր զմեզ առաջի այ ոչ կացուցանէ. ոչ եթէ չուտեմք՝ պակասիմք լինչ, և ոչ եթէ ուտեմք՝ առաւելութիւնք լինչ։
9 *Բայց զգոյշ լերուք՝ գուցէ իշխանութիւնդ ձեր այդ՝ գայթագղութիւն լինի տկարացն։
10 *Եթէ ոք տեսանիցէ զքե՛զ՝ որ զգիտութիւնդ ունիս՝ բազմեալ 'ի մեհենին՝ ո՞չ ապա խիղճ մտացն՝ որ տկարութ զգա-
11 ծեալ է՝ անդրէն շինիցի ուտել զպղծեալն. *և կորնչիցի տկար եղբայրն 'ի քո՛մ գիտութենն,
12 վն որոյ քո՛ն մեռաւ։ *Եւ այնպէս յանցուց եալ յեղբարս, և զխիղճ մտաց տկարացն զայ-
13 րացուցեալ, 'ի քո՛ն մեղանչէ։ *Վ՛ն որոյ՝ եթէ կերակուր գայթագղեցուցանէ զեղբայրն իմ, ո՛չ կերայց միս յաւիտեան, զի մի՛ զեղբայրն իմ գայթագղեցուցից։

ԳԼ. Թ.

1 Ո՞չ ազատ եմ, ո՞չ ազատ եմ առաքեալ եմ, ո՞չ տեսի զՅս զքո՛

աչօք լսոյ առեալ, ո՛չ ապաքէն գործ իմ դուք
էք ՚ի տէր։ *Թէպէտ և այլոց չիցեմ առա- 2
քեալ՝ այլ դէպ ձեզ եմ. զի կենիք իսկ առա-
քելուն լսոյ դուք էք ՚ի տէր։ *Իմ պատաս- 3
խանի ուր զիս հարցանիցեն՝ այս է։ *Միթէ 4
ո՛չ ունիցիմք իշխանութիւն ուտել և ըմպել։
*Միթէ ո՛չ ունիցիմք իշխանութիւն կին 5
կանայս շրջեցուցանել ընդ մեզ. ոպէս և այլ ա-
ռաքեալքն, և եղբարքն տեառն, և կեփաս։ *Եթէ 6
միայն ես և բառնաբաս ո՛չ ունիցիմք իշխա-
նութիւն չգործել զայս։ *Ո՞ ոք երբէք զին- 7
ուորեցի իւրում թոշակօք. ո՞ ոք տնկէցէ այ-
գի՝ և ՚ի պտղոյ նորա ոչ ուտիցէ. ո՞ ոք արած-
ցէ զխաշն՝ և ՚ի կաթանէ խաշինն ոչ ուտիցէ։
*Միթէ ըստ մարդկութեա՞ն խօսիցիմ զայս. 8
կամ թէ և օրէնք զսոյն ո՛չ ասիցեն։ *Ի մով- 9
սեայ իսկ յօրէնսն գրեալ է. ոչ կապեսցես ըզ
ցուռկ եզին կալոտոյ. միթէ զեզա՞նց լինի
փոյթ էր նմա։ *Ո՞չ ապաքէն վասն մեր ասէ. 10
քանզի վն մեր գրեցաւ. զի յուսով պարտի որ
երկրագանէն՝ երկրագանել. և որ կալոն՝ յուսով
վայելել։ *Եթէ մեք ՚ի ձեզ զհոգեւորն սեր- 11
մանեցաք՝ մեծ իւնչ է, եթէ ՚ի ձէնջ զմարմ-
նաւորսդ հնձիցեմք։ *Եթէ այլք ձերով իշ- 12
խանութեդ վայելեն, ո՛չ առաւել եւս մեք. այլ
ոչ ՚ի գործ լինչ արկաք զիշխանութիւնս զայս.
քայց զամի համբերեմք. զի մի՛ խափան լինչ վ-
նելոյմք աւետարանին քրիստոսի։ *Ո՞չ գիտէք եթէ 13
որ ՚ի տաճարին գործեն, ՚ի տաճարէ ունին

ատեն. և որ սեղանոյն պաշտօնեայքն են, 'ի
14 սեղանոյ անտի վայելեն։ *Նոյնպէս և տէր
հրաման ետ. որոց գաւառարանն աւետարա-
15 նեն, յաւետարանէ անտի կեալ։ *Բայց ես
և ոչ գիւ ինչ յայտգանէ արկի 'ի գործ, և ոչ
գրեցի զայդ՝ գի լինիցի այնպէս ինչ ինձ. լաւ
է ինձ մանաւանդ մեռանիլ, և ոչ գի զպարա-
16 ծանս իմ ոք ընդունայն հանդրիցի։ *Զի եթէ
աւետարանեմ, ոչինչ են ինձ պարծանք, քան-
գի հարկ 'ի վր կայ. բայց վայ է ինձ, եթէ ոչ
17 աւետարանեմ։ *Եթէ կամաւ զայն առնեմ,
վարձք են ինձ. և եթէ ակամայ՝ տնտեսու-
18 թիւն յանձն է ինձ։ *Ես արդ՝ գի՛նչ վարձք
կայն, եթէ յաւետարանելն ձրի տայց զաւե-
տարանն՝ գի մի զլիցիմ ինչ իշխանութիւն
19 իմով յաւետարանի անդր։ *Քանզի ազատ էի
յամէն՝ և ամենեցուն զանձն 'ի ծառայու-
20 կացուցի. գի զբազումս շահեցայց։ *Եղէ ընդ
հրէայն իբրև զհրէայ, գի զհրէայն շահե-
21 ցայց։ *Եղէ ընդ օրինաւք իբրև զայնոսիկ՝ որ
ընդ օրինաւքն էին. իբր ոչ եթէ ընդ օրինաւքն
էի, այլ գի որ ընդ օրինաւքն կացեն՝ և ինձ շա-
հեցայց. ընդ անօրէնս եղէ իբրև զանօրէն.
իբր ոչ եթէ անօրէն ինչ էի ես, այլ ընդ օ-
22 րինաւք քրիստոսի. գի շահեցայց զանօրէնս։ *Եղէ
ընդ տկարս իբրև զտկար՝ գի զտկարսն շա-
հեցայց. ընդ ամենայն ամ եղէ. գի թերևս ապ-
23 րեցուցից զոմանս։ *Զայս ամենայն առնեմ
վասն աւետարանին, գի կցորդ եղէց նմա։

ԴԿ *Ո՛չ դիտէք՝ եթէ որ յառապարհին ընթանան, ընթանալ ամենքին ընթանան. բայց մի՛ ոք առնու զյաղթութիւնն. այնպէս ընթացարուք՝ զի հասանիցէք: *Ամենայն որ պատերազմի՝ ամի ժուժկալ լինի. նո՛ք զի զեղծանելի պսակն առնուցուն՝ և մե՛ք զանեղծուն: *Ա՛րդ՝ ես իսկ այնպէս ընթանամ, ոչ ոպէ յաներևութեա այնպէս մրցիմ, ոպէ ոչ եթէ զհողմն ինչ կոծելով. *այլ ճնշեմ զմարմինս իմ և հնազանդեցուցանեմ. զի գուցէ որ այլոցն քարոզեցի՝ ես ինքնս անպիտան գտանիցիմ:

ԳԼ. Ժ.

Ո՛չ կամիմ, եղբարք, եթէ տգէտք լիցէք եղբարք, 1
զի հարքն մեր ամենքին ընդ ամպովն էին. և ամենքին ընդ ծովն անցին. *և ամենքին 2
՚ի մովսէս մկրտեցան յամէն և ՚ի ծովն. *և ա- 3
մենքին զնոյն հոգեւոր կերակուրն կերան. *և ամենքին զնոյն հոգեւոր ըմպելին արբին, 4
զի ըմպէին ՚ի հոգեւոր վիմէն՝ որ երթայր զհետ նոյ. և վէմն էր ինքն քն: *Ա՛յլ ոչ եթէ ընդ 5
բազումս ՚ի նոցանէ հաճեցաւ ած. քանզի տապատառ անկան յանապատի անդ: *Եւ այն օ- 6
րինակաւ լինէր մեզ. զի մի՛ լիցուք ցանկացօղք չարեաց, ոպէ և նոքայն ցանկացան: *Եւ մի՛ կռապարիշտք լինիլ՝ ոպէ ոմանք ՚ի 7
նոյնէ, ոպէ և գրեալ է. նստաւ ժողովուրդն ուտել և ըմպել՝ և յարեան ՚ի խաղալ: *Եւ մի՛ 8

պառնկեացուք. ունի ոմանք՝ ի նոյէ պառնկեցան,
և աննման՝ ի միում աւուր քան և չորք հա-
9 զարք։ *Եւ մի՛ փորձեացուք զքրո. ունի ոմանք
՝ի նոյէ փորձեցին. և յօձից անտի սատակեցան։
10 *Եւ մի՛ տրտնջեացուք. ունի ոմանք՝ ի նոցանէ
տրտնջեցին, և կորեան՝ ի սատակչէ անտի։
11 *Ա.յլ այն ամ օրինակաւ անցանէր ընդ նո-
ցայց գրեցաւ վա՛ մերոյ հրաւառ, յորս վախ-
ճան յաւիտեանցն հնհաս։
12 *Ա.յտեսեաւ որ համարիցի հաստատուն դդ
13 կալ՝ զգոյշ լիցի, գուցէ անկանիցի։ *Փոր-
ձութիւն՝ ի ձեր վը ոչ է ելեալ բայց՝ ի մարդ-
կանէ. այլ հաւատարիմ է ած՝ որ ոչ արկցէ
զձեզ՝ ի փորձութիւն աւաւել քան զկարձեր.
այլ արասցէ ընդ փորձութիւնն և զելս՝ զի համ-
14 բերել կարասջիք։ *Վա՛ որոյ սիրեալք իմ՛,
15 փախերուք՝ ի կռապաշտութէ։ *Իբրև ընդ-
իմաստունս խօսիմ. ընտրեցէք ձեզէն զոր ա-
16 սեմս։ *Բաժակն օրհնութեան զոր օրհնեմք՝
ո՞չ ապաքէն հաղորդութիւն է արեանն քրի-
տոսի զոր բեկանեմք՝ ո՞չ ապաքէն հաղորդու-
17 թիւն է մարմնոյն քրիստոսի։ *Զի մի հաց՝ մի մար-
մին եմք բազումքս. զի ամենեքեան՝ ի միոջէ
18 հացէ անտի վայելեմք։ *Տեսէք զիւրեանց զգա-
մարմնոյ. ո՞չ ապաքէն՝ որ ուտեն՝ ի զոհից՝
19 հաղորդ են սեղանոյն։ *Իսկ արդ զի՞նչ. ա-
սեմ, թէ զոհեալն իցէ՞ ինչ. և կամ թէ կուռքն
20 իսկ իցե՞ն ինչ։ *Ա.յլ զոր զոհեն հեթանոսք,
դևոց՝ և ոչ ոյ զոհեն. ոչ կամիմ զձեզ հա-

ղորդս դիւաց լինել. քանզի ոչ կարէք ըրա-
ժանիլ ամն ըմպել՝ և զբաժակն դիւաց. *և ոչ 21
կարէք ի սեղանոյ ամն վայելել՝ և ի սեղանոյ
դիւաց: *Եթէ նախանձ լինչ արկանիցեմք ամն. 22
միթէ զօրագո՞յնք էցեմք քան զնա: *Ամե- 23
նայն լինչ լինի մարթի է՝ այլ ոչ ամ լինչ օգուտ
է. ամ լինչ լինի մարթի է, այլ ոչ ամ լինչ շինէ:
*Ոչ ոք զանձին և եթէ լինդրիցէ՝ այլ և զըն- 24
կերին: *Ամենայն լինչ որ ի սպանդանոցի 25
վաճառի, կերարք՝ և մի՛ խորհիք վասն խղճի
ճառայ. *զի տէառն է երկիր զրիւ իւրոյ: 26
*Եթէ ոք կոչէ զձեզ յանհաւատից՝ և կամիք 27
ցերթալ. զամ լինչ՝ որ առաջի դնիցի, կե-
րարք և մի՛ խորհիք վասն խղճի ճառայ: *Ապա 28
եթէ ոք առաջի ձեզ՝ թէ այդ զոհեալ է, մի՛
ուտիցէք վասն՝ որ զուշակն եղև, և վասն խղճի
ճառայն: *Այլ զխիղճ ճառայն առեալ ոչ զիւրն, 29
այլ զընկերին. խակ ընդէ՞ր բնաւ ազատու-
թիւնս իմ դատիցի յայլոյ խղճէն ճառայ: *Եթէ 30
ես շնորհօք վայելեմ, ընդէ՞ր հայհոյիցիմ, վա
որոյ եմն զոհանամ: *Արդ՝ եթէ ուտիցէք՝ 31
եթէ ըմպիցէք՝ եթէ զինչ և առնիցէք, զամ
լինչ ի փառս ինչ արարչիք: *Առանց դա- 32
տաղտուկի դնելոյ հրեից և հեթանոսաց
ևեկեղեցւոյն ինչ: *Որ և ես ամե- 33
նեւին ամենեցուն հաճոյ լինիմ. ոչ լինդրեմ
զանձին օգուտ, այլ զբազմաց՝ զի ապրեսցին:

ԳԼ· ԺԱ·

1 Նմանող֊ք լինձ եղեր֊ուք, ոմն և ես ք֊ի։ Դ֊Ջ
2 *Գովեմ զձեզ՝ զի զամ֊ս լինչ զիս յիշէք· և ոմն
աւանդեցի ձեզ՝ զանաւանդութիւնն ունիցիք։
3 *Կամիմ զի գիտիցէք դու֊ք· եթէ առն ամի
գլուխ֊ք֊ն է, և գլուխ կնոջ այր, և գլուխ ք֊ի
4 ած։ *Ամենայն այր՝ յորժամ յաղօթս կայցէ՝
կամ մարգարէանայցէ՝ և զգլուխն ծածկեալ
5 ունիցի, յամօթ առնէ զգլուխն իւր։ *Եւ
ամենայն կին՝ յորժամ յաղօթս կայցէ՝ կամ
մարգարէանայցէ բայաւ զգլխով՝ յամօթ առ֊
նէ զգլուխն իւր, զի այնպէս համարէ՝ թէ
6 զերծեալ լիցէ։ *Զի եթէ ոչ ածղնայի կին,
վտրիցայցէ գհերս իւր· ապա եթէ անպատուհ
է կնոջ վտրիլ կամ գերծուլ, ածղնայի։
7 *Առն մարդոյ չէ պատշա ծածկել զգլուխ իւր,
զի պատկեր և փառ֊ք ա֊յ է· իսկ կին փառ֊ք
8 առն իւրոյ է։ *Զի ոչ եթէ այր ՚ի կնոջէ է,
9 այլ կին յառնէ։ *Քանզի ոչ իսկ հաստա֊
10 տեցաւ այր վա֊ կնոջ, այլ կին վա֊ առն։ *Վա֊
այնուհետև պարտի կնոջն շո֊ք դնել գլխոյն վա֊
11 հրեշտակաց։ *Բայց ոչ կին առանց առն, և
12 ոչ այր առանց կնոջ ՚ի տէր։ *Զի որպէս կին յառնէ՝
13 նոյնպէ և այր ՚ի կնոջէ, բայց ամե֊ յա֊։ *Ա֊յլ
դո֊ք ձեզէն տո֊ք դիրաւո֊ր֊. արժա՞ն է կնոջ
14 մարդոյ հոգանել յաղօթս կալ առաջի ա֊յ։ *Եւ
ո՞չ բնութիւնն իսկ ուսուցանէ զձեզ, զի այր

եթէ գիտաւոր է՝ անարդանք են նմա. *բայց 15
կին եթէ գիտաւոր է՝ փառք են նմա. զի գէնք
փոխանակ զգեաւոյ տուեալ են նմա: *Ապա 16
թէ ոք կամի հակառակող լինել, մեք չունիմք
զ այնպիսի սովորութիւն, և ոչ եկեղեցիքն այլ
*Ա յլ զայս պատուիրեմ, ոչ ում թէ դա- 17
կեցեմ, զի ոչ ի լաւ անդր՝ այլ ի վատթարն
նկրտիք: *Նախ՝ յորժամ ի մի վայր ժողովիս- 18
ջիք յեկեղեցին, լսեմ եթէ հերձուածք գոն
ի ձեզ. և սակաւ ինչ հաւատամ: *Բայց և 19
հերձուածք լինելոց են ի ձեզ. զի որ ընտիրքն
լցին ի ձեզ՝ երեւեսցին: *Եւ արդ՝ ի ժողո- 20
վելն ձեզ ի միասին՝ ոչ է տուն ձեր ձեզ տե-
ղի հաց ուտելոյ: *Զի իւրաքանչիւր զիւր 21
ընթրիս յառաջանայ ուտել, և ոմն քաղցեալ՝
և ոմն արբեալ: *Միթէ տուն ոչ ունիցիք 22
ուտելոյ կամ ըմպելոյ. եթէ զեկեղեցեաւն այլ
արհամարհիցէք, և յամօթ առնէք զչքաւորսն.
զի՞նչ ասացից. գովեցի՞ց զձեզ. յայդմ ոչ գո-
վեմ: *Զի ես ընկալայ ի տեառնէ՝ զոր և ձեզն ա- 23
ւանդեցի, եթէ տէր յի՛ն գիշերին յորում մատ-
նէր, առ հաց. *գոհացաւ՝ երբեկ և ասէ. ա- 24
ռէք՝ և կերայք. այս է մարմին իմ, որ վի՛ն ձեր
բաշխէ. զայս արարէք առ իմոյ յիշատակի:
*Նոյնպէս և զբաժակն յետ ընթրելոյն ա՛ռ և 25
ասէ. այս բաժակ նոր ուխտ է իմով արեամբ.
զայս արարէք քանիցս անգամ եթէ ըմպիցէք՝
առ իմոյ յիշատակի: *Քանիցս անգամ եթէ 26
ուտիցէք զհացս զայս, և զբաժակս ըմպիցէք,

զնահն ևն պատմեցէք, մինչև եկեսցէ նա։
27 *Ս.յոհեաև՝ որ ուտիցէ զՆացս, կամ ըմպիւ-
ցէ զբաժակս ևն անարժանուէ, պարտական
28 եղիցի մարմնոյ և արեան ևն։ *Փորձեսցէ
մարդ զանձն իւր, և ապա 'ի հացէ անտի կե-
29 ըիցէ, և 'ի բաժակէն արբցէ։ *Զի որ ուտէ
և ըմպէ անարժանուէ՝ դատաստան անձին
իւրում ուտէ և ըմպէ· զի ոչ խարէ զմարմինն
30 ևն։ *Վ.ն այնորիկ խակ են 'ի ձեզ բազում հի-
ւանդք և ախտաժէտք· և շատ ևս այն են, որ
31 և ննջեցեալք խակ իցեն։ *Զի եթէ զանձինս
32 քննէաք՝ ապա ոչ դատապարտէաք։ *Եւ
եթէ դատիմք՝ 'ի ևնէ խրատիմք· զի մի' ընդ
33 աշխարհի դատապարտեսցուք։ *Ս.յոհեաև
ե'ղբարք՝ յորժամ 'ի մի վայր ժողովիցիք ու-
34 տել՝ միմեանց սպասջիք։ *Ապա եթէ ոք քաղ-
ցեալ իցէ՝ 'ի տան իւրում կերիցէ· զի մի' 'ի
35 դատապարտութիւն ժողովիցիք։ Բայց զայլ
ինչ յորժամ եկից՝ յայնժամ պատուիրեցից։

ԳԼ· ԺԲ·

1 Ս.յլ վն հոգեւորացն եղբարք՝ ոչ կամիմ եև
2 եթէ տգէտք իցէք։ *Գիտէք խակ՝ զի մինչ
հեթանոսքն էիք, առ կուռսն անմատունչս ո'ր
3 երթայիք և գայիք։ *Վ.ն որոյ ցուցանեմ ձեզ·
զի ոչ ոք հոգւով այ խօսի՝ և ասիցէ եթէ նզ-
ովեալ յն։ և ոչ ոք կարէ ասել՝ եր գյն, եթէ
4 ոչ հոգւովն սրբով։ *Թէպէտ և բաժինք շնոր-

հաց են՝ այլ հոգի նոյն է։ *Եթէ բաժինք 5
պաշտամանց են, այլ աստ նոյն է։ *Եթէ բա- 6
ժինք յաջողութեց են, այլ աժ նոյն է. որ
յաջողէ զամ յամի։ *Բայց իւրաքանչիւր ու- 7
մեք առեալ է յայտնութիւն հոգւոյն՝ առ
իւրաքանչիւր օգուտ։ *Ումեմն ի հոգւոյն 8
առեալ է բան իմաստուէ. այլում բան գի-
տուէ բառնալին հոգւոյ. *միւսումն հաւատք 9
նոյնին հոգւով. այլում շնորհք բժշկութեց նո-
ցինն հոգւով. *այլում յաջողութիւնք զօրութեց. 10
այլում մարգարէութիւն. այլում ընտրութիւն
հոգւոց. այլում ազգք լեզուաց. այլում թարգ-
մանութիւն լեզուաց։ *Ա՛յլ զայս ամ յաջողէ 11
մի եւ նոյն հոգի, և բաժանէ իւրաքանչիւր
որպէս և կամի։

ԵԳ *Որ մարմին մի է, և անդամս բազումս 12
ունի. և ամ բազում անդամք մարմնոյն՝ մի
մարմին է. նոյնպէս և քն։ *Զանգի միով հո- 13
գւով մեք ամքին ի մի մարմին մկրտեցաք.
եթէ հրէայք, եթէ հեթանոսք, եթէ ծա-
ռայք, եթէ ազատք, ամքին զմի հոգի ար-
բաք։ *Զանգի մարմին ոչ մի անդամ է, այլ 14
բազում։ *Եթէ ասիցէ ոտն, զի չեմ ձեռն՝ 15
չեմ ի մարմնոյ անտի, ո՞չ այնու չիցէ ի մարմնոյ
անտի։ *Եւ եթէ ասիցէ ունկն, մի զի չեմ 16
աչն՝ չեմ ի մարմնոյ անտի, ո՞չ այնու չիցէ ի
մարմնոյ անտի։ *Եթէ ամ մարմին աչն էր՝ 17
ո՞ւր էր ունկն. և եթէ ամ լսելիք էր՝ ո՞ւր էին
հոտառելիք։ *Բայց արդ՝ աժ եւս զանդամն՝ 18

զի մի իշխանչիւր ինչիցէ ի մարմին՝ ոչ
19 և՛ կամիցայ: *Սպա թէ էր ամ մի անդամ,
20 ո՛ւր էր մարմին: *Բայց արդ՝ անդամք բա-
21 զումք են, և մարմին մի: *Ոչ կարէ ակն ա-
սել ձեռն, թէ չեա՛ ինձ պիտոյ, և կամ գլու-
22 խ ձեա՛լ ոտից՝ թէ չէք ինձ պիտոյ: *Ա՛յլ
առաւել զի թուին անդամք մարմնոյն թէ տըղ-
23 կարագոյնք իցեն, կարևորք են. *և զոր թուինն
թէ անարգագոյնք իցեն մարմնոյն, այնոց ա-
ռաւելագոյն պատիւ առնեմք. և ամօթոյքն
24 մեր առաւել և ս պարկեշտութիւն ունին: *Եւ
պարկեշտին մերոց չէ ինչ պիտոյ. քանզի ամ-
նաւնեայց զմարմինն, և նոա՛ւազին առաւել և
25 պատիւ ետու. *զի մի՛ իցեն հերձուած ք՛ի
մարմնի՛ն անդ, այլ զի նոյնք միմեանց հոգա-
26 յցեն անդամքն: *Եթէ վշտանայ ինչ մի ան-
դամն, վշտանան ամ անդամքն ընդ նմա. և
եթէ փառաւորի մի անդամն, խնդան ամ
27 անդամքն ընդ նմա: *Ա՛յլ դուք մարմին
քրիստոսի է՛ք՝ և անդամք յանդամանց նորա: ՚ԺԲ.
28 *Եւ զորս եդ ամ յեկեղեցւոջ՝ այս են.
նախ՝ առաքեալս, երկրորդ՝ զմարգարէս,
երրորդ՝ զվարդապետս, ապա զօրութիւնս,
ապա շնորհս բժշկութեանց, օգնութիւնս՝ վա-
րիչս, ազգս լեզուաց, թարգմանութիւնս լե-
29 զուաց: *Միթէ ամենեքին առաքեա՞լք իցեն.
միթէ ամենեքին մարգարե՞ք իցեն. միթէ ա-
մենեքին վարդապե՞տք իցեն. միթէ ամենե-
30 քին զօրութի՞ւնք իցեն. *միթէ ամենեքին

չնարհս բժշկութ՝ ունիցին. միթէ ամենեքեան
՚ի լեզո՞ւս խօսիցին. միթէ ամենեքեան թարգ-
մանիցե՞ն: *Բայց նախանձաւար լերուք շնոր- 31
հացն, որ լաւն են: Ա.յլ ես առաւել եւս
ճանապարհ ցուցանեմ ձեզ:

ԳԼ. ԺԳ.

եջ Եթէ ղլեզուս մարդկան խօսիցիմ և ըղ- 1
հրեշտակաց՝ և սէր ոչ ունիցիմ, եղէ ես իբրև
պղինձ, որ հնչէ. կամ իբրև զնճղայս՝ որ
ղօղանջեն: *Եւ եթէ ունիցիմ մարգարէու- 2
թիւն, և գիտիցեմ զխորհուրդս ամե՝ և զամ
գիտութիւն. և եթէ ունիցիմ զամ հաւատս՝
մինչև զլերինս փոփոխել, և սէր ոչ ունիցիմ,
ոչինչ եմ: *Եւ եթէ չամբիցեմ զամ ինչս իմ 3
ազքատաց, և մատնիցեմ զմարմինս իմ յայ-
րուճն, և սէր ոչ ունիցիմ, ոչինչ օգտիմ: *Սէր 4
երկայնամիտ է՝ քաղցրանայ. սէր ոչ նախան-
ձի, ոչ ամբարհաւաճէ, ոչ հպարտանայ. *ոչ 5
յանդգնի, ոչ խնդրէ զիւր, ոչ գրգռի, ոչ
խորհի զչար. *ոչ խնդայ ընդ անիրաւութիւն՝ 6
այլ խնդայ ընդ ճշմարտութիւն. *ամի տանի. 7
ամի հաւատայ. ամենեւեին յուսայ. ամի համ-
բերէ: *Սէր ոչ երբէք անկանի. եթէ մարգա- 8
բէութիւնք են՝ խափանեսցին. եթէ լեզուք՝
լռեսցին. եթէ գիտութիւն՝ խափանեսցին:
*Զանգի փոքր ի չատէ գիտեմք, և փոքր ի 9
չատէ մարգարէանամք: *Ա.յլ յորժամ եկեսց- 10

ոչ կատարումն, միոքր ՚ի շաաէս խաչհանեսցի։
11 *Մինչ ազգայ էի՝ իբրև զազգայ խօսէի, իբ- ~~ ԶԿ
րև զազգայ խորհէի, իբրև զազգայ հաւաքէի. ~~
այլ յորժամ եղէ այր՝ զազգայութեանն ՚ի բաց
12 խաչհանեցի։ *Ա.յժմ առեսանելիք իբրև ընդ
հայելի օրինակաւ, այլ յայնժամ դէմ յան-
դիման. այժմ խնչասուա եմ միոքր ՚ի շաաէ,
այլ յայնժամ դիտացից՝ ոնգ և նայն ծանեայ
13 զիս։ Բայց արդ՝ ճնան հաւատք՝ յոյս՝ սէր,
սոքա երեքեան. և մեծ քան զսոսա սէր է։

ԳԼ. ԺԴ.

1 Զհետ երթայք սիրոյ, և նախանձաւոր
լերուք հոգեւորացն՝ առաւել դի և դուք
2 մարգարէանայցէք։ *Զի որ խօսի ՚ի լեզուս՝ ոչ
ընդ մարդկան խօսի, այլ ընդ աստ. զի ոչ ոք է
3 որ լսէ, բայց հոգւով խօսի խորհուրդս. *իսկ
որ մարգարէանայն, մարդկան խօսի շինուածն
4 և վսեմութիւն և սիսիրութիւն։ *Որ խօսի
՚ի լեզուս՝ զանձն իւր շինէ. և որ մարգարէա-
5 նայն՝ զեկեղեցին շինէ։ *Կամիմ զի ամենեքին
դուք ՚ի լեզուս խօսիցիք՝ առաւել զի մարգա-
րէանայցէք. զի լաւ է որ մարգարէանայն՝ քան
զայն՝ որ ՚ի լեզուս խօսիցի. բայց եթէ թարգ-
մանիցէ՝ զի եկեղեցին շինուածն առնուցու։
6 *Բայց այժմ եղբարք՝ եթէ եկից առ ձեզ ~~ Զ
՚ի լեզուս խօսեալ. զի՞նչ օգուտ լինիցիմ ձեզ՝ ~~
եթէ ոչ խօսիցիմ, կամ յայտնութի՛ւ, կամ գի-

տութէ, կամ մարդապետութէ, կամ վարդա-
պետութէ։ *Սչինել՝ ոչ անշուշտ ձայն տայ- 7
ցեն, եթէ վազ և եթէ քնարի. դի եթէ ընտ-
րութիւն ինչ բարբառոյն չառնիցեն, դիտո՞ղ
ճանաչիցի զիարկանել՝ կամ քնարին
հնչիլ։ Քանզի եթէ խառնաձայն արձակիցի 8
վազն, ո՞վ պատրաստեսցի ի պատերազմ։
*Նոյնպէս և դուք՝ եթէ լեզուօք ոչ նշանակիւ- 9
ցէք պրանն՝ դիտո՞ղ ճանաչիցին խօսքն. դի
լինիցիք այնուհետեւ իբրև ընդ օդս խոսա-
ցեալք։ *Զի այնչափ ազգք ձայնից են յաշ- 10
խարհի, և ոչինչ անձայն է։ *Իսկ արդ՝ եթէ 11
ոչ գիտիցեմ զզօրութիւնն ձայնին, լինիցիմ
այնմ, որ խօսիցին ընդ իս՝ խուժ, և նա որ
խօսիցին ընդ իս՝ դուժ։ *Նոյնպէս և դուք՝ 12
քանզի նախանձողք էք հոգեւորացն, վասն
շինուածոյ եկեղեցւոյն խնդրեցէք՝ զի առաւել
եւս լիցէք։ *Վասն որոյ որ խօսիցի ի լեզուս, ա- 13
ղօթս արասցէ՝ զի և թարգմանիցէ։ *Եթէ 14
կամ յաղօթս լեզուաւ՝ հոգի ինձ կայ յաղօթս.
այլ միտք իմ անպտուղ են։ Իսկ արդ՝ զի՞նչ 15
իցէ. կացից յաղօթս հոգւով, կացից յաղօթս
և միտք. ասացից սաղմոս հոգւով, ասացից ս-
աղմոս և միտք։ *Այլապէ թէ ոչ՝ եթէ օրհնու- 16
ցես հոգւով, որ կայցէ ի տեղւոջ ապիտնոյ,
զիտո՞ղ ասիցէ ի քո՛ գոհութիւն՝ զամէնն. քանզի
ոչ գիտէ՝ նա ոչ գիտէ։ *Զի դու բարւոք 17
գոհանաս, այլ ընդհարկն ոչ շինի։
*Գոհանամ ես՝ զի ամենեցուն ձեր՝ ա- 18

19 առաւել լերզուաւ խօսիմ : *Այլ ՚ի մէջ եկե-
ղեցւոյ կամիմ քանս հինգ մտօք խօսել՝ զի և
զայլս խրատեցից, քան բազում քանս լե-
20 զուաւ : *Եղբարք, մի՛ լինիք տղայք մտօք,
այլ ՚ի չարեաց տղայացարուք, և մտօք կա-
21 տարեալ լինիջիք : *Քանզի և յօրէնսն գը-
րեալ է, եթէ յօտար լերզուս՝ և ՚ի շրթունս
օտարոտիս խօսեցայց ընդ ժողովրդեանդ ընդ-
այդմիկ, ասէայն և ոչ այնպէս լուիցեն ինձ՝
22 ասէ տէր : *Ապա ուրեմն լերզուք նշանակէ
լինեն՝ ոչ հաւատացելոց՝ այլ անհաւատից.
իսկ մարգարէութիւն՝ ոչ անհաւատից՝ այլ
23 հաւատացելոց : *Ապա եթէ գայցէ եկեղե-
ցին ամ ՚ի մի վայր, և ամենեքին ՚ի լերզուս
խօսիցին, և մտանիցեն անդր տգէտք և ան-
24 հաւատք. ո՞չ ասիցեն՝ եթէ զի մոլիք : *Իսկ
եթէ ամենեքին մարգարէանայցեն, և մտա-
նիցէ ոք անդր անհաւատ՝ կամ տգէտ, յան-
դիմանի յամենեցունց, և քննի յամենեցունց.
25 *և գաղտնիք սրտին նորա յայտնի լինին. և ապա
անկեալ ՚ի վեր երեսաց երկիրպագանիցէ ած,
և խոստովան լինիցի՝ եթէ արդարև ած է ՚ի ձեզ :
26 *Ես ասդ՝ զի՞նչ իցէ եղբարք. յորժամ ՚ի մի վայր ժողովիցիք, իւրաքանչիւր ոք ՚ի ձէնջ եթէ սաղմոս ունիցի, եթէ վարդապե-
տութիւն ունիցի, եթէ յայտնութիւն ունիցի,
եթէ լերզուս ունիցի, եթէ թարգմանութիւն
27 ունիցի, ամ ՚ի շինած լինիցի : *Եթէ ՚ի լերզուս
ոք խօսեսցի՝ երկուք, և եթէ ևս աւելի՝ ե-

րեք, և ապա մի լսատ միոջէ. և մինն թարդ-
մանիցէ: *Ապա եթէ չիցէ ոք՝ որ թարգմա- 28
նիցէ, լո՛ւռ լիցի յեկեղեցւոջն. ընդ միտս իւր՝
և ընդ այլ լսօանսցի: *Բայց մարգարէք երկու 29
կամ երիք լսօանսցին, և այլքն քննեսցեն: *Ա- 30
պա եթէ այլ ումիք՝ որ նստիցին՝ յայտնացի,
առաջինն լռեսցէ: *Զանգի կարող էք ամե- 31
նեքին մի լսատ միոջէ մարգարէանալ. զի ամե-
նեքեան ուսանիցին. և ամենեքեան մխիթա-
րեսցին: *Զանգի և հոգիք խոկ մարգարէից՝ 32
մարգարէից հնազանդին: *Զի ոչ եթէ խռո- 33
վուե է աձ՝ այլ խաղաղուե, ոպէ յամ եկեղեցիս
աբգ: *Կանայք՝ յամ եկեղեցիս լուռ լիցին. զի 34
ոչ հրամայի նոցս խօսել՝ այլ հնազանդ լինել.
ոպէ և օրէնքն խոկ ասեն: *Ապա եթէ ուսա- 35
նել ինչ կամիցին, ի տան զարս իւրեանց հար-
ցանիցեն. զանգի անպատուհ է կնոջ մարդոյ
յեկեղեցւոջ խօսել: *Եթէ ի ձէ՞նջ բանն ել 36
եալ. և կամ առ ձե՞զ միայն եհաս: *Խոկ եթէ 37
ոք համարիցի մարգարէ լինել՝ կամ հոգևոր,
գիտացէ՝ զոր գրեցի առ ձեզ, թէ են պատ-
ուիրանք են: *Ապա թէ ոք տգիտանայցէ, 38
տգիտացի: *Ա՛յսուհետև ե՛ղբարք, նա- 39
խանձեցարուք մարգարէանալ՝ և զխօսելն լե-
զուաց մի՛ արգելուք: *Եւ ամենայն ինչ ձեր 40
վայելչաւութեամբ և լսատ կարգի լինիցի:

ԳԼ· ԺԵ·

1 Յուսանեմ ձեզ եղբարք զաւետարանն
իմ, զոր աւետարանեցի ձեզ· զոր և ընկալա-
2 բուք, յոր և հաստատեալք էք· *որով ապ-
բեցայքն· որով բանիւ աւետարանեցի ձեզ՝
թէ ունիցիք· բայց եթէ ի զուր հնչ հաւա-
3 տայէք: *Զի ես ձեզ զայն նախ աւանդեցի՝
զոր և ես ընկալայ· թէ և քրիստոս վճ մե-
4 ղաց մերոց՝ ըստ գրոց՝ *և զի թաղեցաւ, թէ
5 և յարեաւ յաւուր երրորդի՝ ըստ գրոց· *և
թէ երեւեցաւ կեփայի, և ապա երկոտասա-
6 նից· *ապա երեւեցաւ աւելի քան զհինգ
հարիւր եղբարց միանգամայն· յորոց բազումք
7 կան մինչև ցայժմ, և ոմանք նընջեցին: *Եւ
ապա երեւեցաւ յակովբայ, ապա առաքելոցն
8 ամենեցուն: *Յետակ յետոյ քան զամենեսին
9 իբրև անասրղի միոջ երեւեցաւ և ինձ: *Զի
ես իսկ եմ տրուսն առաքելոց· որ չեմ իսկ
արժանի թէ կոչեցայց առաքեալ· զի հալա-
10 ծեցի զեկեղեցին այ: *Այլ շնորհօքն այ եմ՝
զինչ և իցեմ· և շնորհք նորա որ յիս՝ ընդու-
նայն ինչ ոչ եղեն· այլ առաւել քան զնոսա
ամենեսին վաստակեցի· և ոչ եթէ ես՝ այլ
11 շնորհքն այ՝ որ ընդ իս: *Արդ՝ եթէ ես և
եթէ նոքա՝ այսպէս քարոզեցաք, և դուք
12 այսպէս հաւատացիք: *Ապա եթէ քրիս-
տոսի՝ թէ ի մեռելոց յարուցեալ է· զիա՞րդ

ասեն ոմանք՝ ի ձէնջ եթէ յարութիւն մեռելոց չիք։ *Եթէ յարութիւն մեռելոց չիք, 13
ապա և քո չէ յարուցեալ։ *Եւ եթէ քո չիցէ 14
յարուցեալ, ընդունայն է քարոզութիւնն մեր.
ընդունայն են և հաւատքն ձեր. *և գտանիմք 15
ցիմք սուտ վկայք ասց, զի վկայեցաք զասց՝ թէ
յարոյց զքո. զոր ոչն արդեօք յարոյց՝ եթէ
մեռեալք ոչ յառնիցեն։ *Քանզի եթէ մեռեալք 16
ոչ յառնեն՝ ապա և քո չէ յարուցեալ։ *Եւ 17
եթէ քո չիցէ յարուցեալ, ընդունայն են հա-
ւատքն ձեր. և տակաւին ի նմանի մեղս կայ-
ցէք։ *Իսկ արդ՝ որ ննջեցինն ի քո, կորեա՞ն 18
արդեօք։ *Եթէ այսու կենօքս միայն յու- 19
սացեալ եմք ի քրիստոս, ողորմելի եմք քան
զամենայն մարդիկ։

ԻԴ *Այլ արդ՝ քո յարուցեալ է ի մեռելոց՝ 20
առաջին պտուղ ննջեցելոց. *քանզի մարդով 21
եղև մահ, և մարդով յարութիւն մեռելոց։
*Որպէս ադամաւն ամենեքեան մեռանին, նոյնպէս 22
և քրիստոսաւն ամենեքեան կենդանասցին։ *Իւրա- 23
քանչիւր յիւրում կարգի. նախ քո, և ապա
քրիստոսեանք ի գալստեանն նորա։ *Եւ ապա 24
կատարած, յորժամ տացէ ի ձեռս ղԱստա-
ւածութիւնն հայր՝ և հօր. յորժամ խափանեսցէ
զամ իշխանութիւնս և զամ պետութիւն և զո-
զութիւն։ *Զի պարտ է նմա թագաւորել՝ 25
մինչև դիցէ զամ թշնամիս ի ներքոյ ոտից
նորա։ *Յետին թշնամին խափանի՝ մահ. և 26
զամ ինչ հնազանդեաց արար ի ներքոյ ոտից նորա։

27 *Ա.յլ յորժամ ասիցէ. թէ հնազանդեալ է
նմա ամ, յայտ է՝ թէ բաց յայնմանէ՝ որ հնա-
28 զանդեցոյց նմա զամ։ *Ա.յլ յորժամ հնա-
զանդեսցի նմա ամ՝ յայնժամ և ինքն որդի
հնազանդեսցի այնմ, որ հնազանդեցոյց նմա
29 զամ. զի եղիցի ամծ ամ յամի։ *Ա.պա թէ
ոչ՝ զի՞նչ դժուիցեն որ մկրտիցինն վն մեռե-
լոց, եթէ արդարև մեռեալք ոչ յառնիցեն.
30 ընդէ՞ր խակ բնաւ մկրտին վն նոյ. *ընդէ՞ր և
31 մեք ճգնիմք յամ ժամ, *և հանապատ մեռա-
նիմք. ՚ի պարծանս ձեր եղբարք՝ զոր ունիմ ՚ի քրիստոս յիսուս ՚ի տէր մեր։
32 *Եթէ վասն մարդոյ ՚ի գազանամարտի ելեալ
էի յեփեսոս, զի՞նչ օգուտ էր ինձ, եթէ
մեռեալք ոչ յառնեն. կերիցուք արբցուք՝
33 քանզի վաղիւ մեռանիմք։ *Մի՛ խաբիք. ա-
պականեն զբարս քաղցունս բանք չարք։
34 *Սթափեցարուք արդարուք՝ և մի՛ մե- 26
ղանչէք. զի գիտութիւն ոմ ոչ ունին ոմանք.
35 առ ամօթոյ ձերոյ ասեմ։ *Ա.յլ ասիցէ ոք.
զիա՞րդ յառնեն մեռեալք՝ կամ որո՞վ մարմ-
36 նով գայցեն։ *Ա՛նմիտ՝ դու զոր սերմանեսն,
37 ոչ կենդանասցայ՝ եթէ ոչ մեռանիցի։ *Եւ
զոր սերմանեսն, ոչ զնոյն մարմինն զոր ծնա-
նելոցն իցէ՝ սերմանեսս, այլ հատ մերկ. եթէ
38 ցորենոյ իցէ՝ և եթէ այլոց սերմանեսցուս։ *Եւ
ամծ տայ նմա մարմին՝ ոյր և կամի. և իւրա-
39 քանչիւր սերմանեացն զիւր մարմին։ *Ոչ ա-
մենայն մարմինն նոյն մարմին է, այլ՝ այլ մարմ-

մին է մարդկան, և այլ մարմին անասնոց, այլ
մարմին թռչնոց՝ և այլ մարմին ձկանց։ *Եւ 40
մարմինք երկնաւորք՝ և մարմինք երկրա-
ւորք. այլ՝ այլ փառք երկնաւորաց՝ և այլ
փառք երկրաւորաց։ *Ա.յլ փառք արեգա- 41
կան, և այլ փառք լուսնի, և այլ փառք աս-
տեղաց. և աստղ աստղէ զաւառ առաւել է փա-
ռօք։ *Նոյնպէս և յարութիւն մեռելոց. 42
սերմանի ապականութի՝ և յառնէ առանց ա-
պականութե. *սերմանի անարգութի՝ և յառնէ 43
փառօք. սերմանի տկարութի՝ և յառնէ զո-
րութի. *սերմանի մարմին շնչաւոր՝ և յառնէ 44
մարմին հոգեւոր. եթէ գոյ մարմին շնչաւոր,
գոյ և հոգևոր։ *Ոպէ և գրեալ է, եղև մարդն 45
առաջին ադամ՝ ի շունչ կենդանի. երկրորդ
ադամ՝ ի հոգի կենդանարար։ *Բայց ոչ նախ 46
հոգևորն, այլ շնչաւորն. և ապա հոգևորն։
*Առաջին մարդն յերկրէ՝ հողեղէն. խակ երկ- 47
րորդ մարդն՝ տէր յերկնից։ *Ոպէ հողեղէնն, 48
նոյնպէ և հողեղէնքա, և ոպէ երկնաւորն՝ նոյնպէ
և երկնաւորքն։ *Եւ ոպէ զպեցաք զպատկեր հո- 49
ղեղինին. զպեցցուք և զպատկեր երկնաւորին։

22 *Բայց զայս ասեմ ե՛ղբարք՝ եթէ մարմին 50
և արիւն զարքայութիւնն յոյ ժառանգել ոչ
կարեն. և ոչ ապականութիւն զանապականա-
նութիւնն ժառանգէ։ *Այդ՝ խորհուրդ մի 51
ասեմ ձեզ. ամենեքեան ննջեսցուք, այլ ոչ
ամենեքեան հոտոգեսցուք։ *Յանկարծակի 52
յակառն թօթափել՝ ի վոյդ յերեկն. քանզի վոյդ

հարկանի, և մեռեալք յարիցեն առանց ա-
53 պականեաւ, և մեք նորոգեսցուք: *Չի պարտ
է ապականեալ այսմիկ զգենուլ զանապա-
կանութիւն, և մահկանացուս այսմիկ զգե-
54 նուլ զանմահութիւն: *Ա.յլ յորժամ մահկա-
նացուս այս զգեցցի զանմահութիւն. և ապա-
կանութիւնս զանապականութիւն, յայնժամ
եղիցի բանն՝ որ գրեցաւ. ևթէ ընկլաւ մահ
55 ի յաղթութիւն: *Ո՞ւր է մահ յաղթութիւնդ
56 քո. ո՞ւր գժոխք խայթոց քո: *Խայթոց մա-
հու մեղք են, և զօրութիւն մեղաց օրէնք:
57 *Ա.յլ շնորհք ոյ՝ որ ետ մեզ զյաղթութիւն
ի ձեռն առաւն մերոյ յիսուսի քրիստոսի:
58 *Ա.յսուհետեւ ե՛ղբարք իմ սիրելիք, ան-
հասոտաուն եղերուք, անշարժ կացէք, ա-
ռաւել լերուք ի գործս տեառն յամենայն
ժամ. գիտասջիք՝ զի վաստակքն ձեր ոչ են
ընդունայն առաջի տեառն:

ԳԼ. ԺԶ.

1 *Ա.յլ վն հաշտութեն, որ ի սուրբսն է, որպէս
պատուիրեր եւս եկեղեցեացն գաղատացւոց,
2 նոյնպէս և դուք առնիջիք: *Ըստ իւրաքան-
չիւր միաշաբաթուայն իւրաքանչիւրոք ի ձէնջ
անձին իւրում դանձեսցէ՝ որ լինչ և յաջողես-
3 ցի: *Չի մի՛ յորժամ գայցեմ, յայնժամ հա-
շիւք լինիցին. այլ յորժամ եկից՝ զոր միան-
գամ ընտրեցէք թղթովք, զնա առաքեցից

տանել զընտրհան ձեր յերէմ։ *Ա.ապա թէ ապ- 4
ժա՛ն էցէ և ինձ երթալ՝ ընդ իս երթիցեն, 5
*Ա.յլ եկից առ ձեզ՝ յորժամ իմ ևս ժամ
անցանիցեմ. բայց իրրև չերկեցայց ի ճանա-
պարհիս, *թէ դէպ լսցէ, առ ձեզ ճեպից՝ 6
և կամ ձմեռեցից. պի և դուք յուզարկիցէք
զիս՝ ուր և երթալոյն եմ։ *Չի ոչ կամիմ զի 7
ձեզ այժմ ի հարեւանցի տեսանել. այլ ու-
նիմ ժամանակ ինչ առնել առ ձեզ, եթէ տէր
հրամայեսցէ։ *Բայց այժմ լինիմ յերեսաց 8
ելնել ցպերնտեկոստէ. *զի զուռն բացեալ 9
է ինձ մեծ և կարևոր, և հակառակորդք բա-
զումք են։ *Արդ՝ եթէ եկեսցէ տիմոթէոս՝ 10
տեսջիք զի ուրդ աներկիւղ լինիցէ առ ձեզ.
զի զգործ տեառն գործէ՝ որպէս և ես։ *մի՛ 11
ոք զինա անդամանեսցէ։ և յուզարկեացջիք զինա
խաղաղութեամբ՝ զի եկեսցէ առ իս. բանզի
ակն ունիմ նմա եղբարբք հանդերձ։

ԺԶ *Ա.յլ վասն ապողոսի եղբօր՝ յոյժ աղա- 12
չեցի զինա՝ զի եկեսցէ առ ձեզ եղբարբք հան-
դերձ. և արդեօք ոչ էին կամք՝ զի այժմ
եկեսցէ. այլ եկեսցէ յորժամ ևազարսակեսցէ։
*Հսկեցէք՝ հաստատուն կացէք ի հաւատս, 13
ժրացարուք զօրացարուք։ *Ամենայն ինչ 14
ձեր սիրով լինիցի։ *Աղաչեմ զձեզ եղբարք՝ 15
գիտէք զտունն ստեփանեայ և փորտունատա-
եայ՝ որ են պտուղ աբայեայոց, և ի պաշտօն
սրբոցն կարգեցին զանձինս. *զի և դուք 16
հնազանդ լինիցիք այնպիսեացն. և ամէն՝ որ

17 դուրս ակից լցէ և վաստակակից։ *Ուրախ
եղէ ՚ի պալ առեվտանեայ և փորտունատեայ և
աքայիկոսն, զի զձեր պակասութիւնդ նոքա
18 լցին. *քանզի հանգուցին զոգի իմ՝ և զձեր.
19 արդ՝ ծանիջիք զայնպիսիսն։ *Ողջոյն տան
ձեզ եկեղեցիքն ասիացւոց. ողջոյն շատ տան
ձեզ ՚ի տէր՝ ակուիղաս, և պրիսկիլլա՝ հան-
20 դերձ առանին եկեղեցեաւն իւրեանց։ *Ող-
ջոյն տան ձեզ եղբարք ամենեքեան։ Ողջոյն
21 տուք միմեանց ՚ի համբոյր սրբութեան։ *Ող-
22 ջոյնդ այդ՝ ինձ ձեռն պօղոսի է։ *Եթէ ոք
ոչ սիրէ զտէր յիսուս, եղիցի նզովեալ՝ մա-
23 րանաթայ։ *Շնորհք տեառն մերոյ յիսուսի
24 քրիստոսի ընդ ձեզ։ *Եւ սէրն իմ ընդ ա-
մենեսեան ձեզ ՚ի քրիստոս յիսուս. ամէն։

Ա՛— կողմնացեալ առաքեալն ընդ ի՛ր գրեցաւ ՚ի փի-
լիպէից, ՚ի յետս ասելոյ և փոքրաձատելոյ
և ափսիկիոյ։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
Ա. ԿՈՐՆԹԱՑԻՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ. Ա.

ԲԿ ՊՕՂՈՍ առաքեալ յԻսի քսի կամօքն 1
Աստուծոյ, և Տիմոթէոս եղբայր. Եկեղեց-
ւոյդ Աստուծոյ որ է ի Կորնթոս՝ սրբով քդ ամենե-
քեամբք՝ որ են յամ կողմանս Աքայեցւոյ։
*Ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յայ Հօրէ 2
մերմէ՝ և ի տեառնէ յԻսի քսէ։ *Օրհնեալ է Աստ 3
և Հայր տեառն մերոյ Յի քսի. Հայր գթութեց, և
Աստ ամ մխիթարուե. *որ մխիթարէն զմեզ 4
յամ նեղութիւնս մեր. առ ի կարող լինելոյ
մեզ մխիթարել զայնոսիկ՝ որ յամ նեղութիւնս
իցեն, մխիթարութեն՝ որով մեք մխիթարիմք
յայ։ *Զի որպէս առատանան չարչարանքն քսի 5
ի մեզ. նոյնպէս և ի ձեռն քսի առատ լիցի
և մխիթարութիւնն մեր։ *Զի եթէ նեղիմք, 6
վն ձերոյ մխիթարութեն և փրկութեն, և եթէ
մխիթարիմք վն ձերոյ մխիթարութեն և փըր-

կութիւն, որ յաջողեալն է համբերութիւն նոցին
7 չարչարանաց, զոր և մեզն չարչարիմք. *և
յոյսն մեր հաստատուն է վասն ձեր. քանզի գի-
տեմք՝ եթէ ոչ կցորդ եղիք չարչարանացն՝
8 նոյնպէս և մխիթարուն: *Քանզի ոչ կամիմ
ազէտս լինել ձեզ ե՛ղբարք՝ վասն նեղութեանն մերոյ
եղելոյ յասիա. զի առաւել քան զկար մերձ անե-
րացաք, մինչև անյոյս լինել մեզ և՛ի կենաց:
9 Այլ անձամբ յանձինս զվճիռ մահու ընկա-
լաք. զի մի՛ յանձինս ապաստանիցիմք՝ այլ
10 յաժ՝ որ յարուցանէ զմեռեալս. *որ յայն-
պիսի մահուանէ փրկեաց զմեզ՝ և փրկեացէ.
11 *քանզի յուսացեալ եմք, եթէ տակաւին փըր-
կեացէ օգնականութիւն ազօթից ձերոց վասն մեր:
Զի՛ի բազմադէմ շնորհացն՝ որ՛ի մեզ, բազ-
մօք յաճախեսցին գոհութիւնքն վասն մեր:
12 *Քանզի պարծանք մեր այս են. վկայու- ԲԳ
թիւն մուսց մերոց. զի սրբութիւն և առաքելու-
այ, և ոչ մարմնեղէն իմաստութիւն, այլ շնոր-
հօքն այ շրջեցաք յաշխարհի. բայց առաւել
13 ևս առ ձեզ: *Քանզի ոչ եթէ այլ ազգ ինչ
գրեմք առ ձեզ, այլ զոր ընթեռնուցուքն՝ և
գիտակ լինիցիք. քանզի յուսամ եթէ մինչև
14 ՚ի վախճան գիտիցէք. *ոյք և խնդասիրս ես-
քեք մեզ վասն ՚ի շատէ. զի պարծանք ձեր
եմք, ոյք և դուք մեր յաւուրն ՚ն մերոյ յի՛ս
15 քն: *Ընդ յոյս ապաստան կամէի նախ առ
ձեզ գալ, զի գոյք կրկին շնորհս ընդունիցիք.
16 *և ՚ի ձէնջ երթալ ՚ի մակեդոնիա. և դարձ-

եալ ՚ի մահեդ ոճիւս պալ առ ձեզ. և ՚ի ձէնջ
յուզարկել ՚ի հրէաստան։ *Իսկ եթէ զայս խոր- 17
հեցայ՝ միթէ թեթեւութիւն ինչ գ՚նայի. և կամ
զոր խորհիմն՝ ըստ մարմնոյ ինչ խորհիցիմ այլ
զի եղիցի ինձէն կողմանէ, այո՝ այո, և ոչն՝ ոչ։
*Հաւատարիմ է ած՝ զի բանն մեր որ առ ձեզ 18
եհաս՝ ոչ է այո և ոչ։ *Քանզի որդին աստ յիս քս, 19
որ ՚ի ձեզ միօք քարոզեցաւ, ինեւ և սիղուա-
նոսիւ և տիմոթէոսիւ. ոչ եղև այո և ոչ. այլ
այոն ՚ի նմին եղև։ *Զի որչափ աւետիքն աս- 20
ծոյ են՝ ՚ի նմա այոն. վասն որոյ և նմանին ամէնեան միօք
՚ի փառս աստ։ *Ա՛լ որ հաստատեացոյն զմեզ 21
ձեզօք հանդերձ ՚ի քս, և որ օծ զմեզ, ած է.
*որ և կնքեաց զմեզ, և եառ զաւհաւաչեայ 22
հոգւոյն ՚ի սիրտս մեր։
ԲՀ *Ա՛լ ես վկայ զած կոչեմ անձին իմոյ. 23
զի վասն խնայելոյ ՚ի ձեզ՝ ոչ ես եկի ՚ի կորնթոս.
զի ոչ եթէ տիրեմք ձեզ հաւատոյ քս՝ այլ գործա-
կիցք եմք ձեր ցուրախութիւն. քանզի հաւա-
տոյ քս հաստատեալ կայք։

ԳԼ. Բ.

Բայց զայս ես եթէ բնտրեցի՝ զի ամ՛ ամ- 1
անդամ տրտմութիւն եկից առ ձեզ։ *Զի եթէ 2
ես տրտմեցուցանեմ զձեզ. և ո՞վ է՝ որ ուրախ
առնիցէ զիս, եթէ ոչ՝ որ տրտմիցին յինէն։
*Եւ զայս զի գրեցի՝ զի ամ՛ յորժամ գայցեմ 3
տրտմութիւն ինչ կրիցեմ. ուստի արժանդ-

լոյծ լինձ ուրախ լինել· յուսացեալ եմ ՚ի ձեզ
ամենեսեան, զի իմ ուրախութիւնս՝ ձեր ամե-
4 նեցուն է։ *Զի ՚ի բազում վշտաց՝ և ՚ինդ ու-ձէ
սուի գրեցի առ ձեզ բազում արտասուս օք-
ոչ զի տրտմեսջիք· այլ զի գոէրն իմ զ խոստա-
5 ջիք, զոր ունիմ առաւելապէս առ ձեզ։ *Ապա
եթէ ոք տրտմեցոյց՝ ոչ եթէ զիս տրտմեցոյց՝
այլ փոքր ՚ի շատէ, զի մի՛ ծանրացայց ամենե-
6 ցուն ձեզ։ *Բաւ է այնպիսւոյն պատուհասն
7 այն՝ որ ՚ի բազմից անտի է։ *Ա՛յսուհետեւ
նմին հակառակ՝ մանաւանդ շնորհել ձեզ նմա՝
և մխիթարել· զի մի՛ յաւելցի տրտմութիւնն
8 ընկղմեացն այնպիսւոյն։ *Վասն որոյ աղաչեմ
9 զձեզ հաստատել ՚ի նա զսէրն։ *Վ՚ասն այնորիկ
եւս և գրեցի· զի գիտից զձեր՝ եթէ յամե-
10 հնակ իցէք։ *Զի եթէ ումեք շնորհիցէք՝
և ես· քանզի և ես եթէ շնորհիցեմ, զոր ինչ
շնորհեցեալ՝ վասն ձեր ՚ի դէմս քրիստոսի՝
11 *զի մի՛ դրկիցիմք ՚ի սատանայէ· քանզի
չեմք ինչ անտեղեակ խորհրդոյն նորա։
12 *Ա՛յլ երբ հասի ես ՚ի տրուաղս յաւե- գկ
տարանն քրիստոսի, և դուռն բաց էր ինձ ՚ի տէր,
13 *ոչ եւս հանգիստ հոգւոյ իմում· քանզի
ոչ գտի ես անդ զտիտոս զեղբայր իմ· այլ
հրաժարեալ ՚ինձմէ՝ գնացի ՚ի մակեդոնիա։
14 *Ա՛յլ այդ շնորհք՝ որ յամենայնի հոչակ հար-
կանէ զքէնջ ՚ի քէն յն, և զհոտ գիտութեան
15 իւրոյ յայտնի առնէ միօք յամ տեղիս· *զի
հոտ անուշ եմք քրիստոս առ աջ՝ ՚ի մէջ փրկելոցն՝

և՝ ի մէջ կոխանելոյն. *ոմանց հաս մահու- 16
նէ՝ իմաս, և ոմանց հաս կինդանութէ՝ ի կեանս.
և առ այս ո՞ բառական իցէ: *Քանզի ոչ 17
ամք իրրև զայլսն, որ վաճառական լինին
բանին այ. այլ իրրև՝ ի հատատութէ, այլ
իրրև յայ՝ առաջի այ՝ ի քրիստոս Յսուէ:

ԳԼ. Գ.

Ակամենիք այսուհետև վերստին զան- 1
ձինս ընծայեցուցանել. թէպէտ և ոչ պիտոյ
իցեն մեզ, ոչ ոմանց՝ թուղթ ընծայուն առ
ձեզ, կամ՝ ի ձէնջ: *Մ.յլ թուղթ մեր դու՛ք 2
էք. գրեալ՝ ի սիրտս մեր, ծանուցեալ և ըն-
թերցեալ յամ մարդկանէ. *յայտնեալ՛ք՝ զի 3
էք թուղթ քրիստոսի, պաշտեցեալ՝ ի մէնջ.
և գրեալ՝ ոչ մրով, այլ հոգւովն աստուծոյ
կինդանւոյ. ոչ՝ ի տախտակս քարեղէնս, այլ
՝ի տախտակս սրտի մարմնեղէնս:
գԴ *Ցայս մի այսպիսի ունիմք՝ ի ձեռն քրի- 4
աս ած. *իրր ոչ եմք անձամբ բառական 5
ամք խորհել ինչ իրրև՝ ի մէնջ. այլ բառակա-
նութիւնն մեր յայ է. *որ և բառականս ա- 6
րար զմեզ՝ պաշտօնեայս նորոց կտակարանացն՝
ոչ գրոյ, այլ հոգւոյ. զի գիրն սպանանէ,
այլ հոգին՝ կեցուցանէ: *Զի ե՛թէ պաշտօնն 7
մահու գրով դրոշմեալ՝ ի տախտակսն քարե-
ղէնս՝ եղև փառօք, զի մի՛ կարասցեն հայել
որդիքն Իսրայէլի յերեսան մովսեսի՝ վն փա-

8 առ երեսաց նոր, որ խափանելոցն էր· *ո՛րչափ
և առաւել պաշտօն հոգւոյն եղիցի փառաւո՛ր:
9 *Զի եթէ պաշտօն դատապարտութե՛ն փա-
ռաւո՛ր էր, ո՛րչափ և առաւել պաշտօն արդա-
10 րութե՛ն փառաւո՛ր: *Քանզի ոչ եթէ փառաւորի
փառաւորեա՛լն յայսմ մասին, վի՛ առաւելուե՛
11 փառացն: *Զի եթէ որ խափանելոցն էր՝ այն
փառաւո՛ր էր, ո՛րչափ և առաւել՝ որ կալոցի՛
12 է՝ փառաւո՛ր լիցի: *Եւ արդ՝ զի ունիմք այս-
պիսի յոյս, բազում համարձակութե՛ւ վարեա-
13 ցուք· *և ոչ ոա՛ք մովսէս արկանէր քող՝ ի վե՛ր
երեսաց իւրոց, վի՛ չհայեցուց որդւոցն Իսրա՛ել
14 ՚ի վախճան խափանելոցն: *Ա՛յլ կուրացան
միտք նո՛ր. քանզի մինչև ցայսօր ժամնակի՛
նոյն քող ձգեալ կայ ՚ի վե՛ր ընթերցուածոյ հի՛ն
կտակարանացն. և ոչ վերանայ, զի քրիստո՛ս
15 փոխանելոց է: *Ա՛յլ մինչև ցայսօր՝ յորժամ
ընթեռնուն զմովսէս, նոյն առաջաստ կայ
16 ՚ի վերայ սրտից նոցա: *Ա՛յլ յորժամ դարձ-
ցին առ աէր՝ ապա վերացի՛ առաջաստն:
17 *Զի աէր հոգի՛ն է· ուր հոգի՛ տէառն է,
անդ ազատութի՛ւն է: վ ջ.
18 *Բայց մեր ամենեցուն բացա՛ւ երեսօք
զփառան տեառն իբրև ընդ հայելի տեսանել՝
՚ի նոյն պատկեր նորոգիմք փառաց ՚ի փառս·
որպէս և ՚ի տեառն հոգւոյն:

ԳԼ. Դ.

Վասն այսորիկ ունելմք զպաշտօնս զայս՝ 1
ոպէ և զտաք զողորմութիւն, և ոչ ձանձրա-
նամք. *այլ հրաժարեցաք ի գաղտնեաց ա- 2
մօթոյն. զի մի՛ գնասցուք խորամանկութիւ ,
և մի՛ նենգեսցուք զբանն այլ, այլ յայտնու
ճշմարտութենն ընծայեցուցուք զանձինս մեր
առ ամ միտս մարդկան առաջի այ: *Ա՛պա 3
թէ ւոյե և ս ծածկեալ աւետարանն մեր, ի
մեզ կորուսեալոցն է ծածկեալ. *որոց աճ աշ- 4
խարհիս այսորիկ կուրացոյց զսիրտս անհա-
ւատիցն, զի մի՛ ծագեսցէ ի նոսա լուսաւո-
րութիւն աւետարանի փառացն քրիս. որ է
պատկեր աներեւութիւնն այ: *Զի ոչ եթէ 5
զանձինս քարոզեմք, այլ զՅն քրիս տէր. և
զմեզ ծառայս ձեզ վասն քրիս: *Զի աճ որ 6
ասաց ի խաւարէ լոյս ծագել. որ և ծագե-
ցաւ խակ ի սիրտս մեր ի լուսաւորութիւն
գիտութեան փառացն աստուծոյ ի դէմս
Յն քրիս: *Ունիմք զգանձս 7
զայս յամանս խեցեղէնս. զի առաւելութիւն
զօրութեանն լիցի յաստուծոյ, և ոչ ի մէնջ:
*Ամենայնիւ նեղեալք՝ այլ ոչ նեղեալք. 8
կարօտեալք՝ այլ ոչ տարակուսեալք. *հա- 9
լածեալք՝ այլ ոչ լքեալք. չարչարեալք՝ այլ
ոչ սատակեալք. *յամ ժամ զմահն Յն 10
մեռա մեր կրեմք՝ զի և կեանքն Յն ի մեր-

11 մինա մեր յայտնեսցին : *Քանզի միշտ մեք՝
որ կենդանիքս եմք, ՚ի մահ մատնիմք վասն
յիսի· զի և կեանքն յիսի յայտնի լիցին ՚ի մահ-
12 կանացս մարմնիս մեր : *Ա.յսուհետև մահ
13 ՚ի մեզ զօրանայ, և կեանք ՚ի ձեզ : *Ա.րդ՝
ունիմք զնոյն հոգի հաւատոց· որպէս և գ-
րեալ է. հաւատացի՝ վասն որոյ և խօսեցայ·
և մեք հաւատամք՝ վասն որոյ և խօսիմք խակ:
14 *Զայս գիտեմք՝ եթէ որ յարոյցն զՔրիստոս,
և զմեզ ընդ Քրիստոսի յարուսցէ՝ և յանդիման
15 կացուսցէ ձեզօք հանդերձ. *քանզի ամե-
նայն ինչ վասն ձեր է· զի շնորհքն յաճախե-
ալք ՚ի բազմաց ՚ի գոհութիւնէ առատ՝ ա-
16 ռաւելացին ՚ի փառս աստուծոյ : *Վասն
որոյ և ոչ ձանձրանամք· այլ թէպէտ և ար-
տաքին մարդս մեր ապականի, այլ ներքին
17 մարդն մեր նորոգի օրըստօրէ : *Զի առժա-
մայն յաճախութիւն թեթև նեղութեան մե-
րոյ՝ ՚ի յաւիտենական առաւելութիւն, զգ
18 ածութիւն փառացն գործէ ՚ի մեզ : *Քանզի ոչ գիտեմք զերևելիսս՝ այլ զաներևոյթսն·
զի երեւելիքս առ ժամանակ միայն, և ա-
ներեւոյթքն յաւիտենականք :

ԳԼ· Ե·

1 Քանզի գիտեմք՝ եթէ երկրաւոր տա-
ճար չինուածոյս մերոյ քակտուցի, շինած
յոյժ ունիմք՝ տաճար առանց ձեռագործի, յա-

*Հռոմեական յիրկինս։ *Եւ ընդ այս տատա- 2
կամբ. քանզի պրնակոսթիւն երկնից փափա-
քեմբ զդենուլ. *միայն թէ յորժամ զգեցու- 3
ցուքն՝ ոչ մերկ գտանիցիմք։ *Քանզի որ 4
եմք ընդ յարկաւս ընդ այսմիկ՝ տատակամբ
ծանրացեալք. զի ոչ կամիմք մերկանալ, այլ
զգեցեալ՝ ի վեր այսր զդենուլ. զի ընկղմեսցի մահ-
կանացուս՝ ի կենաց անտի։ *Ա.յլ որ յաջողէն 5
մեզ՝ ի սոյն՝ աստուած է. որ եւս մեզ զառա-
քաւաշխատ հոգւոյն։

*Ա.րդ՝ համարձակիմք յամ ժամ, և գի- 6
տեմք՝ եթէ որչափ յամեմք՝ ի մարմնի տատ՝
ուարտնամբ ի տնէ։ *Զի հաւատով գըն- 7
նամք՝ և ո՛չ կարծեօք։ *Ա.յլ համարձակիմք՝ 8
և առաւել ևս հաճեալ եմք ելանել՝ ի մարմ-
նոյ տատի՝ և մտանել առ տէր։ *Վասն որոյ 9
և տատատանամք. զի եթէ յամիցեմք՝ և եթէ
ելանիցեմք՝ հաճոյ և եթ լինիմք նմա։ *Քանզի 10
ամենեցուն մեզ յանդիման լինել հայտաստի
առնելոյ գոն՝ զի ընկալցի իւրաքանչիւր ի-
րում մարմնով՝ զոր ինչ գործեաց յատակ՝ եթէ
բարի, և եթէ չար։ *Իսկ արդ՝ զահն առն գի- 11
տելով՝ չարն, զմարդկան ինչ միտս հաճեմք.
ակաւն աստակ ոչ յայտնելոյ եմք. բայց ևս
յուսամ և՝ ի ձեր միտս յայտնի լինել։ *Ըստ 12
ոչ եթէ միւսանգամ զանձինս ինչ ընծայեցու-
ցանեմք ձեզ, այլ պատճառս տամք ձեզ պար-
ծանաց վասն մեր. զի ունիցիք առ այնոսիկ՝ որ
առ աչս պարծիցին, և ո՛չ սրտիւք։ *Զի եթէ 13

առանցաք ինչ՝ այն այլ է. և եթէ զդաստա-
14 նամբ՝ այն ձեր է: *Չի սէրն քրիստոսի ստիպէ
զմեզ քննել զայս. զի եթէ մին վախճանակ
եղեւ ամենեցուն մեռաւ, ապա ուրեմն ամենե-
15 քեան մեռեալ էին. *և ի մէկ ամենեցուն մե-
ռաւ, զի որ կենդանիքն իցեն՝ մի՛ անձանց
իցեն կենդանիք, այլ այնմ՝ որ ի վե՛ր նոցայն
16 մեռաւ, և յարեաւ: *Ա՛յսուհետեւ մեք ոչ
զոք ըստ մարմնոյ ճանաչեմք. զի թէպէտ և զքրիստ
ճանաչեալ ըզնա՝ այլ արդ ոչ ևս նոյնպէս զքրիստ
17 *Բայց եթէ ինչ ի քրիստոս նոր արարած իցէ. զի
18 հինն անցաւ, և արդ նոր եղեւ ամէ: *Ա՛յլ ամ
ինչ յայ՝ որ հաշտեցուցին զմեզ ընդ-իւր ի ձեռն
քրիստոսի ևետ մեզ զպաշտօնն հաշտութեան: վ.ջ
19 *Եւ քանզի աճ էր՝ քրիստոս զաշխարհս հաշ-
տեցուցանել ընդ-իւր, և չհամարել նոցա զմեղս
իւրեանց, և եդ ի մեզ զբանն հաշտութեան:
20 *Արդ՝ վասն քրիստոսի պատգամաւորիմք՝ ոպէ և այ
բարեխնամէ մեօք. աղաչեմք վասն քրիստոսի հաշտ-
21 ցարուք ընդ այ: *Զի զայն՝ որ ոչն գիտէր
զմեզ, վասն մեր մեղս արար. զի մեք նմովքն
նորա արդարութիւն այ:

ԳԼ. Զ.

1 Գործակից եմք ձեր՝ և աղաչեմք մի
2 ընդունայն զնորհն այ ընդունել ձեզ: *Զի
ի ժամանակի ընդունելութեան՝ ասէ, լուայ քեզ,
և յաւուր փրկութեան օգնեցի քեզ: Ա՛հա ասէ

ժամանակ ընդունելի. ահա օր փրկութե՛ Մի 3
և մի՛ իւիք տայցէք պատճառս, զի մի՛ արատաւո-
ցի պաշտօնն. *այլ յամի ընծայեցուցէք զան- 4
ձինս ձեր իբրև զպաշտօնեայս ոյ՝ համբերու-
թեամբ բազմաւ՝ ի նեղութիւնս, ի վիշտս, ի
չարչարանս, *ի զանս, ի բանտս, ի խռովու- 5
թիւնս, յաշխատութիւնս, ի հսկմունս, ի պահս,
*ի սրբութե՛, ի գիտութե՛, ի երկայնմտութե՛, ի քաղց- 6
րութե՛, ի Հոգի սո՛ւրբ, ի սէր առանց կեղծաւո-
րութե՛, *ի բանս ճշմարտութե՛, ի զօրութե՛ ոյ. 7
վե՛ն զինուն արդարութե՛՝ որ ընդ աջմէն և ընդ ա-
հեկէն է. *փառաւք և անարդութէ, դուխթէ 8
և պարտաւանօք, իբրև մոլարք՝ և ճշմարիտք.
*իբրև անծանօթք՝ և ծանուցեալք. իբրև 9
մահկանացուք՝ և ահաւասիկ կենդանի եմք.
իբրև խրատեալք՝ և ոչ մահապարտեալք. *իբ- 10
րև տրտմեալք՝ և համառատ ուրախ եմք. իբ-
րև ոչինչ ունելովք՝ և զամս ինչ ունիմք:
*Բերան մեր բացեալ են առ ձե՛զ՝ կորնթա- 11
ցիք. և սիրտ մեր ընդարձակեալ է: *Ոչինչ 12
նեղիք ի մէնջ՝ բայց նեղի՛ ի դուխս ձեր նե-
ղեալք. *արդ՝ զնոյն հատուցումն իբրև ընդ 13
որդեակս ունիմ. ընդարձակեցարուք և դուք,
*և մի՛ լինիք լծակիցք անհաւատից. քանզի 14
ո՞ինչ հաղորդութիւն է արդարութե՛ն ընդ ա-
նօրէնութեան. և կամ ո՞ինչ հաւասարութիւն
է լուսոյ ընդ խաւարի. *և կամ ո՞ինչ միա- 15
բանութիւն է քրիստոսի ընդ բելիարայ. կամ ո՞ինչ

բաժին կայ հաւատացեալին ընդ անհաւատին.
կամ զի՞նչ նմանութիւն է տաճարի այ մեհե-
16 նայ։ *Ապաքէն դուք տաճար այ կենդանւոյ
էք. ոյն և ասաց այծ, թէ բնակեցայց ՚ի նոս,
և գնայից ՚ի նոսա. և եղէց նոցա այծ, և նոքա եղիցին
17 իմ ժողովուրդք։ *Վասն որոյ ելէ՛ք՝ ՚ի միջոյ նոցա
և մեկնեցարո՛ւք, ասէ տէր. և՚ի պիղծս մի՛
18 մերձենայք. *և ես ընկալայց զձեզ. և ես
եղէց ձեզ ՚ի հայր, և դուք եղիջիք ինձ յու-
սեալս և՚ի դստերս, ասէ տէր ամենակալ։

ԳԼ· Է·

1 Իսկ որովհետև զայս աւետիս ունիմք ա-
րիւնք՝ սրբեսցուք զանձինս մեր յամ պղծուէ
մարմնոյ և հոգւոյ, կատարեսցուք զսրբութիւն
2 ահիւն այ։ *Տարայք մեզ՝ ոչ ումեք մե-
ղաք, և ոչ ումեք եղծաք, և ոչ ումեք պրկեցաք։
3 *Ոչ եմէ ՚ի դատապարտութիւն ինչ ասեմ.
քանզի յառաջ իսկ ասացի, եմէ ՚ի սրտի մե-
ռուսմ կայք՝ ՚ի կեալ և ի մեռանել ընդ ձեզ։
4 *Բազում համարձակութիւն է ինձ առ դկ
ձեզ, բազում պարծանք են ինձ վա՛ն ձեր. լի
եմ մխիթարութ. առաւելեալ եմ ուրախութ
5 յամ նեղութիւնս մեր։ *Քանզի յորժամ հա-
սաք մեք ՚ի մակեդոնիա, և ոչ միով իւիք
հանգիստ դուսս մարմնոյ մերոյ, այլ յամէն
նեղեալք՝ քանզի արտաքոյ մարտք՝ և ՚ի ներս
6 քոյ արհաւիրք։ *Այլ որ մխիթարէն զխո-

Նարհա, միխիթարեաց զմեզ մեծ ի գալստեանն
տիտոսի։ *Ոչ միայն ի գալստեան նորա, այլև 7
ի միխիթարութենն՝ որով միխիթարեցաւ նա ի ձեզ,
ի պատմել մեզ զանձուկն ձեր՝ զողբումն ձեր՝
զնախանձն ձեր վասն իմ, մինչ առաւել ուրախ
եղեալ ինձ։ *Զի թէ և տրտմեցուցի զձեզ 8
թղթովն՝ ոչ զղջանամ, թէպէտ և զղջայեալ
էի. քանզի տեսանեմ՝ զի թուղթն այն թէ
և առ ժամանակ մի տրտմեցոյց զձեզ։ *արդ՝ 9
ուրախ եմ, ոչ զի տրտմիցէք՝ այլ զի յաղաշ-
խարութիւն տրտմեցարուք. քանզի տրտմե-
ցայք դուք ըստ աստ։ զի մի՛ ինչ կրիցէք ի
մէնջ։ *Զի որ ըստ այն տրտմութիւն է, ա- 10
պաշխարութիւնն ի փրկութիւն առանց զղջա-
նալոյ գործէ. իսկ աշխարհի տրտմութիւնն՝ մահ
գործէ։ *Այդ նոյն իսկ որ ըստ այն տրտմե- 11
ցարուաքն, որչափ ինչ վասն գործոցս ի ձեզ,
զա՛մ ախորժակ զա՛մ սաստկա՛մ երկիւղ զա՛մ անձ-
ուկ զա՛մ նախանձ զա՛մ վրէժխնդրութիւն.
քանզի յամենայնսւսիկ զանձինս ձեր՝ սրբ-
ելոք լինել յերեսս եղիկ։ *Այսպա ուրեմն՝ թէ և 12
գրեցի ես առ ձեզ, ոչ վասն այնորիկ որ զրկեացն,
և ոչ վասն այնորիկ՝ որ զրկեցաւն. այլ վասն յայտնի
լինելոյ փութմանն ձերոյ որ վասն մերդ՝ առ ձեզ
առաջի աստ։ *Վասն այնորիկ միխիթարեալ եմք 13
ի վերայ միխիթարութեանն մերոյ. առաւել ևս խընդ-
ացեալք ի վերայ ցնծութենն տիտոսի. քանզի հան-
գուցեալ էր հոգի նորա ի միջի ամենեցունց։
*Զի զինչ և պարծեցայ առ նմա վասն ձերդ՝ ոչ 14

ամաչեցի· այլ ոչ զամ ճշմարտութիւն խօսեցաք
ընդ ձեզ, նոյնպէս և պարծանքն մեր առ տի-
15 տոսի ճշմարիտ եղեն։ *Նաև գութք նո՛ր ա-
ռաւել լինի՛ ձեզ·քանզի յիշեցուցանէր մեզ
զամենեցուն զձեր հնազանդութիւն, թէ ո՛ր
16 ահիւ և դողութիւն ընկալարուք զնա։ *Եւ արդ՝
ուրախ եմ· զի յամի համարձակ եմ առ ձեզ

ԳԼ· Ը·

1 Ցուցանեմ ձեզ եղբարք զշնորհն այ՝ որ ԴԲ
տուեալ են եկեղեցեացն մակեդոնացւոց·
2 *զի ի մեծ հանդիսիս նեղութե՛ տառապու-
թիւն լցեալ եղեն նոքա, և ծանր աղքատութիւն
նոցա, առատացեալ է՛ ի մեծութիւն առատութե՛
3 նոցա։ *զի ըստ կարի նոցա վկայեմ, և ա՛ւելի քան
4 զկար· *ինքեանք բաղում աղաչանօք աղա-
չէին զշնորհն, և զհաղորդութիւն պաշտա-
5 մանն, որ՛ ի սրբո՛ն՝ տալ ցմեզ· *Ոչ որչափ
ակն ունէաք, այլ և զանձինս ևս նոքուն, նախ
6 քա՛ն՝ և առա՛ մեզ կամօքն այ· *աղաչել զիս-
տոս՝ զի ո՛ր սկսաւն յառաջագոյն, նոյնպէս և
7 կատարեսցէ՛ ի ձեզ և զայդ ևս շնորհ։ *Այլ
որ՛ յամի առատ էք հաւատո՛վք՝ և բանիւ և
գիտութի՛ւն և ամ փութալ, և որ՛ ի մէնջ՝ ի ձեզ
սէրն է, զի և յայդմ ևս շնորհի առատ լինի-
8 ցիք։ *Ոչ որ՛ հրամանս տալով ասեմ· այլ վասն
այլոց փութոյ, և զի՛ ձերոյ սիրոյ՝ զմտերմու-
9 թիւնդ փորձեմ։ *Քանզի գիտէք զշնորհն

ան մերոյ Յիսուսէ. զի վն ձեր աղքատացաւ՝
որ մեծատունն էր, զի դուք նո՛ր աղքատու-
թեամն մեծասջիք: *Եւ խրատ մի յայսմիկ 10
տամ. զի այն իսկ օգտի ձեզ է. որք ոչ միայն
զառնելն՝ այլ և զկամելն յառաջագոյն սկսայք
՚ի հերուն հեռէ: *Բայց արդ և զառնելն իսկ 11
կատարեցէք. զի ոնպ յօժարութիւնն ՚ի կամաց
է, նոյնպէս և առնելն ըստ զօրին: *Զի եթէ 12
յօժարութիւնն առաջի կայ, ըստ զօրին ըն-
դունելի է՝ և ոչ եթէ ըստ չգօրին: *Զի ոչ ե- 13
թէ այլոց հանգիստ կամիցիմ, և ձեզ նեղու-
թիւն: *Այլ հաւասարութիւն յայժմու ժամա- 14
նակիս, ձեր առաւելութիւնդ ՚ինձ պակա-
սութիւն. զի և ՚ինձ առաւելութիւնն եղիցի ՚ի
ձերում պակասութիւնդ. զի եղիցի հաւասա-
րութիւն՝ ոնպ և գրեալ է. *Թէ որ բազումն առ՝ 15
ոչ առաւելաւ, և որ սակաւն՝ ոչ նուազեցաւ:

ԳԳ *Բայց շնորհք ասդ՝ որ արկ զնոյն փոյթ վե՛ր 16
ձեր ՚ի սիրտ տիտոսի. *զի զաղաչանն ըն- 17
կալաւ՝ և փութացաւ յօժարագոյնս գնա-
գալ առ ձեզ: *Եւ առաքեցաք ընդ նմա 18
զեղբայրն՝ որոյ գովութիւնն յաւետարանի
անդ է ընդ ամ եկեղեցիս: *Եւ ոչ այնչափ 19
միայն, այլ և ձեռնադրեալ յեկեղեցեաց ան-
ան, ընդ ճանապարհ մեր եղև ՚ի շնորհս յայսոսիկ
որ պաշտին ՚ի մէնջ, ՚ի փառս տեն՝ և ՚ի մեր յո-
ժարութիւն: *Բայց զայս խորհեաք իսկ՝ թէ 20
գուցէ արատ ոք լինիցի ՚ի հաւատաւո-
րեալս յայսմիկ՝ որ պաշտեցաւս ՚ի մէնջ: *Քան- 21

զի խորհիմք զբարիս՝ ոչ միայն առաջի ես,
22 այլ և առաջի մարդկան: *Եւ առաքեցեալ
ընդ նմա զեղբայրն միոր՝ զոր ընտրեցեալ ի բա-
ղում իւր բազում անգամ պինդ զտեալ. և
առաւել ևս այժմ պնդագոյն՝ յուսալ միծաս
23 ի ձեզ: *Բայց եթէ վն տխտոսի ինչ բանք
են, իմ հաւասար է՝ և ձեր զործակից. և ե-
թէ եղբարք միոր, առաքեալքն եկեղեցւոյ՝
24 և փառք քնի: *Եւ արդ՝ զհանդէս սիրոյ ձե-
րոյ՝ և զմերոյ պարծանացն վն ձեր, և ի զ-
սա ցուցչիք յանդիման ամ եկեղեցեաց:

Գլ. Թ.

1 Ա՛յլ վն պաշտամանն՝ որ ի սէն է, ա-դ-դ
2 ւելի է ինձ և գրել առ ձեզ: *Զի գիտեմ ըզ
յօժարութիւն ձեր, զոր վն ձեր պարծեցեալ
եմ ի մէջ մակեդոնացւոցն, թէ աքայեցիքն
ի հերուն հետէ պատրաստ են. և ձեր նա-
3 խանձն զբազումս յորդորեաց: *Եւ առաքե-
ցաք զեղբարսն՝ զի մի՛ պարծանքն մեր որ վն
ձեր՝ ընդունայն լինիցին ի մասինդ յայդմիկ.
այլ ոնձ ասէի իսկ, պատրաստացոյնք գտանի-
4 ջիք. *գուցէ յորժամ գայցեն ընդ մեզ. մա-
կեդոնացիքն՝ և գտանիցեն զձեզ անպատ-
րաստս, և ամաչեսցուք մեք. զի մի՛ ասեմ
ցուք՝ թէ դուք, ի մասինդ յայդմիկ պարծա-
5 նաց: *Ա՛րդ՝ կարեւոր համարեցայ աղաչել
զեղբարս, զի յառաջագոյն իսկ եկեսցեն առ

ձեզ, և յառաջապէս պատրաստեցին դէմ առաջապն խոստացեալ օրհնութիւնն ձեր՝ ի պատրաստի ունել. այնպէս իբրև զօրհնութիւն, և մի՛ իբրև դատաստութիւն: *Բանզի 6
որ սերմանէ ճշդելով՝ ճշդելով և հնձեսցէ. և որ սերմանէ առատութ՝ առատութ և հնձեսցէ: *Խրատանչիւր ոք և յօժարեսցի ոք սրտիւ, մի՛ առ հարկի և ստամբեն. քանզի ընդ 7 8
տուրս զուարթատուս սիրէ աստ: *Ս.յլ կարող է աստ զամ չնորհս առատնլոյ՝ ի ձեզ զի յամի յամ ժամ զամ բառականութիւն ընկալեալ՝ առատնլութ յամ գործս բարութ, *ոյզ 9
և գրեալ է. սփռեաց և եա տնանկաց. արդարութիւն նորա մնայ յաւիտեան:

ԴԵ *Ս.յլ այն որ պարգեւէ սերմն սերմանող 10
հանապ՝ և հաց՝ ի կերակուր, պարգեւեսցէ և բազմացուսցէ զսերմանիս ձեր, և աճեցուսցէ զարդիւնս արդարութ ձերոյ: *յամի ամեն 11
ցեալք ամ առատութ՝ որ յօրինէն ամօք գոհութիւն այ: *Զի պաշտօն հարկիս այսորիկ՝ 12
ոչ միայն առ՝ ի լնուլ զպակասութիւն սրբոյն է, այլ և առատնլով բազմօք գոհութիւնս այ. *հանդիսիս պաշտամանս այսորիկ վառաւորել զաստ՝ ի վեր հնազանդութ խոստովանութ ձերոյ յաւետարանն քրիստ. և առատութ հաղորդութն՝ ի նմա՝ և յամենեսին. և նոյ աղօթք վեր ձեր. քանզի անձկացեալ են առ ձեզ վասն առատնլ չնորհացն այ՝ որ՝ ի ձեզ: *Ս.յլ չնորհք 13 14
աստուծոյ՝ ի վեր անպատում պարգեւացն նր:

ԳԼ· Ժ·

1 Այլ ես իսկ պօղոս աղաչեմ զձեզ հե-
զութիքն և հանդարտութիքն քրիստոսի, որ յանդի-
ման ձեզ՝ իբրեւ տառապեալ մի եմ՝ ի միջի
ձերում. բայց ի հեռուստա համարձակիմ առ
2 ձեզ։ *Աղաչեմ, զի մի՛ ի մօտոյ և եթէ հա-
մարձակիցիմ վստահուիլ. կամ համարիցիմ
յանդգնել ի վերայ ոմանց՝ որ կարծեն զմեզ՝ ե-
3 թէ ըստ մարմնոյ գնայցեմք։ *Զի թէպէտ և
մարմնով գնամք՝ այլ ոչ եթէ ըստ մարմնոյ զին-
4 ուորիմք։ *Զի զէն զինուորութեան մերոյ ոչ է
մարմնաւոր, այլ զօրաւոր յԱստուծոյ, առ ի քակելոյ
5 զամուրս, զխորհուրդս քակելմք, *և զամ
բարձրութիւն հպարտացեալ ի վեր ի խոստիւնն
այ. և գերեմք զամ միտս ի հնազանդութիւնն
6 քրիստոսի. *և ի պատրաստի ունիմք խնդրել զվը-
րէժ ամ անհնազանդութեանն՝ յորժամ ձեր ես
հնազանդութիւնդ կատարեսցի։
7 *Ըստ երեսաց դիտեսջիք· եթէ ոք վստահ յանձն իցէ քրիստոսի լինել, զայս
խորհեսցի դարձեալ ի միտս իւր. թէ որպէս
8 քրիստոսի է՝ նոյնպէս և մեք։ *Զի թէ առաւել ես
պարծեցայց մի իշխանութենէս մերոյ՝ զոր եա
մեզ տէր ի շինել՝ և ոչ ի քակել զձեզ, ոչինչ
9 ամաչեցից։ *Զի մի՛ թուեցայց իբրև ահ լինչ
10 արկանել ձեզ թղթովքս։ *Ասացեալ, թուղթքս
ծանուցք են և առաւելք. բայց տեսիլ մարմ-

նոյ ակար՝ և բանն արհամարհեալ . *զայս 11
խորհեցայ այնպիսին, զի արդիւնք եմք բան-
լուք թղթոյդ՝ ի հեռուստա, նոյնպիսիք և՝ ի
մօտոյ արդեամբք: *Բանդի ոչ իշխեմք կըշ- 12
ռել և հաւասարել զանձինս մեր ոմանց, որ
զանձինս իւրեանց ձեզ ընծայեցուցանեն. այլ
անձամբ անձինս՝ զանձինս չափեմն, և՝ ի կըշ-
ռել անձամբ յանձինս՝ ոչ առնուն՝ ի միտ:
*Ա՛յլ մեք ոչ եթէ յանչափս լինչ պարծեցուք. 13
այլ ըստ չափոյ կանոնին, զոր բաժանեաց մեզ
ած չափով՝ հասանել մինչև առ ձեզ: *Իբր 14
ոչ եթէ հասու լինչ չիցեմք՝ ի ձեզ, և ձկտե-
ցուցանեմք զանձինս. քանզի մինչև առ ձեզ
հասաք աւետարանաւն քրիստոսի: *Եւ ոչ յան- 15
չափս լինչ պարծիմք օտար վաստակօք: Բայց
յոյս ունիմք զաճմանն հաւատոյ ձերոյ՝
այդրէն՝ ի ձեզ մեծանալոյ՝ ըստ կանոնիս մե-
ծոյ յաւուրելութիւն. *՝ի վեր ևս քան զձեզ 16
աւետարանել՝ ոչ օտար կանոնաւ՝ ի պատրաս-
տակեան լինչ պարծել: *Զի որ պարծին՝ ՝ի 17
տէր պարծեսցի:

*Զի ոչ եթէ որ զանձն իւր ընծայեցու- 18
ցանէ՝ նա է ընտրեալ. այլ զոր տէրն ընծա-
յեցուցանէ:

ԳԼ. ԺԱ.

Լաւ էր եթէ տանէիք փոքր մի և իմում 1
անզգամութիւն. այլև անուայէ՛ք իսկ: *Նա- 2

խանձեցուցանեմ զձեզ ՚ի նախանձն այլ. զի
խօսեցայց զձեզ առն միւսմ, իբրեւ զկոյս մի
3 սէր յանդիման կայուցանել քրիստոսի։ *Բայց եր-
կնչիմ դուցէ ոմն օձն խաբեաց զեւայ խորա-
մանկութիւնբ իւրով՝ ապականեսցին միտք ձեր
4 ՚ի միամտութենէն՝ որ ՚ի քր։ *Զի եթէ որ
գալոցն էր՝ այլ քր քարոզեսցէ՝ զոր մեք ոչ
քարոզեցաք, կամ ոգի օտար առնուցուք՝
զոր ոչ առէք, կամ աւետարան օտար՝ զոր
5 ոչ ընկալարուք, բարւոք անսայիք նմա։ *Բայց
ես այսպէս համարիմ, թէ ոչի՛նչ խիք պա-
6 կաս էիմ քան զլաւ առաքեալսն։ *Թէպէտ
և տգէտ ես էիմ բանիւ, այլ ոչ եղէ գի-
տութիւն. սակայն յամի յայտնեցաք զանձինս
7 ամենեսեան առ ձեզ։ *Եւ եթէ զեա՞ն էնչ
գործեցի՝ զի զանձն խոնարհեցուցի. և այն՝
զի գուք բարձրասջիք. զի ձրի զաւետարանն
8 այլ աւետարանեցի ձեզ։ *Զայլ եկեղեցիս կո-
ղոպտեցի առեալ թոշակ ՚ի ձեր սպասաւո-
9 րութիւն։ *Եւ յորժամ եկի առ ձեզ. թէ-
պէտ և պակասեայ էնչ, ոչ զոք ՚ի ձէնջ ձանձ-
րացուցի, զի զպակասութիւնն իմ լցին եղ-
բարքն եկեալք ՚ի մակեդոնացւոց, և յամի ա-
ռանց ծանրանալոյ ձեզ զանձն իմ պահեցի՝ և
10 պահեցից։ *Ճանզի գոյ ճշմարտութիւնն
քրիստոսի։

Զի պարծանքս այս ոչ արգելցին յինէն ԲԹ
11 ՚ի կողմանս աքայեցւոց։ *Ընդէ՞ր, իբրու թէ
12 ոչ սիրեցից զձեզ. զայն ած գիտէ. *զոր առ-

նեմն՝ և արարից. զի հասից զպատճառս այնոցիկ՝ որ զպատճառան կամիցին. զի որով պարծիցիմն, և նոքա իրրև զմեզ գտանիցին։
*Չի այնպիսիքն սուտ առաքեալք, մշակք 13
նենգաւորք, կերպարանին 'ի կերպարանս առաքելոց քրիստոսի։ *Եւ չեն ինչ զարմանք. քան- 14
զի և ինքն սատանայ կերպարանի 'ի հրեշտակ լուսոյ։ *Եւ ոչի՛նչ է մեծ՝ թէ և պաշտօնեայք 15
նորա կերպարանին իրրև պաշտօնեայք արդարութե. որոց կատարածն եղիցի ըստ գործոց իւրեանց։ *Դարձեալ ասեմ. մի՛ ոք 16
համարեսցի զիս անզգամ. ապա թէ ոչ՝ զոնե իրրև զանզգամ ընկալարուք զիս. զի և ես փոքր մի ինչ պարծեցայց։ *Եւ զոր խօսիմն՝ 17
ոչ եթէ ըստ Տեառն խօսիմ, այլ իրրև անզգամութ՝ ըստ կարի ի սմդ պարծանաց։ *Եւ քանզի 18
բազումք պարծին ըստ մարմնոյ՝ և ես պարծեցայց։ *Ամաչեալ ինն անօրէնքդ անմտացն 19
ձերոյդ իմաստութիք։ *Տանդէն անօրէնք, եւ 20
թէ ոք խաբէ զձեզ, եթէ ոք ծառայեցուցանէ, եթէ ոք ուտէ զձեր, եթէ ոք առնու ինչ, եւ թէ ոք հպարտանայ, եթէ ոք զձեզ յանդիմանն հարկանէ։ *Ըստ անարգանացդ ասեմ, 21
իրրև թէ մեք տկարացա՛ք արդեօք. յորինչ ոք համարձակիցի, անզգամութիք ասեմ, համարձակիմիմ և ես։ *Եբրայեցի՞ք իցեն, 22
և ես. իսրայէլացի՞ք իցեն, և ես. զաւակ արբրահամո՞ւ իցեն, և ես. *պաշտօնեա՞յք քրիստոսի իցեն, յանդգնապոյս ասացից՝ թէ առաւել 23

*եւս. եւ եթէ վաստակօք՝ առաւել, եթէ
պանիւք՝ եւս առաւել. եթէ բանիւ՝ աւելի
քան զնա, եթէ մահաւամբք՝ բազում անգամ.
24 *՚ի հրէից հնգից՝ քառասուն մինուլ պակաս
25 արկի. *երիցս ձաղկեցայ. միանգամ քարկոծ եղէ. երիցս նաւակոծ եղէ. գիշեր եւ ցերեկ
26 գիշեր յանդունդս ատաւապեցայ. *՚ի ճանապարհս բազում անգամ. վիշտս ՚ի գետոց,
վիշտս յաւազակաց, վիշտս յազգէ, վիշտս ՚ի հեթանոսաց, վիշտս ՚ի քաղաքի, վիշտս յանապատի, վիշտս ՚ի ծովու, վիշտս ՚ի ստուա
27 ղրաց: *՚ի վշան՝ եւ ՚ի վաստակս. ՚ի տքնութիւն բազում անգամ, ՚ի քաղց եւ ՚ի ծարաւ. ՚ի պահս բազում անգամ. ՚ի ցուրտ եւ
28 մերկութիւն: *Թող զայլ նեղութիւնան. եւ զի հանապազաղ խուժանն ՚ի վերայ իմ կուտէր՝ եւ
29 հոգ ամենայն եկեղեցեացն: *Ո՞ հիւանդանայ՝ եւ ոչ ես հիւանդանամ. ո՞ գայթակղի՝ եւ ոչ ես
տապանամ: ԲՋ

30 *Եթէ պարծել ինչ պա՛տ ինչ է, զտկարութիւնն պարծեցայց: *Աստուած եւ հայր տն
31 մերոյ յիսուսի քրիստոսի՝ որ է օրհնեալ յաւիտեան, գի ոչ սուտ: *՚ի դամասկոս աղգապետն արետայ արքայի պահէր զքաղաքն դամասկացւոց ունել զիս. *եւ ընդ պատուհանն
33 զամբիւռով կախեցայ ընդ պարիսպն, եւ վազեալ ՚ի ձեռաց նորա:

ԳԼ. ԺԲ.

Արդ՝ պարծել ինչ պարտ էցէ. այլ օգ- 1
նէ ինչ ոչ: Բայց եկից ՚ի տեսիլս և ՚ի յայտ-
նութիւնս տեառն: *Գիտեմ այր մի ՚ի քո յառաջ 2
քան զչորեքտասան ամ, եթէ մարմնով ոչ գի-
տեմ, և եթէ առանց մարմնոյ՝ ոչ գիտեմ, աստ
գիտէ. յափշտակեալ զայնպիսին մինչև յեր-
րորդ երկինս: *Եւ գիտեմ զայնպիսի այր. 3
եթէ մարմնով՝ և եթէ առանց մարմնոյ՝ ոչ գի-
տեմ. աստ գիտէ, *զի յափշտակեցաւ ՚ի դր- 4
բախան. և լուաւ բանս անճառս, զոր ոչ է
պարտ մարդոյ խօսել: *Վասն այնպիսւոյն պար- 5
ծեցայց. այլ վասն անձին ինչ ոչ պարծեցայց,
բայց եթէ ՚ի տկարութիւնս: *Զի եթէ և կա- 6
միցիմ պարծել՝ ոչ եղէց անզգամ, քանզի
ճշմարտութիւն ասեմ. այլ անխայտեմ, զգուշ ոք
համարիցի ինչ յիս առնել՝ քան զոր տեսա-
նիցէ յիս՝ կամ լսիցէ յինէն: *Եւ զի մի՛ առա- 7
ւելութեամբ յայտնութեանցն հատարտացայց,
տուաւ ինձ խայթ մարմնոյ հրեշտակ սատանայ՝
կտիճել զիս. զի մի՛ հպարտացայց: *Եւ վասն 8
այնորիկ երիցս անգամ աղաչեցի զտէր՝ զի՛ ՚ի
բաց արասցէ յինէն. *և ասէ ցիս. շա՛տ են 9
քեզ շնորհք իմ, զի զօրութիւն իմ ՚ի տկա-
րութեն կատարի. և արդ՝ լաւ ևս լիցի ինձ
պարծել ՚ի տկարութիւնս, զի բնակեսցէ յիս
զօրութիւնն քրիստոսի:

10 *Վ՚ր որոյ հաճեալ եմ ընդ ակատութիւնս, գԴ
ընդ թշնամանս, ընդ վիշտս, ընդ հալածանս,
և ընդ նեղութիւնս վասն քրիստոսի. զի յորժամ տկա-
11 րանամ, յայնժամ զօրանամ: *Եղէ անզգամ,
քանզի դուք ստիպեցիք զիս. զի ինձ պարտ
էր ի ձէնջ վկայութիւն առնուլ՝ թէ ոչինչ
պակաս գտայ քան զլուռ առաքեալսն. զի
12 թէպէտ և ես ոչինչ եմ. *սակայն նշանք ա-
ռաքելոյ գործեցան ի ձեզ՝ ամ համբերութ,
13 նշանօք և արուեստիւք՝ և զօրութիւնք: *Ե-
արդ զի՞նչ էր, որով պակաս գտայք քան
զայլ եկեղեցիս. բայց եթէ ինքն ես ձեզ
ոչ ձանձրացուցի. շնորհեցէ՛ք ինձ զիւսագ-
14 զայդ: *Ահաւասիկ այս երիցս անգամ պատ-
րաստեալ եմ գալ առ ձեզ. և ձեզ բեռն ինչ
ոչ եղէց. զի ոչ խնդրեմ ինչ զձեր՝ այլ զձեզ.
քանզի ոչ պարտին որդիքն հարց դանձել՝ այլ
15 հարքն որդւոց: *Բայց ես մեծապէս ծա-
խեցայց, և ծախեցայց վասն անձանց ձերոց. զի
թէպէտ և յառատս սիրոյն զձեզ առատս սի-
16 րեցեմ: *Ա՚յլ դիցէք եւս ոչ ինչ ծանրացայ ձեզ.
այլ քանզի խորամանկ էի, խելօք կալայ զձեզ:
17 *Միթէ որով առաքեցին առ ձեզ՝ նովքօք
18 ինչ ագահեցի՞ ի ձէնջ: *Աղաչեցի զտիտոս՝
և առաքեցի ընդ նմա զեղբայրն, միթէ ա-
գահաց ինչ զձեր տիտոս. ո՞չ նոյնի ոգւով
գնացաք. ո՞չ նոյնիւն շաւղօք չրջեցաք:
19 *Դարձեալ համարիցիք՝ եթէ յաղագ անձ- գՀ
նիւրալ ինչ ձեզ ազերսիցո՞ւմք. առաջի աստ՚ւծոյ ի քրի-

խօսիմք, զի ամ ինչ սիրելիք վն ձերոյ չինու-
թեան է: *Ա.յլ երկնչիմ, գուցէ եկեալ՝ ոչ ում 20
ես կամիմն գտանիցեմ զձեզ. և ես գտանի-
ցիմ ձեզ՝ ում և դուք ոչ կամիցիք. գուցէ
գարձեալ՝ հեռ, նախանձ, սրտմտութիւնք,
դրդռութիւնք, չարախօսութիւնք, քսու-
թիւնք, հպարտութիւնք, ամբարտաւանու-
թիւնք, խռովութիւնք: *Գուցէ գարձեալ 21
յորժամ գայցեմ՝ նկուն ինչ առնիցէ զիս ած
իմ առ ձեզ. և սուգ առնուցում վասն բազ-
մաց յառաջագոյն մեղուցելոց, և ոչ ապաշ-
խարելոց՝ ի վերայ պղծութեան և պոռնկու-
թեան և դիջութեան՝ զոր գործեցին:

ԳԼ. ԺԳ.

Ա.յս երկոցս անգամ գամ առ ձեզ. զի ի 1
բերանոյ երկուց և երից վկայից հաստատեսցի
ամ բան: *Յառաջ ասացի և գարձեալ կանխ- 2
խառ ասեմ յանդիման երկոցս անգամ. և
այժմ ի բացուստ գրեմ յառաջագոյն յանցու-
ցելոցն՝ և այլոցն ամենեցուն. զի եթէ եկից
գարձեալ՝ ոչ խնայեցից: *Եթէ գիտո՞ւք ինչ 3
խնդրէք զքն, որ ինեւս ընդ ձեզ խօսի.
որ հզօրացեալն է ի ձեզ, և ոչ տկարացեալ:
*Զի թէպէտ և խաչեցաւ ի մերմէ տկարու- 4
թենէ, այլ կենդանի է զօրութեն այ. և մեք
թէպէտ և տկարանայցեմք վն նր, այլ կենդա-
նի լեցուք ընդ նմա զօրութեն այ:

5 *Փորձեցէք զանձինս ձեր, եթէ կայք ՚ի դ
նոյն հաւատս. քննեցէք զանձինս, եթէ ոչ
գիտէք զանձինս՝ զի քո յիս ՚ի ձեզ է· բայց
6 եթէ անպիտան ինչ իցէք: *Ա.յլ ակն ու-
նիմ թէ գիտիցէք· զի մեք ոչ եմք անպի-
7 տանք: *Ա.յլ խնդրեմք յայ՝ զի մի՛ ինչ արաս-
ցէ ձեզ չար· ոչ զի մեք ընտիրք երեւեսցուք,
այլ զի դուք զբարիս գործիցէք՝ և մեք ան-
8 պիտանք իցեմք: *Զի ոչ կարեմք ինչ հակա-
ռակ կալ ճշմարտութեան· այլ վերակացու եմք
9 ճշմարտութեան: *Ուրախ եմք՝ յորժամ մեք տը-
կարանայիցեմք՝ և դուք զօրաւոր իցէք· զդո-
յսկ և աղօթս առնեմք զձեր հաստատութիւ-
10 նըդ: *Վ՚ն այնորիկ գայս ՚ի հեռուստ գրեմ·
զի մի՛ յորժամ եկեալ՝ ստստկութիւն վարեցայց՝
ըստ իշխանութեա, զոր տուեալ ինձ տէր ՚ի շինել՝ և
11 ոչ ՚ի քակել: *Ա.յսուհետեւ ե՛զբարք, ողջ
լերուք՝ հաստատուն կացէք՝ միմիթարեցա-
րուք՝ միաբան լերուք՝ խաղաղութիւն արա-
րէք· և աստուած խաղաղութեան և սիրոյ՝
12 եղիցի ընդ ձեզ: *Ողջո՛յն տուք միմեանց ՚ի
համբոյր սրբութեա· ողջոյն տան ձեզ ստբք
13 ամենայն: *Շնորհք տեառն մերոյ յիսուսի
քրիստոսի, և սէրն աստուծոյ, և հաղորդու-
թիւն հոգւոյն սրբոյ ընդ ձեզ ամենեսեան,
ամէն:

Ա.ս հրամայեալ էրիտրէ՝ գրեցա՛ ՚ի փիլիպէից,
՚ի յետս պիտոսի և ղուկայ:

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
Ս. ԳՍՊՍՏՍՅԻՍՆ

ԳԼ. Ա.

ԴԴ ՊՕՂՈՍ առաքեալ ոչ ի մարդկանէ և 1
ոչ ի ձեռն մարդոյ, այլ ի ձեռն Յիսուսի
Քրիստոսի և Աստուծոյ Հօր՝ որ յարոյց զնա ի մեռելոց. *և 2
որ ընդ իս են եղբարք ամենեքեան, եկեղեց-
ւացդ գաղատացւոց: *Շնորհք ընդ ձեզ և 3
խաղաղութիւն յայ ի Հօրէ և ի Տեառնէ մերմէ
Յիսուսէ Քրիստոսէ. *որ ետ զանձն իւր վասն մերոց 4
մերոց, զի փրկեսցէ զմեզ ի յաշխարհէ չարէ՝
ըստ կամացն Աստուծոյ և Հօր մերոյ. *որում փառք 5
յաւիտեանս յաւիտենից՝ ամէն: *Զարմանամ՝ 6
զի այդպէս վաղվաղակի փոփոխիք յայնմանէ
որ կոչեացն զձեզ ի շնորհսն քրիստոսի՝ յայլ աւե-
տարան. *որ ոչ է այլ. բայց եթէ իցեն ո- 7
մանք որ խռովեցուցանիցեն զձեզ, և կամիս-
ցին շրջել զաւետարանն քրիստոսի: *Ապա թէ մեք, 8
կամ հրեշտակ յերկնից աւետարանեսցէ ձեզ

աւելի քան զոր աւետարանեցաքն ձեզ, նզո-
9 վեալ լիցի։ *Որպէս յառաջագոյնն ասացաք՝
և արդ դարձեալ ասեմ, եթէ ոք աւետարա-
նեսցէ ձեզ աւելի քան զոր առիքն, նզովեալ
10 լիցի։ *Արդ՝ մարդկա՞ն հաճոյ լինիցիմ, թէ
աստուծոյ. կամ խնդրեցեմ մարդկա՞ն հաճոյ
լինել, եթէ առկաւին մարդկան հաճոյ լի-
նէի, ապա քրիստոսի ծառայ ոչ էի։
11 *Յուզանեմ ձեզ եղբարք զաւետարանն, ~~ դ.ջ ~~
որ աւետարանեցաւ յինէն. զի ոչ է ըստ մար-
12 դոյ. *քանզի և ոչ ես ի մարդոյ առի, և ոչ
ուսայ յոմանէ. այլ ի յայտնութենէն յիսուսէ։
13 *Քանզի լուեալ իսկ էք ձեր զիմ դնացեն, որ
երբեմն ի հրէութեան անդ. զի այնչափ հա-
լածէի զեկեղեցին այլ, և աւար հարկանէի զնա։
14 *Եւ յառաջադէմ էի ի հրէութեանն՝ քան
զբազումս համաակեցս իմ, որ յազգին իմում
էին. առաւել նախանձախնդիր էի իմոյ հայ-
15 րենի աւանդութեանցն։ *Այլ յորժամ կա-
մեցաւ նա՝ որ ընտրեաց զիս յորովայնէ մօր իմոյ,
16 և կոչեաց ի ձեռն շնորհացն իւրոց, *յայտնել
զորդին իւր ինձ զի աւետարանեցից զնա ի
հեթանոսս. անդէն վաղվաղակի ոչ ընդ
17 ցուցի մարմնոյ և արեան. *և ոչ եկի յԵրու-
սաղէմ, առ որ յառաջագոյն քան զիս առաքեալքն էին.
այլ չոգայ յարաբիա, և դարձեալ դարձայ ի
18 դամասկոս։ *Ապա յետ երից ամաց եկի յԵրու-
սաղէմ տեսանել զպետրոս. և եղէ առ նմա աւուրս
19 հնգետասան։ *Զայլ ոք յառաքելոցն անտի ոչ

տեսի, բայց միայն դյակոբոս զեղբայրն ան։
Ա.յլ զոր դրեմն առ ձեզ, ահաւասիկ առաջի 20
այ՝ զի ոչ սուրմ։ *Ա.պա եկին ի կոզմանս ա- 21
սորոց և կիլիկեցւոց։ *Եւ յանծանօթս էի 22
երեսօք եկեղեցեացն՝ որ ի Քրիստոս ան-
ատի էին ի.քն։ *Բայց զի լսելով լուեալ 23
էր, թէ որ հալածէրն զմեզ յայնժամ, ա՛ր-
աւետարանէ զհաւատոն՝ զոր երբեմն խոս-
տէր. *և վասաւոր առնէին ինեւ զնձ։ 24

ԳԼ. Բ.

ԵԿ Ա.պա յետ ամաց չորեքտասանից միւս- 1
անգամ ելի յԵ.ես ընդ բառնաբայ. առեալ
ընդ ես և զտիտոս։ *Եւ ելի ըստ յայտնուեն. 2
և ղգայուցի նց զաւետարանն՝ զոր քարոզէի
ի հեթանոս, առանձինն այնոցիկ՝ որ կարծ-
եալքն էին, գուցէ ընդունայն ինչ ընթացեալ
իցեմ, կամ ընթանայցեմ։ *Ա.յլև ոչ տիտոս՝ 3
որ ընդ ես ի հեթանոսաց էր, բռնադատեցաւ
թլփատիլ. *այլ վն սպրդողաց առաւ ղոր բարին, 4
որք սպրդեցին մտանել զխոյզ զազատութիւնն
մեր՝ զոր ունիմք ի.քն յս. զի զմեզ ծառայ-
ցուսցեն։ *Որոց և ոչ առ ժամանակ մի անա- 5
ցաք հնազանդութեն. զի ճշմարտութիւն ա-
ւետարանին հաստատեսցի առ ձեզ։ *Բայց 6
զկարծելոցն եթէ իցեն ինչ, որպիսի ոք եր-
բեմն էին, չէ՛ ինչ ինձ վտէ. քանզի առ ան-
մարդկան ոչ առնու. զի ինձ կարծեալքն այն-

7 պիտի ինչ *չ զգացուցին: *Ա.յլ ընտրին հա-
կառակին՝ իբրև առին թէ հաւատացեալ է
8 ինձ աւետարանն անթլխատութեան պետրո-
սի՝ ի թլխատութեան. *զի որ յաջողեացն պետ-
րոսի յառաքելութիւն թլխատութեան, յաջո-
9 ղեաց և ինձ՝ ի հեթանոս. *իբրև գիտացին
զշնորհսն որ տուեալ էին ինձ, յակովբոս՝ և
կեփաս՝ և յովհաննէս, որ կարծեալք սիւնքն
էին, ձեռն եռուն հաւանութիւն ինձ և բառ-
նաբայ. զի մեք՝ ի հեթանոս, և նո՛ք՝ ի թլխա-
10 տութիւն, *բայց միայն զի զաղքատսն յիշեա-
ցաք. զոր և ես վաղագոյն ջանայ առնել:
11 *Ա.յլ յորժամ եկն կեփաս յանտիոք, ընդ- ե. դ.
դէմ դարձայ նմա. քանզի գոյ իբրև ստգաեալ
12 իմն էր: *Քանզի մինչչև եկեալ էին ոմանք
առ՝ ի յակովբոյ, ընդ հեթանոս ուտէր ան-
խտիր. իսկ իբրև եկին, զատանէր և սրոյէր
զանձն, երկուցեալ յայնոցանէ՝ որ՝ ի թլխատու-
13 թեան էին: *Եւ կեղծաւորեցան ընդ նմա և
այլ հրեայքն. մինչև բառնաբաս անգամ խա-
14 նարհեցաւ՝ ի նոյ կեղծաւորութիւնն: *Ա.յլ
իբրև առին թէ ոչ ուղիղ գնան՝ ի ճշմարտու-
թիւն աւետարանին, ասեմ կեփասի առաջի
ամենեսեան, եթէ դու որ հրեայդ ես՝ հեթանո-
սարար՝ և ոչ հրեաբար կեաս, դիա՞րդ ստիպես
15 հեթանոսաց լինել հրեայսն: *Զի մեք բուն
հրեայք եմք, և ոչ՝ ի հեթանոսաց մեղաւորք:
16 *Զայս գիտեմք՝ եթէ ոչ արդարանայ մարդ
՝ի գործոց օրինացս, եթէ ոչ՝ ի հաւատոյն Յի-

քին. և մեք ի քո յո հաւատացաք, զի ար-
դարացուք ի հաւատոյն քին, և ոչ ի գոր-
ծոց օրինացն. զի ի գործոց օրինացն ոչ ար-
դարացի ամենայն մարմին: *Խակ եթէ մինչ 17
խնդրելովք արդարանալ ի քն, և գտանի-
ցեմք մեզաւորք. ապա ուրեմն՝ քն մեղաց
պաշտօնեայ եղիւ. քաւ լիցի: *Զի եթէ զոր 18
քակեցին՝ զնոյն միւսանգամ շինեցից. ապա
յանցաւոր զանձն իմ ես լինել երեւեցուցա-
նեմ: *Զի ես օրինօք, օրինացն մեռայ, զի 19
աստուծոյ կեցից, և ընդ քրիստոսի ի խաչ
եղից: *Եւ կենդանի եմ այսուհետեւ, ոչ ես՝ 20
այլ կենդանի է յիս քրիստոս:

Ա.յլ որ այժմ կեամ մարմնով, հաւա-
տով՝ որդւոյն աց կեամ. որ սիրեաց զիս,
և մատնեաց զանձն վէր իմ: *Եւ ես ոչ անար- 21
գեմ զշնորհսն աց. զի եթէ յօրինաց անտի
էր արդարութիւն, ապա քն զուր մեռաւ:

ԳԼ. Գ.

Ո՛ անմիտ գաղատացիք, ո՞ նախանձ ա- 1
րար զձեզ (ոչ հնազանդել ճշմարտու՛ե). որոց
դրեթէ առաջի աչաց քն յն դրեցաւ ի խաչ
եղեալ: *Զայս միայն կամիմ ուսանել ի ձէնջ. 2
զի ի գործոց օրինացն զՀոգին ընկալարուք՝ եթէ
ի լսոյ հաւատոյ: *Ա.յչափ անմիտ էք. սկ- 3
սեալ հոգւով՝ և արդ մարմնով վախճանիք:
*Եւ այնչափ տոգք անցին ընդ ձեզ զուր՝ ե- 4

5 թէ կայ զուր: *Իսկ արդ՝ որ բաշխեաց ՚ի
ձեզ զՀոգին՝ և յաղեաց ՚ի ձեզ զզօրութիւնս.
՚ի գործոց օրինացն է՝ եթէ ՚ի լուոյ հաւատոց:
6 *Ոյպ աբրահամ հաւատաց յամ՝ և համարե-
7 ցաւ նմա յարդարութիւն: *Գիտէջ՞ք արդ-
եօք. զի որք ՚ի հաւատոց անտի են, նոքա են
8 որդիք աբրահամու: *Ցառաջագոյն դիտեր
զկր, եթէ ՚ի հաւատոց անտի արդարացու-
ցանէ ամ զհեթանոսս, յառաջագոյն խոստա-
ցաւ աբրահամու, թէ ՚ի քեզ օրհնեսցին ամ
9 ազգք: *Ա.յսուհետեւ որք ՚ի հաւատոց ան-
տի են՝ օրհնին ընդ հաւատացեալն աբրահա-
10 մու: *Զի որ միանգամ ՚ի գործոց օրինացն
են, ընդ անիծս են. քանզի գրեալ է. թէ
անիծեալ ամ մարդ՝ որ ոչ կացցէ յամ գրեալսն
11 ՚ի գիրս օրինացդ՝ առնել զնոսա: *Զի օրինօքն
ոչ ոք արդարանայ առաջի ամ, այն յայտ իսկ
է. զի արդարն՝ ասէ, ՚ի հաւատոց կեցցէ: զջ
12 *Բայց օրէնքն չե՛ն ՚ի հաւատոց, այլ որ
13 արասցէ զսոյն՝ կեցցէ ՚ի նոսին: *Քն գնեաց
զմեզ յանիծից օրինացն, եղեալ վա՛մեր անէծք.
զի գրեալ է, թէ անիծեալ ամ, որ կախեալ
14 կացցէ զփայտէ. *զի ՚ի հեթանոսս օրհնու-
թիւնն աբրահամու եղիցի ՚ի քն յն. զի մեք
զսուտխս հոգւոյն ընդ առցուք հաւատով:
15 *Ըստ մարդկութեանն ասեմ, ե՛զբարք. ապա-
քէն զմարդկան հաստատեալ կտակ ոչ ոք
կարէ անարգել. և ոչ այլ հրամանս ՚ի վե՛ր այնր
16 տալ: *Իսկ աբրահամու խոստացան աւե-

տէքն, և զաւակի նէ. և ոչ ասէ զաւակաց՝
իբրև զբազմաց, այլ իբրև զմիոյ, թէ՝ և զա-
ւակի քումմ, որ է քոյ: *Բայց զայս ասեմ, 17
զկտակն յառաջագոյն հաստատեալ յԱ-
ստուծոյ՝ օրէնքն որ յետ չորեքհարիւր և երեսուն ամի
եղեան, ոչ կարեն խափանել առ՝ի խոտեանելոյ
զաւետիսն: *Եթէ յօրինաց անտի է ժառան- 18
գութիւնն, ապա ոչ ևս յաւետեացն. բայց
աբրահամու աւետիս շնորհեաց Ած: *Իսկ 19
ընդէ՞նչ եղեն օրէնք. յանցաւածոց վէն յաւելան,
մինչև եկեսցէ զաւակն, որում խոստացեալն
էր՝ կարգեալ հրեշտակօք՝ի ձեռն միջնորդի:
*Իսկ միջնորդ միոյ ուրուք ոչ է՝ բայց Ած 20
մի է: *Իսկ արդ՝ օրէնքն հակառակ ի՞նչ ի- 21
ցեն աւետեացն Ած. քա՛ւ լիցի. զի եթէ
տուեալ էին օրէնքն՝ որ կարող էին կեն-
դանի առնել, ապա հաստատ յօրինաց անտի
էր արդարութիւն: *Այլ փակեցին գիրք 22
զամենեսեան ընդ մեղս, զի աւետիքն՝ի հա-
ւատոց անտի յոյն քրիստոս տացին հաւատացելոցն:
*Մինչև հաւատքն եկեալ էին՝ ընդ օրի- 23
նօքն վակեալ պահէաք՝ի հանդերձեալ հա-
ւատսն, որ յայտնելոց էին՝ի մեզ: *Այսպա օ- 24
րէնքն դաստիարակ եղեն մեզ՝ի քոյ յն, զի
՝ի հաւատոյն արդարասցուք: *Այլ իբրև 25
եկին հաւատքն, ոչ ևս ընդ դաստիարակա-
եմք: *Բանզի ամենեքեան որդիք Ած էք հա- 26
ւատովք՝ի յն քն: *Որք միանգամ՝ի քն մկ- 27
րըտեցարուք, զքն զգեցեալ էք. չիք արու,

28 *ոչ հրէի՝ և ոչ հեթանոսի, ոչ ծառայի՝ և ոչ
ազատի. ոչ արուի՝ և ոչ իգի. զի ամենեքեան
29 դուք մի էք ՚ի քրիստոս: *Ապա եթէ դուք քրիստոսի
էք, ուրեմն աբրահամու զաւակ էք՝ ըստ
աւետեացն ժառանգք:

ԳԼ. Դ.

1 Զայս ասեմ. ցորքան ժամանակս ժա- կ զ
ռանգն տղայ է՝ չէ ինչ առաւել քան զծա-
2 ռայն. թէպէտ և տէր իսկ ամենայնի է, այլ ընդ
հաղարտարեսոքք է, և ընդ դաւառապետսք՝
3 մինչև ՚ի ժամանակակէտ հօրն: *Նոյնպէս և մեք
մինչ տղայքն էաք՝ ընդ տարերսք աշխարհիս
4 ՚ի ծառայութեան կայաք: *Այլ երբեմն եկն լրումն
ժամանակին, առաքեաց աստ զորդին իւր՝ որ
5 եղև ՚ի կնոջէ, և եմուտ ընդ օրինօք. *զի զնո՛ա
որ ընդ օրինօքն էին, գնեասցէ. զի մեք զոր-
6 դեգրութիւն ընկալցուք: *Եւ զի էք դուք
որդիք, առաքեաց աստ զՀոգի որդւոյն իւրոյ
7 ՚ի սիրտս մեր՝ որ աղաղակէ աբբա՝ հայր: *Այ-
սուհետև չես ծառայ, այլ որդի. եթէ որդի՝ և
8 ժառանգ ասի: *Այլ յայնժամ մինչ ոչն գիտէիք
զաստ՝ ծառայէիք այնոցիկ՝ որ ոչն էին ՚ի բնէ
9 աստ: *Այժմիկ ծանեաք զաստ, մանաւանդ
թէ ծանուցայք իսկ յաստ, զիա՞րդ դառնայք միւ-
սանգամ անդրէն ՚ի տարերսն՝ ՚ի տկարս և
յաղքատս, որոց միւսանգամ զանձինս ծառա-
10 յեցուցանել կամիք: *Զաւուրս խարիք՝ և զա-

միսս՝ և ժամանակս՝ և զտարիս։ *Երկնչիմ 11
՚ի ձէնջ, զուցէ թէ ՚ի զուր ինչ վաստակեցի ՚ի
ձեզ։ *Եղերութիւք երբեմն զիս, քանզի և ես իբրև 12
զձեզդ եմ։ Ե՛ղբայր՝ աղաչեմ զձեզ, չինք ինչ
ձեր մեղուցեալ առիս։ *Գիտէք դուք՝ զի 13
տկարութիւք մարմնոյ աւետարանեցի ձեզ զա-
ռաջինն. և զխորձանան որ ՚ի մարմնի իմում
էին, *ոչ անարգեցիք՝ և ոչ անդոանեցիք. այլ 14
իբրև զհրեշտակ այ ընկալայք զիս՝ իբրև զքո յն։
*Ուր արդ ո՞ւր է երանութիւնն ձեր, վկայեմ 15
ձեզ՝ եթէ հնար ինչ էր՝ զաչս ձեր հանէիք և
տայիք ինձ։ *Ա՞րդ՝ զի՞ թշնամի իմն եղէ ձեզ, 16
զի զառոյդն խօսեցայ։ *Ա՛յլ նախանձեցուցանեն 17
զձեզ ոչ ՚ի բարի. և արդելուլ կամին զձեզ՝ զի
նո՛ նախանձաւորք լինիցիք։ *Բայց լաւ է նա- 18
խանձաւոր լինել ՚ի բարիս յամէ ժամ, և ոչ մի-
այն յորժամ ՚ի ձերում միջի իցեմ։

27 *Ո՛րդեակք իմ, զորս դարձեալ վերստին 19
երկնեմ, մինչև նկարեսցի քո՛ ՚ի ձեզ։ *Կա- 20
մէի այժմ դալ առ ձեզ՝ և փոխել զբարբառ
իմ. զի տարակուսեալ եմ ես վմ ձեր։ *Ա՛սէ՛ք 21
ինչ ինձ՝ որ ընդ օրինօքն կամիք լինել, չէի՞
ընթերցեալ ձեր զօրէնս։ *Զի գրեալ է՝ թէ 22
աբրահամու երկու որդիք էին, մի յաղախնոյ
անտի, և մի յազատէն։ *Ա՛յլ որ յաղախնոյն 23
էր՝ ըստ մարմնոյ ծնեալ էր, և որ յազատէն՝
ըստ աւետեաց. որ է առակ օրինակի։ *Զի 24
այս ինքն են երկու կտակարանք, մի ՚ի լերանէ
սինայ ՚ի ծառայութիւն ծնեալ՝ որ է հագար։

25 *Քանզի հոգւարն՝ լեառն սինա է յարաբիա,
հատասար է այսմ եղեմի, զի ծառայէ որդւովք
26 իւրովք հանդերձ: *Այլ վերինն եղեմ ազատ
27 է՝ որ է մայր մեր ամենեան: *Զի գրեալ է.
ուրախ լեր ամուլ՝ որ ոչ ծնանէիր, դոչեա և
աղաղակեա՝ որ ոչդ երկնէիր. զի բազում են
որդիք սկնդկիւդ առաւել քան զարանեւոյն:
28 *Այլ մեք եղբարք՝ ըստ սահակայ աւետեացն
29 որդիք եմք: *Այլ պէս յայնժամ, որ ըստ մարմ-
նոյն ծնեալ էր՝ հալածէր զայն որ ըստ հոգ-
30 ւոյն, նոյնպէս և այժմ: *Այլ զի՞նչ ասէ գիր.
՝ի բաց հան զաղախինդ և զորդի դորա. զի
մի՛ ժառանգեսցէ որդի աղախնոյն՝ ընդ որդ-
31 ւոյն ազատի: *Վասն որոյ եղբարք՝ չեմք որ-
դիք աղախնոյն, այլ ազատին. ազատութեն,
որով քրիստոս զմեզ ազատեցոյց:

Գլ. Ե.

1 Պինդ կացէք այսուհետև. և մի՛ միւս-
անգամ ընդ լծով ծառայութեան մռանէք:
2 *Ահաւասիկ ես պօղոս առաքեալ ձեզ, զի ե-
3 թէ թլփատիք, քրիստոս ոչ օգնէ: *Վկա-
յեմ ամ մարդոյ՝ որ թլփատեցի, թէ պարտա-
4 կան է զամենայն օրէնսն կատարել: *Խափանեալ
էք ՝ի քրիստոս՝ որ օրինօքն արդարանայք. և ան-
5 կեալ էք ՝ի շնորհացն անտի: *Զի մեք հոգ-
ւովն՝ ՝ի հաւատոց յուսոյն արդարութիւն ակն
6 ունիմք: *Զի ՝ի քրիստոս յիսուս՝ ոչ թլփատութիւն

լինչ կարող է՝ և ոչ անթլխաւորթիւն. այլ
հաւատք սիրով յայլոցեալք։ *Բարւոք ընդ 7
թանայիք, ո՞ կասեցոյց զձեզ ճշմարտութենն
չհաւանել։ *Չի այն հրապոյրք՝ ոչ յոյնմանէ 8
են՝ որ կոչեացն զձեզ։ *Փոքր մի լամար զա-
մենայն զանդուածն խմորել։ *Ա.յլ ես յու- 10
սացեալ եմ՝ի ձեզ տերամբ՝ թէ ոչ այլազգի
լինչ խորհիցիք. և որ խռովեցուցանէ զձեզ՝
կրեսցէ դատաստան՝ ո՛ր և իցէ։ *Ա.յլ ես 11
եղբարք՝ եթէ թլխաւորթիւն քարոզեմ, ընդ-
դէ՞ր տակաւին հալածիմ. ապա ուրեմն խա-
փանեալ էցէ դայրապղութիւն խաչին։ *Ե- 12
րանի թէ մօտակաւր իսկ լինէին՝ որ զձեզն
խռովեցուցանեն։ *Չի դու՛ք յազատու- 13
թիւն կոչեցեալ էք՝ եղբարք, միայն մի ազատու-
թիւն ձեր ոչ լինիցի՝ի պատճառս մարմնոյ.
այլ սիրով ծառայեցէք միմեանց։ Չի ամե- 14
նայն օրէնք՝ի մի բան կատարին. ՝ի սիրես-
ցեան զընկեր քո իբրև զանձն քո։ *Ապա ե- 15
թէ զմիմեանս խածատիցէք՝ և ուտիցէք.
զգոյշ լերուք՝ գուցէ՝ի միմեանց սատակիցիք։
ԷԴ *Բայց զայս ասեմ. հոգւով գնայէք, և 16
զցանկութիւն մարմնոյ մի՛ կատարէք։ *Չի 17
մարմին ցանկայ հակառակ հոգւոյ, և հոգի
հակառակ մարմնոյ. և զի սոքա միմեանց հա-
կառակ են. մի՛ զոր կամիցիքն՝ զայն առնիք
ցէք։ *Իսկ եթէ հոգւով վարիք, ապա չէք 18
ընդ օրինօք։ *Չի յայտնի են գործք մարմ- 19
նոյ. այսինքն են՝ շնութիւն, պոռնկութիւն,

20 պղծութիւն, գինւոթիւն, *կռապաշտութիւն, կախարդութիւն, թշնամութիւն, հեռ,
նախանձ, բարկութիւն, հակառակութիւնք,
21 երկպառակութիւնք, հերձուածք, *չարակնութիւնք, սպանութիւնք, արբեցութիւնք,
անառակութիւնք, և որ ինչ սոցին նման են.
զոր յառաջագոյն իսկ ասեմ՝ ձեզ, որպէս կանխաւն ասէի, թէ որ զայսպիսի ինչ գործեն՝
22 զարքայութիւն յոյ ոչ ժառանգեն: *Իսկ պտուղ հոգւոյն այս է. սէր, ինդութիւն,
23 խաղաղութիւն, երկայնմտութիւն, *քաղցրութիւն, բարութիւն, հաւատք, հեզութիւն,
ժուժկալութիւն զայսպիսեաց ասաի օրէնքն
24 չեն հակառակ: *Իսկ որ քրիստոսեանքն են, զմարմինս իւրեանց ի խաչ հանին կարեօքն
25 և ցանկութեամբք հանդերձ: *Եթէ կեամք հոգւով՝ ընդ հոգւոյն և վարեսանեացուք:
26 *Եւ մի՛ լիցուք անապարծք՝ միմեանց ձայն տալով, և ընդ միմեանս նախանձելով:

Գլ. Զ.

1 Եղբարք՝ եթէ յանկարծ ընկեսցի ոք ի ձէնջ ինչ և իցէ յանցանս, դուք որ հոգեւորքդ էք՝ հաստատեցէք զայնպիսին հոգւով հեզութեամբ. պահ լինելով անձանց՝ զի մի՛
2 և դուք փորձիցիք: *Զմիմեանց բեռն բարձէք, և այնպէս կատարեցէք զօրէնսն քրիստոսի:
3 *Եթէ համարիցի ոք լինել ինչ՝ և չիցէ,

զանձն իւր խաւիէ։ *Զդործ իւր կշռեսցէ 4
իւրաքանչիւրոք, և ապա անձին իւրում մի-
այն պարծանս ասցէ, և ոչ առ ընկերսն։
*Զի իւրաքանչիւրոք զիւր բեռն բառնալոց 5
է։ *Հաղորդութիւն արասցէ աշակերտն 6
վարդապետին՝ յամ բարութիւնս։ *Մի՛ խա- 7
բիք. ած ոչ արհամարհի։ *Զի զոր ինչ սերմանէ 8
մարդ՝ զնոյն և հնձեսցէ. որ սերմանէ
ի մարմին իւր՝ ի մարմնոյ անտի հնձեսցէ
զապականութիւն. և որ սերմանէ ի հոգին՝
ի հոգւոյ անտի հնձեսցէ զկեանսն յաւիտե-
նից։ *Ա՛յլ զբարիս գործել մի՛ ձանձրա- 9
ցուք, զի ի ժամանակի իւրում հնձեսցուք
առանց լքանելոյ։ *Ա՛յսուհետև ժինչդեռ 10
ժամանակս ի ձեռս է՝ գործեսցուք զբարիս
առ ամենեսեան, մանաւանդ առ ընտանիսն
հաւատոյ։ *Տեսէք՝ որպիսի գրով գրեցի 11
առ ձեզ իմով ձեռամբ։ *Զի որ միանգամ 12
կամին բարեմարդիկ լինել մարմնով, նո՛քա
ստիպեն զձեզ թլփատել. միայն զի մի՛ զխա-
չին քրիստոսի երթայցեն։ *Քանզի որ թլփ- 13
ատեալքն իսկ են, նո՛ք զօրէնսն ոչ պահեն.
այլ կամին՝ զի դուք թլփատեալ լիք, զի ձե-
ռամբ մարմնով պարծեսցին։

*Ա՛յլ ինձ քաւ լիցի պարծել՝ բայց միայն 14
ի խաչն տեառն մերոյ Յիսուսի, որով ինձ աշ-
խարհ ի խաչ եղեալ է՝ և ես աշխարհի։ *Զի 15
(ի քրիստոս Յիսուս), ոչ թլփատութիւն ինչ է և ոչ ան-
թլփատութիւն. այլ նոր արարած։ *Եւ որ 16

միանգամ այսմ կանոնի միաբան լինին, խաղաղութիւն ի վերայ նոցա և ողորմութիւն՝
17 և ի վերայ իսրայէլին աստուծոյ: *Ա.յսու-
հետեւ աշխատ ոք զիս մի՛ արասցէ. զի ես
ջ.արշ.արանն քրիստոսի ի մարմնի իմում կը-
18 րեմ: *Շնորհք տեառն մերոյ յիսուսի քրիս-
տոսի ընդ ոգւոյդ ձերում եղբարք. ամէն:

Ա- փաղափոխ՝ փրէկա- ի հովիւն:

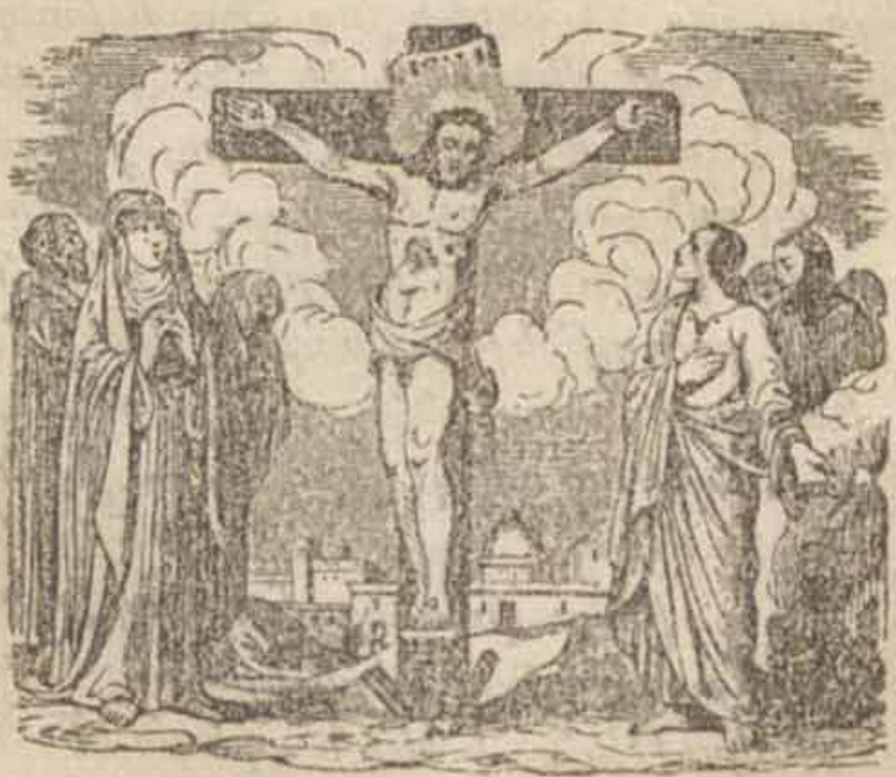

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
Ա. ԵՓԵՍԱՑԻՍՆ

ԳԼ. Ա.

ԸԿ ՊՕՂՈՍ առաքեալ յԻսի քսի կամօքն Աս՝ 1
սրբոց որ են յԵփեսոս, և հաւատացելոց
ի քրիստոս յն: *Շնորհք ընդ ձեզ և խաղա- 2
ղութիւն յայց հօրէ մերմէ՝ և ի տեառնէ յսի քսէ:
*Օրհնեալ է աած և հայր տեառն մերոյ յսի քսի, 3
որ օրհնեաց զմեզ ամ հոգևոր օրհնութեամբ
յերկնաւորս ի քս. *ոպ ընտրեաց զմեզ նո- 4
վաս յառաջ քան զվիննելն աշխարհի, լինել մեզ
սրբս և անարատս առաջի նր սիրով: *Յառա- 5
ջագոյն սահմանեաց զմեզ յորդեգրութիւն ի
ձեռն յսի քսի ի նոյն՝ ըստ հաճութե կամաց
իւրոց, *ի գովեստ փառաց շնորհաց իւրոց. 6
որով զուարճացոյց զմեզ սիրելեաւն: *Որով 7
ունիմք զփրկութիւն ի ձեռն արեան նր, զք
թողութիւն մեղաց՝ ըստ մեծութե շնորհաց
իւրոց. *որ առատեաց ի մեզ ամ իմաստութէ 8
և գիտութէ: *Եյոյց մեզ զխորհուրդս կա- 9

մաց իւրոց՝ ըստ հաճութեանն իւրում. զոր յա-
10 ռաջադոյն եդ նովաւ, *՚ի տնտեսութիւնն լրու-
մանն ժամանակաց, բովանդակել զամենայն քրիս-
11 տոս զոր ինչ յերկինս՝ և որ ինչ յերկրի՝ ՚ի նմա։ *Ո-
րով և վիճակեցաք յառաջադոյն հրաւիրեալք՝
ըստ յառաջադրութեանն այնմ. որ զամենայն յա՛ղորդէ
12 ըստ խորհրդոց կամացն իւրոց. *լինել մեզ
՚ի գովեստ փառացն նորին յառաջադոյն յուսացեալ-
13 ոցս ՚ի քրիստոս։ *Որով և դուք երբեմն լուարուք
զբանն ճշմարտութեան, զաւետարանն փրկութեան
ձերոյ, որով և հաւատացեալ կնքեցայք հոգւո-
14 վն սրբով աւետեացդ. *որ է առհաւատչեայ
ժառանգութեան մերոյ, ՚ի փրկութիւն նուաճ-
ման, ՚ի գովեստ փառաց նորա։

15 *Վասն այնորիկ և ես երբեմն լուայ զհաւատանքդ
ձեր՝ որ ՚ի տէր յն, և զսէրն որ ընդ ամենայն սուրբս.
16 *ոչ դադարեմ ՚ի գոհանալոյ վասն ձեր՝ յիշել
17 զձեզ յաղօթս. *զի աստ ես մերոյ յն քրիստոսի հայրն
փառաց՝ տացէ ձեզ զհոգին իմաստութեան և
18 յայտնութեան՝ գիտութեն իւրով. *լուսաւոր
առնել զաչս սրտից՝ առ ՚ի գիտելոյ մեզ՝ զինչ
է յոյս կոչմանն նորա, և զինչ մեծութիւն փառաց
19 ժառանգութեան նորա ՚ի սուրբս. *և զինչ է առա-
ւելութիւն մեծութեան զօրութեան նորա ՚ի մեզ հա-
ւատացեալս. ըստ յաջողութեան կարողութեան զո-
20 րութեան իւրոյ, *զոր յաջողեաց ՚ի քրիստոս. զի յա-
րոյց զնա ՚ի մեռելոց. և նստոյց ընդ աջմէ
21 իւրմէ յերկնաւորս, *՚ի վեր սար լիշխանութեն՝
և պետութեն և զօրութեն և տէրութեն՝ և սար

անուան անուանելոյ, ոչ միայն յաշխարհիս
յայսմիկ՝ այլ և ի հանդերձեալումն: *Եւ զնաւ 22
լինչ հնազանդ արար ինձ լերկոյ ասեմ ընդ
եղ զլուխ ի վէր ամ իրիք եկեզեցւոյ, *որ 23
է մարմին նորա, լրումն՝ որ զամ յամի ընդ:

ԳԼ. Բ.

Եւ դուք՝ որ մեռեալ էիք ի մեղս ձեր 1
և յանցանս, *յորս երբեմն գնայիք ըստ յաւ- 2
ուրեն աշխարհիս այսորիկ՝ ըստ իշխանին լի-
նելոյ օդոյն այսոյ, որ այժմ ընդմեռեալ է
որդիսն ապստամբութեան: *յորս և մեք ամենեքեան 3
ժամանակ երբեմն ի յանկուցիչսն մարմնոյ մե-
ռելոյ, և առնէաք կամս մարմնոյ՝ և զմտաց, և
էաք արդարև որդիք բարկութեանն իբրև այլքն:
Ը.Ջ *Այլ աստ որ մեծն է ողորմութիւն՝ վասն քա- 4
զումն սիրոյն իւրոյ՝ զոր սիրեացն զմեզ. *մինչ- 5
դեռ մեռեալն էաք ի մեղս մեր, կենդանեաց
արար զմեզ ի քրս. քանզի շնորհօք ապրե-
ցաք. *ընդ նմին յարոյց, և ընդ նմին նըս- 6
տոյց յերկնաւորս ի քրս յս: *Զի ցուցցէ ի 7
յաւիտեանսն որ գալոցն են զառաւել մե-
ծութիւն շնորհացն իւրոց՝ քաղցրութիւն ի մեզ
ի քրս յս: *Զի շնորհօքն ապրա էք վրկեալք ի 8
ձեռն հաւատոցն. և այս ոչ ի ձէնջ, այլ ի
պարգև է. *ոչ ի գործոց, զի մի՛ ոք պար- 9
ծեսցի: *Զի նո՛ր արարած եմք՝ հաստատ- 10
եալք քրիս ի գործս բարութեան, յորս յա-

առաքեալն պատրաստեալ ՚ի
11 գնացուք: *Վ՚ն որոյ և դուք յիշեցէ՛ք՝ զի
երբեմն հեթանոսք էիք մարմնով. որ կոչե-
ցաւն են անթլփատութիւն՝ յանուանէ թըլ-
փատութէ անտի մարմնաւոր ձեռագործին.
12 *զի էիք ՚ի ժամանակին յայնմիկ առանց քրի,
(և օտարացեալ էիք յաւազխնութէն իսրայելի),
և տարագիրք յուխտից աւետեացն, և յոյս
ինչ ոչ ունէիք՝ և անաստուածք էիք յաշխար-
13 հի: *Իսկ այժմիկ ՚ի ձեռն յիսի քրի, դուք՝
որ երբեմն հեռաւորքն էիք՝ մերձաւորք ե-
14 զերուք արեամբն քրի: *Զի նա է խաղաղու-
թիւն մեր՝ որ արար զերկուսեան մի. և զմիջ-
նորմն ցանկոյն քակեաց՝ զիշնամութիւն ՚ի
15 մարմնի իւրում. *և զօրէնս պատուիրանացն
հրամանօքն խափանեաց. զի զերկուսին հաս-
տատեսցէ ինքեամբ ՚ի մի նոր մարդ, և ա-
16 րասցէ խաղաղութիւն. *և հաշտեցուսցէ զեր-
կուսին միով մարմնով ընդ ած՝ խաչին իւրով.
քանզի սպան զիշնամութիւն յանձին իւրում:
17 *Եւ եկն աւետարանեաց խաղաղութիւն ձեզ
հեռաւորսն՝ և խաղաղութիւն մերձաւորսն.
18 *զի նովաւ ունիմք ջնուաճութիւն երկոքինն՝
19 միով Հոգւով առ Հայր: *Ապա այսուհետև
ոչ էք օտարք և պանդուխտք, այլ քաղաքա-
20 կիցք սրբոց և ընտանիք ած. *շինեալք ՚ի վե-
րայ հիման առաքելոց և մարգարէից. որոյ է
21 գլուխ անկեանն քր յն. *յորում ամենայն շի-
նուածն յօդեալ և պատշաճեալ՝ աճէ ՚ի տա-

ճար սուրբ սերտամբ: *Յորում և դուք ընդ 22
վ Նմին շինիք ի բնակութիւն ոգւոյ հոգւով:

ԳԼ. Գ.

Վասն այսորիկ ես Պօղոս կապեալ յի 1
քէն վասն ձեր հեթանոսաց: *Թերևս լու- 2
եալ լսէք ձեր պաշտօնութիւն շնորհացն ոգւոյ,
որ տուեալ են ինձ ի ձեզ: *Զի ըստ յայտ- 3
նութեան ցուցաւ ինձ խորհուրդն. որպէս յա-
ռաջագոյն գրեցի առ ձեզ սակաւուք. *առ 4
ի կարող լինելոյ ընթեռնուլ՝ և ի միտ առ-
նուլ գիտութիւնն զիմ ի խորհրդեանն
քրիստոսի: *Զի այլոց ազգաց ոչ ցուցաւ որպէս 5
մարդկան. ոյլ այժմ յայտնեցաւ սրբոց իւրոց
առաքելոց և մարգարէից՝ հոգւովն. *լինել 6
հեթանոսաց ժառանգակիցս՝ և մարմնակից,
և հաղորդս աւետեացն ի քրիստոս յիսուս՝ աւետարա-
նաւն, *որոյ եղէ ես սպասաւոր ըստ պարգե- 7
ւոյ շնորհացն աստուծոյ՝ որ տուան ինձ
ըստ յաղթութեան զօրութեան նորա: *Ինձ՝ որ 8
որուսպ եմ ամենայն սրբոց՝ տուան շնորհքս այս,
ի հեթանոսս աւետարանել զանքննելին մեծու-
թիւնն քրիստոսի. *և լուսաւորել զամենեսեան, 9
թէ զի՛նչ է անառակութիւն խորհրդոյն, որ ծած-
կեալ էր յամենայն յաւիտեանից առ աստ՝ որ զամե-
նայն ինչ արար: *Զի յայտնեսցի արդ իշ- 10
խանութիւնք և պետութիւնք՝ որ յերկինս են ի
ձեռն եկեղեցւոյ՝ բազմապատիկ իմաստու-
թիւնն աստ. *ըստ յառաջադրութեան յաւիտ- 11

եանցին՝ զոր արար ի ձեռն տեառն մերոյ յի-
12 սուսէ: *Որով ունիմք զհամարձակութիւն և
զնուաճութիւն յառաջ ի ձեռն հաւատոյն նո-
13 ցա: *Վասն որոյ աղաչեմ մի՛ ձանձրանալ ի
նեղութեանս մերում, որ վասն ձեր է. որ է
14 փառք մեր: *Վասն այսորիկ դնեմ ծունր
15 առ Հայր տեառն մերոյ յիսուսէ քրիստոսէ. *ուստի ամ
նահապետութիւն յերկինս և յերկրի անուա-
16 նի. *զի տացէ ձեզ ըստ մեծութեան փառաց
իւրոց, հաստատել զօրութիւն ի ձեռն հոգւոյն
17 իւրոց ի ներքին մարդն. *բնակել քրիստոս հա-
ւատովք ի սիրտս ձեր. սիրով արմատացեալք
18 և հաստատեալք. *զի կարող լինիջիք հա-
ւանել ընդ ամ առըս, զի՞նչ է լայնութիւն
և երկայնութիւն և բարձրութիւն և խորու-
19 թիւն. *ճանաչել զառաւելութիւն գիտու-
թեան սիրոյն քրիստոսի. զի լցջիք ամ լրութիւն
20 աստ: *Ա՛յլ այնմ որ կարողն է առաւել քան
զամ ինչ առնել յաճախութիւք քան զոր խնդր-
բեմքն և իմանամք. ըստ զօրութեանն՝ որ յա-
21 ղաղեալն է ի մեզ: *Նմա փառք յեկեղեց-
ւոջ, և ի քրիստոս յիսուս, յամենայն ազգս յաւիտենից
յաւիտեանս. ամէն:

ԳԼ. Գ.

1 Ա՛րդ՝ աղաչեմ զձեզ ես՝ որ կապեալս
եմ ի տէր, արժանի դնել կոչմանն՝ յոր կո-
2 չեցարուք: *Ամենայն խոնարհութեամբ՝ և
հեզութիւք և երկայնմտութիւք՝ անասել միմեանց

սիրով։ *Փութալ պահել զմիաբանութիւն 3
հոգւոյն յօդիւ խաղաղութեանէ։ *Մի մարմին՝ 4
և մի հոգի. որպէս և կոչեցարուք, ի մի յոյս
կոչման ձերոյ։ *Մի է տէր, մի հաւատք՝ 5
մի մկրտութիւն։ *Մի աստ, և հայր ամե- 6
նեցուն՝ որ ի վերոյ ամի և ընդ ամենեսին՝
և յամենեսին ի մեզ։ *Ա.յլ իւրաքանչիւր 7
ումեք ի մէնջ տուեալ են շնորհք ըստ չափոյ
պարգեւացն քրիստոսի։ *Վասն որոյ և ասէ. Եկ 8
ի բարձունս՝ գերեաց զգերութիւն. և ետ
պարգեւս մարդկան։ *Որ եկն ինչ է, ե- 9
թէ ոչ՝ զի էջ նախ ի տեղիս կողմն երկրի։
Որ էջն, նոյն է՝ և որ եկն ի վերոյ քան զամ 10
երկինս. զի լցցէ զամ։ *Եւ նա ետ զոմանս 11
առաքեալս, զոմանս մարգարէս, զոմանս ա-
ւետարանիչս, զոմանս հովիւս և վարդա-
պետս. *առ ի հասուցումն սրբոց, ի գործ 12
պաշտաման, ի շինուած մարմնոյն քրիստոսի. *մին- 13
չեւ հասցուք ամենեքեան ի մի միաբանու-
թիւն հաւատոյ և գիտութեան որդւոյն աս-
տուծոյ, յայր կատարեալ ի չափ հասակի կատարման
քրիստոսի։ *Զի մի՛ յայսմհետէ լցեմք տղայք խըր- 14
տամեալք և տատանեալք յամ հողմոց վար-
դապետութեան, խաբէութիւք մարդկան. խո-
րամանկութիւք ի խաբէութիւն մոլորութեան։
*Ա.յլ ճշմարտեալք սիրով՝ աճեսցուք ի նա 15
զամենայն, որ է գլուխ քրիստոս. *ուստի ամ մար- 16
մինն յօդեալ և պատշաճեալ ամ խաղալեօք
տարբերութիւն՝ ըստ ազդեցութիւն՝ չափով ըստ

իւրաքանչիւր մասին՝ զաճուճն մարմնոյ դոր-
17 ծէ՝ ի չինած անձին իւրոյ սիրով։ *Արդ՝
զայս ասեմ, և ուխտեմ ի տէր. մի՛ եւս ձեզ
զնոյն օրինակ գնալ՝ որպէս և այլ հեթանոսք
18 գնան՝ ունայնութիւն մտաց իւրեանց. *որոց
խաւարեալ են սիրտք իւրեանց, և օտարացեալ են ի կենաց անտի այ՝ վասն տգիտութեանն՝ որ է ի նոսա, վասն կուրութեն սրտից
19 իւրեանց։ *Որք զանձանց իւրեանց զյոյսն
հատին, և մատնեցին զանձինս դիկհութեան,
20 ի գործս ամ պղծութեն ագահութիւն։ *Ա՛յլ
21 դուք ոչ այսպէս ուսարուք զքն. *թէպէտ և
լուարուք զնմանէ, և նովաւ ուսայք՝ որպէս
22 է ճշմարտութիւնն յիսուսի. *՚ի բաց մերկանալ ի ձէնջ ըստ առաջնին գնացիցն զմարդն
հին՝ զապականեալն ցանկութեամբք խաբէու-
23 թեանն։ *Եւ նորոգել հոգւոյն մտաց ձե-
24 րոց. *և զգենուլ զնոր մարդն՝ որ ըստ աստուծոյն հաստատեալ է՝ արդարութեամբ և
25 սրբութիւն ճշմարտութեանն։ *Վասն որոյ ի
բաց ընկեցէք զսուտն. խօսեցարուք ըղ
ճշմարտութիւն իւրաքանչիւր ընդ ընկերի
26 իւրում. զի եմք միմեանց անդամք։ *Բարկանայք՝ և մի՛ մեղանչէք. արեգակն ի վե-
27 րայ բարկութեան ձերոյ մի՛ մտցէ։ *Եւ մի՛
28 տայք տեղի սատանայի։ *Որ գողանայրն՝
մի՛ եւս գողասցի, այլ մանաւանդ վաստակեսցէ գործել ձեռօք իւրովք զբարին, զի
29 բաւական լիցէ տալ՝ ումն պիտոյ լիցէ։ *Ամե-

նայն բան տգիտ ՚ի բերանոյ ձերմէ մի՛ ելցէ. այլ որ ինչ բարին է ՚ի շինած պիտոյից, ի տացէ շնորհս այնոցիկ, որ լսենն: *Եւ մի՛ 30 տրտմեցուցանէք զՀոգին սուրբ աստուծոյ, որով կնքեցարուք յաւուրն վրկութեան: *Ամենայն դառնութիւն՝ և բարկութիւն, և 31 սրտմտութիւն և աղաղակ՝ և հայհոյութիւն բարձցի ՚ի ձէնջ ամենայն չարութեամբն հանդերձ: *Լերուք ընդ միմեանս քաղցունք՝ 32 գթած. շնորհել միմեանց, որպէս և աստուած քրիստոսիւ շնորհեաց մեզ:

ԳԼ. Ե.

Եղերուք նմանողք այ, իբրև որդիք սի- 1
րելիք. *և գնացէք սիրով ոճ և քն սիրեաց 2
զմեզ, և մատնեաց զանձն իւր վճիռ մեր՝ պատարագ և զինուածն այ ՚ի հոտ անուշից: *Ա.յլ 3
պոռնկութիւն և ամէն պղծութիւն, կամ ագահութիւն՝ և անուանեցի մի՛ ՚ի միջի ձերում, ոճ և վայել է սրբց. *և զաղտութիւն՝ կամ խօսք 4
յիմարութե՛ կամ խեղկատակութիւն՝ որ ոչ վայել է. այլ մանաւանդ գոհութիւն: *Զայս 5
առեղեակեալ գիտասջիք. թէ ամէն պոռնիկ՝ կամ պիղծ կամ ագահ, որ է կռապաշտիչ՝ ոչ ունի ժառանգութիւն յարքայութիւնն քն և այ: *Մի՛ ոք զձեզ խաբեացէ բանիւք սը- 6
նոտովք. զի վասն այսորիկ եկն զայ բարկութիւն այ ՚ի վերայ որդւոցն անհնազանդութե: Մի՛ այսուհետև լինիք բաժանորդք նոցա: 7

8 Զի թէպէտ և երբեմն էիք խաւար, արդ
լոյս եք ի տէր, իբրև զորդիս լուսոյ գնացէք.
9 *զի պտուղ լուսոյ ամենայն բարութիւն է՝ և արդա-
10 րութիւն և ճշմարտութիւն: *Փորձեցէք զինչ է
11 հաճոյ տեառն. *և մի՛ կցորդ լինիք անպտղա-
գործութեան դործոցն խաւարին, այլ մանաւանդ
12 յայտնեցէք: *Զի որ ի ծածուկ լինչ գոր-
13 ծին ի նոսա գայն և խօսել ամօթ է: *Այլ
ամենայն լինչ յանդիմանեալ ի լուսոյ՝ յայտնի լինի.
14 զի ամենայն որ յայտնի է՝ լոյս է: *Վասն որոյ
և ասէ. արի որ ննջեաս, և կանգնեաց ի մեռե-
լոցդ, և լուսաւորեսցէ քեզ քրիստոս:
15 *Տեսէք՝ որպէս ճշմարտիւ գնայցէք. մի՛ պա
16 իբրև անիմաստք, *այլ իբրև իմաստունք.
գնեցէք զժամանակս՝ զի աւուրքս չարք են են:
17 *Վասն այնորիկ մի՛ լինիք անմիտք, այլ ի-
18 մացարուք զինչ կամք են տեառն: *Եւ մի
արբենայք գինւով, յորում զեղխութիւն է.
19 այլ մանաւանդ լցարուք Հոգւով. *խօսել ի
սիրտս ձեր սաղմոսիւք, և օրհնութեամբք՝
և երգովք հոգեւորօք. երգել և սաղմոս ա-
20 նել ի սիրտս ձեր տեառն: *Գոհանալով
յամենայն ժամ ի վերայ ամենի, յանուն տեառն մե-
21 րոյ յիսուսի քրիստոսի՝ հօրն և աստ: *Հնազանդ լերուք
22 միմեանց երկիւղիւն քրիստոսի: *Կանայք իւրեանց
23 արանց հնազանդ լիցին իբրև տեառն. *զի
այր է գլուխ կնոջ՝ որպէս և քրիստոս է գ-
24 լուխ եկեղեցւոյ. և ինքն է փրկիչ մարմնոյ: *Այլ
որպէս եկեղեցին հնազանդ լինի քրիստոսի, նոյն-

պէս և կանայք իւրեանց արանց յիմն։ *Ա.րք՝ 25
սիրեցէք զկանայս ձեր. որպէս և քն սիրաց
զեկեղեցի, և զանձն իւր մատնեաց վասն նր.
*զի զնա արբեցէ սրբութեամբ աւազանին 26
բանիւ. *զի կացուսցէ ինքն իւր յանդիման 27
փառաւոր զեկեղեցի, զի մի՛ ունիցի ինչ ա-
բատ՝ կամ աղտեղութիւն, կամ այլ ինչ յայն-
պիսեացդ. այլ զի իցէ սբ և անարատ։ *Նոյն- 28
պէս պարտին արք սիրել զիւրեանց կանայս՝
իբրև զիւրեանց մարմինս. որ սիրէ զկին իւր՝
զանձն իւր սիրէ։ *Չի ոչ ոք երբէք ատեայ 29
զանձն իւր, այլ սնուցանէ և դարմանէ զնա.
որպէս և քն զեկեղեցի. *զի անդամք եմք 30
մարմնոյ նորա, ի մարմնոյ նորա և յոսկերաց
նորա։ *Վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր և 31
զմայր իւր, և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ, և
եղիցին երկոքին ի մարմին մի։ *Խորհուրդս 32
այս մեծ է՝ բայց ես ասեմ ի քն և յեկեղեցի։
*Ա.յլ և դուք նոյնպէս մի ըստ միոջէ. զի իւ- 33
րաքանչիւրոք զիւր կին այնպէս սիրեսցէ՝ իբրև
զիւր անձն. և կին երկնչիցի յառնէ իւրմէ։

Գ.Լ. Զ.

Ո՛րդիք՝ հնազանդ լերուք ծնողաց ձե- 1
ր ի տէր. զի այն է արժան։ *Պատուեա 2
զհայր քո և զմայր. որ է առաջին պատուի-
րան յաւետեան. *զի քեզ բարի եղիցի, և 3
երկայնաւուրեաց լինիցիս ի վր երկրի։ *Հարք՝ 4
մի՛ զայրացուցանէք զորդիս ձեր, այլ սնուցա-

նիկիք զնոսա խրատու և ուսմամբ տեառն։
5 *Ծառայք՝ հնազանդ լերուք տերանց ձերոց մարմնաւորաց. ահիւ և դողութեամբ և միամտութեամբ սրտից ձերոց՝ որպէս և քրիստոսի։
6 *Մի՛ առ ականէ ծառայել իբրև մարդահաճոյք. այլ իբրև ծառայք քրիստոսի առնել զկամս
7 Աստուծոյ. *սրտի մտօք ծառայել՝ իբրև տեառն,
8 և մի՛ իբրև մարդկան։ *Գիտասջիք՝ թէ իւրաքանչիւրոք որ զինչ առնէ զբարին, զնոյն ընդունի և՛ի տեառնէ՝ եթէ ծառայ և եթէ
9 ազատ։ *Եւ դուք տեարք՝ զնոյն առնիջիք առ նոսա. ներելով առնել զսպառնուհասն. գիտասջիք թէ և նոցա և ձեր տէր գոյ յերկինս. և անկանութիւն ոչ գոյ առաջի նորա։ վջ
10 *Աչխատեաւ զօրացարուք տերամբ, և
11 կարողութեամբ զօրութեան նորա։ *Եւ զգեցարուք զսպառազինութիւնն Աստուծոյ. զի կարող լինիջիք կալ ընդդէմ հնարից սատանայի։
12 *Զի ոչ է մեզ պատերազմ ընդ մարմնով և ընդ արեան. այլ ընդ իշխանութիւնս, և ընդ պետութիւնս, և ընդ աշխարհակալս խաւարիս այսորիկ՝ ընդ ոգիս չարութեան՝ որ ի նեբքոյ երկնից։
13 *Վասն այսորիկ առէք զսպառազինութիւնն Աստուծոյ. զի կարող լինիջիք ի դէմի հարկանել չարին՝ յաւուրն չարութեան։ *Եւ
14 իբրև զամենայն ինչ կատարիցէք, հաստատուն կացէք. զառդի կալջիք պնդեալ զմէջս ձեր ճշմարտութեամբ, և զգեցեալ զպ

պահան արդարութեան, *և ապուցեալ զոսո 15
պատրաստութեամբ աւետարանին խաղաղու-
թեան: *Եւ ՚ի վերայ ամենայնի առէք զվա- 16
հանն հաւատոյ. որով կարող լինիջիք զա-
մենայն նետս մեւոս չարին շիջուցանել: *Եւ 17
առէ՛ք զսաղաւարտն փրկութեան, և զսուսեր
հոգւոյն՝ որ է բանն աստուծոյ. *ամենայն 18
աղօթիւք և խնդրուածովք՝ աղօթս առնել
յամենայն ժամանակի հոգւով. և ՚ի նոյն տր-
նիջիք ամենայն ժուժկալութեամբ՝ և խընդ-
րուածովք՝ վասն ամենայն սրբոց, և վասն
իմ. զի ինձ տացի բան ՚ի բանալ բերանոյ ՚ի 19
մոյ, համարձակութեամբ յուցանել զխոր-
հուրդ աւետարանին. *վասն որոյ պատգա- 20
մաւորիմ կապանօքս. զի նովին համարձակե-
ցայց, որպէս և պարտ իցէ ինձ խօսել: *Բայց 21
զի դուխիցէք և դուք զինեն, զինչ դործի-
ցեմ. զամենայն ինչ յուցցէ ձեզ տիւքիկոս
սիրելի եղբայր՝ և հաւատարիմ պաշտօնեայ
՚ի տէր, *զոր առաքեցի առ ձեզ զմին իրի. 22
զի դիտասջիք դուք զմեզ, և մխիթարեսցէ
զսիրտս ձեր: *Խաղաղութիւն ընդ եղբարս. 23
և սէր հաւատով՝ հանդերձ յաստուծոյ ՚ի
հօրէ՝ և ՚ի տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ:
*Շնորհք ընդ ամենեսեան՝ որք սիրեն զտէր 24
մեր յիսուս քրիստոս անկեղծութեամբ. ամէն:

Ա. ԹԷՔԱՑԻՆ՝ ԳՐԵՑԱ ՚Ի ՀՈՎՄԷ
՚Ի ՀԵՌԱ ՊՂՈՒՓԻՈՍԻ:

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԱՌ ՓԻԼԻՊԵՑԻՍՆ

ԳԼ. Ա.

1 ՊՕՂՈՍ և տիմոթէոս ծառայք յիսուսի ՃԿ
քրիստոսի՝ ամ սրբոց ի քն յն, որ են ի
կողմանս փիլիպեցւոց, եպիսկոպոսաւկցօք և
2 սարկաւագօք: *Շնորհք ընդ ձեզ և խաղա-
ղութիւն յայ հօրէ մերմէ՝ և ի տնէ յսի քնէ:
3 *Գոհանամ զայ իմոյ ի վերայ ամ յիշատակաց
4 ձերոց, *յամ ժամ յամ ինդրուածս իմ վասն
ձեր ամենեցուն առնել աղօթս ինդութեամբ.
5 *վասն հաղորդութե ձերոյ ընդ աւետարանին.
6 յօրէ յառաջնմէ մինչև ցայժմ: *Վստահ եմ
յայդ, թէ որ սկսաւն ի ձեզ գործս բարեաց՝
7 կատարեսցէ մինչև յօրն յսի քնի. *որպէս ի-
րաւ իսկ թուի ինձ խորհել զայս վասն ձեր
ամենեցուն. վասն ունելոյ ինձ զձեզ ի սրտի
ի կապանս իմում՝ և ի պատասխանատուութե
իմում. և ի հաստատուե աւետարանին, կը-
ցորդս ինձ շնորհաց զձեզ ամենեսեան լինել:

ԳԼ. Բ.

Ա.րդ՝ եթէ միսիթարութիւն ինչ կայ ՚ի 1
քրիստոս, եթէ սիրոյ մխիթարութիւն՝ եթէ հա-
ղորդութիւն հոգւոյ, եթէ գթութիւն և ո-
ղորմութիւն. *լցէք զինդրութիւնս իմ, զնոյն 2
խորհիլդ, զնոյն սէր յանձին ունիլդ. համան-
շունչ՝ միախորհուրդք. *մի՛ ինչ ըստ դերդ- 3
ութեան, և մի՛ ինչ ըստ անպատշաճութեան.
այլ խոնարհութեամբ զմիմեանս լաւ համարել
առաւել քան զանձինս. *մի՛ զանձանց և եթ 4
դիտել՝ այլ իւրաքանչիւրոք զընկերին: *Զայն 5
խորհուրդն իւրաքանչիւրոք ՚ի ձէնջ, որ և ՚ի
քս յն. *որ ՚ի կերպարանս այլ է, ոչի՛նչ յա- 6
փշշտակութիւն համարեցաւ զլինելն հաւա-
սար այլ. *այլ զանձն ունայնացոյց՝ զկերպա- 7
րանս ծառայի առեալ, ՚ի նմանութիւն մարդ-
կան եղեալ՝ և կերպարանօք գտեալ իբրև ըզ
մարդ: *խոնարհեցոյց զանձն, լեալ հնա- 8
զանդ մահու չափ՝ և մահու խաչի: *Վ՚ն որոյ 9
և յոյժ զինա առաւել բարձրացոյց. և շնորհեաց
նմա անուն՝ որ ՚ի վեր է քան զամ անուն: *Զի 10
յանուն յիսի քսի յամ ծունր կրկնեսցի, երկ-
նաւորաց՝ և երկրաւորաց՝ և անդրամեռեա-
կանաց. *և ամ լեզու խոստովան լիցի, թէ 11
տէր է յիսուս քրիստոս ՚ի փառս այ հօր:

ԺԲ *Ա.յսուհետև սիրելի՛ք իմ, որպէս յամ 12
հնազանդեցարուք, մի՛ միայն ՚ի ներկայու-

խնամ, այլ առաւել ևս այժմ՝ յորժամ հեռա-
ւոր եմ՝ ի ձէնջ, ահիւ և դողմամբ զանձանց փըր-
13 կութիւն գործիցէք։ *Զի աած է՝ որ յաղոգէ
՝ի ձեզ զկամելն և զառնելն վա՛ հաճութեան։
14 *Զամենայն ինչ գործեցէք առանց տրտնջելոյ
15 և երկմիտելոյ. *զի եղիջիք անբիծք և անա-
րատք՝ որդիք ոյժ, անմեղք ՝ի մէջ կամակոր
և խեղաթիւր ազգին. յորոյ միջի երևիջիք
16 իբրև լուսաւորք յաշխարհի. *զբանն կենաց
ունել յանձինս՝ ի պարծանս ինձ յաւուրն
քրիստոսի. զի ոչ ընդունայն ինչ ընթացայ՝ և ոչ
17 ընդունայն վաստակեցի։ *Ա՛յլ թէպէտ և
նուիրիմ ՝ի վերայ պատարագի և պաշտաման
հաւատոց ձերոց, խընդամ և ուրախանամ եմ
18 ամենեցուն ձեր. *նոյնպէս և դուք խընդա-
19 ցէք՝ և ուրախանայք եղերուք ինձ։ *Բայց
յուսամ ՝ի տէր յի՛, զտիմոթէոս վաղվաղակի
արձակել առ ձեզ. զի և ինձ սրտի դիւր լի-
20 նիցի, յորժամ գիտասցեմ ինչ զձէնջ։ *Զի ոչ
ոք ունիմ համաշունչ՝ եթէ ընտանեբար հո-
21 գայցէ վասն ձեր։ *Զի ամենեքին զանձանց
22 խնդրեն, և ոչ զյի՛սի քրիստոսի։ *Բայց զփորձ նո՛ր
գիտէք և դուք, զի իբրև որդի հօր ծառայ-
23 եաց ընդ իս յաւետարանին։ *Ա՛րդ՝ զսա ակն
ունիմ արձակել՝ որպէս նոյնհետայն զանձնէ
24 առուգեցից։ *Ա՛յլ յուսացեալ եմ ՝ի տէր՝
25 թէ և ես խակ ընդ հուպ եկից։ *Բայց լաւ
համարեցայ զեպափրոդիտոս զեղբայր՝ և ըզ
գործակից և զինուորակից իմ, զձեր առաք-

եալ, և պղպեղեայ խմոց պիտոյից՝ առաքել
առ ձեզ: *Բանդի և ինքն իսկ յոյժ անձ- 26
կացեալ է առնանել զամենեսեան զձեզ. և հո-
գայր՝ զի ձեր լուեալ էր թէ խօթացաւ: *Եւ 27
արդարեւ խօթացաւ մերձ ի մահ, այլ ած
ողորմեցաւ նմա. ոչ նմա միայն, այլեւ ինձ՝
զի մի՛ տրտմութիւն ի վերայ տրտմութեան կրկին եցեմ:
*Արդ փութապէս յղեցի զնա, զի տեսեալ 28
զնա միւսանգամ ուրախ լինիցիք, և ես ա-
նանց տրտմութեան եղէց: *Ընկալջիք զնա ի 29
տէր ամենայն խնդութեամբ, և զայնպիսիսն առ պատ-
ուականս ունիջիք. *զի վասն գործոյ ան 30
մինչեւ ի մահ մերձեցաւ, դուն գործեալ ոդ-
ւով չափ. զի լցցէ զձեր պակասութիւն ի-
մոյ սպասաւորութեան:

ԳԼ. Գ.

Ա.յսուհետեւ ուղարկէք իմ, ուրախ լերուք 1
ի տէր. զնոյն գրել առ ձեզ՝ ինձ ոչի՛նչ դան-
դաղելի է, և ձեզ կարի պղուշալի: *Զդոյշ 2
եղերուք ի շանց անտի. զդոյշ եղերուք ի
չար գործակից անտի. զդոյշ եղերուք ի կրճա-
տութենէ անտի: *Զի թլփատութիւն մեք 3
եմք, որ հոգւովջս աստուծոյ պաշտեմք, և
պարծիմք ի քրիստոս յիսուս, և ոչ ի մարմին պանծա-
նալ եմք: *Թէպէտ և ես իսկ զնոյն վստա- 4
հութիւն ունիմ ի մարմնի, եթէ ոք համան-
րիցի այլ ապ վստահ լինել ի մարմին, առա-

5 ւել և ես. *Թլփատուէք ուրօրեայ, յազգէ
իսրայէլի, 'ի ցեղէ բենիամենի. եբրայեցի
6 յեբրայեցւոյ. ըստ օրինացն փարիսեցի. *ըստ
նախանձայոյզն լինելոյ հալածէի զեկեղեցին.
ըստ արդարութեան օրինացն լեալ անարատ:
7 *Այլ որ ինչ ինձ շահն էր՝ զայն ինաս հա-
8 մարիմ վնաս քրիստոսի: *Այլ և համարիմ իսկ զամ
ինաս՝ վասն առաւելի գիտութենն յիսուս քրիստոս
տերոջ. վասն որոյ յամենայնի զրկեցայ՝ և համա-
9 րիմ կղկղանա, զի զքրիստոս շահեցայց, * և գտայց
'ի նմա, իբրև ոչ ևիթ զիմ ինչ արդարութիւն՝
որ յօրինացն անտի է՝ ունելիմ, այլ զհաւատոցն
10 քրիստոսի, որ յայ արդարութիւնն է. *հաւատով
ճանաչել զնա՝ և զզօրութիւն յարութեան նո-
րա՝ և զհաղորդութիւն չարչարանաց նորա,
11 կերպարանակից լինել մահու նորա. *թէ ոյք
12 հասից 'ի մեռելոցն յարութիւն: *Ոչ իբր ոչ ե-
թէ արդէն առեալ էցէ, կամ արդէն կատարե-
ալ էցեմ. զկնի ժառալ եմ թէ հասից, մա-
նաւանդ թէ ըմբռնեալ իսկ էցեմ 'ի քրիստոս յիսուս:
13 *Եղբարք ես ոչ համարիմ զանձն իմ թէ
հասեալ էցեմ. բայց մի ինչ է՝ զի զառ 'ի
յետոյն մոռացեալ է, և 'ի յառաջադէմն
14 նկրտեալ եմ. *ուշ եդեալ՝ ընթանամ 'ի կէտ
15 կոչմանն այ 'ի յն քրիստոս: *Այսուհետև՝ որ մի-
անդամ կատարեալքդ եք՝ զայս խորհեցարուք.
և եթէ այլ ազգ ինչ խորհիցիք՝ սակայն և
16 զայն ած ձեզ յայտնեսցէ: *Բայց յոր ժամա-
նեցաքս՝ զոյն խորհել՝ և միով կանոնի միա-

բան լինել: *Նմանողք ինձ եղիջիք ե՛ղբարք՝ 17
և դիտաջիք զայնպիսիսն, որ այնպէսն դը-
նայցեն, որպէս ունիքդ զմեզ ձեզ օրինակ:
*Չի բազումք գնան՝ զորոց բազում անդամ 18
ասէի ձեզ. բայց արդ և լալով խակ ասեմ, զը
թշնամեաց խաչին քրի. *որոց կատարած՝ն 19
կորուստ է. որոց աճ որովայնն իւրեանց է,
և փառք ամօթն իւրեանց, որք զերկրաւորս
և եթ խորհին: *Ա.յլ մեր առաքինութիւն 20
յերկինս է, ուստի և սպասիմք ամէն ունելոք՝
ած յիսի քրի. *որ նորոգեսցէ զմարմին խոնար- 21
հութեան մերոյ՝ կերպարանակից լինել մարմ-
նոյ փառաց իւրոց, ըստ զօրութեն՝ առ՝ի կարող
լինելոյ հնազանդեցուցանել զնդ իւրև զամ:

Գլ. Դ.

Ա.յսուհետեւ եղբարք իմ սիրելիք և 1
անձկալիք, ուրախութիւն իմ և պսակ. այսպէ
հաստատուն կացէք՝ի տէր՝ սի՛րելիք: *Զև- 2
ոդիա աղաչեմ, և զսինտիք աղաչեմ, զնոյն
խորհել՝ի տէր: *Ա.յո՛ աղաչեմ և զքեզ՝ մը- 3
տերիմ իմ և լծակից, և դու օգնական լինե-
ջիր նոցա՝ որք աւետարանին նահատակեցան
ընդ իս կղեմաս հանդերձ՝ և այլոք զործակ-
ցօք իմով. որոց անուանքն են՝ի գպրութե
կենաց: *Ուրախ լերուք՝ի տէր յամ ժամ. 4
դարձեալ ասեմ՝ ուրախ լերուք: *Հեղու- 5
թիւն ձեր յայտնի լիցի ամ մարդկան. տէր

6 մերձ է: *Մի՛ ինչ հոգայք. այլ ամ աղօթիւք
և խնդրուածովք, գոհութ, խնդրուածք ձեր
7 յայտնի լիցին առ աժ: *Եւ խաղաղութիւնն
այ՝ որ՛ի վեր է քան զամենայն միտս, պահեսցէ զսիրտս ձեր և զմիտս՝ ի քրիստոս յիսուս:
8 *Ա.յսուհետեւ եղբարք՝ որ ինչ ճշմարտութ է՝ որ ինչ պարկեշտութ, որ ինչ արդարութ, որ ինչ սրբութ, որ ինչ սիրուլի, որ ինչ համբաւ բարւոյ, որ ինչ քաջութիւ, որ ինչ
9 դովութ՝ զայն խորհիլիք: *Զոր ուսարուքն, և ընկալարուք, և լուայք՝ և տեսէք յիս, զայն արարէք. և աժ խաղաղութ եղիցի ընդ ձեզ:
1 *Ուրախ եղէ ես՛ի տէր յոյժ. զի և դուք ընդ
մտաւ աժիք հոգալ ինչ վասն իմ, որպ և հո-
11 գայիքն. բայց բարբարէիք ինձ է: *Ոչ զի առ կարօտութ ինչ ասեմ. զի ես ուսայ՝ որով
12 կարեմ բաւական լինել: *Գիտեմ նուազել, գիտեմ առատանալ, յամի ամենեւեն խնդալ
մտաւ եմ, և յագել՝ և քաղցենալ, և առատանալ՝ և նուազել: *Ցամի կարող եմ, այնու
13 որ զօրացոյցն զիս: *Բայց բարւոք արարէք՝
14 զի կցորդ եղերուք ինձ՝ ի նեղութ ես: *Գիտէք և դուք փի՛լիպեցիք, զի՝ ի սկզբան աւետարանին իրբև եկի ես՝ ի մակեդոնիա, և ոչ մի եկեղեցի հաղորդեաց ինձ յաղագս առ-
16 ուլ և առնուլ, բայց միայն դուք. *զի և՛ ի թեսաղոնիկ՝ միանգ ամ և երկիցս զպէտս իմ ե-
17 տուք բերել: *Իբր ոչ եմ՛ի նդրեմ զտուրն, այլ խնդրեմ զպտուղն որ յառաջ՛ի բան ձեր:

*Այլ իմ առեալ զամենայն, և առաւելեալ 18
եմ. ընկալայ՝ և լի՛ եմ ի ձեռն եպափրոդիտո-
եայ, որ է ի հոտ անուշից՝ պատարագ
ընդունելի՝ հաճոյ ոյ: *Եւ ած իմ լի արասց 19
ցէ զամենայն պէտս ձեր ըստ իւրում մեծու են՝
փառաք ի քո յն: *Այլ ոյ և հօր մերում 20
փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն: *Ող- 21
ջո՛յն տայիք սո՛ւրբոց՝ ի քո յն: *Ողջո՛յն 22
տան ձեզ՝ որ ընդ-իս են եղբարք: *Ողջո՛յն 23
տան ձեզ ամենայն սուրբք, մանաւանդ որ ի
տանէ կայսեր են: *Շնորհք տեառն յիսուսի 24
քրիստոսի ընդ ոգւոյդ ձերում. ամէն:

Ա՛ստ փել էպէցկո՝ գրէցա՛ ի հռովմէ ի յե՛ն
+ Եպաֆրոդիտոսէ: +

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ՍՈՒ ԿՈՂՈՍՍԱՑԻՍՆ

ԳԼ. Ա.

1 ՊՕՂՈՍ առաքեալ յիսուսի քնի կամօքն ԱՔ
2 աստուծոյ, և ափմոթէոս եղբայր. *առ կողո-
սացիս սուրբս և հաւատացեալս եղբարս ի
3 քն: *Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն
յաստուծոյ հօրէ մերմէ՝ (և ի տեառնէ յի-
սուսէ քրիստոսէ): Գոհանամք զաստուծոյ
և զհօրէ տեառն մերոյ յիսուսի քնի, յամենայն
4 ժամ վասն ձեր աղօթս առնեմք. *լուրև լուաք
զհաւատսն ձեր՝ որ ի քն յիսուսէ մեր, և զըն
5 սէրն որ ընդ ամենայն սուրբս ունիք. *վասն
յուսոյն՝ որ պահի ձեզ յերկինս. զորմէ լը-
սարուք բանիւն ճշմարտութեանն աւետարանին,
6 *որ եհաս առ ձեզ. որպէս ընդ ամենայն աշ-
խարհ աճէ՝ և պտղաբերէ. որպէս և ի ձե-
րում միջի. յօրէ յորմէ լուարուք՝ և ծան-
7 եայք զշնորհսն ոյ ճշմարտութիւն. *որպէս և

ուսարուք յեղափրեայ սիրելոյ ծառայակից մերմէ, որ է հաւատարիմ վասն ձեր՝ պաշտօնեայ յի՛սի. *որ և պատմեսցէ մեզ զձեր 8
սէրն հոգւով։ *Վասն այնորիկ և մեք յօրէ 9
յորմէ լուաք՝ ոչ դադարիմք վասն ձեր աղօթս առնել՝ և խնդրուածս մատուցանել. զի լցուք զգիտութիւն կամացն նորա, ամենայն իմաստութեամբ և հոգեւոր հանճարով. *դնալ ձեզ արժանի տեառն յամենայն 10
հաճութիւն, յամենայն գործս բարութեան պտղաբերք և աճեցուն զգիտութեամբն աստուծոյ. *ամենայն զօրութեամբն զօրացեալք ըստ զօրութեան փառաց նորա. յամենայն համբերութիւն և երկայնմտութիւն։ 11
ԱԳ *Ուրախութեամբ գոհանալ զաստուծոյ 12
հօրէ՝ որ կոչեացն զձեզ՝ ի մասն վիճակի սրբոցն ի լոյս. *որ փրկեացն զմեզ յիշխանութենէ 13
թանձր խաւարի, և փոխեաց զմեզ յարքայութիւն որդւոյն իւրոյ սիրելւոյ. *որով ունիմք 14
զփրկութիւն արեամբն նորա, և զթողութիւն մեղացն՝ մարմնոյն նորա. *որ է պատկեր ա- 15
նտեսանելի աստուծոյ, անդրանիկ ամենայն արարածոց։ *Զի նովաւ հաստատեցաւ ա- 16
մենայն, որ ինչ յերկինս՝ և որ ինչ յերկրի, որ երեւին՝ և որ ոչն երեւին. եթէ աթոռք, եթէ տէրութիւնք, եթէ պետութիւնք, եթէ իշխանութիւնք. ամենայն ինչ նովաւ և ի նոյն հաստատեցաւ։ *Եւ նա է յառաջ 17
քան զամենայն, և ամենայն ինչ նովաւ հաս-

18 կաց բովանդակ : *Եւ նա է գլուխ մարմնոյ եկեղեցւոյ. որ է սկիզբն, անդրանիկ ի մեռելոց. զի եղիցի ինքն յամենայնի յառաջադ-
19 ացեալ. *զի ի նմա հաճեցաւ ամենայն լրումն
20 աստուածութեանն բնակել. *և նովաւ հաշտեցուցանել զամենայն ի նոյն. արար խաղաղութիւն արեամբ խաչին իւրոյ, որ ինչ
21 յերկրի՝ և որ ինչ յերկինս : *Եւ զձեզ՝ որ երբեմն օտարացեալք էիք, և թշնամիք խոր-
22 հրդովք ի գործսն չարութեան. *այժմ աւադիկ հաշտեցոյց անդամովք մարմնոյ իւրոյ, ի ձեռն մահուն իւրոյ, յանդիման կացուցանել զձեզ սուրբս՝ և անբիծս՝ և անարատս ա-
23 ռաջի նորա. *եթէ կայցէք ի հաւատսն արմատացեալք, և հաստատեալ. և անշարժք ի յուսոյ աւետարանին՝ զոր լուարուք քարոզելոյ ընդ ամենայն արարածս ի նեղոսէ
երկինից. որոյ եղէ ես ազդս պաշտօնեայ :
24 *Եւ արդ՝ ուրախ եմ ի չարչարանս իմ ՈՂ
վասն ձեր. և լնումն զպակասութիւն նեղութեանցն քրիստոսի ի մարմնի իմում վասն մարմնոյ նորա՝ որ է եկեղեցի. *որոյ եղէ ես ազ-
25 դս պաշտօնեայ՝ ըստ տնտեսութեանն աստուծոյ, որ տուեալ է ինձ ի ձեզ կատարել
26 զբանն աստուծոյ. *զխորհուրդն՝ որ ծածկեալն էր ի յաւիտեանց և յազգաց. որ այժմ
27 յայտնեցաւ սրբոց իւրոց : *Որոց կամեցաւ աստուած ցուցանել, թէ ի՛նչ է մեծութիւն փառացն խորհրդոյ նորա ի հեթանոսս, որ է

քրիստոս ՚ի ձեզ՝ յոյսն փառաց. *զոր մեք 28
քարոզեմք. և խրատուիմք զամենայն մարդ՝ և
ուսուցանեմք զամենայն մարդ ամենայն հո-
գևոր իմաստութեամբ. զի կացուցցուք զա-
մենայն մարդ կատարեալ ՚ի քն յն. *յոր և 29
աշխատիմ պատերազմեալ ըստ յաղթութեան
նորա՝ որ յաղթեալ է յիս զօրութեամբ:

ԳԼ. Բ.

Կամիմ զի գիտիցէք դուք՝ որպիսի ճըգ- 1
նութիւն ունիմ յանձին վասն ձեր՝ և վասն
լաւոդիկեցւոյն, և որոց չիցէ տեսեալ զերե-
իմ մարմնով: *Զի մխիթարեսցին սիրտք նո- 2
ցա տեղեկացեալք սիրով. և յամենայն մե-
ծութիւն զրութեան իմաստութեան՝ ՚ի գի-
տութիւն խորհրդոյն աստուծոյ (հօր), ՚ի քն
յն. *յորում ամենայն գանձք իմաստութե 3
և գիտութեան ծածկեալ կան: *Ա.յլ զայս 4
ասեմ, զի մի՛ ոք զձեզ զառանցուսցէ պատիր
բանիւք: *Զի թէպէտ և մարմնով հեռի եմ, 5
այլ հոգւով ընդ ձեզ եմ. խնդամ՝ իրրև տես-
անեմ զկարգն ձեր՝ և զհաստատութիւն հա-
ւատոյն ձերոյ. որ ՚ի քն յն: *Ա.րդ՝ որպէս 6
ընկալարուք զքն յն տէր, նովին գնասջիք.
*արմատացեալք և շինեալք ՚ի նա, և հաս- 7
տատեալք ՚ի հաւատս, որպէս ուսարուքն՝
վ զառաւելեալք ՚ի նմին գոհութեամբ:
*Զգոյշ լերուք՝ մի՛ ոք իցէ որ զձեզ կո- 8

ղոպտիկէ ճարտարմտութեամբ և մեռոի խա-
բէութեամբ, որք ըստ մարդկան ասանդու-
թեան և ըստ տարերց աշխարհիս՝ և ոչ ըստ
9 յն՛ի քնի. *զի ՚ի նմա բնակէ ամենայն լրումն
10 աստուածութեանն մարմնապէս։ *Եւ էք
դուք նոսա լցեալք, որ է գլուխ ամենայն
11 իշխանութեան և պետութեան. *որում թլ-
փատեցարուք հաւատով զանձեռագործ
թլփատութիւնն՝ ՚ի մերկանալ զանդամս մար-
12 նոյ թլփատութեամբն քնի։ *Թաղեալք ընդ-
նմին ՚ի մկրտութեանն, որով և ընդ նմին յար-
եալ ք հաւատով՝ աստուածոյ ազդեցութեանն,
13 որ յարոյց զնա ՚ի մեռելոց։ *Եւ զձեզ՝ որ
երբեմն մեռեալն էիք ՚ի մեղս և յանթլփա-
տութեան մարմնոյ ձերոյ, կենդանացոյց
յանձին նորուն. շնորհեաց մեզ զամենայն
14 յանցանս մեր. և ջնջեաց զձեռագիրն մե-
ղոյ հակառակութեանն հրամանօքն իւրով.
որ կայր մեզ հակառակ՝ եռաթձ զայն ՚ի
միջոյ՝ և բեւեռեաց ընդ խաչափայտին։
15 *Մերկեաց զիշխանութիւնս և զպետու-
թիւնս. յայտ յանդիման խայտառակեաց նը-
շաւակեալ զնոսա յանձին նորուն ՚ի յարու-
16 թեան իւրում։ *Մի՛ ոք այսուհետև զձեզ
դատեսցի՝ ուտելով կամ ըմպելով, կամ մա-
սամբ տօնից կամ ամսամտուց կամ շաբա-
17 թաց. *որ են սոյնքն հանդերձելոցն. այլ
18 մարմինն քրիստոս է։ *Մի՛ ոք զձեզ խաբեսցէ,
որ կամիցի խոնարհութեամբ և կրօնիւք հը-

ընչաւակաց, զոր չէին աւանդել զրահեւո վա-
րել՝ տարապարտս հպարտասցեալ ի մտացմարմն
նոյ իւրոյ. *և ոչ ունիցի զղջանս քո, ուստի 19
առնոյն մարմինն յօդիւք և խաղալեօք տա-
րաբերեալ և խառնեալ՝ աճէ զաճումն այդ:
*Եթէ մեռաւքդ ընդ քեզ ի տարերոյ աշ- 20
խարհիս՝ զի՞ եւս իբրեւ զկենդանիս առնէն
յաշխարհի կրօնաւորիք: *Մի՛ մերձենար, 21
մի ճաշակեր, մի՛ հուպ լինիր. *որ է առա- 22
նձին ինչ ի սպեսս ապականութեան, բաս զգա-
ւխրանաց և վարդապետութեան մարդկան.
*որ յիմաստութիւն ինն համարէ, ինքնակամ 23
կրօնիւք և խոնարհութեամբ՝ և անխնայու[թ]եամբ
մարմնոյ. և ո՛չ ի պատիւ լինչ լրումն մարմնոյ:

ԳԼ. Գ.

Եթէ յարեր[ուք] ընդ քրիստոս, զսպա զվերինն 1
խնդրեցէ՛ք, ուր քրիստոս ընդ աջմէ այ. *զգ 2
վերինն խորհեցարո[ւք], մի՛ զայս՝ որ յերկրի
առ է: *Բանդի մեռաւո[ւք]՝ և կեանքն ձեր 3
ծածկեալ են ընդ քրիստոս յաւ: *Իսկ յորժամ 4
քրիստոս յայտնեսցի՝ կեանքն ձեր, յայն-
ժամ և դուք ընդ նմա յայտնեսջիք փառաւք:
*Սպանէք այսուհետև զանդամս ձեր զերկ- 5
րաւորս. ի բաց ընկեցէք զպոռնկութիւն զզ
պղծութիւն զրխծ զցանկութիւն չարեաց և
զպաշտօնութիւն՝ որ է կռապաշտութիւն. *ի 6
որոց գայ բարկութիւն այ ի վերայ որդւոցն

7 անհաւանութեան. *որով և դուք երբեմն
8 գնայիք մինչ կենդանիքն էիք ի նմա: *Այդ՝
ի բաց թօթափեցէք և դուք զայն ամենայն,
զբարկութիւն զսրտմտութիւն զչարութիւն
զհայհոյութիւն, զխօսակցութիւն՝ ի բե-
9 րանոց ձերոց: *Մի՛ ստէք միմեանց. մեր-
կացարուք զհին մարդն գործովքն իւրովք.
10 *և զգեցարուք զնորն նորոգեալ ի գիտու-
11 թիւն ըստ պատկերի արարչին իւրոյ. *ուր
ոչ է հրէայ՝ և ոչ հեթանոս, թլփատութիւն՝
և անթլփատութիւն, խուժ՝ դուժ՝ սկիւթացի՝
ծառայ՝ ազատ. այլ ամենայն և յամենայնի
12 քրիստոս: *Զգեցարուք այսուհետև երբև
ընտրեալք աստուծոյ՝ սուրբք և սիրելեալք՝
զղութ զգթութիւն զքաղցրութիւն զխո-
նարհութիւն զհեզութիւն զերկայնմտութիւն,
13 *նեցուկ միմեանց, շնորհել իրերաց. եթէ
ումեք զամեք տրտունջ ինչ իցէ. որպէս
և աստուած քրիստոսիւ շնորհեաց ձեզ՝ նոյն-
14 պէս և դուք: *Եւ ի վերայ այսր ամենայնի
15 զսէրն, որ է զօդ կատարմանն. *և խաղա-
ղութիւնն քրիստոսի հաստատեսցի ի սիրտս
ձեր, յոր և կոչեցարուք միով մարմնով: ~~
16 Եւ գոհացողք լինիլդ. *զի բանն քրիստոսի Ա:
~~ բնակեսցի ի ձեզ առատապէս. ամ խնդա-
րութեամբ ուսուցանել և խրատել զմիմեանս.
սաղմոսիւք և օրհնութեամբ և երգովք հո-
գեւորօք՝ և շնորհօք օրհնել ի սիրտս ձեր
17 զտէր: *Եւ զամ զոր և առնիցէք բանիւք և

արդեամբք, զամ յանուն տեառն յին արասլիք. գոհացողք լինիլիք զայ և զՀօրէ նա-
վաւ։ *Կանայք՝ հնազանդ լերուք արանց 18
ձերոց, որպէս և վայել է ի տէր։ *Սիք՝ 19
սիրեցէք զկանայս ձեր, և մի՛ դառնացուցա-
նէք զնոսա։ *Որդիք՝ հնազանդ լերուք ծը- 20
նողաց ձերոց յամի՝ զի այն է հաճոյ առաջի
տեառն. *հարք մի՛ զայրացուցանէք զորդիս 21
ձեր, զի մի՛ տրտմեսցին։ *Ծառայք՝ հնա- 22
զանդ լերուք տերանց ձերոց յամի. մի՛ առ
ականէ ծառայութեամբ՝ իբրև մարդահա-
ճոյք, այլ միամտութեամբ սրտի երկնչել ի
տեառնէ։ *Զոր ինչ առնիցէք՝ սրտի մտօք 23
գործեայիք իբրև տեառն, և ոչ իբրև մարդ-
կան։ *Գիտասլիք՝ զի ի տեառնէ առնու- 24
ցուք զհատուցումն ժառանգութեան ձերոյ.
քանզի տեառն քրիստոսի ծառայէք։ *Խակ 25
ապիրատն ընկալցի ըստ իւրում ապիրատու-
թեանն. զի չի՛ ակնառութիւն առաջի ոչ։

Գլ. Դ.

Տէրք՝ զիրաւունս և զհաւասարութիւն 1
ծառայից ձերոց չնորհեցէք. գիտասլիք՝ զի
և ձեր տէր գոյ յերկինս։ *Աղօթից առեալ 2
կացէք. տքնել ի նմին գոհութ։ *Աղօթա 3
արարէք միանգամայն և վե՛ր ձեր, զի ած բացցէ
մեզ դուռն բանին, խօսել զխորհուրդն քրի,
վե՛ր ոչ և կապեալս կամ. *զի յայտնի արա- 4

րից զնա որպէս արժան էցէ ինձ խօսել։
5 *Խնաստուեէք զնաւղիք առ արտաքինան, ա՛զ
6 գնոց առեալ զժամանակս։ *Եւ բանն ձեր
յամ ժամ լի շնորհօք ան էրբեւ աղիս հա-
մեմեալ լինի, գիտել ոյ արժան էցէ ձեզ
իւրաքանչիւր ումեք տալ պատասխանի։
7 Ա՛յլ որ ինչ զինէն էցէ՝ ցուցցէ ձեզ զամ
տիւքիկոս սիրելի եղբայր՝ և հաւատարիմ
8 պաշտօնեայ՝ և ծառայակից ՚ի տէր. *զոր ա-
ռաքեցի առ ձեզ զմին էրի, զի գիտասցիք
9 զնա մեր. և մխիթարեսցէ զսիրտս ձեր. *ընե-
սիմաւ հանդերձ եղբարբ հաւատարմաւ և
սիրելեաւ՝ որ է ՚ի ձէնջ. զամ ինչ ցուցցեն
10 ձեզ՝ որ ինչ աստ է։ *Ողջոյն տայ ձեզ ա-
րիստարքոս գերեվկից իմ, և մարկոս եղբօր-
որդի բառնաբայ. վն որոյ առէք պատուէր՝
11 եթէ եկեսցէ առ ձեզ ընկալջիք զնա. *և յն՝
որ անուանեալն է յուստոս, որք են ՚ի թլփ-
փատութէ անտի. գի գործա միայն գործա-
կից եղեն ինձ յարքայութէն այ, որք և եղեն
12 իսկ ինձ մխիթարութիւն։ *Ողջոյն տայ ձեզ
եպափրաս՝ որ ՚ի ձէնջ ծառայ քրիս յն է. յամ
ժամ պատերազմեալ վն ձեր յաղօթս, գի կայ-
ցէք կատարեալք և լցեալք յամ կամս այ։
13 *Վկայեմ նմա, գի բազում աշխատութիւն
ունի վն ձեր, և վն լաւոդիկեցւոցն, և վանն
14 այնոցիկ՝ որ յերապօլիան են։ *Ողջոյն տայ
15 ձեզ ղուկաս բժիշկ և սիրելի, և դեմաս։ *Ող-
ջոյն տայջիք եղբարց՝ որ են ՚ի լաւոդիկեայ

և նիմիխայ, և որ առանին նկեղեցին է նորա։
*Եւ յորժամ ընթեռնուցու առ ձեզ թուղթդ՝ 16
արասջիք զի և՝ ի լաւոդիկեացւոց նկեղեցւոջն
ընթերցցի. և զառ՝ ի լաւոդիկեացւոցն՝ զի և
դուք ընթեռնուցուք։ *Եւ առասջիք յաղ-
ւիսպատս. պղոյշ լեր առաուարուխեանդ՝
զոր ընկալար՝ ի տէր, զի զայդ կատարեսցես։
*Ողջոյնդ ձեռին իմոյ պօղոսի է. յուշ լիցին 18։
ձեզ կապանքս իմ։ Շնորհք ընդ ձեզ. ամէն։

Ա՝ կողոսացին՝ գրեցաւ՝ ի հռովմէ
՝ի ձեռն տիւքիկոսի և ընկերոջ։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
Ա. ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ
ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼ. Ա.

1 Պօղոս *և սիղուանոս և տիմոթէոս՝* Բկ
եկեղեցւոյդ Թեսաղոնիկեցւոց՝ յաստուած
2 հայր մեր և ի տէր յն քս: *Ընդրկք ընդ ձեզ*
և խաղաղութիւն: Գոհանամք զոյ յամ ժամ
վն ձեր ամենեցուան՝ յիշատակ առնել յաղօթս
3 մեր անդադար. *յիշել զձեր գործն հաւա-*
տոյ՝ և զվաստակ սիրոյ՝ և զհամբերութիւն
յուսոյ տեն մերոյ յն քի՝ առաջի ոյ և հօր
4 մերոյ: *Գիտեք եղբարք սիրեցեալք յոյ՝*
5 *զընտրութիւնն ձեր. *զի աւետարանն մեր ոչ*
եղև առ ձեզ միայն բանիւ, այլ և զօրութիւ՝
և հոգւով սրբով և լրութիւ բազմաւ. ոպ և
գիտեք իսկ՝ թէ որպիսիք եղեաք ՚ի միջի
6 ձերում վն ձեր: *Եւ դուք նմանեալք մեզ՝*
և տեն, ընկալայք զբանն ՚ի բազում նեղութիւ՝
7 *խնդութիւ հոգւոյն սրբոյ. *լինել ձեզ օրինակ*

ամ հաւատացելոց, որ են ի մակեդոնիա՝ և
յաքայիա: *Զի ի ձէնջ հնչեաց բանն այ. ոչ 8
միայն ի մակեդոնիա և յաքայիա, այլ յամ
տեղիս հաւատքն ձեր՝ որ առ ած են, արձա-
ռեցան. զի այսուհետև ոչինչ է պիտոյ մեզ
և խօսել լինչ: *Զի նոքին իսկ պատմեն վասն 9
մեր, թէ ո՛այ եղև մեզ մուտ առ ձեզ. և ո՛այ
դարձայք առ ած ի կռոց անտի, ծառայել
այ կենդանւոյ և ճշմարտի. *և ակն ունել 10
որդւոյն նորա յերկինից, զոր յարոյցն ի մե-
ռելոց զյիսուս՝ որ փրկելոյն է զմեզ ի բար-
կութենէն անտի՝ որ գալոյն է:

ԳԼ. Բ.

ԴԲ Դուք ինքնին գիտէք եղբարք զմուտն 1
մեր առ ձեզ. զի ոչ ընդունայն լինչ եղեւ.
*այլ յառաջագոյն չարչարեալք՝ և թշնամա- 2
նեալք, ոյն և դուք իսկ գիտէք. ի մէջ վի-
ւսպեցւոց Համարձակեցաք ասել մերով պատ-
մել ձեզ զաւետարանն այ մեծաւ պատերազ-
մաւ: *Զի մխիթարութիւնն մեր ոչ ի մոլո- 3
րութենէ է՝ և ոչ ի պղծութենէ՝ և ոչ նենգու-
թենէ. *այլ ոյն ընտրեցեալ յայ հաւատարիմ լինել ա- 4
ւետարանին, նոյնպէս և խօսիմք. ոչ իբրեւ
մարդկան հաճոյ լինել՝ այլ այսր քննէն զսիրտս
մեր: *Զի ոչ երբէք բանիւք ողջամտոյ ե- 5
ղեաք առ ձեզ, ոյն և դուք իսկ գիտէք. և
ոչ ի պատճառս ագահութենէ, ոյն և ած վկայէ.

6 *և ոչ լանդրէաք փառս 'ի մարդկանէ, ոչ 'ի
7 ձէնջ և ոչ յայլոց։ *Կարող էաք իբրև քրիստոս ա-
ռաքեալս ծանրանալ, այլ եղեաք հեզք 'ի
միջի ձերում. ոպէս դայեակ մի՝ որ սնուցանիցէ
8 մանկունս։ *նոյնպէս և մեք զթայաք 'ի ձեզ.
հաճոյ թուէը մեզ տալ ձեզ ոչ միայն ղաւե-
տարանն այլ, այլ և զանձինս մեր. քանզի սի-
9 րելիք մեր եղերուք։ *Յիշէք եղբարք՝ զվ
վաստակն մեր և զվշան. զի զցայգ և զցերեկ
գործէաք վ'ն չծանրանալոյ ումեք 'ի ձէնջ. և
10 քարոզէաք ձեզ զաւետարանն այս։ *Դուք
ինքնին վկայէք՝ և ասծ, ո'պէս սրբութէ և ար-
դարութէ և ամբծութէ՝ ձեզ հաւատացելոցդ
11 եղեաք. *ոպէս և գիտէք իսկ. զի զիւրաքան-
12 չիւր ոք 'ի ձէնջ՝ իբրև հայր զորդիս՝ *մխի-
թարէաք և սփոփէաք. և դնէաք վկայու-
թիւն դնալ ձեզ արժանապէս աստ, որ կոչեացն
զձեզ յիւր արքայութիւնն և 'ի փառս։ վ.ջ
13 Վ.ս այնորիկ և մեք գոհանամք զաստ ան-
պակաս՝ զի առեալ զլուր բանին այս առ 'ի մէնջ
ընկալարուք, ոչ իբրև զբան մարդկան, այլ
ոպէս ճշմարտիւ՝ զբան աստ. որ և յաջողեալ իսկ
14 է 'ի ձեզ հաւատացեալսդ։ *Զի դուք նմա-
նողք եղերուք եղբարք՝ եկեղեցեացն աստ որ
են 'ի հրէաստանի 'ի քն յն. զի զնոյն չարչա-
րանս չարչարեցայք և դուք 'ի ձերոց ազգա-
15 կանաց, ոպէս և նոքայն 'ի հրեից. *որք և զտ
տէրն յն սպանին՝ և զմարգարէսն, և զմեզ հա-
լածեցին, և աստ յաշաց եկին. և ամ մարդկան

հակառակ եղեն. *և արդելուն զմեզ խօսել 16
հեթանոսաց՝ զի ապրեսցին. զի կատարեսցեն
զմեղս իւրեանց յամ ժամ. քանզի հասեալ է
՚ի վերայ նոցա բարկութիւն մինչև ի սպառ:
Բ Ջ *Ա.յլ մեք եղբարք՝ թէպէտ և որբ միայնաք 17
՚ի ձէնջ առ ժամանակ մի, երեսօք՝ և ոչ սրտիւք. առաւել ևս փութայաք տեսանել զերեսս ձեր մեծաւ ցանկութիւն: *Վ՚ն այսորիկ 18
կամեցայ դալ առ ձեզ ևս պօղոս՝ միանգամ
և երկիցս, և խափանեաց զմեզ սատանայ:
*Քանզի ո՛վ է մեր յոյս կամ խնդութիւն կամ 19
պսակ պարծանաց մերոց, եթէ ոչ դուք՚ի նմա՝
առաջի տեառն մերոյ յիւր գալստեանն:
*Զի դուք էք փառք մեր և խնդութիւն: 20

Գլ. Գ.

Վ՚ն որոյ ոչ ևս ունելմք ժոյժ, զի բարւոք 1
թուեցաւ մեզ միայն մնալ յաթէնս: *Եւ ա- 2
ռաքեցաք զտիմոթէոս զեղբայր մեր և զդրա-
ժակից աստուծոյ՝ ՚ի ձեզ՝ և ՚ի հօրն քրիստոսի, հաստա-
Վ Ջ տել զձեզ՝ և մխիթարել վն հաւատոցն ձերոյ:
*Զի մի՛ տաղտկացեալք ՚ի նեղութիւնս յայ- 3
սոսիկ. քանզի դուք ինքնին լաւ գիտէք, զի
՚ի սոյն կամք: *Քանզի մինչ առ ձեզն լաւ 4
էաք՝ յառաջագոյն ասէաք ձեզ, թէ նեղու-
թիւնք հասանելոց են ՚ի վերայ մեր. որպէս
և եղեւ լաւ՝ և գիտացիք: *Վասն այնորիկ 5
և ես զի ոչ ևս ունէի ժոյժ՝ առաքեցի զի-

տել զհաւատսն ձեր. զուցէ արդեօք փորձեաց և զձեզ փորձիչն, և ընդունայն լինիցի
6 ջանն մեր: *Բայց արդ՝ իբրեւ եկին տիմոթէոս ՚ի ձէնջ առ մեզ, և եհաս մեզ զաւետիս հաւատոցն ձերոց և զսիրոյ, զի ունիք ՚ի մտի զմեզ միշտաւակս մեր բարեաց յիսմ ժամ. ցանկացեալ եք տեսանել զմեզ՝ որպէս և մեք զձեզ.
7 *վասն այնորիկ մխիթարեցաք ՚ի ձեզ եղբարք՝ ՚ի վերայ ամենայն վշտաց և նեղութեանց
8 մերոց՝ ՚ի ձեռն հաւատոցն ձերոց. *զի այժմ կենդանի եմք՝ եթէ դուք հաստատուն կայ-
9 ցէք ՚ի տէր: *Զի՞նչ կարեմք գոհութիւն մատուցանել այլ մեր ձեր, ՚ի մեր ամ խնդութենն,
10 զոր խնդամք վասն ձեր առաջի այ մերոյ. *գիշեր և գիւերեկ առաւել եւս աղաչեմք՝ տեսանել զերեսս ձեր, և հաստատել զպակասութիւն
11 հաւատոցն ձերոց: *Ա՛յլ ինքն այ և հայր մեր՝ և տէր մեր յիսուս՝ ուղղեսցէ զճանապարհս մեր առ ձեզ:
12 *Եւ զձեզ լինքն տէր բազմապատիկս և առաւելս արասցէ սիրով ընդ միմեանս և առ ամենեսեան՝ ոյզ և մեք ՚ի
13 ձեզ. *հաստատել զսիրտս ձեր անարատս ՚ի արդութիւն առաջի այ և հօր մերոյ ՚ի գալստեանն տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի ամենայն սրբովք իւրովք:

Գ.

1 *Ա՛յսուհետև եղբարք՝ աղաչեմք զձեզ՝ գկ
և մխիթարեմք ՚ի քրիստոս յիսուս. զի ոյզ ընկալարուք

'ի մէնջ, թէ ունի պարտ իցէ ձեզ գնալ՝ և հա-
ճոյ լինել այ. ունի և գնայցի իսկ, ի և այսքան
զևս յաւելուցուք 'ի նոյն: *Եւ գիտէք՝ թէ 2
որպիսի պատուիրանս տուաք ձեզ 'ի տէր յն:
*Զի այս են կամք այ, սրբութիւն ձեր. 'ի 3
բաց լինել ձեզ 'ի պոռնկութէ. *գիտել իւ- 4
րաքանչիւր ումեք 'ի ձէնջ զիւր անօթ ստա-
նալ սրբութիւն և պատուական, *մի՛ 'ի ցաւս ցան- 5
կութեան ունի և այլ հեթանոսք՝ որ ոչ գիտեն
զայ: *Մի՛ զանցանել և գրկել յիրիկ յայդմիկ 6
զեղբայր իւր. քանզի վրէժխնդիր է տէր 'ի
վերայ այդոցիկ. ունի յառաջադոյն ասացաք
ձեզ, և եղաք վկայութիւն: *Քանզի ոչ 7
կոչեաց զմեզ աստ 'ի պղծութիւն՝ այլ 'ի սրբու-
թիւն: *Ածյտհետև որ անարգէ, ոչ զմարդ 8
անարգէ, այլ զայ՝ որ և ետ զՀոգին նա՛ 'ի ձեզ:
*Այլ վասն եղբայրասիրութէ՝ չէ ինչ պիտոյ գրել 9
առ ձեզ. զի դուք ինքնին իսկ աստուածա-
տեալք էք առ միմեանս սիրելոյ: *Քանզի և 10
առնէք իսկ զդոյն յամ եղբարս որ են յամ կոչ-
մանս մակեդովնացւոց: Աղաչեմք զձեզ եղ-
բարք՝ առաւել և առաւելուլ և առատա-
նալ. *հանդարտել և գործել զիւրաքանչիւր. 11
և գործել ձեռօք ձերովք, ունի և պատուի-
րեցաք ձեզ, զի գնայցէք պարկեշտութ առ
արտաքինան՝ և մի՛ իւիք կարօտեալք իցէք:
*Ոչ կամիմ եղբարք՝ եթէ ոչ գիտէք վասն 12
ննջեցելոցն. զի մի՛ արտմիցիք ունի և այլքն՝
որոց ոչ գոյ յոյս: *Եթէ հաւատամք՝ եթէ 13

յն մեռաւ և յարեաւ· նոյնպէս և սուրբ ընդ
նընջեցեալսն 'ի Քրիստոս յն ածցէ ընդ նմա: վջ
14 *Բայց զայսասեմք ձեզ բանիւ, Տեառն մեք՝
որ կենդանիքս եմք մնացեալ՝ 'ի գալստեանն
15 տեառն ոչ ժամանեմք նընջեցեալսն: *Զի
ինքնին տէր հրամանաւ, 'ի ձայն հրեշտակա-
պետի և 'ի փող յն Աստուծոյ. և մե-
16 ռեալք 'ի քրիստոնեայսն յառաջագոյն: *Ապա
և մեք որ կենդանիսդն մնացեալ եմեմք՝ նո-
քօք հանդերձ յափշտակեցուք ամպովք ընդ-
առաջ ձեզ յօդս· և այնպէս յամ ժամ ընդ ձեզ
17 լինիցիմք: *Ածյուհետեւ մխիթարեցէք զմ
միմեանս բանիւքս այսոքիւք:

Գլ· Ե·

1 Ածյմ վասն ժամուց և ժամանակաց եղ-գ
2 բարք՝ չէ ինչ պիտոյ գրել առ ձեզ: *Զի
դուք ինքնին իսկ ստոյգ գիտէք, թէ օրն
տեառն իբրև գող գիշերի՝ այնպէս հաստա-
3 նէ: *Յորժամ ասիցեն թէ խաղաղութիւն և
շինութիւն է, յայնժամ յանկարծակի հաս-
ցէ նոցա սատակումն՝ որպէս և երկին յղու-
4 և մի՛ ապրեսցին: *Ածյմ դուք ե՛ղբարք ոչ
էք 'ի խաւարի՝ թէ օրն ձեր իբրև գող 'ի
5 վերայ հասանիցէ. *զի ամենեքին դուք որ-
դիք լուսոյ էք՝ և որդիք առնջեան. չե՛մք
6 գիշերոյ՝ չե՛մք խաւարի: *Ապա մի՛ գքնով
անկանիցիմք՝ որպէս և այլքն, այլ արթունք

և զաւարթանք եղիցուք: *Զի որ ննջեցեն՝ 7
դիշերի ննջեն, և որ արբենանն՝ դիշերի արբենան: *Այլ մեք զի տաւնջեան եմք, արթո՛ւնք եղիցուք, և զգեցցուք, զրահան հաւատոյ և զսիրոյ, և դիպուք զսաղաւարտն յուսոյն փրկութեան: *Զի ոչ եւս զմեզ սած 'ի 9
բարկութիւն, այլ 'ի փրկութիւն կենդանութեան 'ի ձեռն տեառն մերոյ յի՛ք քի՛ս. *որ 10
մեռաւն վասն մեր. զի եթէ արթունք իցեմք՝ և եթէ ննջիցեմք, նմա՛ս հանդերձ կեցցուք: *Վասն որոյ մխիթարեցէք զմիմեանս, և շի- 11
նեցէք զերեսաս՝ որպէս և առնէքդ իսկ:

գ՚ *Աղաչեմք զձեզ ե՛ղբարք՝ ճանաչել զվաս- 12
տակաւորս և զվերակացուս ձեր 'ի տէր, և զխրատիչս ձեր: *Եւ համարեցարուք զնո- 13
սա առաւել սիրոյ՝ վասն գործոյ նոցա. խաղաղութիւն արարէք ընդ միմեանս:
*Աղաչեմք զձեզ ե՛ղբարք՝ խրատեցէք զան- 14
ահասս, մխիթարեցէք զկարճամիտս, պատսպարան լերուք տկարացն, երկայնամի՛տ լերուք առ ամենեսեան: *Զգոյշ լերուք՝ գու- 15
յե ոք չարի չար հատուցանիցէ. այլ յամենայն ժամ զբարեաց գիտս երթայք առ միմեանս և առ ամենեսեան: *Յամենայն ժամ 16
ուրախ լերուք: *Անդադար աղօթս արա- 17
րէք: *Յամի գոհացարուք. զի այս են կամք 18
այ քրիս յիս 'ի ձեզ: *Զհոգին մի՛ շիջուցա- 19
նէք: *Զմարգարէութիւնս մի՛ արհամարհէք: 20
*Զամենայն ինչ փորձեցէք, զբարին ընկալա- 21

22 բուք: *Յամենայն իրաց չարաց՝ ի բաց կա-
23 ցէք: *Եւ ինքն ամ խաղաղութեան աւրհնս
արասցէ զձեզ համօրէնս. և բոլանդակ ձեր
ոգի և շունչ և մարմին՝ անարատ՝ ի գալուստն
24 տեառն մերոյ յիսի պահեսցի: *Հաւատարիմ
է՝ որ կոչեացն զձեզ, որ և արասցէ զնոյն:
25 *Ե՛ղբարք՝ աղօթս արարէք և՝ ի մեր վերայ:
26 *Ողջոյն տալիք եղբարց ամենեցուն՝ ի համ-
27 բոյր սրբութեան: *Երդմնեցուցանեմ զձեզ
՝ի տէր՝ ընթերցուլ զիրաղիդ առաջի ամե-
28 նայն եղբարց սրբոց: *Շնորհք տեառն մե-
րոյ յիսուսի քրիստոսի ընդ ձեզ. ամէն:

Ա· ԸՆԹԱՑՔԻՆ ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹ ՓԻԼԻՊՊԵ-
ՑՈՑՆ:

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԱՌ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍՆ
ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ. Ա.

ԴԿ Պօղոս և սիղուանոս և տիմոթէոս՝ ե- 1
կեղեցւոյդ Թեսաղոնիկեցւոց՝ յաստուած
հայր մեր և ի տէր յն քն։ *Շնորհք ընդ ձեզ 2
և խաղաղութիւն յայ հօրէ մերմէ և ի տնէ յնէ
քնէ։ *Գոհանալ պարտիմք զայ յամ ժամ վն 3
ձեր և՛ զբարերք՝ ոյ և արժան իսկ է. զի ևս քան
զևս աճեն հաւատքն ձեր, և յաճախէ սէր ե-
րեքանչիւր ամենեան ձեր առ միմեանս։ *Ոյ 4
և մեզ ձեօք պարծել յեկեղեցիսն այ՝ վն համ
բերութեանդ ձերոյ և հաւատոյ՝ յամ հալածանս
ձեր և՛ ի նեղութիւնս, որում դուք համբե-
րէք. *յօրինակ արդար դատաստանին այ. 5
արժանի լինել ձեզ արքայութեն այ, վն որոյ և
զձգնութիւնդ կրէք. *եթէ պարտ է առաջի 6
այ՝ հատուցանել նեղչացն ձերոց նեղութիւն.
*և ձեզ նեղեալոցդ հանդիստ ընդ մեզ՝ ի յայտ- 7

նուենն ան մերոյ յին քին, յերկինից հրեշտակօք
8 ջօրութե՛ն իւրոյ. *՚ի բոց հրոյ առնուլ զվրէժս
յայնցանէ՝ որք ոչ ճանաչեն զնա՛, և որ ոչ հնա-
9 զանդին աւետարանին ան մերոյ յին քին. *որք
տայցեն վրէժս՚ի սատակումն յաւիտենից՝ յե-
10 րեսաց ան՝ և՚ի փառաց զօրութե՛ նր. *յորժամ
գայցէ փառաւոր լինել՚ի սէջ սրբոց իւրոց, և
սքանչելի՚ի սէջ ամ հաւատացելոց. զի հա-
ւատարիմ եղև վկայութիւնն մեր՚ի վր ձեր յա-
11 ւուր յայնմիկ: Ցոր և աղօթս առնեմք վն ձեր
յամ ժամ, զի զձեզ արժանիս արասցէ կոչմանն
ձերում ած մեր՝ մինչև լցցէ զամ հաճութիւն
12 բարուե՛, և զգործս հաւատոյն զօրութի՛ն. *զի
փառաւոր լիցի անուն տեառն մերոյ յին քին
՚ի ձեզ՝ և դուք՚ի նմա, ըստ շնորհացն ամ
մերոյ և տեառն յիսուսի քրիստոսի:

ԳԼ. Բ.

1 Աղաչեմ զձեզ ե՛ղբարք՝ վն գալստեանն ԴԴ
ան մերոյ յին քին, և մերոյ ժողովոյն առ նա.
2 *մի՛ վաղվաղակի խռովել ձեզ՚ի մտաց՝ և մի՛
ըարհուրել, մի՛ հոգւով և մի՛ բանիւ և մի՛ թըղ-
թովք՝ իբրև թէ՚ի ձէնջ. ոչ թէ եկեալ հա-
3 տեալ լցե օրն ան: Մի՛ ոք զձեզ խաբեսցէ՝ և
մի՛ իւիք իրօք. զի ե՛թէ ոչ նախ եկեսցէ ապըս-
տամբութիւնն, և յայտնեսցի մարդն անօրէ-
4 նութե՛ն՝ որդին կորստեան, *հակառակորդն
հպարտացեալ՚ի վր ամ, որ անուանեալ լցէ

ած, կամ պաշտօն. մինչև նաեւել նմա ՚ի տա-
ճարին այլ, և ցուցանել զանձն՝ թէ ած էցէ:
Ո՞չ յիշէք՝ զի մինչ առ ձեզն էի՝ ասէի 5
զայս: *Եւ արդ դուք ինքնին գիտէք զայն՝ 6
որ ունին յայտնել նմա յիւրում ժամանակի:
*Զի խորհուրդն անօրէնութե՛ արդէն կա- 7
րասյ. բայց յայնժամ մինչ ՚ի միջոյ բարձցի՝
որ այժմ ունի: *Եւ ապա յայտնեսցի անօ- 8
րէնն . զոր եր յիւրում բերանոյ
նորա, և խափանեսցէ յայտնութիւն գալստեանն
նորայ: *Որոյ գալուստն ըստ ազդեցութե՛ սա- 9
տանայի է, ամենայն զօրութե՛ և նշանօք և արուես-
տիւք սուտիք, *և ամենայն պատրանօք անիրաւու՛թե՛ 10
՚ի վերն կորուսելոցն . փոխանակ զի զսէրն ճշմար-
տութե՛ ոչ ընկալան՝ զի ապրեցին, և վասն այ-
նորիկ առաքեսցէ նոցա ած ազդեցութիւն մա-
ցուցանել՝ հաւատալ նոցա սուտին: *Զի դա- 11
տապարտեսցին ամենեքեան՝ որ ոչ հաւատացին
ճշմարտութե՛ն, այլ հաճեցան ընդ անօրէնու-
թիւնն: *Այլ մեք պարտիմք գոհանալ զձեզ 12
յամէ ժամ վասն ձեր եղբարք սիրելեալք ՚ի Տեառնէ.
զի ընտրեաց զձեզ ած ՚ի սկզբանէ ՚ի փրկու-
թիւն՝ սրբութեամբ հոգւոյն՝ և հաւատովքն ճշմար-
տութե՛ . *յոր և կոչեաց զձեզ աւետարանաւն 13
մերով ՚ի փառս տիրոջն մերոյ Յի-
սուսի: *Ապա եղբարք կացէք հաստատուն 14
և պինդ կալարուք զաւանդութիւնսն՝
զոր ուսարուք, եթէ բանիւ և եթէ թղթով
մերով: *Այլ ինքն տէր մեր Յի-սուս և ած և 15

հայր մեր, որ սիրեացն զմեզ՝ և եառ մեզ միսի-
թարութիւն յաւիտենից՝ և յոյս բարեաց ընդ-
16 հօք, *միսիթարեսցէ զսիրտս ձեր՝ և հաստա-
տեսցէ յամ բանս և՝ ի գործս բարութեան:

ԳԼ. Գ.

1 Ա.յսուհետեւ ե՛ղբարք՝ աղօթս արարէք ՀԴ
՝ի վե՛ր մեր, զի բանն տեն ընթանայցէ. և վա-
ռաւոր լինիցի յամ տեղիս՝ ոպ և առ ձեզդ.
2 *զի ապրեսցուք յանօրինաց և յանզգամաց
3 մարդոց. զի ոչ ամենուն են հաւատք: *Ա.յլ
հաւատարիմ է տէր, որ և հաստատեսցէ զձ
4 ձեզ՝ և պահեսցէ՝ ի չարէ անտի: *Վստահ
եմք՝ի ձեզ տէրամբ. թէ զոր պատուիրեցաք
5 ձեզ, և առնէք՝ և առնիցէք: *Ա.յլ տէր ուղ-
ղեսցէ զսիրտս ձեր՝ ի տէրն այ՝ և՝ ի համբե-
6 րութիւնն քրի: *Պատուիրեմ ձեզ ե՛ղբարք
յանուն տեն մերոյ յի՛ քրի, խորշել ձեզ յամ
եղբօրէ՝ որ ատահական դնայցեն. և ոչ ըստ
7 աւանդութենն՝ զոր ընկալարուք՝ ի մէնջ: *Զի
դուք ինքնին գիտէք՝ թէ ո՛պ պարտ է ձեզ
նմանիլ մեզ. և ոչ երբէք ատահականաք առ
8 ձեզ. *և ոչ ձրի զուրուք հաց կերբաք, այլ
ջանիւ և վաստակով գյոյգ և գիսերնկ գոր-
9 ծէաք՝ վն չծանրանալոյ ումեք՝ ի մէնջ: *Ոչ
երթէ չունէաք իշխանութիւն, այլ զի զանձինս
օրինակ արասցուք ձեզ՝ նմանողս լինել մեզ:
10 *Քանզի մինչդեռ առ ձեզն իսկ էաք՝ զայս

պատուիրէաք ձեզ, թէ որ ոչն կամիցի գործել՝ և կերիցէ մի՛։ *Այդ՝ լսեմք զոմանց՝ի 11
ձէնջ՝ թէ սահակութէ գնան. գործ լինչ ոչ
գործեն, այլ յուլացեալ՝ հետաքրքիր լինին։
*Այնպիսեացն պատուէր տամք՝ և աղաչեմք 12
՝ի տէր յն քն, զի հանդարտութէ գործեսցեն՝ և զիւրեանց հաց կերիցեն։ *Այլ դուք 13
եղբարք՝ մի՛ ձանձրանայք զբարիս գործել։
*Ապա եթէ ոչ ոք հնազանդեսցի բանիս մե- 14
րում թղթովք այդուիկ, դուք նշանակեսջիք
զնա, և մի՛ խառնակեսջիք ընդ նմա՝ զի պատկառեսցէ։ *Բայց մի՛ իբրև զթշնամի համա- 15
րիջիք՝ այլ խրատեսջիք՝ իբրև զեղբայր։ *Եւ 16
ինքն տէր խաղաղութէ՝ տացէ ձեզ խաղաղութիւն յամէ ժամ յամէ կրս։ Տէր ընդ ամենեսին ընդ ձեզ։ *Ողջոյնս իմոյ ձեռին պօղոսի 17
է, որ է նշանակ. յամենայն թուղթս այսպէս
գրեմ։ *Շնորհք տեառն մերոյ յիսուսի քրի- 18
ստոսի ընդ ձեզ ամենեսին. ամէն։

Ա.— ԸՆԹՈՒՂՆԻՒԵՑՒՆ ԵՒՐՈՒԲՈՒ՝ ՓՐԻՆՅՈՒ-ՅՈՒՐԻՆԱՅ։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
Ա. ՏԻՄՈԹԷՈՍ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼ. Ա.

1 ՊՕՂՈՍ առաքեալ յԻսի քրիստոսէ՝ ըստ հրա- Ա կ
մանի փրկչին մերոյ աստուծոյ՝ և քրիստոս յԻսի
2 յուսոյն մերոյ. *տիմոթէոսի որդւոյ սիրելւոյ
հաւատովք. շնորհք ողորմութիւն խաղաղու-
3 թիւն յայր հօրէ և ի Տեառնէ մերմէ յԻսէ քրիստոսէ։ *Որպ
աղաչեցի զքեզ կալ յԵփեսոս՝ մինչ երթայինն
ի մակեդոնիա. զի պատուիրս տայցես ումանց
4 չլինել օտարուսմունս, *և չհայել յառասպելս
և ի տոհմաթիւս անչափս. որ մանաւանդ
խնդիրս յուզեն, և ոչ զտնտեսութիւն Իւ հա-
5 ւատովք։ *Բանիզի զլուխ պատուիրանին սէր
է, ի սէ սրտէ՝ և ի մտաց բարւոյ՝ և յանկեղ-
6 ծաւոր հաւատոյ։ *Յորոց ումանք վրիպեցան՝
7 խոտորեալք յոնայնութիւն բանից։ *Կամին
լինել վարդապետք օրինացդ. ինքեանք ոչ ի-
մանան զինչ խօսին՝ և ոչ վն որոց պնդեալն են։

*Գիտեմք եթէ բարւոք են օրէնք՝ եթէ ոք 8
զնա օրինաւքն կրեսցէ: *Բայց զայս գիտացէ՝ 9
զի՛ ի մէր արդարոց օրէնք ոչ կան, այլ՛ ի մէր
անօրինաց և անհնազանդից՝ ամբարշտաց և մե-
ղաւորաց՝ անսրբոց և պղծոց, զհայր և զմայր ա-
նարդողաց, մարդասպանաց, *պոռնկաց, ար- 10
ուադիտաց, մարդեղուզաց, սուց, ստերդմանց.
և եթէ այլ ինչ կայ հակառակ ողջամիտ վար-
դապետութեան. *որ ըստ աւետարանի փառաց 11
ՙՙ ջերանելոյն ինչ է, որում եղէ ես հաւատարիմ:
*Ե՛ս նորո՛ւն ունիմ այնմիկ, որ զօրացոյցն զիս 12
՛ի քո՛ւ յո՛ւ ՛ի տէր մեր. զի հաւատարիմ համա-
րեցաւ կարգել ՛ի սպասաւորութիւն. *որ յա- 13
ռաջադոյն հայհոյիչն էի և հալածիչ և թշնա-
մանիչ. այլ գտի ողորմութիւն, զի զայն յանգի-
տաւն և յանհաւանութեան գործէի: *Եւ առա- 14
ւել եղեն շնորհք տեն մերոյ հաւատովք և սիրով՝
որ՛ի քո՛ւ յո՛ւ: *Հաւատարիմ է բանս՝ և ամե՛ն ըն- 15
դունելութե՛ն արժանի է. զի քո՛ւ յո՛ւ եկն յաշխարհ
փրկել զմեղաւորս, որոց զլուխն ես եմ: *Այլ 16
վա՛ն այնոցիկ գտի ողորմութիւն, զի նախ յիս
ցոյց յո՛ւ քո՛ւ զամենայնառատութիւնն՝ յօրինակ
այնոցիկ՝ որ հաւատալոցն իցեն՛ ինձ, ՛ի կեանսն
յաւիտենից: *Այլ թագաւորին յաւիտենից՝ 17
անեղծի և աներեւութի, միոյ այ՝ փառք և պա-
տիւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն: *Զայս 18
պատուիրան աւանդեմ քեզ՝ որդեակ Տիմոթէոս,
ըստ կանխակաց ՛ի քեզ մարգարէութեանցն.
զի դու զնոսա նոքօք զգեղեցիկ զինուո-

19 րութիւնն. *ունելով հաւատս արթուք մնօք,
զոր ոմանք մերժեալ յանձանց իւրեանց՝ նա-
20 ւակոծեցան ի հաւատս. *որոց առաջի են Հի-
մենոս՝ և աղեքսանդրոս, զորս մատնեցի սա-
տանայի. զի խրատեսցին չհայհոյել։

ԳԼ. Բ.

1 Եւ արդ՝ աղաչեմ նախ քան զամենայն, առ-
նել աղօթս՝ խնդրուածս՝ պաղատանս՝ գո-
2 հութիւնս ընել առ մարդկան. *մանաւանդ ընդ
թագաւորաց և առ իշխանաց. զի խաղաղու-
և հանդարտութիւն վարեսցուք ընդ ամենայն մեր,
3 առ ամենապաշտութիւն և արդութիւն։ *Զի այն է
բարի և ընդունելի առաջի փրկչին մերոյ այ.
4 *որ զամենայն մարդիկ կամի զի կեցցեն՝ և ի գի-
5 տութիւն ճշմարտութեան եկեսցեն։ *Զի մի
է այ, և մի միջնորդ այ և մարդկան՝ մարդ-
6 յն քն. *որ ետ զանձն փրկանս ընդ ամենե-
7 սեան՝ վկայութիւն ժամանակաց իւրոց։ *Յոր
եդայ ես քարոզ և առաքեալ. ճշմարիտ ա-
սեմ՝ ի քն՝ և ոչ սուտ, եղէ վարդապետ հե-
թանոսաց հաւատովք և ճշմարտութեամբ։
8 *Կամիմ՝ զի արք կայցեն յաղօթս յամ ԱԳ
ամենայն. բառնալցեն ընդ ձեռս ի վեր առանց
9 բարկութեան և երկմտութեան։ *Նոյնպէս և կանայք
ի զարդ խոնարհութեան՝ ակնածութեամբ և զգաստութեամբ
զարդարել զանձինս. մի՛ ի հիւսս սակեմանս ըն-
դելուզեալս մազս արտաքս, կամ ի հանդերձս

պաճուճեալս. *այլ ոմն վայել է կանանց՝ զնաժ- 10
պաշտութիւն յանձնառելոց գործովք բարուք:
*Կին մարդ ցածուբէ ուսցի՝ առ հնազանդութ: 11
*Ա.յլ ուսուցանել կնոջ մարդոյ ոչ հրամայեմ, 12
և ոչ ճոխաբան լինել քան զայր մարդ. այլ ի
լռութիւն կալ: *Զի ադամ նախ ստեղծաւ՝ և 13
ապա եւայ: *Եւ ադամ ոչ պատրեցաւ՝ այլ 14
կինն պատրեցաւ և յանցեաւ. *բայց կեցցէ 15
ի որդեծնութիւնն՝ եթէ կացցէ ի հաւատս և
ի սէր և ի սրբութիւն պարկեշտութեամբ:

ԳԼ. Գ.

Հաւատարիմ է բանս. եթէ ոք եպիսկոպո- 1
սութիւն ցանկայ՝ բարւոյ գործոյ ցանկայ: *Պարտ 2
է եպիսկոպոսին անարատ լինել, միոյ կնոջ այր,
հեզ՝ ցած՝ պարկեշտ՝ հիւրասէր՝ ուսուցիչ. *մի՛ 3
թշնամանող, մի՛ հարկանող, այլ հանդարտ. մի՛
կռուող, մի՛ արծաթասէր. *զի իւրում տանն 4
իսկ բարւոք վերակացու լեալ իցէ. որդեակս
ունելոյ, որ՛ի հնազանդութիւն կայցեն առ պար-
կեշտութիւն: *Ապա եթէ ոք իւրում տանն վերա- 5
կացու չգիտիցէ լինել, զիա՞րդ եկեղեցւոյ այ
խնամակալ լինիցի: *Մի՛ մատաղատունկ, զի 6
մի՛ հպարտացեալ ի դատաստանս սատանայի
անկանիցէ: *Ա.յլ պարտ է նմա վկայութիւն 7
բարի և յարտաքինոցն ունել. զի մի՛ ի նախա-
տինս անկանիցի՝ և յորոգայթս սատանայի:
*Նոյնպէս և զսարկաւագունս պարկեշտս. մի՛ 8

9 երկրանս, մի՛ դիւեահարս, մի՛ զօշաքաղս· *այլ
ունիցին զխորհուրդ հաւատոցն սուրբ մուօք։
10 *Ինքեանք նախ փորձեսցին, և ապա՝ ի պաշ-
11 տօնն մատիցեն, զի անարատք լիցեն ։ *Նոյնպէ
և կանայքնիցն պարկեշտք. մի՛ չարախօսք, հեզք՝
12 հաւատարիմք յամի ։ *Սարկաւագք լինիցին
միոյ կնոջ արք. որք որդւոց իւրեանց բարւոք
վերակացու լեալ լիցեն, և տանց իւրեանց ·
13 *զի որ բարւոքն պաշտիցեն, աշտիճան բարի
անձանց իւրեանց շահին, և բազում համար-
ձակութիւն՝ ի հաւատսն՝ որ՝ ի քս յս ։ վ. ջ.
14 *Զայս գրեմ առ քեզ՝ զի ակն ունիմ՝ ի մո-
15 տոյ գալ ։ *Ապա թէ յամեցից՝ զի գիտասցես,
թէ ո՞ւր պարտ է քեզ՝ ի տան յոյ շրջել· որ
է եկեղեցի՝ յոյ կենդանւոյ, սիւն և հաստա-
16 տութիւն ճշմարտութե։ *Եւ յայտնի իսկ մեծ է
խորհուրդն աժպաշտութե. որ երևեցաւ մարմ-
նով՝ արդարացաւ հոգւով՝ յայտնեցաւ հրեշ-
տակաց՝ քարոզեցաւ՝ ի հեթանոսս՝ հաւա-
տարիմ եղև յաշխարհի՝ և վերացաւ փառօք։

ԳԼ· Դ·

1 Ա՛յլ հոգին ՚ր յայտնապէս ասէ· թէ՝ ՚ի
ժամանակս յետինս՝ քակեսցին ոմանք՝ ի հա-
ւատոցն. և հայեսցին յայս մոլորութեան, և
2 վարդապետութիւնս դիւաց, *կեղծաւորու՛
ստաբանք, խարեալք իւրեանց խղճիւն մուաց ·
3 *որ արգելուցուն յամուսնանալոյ, և մեկնիցեն

'ի կերակրոց՝ զոր ած հատուատեաց 'ի վայե-
լել հատուցելոց, և այք հասեալ էին 'ի
ճշմարտութենն վր։ *Չի ամ արարած՝ այ՝ 4
բարի են, և չինչ ինչ խոտան, մանաւանդ որ
գոհութբ ընդունելին. *զի սրբի բանիւն այ՝ 5
և աղօթիւք *Չայս խրատ տուեալ եղբարց՝ 6
բարւոք պաշտօնեայ լինելոյս քրիստ յիս,
նեցիս բանիւք հաւատոց, և բարւոք վարդա-
պետութենն՝ զորոյ զհետն իակ եղեր։ *Ա.յլ 'ի 7
պիղծ բանից՝ և յաւատալոյ պատահանց հե-
թանոսական. թայց կրթեա զանձն քո յաշ-
պաշտութիւն. *զի մարմնոյ կրթութիւն աս 8
տակաս ինչ օգտակար է. իակ ածպաշտութիւն
աս ամ ինչ օգտակար է. և զաւետիս կենաց
ունի՝ զարդիս և զհանդերձելոյն։ *Հաւա- 9
տարիմ է բանս՝ և ամ ընդունելութենէ արժանի
է։ *Չի 'ի սոյն իակ վաստակեմք՝ և նախատինս 10
յանձն առնումք. զի յուսացեալ եմք յած
կենդանի, որ է փրկիչ ամ մարդկան, մանա-
ւանդ հաւատացելոց։ *Պատուէր տայիր 11
զայդ՝ և ուսուցանիլիր. *զի մի ոք զքո տան- 12
կութիւնդ արհամարհիցէ։

Բկ Ա.յլ օրինակ լինիլիր հաւատացելոց՝ բա-
նիւք՝ դնացուք՝ սիրով՝ հաւատով՝ սրբութբ։
*Մինչև գամ ես, մի՛ դիր ընթերցուածոց 13
մխիթարութբ վարդապետութբ։ *Մի՛ ան- 14
փոյթ առներ զշնորհացդ՝ որ 'ի քեզ են, որ
տուաւ քեզ մարգարէութբ 'ի ձեռնադրուէ
երիցութբ։ *Յայդ խորհեաց՝ և 'ի դոյն կան- 15

խոսչիր. զի զբ յառաջադիմու թիւնդ առ-
16 նեցուն յայտնի լիցի: *Ջգոյշ լինիչիր անձին
և վարդապետութեդ՝ և ի դմին յամեսչիր.
զայդ եթէ առնիցես՝ և զանձն ապրեցու-
ցես, և զայնոսիկ՝ որ քեզ լսիցեն:

ԳԼ. Ե.

1 Ջծերն մի՛ պատուհասեցես, այլ մխի-
թարեսչիր իբրև զհայր, զերիտասարդս իբրև
2 զեղբարս, *զպառաւուհիս իբրև զմայրս, զկ
3 մանկամարդս իբրև զքոյր՝ ամ պրութե: *Զայ-
4 րիս պատուեա, որ սոյդ այրիքն լիցեն: *Ա.պա
թէ ոք այրի՝ որդիս և թոռունս ունիցի, ու-
սանիցին նախ ևբրանց տանց բարւ առնել՝
և դիմախարհնս հատուցանել ծնողացն. զի այն
5 է բարի՝ և ընդունելի առաջի այ: *Իսկ որ
ճշմարտիւ այրին լիցի. և մենացեալ յուսա-
ցեալ յած, և կանխեալ յաղօթս և ի խնդրո-
6 ուածս գյայդ և գցերեկ: *Իսկ դիրդ այրին՝
7 կենդանւոյն մեռեալ է: *Զայս պատուիրեա՝
8 զի անարատք լիցեն: *Իսկ եթէ ոք իւրոց՝
և մանաւանդ ընտանեացն խնամ՝ ոչ առնիցի,
ի հաւատոցն ուրացեալ է՝ և չար եւս քան
9 զանհաւատսն է: *Այրի ընդ այրիս անուա-
նեսցին, որ չիցէ պակաս ի վաթսնամեայից,
10 միոյ առն կին եղեալ. *և ի գործս բարիս վը-
կայեալ, եթէ մանկունս սնուցեալ լիցէ, եթէ
զկիւրս ընկալեալ լիցէ, եթէ զսրբոց ոտս լո-

ասցեալ լցէ, եթէ նեղելոց բաւական լեալ
լցէ, եթէ զնամ դործոց բարեաց ընդ եր-
թեալ լցէ: *Ա.յլ ի մանկամարդաց այրեացն 11
հրաժարեա, զի յորժամ խայտան զքնիւ՝ ա-
մուսնանալ կամին: *Իսկ զդատաստանս ըն- 12
դունին, զի զառաջին հաւատոն արհամար-
հեցին: *Միանդամայն և դատարկանձունք 13
ուսանին՝ շրջելք տանէ ի տուն. և ոչ միայն
դատարկք, այլ և փսաքուսք և հետաքըր-
քիրք. և խօսին՝ որ ինչ ոչ է պիտոյ: *Կա- 14
միմ զմանկամարդացդ ամուսնանալ, որդի-
ծնանել, տնարարս լինել, և մի՛ ինչ պատճառ
տալ հակառակորդին ի հայհոյուե աղագս:
*Զի արդէն իսկ ոմանք խոտորեցան զկնի սա- 15
տանայի: *Եթէ ոք հաւատացեալ՝ այրիս ունի- 16
ցի՝ բաւական լիցի նմա, և մի՛ ծանրասցի եկեղե-
ցւոյն. զի ճշմարիտ այրեացն բաւական լինիցի:
ԽԳ *Ու բարւոք վերակացու լինին երիցունք՝ 17
կրկին պատուոյ արժանի եղիցին. մանաւանդ
որ աշխատիցին բանիւ և վարդապետութիւ:
*Բանդի ասէ գիր, մի՛ կապեացես գցուռկ 18
եղին կալոտւոյ. և արժանի է մշակն վարձու
իւրոյ: *Զերիցուէ չարախօսութիւն մի՛ ըն- 19
դունիցիս. բայց եթէ երկուք՝ և երիւք վկա-
յիւք: *Իսկ որ մեղանչեն՝ առաջի ամենե- 20
ցուն յանդիմանեա, զի և այլքն երկիցեն:
*Վկայութիւն դնեմ առաջի աստ և յաթ քրիս՝ 21
և ընտրելոց հրեշտակաց, զի զայդ պահեսցես
առանց մտահաճութե. մի՛ ինչ առնել աչառա-

22 նօք։ *Զեռս վաղվաղակի յուրուք վր մի դը-
նիցես, և մի՛ կցորդ լինիցես մեղաց օտարաց.
23 զանձն քո նր պահեսջիր։ *Ա.յսուհետև մի՛
ջուր և երթ ըմպիցես՝ այլ սակաւիկ մի և դինի
խառնեսջիր վասն ստամոքսի և ատէպ հիւան-
24 դուեց։ *Են մարդք՝ որոց մեղքն յայտնի՛ են՝
և յառաջագոյն հասեալ՛ի դատաստան, և են
25 որոց ղկնի երթան։ *Նոյնպ և բարի գործքն
յայտնի են. և որ այլ ազգ եւս լինչ լեցեն՝
թագչել ոչ կարեն։

ԳԼ. Զ.

1 Որ միանգամ ընդ լծոյ ծառայութե լեցեն,
զիւրաքանչիւր տեարս պատուի արժանի հա-
մարեսցին. զի մի՛ անուն՝ այլ և վարդապե-
2 տութիւնն հայհոյեսցի։ *Իսկ որ հաւատա-
ցեալ տեարս ունիցին՝ մի՛ արհամարհեսցեն,
զի եղբարք են. այլ առաւել ծառայեսցեն՝ զի
հաւատացեալքն են և սիրուն. որք զբարե-
րարութիւն յանձինս ունիցին. զայս ուսուցա-
3 նիջիր՝ և մխիթարեսջիր։ *Իսկ եթէ ոք այլ-
ազգ լինչ ուսուցանիցէ, և ոչ անսայցէ ողջ-
մտութե բանից տն մերոյ յն քրս, և ըստ
4 ծածկաշտութե վարդապետութե. *այնպիսին
հպարտացեալ է, և ոչինչ ոչ գիտէ. այլ տագն
՛ի խնդիրս և՛ի բանս հակառակութե. լինին
նախանձ՝ հեռ՝ հայհոյութիւն՝ կարծիք չարեաց,
5 *խարդախութիւնք ապականելոց մտաց մարդ-

կան՝ և օտարացելոց ի ճշմարտութէ անտի,
որ չահավաճառ համարին զնաժպաշտութիւնն.
բայց դու մերժեսջիր յայնպիսեացն։
ԲՋ *Ա.յլ չահավաճառ մեծ ընժպաշտութիւն 6
է՝ բաւականութէ հանդերձ։ *Զի ոչ բերաք 7
ինչ յաշխարհ և ոչ տանել ինչ կարասցուք։
*Ա.յլ ունիմք կերակուր և հանդերձս, և 8
այնու չասասցուք։ *Իսկ որք կամին մեծա- 9
նալ անկանին ի փորձութիւն և յորոգայթ, և
ի բազում ցանկութիւնս անմիտս և վնասա-
կարս. որք ընկղմեն զմարդիկ՝ ի սատակումն
և ի կորուստ։ *Զի արմատ ամենայն չարեաց ար- 10
ծաթասիրութիւն է. որում ոմանք ցանկացեալ՝
վրիպեցան ի հաւատոյն, և զանձինս արկին
ընդ բազում ցաւովք։ *Ա.յլ դու ո՛ մարդ աստ՝ 11
փախիր յայնցանէ, և երթ զնաց արդարութէ
զնաժպաշտութէ զհաւատոյ զսիրոյ զհամբերութէ
զնեղութէ։ *Եւ մարտիր զբարւոք մարտն հա- 12
ւատոյ, և բռնդ հար զկենացն յաւիտենական-
նայ՝ յոր կոչեցարն, և դաւանեցեր զբարւոք
դաւանութիւնն առաջի բազում վկայից։
*Պատուիրեմ քեզ առաջի աստ՝ որ կենդանի 13
առնէ զամենայն, և յիսուսէ քրիստոսէ, որ վկայեաց առաջի
պոնտացւոյ պիղատոսի զբարւոք դաւանու-
թիւնն. *պահել քեզ զպատուիրանն անբիծ՝ 14
անարատ, մինչև ի յայտնութիւնն տեառն մերոյ յիսուսի
քրիստոսի։ *զոր ի ժամանակս ցուցցէ երանելին 15
և միայն հզօր, թագաւոր թագաւորաց և տէր
տէրանց։ *որ միայն ունի զանմահութիւն՝ բը- 16

նակեալ՝ ի լոյս անմահութեան· զոր ոչ ոք հասեալ ի մարդկանէ՝ եւ ոչ տեսանել կարող է· որում պատիւ եւ զօրութիւն յաւիտեանս, ամէն։ *Մեծատուանց՝ որ են յայսմ յաշխարհի՝ պատուիրէ տալ՝ զի՛ հպարտանալ եւ զի՛ յուսալ ի մեծութիւն մեռոյն, այլ յԱստ՝ որ տայ մեզ զամ առատապէս ի վայելել, *գործել զբարիս գործել, մեծանալ գործովք բարութեան, առատս սիրտս հաղորդս լինել· *գանձել անձանց հիմն բարի ի հանդերձեալսն. զի բուռն հարկանիցեն զճշմարիտ կենացն։ *Ով ամենեքեան՝ պահեա զաւանդն՝ խոտորեալ ի պղծոյ եւ ի նորաձայն բանից եւ ի հակառակութենէ եւ ի մոլարանուն գիտութենէ· *զոր ոմանք յանձն առեալ՝ վրիպեցան ի հաւատոց անտի։ Շնորհք ընդ քեզ· ամէն։

Ա.ա պիտոեա ատաքին նատքն փքեցա- ի լատպենէայ, որ է տայր փաղափոյ պահպանեալոցատ։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՈՍ
ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ. Ա.

ԳԿ ՊՕՂՈՍ առաքեալ յիսուսի քրիստոսէ 1
ատաւածոյ, ըստ աւետեաց կենացն՝ որ ի քրի-
ստոս։ *Տիմոթեոսի որդւոյ սիրելւոյ՝ շնորհք ո- 2
ղորմութիւն և խաղաղութիւն յայսմ հօրէ՝ և ի քրիս-
տոսէ յիսուսէ տեառնէ մերմէ։ *Շնորհ ունիմ յայ՝ զոր պաշ- 3
տաւնեմ ի նախնեաց՝ մուօք սրբովք, իբրև յղի ան-
պակաս ունիմ զքեզն յիշատակ յաղօթս իմ. զի
գոյժ և ցնծութիւն, *ցանկացեալ եմ առեսանել 4
զքեզ, յիշատակեալ զարտասուսն քո՝ զի լցայց
ուրախութեամբ. *զնուաւ ածեալ զանխարճ հա- 5
ւատսն՝ որ են ի քեզ. որ յառաջագոյն բնակե-
ցաւ ի հանուոյ քումմ լաւդեայ, և ի մօր քումմ
եւնիկեայ. հաստատեալ եմ թէ և ի քեզ է։
*Վասն որոյ յիշեցուցանեմ քեզ արծարծել զը 6
շնորհսն այ՝ որ են ի քեզ ի ձեռնադրութիւնէ
յանձէ։ *Զի ոչ տացի հոգի վհատութեան, այլ 7
զօրութեան և սիրոյ՝ և զգաստութեան։ *Մի՛ այսու- 8

հետև ամօթ համարիցիս զվկայութիւնն մեր-
րոյ՝ և մի՛ զիս զկապակալ նը. այլ կցորդ լեր
չարչարանաց աւետարանին՝ ըստ զօրութեն այ։
9 *Ող փրկեաց զմեզ, և կոչեաց ՚ի կոչումն սր
ոչ ըստ գործոց մերոց՝ այլ ըստ խրատու յա-
ռաջադրութենն և շնորհաց, որ տուաւ մեզ ՚ի
քն յն յառաջ քան զժամանակաւն յաւիտենից։
10 *Բայց յայտնեցաւ այժմիկ յերևել փրկչին մեր-
րոյ յն՝ քն, որ խափանեաց զմահ՝ և լու-
սաւորարարկեանս և զանեղծութիւն ՚ի ձեռն
11 աւետարանին. *որոյ եղայ ես քարոզ և ա-
12 ռաքեալ՝ և վարդապետ հեթանոսաց։ *Վ՚ն
որոյ և զայս չարչարանս կրեմ, այլ ոչինչ ամօթ
համարիմ. քանզի գիտեմ՝ յո՛ հաւատացեալն
եմ. և հաստատեալ եմ, թէ կարող է զաւանդն
13 իմ պահել յօրն յայն։ *Ունիցիս օրինակ ողջ-
մտութե բանիցն, զորս լինէն լուար՝ հաւա-
14 տովք և սիրովն որ ՚ի քն յն։ *Զբարւոք աւանդն
պահեսցիր՝ ՚ի ձեռն հոգւոյն սրբոյ ՚ի մեզ բը-
15 նակեալ։ *Զայս գիտասցիր՝ զի մեկնեցան ՚ի
ինձ ամենեքեան՝ որ էին յասիա. որոց սակի
16 ևն փիգեղոս և հերմոգենէս։ *Տայէ ած ո-
ղորմութիւն տանն ունեսիփորայ. զի բազում
անգամ հանգոյց զիս, և զկապանս իմ ոչ ամօթ
17 համարեցաւ. *այլ իբրև եկն ՚ի հռոմ, ամենա-
18 գոյնս խնդրեաց զիս՝ և եգիտ։ *Տայէ նմա եր՝
ողորմութիւն գտանել ՚ի տեն յաւուրն յայնմիկ՝
և որչափ լինչ միանգամ ինձ սպաս կա-
տարեաց, զայն դու լաւքն քաջ գիտես։

ԳԴ

ԳԼ. Բ.

Ա.ԱՂ դա արդեակ իմ, զօրացիր շնորհօքն՝ 1
որ ի քէն կայ: *Եւ զոր լուար յինէն բազում վկա- 2
կայիւք՝ զայն աւանդեացես հաւատարիմ մարդ-
կանց՝ որք բաւական լինիցին և զայլս ուսուցանել:
*Վշտակից լեր իբրև զբարւոք զինուոր Յի- 3
ԳՋ քէ: *Ոչ ոք պինդարձակ աստէն ընդ կեանս 4
աշխարհիս պատահի, եթէ զօրավարին հաճոյ
լինելոյ: *Եւ եթէ մարտիկ ոք կռուի՝ ոչ պսակի՝ 5
եթէ ոչ լաւ օրինին մարտիցի: *Եւ հողագոր- 6
ծին աշխատելոյ պարտ է նախ ի պտղոյն վա-
յելել: *Խորհ զինչ ասեմս. տացէ քեզ Տէր հա- 7
ստատութիւն յամենի: *Յիշեա զքէն յարուցեալ 8
ի մեռելոց ի զաւակէ դաւթի՝ ըստ աւետա-
րանիս իմոյ: *յորում չարչարիմ կապանօք 9
չափ՝ իբրև զչարագործ. այլ բանն յոյ ոչ եթէ
կապեալ լիցի: *Վասն այնորիկ յամենի համբերեմ 10
վասն ընտրելոցն, զի և նոքա փրկութիւն հասանիցեն
որ ի քէն յաւիտենական փառաւքն հանդերձ:
*Հաւատարիմ է բանս. զի եթէ ընդ նմա մե- 11
ռաք՝ ընդ նմին և կեցցուք: *և եթէ համբե- 12
րեմք, ընդ նմին և թագաւորեցցուք. և եթէ
ուրանամք՝ և նա ուրանայ զմեզ: *և եթէ 13
չհաւատամք, նա հաւատարիմ մնայ, ուրանալ
զանձն իւր ոչ կարէ: *Զայս յաւէտ արտաքոյ 14
վկայութիւն եդեալ առաջի աց. մի բանակռիւ
լինել յոչինչ պէտս ի կործանումն լսողաց:

15 *Փութասցիր զանձն քո ընտիր կացուցա- կիր
նել առաջի այ, մշակ առանց ամօթոյ· ուղիղ
16 համառօտանալ զբանն ճշմարտութեան: *Ա.յլ 'ի
պղծոյ և 'ի մնասուն խօսից մերժեսցիր· զի ա-
ռաւել յառաջ գայցեն յամբարչտութիւնս.
17 *և բանք նոյ իբրև գբաղդկէզ ճարակ գոտա-
նեն. որոց սակաւ են հիմենոս՝ և փիղետոս,
18 *որք վրիպեցան 'ի ճշմարտութենէ, և ասեն՝ եթէ
յարութիւն մեռելոց արդէն խակ եղեալ է. և
19 կործանեն զհաւատս ոմանց: *Ա.յլ հաստա-
տուն հիմն այ կայ՝ և ունի զկնիքս զայս, եթէ
ծանեաւ տէր զայնոսիկ՝ որ իւրն են. և 'ի բաց
կալցի յանիրաւութենէ՝ ամէ՝ որ անուանէ զանուն
20 տեառն: *Ա.յլ 'ի տան մեծի ոչ միայն են անօթք
ոսկեղէնք և արծաթեղէնք, այլ և փայտեղէնք
և խեցեղէնք. են՝ որ 'ի պատուի են, և են որ
21 յանարգուն: *Եթէ ոք սրբեացէ զանձն իւր
յայնպիսեացս անտի, եղիցի անօթ պատուա-
կան՝ սրբեալ և պիտանի տեառն իւրում՝ յամ
22 դործս բարւոյն պատրաստեալ: *Ա.յլ յերի-
տասարդական յանկութենէ փախիր. և երթ
զետ արդարութիւն՝ զհաւատոյ զսիրոյ զխա-
ղաղութիւն զորսուն, ընդ այնոսիկ՝ որ կարդան
23 զտէրն ձեր սրտիւք: *Ա.յլ 'ի յիմար և
յանխրատ խնդրոց հրաժարեա՛. գիտացիր՝
24 եթէ անտի ծնանին կռիւք: *Բայց ծառայի տեն
ոչ է պարտական, այլ հեզ լինել առ ամենե-
25 սին՝ ուսուցիչ անհնազանդ: *Հանդարտութեամբ
խրատել զհակառակողսն, թերևս տացէ նոյ

ած ապաշխարութիւն ի դիտութիւն ճշմարտութեանն. *և սթափեսցին յորոգայթից սատա- 26
նայի, որսացեալ ի նմանէ ի նորա կամս:

ԳԼ. Գ.

ԿԻՐ Զայս դիտասջիք՝ եթէ յաւուրս յետինս 1
եկեսցեն ժամանակք չարք. *զի եղիցին մարդիկ անձնասէրք արծաթասէրք հպարտք ամբարտաւանք հայհոյիչք՝ անհնազանդք ծնողաց, 2
անշնորհք անսուրբք, *աննուէրք անգութք 3
բանսարկուք անժուժք վէպք անբարեսէրք, *մատնիչք յանդգնք ամբարհաւաճք, քան- 4
կասէրք մանաւանդ՝ քան ածասէրք. *որ ու- 5
նիցին զկերպարանս ածպաշտութեանն, և ի զօրութենէ անտի նոքա ուրացեալ իցեն. և խորշեսջիր ի նոցանէ: *Քանզի ի նոցանէ են որ մտանեն 6
տանէ ի տուն, և գերեն զկանայս շեղչակուտեալս մեղօք վարեալք ի պէս պէս ցանկութիւնս. *որ յամ ժամ ուսանելն, և երբէք ի 7
դիտութիւն ճշմարտութեանն ոչ հասանելն: *Ա.յԼ 8
ոյք յանէծն և յամբիծս հակառակ կացին մովսեայ, նոյնպէս և սոքա հակառակ կան ճշմարտութեանն. մարդք ապականեալք միօք՝ անպիտանք ի հաւատս: *Ա.յԼ ոչ երբէք յայցեն յառաջ ի 9
լաւ անդր. քանզի անմտութիւնն նոցա յայտնի լինիցի ամենեցուն, որպէս և նոցայն էր եղեւ:

*Ա.յԼ դու զհետ եկիր՝ վարդապետութեանն ի- 10
մոյ՝ առաջնորդութեանդ յօժարութեանդ հաւատոյ՝ եր-

11 կայնմունեամբ սիրոյ համբերութեամբ, *հալածա-
նաց չարչարանաց. որպիսիք եղեն ինձ յան-
ախոք և յիկոնիոն և լիւստրա, որպիսի հա-
լածանաց համբերի. և յամէ փրկեաց զիս Տէր:
12 *Եւ ամենեքին՝ որ կամիցին աճապաշտութիւն կեալ
13 ի քրիստոս յիսուս, ի հալածանս կացցեն: *Ա.իլ մարդք
չարք և կախարդք յառաջ եւկեսցեն ի չար
14 անդր. մոլորեալք և մոլորեցուցանիցեն: *Ա.յլ
դու հաստատեաւն կաց՝ յորս ուսար դ, հաւա-
15 տարիմ եղեր. գիտես ուսեալ ուսար. զի ի
մանկութենէ զգիրս սուրբս գիտես, որ կարող
են իմաստուն առնել զքեզ ի փրկութիւն՝ ի
ձեռն հաւատոյն որ ի քրիստոս յիսուս:
16 *Ա.մենայն գիրք ածաւշունչք և օգտակարք Դ.
ի վարդապետութիւն են՝ և յանդիմանութիւն
և յուղղութիւն և ի խրատ արդարութեան.
17 *զի կատարեալ իցէ մարդն աստուծոյ յամե-
նայն գործս բարութեան հաստատեալ:

ԳԼ. Դ.

1 Զայս վկայութիւն դնեմ առաջի ձեր՝ և
յիսուս քրիստոս. որ դատելոց է զկենդանիս և զմ
մեռեալս՝ ի յայտնութիւն իւրում և յարքայու-
2 *և զա քարոզեա զբանն, հաս ի մի ժամու
և առանց ժամու, յանդիմանեա սաստկա մխի-
թարեա ամ երկայնմտութ և վարդապետութ:
3 *Քանզի եկեսցէ ժամանակ՝ զի ողջմտութիւն
վարդապետութեան ոչ անասցեն. այլ ըստ իւրա-

քանչիւր յանկուճց կուտեացն իւրեանց վար-
դապետաց՝ ըստ մարմնոյ ըսելոյ իւրեանց.
*և ՚ի ճշմարտութենէ անտի դարձուցանիցեն 4
ղսելիս՝ և յառասպելս կործանեացին: *Ա.յլ 5
դու զուարթ կաց յամի, ճգնեաց, ղդործս ա-
ւետարանչի դործեա. զպաշտօնդ քո կատա-
րեալ կալ: *Զի ես այսու հետեւ նուիրեալեմ, 6
և ժամանակ դարձի իմոյ հասեալ կայ: *Զբար- 7
ւոք պատերազմ պատերազմեցայ, զընթացն
կատարեցի, զհաւատոն պահեցի: *Ա.յսու- 8
հետեւ կայ ինձ պրդարուն պսակն, զոր
հատուցէ ինձ տէր յաւուր յայնմիկ արդարն
դատաւոր. ոչ միայն ինձ, այլ և ամենեցուն
~~որ սիրեցին զյայտնութիւնն նորա:
ՁԸ *Փութացիր դալ առ իս վաղվաղակի. զի 9
դեմաս եթող զիս՝ և սիրեաց զաշխարհս, և
դնաց ՚ի Թեսաղոնիկէ. *կրեսկէս՝ ՚ի գալիլեա. 10
տիտոս ՚ի դաղմատիա. *զուկաս միայն է ընդ 11
իս: Զմարկոս առեալ ընդ քեզ ածիցես՝ զի է
ինձ պիտանի ՚ի սպասաւորութիւն: *Զտիւ- 12
քիկոս առաքեցի յեփեսոս: *Զփելոնն թողի 13
՚ի տրովադայ առ կարպոսի. յորժամ դայցես՝
բերցիր և զիրսն, մանաւանդ զմատեանսն:
*Ա.ղէքսանդրոս(դարբին) բազում չարչարանս 14
ցոյց ինձ. հատուսցէ նմա տէր ըստ դործս
նոր: *Յորմէ և դու անձնապահ լինիցիր. զի 15
շատ հակառակ եկաց բանից մերոց: *Յա- 16
ռաջնում ատենին ոչ ոք լինձ ՚ի թիկունս ե-
կաց, այլ ամենքեան թողին զիս. մի՛ համա-

17 բնակել նմ այն: *Ա.յլ սէր օգնեաց ինձ, և
ղօրացոյց զիս, զի լինիւ քարոզութիւնն հաս-
տատեալ, և լուիցեն ամ հեթանոսք. և
18 ազատեցայ ես ի բերանոյ առիւծուն: *Փըր-
կեսցէ զիս տէր յամ դործոց չարաց, և զեր-
ծուսցէ զիս յարքայութիւն իւր՝ որ յերկինս
է. որում փառք յաւիտեան յաւիտենից.
19 ամէն: *Ողջոյն տալիր պրիսկիլեայ և ակիւղեայ՝
20 և ննեսիփորայ տանն: *Երաստոս մնաց ի
կորնթոս. զտրոփիմոս թողի ի մելիտոս հի-
21 ւանդացեալ: *Փութա ալիր յառաջ քան զձ
ձմեռն գալ: Ողջոյն տան քոյ եւբուղոս և
պուդէս և լինոս և կղօդիա՝ և եղբարք ա-
22 մենեքեան: *Տէր յիսուս քրիստոս ընդ ո-
գւոյդ քումմ: Շնորհք ընդ քեզ. ամէն:

Ս. պօղոսի առաքելոյ ընդ կորնթացւոց
երկրորդ թուղթն աւարտեցաւ: որ էր երեսուն-
երկուերորդ ընթերցուածոյ նորին: Ընդ որում
գրեցաւ ի հռովմէ՝ յորժամ էրկիւղեալ առնէր հռո-
մայեցոցն ազգաց առաքելն ներոն հալածել:

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԱՌ ՏԻՏՈՍ

ԳԼ. Ա.

ԿԻՐ ՊՕՂՈՍ ծառայ և առաքեալ յԻսի Քրիստոսէ, 1
ըստ հաւատոյ ընտրելոցն աստուծոյ, և ի
գիտութիւն ճշմարտութեանն՝ որ ընդ աստուածա-
սէրութեան է. *յուսով կենացն յաւիտենից, զոր 2
խոստացաւ անստուգն աստուած յաւուրս ժամա-
նակաց յաւիտենից. *բայց յայտնեաց իւրով 3
ժամանակօք զբանն իւր քարոզութիւն, որով ես
ղէ ես հաւատարիմ ըստ հրամանի փրկչին մե-
ռոյ մեր: *Տիտոսի որդւոյ սիրելւոյ ըստ հաս- 4
րակաց հաւատոց, շնորհք՝ և խաղաղութիւն
յայ հօրէ՝ և ի տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ փրկչէ մերմէ: *Վասն 5
այսորիկ էի թողի զքեզ ի կրետէ, զի որ լինիր
միանգամ պակաս էր՝ ուղղեացես. և կացուս-
ցես ըստ քաղաքաց երիցունս՝ որպէս և ես քեզ
պատուիրեցի: *Եթէ ոք անարատ լիցի, միոյ 6
կնոջ այր, որդիսակս ունիցի հաւատացեալս՝
և ոչ յամբաստանութիւն անառակութեան,

7 կամ անհնազանդս։ *Զի պարտ է եպսկն ա-
նարատ լինել՝ ոպէ և այլ տնտեսի. մի՛ յան-
դուգն, մի՛ բարկացող, մի՛ քինասիրող, մի՛
8 հարկանող, մի՛ գծշագբաղ. *այլ՝ հիւրասէր,
բարեսէր, ցած, արդար, սուրբ, ժուժկալ.
9 *վերակացու լինել հաւատարիմ բանին վար-
դապետութեանն, զի կարող լիցի և մխիթարել
ողջմտութեամբ վարդապետութեանն, և զհակա-
10 ռակորդսն կշտամբել։ *Բանզի բազումք են
անհնազանդք՝ դրախօսք և մոլախաւիք. մա-
11 նաւանդ որ՛ի թլփատութենէ անտի են. *զորս
պարտ է բմբերանել. որք զամս տունս կործանեն
և ուսուցանեն զոր չէ արժան՝ վն գծշագբաղու-
12 թեան։ *Ասաց ոմն՝ ինքեան՝ իւրեանց իսկ մարգարէ, Դ.Շ.
կրետացիք հանապազաստւտք՝ չարաճճիք գա-
13 տարկապորթք։ *Եւ ատոյգ է վկայութիւնս
այս. վն որոյ կշտամբեացես զնս խստագոյնս,
14 զի առողջացին՛ ի հաւատս. *և մի՛ հայեսցին՛ ի հրէական առասպելս, և՛ ի պատուէրս
15 մարդկան դառնացելոցն՛ ի ճշմարտութենէ։ *Ա-
մենայն ինչ նր է սրբոց, բայց պղծոցն և ան-
հաւատից՝ ոչինչ է նր. այլ պղծեալ են միտք
16 և խորհուրդքնոյ։ *Խոստանան գիտել զնծ. և
գործովք իւրեանց ուրանան. պիղծք և անհա-
ւանք՝ և յամ գործս բարեաց անպիտանք։

ԳԼ. Բ.

1 Ա.յլ դու խօսեաց որ լինչ վայել է ողջա-
2 միտ վարդապետութեդ։ *Ծերոց դդաստ լի-

նել, պարկեշտս՝ ցածունս, ողջամիտս ՚ի հա-
ւատս ՚ի սէր ՚ի համբերութիւն ՚ի ժուժկալութիւն։
*Պառաւանց նոյնպէս ՚ի զգաստութիւն՝ ՚ի սր 3
վայելչութիւն, մի՛ բանսարկուս՝ մի՛ գինեմոլս,
այլ բարեխրատս. *զի զգաստացուցանիցեն 4
զմանկամարդսն՝ սիրասէրս լինել՝ որդեսիրս,
*ցածունս սուրբս անարատս բարեգործս, հը- 5
նազանդս իւրեանց արանց. զի մի՛ բանն այ և
վարդապետութիւնն հայհոյեսցի։ *Զերիտա- 6
սարդս նոյնպէս աղաչեալքիր՝ ցածունս լինել.
*ամենեցուն զանձն օրինակ կացուցանել՝ գոր- 7
ծոց բարութիւն, վարդապետութիւն զանեղծու-
թիւնն ունել, ըստութիւն, զպարկեշտութիւն,
*զբանն ողջմտութիւն, անպարսաւ լինել. զի որ 8
հակառակորդն ՚ի՛ նէ՝ յամօթ լիցի, և մի՛ ինչ
ունիցի ասել զմեզ չարութիւն։ *Ծառայից՝ իւ- 9
րեանց տերանց հնազանդ լինել՝ և հաճոյս յամե-
մի՛ հակառակողս, *մի՛ հառուս. այլ զամ հա- 10
ւատս ցուցանել բարութ, զի վարդապետու-
թիւնն փրկչին մերոյ այ զարդարեսցին յամե։
*Քանզի երևեցաւ շնորհն այ փրկիչ մեր 11
մարդկան. *որ խրատէ զմեզ՝ զի ուրացուք 12
զամբարշտութիւն և զաշխարհական ցանկու-
թիւնս. զգաստութ և արդարութ և ուժպաշ-
տութիւն կեցցուք յաշխարհի. *և սպն կալցուք 13
երանելի յուսոյն՝ և յայտնութ փառաց մեծին
այ՝ և փրկչին մերոյ Յսի քի. *որ ետ զանձն ի՛ 14
մեր, զի փրկեսցէ զմեզ յամէ անօրէնութէ, և
սրբեսցէ իւր ժողովուրդ սեպհական՝ նախան-

15 ձառայ դործոց բարութեան։ *Զայդ խօսեաց՝
և մխիթարեա և յանդիմանեա ամենայն սաս-
տիկ։ զի մի՛ ոք եղիցէ որ զքեզ արհամարհիցէ։

ԳԼ· Գ·

1 Եւ յուշ արասցես նոցա, իշխանութեանց և
պետութեանց հնազանդ լինել՝ և հպատակ կալ·
և ամ դործոց բարութեան պատրաստ դտանել·
2 *մի՛ զոք հայհոյել՝ անվեհեր լինել՝ հեզս, զամ
3 ցածութիւն առ ամ մարդիկ ցուցանել։ *Զի
էաք երբեմն և մեք անմիտք անհնազանդք՝
մոլորեալք՝ ծառայեաք ցանկութեանց և ան-
պէս անառակութեանց· չարութեամբ՝ և նախանձու
շրջեաք, ատելեաւք՝ և միմեանս ատեաք։
4 *Յայն ժամ՝ քաղցրութիւն և մարդասի-
5 րութիւն երևեցան մերոյ յայնմեցաւ, *ոչ
'ի դործոց արդարութեանց՝ զոր արարաք մեք·
այլ ըստ իւրում ողորմութեանն՝ ապրեցոյց զմեզ
'ի ձեռն աւազանին վերստնոգամ ծննդեանն,
6 և նորոգութեանն հոգւոյն սրբոյ· *զոր եհեղ 'ի
մեզ առատապէս, 'ի ձեռն յիսուսի փրկչին մե-
7 ծոյ· *զի արդարացեալք շնորհաւքն՝ հղիցուք
ժառանգաւորք յուսով կենացն յաւիտենա-
8 կանաց։ *Հաւատարիմ է բանս, և 'ի սոյն կա-
միս զքեզ հաստատուն լինել, զի փոյթ ա-
րասցեն դործոց բարեաց վերակացու լինել՝
հաւատացեալքն յած, զի այն է բարի և օդ-
9 տակար մարդկան։ *Այլ դիմասութիւն խըն-

դէրս՝ և զտոհմահարիւս, և զՀուռ՝ և զօրինա-
կան կռիւսն ի բաց մերժեսջիր. զի անօգուտք
են՝ և անոտիք: *Յառնէ հերձաւածողէ՝ յետ 10
միանգամ և երկիցս խրատեալոյ՝ հրաժարեսջիր.
*գիտասջիր՝ զի թիւրեալ է այնպիսին, և մե- 11
ղանչէ՝ անձամբ զանձն դատապարտեալ:
*Ա.յլ յորժամ յղեցից առ քեզ զարտեմայ 12
կամ զտիւքիկոս, փութասջիր գալ առ իս
ի Նիկոպօլիս, զի անդ եդի ի մտի ձմերել:
*Եւ զղէնոն զօրինական դպիր՝ և զապօղոս՝ 13
փութով արձակեսջիր, զի մի՛ ինչ պակասիցէ
նոցա: *Ուսցին և մերքն ևս՝ բարեաց գոր- 14
ծոց վերակացու լինել ի պէտս կարեւորս.
զի մի՛ անպտուղք լինիցին: *Ողջոյն առան 15
քեզ՝ որ ընդ իս են ամենեքեան: Ողջոյն տուր
սիրելեաց մերոց հաւատովք: Շնորհք ընդ-
ձեզ ամենեսեան. ամէն:

Ա.— պէտս կընթացից նկնկեցոյն ատեսչին
յետաձգելոյ եպիկոպոս, գրեցի— ի Նիկոպօլիս
Տանիդասցւոյ:

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՄԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

Ա. Ա. ՓԻԼԻՄՈՆ

ԳԼ. Ա.

1 Պօղոս կապեալ յիսուսի քրիստոսի, և տիմոթէոս եղբայր. փիլիմոնի սիրելւոյ՝ և գործակից մերոյ, 2 *և ապիհայ քոյր, և արքիպպոսի զինուորակից մերոյ՝ և առաքելեաց եկեղեցւոյդ։ 3 *Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յաստուծոյ հօրէ մերմէ՝ և՛ ի տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ։ 4 *Գոհանամ զաստուծոյ իմոյ յամենայն ժամ, յիշատակեալ յաղօթս իմ վասն քո, 5 *իբրև լսեմ զքո հաւատսն և զսէրն, զոր ունիս առ տէր յիսուս՝ 6 և առ ամենայն սուրբս։ *Զի հաղորդութիւն հաւատոցն քոց արդոյ լինիցի՝ գիտութեամբ ամենայն բարութեան, որ՝ ի ձեզ է՝ ի քրիստոս յիսուս։ 7 *Խնդութիւն յոյժ ընկալայ՝ և մխիթարութիւն՝ ի վերայ սիրոյն քո. զի սրտք սրբոց քով հանգուցեալ են ի՛ղբայր։

*Վասն որոյ բազում համարձակութիւն ու- 8
նիմ ՚ի քրիստոս հրամայել քեզ զարժանն։
*Վասն սիրոյ՝ մանաւանդ թէ աղաչեմ իսկ 9
այնպիսի լինել՝ որպէս և պօղոս ծերացեալ,
արդ և կապեալ ևս յիսուսի քրիստոսէ։ *Ա- 10
ղաչեմ զքեզ վասն որդւոյ իմոյ՝ զոր ծնայ ՚ի
կապանս իմ, զՈնեսիմոս. *որ երբեմն անպի- 11
տան էր քեզ. բայց արդ քեզ և ինձ պիտա-
նի. զոր յղեցի առ քեզ։ *Եւ դու զդա ըն- 12
կալիր՝ այսինքն ՚ի սիրտ ինձ։ *Զոր կամէի 13
առ ինս արդելուլ, զի ընդ քո ունիցի ինձ
սպաս ՚ի կապանս աւետարանին։ *Բայց ա- 14
ռանց քո կամաց ոչինչ կամեցայ առնել, զի
մի՛ բարիքդ քո ՚ի հարկէ լինիցին՝ այլ կամաւ։
*Եւ թերեւս վասն այնորիկ մեկնեցաւ առ 15
ժամանակ մի, զի յաւիտեան ունիցիս զդա.
*մի՛ ևս իբրև զծառայ՝ այլ ՚ի վեր քան զծա- 16
ռայ, իբրև զեղբայր սիրելի. եթէ ինձ այս-
պէս ո՛րչափ եւս առաւել քեզ մարմնով և
յերկրի։ *Եթէ դիս քեզ հաղորդ համա- 17
րիցիս, ընկալ զդա իբրև զիս։ *Եւ եթէ 18
յանցուցեալ ինչ իցէ՝ կամ պարտիցի, զայն
ինձ համարեաց։ *Ես պօղոս գրեցի իմոմ 19
ձեռամբ. ես հատուցից, զի մի՛ ասիցեմ քեզ՝
թէ և դու զանձն քո ինձ պարտիս։ *Այո 20
եղբայր՝ ես քո վսխանակ եղէց ՚ի տէր. հան-
գո զսիրտ իմ ՚ի քրիստոս։ *Յուսացեալ ՚ի 21
հնազանդութիւնդ քո՝ գրեցի առ քեզ. գի-
տի զի պիտեմ եթէ առաւել ևս քան զոր ասեմ՝

22 առնիցես: *Միանդամայն և պատրաստեա-
ջիր ինձ վանս. քանզի յուսամ եղիջ աղօթիւք
23 ձերոյք շնորհեցայց ձեզ: *Ողջոյն տայ ձեզ
եպափրաս գերեվկից իմ 'ի քրիստոս յիսուս.
24 *և մարկոս, և արիստարքոս, և դեմաս, և
25 ղուկաս՝ գործակիցք իմ: *Շնորհք տեառն
մերոյ յիսուսի քրիստոսի ընդ ոգւոյդ ձերում.
ամէն:

Ա֊ փիլիմոնէ և ասա ապփիա պետրա անէսէմայ. և
ասա ապֆիպոս ատլուատէ էսղատայոց էլէգէ-
յոսայ, գըսեցատ 'ի հասվէղ 'ի ինեան անէսէմայ ձատայէ:

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԱՌ ԵՓՐԱՑԵՑԻՍ

ԳԼ. Ա.

ԱԿ ԲԱՑՂՈՒՄ մատամբք և բազում օրինա- 1
կօք կանխաւ խօսեցաւ առաւած ընդ Հարան
մեր մարգարէիւք. *Ի վախճան աւուրց այ- 2
սոցիկ խօսեցաւ ընդ մեզ որդւովն՝ զոր եդ
ժառանգ ամի. որով և գյաւիտեանն արար։
*Որ է լոյս փառաց՝ և նկարագիր էութե նորա. 3
որ կրէ զամ բանիւ զօրութե իւրոյ. սրբու թիւն
մեզաց մերոց արարեալ՝ նստաւ ընդ աջմէ մե-
ծութեն ի բարձունս։ *Այնչափ առաւել եղ- 4
եալ քան զհրեշտակս, որչափ լաւ ևս քան ըզ
նոսա անուն ժառանգեաց։ *Զանդի ո՞ եր- 5
բէք ասաց ի հրեշտակաց, որդի իմ ես դու՝
ես այսօր ծնայ զքեզ. և դարձեալ՝ Թէ ես ե-
ղէց նմա ի հայր, և նա եղիցի ինձ յորդի։
*Այլ յորժամ միւսանգամ մուծցէ զանդրա- 6
նիկն յաշխարհս, ասէ. երկրպագեն նմա ամ
հրեշտակք այ։ *Այլ առ հրեշտակսն ասէ. 7
ա՛ արար զհրեշտակս իւր հոգիս, և զպաշտօ-
նեայս իւր բոց հրոյ։ *Իսկ յորդին ասէ. աթոռ 8

քո ամէ յաւիտեան յաւիտենից. գաւազան
9 ուղղու՛ թ՝ գաւազան արքայու՛ թ քո: *Սիրեցեր
զարդարու՛ թիւն ևատեցեր զանօրէնու՛ թիւն.
վ՛ ի այսորիկ օծ զքե՛ զ ամ՛, ամ՛ քո իւղով ուրա-
10 խու՛ թ՝ առաւել քան զընկերս քո: *Եւ դու
տէր՝ ի սկզբանէ զերկիր հաստատեցեր. և
11 գործք ձեռաց քոց երկինք են: *Նոքա կո-
րընչին՝ և դու կաս և ամեաս. ամենեան իբրև
12 զհանդա՛ մաշեսցին, *և իբրև զվերարկուս.
գալարեսցես զնո՛ իբրև զհանդե՛ ր, և գալա-
րեսցին. բայց դու նոյն իսկ ես՝ և ամք քո ոչ
13 պակասեն: *Յո՞ երբէք ասաց՝ ի հրեշտակաց.
նիստ ընդ աջմէ իմմէ՝ մինչև եդից զթշնամիս
14 քո պաստա՛ նդան ոտից քոց: *Ո՞չ ապաքէն
ամենեքեան հոգիք են հարկաւորք՝ որ ա-
ռաքին՝ ի պատա՛ ուրութիւն վասն այնոցիկ,
որ ժառանգելոցն են փրկութիւն:

Գլ. Բ.

1 Վասն այնորիկ պարտ է մեզ առաւել ևս եդ
ունկնդիր լինել բանիցն ասացելոց՝ զի մի՛
2 երբէք նուաղեսցուք: *Զի եթէ որ՝ ի ձեռն
հրեշտակաց խօսեցաւ բանն՝ հաստատուն ե-
ղեւ, և ամ՛ յանցաւորութիւն և անհնազան-
դութիւն ընկալաւ զպատուհաս.
3 *մեք զիա՞րդ ապրեսցուք հեղգացեալք յայն-
պիսի փրկութենէ, որ սկիզբն առ խօսելոյ՝ ի
տեառնէ. և՝ ի ձեռն այնոցիկ որ լսանն՝ ի մեզ
4 հաստատեցաւ, *վկայեալ յոյժ նշանօք և ար-

ուեստիւք և ակեսպէս զօրութիւք, և մատամբք
հոգւոյն սրբոյ ըստ իւրոց կամաց։ *Չի ոչ ե- 5
թէ հրեշտակաց հնազանդեցուցեալ հանդերձեալ
աշխարհն, վն որոյ մեք խօսիմք։ *Վկայեաց 6
ոք ուրեք և ասէ. զի՞նչ է մարդ՝ եթէ յիշես-
ցես զնա, կամ որդի մարդոյ՝ թէ այց արաս-
ցես նմա։ *Փոքր մի խոնարհ արարեր զնա 7
քան զհրեշտակս, փառօք և պատուով պսա-
կեցեր զնա՝ և կացուցեր զնա՝ի վր ձեռագործ-
ոց քոց։ *Զամ ինչ հնազանդ արարեր՝ի 8
ներքոյ ոտից նորա։ *Ա.րդ՝՝ի հնազանդեցու-ցա-
նելն զամ, ոչինչ եթող անհնազանդ՝ի նմանէ.
բայց այժմ ոչ եւս տեսանեմք հնազանդեալ
նմա զամ։ *Ա.յլ զփոքր մի խոնարհեալ քան 9
զհրեշտակս տեսանեմք զյն վն չարչարանաց
մահուն. փառօք և պատուով պսակեալ. զի
շնորհօքն ՚այ վն ամենեցուն զմահ ճաշակեսցէ։
*Չի վայելէր իակնմա, վն որոյ համ՝ և որով համ, 10
բազում որդիս՚ի փառս առնել՝ և զառաջնորդ
զ փրկութեան նոցա չարչարանօք կատարել։
*Չի որ սրբէն և որ սրբին՝՚ի միոջէ էին 11
ամենեքին. վն որոյ ոչ առնի համարի եղբարս
անուանել զնն, և ասել։ *Պատմեցից զանուն 12
քո եղբարց իմոց. ՚ի մէջ եկեղեցւոյ օրհնե-
ցից զքեզ։ *Եւ դարձեալ՝ թէ ես եղէց յու- 13
սացեալ ՚ի նմա. և դարձեալ՝ ահաւասիկ ես
և մանկունք իմ, զոր ետ ինձ աստ։ *Ա.րդ՝ ո- 14
րովհետև մանկունք հաղորդեցան արեան և
մարմնոյ, և ինքն իակ մերձաւորութիւն կցորդ-

եղև նոցունց. զի մահուն իւրով խափանեաց
զայն, որ զիշխանութիւն մահուն ունէր, այ-
15 սինքն է՝ զսատանայ. *և ապրեցուսցէ զայ-
նոսիկ, որ մահուն երկիւղիւ համատարած կէին
16 վտարանդեալք ի ծառայութիւն: *Քանզի
ոչ երբէք զհրեշտակաց բուռն հարկանէ.
այլ զզաւակէն աբրահամու բուռն հարկանէ:
17 *Ուստի պարտ էր նմա ամենայն եղբարց
նմանիլ. զի ողորմած լինիցի, և հաւատարիմ
քահանայապետ յածախոյս կողմանէ անտի,
18 առ ի քաւելոյ զմեզս ժողովրդեանն: *Զի
որով ինքն չարչարեցաւ զփորձ առեալ, կա-
րող է և փորձանաւորացն օգնական լինել:

ԳԼ. Գ.

1 Ուստի եղբարք սրք՝ երկնաւոր կոչմանն
բաժանորդք, նայեցարուք ընդ առաքեալն և
ընդ քահանայապետ խոստովանութեանն մերոյ ընդ-
2 յն քն. *որ հաւատարիմ է արարչին իւրոյ՝
3 ոպ և մովսէս յամենայն տան նորա: *Զի առաւել
եւս փառաց քան զմովսէս արժանի եղև. որչափ
առաւել պատիւ ունիցի քան զտունն՝ տանն
4 առնելն: *Զի ամենայն տուն կազմի, յոմէ կազմի.
5 իսկ որ զամենայն արար, աստ է: *Մովսէս հա-
ւատարիմ է յամենայն տանն իւրում զծառայ՝ առ ի
6 վկայութիւն բանից ապագելոց: *Այլ քն իւրում
որդի ի վերայ տան իւրոյ. որոյ տունն մեք իսկ
եմք. միայն թէ զհաստատութիւն և զպար-
ծանս յուսոյն մինչև ի վախճան հաստատուն

ունիցիմք: *Վ՚ն որոյ այսպէս ասէ հոգին ՚ն- 7
այսօր եթէ ձայնի՚ն լսիցէք, *մի՛ խստացու- 8
ցանէք զսիրտս ձեր իբրև ՚ի դառնութի՚ն յա-
ւուրն փորձուե՛ յանապատի. *ուր փորձեցին 9
զիս հարքն ձեր, քննեցին զիս՝ և տեսին զգ
գործս իմ զքառասուն ամ. *վ՚ն որոյ տաղտ- 10
կացայ ազգաւն այնմիկ, և ասացի. միշտ մո-
լորեալ են սրտիւք. և նո՛ք ոչ ծանեան զճա-
նապարհս իմ. *ոյ երդուայ ՚ի բարկութիւնն 11
իմում՝ թէ մտցեն ՚ի հանգիստ իմ:

ԵՋ *Տեսէք եղբարք՝ գուցէ երբէք լինիցի 12
յումեք ՚ի ձէնջ սիրտ չար անհաւատուե՛ ա-
պստամբ լինել յայ կենդանւոյ. *այլ մխի- 13
թարեցէք զմիմեանս ըօրհանաւտաւր՝ մինչդեռ
այսօրդ առաջի կայ. զի մի՛ ոք խստացի՚ն ՚ի
ձէնջ խարէութէ մեղաց: *Բանզի բաժանորդք 14
եղեա՛ք քրիստ. միայն թէ զսկիզբն հաստատուե՛ն
մինչև ցվախճան պինդ կալցո՛ք: *Ցասելն, 15
այսօր եթէ ձայնի նորա լսիցէք՝ մի՛ խստա-
ցուցանէք զսիրտս ձեր իբրև ՚ի դառնութի՛ն:
*Բանզի ոմանք լսան՝ և դառնացուցին, այլ 16
ոչ ամենեքեան՝ որ ելեալ էին յեգիպտոսէ ՚ի
ձեռն մովսեսի: *Յումմէ՞ տաղտկացաւ զքա- 17
ռասն ամն. ո՞չ ապաքէն ՚ի յանցուցելոցն.
որոց ոսկերքն անկան յանապատի անդ: *Ո՞ւմ 18
երդուաւ չմտանել ՚ի հանգիստն իւր, եթէ
ոչ անհաւատիցն: *Եւ տեսանեմք՝ զի ոչ 19
կարացին մտանել վասն անհաւատութեանն:

ԳԼ. Գ.

1 Երկիցս՝ այսուհետև, դուցէ, ՚ի թողուլ
զաւետիսն՝ ՚ի մոռանալոյ ՚ի հանդիսան նմին՝ զը-
2 տանիցի զբ ՚ի ձէնջ նուազեալ։ *Քանզի եմք
աւետարանեալք ոչ և նոքայն. այլ նոյ ոչինչ
օգնեաց լուր բանին, չամրակցեցան ՚ի հնազան-
3 դութիւն հաւատոյ։ *Ա.յլ մեք մուտանեմք ՚ի
հանդիսան, որք հաւատացաքս. ոչ և ա-
սացին՝ թէ ոչ երդուայ ՚ի բարկութիւն իմում,
թէ մտցեն ՚ի հանդիստ իմ. թէպէտ և ար-
դիւնքն ՚ի սկզբանէ աշխարհի լեալ էին։
4 *Քանզի ասէ ուրեք վայ աւուրն եօթներորդի
այսպէս. և հանգեաւ յաւուրն եօթներորդի
5 յամենայն գործոց իւրոց։ *Եւ սոյն դարձեալ ա-
6 սէ՝ թէ մտցեն ՚ի հանդիստ իմ։ *Եւ արդ՝
քանզի արգելան ոմանք մուտանել ՚ի նա, և
որք յառաջագոյն աւետարանեալն էին՝ չմուտն
7 վասն անհաւատութեան։ *Դարձեալ այլ օր սահ-
մանէ՝ զայսօրն ՚ի դաւիթ, և ասէ՝ յետ այն-
չափ ժամանակաց, ոչ յառաջագոյնն ասաց,
այսօր եթէ ձայնի նմին լուիցէք՝ մի՛ խստացու-
8 ցանէք զսիրտս ձեր։ *Զի եթէ զնա յեսուայ
հանգուցեալ էր, ապա վասն այլոյ աւուր ոչ խօ-
9 սէր յետ այնորիկ։ *Արդ ուրեմն նուազեալ
10 է շաբաթուան ժողովրդեանն այլ։ *Զի որ ե-
մուտ ՚ի հանդիստն նմին, և նա հանգեաւ յիւ-
րոց գործոց անտի. ոչ և ած յիւրայոցն։ վ.ջ.
11 *Փութասցուք այսուհետև մուտանել յայն-

հանգիստ. զի մի՛ ոք ընդ նովին օրինակաւ
անհաւատուքն անկանիցի: *Բանզի կենդանի 12
է բանն այ՝ և ազդօղ՝ և հաստու քան զամ սուր
երկայրի, և անցանէ մինչև ցօրոշումն հնչոյ՝
և ոգւոյ՝ և յօդից՝ և ուղղոց. և քննիչ է մտաց՝
և խորհրդոց սրտից: *Եւ չիք արարած անե- 13
րևոյթ յերեսաց նորա. այլ ամ ինչ մերկասպարա-
նոց կայ առաջի աչաց նորա՝ զորմէ մեր բանքս
են: *Ունիմք այսուհետև քահանայապետ մեծ 14
անցեալ ընդ երկինս, զյի զորդին այ. պինդ
կալցուք զխոստովանութիւնն: *Բանզի ոչ ե- 15
թէ ունիմք քահանայապետ՝ որ չկարէ կարող
չարչարակից լինել տկարութեանց մերոց. այլ փորձ
եղեալ ամենայնիւ ըստ նմանութեան առանց մեղաց:
Զկ *Մատիցուք այսուհետև համարձակու- 16
թեամբ առաջի աթոռոյ շնորհացն նորա. զի
ընկալցուք զողորմութիւն՝ և գտցուք շնորհս
՚ի դէպ ժամանակի օգնականութեան:

Գլ. Ե.

Զի ամ քահանայապետ ՚ի մարդկանէ 1
առեալ՝ վասն մարդկան կայ յածակոյս կողմն
անդր. զի մատուսցէ պատարագս և զոհս վն
մեղաց: *Զափով չարչարակից կարող է լինել 2
տգիտաց և մոլորելոց. քանզի և ինքն իսկ
տկարութիւ զգածեալ է: *Վն այնորիկ հարկ 3
է ունել վն ժողովրդեանն, նոյնպէս և ընդ ան-
ձին մատուցանել պատարագս վն մեղաց:
*Եւ ոչ ևթէ անձամբ ոք առնու պատիւ. 4

5 այլ կոչեցեալն յայ՝ ոչ և ահարոնէ։ *Նոյնպէս
և քո ոչ եթէ անձին ինչ շուք ետ լինել քա-
հանայապետ. այլ որ խօսեցաւն առ նա՝ թէ
6 որդի իմ ես դու՝ ես այսօր ծնայ զքեզ։ *Որպէս
և ի միւսումն ասէ. դու ես քահանայ յա-
7 ւիտեան ըստ կարգին Մելքիսեդեկի։ *Որ
յաւուրս մարմնոյ իւրոյ՝ աղօթս և պաղա-
տանս առ այն, որ կարող էր ապրեցուցա-
նել զնա (ի մահուանէ), ուժգին դոչմամբ և
արտասուօք մատուցանէր. և լսելի լինէր առ
8 լաւութեանն։ *Թէպէտ և որդի է՝ ուսաւ ի
9 չարչարանաց անտի զհնազանդութիւն։ *Եւ
իբրև կատարեցաւ՝ եղև ամ հնազանդելոց
իւրոց պատճառ փրկութեան յաւիտենից.
10 և անուանեցաւ յաստուծոյ քահանայապետ
յաւիտենից ըստ կարգին Մելքիսեդեկի։

11 *Ուստի որոյ բազումք են մեզ բանք, և ՀԴ.
դժուարապատում ի մեկնել. քանզի խօթա-
12 միտք եղերուք լսելեօք։ *Փոխանակ զի պարտ
էր ձեզ լինել վարդապետս վն ժամանակին.
դարձեալ պիտոյ է ձեզ ուսանել՝ թէ զի՞նչ են
նշանապիրք ի սկզբան բանիցն աց. և եղերուք
կարօտք կաթին՝ և ոչ հաստատուն կերակրոյ։
13 *Զի ամ որ կաթնակեր է՝ ոտքեա է բանին ար-
14 դարութեան, քանզի տղայ է։ *Ա.յլ կատարելոցն
է հաստատուն կերակուր. որոց վն ի չափան
հասանելոյ՝ ճաշակելիքն կիրթ են ընտրու-
թեան բարւոյ և չարի։

Գլ. Զ.

Վասն որոյ թողեալ զբանն սկզբանն քրի- 1
ստոսական ուսուցուածոյ՝ ի կատարումն նկուցուք. մի՛ միւսանգամ
արկանել հիմն ապաշխարութեան՝ ի մեռե-
լեաւ գործոց անտի, և հաւատոյն որ յԱծ,
*և մկրտութեանց վարդապետութեանէ, և ձեռնա- 2
դրութեան ձեռաց, և յարութեանէ մեռելոց, և
դատաստանին յաւիտենից: *Եւ արդ՝ արասցուք զայն, եթէ Աստ հրամայեսցէ: *Քանզի 4
անհնար է միանգամ մկրտելոցն, որ ճաշակե-
ցին յերկնաւոր պարգեւացն, և հաղորդք եղեն
հոգւոյն սրբոյ, *և զքաղցիկ բանին Աստուծոյ 5
շաւիղ ճաշակեցին, և զզօրութիւնս հանդերձե-
լոյ աշխարհին, *և կործանեսցին, միւսանգամ 6
նորոգել յապաշխարութիւն. և վերստին՝ ի
խաչ հանել անձանց զորդին Աստուծոյ, և դարձեալ
խայտառակել: *Քանզի երկիր՝ որ ըմպեցէ 7
զանձրեւ բազում անգամ եկեալ՝ ի վերա նորա,
և ծնանիցէ արդիւնս շահեկանս նմին՝ վասն որոյ
գործեցին, ընդունի զօրհնութիւն յԱստուծոյ: *Իսկ 8
որ բերէ փուշ և զտատասկ, անպիտան է՝
և մերձ յանէծս, և վախճան նորա յայրումն:

22 *Բայց հաստատեալ եմք վասն ձեր սիրելիք՝ 9
ի լաւ անդր, և որ լին է փրկութէ. զի թէ-
պէտ և այսպէս խօսիմք. *ոչ եթէ անիրաւ 10
լինի է Աստ՝ մոռանալ զգործս ձեր և զսէրն՝
զոր ցուցէք յանուն նորա. զի պաշտեցիք զնա՝
և պաշտէք: *Եւ մեք ըղձանամք՝ զի իւրա- 11

քանչիւր ոք ի ձէնջ զնոյն փոյթ ցուցանիցէ
ի հաստատութիւն յուսոյն՝ մինչև ցվախճան.
12 զի մի՛ հլուանդամիտք լինիցիք։ * Նմանողք
եղերուք այնոցիկ՝ որ հաւատովքն և երկայն-
13 մտութեբ ժառանգեցին զաւետիսն ։ *Զի ա-
բրահամու խոստացեալ զաւետիսն այլ, քանզի
յայլ ոք ի մեծ ոչ դոյր երդնուլ. * յանձն լուր
14 երդաւաւ, և ասէ. այո՛, օրհնելով օրհնեցից
զքեզ, և բազմացուցանելով բազմացուցից զք-
15 քեզ ։ *Եւ այնպէս երկայնամիտ եղեալ՝ հ հաս
16 աւետեացն։ *Սպասքէն մարդիկ՝ որ լինչ ի
վեր է քան զինքեանս՝ յայն երդնուն. և ամ
հակառակութեբ նոցա վճիռ առ ի հաստատու-
17 թիւն, երդումն է ։ *Որով առաւել ևս կա-
մեցեալ այլ՝ ցուցանել ժառանգաւորաց աւե-
տեացն զհաստատութիւն խորհրդոյն իւրոյ,
18 միջնորդեաց երդմամբ ։ *Զի երկու անփոփո-
խելի իրօքն՝ որով անհնարին լոյծ առնել այլ,
հաստատուն մխիթարութիւն ունիցիմք. որք
ապաստան եղեալ բռնն հարկանել զհան-
19 դերձեալ յուսոյն. *զոր իբրև զխարիսխ հաս-
տատուն և անշարժ ունիցիմք անձանց մերոց,
որ և մտանիցէ ի ներքին կողմն վարագուրին,
20 *ուր կարապետն մեր յիսուս եմուտ վն մեր,
ըստ կարգի մելքիսեդեկի՝ եղեւ քահանա-
յապետ յաւիտենից ։

ԳԼ. Լ.

1 Քանզի այս մելքիսեդեկ՝ թագաւոր էր
սաղիմայ. քահանայ այ բարձրելոյ, որ ել ընդ

առաջ արքահամու՝ յորժամ դարձեալ դայր
ի կոտորածէ թագաւորացն՝ և օրհնեաց զնա.
*որում և տասանորդս յամէ ետ արքահամ. 2
նախ թարգմանի թագաւոր արդարութե, ապա
թագաւոր սաղիմայ՝ որ է թագաւոր խաղա-
ղութե. *անհայր՝ անմայր՝ չհամարեալ յազգս, 3
որոյ ոչ սկիզբն աւուրց և ոչ կատարած կենաց.
նմանեալ որդւոյ ած՝ կայ ձնայ քահանայ մըշ-
տընջենաւոր: *Արդ՝ տեսէք որպիսի ոք էր 4
սա, որում և արքահամ տասանորդս ետ յա-
ւարէ անտի՝ նահապետն: *Եւ որք յորդւոցն 5
ղեւեայ ղքահանայութիւնն առնուն, պատ-
ուէր ունին տասանորդել ըստ օրէնս ժողովրդեն
ընծայն. այսինքն է՝ ղեղբարս իւրեանց, թէ-
պէտ և եղեալ էին յերանացն արքահամու:
*Իսկ չհամարեալն յազգս ի նոցանէ՝ տասա- 6
նորդեաց զաբրահամ. և զնա՝ որոյ զաւետիսն
ընկալեալ էր, օրհնեաց: *Զի առանց ամ 7
հակառակութե, նուազն ի լաւէ անտի օրհ-
նեսի: *Եւ աստ մարդք մահկանացուք 8
տասանորդս առնուն. բայց անդ վկայեցաւ՝
թէ կենդանի է. և ոյք բանից կարդ է ասել. 9
*թէ աբրահամաւ և ղեւի խակ՝ որ զտասա-
նորդսն առնոյր, տասանորդեցաւ: *Զի դեռ
եւս յերանս հօր իւրոյ էր՝ յորժամ ընդ ա- 10
ռաջ եղեւ նմա մելքիսեդեկ:

ԷԿ *Իսկ արդ՝ եթէ կատարումն ի ձեռն 11
ղեւտացւոց քահանայութենն էր, զինչ ժո-
ղովուրդն յայն օրէնս դրեցաւ. զի՞նչ պիտոյ էր

ըստ կարգին մելքիսեդեկի այլում քահանա-
յի յառնել, և ոչ ասել՝ թէ ըստ կարգին ա-
12 հարովքն։ *Ա.յլ ՚ի փոխեալ քահանայութենն,
13 հարկ էր և օրինացն փոխուիլն լինել։ *Զի
ըմեմ այսպէսն ասի՝ յայլմէ ազգէ կալաւ հա-
ղորդութիւն, յորմէ ոչ ոք երբէք եղև հա-
14 ղորդ սեղանոյն։ *Ա.րդ յայտ իսկ է, թէ
յառջ է յուդայ ծագեալ տէր մեր. յորմէ ազ-
գէ վն քահանայից մովսէս ինչ ոչ ճառեաց։
15 *Եւ ևս առաւել յայտ է՝ թէ ըստ նմանու-
16 թեան մելքիսեդեկի յառնելոց է այլ քահանայ. *որ
ոչ ըստ մարմնաւոր պատուիրանին եղև, այլ
17 ըստ զօրութեան կենացն անվախճանից։ *Քանզի
վկայեցաւ, թէ դու ևս քահանայ յաւիտեան
18 ըստ կարգին մելքիսեդեկի։ *Ա.րհամարհու-
թիւն լինէր առաջինն պատուիրանին՝ վն նօրին
19 տկարութեան և անշահութեան. *քանզի ոչինչ կատա-
րութիւն գործեցին օրէնքն, և մուտ աղնուական
20 յուսոյն՝ որով մերձենամք առ ած։ *Եւ այն-
չափ, զի ոչ առանց երդմանն. զի են ոմանք՝
որ առանց երդմանն են կայեալ քահանայք։
21 *Բայց սա երդմամբ ՚ի ձեռն այնորիկ՝ որ ա-
սացն ՚ի նա. երդուաւ տէր՝ և ոչ ևս զղջասցի,
22 դու ևս քահանայ յաւիտեան։ *Եւ այնչափ
23 լաւագոյն ուխտի եղև երաշխաւոր յն։ *Եւ
բազումք են կայեալ քահանայք՝ վն մահու ար-
24 գել լինելոյ ՚ի միջնջենաւորել։ *Իսկ սա վն
յաւիտեան կալոյ՝ առանց անցանելոյ ունի զ-
25 քահանայութիւնն։ *Ուստի և կենդանի առ-

նել համօրէն կարող է զմաուսկեալս նոքաւ առած. քանզի միշտ կենդանի է՝ լինել բարեխօս վասն նոցա:

Ա *Զի այսպիսի իսկ և վայել էր մեզ քահա- 26
նայապետ, սէր անմեղ անարատ՝ զատեալ ի մեղաւորաց, և բարձրացեալ քան զերկինս. *ո- 27
րոյ ոչ հանապազ հարկ է որպէս այլոց քահանայապետից, նախ վասն իւրեանց մեղացն պատարագս մատուցանել՝ և ապա վասն ժողովրդեանն. քանզի սա զայն միանգամայն կատարեաց, զի զանձն իւր մատոյց պատարագ:
*Օրէնքն զմարդիկ կացուցանեն քահանա- 28
յապետս ունելս տկարութեամբ. իսկ բանն երդմանն յետ օրինացն՝ զորդի, որ յաւիտեան կատարեալ է:

ԳԼ. Ը.

Եւ բանիցն զոր խօսիցս՝ այսպիսի ու- 1
նիմք քահանայապետ, որ նստաւ ընդ աջմէ մեծութեանն աթոռոյն յերկինս, *սրբութեանցն 2
պաշտօնեայ՝ և խորանին ճշմարտութեանն, զոր տէրն կանգնեաց՝ և ոչ մարդ: Զի ամ քա- 3
հանայապետ վասն մատուցանելոյ պատարագս կայ. ուստի հարկ է և նմա ունել ինչ՝ զոր մատուցանիցէ: *Զի եթէ էր յերկրի, 4
թերևս չէր իսկ քահանայ. զի գոյին՝ որ մատուցանէին ըստ օրինացն պատարագ. *որք 5
առակաւ և օրինակաւ պաշտէին երկնաւորացն. ոյզ և հրամայեցաւ մովսեսի՝ յորժամ

պարծելոց էր զվրան ժամուն, առնչիր՝ ասէ,
արասցես զնմա ըստ օրինակին՝ որ ցուցաւ քեզ
6 ի լերինն։ *Բայց արդ՝ առաւոտագոյն ևս պաշ-
տաման եհաս յն, որչափ լաւագոյն ևս ուխտէ
է միջնորդ՝ որ յառաւել աւետիսն օրինադ-
7 րեցաւ։ *Զի եթէ առաջինն անարատ էր,
8 ապա երկրորդին տեղի ոչ լինդրէր։ *Նա ա-
նմանիկ բամբասէ զնոսա՝ և ասէ. ահաւասիկ ա-
ւուրք եկեսցեն՝ ասէ տէր, և կատարեցից ի
վրայ տանն Իսրայէլ և ի վրայ տանն յուդայ ուխտ
9 նոր. *ոչ ըստ ուխտին՝ զոր եդի ընդ հարսն նո՛ր
յաւուր յորում առի ի ձեռն՝ հանել զնոսա երկ-
րէն եգիպտացւոց. և զի՛նք ոչ կացին յու-
տիւն իմում, և ես անհոգեցի արարի զնո՛ս, ասէ
10 տէր ամենակալ։ *Այլ այս է ուխտն՝ զոր ե-
դից տանն Իսրայէլի յետ աւուրցն այնոցիկ՝ ասէ
տէր. տացե զօրէնս իմ ի միտս նո՛ր՝ և ի սիրտս
նո՛ր դրեցից զնոսա. և եղէց նո՛ր ած, և նո՛ք եղիցին
11 ինձ ի ժողովուրդ։ *Եւ ոչ ևս ուսուցանիցեն
իւրաքանչիւր զքաղաքակից իւր և իւրաքան-
չիւր զեղբայր իւր, և ասիցեն թէ ծանիր զՏ
տէր. զի ամենեքեան ծանիցեն զնա ի փոքր-
12 կանց մինչև ի մեծամեծս նո՛ր։ *Զի քաւիչ ե-
ղէց անիրաւութեանց նո՛ր. և զմեղս նո՛ր և զանօ-
13 րէնութիւնս այլ ոչ ևս յիշեցից։ *Արդ՝ ասե-
լովն նոր, հնացոյց զառաջինն. և որ հնանայն
և ծերանայ՝ մերձ է յապականութիւն։ Վ.Ջ

ԳԼ. Թ.

Ունել ունէր և առաջինն իրաւունս պաշ- 1
տաման յայնժամ զաշխարհական սրբութիւնն:
*Զի խորանն առաջին հանդերձեցաւ այսպէս. 2
յորում աշտանակն և սեղանն և հացինոյ իւրոց՝
որ սրբութիւնն կոչէր: *Եւ յետ երկրորդ վա- 3
րագուրին խորանն՝ որ կոչէր սրբութիւն սրբ-
բութեանց. *յորում կայր բուրվառն ոսկի, և 4
արկղն կտակարանաց պատեալ ներքոյ և ար-
տաքոյ ոսկւով. յորում սաւտորն ոսկի լի մա-
նանայիւ, և գաւազանն ահարոնիկի՝ որ ծաղ-
կեցաւ, և տախտակք կտակարանացն. *և 'ի 5
վե՛ր նր քերովբէքն փառաց՝ որ հովանի ու-
նէին 'ի վե՛ր քաւութեն. վե՛ր որոյ ոչ է այժմ ա-
սել մի ըստ միոջէ: *Եւ այն ամ իբրև այնպէս 6
հանդերձեալ կայր, յառաջին խորանն յամ
ժամ մտանէին քահանայք զպաշտամունսն
կատարել. *բայց յերկրորդն մի անգամ 'ի 7
տարւոջն քահանայապետն. և զայն ոչ առանց
արեան, զոր մատուցանէր վե՛ր իւր՝ և վե՛ր ժո-
ղովրդեանն անգիտութեն: *Զայս ցուցեալ 8
հոգւոյն սրբ՝ մինչչև յայտնեալ էր ճանապարհն
սրբութեանցն. քանզի դեռ առաջին խորանն
ունէր զհաստատութիւն. *որ է առակ ժա- 9
մանակին, որ առաջի կայր. յորում պատա-
րագք և զոհքն մատչէին, որք ոչ կարէին ըստ
միտս կատարել զպաշտամունսն. բայց միայն
կերակրովք և ըմպելեօք, *և տեսակս մկր- 10

առեալք՝ մարմնոյ արդարութիւնքն. որ մինչեւ ի ժամանակս ուղղութեն ի վեր կային:
11 *Այլ քո եկեալ քահանայապետ հանդերձելոցն բարեաց՝ մեծաւն և կատարելոյնն՝ և անձեռագործ խորանաւ, այսինքն է՝ որ ոչ
12 յայսց արարածոց, *և ոչ արեամբ նոխազաց և զուարակաց. այլ իւրով արեամբն եմուտ միանգամ ի սրբութիւնան՝ յաւիտենական
13 գտեալ փրկութիւն: *Զի եթէ արիւն ցլուցն և նոխազաց՝ և մոխիր երինջոյն ցանեալ՝ զպղծեալսն սրբէր առ ի մարմնոյ սրբութէ.
14 *ո՞րչափ եւս առաւել արիւնն քրիստոսի որ ի ձեռն հոգւոյն յաւիտենականի մատոյց զանձն անարատ պատարագ ինչ, սրբեսցէ զխիղճ մեռից ձերոց ի մեռելսոյն գործոց անտի՝ պաշտել
15 զնա կենդանին: *Եւ վասն այնորիկ նորոյ ուխտի է միջնորդ. զի յորժամ մահ լինիցի՝ ի փրկութիւն վասն առաջին ուխտին յանցանաց, զաւետիս առցեն հրաւիրեալքն ի ժառանգութիւն
16 յաւիտենից: *Քանզի ուր կտակ է, հարկ է
17 զմահ ի մէջ բերել զկտակապրին: *Զի կտակ յետ մահու հաստատուն է. ապա թէ ոչ՝ զիա՞րդ հայէ հաստատուն, մինչ կտակապրին
18 կենդանի է: *Ուստի և ոչ առաջինն առանց
19 արեան նորոգեր: *Քանզի իբրև պատմեցաւ ամ պատուիրանք օրինացն ի մոմսէսէ ընդ ժողովրդեանն, առեալ զարիւն ցլուցն և նոխազացն, ջուր և բրդեամ՝ կարմրով և զոսպայիւ, զկտակարանաւքն իսկ և զամ ժողովրդեանն

սրակեաց, *և ասէ. այս է արիւն կտակին՝ 20
զոր պատուիրեաց ձեզ ած։ *Եւ զխորանսն և 21
զամ կահիս սպասուն նոյնպէս սրակեաց զա-
րիւնն։ *Եւ զրեթէ ամ ինչ արեամբն սրբէր 22
ըստ օրինացն. և առանց հեղման արեան
չինէր թողութիւն։ *Ապա հարկ էր օրինա- 23
ւորացն այնպիսեօքն սրբել. և բուն իսկ երկ-
նաւորացն՝ առաւել եւս պատարագօք քան
զնոսին։ *Զի ոչ եթէ ի ձեռագործ սրբու- 24
թիւնան եմուտ յն յօրինակս ճշմարտութեն.
այլ ի բուն իսկ յերկինս, յանդիման լինել ե-
րեսացն այ վն մեր։ *Ոչ զի բազում անգամ 25
մատուցանիցէ զանձն պատարագ՝ ոյլ քահա-
նայապետն, որ մտանէր ի սրբութիւն սրբու-
թեանցն ամի ամի արեամբն օտարաւ. *ապա 26
թէ ոչ՝ պարտ էր նմա բազում անգամ չար-
չարել ի սկզբանէ աշխարհի. բայց արդ ա-
ւասիկ միանգամ ի կատարած յաւիտեանց՝
յայտնութիւն մեղաց իւրոյ պատարագեաւն
յայտնեալ է։ *Եւ զոր օրինակ կայ մնայ մարդ- 27
կան միանգամ մեռանել՝ և յետ այնորիկ
դատաստան. *նոյնպէս և քն միանգամ մա- 28
տուցեալ պատարագ առ ի բառնալոյ զմեղս
բազմաց. իսկ յերկրորդումն առանց մեղաց
յայտնեսցի այնոցիկ, որ ակն ունիցին նմա
հաւատովք ի փրկութիւն,

ԳԼ. Ժ.

Ք

Ք՝անզի զսուտս հանդերձելոց բարեացն 1

*ունէին օրէնքն, և ոչ ինոյն կերպարանս իրացն.
ամի ամի ինոյն պատարագս մատուցանեն
ցանգ, որք ոչ են կարող կատարեալն կատա-
2 րել. *ապա թէ ոչ՝ դադարէին՝ ի մատուցա-
նելոյ, վասն և ոչ մի ինչ այնուհետև խիղճ մատց
ունելոյ պաշտօնէիցն միանգամ սրբեցելոցն.
3 *այլ անդէն՝ ինամին՝ ի յիշատակս մեղացն կա-
4 յին ամի ամի: *Քանզի ոչ կարէր արիւն նա-
5 խատացն և ցլուց բառնալ զմեզս: *Վասն որոյ
՝ի մտանել նորուստ յաշխարհ՝ ասէ. զոհս և
զպատարագս ոչ կամեցար, բայց մարմին հատ-
6 տուեր ինձ. *ընդ ողջակէզս և ընդ վասն մե-
7 ղացն ոչ հաճեցար: *Յայնժամ ասացի թէ ա-
հա եկի. ՝ի ճառս գրոց գրեալ է վասն իմ,
8 առնել զկամս քո աստ: *Վերագոյնն ասէ,
թէ ընդ զոհս՝ և ընդ պատարագս՝ և ընդ ող-
ջակէզս՝ և ընդ վասն մեղացն ոչ հաճեցար, և ոչ
9 կամեցար՝ որք ըստ օրինացն մատչէին: *Ապա
ասէ՝ ահա եկի դամ առնել զկամս քո աստ.
վերջէ զառաջինն՝ զի զերկրորդն հաստատես-
10 ցէ. *որով կամաք և մեք սրբեցեալք՝ ի ձեռն
պատարագի մարմնոյն յնի քրիստոսի միանգամ:
11 *Եւ ամ քահանայապետ կայ հանապատղորդ
՝ի պաշտաման, և զնոյն պատարագս մատու-
ցանէ բազում անգամ, որք ոչ երբէք կարող
12 են բառնալ զմեղս: *Իսկ սա զմին վասն մեղաց
մատոյց պատարագ. և մշտնջենաւոր նստաւ
13 ընդ աջմէ հայր: *Եւ այնուհետև ակն ունի՝
մինչև դիցին թշնամիք իւր ՝ի նեղբոյ ոտից

իւրոյ: *Քանզի միով պատարագաւ կատա- 14
րեաց զսրբեալսն ի միշտնջենաւորս: *Ա՛լ 15
վկայէ մեզ և հոգին սո՛ւրբ՝ յետ ասելոյն յառա-
ջադոյն. *եթէ այս է ուխտն՝ զոր եդից ընդ 16
հարս նո՛ր յետ աւուրցն այնոցիկ, ասէ տէր.
տա՛ց զօրէնս իմ ի սիրտս նո՛ր, և ի խորհուրդս
նո՛ր զրկից զնո՛ս: *Ա՛լա ասէ՝ թէ զմեղս նո՛ր 17
և զանօրէնութիւնս նոցա այլ ոչ ևս յիշեցից:
*Ուր ասի թողութիւն է, ոչ ևս պիտոյ է 18
զի՛ման մեղաց պատարագ:

*Ունիմք այսուհետև եղբարք՝ համար- 19
ձակութիւն ի մուտս սրբուեցն արեամբն Յի-
սուսի: *զոր նորոգեաց մեզ ճանապարհ նորոց և 20
կենդանի ի ձեռն վարագուրին, այսինքն է՝
մարմնոյ իւրոյ: *և քահանայ մեծ ի վերայ տանն 21
ա՛յ: *մատիցուք ճշմարիտ սրտիւք՝ լրութիւն 22
հաւատոյ, լուացեալ զսիրտս ի խղճէ չա-
րեաց՝ և մկրտեալ զմարմին ի ջուրն սրբուե՛:
*Պինդ կալցուք զխոստովանութիւն անշարժ 23
յուսոյն, զի հաւատարիմ է որ խոստացաւն:
*Եւ դիտեսցուք միմեանց յորդորմամբք 24
սիրոյ և գործոց բարեաց: *և մի՛ թողցուք 25
զժողովս միմեանց, այլ և սոքօր են ոմանք.
այլ մխիթարեսցուք, և այնչափ ևս առաւել՝
որչափ առեալնիցէք զօրն մերձենալ: *Զի կա- 26
մակար մեռք եթէ յանցանիցեմք յետ ընդու-
նելութե՛ գիտութե՛ ճշմարտութե՛ն՝ այնուհետև
ոչ ևս պիտոյ է մե՛ղաց պատարագ. *այլ 27
ահեղ ակնկալութիւն դատաստանին, և նա-

28 *Յանձ հրոյն՝ որ ուտիցէ զհակառակորդսն։
*Ս.րհամարհեալ ուրուք զօրէնսն մովսէսի,
առանց ողորմութեանց՝ առ երկուք կամ երիս
29 վկայիւք մեռանէր։ *Իսկ ո՞րչափ սաստիկ
պատժոց արժանի համարիցիք զայն, որ զոր-
դին այ առ ոտն եհար. և զարիւն նորոյ ու-
տին խառնակ համարեցաւ՝ որով և սրբեցաւն.
30 և զհոգին շնորհաց թշնամանեաց։ *Ս.յԼ գի-
տեմք զայն՝ որ ասացն. իմ են վրէժխնդրու-
թիւնք, և ես հատուցից՝ ասէ տէր. և դար-
31 ձեալ թէ՝ դատի տէր զժողովուրդ իւր։ *Ս.հ
մեծ է անկանել ՚ի ձեռս այ կենդանւոյ։
32 *Ս.րդ՝ յիշեցէք զաւուրսն զառաջինս.
յորս լուսաւորեալք բազում ճգանց և չարչա-
33 րանաց համբերէք. *մերթ ՚ի նախատինս և
նեղութիւնս խայտառակեալք, մերթ կցորդք
34 այնպիսեաց վաստակաւորացն լինել։ *Քանզի
և ընդ կապեալս չարչարեցարուք, և զյափըշ-
տակութիւն ընչից ձերոց խնդութիւն ընկալա-
րուք. քանզի գիտէիք թէ լաւագոյն և
առացուածս ունիք անձանց յերկինս՝ ուր կանն
35 և միան։ *Ս.րդ՝ մի՛ մերժէք ՚ի ձենջ զհա-
մարձակութիւնն ձեր, յորում կայ մեծ այ վա-
36 րուց հատուցումն։ *Պիտոյ է ձեզ համբերու-
թիւն. զի զկամն այ արարեալ՝ հասջիք ա-
37 նեռեացն։ *Զի փոքր միւս և քան զչափ՝
38 որ գալոցն էգէ՝ եկեսցէ, և ոչ յամեսցէ։ *Զի
արդարն իմ ՚ի հաւատոց կեցցէ. և եթէ յերկ-
միտս ոք էցէ, ոչ հաճեսցէ ընդ նա անձն իմ։

*Բայց մեք ոչ եթէ երկմտութիւն եմք ի կո- 39
րուստ. այլ հաւատով ի փրկութիւն հոգւոյ։

ԳԼ. ԺՍ.

Զի՞նչ են հաւատք, եթէ ոչ՝ յուսացե- 1
լոց իրաց հաստատութիւն, և յանդիմանու-
թիւն՝ որոց ոչն երեւին։ *Զի նովաւ վկայե- 2
ցան առաջինքն։ *Հաւատով իմանամք հաս- 3
տատեալ զյաւիտեանն բանիւ այ, յաներե-
ւութէից ներուեղիս եղեալ։ *Հաւատով քա- 4
պատարագս հարեալ քան զկայէն մատուցանէր
այ, որով վկայեցաւ իսկ արդար լինել. զի ի
վերայ պատարագացն եղև նմա վկայութիւն
յայ. զի թէպէտ և մեռաւ ի նմին, սակայն
տակաւին խօսի։ *Հաւատով ենովք փոխե- 5
ցաւ՝ զի մի՛ զնահ ճաշակեսցէ. և ոչ ուրեք
գտանէր, քանզի փոխեաց զնա այ. և յա-
ռաջ քան զփոխանելն նորա՝ վկայեցաւ հաճոյ լի-
նել այ։ *Բայց առանց հաւատոյ անհնար է 6
հաճոյ լինել. այլ հաւատալ արժան է այնմ
որ մերձենայ առ այ՝ թէ է՛ այ. և որ խընդ-
րեն զնա՝ լինի պարգեւատու։ *Հաւատով 7
առեալ հրամանն նոյի՝ վն չէր և ևս երեւելեացն՝
զահի հարեալ կազմեր զտապանն ի փրկու-
թիւն տան իւրոյ, որով դատեցաւ զաշխարհ.
և հաւատոյն արդարութեն եղև ժառանգաւոր։
*Հաւատով՝ որ արրահամ կոչեցաւ՝ ուն- 8
կընդիր եղև ելանել ի տեղին, զոր առնլոց էր

ի ժառանգութիւն. եւ գնաց՝ եւ ոչ գիտէր
9 յո՞ երթեալ է : *Հաւատովք պանդխտեցաւ
յերկրին աւետեաց իբրեւ յօտարութեան.
խորանօք բնակեցաւ ահաւասիկ և յակովբաւ
հանդերձ ժառանգակիցօք նոցին աւետեաց :
10 *Քանզի ակն ունէր հիմանցն հաստատելոյ
քաղաքին, որոյ ճարտարապետ և արարիչ ած
11 է : *Հաւատովք և ինքն սառա՝ որ ամուլն
էր, զօրութիւն առնելոյ զսերմն որդեծնութե՝
ընդունէր, և ի տարաժամ հասակի ծնանէր.
քանզի հաւատարիմ համարեցաւ զայն՝ որ
12 խոստացաւն : *Վասն որոյ և ի միոջէն ծնանէին.
և այն ի յանցեալ ժամանակի, իբրև զաստեղս
երկնից բազմութիք, և իբրև զաւազ առ ափն
13 ծովու առանց թուոյ : *Ըստ հաւատոյ մեռան
ամենեքեան սոքա, և չև առ ընկալեալ զաւե-
տիսն. այլ ի հեռուստ տեսին զնա՝ և ցնծա-
ցան, և խոստովան եղեն՝ եթէ օտարք և պան-
14 դուխտք են յերկրի : *Զի որք զայնպիսիսն
խօսին, յայտ առնեն՝ եթէ զաւաւ իմն խընդ-
15 րեն : *Զի եթէ զայն յիշէին՝ ուստի եկեալն,
16 գոյր ժամանակ դառնալոյ անդրէն : *Նա
աւանիկ ազնուականի իմն ցանկացեալ են,
այսինքն է՝ երկնաւորին. վասն որոյ ոչ ամօթ
համարի ած՝ կոչել նոյ ած. քանզի պատրաս-
17 տեաց նոյ քաղաք : *Հաւատովք մատոյց աբ-
րահամ ի փորձութիւն իւրում զիսահակ պա-
տարագ. և զմիածնին մատուցանէր, որոյ զա-
18 ւետիսն ընկալեալ էր. *որում ասացաւն, եթէ

սահակաւ կոչեսցի քեզ զաւակ *եղ ի մեռ 19
իւրում, թէ և ի մեռելոց կարող է յարուցա-
նել ած. ուստի և յառակս ընկալաւ զնա:
*Հաւատովք՝ վի հանդերձելոց իրաց օրհ- 20
նեաց խահակ զյակովբ և զեսաւ: *Հաւա- 21
տովք յակովբ ի մեռանել իւրում, զիւրա-
քանչիւր որ յորդւոցն յովսեփու օրհնեաց,
և երկիր եգիպ ի ծագ պաւաղանի իւրոյ:
*Հաւատովք յովսէփ ի վախճանել իւրում 22
յիշեաց զելս որդւոցն իսրայէլի, և զան ա-
կերաց իւրոց պատուիրեաց: *Հաւատովք 23
պմովսէս իբրև ծնաւ, թաքուցաւ ամիս ե-
րիս ի հարց իւրոց· քանզի տեսին կոյտաւ
զմանուկն, և ոչ պանդխտեցին ի հրամանէ
թագաւորին: *Հաւատովք մովսէս իբրև 24
ածաւ՝ ուրացաւ կոչել որդի դստերն փա-
րաւոնի· *և համարեցաւ չարչարել ընդ 25
ժողովրդեանն այլ, քան առ ժամանակ մի
վայելել ի մեղս: *Կարեւոր համարեցաւ զՔ 26
նախատինսն քրի, քան զմեծութիւն գան-
ձուցն եգիպտացւոց· զի հայեցեալ ակն ունէր
վարձուցն հատուցման: *Հաւատովք թագոյր 27
զերկիրն եգիպտացւոց, և ոչ երկնչէր ի դա-
մանել թագաւորին· զի զաներեւոյթն իբրև
զտեսեալ համբերեաց համարեցաւ: *Հաւա- 28
տովք արար զզատիկն և զհեղումն արեանն·
զի մի՛ սատակիչ անդրանկացն մերձենայցէ ի
նոսա: *Հաւատովք անցին ընդ ծովն կարմիր՝ 29
իբրև ընդ ցամաք երկիր· զորոյ զփորձ առեալ

30 եղ խոտացուցն՝ ընկղմեցան : *Հաւասով.քպա-
ըիսպքն երկրովն անկան, շուրջ եկեալ ընո-
31 քօք զեօթն օր : *Հաւասով.ք յոխաբ պոռ-
նիկ ոչ կորեաւ ընդ անհաւատսն, որոյ ընկա-
32 լեալ էր զպտեսան խաղաղութիւ : *Եւ արդ՝
զինչ եւս ասացից. զի չէ բաւական ժամա-
նակս պատմելոյ վասն դէդէոնիւի բարակայ
սամփսոնիւի յեփթայայ՝ դաւթի և սամուէլի և
33 այլոց մարգարէիցն. *որք հաւասով.ք պար-
տեցին զթագաւորութիւնս. գործեցին զար-
դարութիւն. հասին աւետեաց. խցին զբե-
34 րանս առիւծուց. *շիջուցին զզօրութիւն հրոյ.
սպրեցան ՚ի բերանոյ սրոյ. զօրացան ՚ի տկա-
րութիւնէ. եղեն զօրաւորք ՚ի պատերազմի. ա-
35 ռին զբանակս օտարաց : *Ընկալան կանայք
՚ի յարութիւնէ զմեռեալս իւրեանց. կէսք կոչ-
կոճեցան՝ և չեւ եւս ընկալեալ զիրկութիւն,.
36 զի լաւագոյն յարութիւնն հասանիցեն : *Եւ
կէսք զտանջանաց և զգանից զփորձ առին,
37 զկապանաց և զբանտից : *Քարկոծեցան, սղո-
ցեցան, փորձեցան. սպանմամբ սրոյ մեռան.
շրջեցան լերամբ մաշկօք և մորթովք այծե-
նեօք. կարօտեալք, նեղեալք, չարչարեալք.
38 *զորս ոչ արժէ աշխարհս. յանապատս մո-
լորեալք՝ և ՚ի լերինս՝ և յայրս՝ և ՚ի փոսերս
39 երկրի : *Եւ սոքա ամենեքեան վկայեալք ՚ի
հաւատոյն, չեւ եւս ընկալան զաւետիսն :
40 *Սատուծոյ վասն մերոյ լաւագոյն համարեալ,
զի մի՛ առանց մերոյ կատարեսցին :

ԳԼ. ԺԲ.

Ա.յսուհետեւ և մեք՝ որ այսչափ շուրջ 1
զմեօք մահճակալ ունիմք պատմութիւն վկայից,
զնպարտութիւն զամ ի բաց ընկենուք՝ և ընդ
ձեզս կարիւորս. համբերութիւք ընթանայցուք ի
պատերազմ՝ որ առաջի կայ մեզ: *Հայեցայց- 2
ուք ի զօրագլուխն հաւատոյ՝ և ի կատարիչն յի-
սուս. որ փոխանակ ուրախութեանն՝ որ նմա
առաջի կայր, յանձն առ խաչն, արհամարհեաց
ամօթ, նստաւ ընդ աջմէ աթոռոյն
Աստուծոյ: *Ածէք զմտաւ, որ զայսպիսի համ- 3
բերութիւն ի մեղաւորաց հակառակուէ անձանց
իւրեանց. զի մի՛ աշխատասիրեսջիք անձամբք
ձերովք՝ և լքանիցիք: *Ձի չեւ ևս արեամբ 4
հակառակեալ պատերազմեալ հակառակ կացէք մե-
ղացն. *և մոռացարուք զմխիթարութիւնն, 5
որ ընդ ձեզ իբրև ընդ որդեակս խօսի:
Որդեակ իմ՝ մի՛ լքանիր ի խրատու տեն. Գ
և մի՛ վհատիցիս՝ յանդիմանեալ ինիմանէ: *Ձի 6
զոր սիրէ տէր՝ խրատէ, տանջէ զնա՝ որպէս զոր
ընդունի: *Ի խրատու համբերութիւն կայք, իբ- 7
րև յորդիս մատուցեալ է ի ձեզ աստ. ո՞ր որ-
պէս է՝ զոր ոչ խրատիցէ հայր: *Ձի եթէ ա- 8
ռանց խրատու լինիջիք, որով ամենեքեան բա-
ժանորդք եղեն. ապա խորթք էջիք՝ և ոչ որ-
դիք: *Ձի եթէ ի մարմնաւոր հարցն մերոց՝ 9
զոր ունիմք խրատիչս՝ պատկառեմք, ո՛րչափ

*Եւս առաւել Հնազանդեսցուք Հօրն Հոգւոց՝
10 և կեցցուք: *Զի առքա առ սակաւ ժամա-
նակս ըստ կամաց իւրեանց խրատուին. իսկ նա
մեզ օգտի, առ՝ ի ընդունելոյ զսրբութիւնն նորա:
11 *Ամենայն խրատ առ ժամանակն ոչ ուրա-
խառն թուի՝ այլ տրտմութեամբ. բայց յետոյ պտուղ
նահապետութեան նոցաւ կրթելոցն հատուցանէ
12 յարդարութիւն: *Վասն որոյ զձեռս լքեալս՝ և
13 զծունկս կաթուածեալս հաստատեցէք. *և շաւիղս
ուղիս արարէք ոտից ձերոց. զի մի՛ որ կաղն
իցէ՝ դադրիցի, այլ ևս առաւել բժշկեսցի:
14 *Զհանգստութիւն ետուր երթայք ընդ ամենեսին՝
և զսրբութիւն. առանց որոյ ոչ ոք տեսցէ
15 զտէր: *Զգոյշ լերուք՝ գուցէ ոք յետնեալ
գտանիցի՝ ի չնորհացն աստ: Մի՛ ոք արմատ
դառնութեան՝ ի վեր երեւեալ նեղիցէ, և նոցաւ
16 բազումք պղծիցին: *Մի՛ ոք պոռնիկ և պիղծ
իբրև զեսաւ. որ ընդ միով կերակրոյ զանդրան-
17 կութեանն վաճառեաց: *Գիտէք՝ զի թէպէտ
և յետոյկամեցաւ ժառանգել զօրհնութիւնն,
խոտան դատաւ, զի տպաշխարութեան տեղի ոչ ե-
գիտ. թէպէտ և արտասուօք խնդրեաց զնա:
18 *Զի ոչ էք մատուցեալ առ լերան շօշա-
փելի, որ հրովք վառեալ էր՝ և ամպով և մա-
19 ռախաղով և խաւարտաւ և մրրկով. *ուր փողն
հնչէր և բառբառ պատգամացն. ոտառն՝ որք
լսեանն՝ հրաժարեցին, զի մի՛ կրկնեսցի առ
20 նոսա բանն: *Քանզի ոչ հանդարտէին հրա-
մանին. թէպէտ և գազան մերձենայր՝ ի

լեառն՝ քարկոծ լինէր: *Եւ այնպէս ահա- 21
գին էր տեսիլն, զի և մոլեխտ ասէր, եթէ
գահի հարեալ եմ և դողամ: *Ա՛լ մատու- 22
ցեալ էք ՚ի սիոնի լեառն և ՚ի քաղաք ոյ
կենդանւոյ յերուսաղէմ յերկինս, և ՚ի բիւ-
րաւոր բանակս հրեշտակաց, *և յեկեղեցիս 23
անդրանկաց գրեալոց յերկինս, և առ դատա-
աւորն ամենեցուն ած, և յոգիս արդարոց կա-
տարելոց. *և ՚ի նորոց կտակարանաց միջ- 24
նորդն յիսուս, և ՚ի հեղումն արեան նորա՝
որ առաւել խօսի քան զհաբէլին:

*Զդուշ լերուք զոտէ հրաժարիցէք յայն- 25
մանէ՝ որ խօսեցաւն. զի եթէ նոքա ոչ կա-
րացին զերծանել հրաժարեալք յայնմանէ՝ որ
յերկրին հրամանս ասէր, ո՞րչափ ևս առաւել
մեք, եթէ յերկինսաւրէն թիկունս դարձու-
ցանիցեմք: *Որոյ ձայնն զերկիր շարժեաց 26
յայնժամ. և այժմ խոստացեալ է՝ և ասէ.
մի ևանդամ շարժեցից ոչ միայն զերկիր՝ այլ և
զերկինս: *Ա՛լ միւանդամն յայտ առնէ զըղ 27
շարժելոյն. իբրև զեղելոց փոփոխումն, զի
հաստատունն կացցեն անշարժքն: *Վ՚ն որոյ 28
թագաւորութիւն անշարժ ընկալեալ, պինդ-
կացուք զշնորհն, որով պաշտեմք զաստուած
հաճութեամբ՝ ահիւ և դողութեամբ. *քան- 29
զի աստուած մեր հուր ծախիչ է:

ԳԼ. ԺԳ.

Եղբայրսիրութիւն հաստատեսցի առ 1

2 ձեզ: *Չօտարսիրութիւն մի՛ մոռանայք. զի
այնու ոմանք յանդէաս ընկալան զհրեշտակս:
3 *Յուշ լիցին ձեզ կապեալքն՝ ոպէս թէ դուք
ընդ նոսա կապեալ իցէք. և չարչարեալքն,
4 ոպէս և դուք իսկ մարմնաւոր էք: *Պատուա-
կան է ամուսնութիւն ամենեւին՝ և սուրբ ան-
կողինք. բայց զշունս և զպոռնիկս դատի Աստ:
5 *Բարք անարծաթասէրք լինիցին, բաւական
համարել որչափ ինչ ի ձեռս իցէ. զանազի
ինքն իսկ ասաց. ոչ թողից զքեզ՝ և ոչ ընդ-
6 վայր հարից. *որպէս համարձակ լիցուք ա-
սել. տէր է իմ օգնական, և ես ոչ երկեայց,
7 զի՛ արասցէ ինձ մարդ: *Յիշեցէք զաստա-
ղնորդս ձեր որ խօսեցան ձեզ զբանն Աստ. հա-
յեցեալք ելս գնացից նոցա՝ նմանողք եղե-
8 րուք հաւատոցն: *Յի՛ քի՛ երէկ և այսօր,
9 նոյն և յաւիտեանս: *Յուսմունս պէսպէս և
յօտարաձայնս մի՛ դանդաչիք. զի լաւ է շնոր-
հօք հաստատել զսիրտս՝ և ոչ կերակրովք ո-
րովք ոչինչ օգտեցան՝ որ այնպէսն գնացին:
10 *Ունիմք մեք սեղան, ուստի ոչ ունին
իշխանութիւն ճաշակել, որք պաշտեն զպաշ-
11 տօն խորանին: *Զի որոց անասնոց մսուկեր
արիւնն ի սրբութիւնան վասն մեղաց ի ձեռն
քահանայապետին, նոցուն մարմինքն այրեին
12 արտաքոյ բանակին: *Վասն որոյ և յի՛ զի
սրբեսցէ իւրով արեամբն զժողովուրդն, ար-
13 տաքոյ դրանն չարչարեցաւ: *Ել՝ եկայք
երթիւք առ նա արտաքոյ բանակին, առեալ

յանձն զնախատինս նոր: *Քանզի ոչ եթէ 14
ունիմք քաղաք՝ որ աստէն մնալոց իցէ, այլ
զհանդերձեալսն խնդրեմք: *Ա.րդ՝ 'ի ձեռն 15
նորա մատուսցուք պատարագ օրհնութեան
յամ ժամ այ. այսինքն է՝ զպտուղ շրթանց
խոստովանելոց յանուն նորա: *Զբարերա- 16
րութիւն և զհաղորդութիւն մի՛ մոռանայք,
զի ընդ այնպիսի պատարագս հաճի աստ:
*Ունկնդիր լերուք առաջնորդաց ձերոց, և 17
հպատակ կացէք նոցա. զի նոքա տքնին վա-
ղուց ձերոց՝ որպէս թէ համարս տալոց ի-
ցեն ընդ ձեր. զի խնդութիւ՛ն արասցեն զայն՝
և մի՛ հոգւոց հանելով. զի այն ոչ յօգուտ
ձեր է:

ՊԻՐ *Աղօթս արարէք վասն մեր. զի հաս- 18
տատեալ դիտեմք եթէ բարւոք միտս ու-
նիմք. յամի կամիմք բարւոք դնացս ցուցա-
նել: *Եւ առաւել աղաչեմ՝ զի զայն առ- 19
նէցէք, զի վաղագոյն պատուիրեցայց ձեզ:
*Եւ աստուած խաղաղութեան՝ որ եհան 'ի 20
մեռելոց զհովիւն հօտից զմեծն արեամբ յա-
ւիտենական ուխտին զտէր մեր յն, *հաս- 21
տատեսցէ զձեզ 'ի գործս բարութեան՝ առ-
նել զկամն նորա. և արասցէ 'ի մեզ զհաճոյն
առաջի իւր 'ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի. ո-
րում փառք յաւիտեանս. ամէն: *Ա.ղաչեմ 22
զձեզ եղբարք՝ անսալ բանիս մխիթարութե-
քանզի սակաւուք գրեցի ձեզ: *Եւ ճանա- 23
չէք զեղբայրն մեր զտիմոթէոս զարձակեալն

առ ձեզ. ընդ որում, եթէ վաղապոյն գայցէ՝
24 տեսից զձեզ: *Ողջոյն տալիք ամենայն ա-
ռաքելոցդ ձերոց, և սմա սրբոց: Ողջոյն
տան ձեզ՝ որ ի կողմանս իտալացւոց են:
25 *Շնորհք ընդ ամենեսեան ձեզ. ամէն:

Ս. ԷՊԻՍՏՈԼԻՆ՝ ԳՐԵՑԱԼ ԻՒՐԱՆՑԻՒՆ Ի ՅԵՐՈՒՍԱՂԷՄ:

ԹՈՒՂԹ

ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՅ

ՅԱԿՈՎԲՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԳԼ. Ա.

ԱԳ ՅԱՆՈՎ ԲՈՍ առաւծոյ և են յին քին 1
ծառայ. երկուասան ազգացդ որ ի սփիւռս
էք՝ ողջոյն: *Ամենայն ուրախութեան ար- 2
ժանի համարիջիք եղբարք, յորժամ ի պէս
պէս փորձութեան ի մէջ անկանիջիք: *Գի- 3
տասջիք զի հանդէս ձերոյ հաւատոյն յո-
րինեալ գործէ զհամբերութիւն: *Իսկ համ- 4
բերութիւնն գործ կատարեալ ունիցի, զի
լցեալ ողջանդամք և կատարեալք, և ոչ իւիք
նուազելք: *Ապա թէ ոք ի ձէնջ լցէ նը- 5
ւազել յիմաստութենէ, խնդրեսցէ յայ, որ
տայ ամի առատապէս՝ և ոչ նախատէ. և
տացի նմա: *Բայց խնդրեսցէ հաւատով՝ 6
և մի՛ երկմտեսցէ, զի որ երկմիտն է՝ նման է
հովմանգործեալ և տատանեալ ալեաց ծովու:
*Մի՛ անկալցի մարդն այն առնուլ ինչ յայ- 7
*զի այր երկմիտ՝ առանց հաստատութե է 8

9. յամ ճանապարհս իւր: *Պարծեսցի եղբայր
10 խոնարհ 'ի բարձրութիւն իւր, *և որ մեծա-
ասունն իցէ 'ի խոնարհութիւն իւր. քանզի իբ-
11 րեւ զծաղիկ խոտոյ անցցէ. *ել ծագեաց
արեւ հանդերձ խորշակաւ՝ և ցամաքեցոյց
զխոտն, և թօթափեցաւ ծաղիկն նորա, և
կորեաւ վայելչութիւն երեսաց նորա. նոյնպէ
և մեծասունն հանդերձ շահիւքն իւրովք
12 թառչասցի: *Երանելի է այր որ համբե-
րիցէ փորձանաց. զի եթէ ընտիր եւս գը-
տանիցի, առցէ զպսակն կենաց՝ զոր խոս-
տացաւն սիրելեաց իւրոց:
13 *Մի՛ ոք որ 'ի փորձութեան իցէ, ասիցէ՝ Աե
թէ յայ փորձիմ. զի ած անփորձ է չարեաց.
14 փորձէ նա և ոչ զոք. *իւրաքանչիւր ոք փորձի
առ յիւրոցն ցանկութենանց ձգեալ և պատ-
15 րեալ: *Ապա այնուհետեւ ցանկութիւնն յը-
զացեալ՝ զմեզս ծնանի. և մեղքն կատարեալ՝
16 զմահ ծնանին: *Մի՛ խաբիք եղբարք իմ սի-
17 րելիք. *զի ամ տուրք բարիք՝ և ամ պար-
գեւք կատարեալք 'ի վերուստ են իջեալ առ
'ի հօրէն լուսոյ. յորում չիք փոխոխումն՝ և
18 կամ շրջելոյ ստուեր: *Կամեցեալ ծնաւ զմեզ
մեզ բանիւ ճշմարտութեան՝ լինել մեզ պտուղ
19 ինչ առաջնածոց նորա: *Գիտասջիք եղ-
բարք իմ սիրելիք: Եղիցի ամ մարդ արագ
առ 'ի լսել, և ծանր առ 'ի խօսել, և ծանր
20 առ 'ի բարկանալ: *Զի բարկութիւն մարդոյ
21 զարդարութիւն ոչ գործէ: *Ապա 'ի բաց

թօթափեալ զամ աղտեղութիւնս և գյաւել-
ուածս չարեաց, հեզութեամբ ընդունիլիք
զբանն ընդաբոյս. որ կարող է կեցուցանել
զոգիս ձեր: *Լինիլիք առնելիք բանին, և 22
ոմ լսելիք միայն համարեալիք զանձինս: *Զի 23
թէ ոք լսող միայն իցէ բանին՝ և ոչ առնելի,
նման է նա մարդոյ՝ որ պաշտեալ հայելի ընդ-
երեսս իւր՝ որ ծնանիցին ՚ի հայելւոջ. *զի 24
հայեցեալ եառս զինքն՝ և գանց արար, և
անդէն մոռացաւ թէ որպիսի ոք էր: *Իսկ 25
որ յառեալ ՚ի կատարեալ օրէնս ազատութեան
հայելի՝ և ՚ի նմին կայցէ, ոչ եղեւ նա լսող
մոռացութեամբ՝ այլ առնելի գործոյն. նա՝ յաւե-
նեալն իւրում լինի երանելի: *Եթէ ոք կա- 26
միցի կրօնաւոր լինել՝ և ոչ սանձահարիցէ զլ
լեզու իւր՝ այլ զբաղեցուցանիցէ զսիրտն իւր,
այնպիսւոյն վայրապար է կրօնաւորութիւնն:
*Կրօնաւորութիւն սուրբ և անարատ՝ առ 27
՚ի յայլ և ՚ի հօրէ՝ այս է, այցելու լինել որբոց
և այրեաց ՚ի նեղութեան իւրեանց անարատ
պահել զանձն յաշխարհէ:

ԳԼ. Բ.

ԱՀ Եղբարք իմ, մի՛ աչառութեամբ ունիցիք 1
զՀաւատսն տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի, որ տէրն է
փառաց: *Եթէ մտանիցի ՚ի ժողովուրդ ձեր 2
այր՝ որ ունիցի մատանի ոսկի և հանդերձս
պայծառս, մտանիցէ անդր և աղքատ ոք՝ ՚ի

3 Հանդերձս աղաւեղիս, *հայիցիք ընդ այն՝ որ
ունիցի զհանդերձն պայծառս, և ասիցէք՝
եթէ դու նիստ աստ պատուով. և ցաղքսան
ասիցէք՝ եթէ յոան կաց դու այսր, կամ թէ
4 եկ նիստ առ պատուանդանիս իմում: *Ո՛չ
խղճիցէք յանձինս՝ և լինիցիք դատաւորք
5 չարեացն խորհրդոց: *Լուարուք ինձ եղ-
բարք իմ սիրելիք, ո՛չ ապաքէն ած ընտրեաց
զաղքսան աչխարհիս, որ են մեծատունք
հաւատով. և ժառանգաւորք արքայութեն՝
6 զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց: *Եւ դուք
անարդէք զաղքսան: Ո՛չ մեծատունքն յաղ-
թահարեն զձեզ՝ և նոքա քարշեն զձեզ ՚ի
7 դատաստան: *Ո՛չ նոքա հայհոյեն զքաղուք
8 անունն՝ որ կոչեցեալ է ՚ի վերայ ձեր: *Ա-
պա թէ զօրէնսն կատարիցէք զարքունական
լսաւ գրոց, եթէ սիրեացես զընկեր քո իբրեւ
9 զանձն քո, բարւոք առնէք: *Իսկ եթէ ա-
չառիցէք, մեղս գործէք՝ յանդիմանեալք յօ-
10 րինացն իբրեւ օրինազանցք: *Որ ոք զամ
օրէնսն պահիցէ, և միով իւիք լինչ դիմիցէ,
11 եղեւ ամ օրինացն պարտապան: *Զի որ ա-
սացն՝ թէ մի՛ պոռնկեսցես, ասաց թէ և մի՛
ընայցես. զի եթէ պոռնկեսցես ոչ՝ բայց ընդ-
12 նայցես, եղեր յանցաւոր օրինացն: *Այնպէ
խօսեցարուք՝ և այնպէ արարէք, ոպէ զի պատ-
13 ուհէն օրինօքն իցէք դատելոց: *Զի անո-
ղորմ դատաստան լինելոց է այնմ՝ որ ոչ առնիցէ
ողորմութիւն. քանզի բարձրանայ ողոր-

ՅԱԿՈԲՈՍԻ Ա

ՅԱԿՈԲՈՍԻ Ա

ՅԱԿՈԲՈՍԻ Ա

ցաւ, ընկալեալ զլուծան՝ և ընդ այլ ճանա-
26 պարհ արձակեաց։ *Զոր օրինակ մարմին առանց հոգւոյ մեռեալ է, այնպէս և հաւատք առանց գործոց մեռեալ են։

ԳԼ. Գ.

1 Մի՛ բազումք վարդապետք լինել եղբարք իմ, գիտասջիք՝ զի մեծ դատաստան ընդու-
2 նելոց եմք. *քանզի բազում ինչ յանցանեմք ամենեքեան։ Եթէ ոք քանիւ ոչ յանցանիցէ՝ նա է մարդ կատարեալ, որ կարողն է սանձահարել զամ մարմին իւր։ *Ե՛ւ զի ձիոց
3 սանձս 'ի բերան դնեմք՝ առ անսալոյն նոցա մեզ, և զամ մարմինս նոցա նուաճեմք։ *Ա-
4 հաւասիկ և նաւք որպիսի՛ ինչ են, և 'ի մեծամեծ հողմոց վարին. և փոքր թեւակոխ չրջին՝ յոր
5 կոյս և ախտք ուղղին կամիցին։ *Այնպէս և լեզու փոքր ինչ անդամ է՝ և մեծամեծս բարբառի. ահա և սակաւ ինչ հուր զո՛րակիս
6 անտառս հրդեհէ։ *Եւ լեզու հուր՝ զարդ անիրաւութեան, լեզու հաստատեալ է յանդամս մեր, որ զամ մարմինն ապականէ, և վառէ հրով զանիւ ծննդեան, և բորբոքեալ
7 առնուի 'ի գեհենին։ *Ամենայն բնութիւն գազանաց՝ և թռչնոց և սողնոց՝ և որ 'ի ծովս են, հնազանդեալ է՝ և հնազանդի մարդ-
8 կեղէն բնութեան։ *Բայց զլեզու մարդկան ոչ ոք կարէ հնազանդել՝ դժար և զանկարդ՝

և զի թաւնօք մահաբերին։ *Նոյա՛ւ օրհ- 9
նեմք զտէրն և զՀայր, և նոյա՛ւ անիծանեմք
զմարդիկ՝ որ ըստ նմանութեան ՚ի պարան։
*Ի նմին բերանոյ ելանեն օրհնութիւնք և ա- 10
նէծք. ոչ է պարտ եղբարք իմ այսմ այսպէս
լինել։ *Միթէ աղբիւր անդստին ՚ի միոյ ա- 11
կանէն բղխէ՞ քաղցր և դառն։ *Միթէ 12
մարթ ի՛նչ ևս է եղբարք իմ՝ թզենւոյ ձէթ
բերել, կամ որթոյ՝ թուզ, և ոչ աղտաղտին
աղբւոյ ջուր քաղցր առնել։

ԻԲ *Ո՞վ իցէ իմաստուն և հանճարեղ ՚ի ձեզ, 13
ցուցցէ ՚ի բարւոք վնացից զգործս իւր հե-
զութէ իմաստութենէն։ *Այլ եթէ նախանձ՝ 14
և դառնութիւն և հակառակութիւն ունիցիք
՚ի սիրտս ձեր, մի՛ պարծիք ստա՛ւ առնել ըզ
ճշմարտութիւնն։ *Ոչ է իմաստութիւնս այս
իջեալ ՚ի վերուստ, այլ երկրաւոր՝ չնչաւոր՝ 15
և դիւական։ *Զի ուր հնդ և նախանձ, անդ 16
է անկարգութիւն և ամ՛ իրք չարք։ *Իսկ 17
վերին իմաստութիւնն, նախ զի սուրբ է՝ ա-
պա խաղաղարար, հեզ՝ դիւրահաւան՝ լի ո-
ղորմութէ և պտղով բարեաց, անխիղճ, ա-
ռանց կեղծաւորութեան։ *Պտուղ արդա- 18
րութեն խաղաղութեամբ սերմանի այնոցիկ՝
որ առնեն զխաղաղութիւն։

ԳԼ. Դ.

Ուստի՞ պատերազմունք՝ և ուստի՞ կռիւք 1

'ի ձեզ. ո՞չ յայնպիսի ցանկութենէ ձերոց՝ որ
2 զօրացեալ են յանդամս ձեր։ *Ցանկանայք՝
և ոչ ունիք. սպանանէք և նախանձիք՝ և ոչ
կարէք հասանել. պատերազմիք կռուիք՝ և
3 ոչ ունիք. վասն զի ոչ խնդրէք։ *Խնդրէք՝
և ոչ առնուք, վասն զի չարաչար խնդրէք.
զի արդէն 'ի ցանկութիւնս ձեր մաշեսջիք։
4 *Ենացողք՝ ո՞չ գիտէք՝ զի սէր աշխարհիս
այսորիկ թշնամութիւն է առ Աստ. զի որ ոք
կամիցի սիրել զաշխարհ՝ թշնամի առնէ զանձն
5 իւր այս։ *Կամ թէ վայրապա՞ր համարիցիք՝
զոր ասէ գիրն. առ նախանձ լինէ՝ որում վա-
6 վաքէ հոգին՝ որ բնակեաց 'ի մեզ, *տալ զա-
ւաւել չնորհսն. վասն որոյ ասէ. Աստ ամ-
բարտաւանից հակառակ կայ, տայ չնորհս
խոնարհաց։
7 *Հնազանդեցարուք այսուհետև աս, և կա- ԲԳ
ցէք հակառակ չարախօսին. և փախչիս ա-
8 տանի առ 'ի ձէնջ։ *Մերձեցարուք առ Աստ՝
և մերձենայ առ ձեզ։ Սրբեցէք զձեռս մե-
ղաւորք, և աղիղ արարէք զսիրտս՝ երկմիտք։
9 *Տառապեցարուք՝ ապացարուք և լացէք.
ծաղր ձեր 'ի սուգ դարձցի, և ուրախութիւն
10 ձեր 'ի տրտմութիւն։ *Խոնարհեցարուք ա-
11 ռաջի տեառն՝ և բարձրացուսցէ զձեզ։ *Մի՛
բամբասէք միմեանս եղբարք. որ բամբասէ
զեղբայր՝ կամ դատէ զեղբայր իւր, զօրէնսն
բամբասէ՝ և զօրէնսն դատէ. իսկ եթէ զօ-
րէնսն դատիցես՝ ոչ առնելի օրինացն ես՝ այլ

դատաւոր։ *Մի է օրէնսդիր և դատաւոր՝ 12
որ կարողն է փրկել և կորուսանել. *դու ո՞ 13
ես՝ որ դատես ղընկերն։ Ա.Հատասիկ են, որ
ասեն. այսօր՝ և վաղիւ երթիցուք յայս ա-
նուն քաղաք, եղիցուք անդ տարի մի, վա-
ճառեսցուք՝ և շահեսցուք. *որք ոչ գիտէք 14
զվաղիւն, *ո՞րպիսի ինչ են կեանք ձեր. զի 15
իբրև զմրրիկ էք, որ առ սակաւ մի երևեալ՝
և ապա ապականեալ. փոխանակ զի ասէիք
եթէ տէր կամեսցի՝ և կեցցուք, արասցուք
զայս ինչ՝ կամ զայն։ *Եւ արդ՝ պարծիք 16
յամբարտաւանութիւնս ձերում. ամ ինչ այսպիսի
պարծանք չարութիւն են։ *Որ ոք գիտէ 17
զբարին՝ և ոչ առնէ, մեղք են նմա։

ԳԼ. Ե.

Բդ Ա.րդ՝ այսուհետև մե՛ծ տառուն՝ լացէք և 1
ողբայէք ՚ի վր թշուառութեանցն, որ գալոց են
՚ի վր ձեր։ *Զի մեծութիւնք ձեր յոչինչ է, 2
և հանդերձք ձեր կերակուր ցեցոյ։ *Ա.րծաթ 3
ձեր և ոսկի ժանգատարս, և ժանգ նց լինի ձեզ
՚ի վկայութիւն, և կերիցէ զմարմինս ձեր. իբ-
րև զհուր դանձեցէք աւուրցն յետնոց։ *Ա- 4
հատասիկ վարձք մշակաց՝ որ հնձեն զանդա
ձեր առ ձեզ են. որ կրկեսէն ՚ի ձէնջ աղաղակէ,
և բողոք հնձողացն եհաս յականջս տն զո-
րութեանց։ *Փառաւորեցայք ՚ի վերայ երկրի՝ և 5
զբօսայք. սնուցէք զսիրտս ձեր իբրև աւուր

6 ապանման : *Զրկեցիք ապանիք զարդարն, որ
7 ոչ կայր ձեզ հակառակ : *Երկայնամիտ լե-
րուք եղբարք իմ մինչև ի գալուստն տեն. ա-
հա մշակ երկայնամտեաւ ապասէ պտուղոյն
պատուական պտղոյն երկրի, մինչև առցէ ղկանուխ և ղա-
8 նապան : *Երկայնամտեցէք և դուք, և հաս-
տատեցէք զսիրտս ձեր. զի գալուստն տեն
9 մերձեալ է : *Մի՛ տրտմեցուցանէք զմիմեանս
եղբարք, զի մի՛ դատիցէք. ահաւասիկ դա-
10 տաւորն առ դրան կայ : *Օրինակ առէք եղ-
բարք՝ չարչարանաց և երկայնմտութեան զմարգա-
11 բեան, որ խօսեցան յանուն տեն : *Ահաւասիկ
երանեմք համբերողաց. զհամբերութիւն յով-
բայ լուարուք՝ և զկատարումն տեառն տես-
եք. զի բազմագութ է և ողորմած :
12 *Յառաջ քան զամենայն եղբարք իմ, մի՛ երդնուցուք՝ մի՛ յերկինս՝ մի՛ յերկիր՝ մի՛ յայլ
ինչ երդումն, այլ եղիցի ձեր այո՛ այո, և
ոչն՝ ոչ. զի մի՛ ի կեղծաւորութիւն ինչ ան-
13 կանիցիք : *Վշտանայցէ ոք ի ձէնջ, յա-
ղօթս կացցէ. բերկրանայցէ ոք, սաղմոս ա-
14 սացէ : *Հիւանդանայցէ ոք ի ձէնջ՝ կոչեա-
ցէ զերիցունս եկեղեցւոյն՝ և արասցեն ի
վերայ նորա աղօթս, օծցեն իւղով յանուն
15 տեառն. *և աղօթքն հաւատով փրկեսցեն
զհիւանդեալն, և յարուսցէ զնա տէր. և եթէ
16 մեղս ինչ իցէ գործեալ՝ թողցի նմա : *Խոս-
տովան եղերուք միմեանց զմեղս, և աղօթս
արարէք ի վե՛ր միմեանց՝ ոնդ զի բժշկեսջիք.

քանզի յոյժ զօրաւոր են աղօթք արդարոյ յօդնականութիւն։ *Եղիա մարդ էր իբրև 17
զմեզ չարչարելի. և յաղօթս եկաց՝ և ոչ տե-
ղայ յերկիր զերիս ամս և զվեց ամիս։ *Եւ 18
դարձեալ եկաց յաղօթս՝ և տուն երկինք
զանձրեւ՝ և բուսոյց երկիր զպտուղ իւր։
*Եղբարք իմ, եթէ ոք ի ձէնջ մոլորիցի ի 19
ճշմարտութեան ճանապարհէն՝ և դարձուսցէ
ոք զնա. *գիտասցէ, զի որ դարձուսցէ զՂ 20
մեղաւորն ի մոլորութեան ճանապարհէն իւր-
մէ, փրկեսցէ զոգի իւր ի մահուանէ՝ և ծած-
կեսցէ զբազմութիւն մեղաց։

ԹՈՒՂԹ

ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՑ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼ. Ա.

1 ՊԵՏՐՈՍ առաքեալ յիսուսի քրիստոսէ, ընտ-Բ ջ
րելոցդ նժդեհիցդ, որ ի սիւրիա պոն-
տացւոց գաղատացւոց և կապադովկեցւոց և
2 ասիացւոց և բիւթանացւոց. *ըստ կանուխ գի-
տութեան աստուծոյ հօր. սրբութիւն հոգւոյն, ի հնազան-
դութիւն և ի հեղումն արեանն յիսուսէ քրիստոսէ. շը-
նորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն բազմացի։
3 *Օրհնեալ է աստ և հայր տեառն մերոյ յիսուսէ քրիստոսէ, որ
ըստ բազում ողորմութեան իւրում ծնաւ զմեզ վե-
րըստին ի յոյս կենդանի. ի յարուն յարութեան յիսուսէ քրիստոսէ
4 ի մեռելոց, *յանեղջ և յանարատ և յանթառամ ժառանգութիւնն որ պահեալ է յերկինս ի ձեզ.
5 *որ զօրութեամբն աստուծոյ պահեալ էիք հաւատովք ի պատրաստեալ փրկութիւնն,
6 յայտնեալ ի յետին ժամանակս *Որով ուրախ

լինիջիք՝ որ այժմ առակաւիկ ինչ ըստ պատ-
շաճի իրացդ տրամեալ էք ՚ի պէսպէս փոր-
ձութիւնս։ *Չի հանդէս ձերոց հաւատոյն 7
առաւել քան զոսկի կորստական պատուական
է. որ հրով փորձեալ՝ գտաւ ՚ի գովութիւն և
՚ի փառս, և ՚ի պատիւ ՚ի յայտնութեանն յիսուսի։
*Զոր ոչն տեսէք՝ և սիրեցիք. ընդ որ այժմ 8
ոչ հայեցեալք՝ բայց հաւատացիք. և ուրախ
էք անճառ և փառաւորեալ խնդութեամբ. *ընդ- 9
կալեալ զկատարումն հաւատոյն ձերոյ զոգ-
ւոցն փրկութիւն։ *Վասն որոյ փրկութեան 10
խնդրեցին և քննեցին մարգարէքն. որք վն
որոյ ՚ի ձեզ լինելոց էին շնորհքն՝ մարգարէա-
նային. *քննէին յորում և յորպիսի ժամանա- 11
կի զուշակէր ՚ի նոսա հոգին քրիստոսի. որ նախ զըղ
չարչարանացն քրիստոսի վկայէր՝ և յետ այնորիկ՝ զը
փառացն։ *Որոց և յայտնեցաւ իսկ. զի ոչ ե- 12
թէ անձանց, այլ մեզ մատակարարէրք լինէին
նոցին. որք այժմ պատմեցան այնոքիւք, որ
աւետարանեցինն ձեզ հոգւովն սրբով, որ ա-
ռաքեցն յերկնից. զոր ցանկային առնանել
դիտել հրեշտակք։

Բէ *Որովհետև զմէջս մտայ ձերոց՝ զուար- 13
թացեալք բովանդակ սպասեցէք հասելոցն
ձեզ շնորհաց ՚ի յայտնութենն յիսուսի, *իբրև 14
զորդիս հնազանդութեան. մի՛ կերպարանեալք ա-
ռաջին ձերով անգիտութեանն ցանկութիւք. *այլ 15
ըստ սրբոյն որ կոչեաց զձեզ՝ և դուք սրբք յամ
պնացս ձեր լինիջիք։ *Վի որով գրեալ է, ե- 16

17 թէ հղերուք նր զի ես եր եւմ : *Եւ եթէ հայր
կոչիցէք զայն, որ առանց անդնաւոր դատի
ըստ իւրաքանչիւր գործոց· ապա երկիւղիւ
զձերոյն պանդխտութեան ժամանակս գնաս-
18 ջիք : *Գիտացէք, զի ոչ ապականացու ար-
ծաթիւղինօք՝ եւ ոսկեղինօքն վրկեցարուք ՚ի
ձերոյ ունայնութենէ հայրենաւոր գնացից.
19 *այլ պատուական արեամբն քնի, իբրև ան-
20 բիծ և անարատ գառին : *Որ յառաջ ծանօթն
էր՝ նախ քան զիսկզբանէ աշխարհի. և երե-
21 ւեցաւ ՚ի վախճան ժամանակաց վն ձեր. *որք
նովաւ հաւատացիք յնձ՝ որ յարուցց զնա ՚ի մե-
ռելոց, և տուն նմա փառս. զի հաւատքն ձեր
22 և յոյս լիցեն յնձ : *Զանձինս ձեր սրբել հնա-
զանդութիւն ճշմարտութեն, յերբայրսիրութիւն ա-
ռանց կեղծաւորութենէ, ՚ի սրտէ սիրել սըր-
23 տիւ զմիմեանս: *Ծնեալք վերստին ոչ յապա-
կանէ սերմանէն. այլ յանապականացուէն,
24 կենդանի և մշտնջենական բանիւն աւր : *Զանզի
ամ մարմին իբրև զխոտ է. և ամ փառք մար-
դոյ իբրև զծաղիկ խոտոյ. խոտն յամաքեցաւ՝
25 և ծաղիկն թօթափեցաւ. *և բան ՏՆ մնայ
յաւիտեան. այսինքն է բանն, որ ՚ի ձեզ ա-
ւետարանեցաւ :

ԳԼ· Բ·

1 Ի բաց թօթափել այսուհետեւ զամ չա- ԳԼ
րութիւն՝ և զամ նենգութիւն և զկեղծաւո-

րութիւնս և զնախանձ, և զամենայն չարա-
խօսութիւն. *իբրև զարդի ծնեալ մանկունս 2
խօսուն. և անխարդախ կաթինն փափաքի-
ցէք, զի նովաւ աճիցէք ՚ի փրկութիւն: *Եթէ 3
ճաշակիցէք՝ զի քաղցր է տէր: *Առ որ մա- 4
տուցեալ ՚ի վէմն կենդանի, որ թէպէտ ՚ի
մարդկանէ անարգեալ. այլ առ ՚ի յոյժ ընտ-
րեալ և պատուական է. *և դուք իբրև ըզ 5
վէմն կենդանիս չինիք տաճար հոգեւոր յա-
նարատ քահանայութիւն, մատուցանել զհո-
գեւորն պատարագս՝ հաճոյս այ, ՚ի ձեռն յիս
քրիստոս: *Պանդխտ կայ իսկ ՚ի գրի, թէ ահաւասիկ 6
դնեմ ՚ի սիովն վէմ ընտիր՝ գլուխ անկեան
պատուական, և որ ՚ի նա հաւատասցէ՝ մի՛
ամաչեսցէ: *Զձեզ այսուհետև հաւատացելոց 7
է վէմ պատուական. իսկ անհաւատիցն, վէմ
զոր անարգեցին շինողքն, նա եղև գլուխ ան-
կեան. *և վէմ գլորման և վէմ գայթակղու- 8
ցի գայթակղին ապստամբեալք ՚ի բանէն՝ յոր
և եդանն: *Ա՛յլ դուք ազգ էք ընտիր, թա- 9
գաւորութիւն, քահանայութիւն, ազգ սուրբ,
ժողովուրդ սեպհական. ոյլ զի զձեր առաքի-
նութիւնս նուիրիցէք այնմ, որ զձեզ ՚ի խա-
ւարէն կոչեաց յիւր սքանչելի լոյսն. *Որք երբ- 10
եմն չժողովուրդ՝ բայց արդ ժողովուրդ այ.
որք չողորմեալք՝ այժմ ողորմութիւն գտիք:
*Սիրելիք՝ աղաչեմ, իբրև զպանդուխտս և 11
զնժդեհս ՚ի բաց մերժել ՚ի մարմնաւոր ցան-
կութեանցն, որ զինուորին ընդդէմ ոգւոց. *զվարս 12

ձեր ի միջ հեթանոսաց պարկեշտս ցուցանել. զի որով բամբասիցեն զձեզ իբրեւ զչարագործս՝ ի բարւոք գործոցն ձերոց դիտեալ՝ փառաւորս առնիցեն զաստ յաւուրն այցելութե։

13 *Հնազանդ լերուք ամ մարդկեղէն ստեղ- գբ
ծուածոյ վն տն. եթէ թագաւորի՝ իբրև ա-
14 ռաւել ումեք, *եթէ դատաւորաց՝ իբրև ի
նմանէ առաքելոց ի վրէժխնդրութիւն չարա-
15 գործաց՝ և ի գովութիւն բարեգործացն։ *Զի
այսպէս են կամք աստ, բարեգործացն պատան-
ձեցուցանել զանզգամ մարդոյ զանդիտու-
16 թիւն։ *Իբրեւ զազատս լինել՝ և մի՛ իբրեւ
պատրուակ չարութեն ունել զազատութիւնն.
17 այլ իբրև ծառայք։ *Զամենեսեան պա-
տուեցէք. զեղբայրսիրութիւն սիրեցէք. յաստ
18 երկեղուք. զթագաւորս պատուեցէք։ *Ծա-
ռայք հնազանդ լինել յաստի երկիւղիւ տերանց,
ոչ միայն բարեբարոցն և հեզոց, այլ և կամակո-
19 րացն։ *Զի այս շնորհք յաստ են, եթէ բարւոք
ինչ մտօք տանիցի ոք վշտաց յանիրաւի։
20 *Քանզի ո՞նչ երախտիք իցեն, եթէ յորժամ
մեղանչիցէք՝ տանջիցիք, և համբերիցէք. այլ
եթէ բարիս գործիցէք՝ չարչարիցիք՝ և համբե-
21 րիցէք, այն շնորհք յաստ են։ *Քանզի ի դոյն իսկ
կոչեցարուք. զի և քրիստ վճ ձեր մեռաւ, և ձեզ
եթող օրինակ՝ զի զհետս երթայցէք հետոց նորա.
22 *որ ոչն արար մեղս, և ոչ գտաւ նենգութիւն
23 ի բերանն նր. *որ բամբասեալ՝ և ոչ փոխարէն
բամբասէր. չարչարեալ՝ և ոչ պատեր սպառ-

նալիս. բայց իրաւամբք մատնէր դատաւորին.
*որ զմեր մեղս իւրով մարմնովն վերացոյց ի 24
խաչափայտն. զի ի մեղացս անտի, և իցեմք արդարութեան կենդանիք. որոյ
վիրօքն բժշկեցայք: *Քանզի էիք իբրև 25
ոչխարս մոլորեալս. այլ այժմ դարձարուք առ հովիւն և առաւչ ոգւոց ձերոց:

ԳԼ. Գ.

ԳԳ Ոյնպէս և կանայք հնազանդ լինել արանց 1
իւրեանց. զի եթէ իցեն ոմանք ապստամբք ի բանէ անտի յաղագս կանանց գնացից, և առանց
բանին իսկ շահեսցին, *դիտելով երկիւղիւ զձեր 2
պարկեշտ գնացս: *Որոց լինիցի ոչ արտա- 3
քուստ հիւսիւք և ոսկեհուռ ծանկալօք կամ
պաճուճեալ զդեստուք զարդ. *այլ ծածուկ 4
սրտին մարդն. անեղծութիւք հեզուեաւ՝ և հանդարտեաւ հոգւոյն, որ է առաջի աստուծոյ բազմապատիկ: *Քանզի այսպէս երբեմն և կանայքն՝ որ 5
յուսացեալ էին յաստ՝ զարդարէին զանձինս հնազանդել իւրեանց արանց: *Որպէս և սառայ՝ 6
զի հնազանդ էր աբրահամու, և տէր իւր կոչէր
զնա. որոյ եղերութք դուք որդիք. բարեգործք
էիք, և ոչ կասկածէիք՝ և ոչ ի միոջէ ինչ երկիւղէք: *Ոյնպէս և արք խնամատարք բնակեսցին 7
ընդ նմ. իբրև տկար անօթոյ առնիցեն պատիւ
կանանց՝ իբրև ժառանգ ակզբաց շնորհացն կենաց. զի մի՛ խափան լինիցին աղօթիցն ձերոց:

8 *Եւ դլուխ ամի, զի համամիտք էջէք՝ հա-
մակարկք եղբայրասիրք՝ ազնուագութք խո-
9 նարհք: *Մի՛ չար փոխանակ չարի հատուցա-
նել, կամ բամբասանս ընդ բամբասանաց. այլ
զսորին հակառակն՝ օրհնել, զի յայս իսկ կո-
չեցարուք՝ զի զօրհնութիւն ժառանգիցէք:
10 *Զի որ կամիցի զկեանս սիրել՝ և տեսանել զ գդ
ղաւուս բարուս, լռեցուսցէ զլեզու իւր՝ ի չա-
րութէ, և զշրթունս իւր՝ ի չխօսելոյ զնենգու-
11 թիւն: *Խոտորեսցի՝ ի չարէ, և արասցէ զբ
բարի. խնդրեսցէ զխաղաղութիւն, և հրթիցէ
12 զհետ նորա: *Զի աչք տեառն՝ ի մարդարոյ, և ա-
կանջք նորա յաղօթս նոցա. երեսք տեառն՝ ի մարդ
13 դործոցս: *Եւ ո՞ իցէ որ չարչարիցէ զձեզ, եթէ
14 դուք բարուոյն նախանձաւորք լինիցիք: *Այլ
եթէ և չարչարիցիք ևս յաղագս արդարութեան, ե-
րանելի էք. բայց յերկիւղէ նոցա մի՛ երկնչիցիք
15 և մի՛ խռովեսջիք: *Այլ զտէր զնոյն զքն՝ ե
առնիջիք ի սիրտս ձեր: Պատրաստեցէք տալ
պատասխանի ամենայնի որ խնդրիցէ զբանն. որ է
16 ի ձեզ յուսոյն ձերոյ: *Այլ հեզութէ և երկիւղիւ
ունիցիք բարս քաղցունս. զի որով չարախօ-
սիցին զձէնջ՝ յամօթ լիցին՝ որք բամբասանս
17 զձեր բարուսք գնացս ի քն: *Զի լաւ է բարե-
դործել, եթէ կամիցին բան այլ կամացն չար-
18 չարել՝ քան չարադործել. *զի և քն մի ան-
դամ վասն մեղաց ի մեր ձեր մեռաւ, արդարն ի
մեր անարդարոց. զի զձեզ մերձեցուսցէ առ
աջ. թէպէտ և մեռաւ մարմնով, այլ կենդանի

է հոգւոյ: *Որով և ոգւոյն՝ որ էին ի բան- 19
տին, երթեալ քարոզեաց՝ *երբեմն ապստամ- 20
բեցելոցն, յորժամ ներէր նոցա երկայնմտու-
թիւնն յաւուրս նոյի, յորս տապանն կազմէր.
յորում սակաւքն՝ այսինքն ոգի եօթ հոգիք ան-
ցան ի ջրոյն: *Որ և զձեզ ըստ նմին օրի- 21
նակի կեցուցանէ մկրտութիւնն. ոչ զմարմնոյ
ապականի ի բաց ընկենուլով՝ այլ պատուհաս մաղձի
հանդէս առեալ ի ձեռն յարութեան Յիսուսի Քրիստոսի: *որ 22
է ընդ աջմէ աւդի՝ երթեալ յերկինս, ի հնազան-
դեալ նմա հրեշտակաց և իշխանութեանց և զօրութեանց:

ԳԼ. Դ.

ԳԵ Քանի՞ չարչարելն մարմնով մեր մեռ, և դուք 1
ի նոյն միտս վառեցարուք. զի որ չարչարի
մարմնով դադարէ ի մեղաց. *զի մի՛ևս ըստ 2
մարդկան ցանկութեանց՝ այլ ըստ կամացն աւդի կեց-
ցէ զայլ ևս ժամանակն: *Քանզի բաւական է 3
անցեալ ժամանակն լինելոյ կամացն հեթանո-
սաց, որք գնային ի լկութիւնք՝ ցանկութիւնք՝ գինե-
հարութիւնք՝ անառակութիւնք՝ արբեցութիւնք՝ անօրէն
կռապաշտութիւնք: *Որով օտարանայեալք՝ ոչ ընդ 4
ձեզ վազին ի նոյն անկարգութեան զեղխութիւն,
և հայհոյեն: *Որ տացեն պատասխանի այնմ, 5
որ ի պատրաստի ունի դատել զկենդանիս և
զմեռեալս: *Զի ի սոյն իսկ և մեռեալոց խոստա- 6
ցեալ է, զի դատեսցին ըստ մարդկան մարմնով՝
և կենդանի լինիցին ըստ աւդի հոգւոյ: *Ամենե- 7

յուն վախճան մերձեալ է· զգաստացարուք
այսուհետև՝ և լերուք զուարթունք յաղօթս։
8 *Նախ քան զամ սէր սերտ ունել ընդ միմ-
եանս, զի սէր ծածկէ զբազմութիւն մեղաց։
9 *Օտարասէրք լինել ընդ միմեանս առանց
10 տրտնջելոյ։ *Իւրաքանչիւր որ ունի և ընկալաւ
շնորհս ինչ՝ ի միմեանս զնոյն մատակարարել,
իբրև զբարւոք հազարապետս պէսպէս շնոր-
11 հայն աստուծոյ։ *Եթէ ոք խօսեցոյ՝ իբրև
զայ պատգամս. եթէ ոք մատակարարիցէ՝
իբրև ի զօրութենէ՝ զոր շնորհէ աստ. զի յամե-
նայնի աստ ի ձեռն յիսի քրիստոսի, որում
փառք և զօրութիւն յաւիտեանս ամէն։
12 *Սիրելիք՝ մի՛ օտարոտի համարիլ զվառանդն Դ.Ջ
լինել՝ որ ի փորձութիւն ձեզ լինիցի, ոչ իբր օ-
13 տար լինիլ ինչ ձեզ դիպեցին. *այլ իբրև հա-
ղորդեալք քրիստոսի չարչարանացն՝ ուրախ լինիլիք,
զի և ի յայտնութեան փառացն նորա ցնծացեալք բերկ-
14 րանալիք։ *Եթէ նախատիցիք ձեզ ի անու-
ան քրիստոսի, երանելի էք. զի փառացն՝ և զօ-
րութեան անուն է, և այդ հոգին ի վերն ձեր հան-
15 դուցեալ է։ *Մի՛ ոք ի ձէնջ չարչարեսցի իբրև
զսպանող, կամ իբրև զգող, կամ իբրև զչարա-
16 գործ, կամ իբրև զօտարատեսուչ։ *Այլ եթէ
իբրև զքրիստոնեայ՝ մի՛ ինչ ամաչեսցէ. այլ
փառաւորեսցէ զաստ անուամբն այսուիկ։
17 *Զի ժամանակ է սկսիլն լինելոյ դատաստա-
նին ի տանէն այդ. զի եթէ նախ ի մէնջ, իսկ
զինչ կատարած այնոցիկ լիցի՝ որ ոչ հաւանե-

ման ոչ աւետարանին։ *Եւ եթէ արդարն հա- 18
ղիւ կեցցէ, իսկ ամբարիշտն և մեղաւորն ո՞ւր
դառնիցի։ *Ոչ ոք ոչ չարչարիցին ըստ ոչ 19
կամացն, հաւատարիմ հասուչին աւանդեսցեն զինքեանց ոգիս բարերարութեամբք։

ԳԼ. Ե.

ԳԵ Զերիցուսն այսուհետեւ աղաչեմ՝ իբրեւ 1
զերիցակից՝ և վկայ չարչարանացն քրիստոսի, որ և
հանդերձեալ փառացն յայտնելոց հաղորդ.
*արածեցէք՝ որ ի ձեզ հօտ է ոչ. վերակացու 2
լինել՝ մի իբրեւ ակամայ՝ այլ կամաւ ըստ ոչ.
մի զշահաքաղութիւն, այլ յօժարութիւն. *մի իբրեւ 3
տիրելով վիճակացն, այլ լինել օրինակ հօ-
տին։ *Յի յերեւել հովուապետին՝ ընդունիս- 4
ջիք զանթառամ փառացն պսակ։ *Նոյնպէս 5
և երիտասարդք հնազանդ լերուք ծերոց։
Ամենեքեան ընդ միմեանս զխոնարհութիւն
ունիցիք. զի ած ամբարտաւանից հակառակ
կայ, ապա չնորհս խոնարհաց։ *Խոնարհեցա- 6
րուք ընդ հզօր ձեռամբն ոչ. զի զձեզ բարձ-
րացուսցէ ի ժամանակի։ *Զամ հոգս ձեր 7
ընկեցէք ի նա, զինաւ է՝ որ հոգայ վմ ձեր։
ԴԿ *Սրթուն լերուք՝ հակեցէք, զի սատան 8
ձեր սատանայ իբրեւ զառիւծ գոչէ, չրջի և
խնդրէ՝ թէ զո՛ կլանիցէ։ *Որում ի դիմի 9
հարկանիցիք հաստատուն հաւատովք դի-
տացիք զինքն անցս չարչարանաց եղբայրու-

թեան ձերոյ՝ յաշխարհի յանձինս կատարել։
10 *Եւ ամ՛ ամ՛ չնորհաց՝ որ կոչեաց զձեզ յիւր
՛ի յաւիտենական փառան քրիս յիսս, որում
փոքր մի ևղերուք չարչարակիցք, նա կազ-
դուրեցուսցէ կատարեալ սուսցէ հաստատա-
11 արասցէ։ *Նմա իշխանութիւն և փառք յա-
12 ւիտեանս. ամէն։ *ի ձեռն սիղուանոսի հա-
ւատարիմ եղբօր, որպէս կարծեմ՝ զոքր ՛ի
շատէ գրեցի առ ձեզ մխիթարել. և ՛ի վերայ
սորին վկայել. զի և այս ճշմարիտ չնորհք
13 այ են՝ յոր հաստատեալ կայցէք։ *Ողջոյն
տայ ձեզ՝ որ ՛ի բաբելոն ընտրեալակից եկեղե-
14 ցին է. և մարկոս որդին իմ։ *Ողջոյն տացէք
միմեանց ՛ի համբոյր սիրոյ թեան։ Խաղա-
ղութիւն ընդ ձեզ ամենեսեան, որ էք ՛ի քրիս-
տոս Յիսուս. ամէն։

ԹՈՒՂԹ

ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՑ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ. Ա.

ՊԲ ՍՄԱՒՈՎՆ պետրոս ծառայ և առա- 1
քեալ յիսուսի քրիստոսի, որոյ հան-
դիպեալ մեզ հաւէքդ հաւատով յար-
դարութիւն աստուծոյ մերոյ և փրկչին յի-
սուսի քրիստոսի: *Ե՛նարհք ընդ ձեզ՝ և խաղաղու- 2
թիւն բազմասցի ի գիտութեամբն աստուծոյ՝
և յիսուսի քրիստոսի տեառն մերոյ: *Որպէս 3
ամենայն ինչ մեզ՝ իւրոյ աստուածեղէն զո-
րութեանն առ՛ի կեանս և յաստպաշտութիւն
շնորհեալ. ՛ի ձեռն գիտութեան այնորիկ,
որ կոչեացն զմեզ իւր ՛ի փառսն և ՛ի վայել-
չութիւն: *Որով մեծամեծքն և պատուա- 4
կան աւետիք պարգեւեալ են մեզ. զի նո-
քիմբք աստուածեղէն բնութեանն լինիցիմք
հաղորդակիցք, փախուցեալք ՛ի ցանկութենէ
աշխարհիս և յապականութենանէ: *Եւ ամէն 5

այսմիկ զամենայն վոյթ 'ի մէջ առեալ՝ ձեռով Հաւատով՝ զի մատակարարեսջիք զառաքինութիւն, և առաքինութեամբն զգիտու-
6 թիւն, *և գիտութեամբն զժուժկալութիւն, և ժուժկալութիւնն զհամբերութիւն, և համ-
7 բերութեամբն զաստուածպաշտութիւն, *և աստուածպաշտութիւն զեղբայրսիրութիւն, և
8 եղբայրսիրութեամբն զսէր։ *Զայսոսիկ ձեր յանձին կալեալ՝ և 'ի սոյն յաճախեալ, ոչ դատարկս և անպտուղս զձեզ Հաստատիցեն 'ի
9 ուսուն մերոյ Յիսի քրիստոսի։ *Իսկ որ ոչն կացն սոքա ճերձ, կոյր է և զաչա-
յս. 'ի մոռացօնս դարձուցեալ զսրբութիւն
10 առաջնոց իւրոցն յանցանաց։ *Վասն որոյ եղբարք՝ առաւել փութասջիք՝ զի բարեացն գործովք Հաստատուն զձեր կոչումն, և
ընտրութիւն պահիցէք։ Զայս արարեալ՝ ոչ
11 երբէք յանցանիցէք. *զի այսպէս առատապէս չնորհեսցի ձեզ մուտ 'ի յաւիտենական արքայութիւնն տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի քրիստոսի։
12 *Որով պատրաստիցեմ միշտ ձեզ յիշեցուցանել զն սոցին առաւել և պիտակացն՝ և Հաստատելոցն՝ եկեալ Հասեալ ճշմարտութեանն։ *Քանզի իրաւունս համարիմ մինչ-
13 դեռ եմ 'ի մարմնի սոսա՝ զարթուցանել զձեզ
14 յիշատակօք։ *Գիտեմ թէ վաղվաղակի է վերելոց մերկանալ յինէն մարմնոյս. որպէս և
15 տէր մեր Յիսուս քրիստոս եցոյց ինձ։ *Եւ

փութամ ճեպիմ միշտ զձեզ յորդորել. զի և
յետ իմոյ ելանելոյ յաշխարհէս՝ առնիցէք զոգ
յիշատակս այսոցիկ: *Քանզի ոչ եթէ պատ- 16
ճուճեալ ինչ առասպելոյ զինեա երբեմն ցուց-
եաք ձեզ զառեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի
զզօրութիւնն և զգալուստն. այլ մեզքն եղե-
եալ ականատեսք նորա մեծութենն: *Քան- 17
զի առեալ յաստուծոյ և՛ի հօրէ զվառս և
զպատիւ. եկեալ յայնպիսի բարբառոյ՝ ՛ի մեծ
վայելչութենէն վառաց անտի. եթէ դա է
որդի իմ սիրելի՝ ընդ որ ես հաճեցայ: *Եւ 18
զայս բարբառ մեք խոկ լուաք եկեալ յերկ-
նից՝ որ ընդ նմա խոկ էաք ՛ի սուրբ լերինն:
*Եւ ունիմք հաստատագոյն զբանն մարգա- 19
րէականն. որում եթէ անասցէք՝ բարւոք առ-
նէք. իբրև ճրագի՝ որ տայցէ լոյս ՛ի խաւա-
րչտին տեղւոջ, մինչև ծագեսցէ ցայգն, և
~~ յե, և արուսեակն ծագեսցէ ՛ի սիրտս ձեր:
~~ *Բայց նախ այսմ գիտակ լինիջիք. զի 20
այս մարգարէութիւնն իւրոյ գրոյ լուծումն ոչ
ունի: *Քանզի ոչ եթէ ըստ կամաց մարդ- 21
կան տուաւ մարգարէութիւնն երբեք, այլ ՛ի
հոգւոյն սրբոյ կրնալք՝ խօսեցան մարդիկ յոյժ:

Գլ. Բ.

Լինէին և սուտ մարգարէք ՛ի ժողովուր- 1
դենն՝ որպէս և այժմ ՛ի ձեզ լինիցին սուտ վար-
դապետք. որք սպրդեալ մուծանեն հերձ-

ձուածս կորուստեան, և զօրս տէրն դնեսցէ ըզ
ընտրս ուրացեալ՝ ածեն ի վերայ անձանց զա-
2 րագահասն կորուսա։ *Եւ բազումք անկեսցեն
երթիցեն զնոսա նոյ անառակութեանցն. վն
որոյ ճշմարտութեանն ճանապարհ հայհոյիցի։
3 *Եւ ագահութեամբ մուծցածին բանիւք առ-
նիցեն զձեզ վաստանդի. որոյ դատաստանն
ի բնէ ոչ դատարկանայ, և կորուստն նոյ ոչ
4 նիրհեսցէ։ *Զի եթէ ի հրեշտակսն յանցու-
ցեալսն աստուած ոչ խնայեաց, այլ խաւարին
կապանօք արկեալ ի տարտարոսն՝ եւս պահել
5 ի դատաստան։ *Նա և ոչ ի սկզբանն աշխար-
հի խնայեաց. բայց զութերորդն զնոյ՝ զարդա-
րութեան քարոզ պահեաց ի ջրհեղեղ աշխարհի՝
6 ամբարշտելոցն ածեալ։ *Եւ զքաղաքս սոդոմ-
մայեցոցն և գոմորացւոց գարձուցեալ յաճիւն՝
դատեցաւ, օրինակ առ յապագայ ամբարշտելոցն
7 կացուցանելոց։ *Եւ զարդարն ղոտ ձանձ-
րացեալ յանկարդ վիճութենն գնացից վերս-
8 կեաց. *քանզի ականատես և ականջալուր
արդարն բնակեալ ի մէջ նոցա, օր ըստ օրէ զիւր
ոգի անօրէնս գնացից տանջէր։
9 *Գիտէ տէր զաստուածապաշտս փրկել ի դ
փորձութենէ, և զանիրաւս պահել ի տան-
10 ջանս աւուրն դատաստանի. *մանաւանդ որ
զնոսա մարմնոյ պղծալից յանկութեանց իցեն
երթեալ. արհամարհողք տէրունն՝ ժպիրք
յանդգնեալք՝ չզանգիտեն զփառսն հայհոյել։
11 *Ուր հրեշտակք զօրութեամբ և կարողութէ

քան զնոսա մեծաւմեծք՝ չածեն զնոքօք ի
տեառնէ զհայհոյութիւնն դատաստան։ *Ա.Յ 12
սոքա իբրև զանխօս անասունս բուռ բնածին
գարուջն յեղծուածն և յապականութիւնն՝ որով
չենն գիտակ, հայհոյեն յապականութիւնէ ի-
ւրեանց, և ապականեսցին՝ *տանջեալք ի 13
վարձուց անիրաւութեան. որ ցանկութիւն զա-
ւուրն վաճիկութիւն համարին. բծկանք ա-
պատաւորք՝ վաճիկացեալք ի պատիրս ի-
ւրեանց. լեալ ձեզ խրախճանակիցք։ *Ա.չա 14
ունին հանդոյնս աչառնկաց՝ անդադարս ի
մեղաց, պատրեն զանձինս յողղոյգ. որ
ունին սիրտ հարեալ զգաճուէ. մանկունք
անիծից։ *Թողեալ զուղղորդ ճանապարհն՝ 15
մոլորեցան. զնետ երթեալ ճանապարհին
բաղաամայ բէովրեան՝ զվարձս անիրաւութեանն
սիրեցին. *որ կշտամբանս իւրոյ անօրէնութեանն 16
առեալ զէշն անխօսուն, մարդկեղէն բար-
բառովն բարբառեալ՝ արգել զմարդարէին
զանօրէնութիւնն։ *Ա.յսոքիքն են աղբիւրք 17
անջուր իք՝ և մէգք վարեալք ի մրրկէ. որոց
աղջամուղջք խաւարին յաւիտեան պահեալ
կան։ *Բանիւք մեծամեծս անոտեաց բար- 18
բառեալ պատրեն զիջուածովք ցանկու-
թեամբք մարմնոյ զայնոսիկ՝ որ առաջն փախ-
չեցին յայնցանէ՝ որ ի մոլորութեանն շրջի-
ցին. *նոցա ազատութիւն խոստանան, և 19
ինքեանք ապականութեանն ծառայք են.
զի որով իւիք յոմիցի ոք, նորին և ծառայ

20 է։ *Զի երբէք մարգարէութիւն ոչ յառաջին կամաւ մարդոյ ածաւ, այլ սուրբ աստուածամարդիկն խօսեցան յԱստուծոյ՝ մինչ Հոգւոյն Սրբոյ տանէին զնոսա։

21 Եւ եղեն սուտ մարգարէք եւ ի ժողովրդեան, որպէս եւ ի ձեզ լինելոց են սուտ վարդապետք, որ մտուցանիցեն ի ձեզ պղծութիւնս կորստեան, եւ զտէրն որ գնեաց զնոսա՝ ուրանայցեն, եւ բերցեն ի վերայ իւրեանց զկորուստ արագ։

2 Եւ բազումք հետեւեսցին նոցա պղծութեանցն, որոց վասն ճանապարհ ճշմարտութեան հայհոյեսցի։ Եւ ի սէր շահու ստեղծեալ բանիւ ձեզ առնիցեն, որոց դատաստանն յառաջագոյն ոչ դանդաղի, եւ կորուստ նոցա ոչ նիրհէ։

3 Զի եթէ Աստուած հրեշտակաց մեղանչելոցն ոչ խնայեաց, այլ հրեղէն շղթայիւք ի դժոխս իջուցեալ մատնեաց ի դատաստան պահել,

4 Եւ ոչ զաշխարհին առաջնոյ խնայեաց, այլ զՆոյ ութն հոգիս պահեաց, քարոզ արդարութեան, երբ ջրհեղեղ բերէր աշխարհի անհաւատից,

5 Եւ զքաղաքսն Սոդոմայ եւ Գոմորայ հրով մոխրացուցեալ կորուսանէր, օրինակ եղեալ ապագայ անհաւատից,

6 Եւ զարդարն Ղովտ ապրեցոյց, որ ի տեսլեան եւ ի լսելիս տանջէր զհոգի արդար նոցա ի գործս անօրինութեանց նոցա։

7 Գիտէ Տէր զաստուածապաշտսն ի փորձութենէ փրկել, եւ զանիրաւսն ի դատաստան պահել ի տանջանս յաւիտենից։

8 Մանաւանդ զհետեւողսն մարմնոյ ի պղծութեան ցանկութեան, եւ զտէրութիւնն անարգողսն։ Յանդգնեալք, կամակորք, զպատուականսն ոչ երկնչին հայհոյել։

9 Իսկ հրեշտակք որ զաւրութեամբ եւ զիշխանութեամբ մեծ են, ոչ դատաստան հայհոյութեան ածեն ի վերայ նոցա առ Տէր։

10 Այլ սոքա որպէս անբան անասունք բնական, ընդ որս ստեղծեալ են ի գերութիւն եւ ի կորուստ, զոր ոչ գիտեն հայհոյեն, եւ ի կորստեան իւրեանց կորնչին,

11 Եւ կրեսցեն զվարձս անիրաւութեան, որպէս զի զցերեկն ի զուարճութիւն համարին։ Պիղծք եւ պորտաբոյք, զատկաց իւրեանց ուրախանան ընդ ձեզ,

12 Աչս ունին լի շնութեամբ եւ անդադար մեղանչութեամբ, հրապուրեալ զանհաստատսն, սիրտ ունին զգեալ ի պարապս,

13 Որդիք անիծից, որ զուղիղ ճանապարհն թողեալ մոլորեցան, հետեւեցան ճանապարհի Բաղաամայ Բեովրայ որդւոյ, որ զվարձս անիրաւութեան սիրեաց,

14 Եւ ունէր զանդիմանութիւն յանօրինութենէ իւրմէ։ Էշ համր ի մարդկան ձայն արձակեալ, արգել զյիմարութիւն մարգարէին։

15 Սոքա են աղբերք անջուրք, եւ մառախուղք ի մրրկէ հալածեալք, որոց խաւարն մթին յաւիտեան պահեցաւ։

16 Զի զանպիտանութիւն ամբարտաւանութեան խօսեցեալ, ցանկութեամբ մարմնոյ եւ շնութեամբ հրապուրեն զանհաստատսն, որ փախուցեալ իցեն ի պղծութենէ աշխարհիս դիտութեամբ ճշմարտին Յիսուսի Քրիստոսի, եւ դարձեալ ընդ նոյնս շաղեալք պատին՝ եղեւ նոցա վախճանն չար քան զառաջինն։

21 Զի լաւ էր նոցա՝ եթէ ընդ բնաւ իսկ չէր ծանուցեալ զարդարութեն ճանապարհն, քանզի ծանեան՝ եւ յետս կացին ի սուրբ պատուիրանէն՝ որ նոցա աւանդեցաւ։

22 Եկեալ ի դէպ նոցա ճշմարիտ առակին զպօնութեան, եթէ շուն դառնայ անդրէն ի փսխած իւր, եւ խոզ լուացեալ՝ ընդ տիղմ թաւալեալ։

Գլ. Գ.

1 Զայս ձեզ սիրելիք՝ երկրորդ թուղթ դրեմ. որով զարթուցից ի յիշատակ զձեզ մտաւն միտս ձեր.

2 *յիշել զբանս յառաջադոյն ասացեալ պատգամս ի սրբոց մարգարէից եւ զպատուիրանէն տեառն եւ փրկչին։

3 *Գայց զայս նախ գիտասջիք, զի գան յաւուրս յետինս ծաղրողք՝ ըստ սեփհականաց իւրեանց ցանկութեանցն գնացեալք,

4 Եւ ասիցեն՝ ո՞ւր են աւետիք գալստեան նորա. զի յորմէ հետէ հարքն նինջեցին՝ ամենայն ինչ նոյնպէս կայ ըստ սկզբանէ արարածոց։

5 *Եւ զայն մոռացեալ լինել նոցա՝ որ զայն կամին. եթէ երկինք եղեն ի սկզբանէ՝ եւ երկիր ի ջրոյ, եւ ջրով հաս-

տառեալ բանիւն աստուծոյ. *վասն որոյ 6
երբեմն աշխարհն ջրհեղեղեալ ապականեալ
կորեաւ: *Եւ այժմ երկինք և երկիր նոյնն 7
բանիւ պանձեալ են, հրոյ պահեալք յօրն
դատաստանի՝ և կորստեան մարդկան:
*Եւ այս եւս մի՛ լինի՝ ի նէնջ ծածկեալ 8
սի՛րելիք, զի մի օր առաւն իբրև զհազար
ամ է, և հազար ամ իբրև զմի օր: *Ոչ յա- 9
մեցուցէ տէր զաւետիսն՝ որպէս սմանք յա-
մբր հաշուին, այլ երկայնամիտ լինի առ
ձեզ, քանզի ոչ կամի՝ եթէ ոք կորիցէ, այլ
զամենեցուն ՝ի ստանալ յապաշխարութիւն:
*Այլ եկեսցէ օր առաւն իբրև գող. 10
յորում երկինք ահագնապաւ անցցեն, և բը-
նութիւնք հրով կիզեալ լուծցին, և երկիր՝
և որ ՝ի նմա գործք գտանիցին: *Եւ ՝ի լուծա- 11
նել այսպէս այսր ամենայնի, ո՞րպիսի՛ ինչ
պարտ իցէ ձեզ գտանել. այլ սուրբ և աս-
տուածապաշտ կարգաւ ակն ունել, *և փու- 12
թալ հասանել ՚ի գալուստն աստուծոյ. յո-
րում երկինք հրայրուացք լուծանիցին, և բը-
նութիւնք հրդեհեալ հալիցին: *Նորոյ երկ- 13
նից՝ և նորոյ երկրի ըստ աւետեացն հայե-
ցեալ սպասիցեմք, յորս արդարութիւնն բը-
նակէ: *Վասն որոյ սի՛րելիք՝ այսոցիկ ըս- 14
պասեալ, ջանայք յանձին ունիմիք՝ անբիծք և
անարատք գտանել նմա ՚ի խաղաղութիւն.
*և զառաւն երկայնմտութիւնն՝ փրկութիւն 15
համարիմիք: Ցոր օրինակ և սիրելի եղբայրն

մեր պօղոս՝ ըստ շնորհելոյ իմաստութեանն
16 նմա յաստուծոյ՝ գրեաց ձեզ. *որպէս և յա-
մենայն իսկ թուղթան խօսի վասն այսոցիկ.
յորս գտանին ինչ ինչ դժուարիմաց, զոր ա-
նուսումնքն և յողդողդքն կամակորեն. որպէս
և զայլ իսկ գիրս առ իւրեանց անձանցն կո-
17 րուստ: *Դուք այսուհետև սիրելիք՝ իբրև
զիանխափէտս զգուշասջիք, զի մի՛ անառակ
մոլութեամբն զգայեալք՝ անկանիջիք յա-
18 տեաց հաստատութեանն: *Աճեցէք շնորհօք
և գիտութեամբն տեառն մերոյ և փրկչին
յիսուսի քրիստոսի: Նմա փառք՝ և այժմ,
և յօրն յաւիտենից. ամէն:

ԹՈՒՂԹ

ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՑ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ՍՍՍԴԻՆ

ԳԼ. Ա.

ԵԿ

Ա Ր էին ի սկզբանէ, զորմէ լսաքն՝ ա- 1
րեամ ականատեսն իսկ եղեաք. ընդ որ
հայեցաքն, և ձեռք մեր շօշափեցին ի
վերայ բանին կենաց: *Եւ կեանքն յայտ- 2
նեցան, և տեսաք՝ և վկայեմք և պատմեմք
ձեզ զյաւիտենական կենացն. որ էր առ
Հօր՝ և երեւեցաւ մեզ: *Զոր տեսաքն և 3
լսեաք՝ պատմեմք և ձեզ, զի և դուք հա-
ղորդութիւն ունիցիք ընդ մեզ. և մեր հա-
ղորդութիւնն լցէ ընդ Հօր՝ և ընդ որդւոյ
նորա Յիսուսի Քրիստոսի: *Եւ այս գրեմք 4
ձեզ, զի ձեր ուրախութիւնն կատարեալ լի-
ցի: *Եւ այս են աւետիքն՝ զոր լսաք առ 5
ի նմանէ՝ և պատմեմք ձեզ. զի աստուած
լոյս է, և խաւար ի նմա չիք և ոչ մի: *Ե- 6
թէ ասիցեմք՝ եթէ հաղորդութիւն ունիմք
ընդ նմա՝ և ի խաւարի շրջիցիմք, սուտ՝

7 և ոչ առնելոյ զճշմարտութիւնն։ *Իսկ ե-
թէ ընդ լոյս գնայցուք՝ որպէս և նա լոյս է,
հաղորդութիւն ունիմք ընդ միմեանս. և ա-
րիւնն յիսուսի որդւոյ նորա սրբէ զմեզ յա-
8 մենայն մեղաց։ *Եթէ ասիցուք՝ եթէ մեղս
ինչ մեք ոչ ունիմք, զանձինս խաբեմք. և
9 ճշմարտութիւն ի մեզ ոչ գոյ։ *Ապա եթէ
խոստովան լինիցիմք զմեղս մեր, հաւատա-
րիմ է նա՝ և արդար առ ի թողուլ զմեղս
մեր և սրբել զմեզ յամենայն անիրաւութե-
10 նէ։ *Եւ եթէ ասիցուք՝ եթէ ոչինչ մեղաք,
սուտ առնեմք զնա, և բան նորա ոչ է ի մեզ։

ԳԼ. Բ.

1 Որդեակք իմ, զայս գրեմ ձեզ՝ զի մի՛ եւ
մեղիցէք. և եթէ մեղիցէ ոք, ունիմք բա-
րեխօս առ հայր զիսուս քրիստոս՝ զար-
2 դարն՝ և զանարատ։ *Եւ նա է քաւութիւն
մեղաց մերոց. և ոչ եթէ մերոցն միայն՝ այլ
3 և ամենայն աշխարհի։ *Եւ յայսմիկ գիտեմք
եթէ ճանեաք զնա, եթէ զպատուիրանս նո-
4 ա պահիցեմք։ *Ո՛ր ասիցէ՝ եթէ ճանեայ
զնա, և զպատուիրանս նորա ոչ պահիցէ,
սուտ է՝ և ճշմարտութիւն ի նմա ոչ գոյ։
5 *Իսկ որ պահիցէ զբան նորա, արդարև ի
նմա կատարեալ է սէրն աստուծոյ. այսուիկ
6 ճանաչեմք՝ եթէ ի նմա եմք։ *Ո՛ր ասիցէ ի
նմա բնակել, այնպէս պարտի գնալ՝ որպէս
և նայն գնաց։

Ե. Գ

*Սիրելիք՝ ոչ եթէ նոր ինչ պատուիրան՝ 7
դրեմ ձեզ, այլ զհին պատուիրանն՝ զոր ի
սկզբանէ ունէիք. և հին պատուիրան բանն
է զոր լուարուք: *Դարձեալ նոր պատուի- 8
րան դրեմ ձեզ՝ որ է ճշմարտիւ ի նմա՝ և
ի ձեզ. զի խաւարն անցանէ, և լոյսն ճշմա-
րիտ արդէն իսկ երեւի: *Որ ասէ եթէ ի 9
լոյսն եկէ՝ և զեղբայր իւր ատիցէ, սուտ է՝
և ի խաւարի է մինչեւ ցայսմ: *Որ սիրէ զեղ- 10
բայր իւր, ի լոյս բնակէ՝ և գայթագղութիւն
ի նմա չկայ: *Իսկ որ ատեայ զեղբայր իւր՝ 11
ի խաւարի է, և ընդ խաւար շրջի. և ոչ
գիտէ յո՛ երթայ, զի խաւարն կուրացոյց
զաչս նորա: *Գրեմ ձեզ որդեակք՝ զի թո- 12
ղեալ են ձեզ մեղքն ձեր վասն անուան նո-
րա: *Գրեմ ձեզ հարք՝ զի ծանեայք դուք 13
զայն՝ որ ի սկզբանէն է: Գրեմ ձեզ երի-
տասարդք՝ զի յաղթեցիք դուք չարին:
*Գրեցի ձեզ մանկունք՝ զի ծանեայք դուք 14
զՀայրն: Գրեցի ձեզ հարք՝ զի ծանեայք դուք
զայն որ ի սկզբանէն է: Գրեցի ձեզ երի-
տասարդք՝ զի էք դուք հզօրացեալք՝ և
բանն աստուծոյ ի ձեզ բնակէ, և յաղթեցիք
դուք չարին: *Մի՛ սիրէք զաշխարհ՝ և մի՛ 15
որ ինչ յաշխարհի է: *Եթէ ոք սիրէ զաշ- 16
խարհ, ոչ է ի նմա սէր Հօր. զի ամենայն
որ ինչ յաշխարհի է՝ ցանկութիւն է մարմնոյ,
և ցանկութիւն է աչաց, և ամբարտաւանու-
թիւն աստի կենցաղոյս. որ ոչ է առ ի Հօրէ՝

17 այլ յաշխարհէ աստի է: *Եւ աշխարհս
անցանէ՝ և ցանկութիւն նորա. իսկ որ առնէ
զկամս աստուծոյ՝ միայ յաւիտան:
18 *Որդեակք յետին ժամանակ է, և որ- եդ
պէս լուարուք՝ եթէ նեռն գալոց է, և արդ-
դէն իսկ նեռինք բազումք եկեալ են, որով
մարթեմք իմանալ՝ եթէ յետին ժամանակ է:
19 *Ա՛ռ ի մէնջ ելին, այլ ոչ էին ի մէնջ. զի
եթէ ի մէնջ էին՝ ապա առ մեզ միայն. այլ
զի յայտնի լինիցին՝ եթէ ոչ էին ամենե-
20 քին նորա ի մէնջ: *Եւ դուք օծումիւն
առնէք առ ի սրբոյն, և գիտէք ամենեքին:
21 *Ոչ գրեցի ձեզ՝ եթէ ոչ գիտէք զճշմարտու-
թիւնն, այլ թէ գիտէք զնա. և թէ՝ զի ա-
մենայն սուտ ոչ է ի ճշմարտութենէ
22 անտի: *Իսկ ո՞ իցէ սուտ, եթէ ոչ որ ու-
րանայ եթէ Յիսուս չէ քրիստոս. նա իսկ է
23 նեռն, որ ուրանայ զՀայր և զորդի: *Ամե-
նայն որ ուրանայ զորդի, և ոչ զՀայր ընդու-
նի. իսկ որ խոստովանի զորդի, նա և զՀայր
24 ընդունի: *Դուք՝ զոր լուարուքն ի սկզբա-
նէ՝ ի ձեզ բնակեսցէ. զի եթէ ի ձեզ բնա-
կեսցէ՝ զոր ի սկզբանէն լուարուք, և դուք
25 յորդի և ի Հայր բնակեսջիք: *Եւ այս են
աւետիքն՝ զոր աւետարանեաց նա մեզ՝ զկ
կեանս յաւիտենական:
26 *Զայս գրեցի ձեզ, զի մի՛ ոք զձեզ մո- եւ
27 լորեցուցանիցէ: *Եւ դուք օծումիւնն՝ զոր
ընկալարուք ի նմանէ՝ բնակեսցէ ի ձեզ. և

չէ ինչ պիտոյ՝ թէ ոք զձեզ ուսուցանէ, այլ
որպէս զի նորա օծութիւնն ուսուցանիցէ ըզ
ձեզ վասն ամենայնի. և ճշմարիտ է՝ և չէ
սուտ. և որպէս ուսոյցն զձեզ, կայք ի նմա:
*Եւ այժմ որդեակք՝ կայէք ի նմին. զի և- 28
թէ յայտնեսցի, ունիցիմք համարձակութիւն,
և մի ամաչեսցուք ի նմանէ ի գալստեանն
նորա: *Զի եթէ գիտիցէք՝ եթէ արդար է 29
նա, իմացէք՝ եթէ ամենայն որ առնէ զար-
դարութիւն՝ ած ի նմանէ է ծնեալ:

ԳԼ. Գ.

Տեսէք՝ ո՛րպիսի սէր շնորհեաց մեզ Հայր, 1
զի որդիք աստուծոյ կոչեսցուք և լինք. վասն
այսորիկ աշխարհ ոչ ճանաչէ զմեզ՝ զանգի
ոչ ծանեաւ զնա:

*Սիրելիք՝ այժմ որդիք աստուծոյ եմք, 2
և չեւ եաւ է յայտ՝ եթէ զի՞նչ լինելոց իցեմք.
գիտեմք՝ զի յորժամ նա յայտնեսցի՝ նմանք
նմա լինելոց եմք, զի տեսանելոց եմք զնա՝
որպէս և է: *Եւ ամենայն որ ունի զայս 3
յոյս յանձին՝ սրբէ զանձն իւր՝ որպէս և նայն
սուրբ է: *Ամենայն որ զմեղս գործէ, նաև 4
զանօրէնութիւն առնէ, և ինքն իսկ մեղքն
անօրէնութիւն է: *Եւ գիտեմք՝ զի նա յայն 5
սակս յայտնեցաւ՝ զի զմեղս բարձցէ, և՝ ի
նմա մեղք ոչ են: *Ամենայն որ ի նմա է 6
հաստատեալ՝ ոչ մեղանչէ. և ամենայն որ
մեղանչէ, ոչ տեսեալ զնա՝ և ոչ ծանեաւ զնա:

7 *Մանկունք՝ մի՛ ոք զձեզ խաբեսցէ. որ առ-
նէ զարդարութիւն, արդար է՝ որպէս և նայն
8 արդար է: *Եւ որ առնէ զմեզս՝ ի սատա-
նայէ է, զի ի սկզբանէ սատանայ մեղանչէ.
վասն այսորիկ յայտնեցաւ որդին աստուծոյ՝
9 զի լուծցէ զգործս սատանայի: *Ամենայն
որ յաստուծոյ է ծնեալ՝ մեղս ոչ առնէ, զի
սերմն նորա ի նմա մնայ. և ոչ կարէ մեղան-
10 չել, զի յաստուծոյ է ծնեալ: *Սոյնիկ
յայտնի են ի միմեանց որդիք աստուծոյ՝
և որդիք սատանայի:

Ամենայն որ ոչ առնէ զարդարութիւն՝ ե՛ւ
չէ նա յաստուծոյ, և որ ոչ սիրէ զեղբայր
11 իւր. *զի այս է պատուիրանն՝ զոր լուարուք
12 ի սկզբանէ՝ զի սիրեսցուք զմիմեանս: *Ոչ
որպէս կայէնն ի չարէ անտի էր՝ և սպան
զեղբայր իւր, և յո՞ր սակս սպան զնա. զի
իւր գործքն չար էին, և եղբօրն բարիք:
13 *Եւ մի՛ ինչ զարմանայք եղբարք եթէ աշ-
14 խարհ զձեզ ատեայ: *Մեք գիտեմք զի
փոխեցաք ի մահուանէ ի կեանս, զքանզի
սիրեմք զեղբարս. իսկ որ ոչն սիրէ, անդէն
15 ի մահուն մնայ: *Ամենայն որ ատեայ զեղ-
բայր իւր՝ մարդասպան է. և գիտէք՝ զի ա-
մենայն մարդասպան ոչ ունի կեանս յաւի-
16 տենական յանձին հաստատեալ: *Սոյնիկ
գիտացաք զսէրն (աստուծոյ). զի նա զանձն
իւր եդ վասն մեր. և մեք վասն եղբարց մե-
ռոց պարտիմք դնել զանձինս: *Որ ունիցի

ղկեանս ինչ զաշխարհս՝ և տեսանիցէ զեղբայր իւր կարօտեալ իւիք՝ և փակիցէ զդուխս իւր առ ինեանէ, զիա՞րդ սէրն առաւժոյ ինեա կցէ բնակեալ։

ՀԿ *Որդեակք՝ մի բանիւք և լեզուօք սիրեսցուք, այլ արդեամբք և ճշմարտութեա։ *Եւ այսուհետ լիցուք ծանուցեալք՝ եթէ ի ճշմարտութենէ անտի լինիմք. և առաջի նորա արասցուք հանդէս սրտից մերոց։ *Եթէ սոգասանիցեն զմեզ սիրտք մեր՝ այլ առաւած մեծ է քան զսիրտս մեր՝ և գիտէ զամենայն։ *Սիրելիք՝ եթէ սիրտք մեր զմեզ ոչ սոգասանիցեն, համարձակութիւն ունիմք առ առաւած. *և զոր ինչ հայցիմք, առնումք ինեանէ. զի զպատուիրանս նորա պահեմք, և զհաճոյս առաջի նորա առնեմք։ *Եւ այս է պատուիրան նորա, զի հաւատասցուք յանուն որդւոյ նորա յիսուսի քրիստոսէ, և սիրեսցուք զմիմեանս, որպէս ետ մեզ պատուէր։ *Եւ որ պահէ զպատուիրանս նորա, ինեա է հաստատեալ՝ և նա ի սմա. և յայտնեալ գիտեմք եթէ բնակէ ի մեզ ի հոգւոյ անտի՝ զոր ետ մեզ։

ԳԼ. Դ.

ՀԲ Սիրելիք՝ մի՛ ամենայն հոգւոյ հաւատայք, այլ ընտրեցէք զհոգիսն՝ եթէ յաստուծոյ իցեն. զի բազումք անօրէնք ելեալ են յաշխարհս։ *Եւ մեք այսուհետ ճա-

նայեմք զՀոգին առաւծոյ : Ամենայն հոգի՝
որ խոստովանի զՅիսուս քրիստոս մարմնով ե-
3 կեալ, յաստուծոյ է նա. *և ամենայն հոգի
որ ոչ խոստովանի զՅիսուս մարմնով եկեալ,
չէ նա յաստուծոյ. և այս նեռինն է, զորմէ
լուարուք՝ եթէ գալոց է, և արդէն իսկ յաշ-
4 խարհի է : *Դուք յաստուծոյ էք որդեակք,
և յաղթեցէք նոցա. զի մեծ է որ ի ձեզ է՝
5 քան զայն որ յաշխարհին է : *Նոքա յաշ-
խարհէ են, վասն այնորիկ յաշխարհէ խօսին,
6 և աշխարհ լսէ նոցա : *Մեք ից են, որ
գաստուած ճանաչէ՝ լսէ մեզ, և որ չէ յաստու-
ծոյ՝ ոչ լսէ մեզ. այսուհետև ճանաչեմք զՀոգին
ճշմարտութեան և զՀոգին խաբէութեան :
7 *Սիրելիք՝ սիրեսցուք զիմեանս, զի սէր ՅՁ.
յաստուծոյ է. և ամենայն որ սիրէ՝ յաստու-
8 ծոյ է ծնեալ՝ և ճանաչէ զաստուած : *Եւ
որ ոչն սիրէ՝ ոչ ճանաչէ զաստուած, զի աստ
9 սէր է : *Եւ զի յայտ երեւեցաւ սէրն աս-
տուծոյ ի մեզ, զի զորդին իւր միածին ա-
ռաքեաց յաշխարհ, զի եղիցուք նովաւ
10 կենդանիք : *Յայտ է սէրն. ոչ զի մեք սի-
րեցաք զաստուած՝ այլ զի նա սիրեաց զմեզ,
և առաքեաց զորդին իւր ի քաւութիւն մե-
11 ղաց մերոց : *Սիրելիք՝ եթէ աստուած այն-
պէս սիրեաց զմեզ, ապա և մեք պարտիմք
զիմեանս սիրել :
12 *Զաստուած ոչ ոք երբէք չէ տեսեալ. ՅՂ.
եթէ սիրեսցուք զիմեանս՝ աստուած ի մեզ

բնակէ, և սէր նորա ՚ի մեզ կատարեալ է։
*Այսուհետև գիտեմք, եթէ մեք ՚ի նմա բնա- 13
կեալ եմք՝ և նա ՚ի մեզ, զի ՚ի հոգւոյն իւրմէ եհաս մեզ։ *Եւ մեք տեսաք՝ և վկայեմք 14
զի հայր առաքեաց զորդին իւր փրկիչ աշխարհի։ *Որ ոք խոստովանեսցի՝ եթէ յի- 15
սուս է որդի աստուծոյ, աստուած ՚ի նմա բնակէ՝ և նա յաստուած։ *Եւ մեք հաւա- 16
տացաք, և ծանեաք զսէրն աստուծոյ՝ զոր ունի առ մեզ։ Աստուած սէր է, և որ կայ ՚ի սէրն՝ բնակեալ է յաստուած, և աստուած ՚ի նմա բնակէ։ *Յայսմիկ կատարեալ է սէրն 17
նորա ՚ի մեզ. զի համարձակութիւն ունիցիմք յաւուրն դատաստանի. զի որպէս և նայն է՝ նոյնպէս և մեք եմք յաշխարհի յայսմիկ։ *Երկիւղ ոչ գոյ ՚ի սէր, այլ սէրն կա- 18
տարեալ ՚ի բաց մերժէ զերկիւղն. զի երկիւղ ընդ տանջանաւք է. իսկ որ երկնչին, չէ կատարեալ ՚ի սէրն։ *Մեք սիրեսցուք 19
զաստուած, վասն զի նախ սիրեաց զմեզ։ *Եթէ ոք ասիցէ՝ եթէ սիրեմ զաստուած, 20
և զեղբայր իւր ատիցէ, սուտ է. որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր՝ զոր տեսանէ, զաստուած զոր ոչն ետես՝ զի՞արդ կարիցէ սիրել։ *Եւ զայս 21
պատուէր ունիմք առ ՚ինմանէ, զի որ սիրէ զաստուած՝ սիրէ նա և զեղբայր իւր։

Գլ. Ե.

Ամենայն որ հաւատայ՝ եթէ յիսուս է 1
քրիստոս, յաստուծոյ ծնեալ է. և ամենայն

որ սիրէ զծնողն, սիրէ և զծնեալն ի նմանէ:
2 *Ա յսուիկ ճանաչեմք՝ եթէ սիրեմք զորդին
աստուծոյ, յորժամ զաստուած սիրեսցուք՝
3 և զպատուիրանս նորա արասցուք: *Քանզի
այս է սէրն աստուծոյ, եթէ զպատուիրանս
նորա պահեսցուք. և պատուիրանք նորա
4 չեն ինչ ծանրունք: *Զի ամենայն որ յաս-
տուծոյ ծնեալ է՝ յաղթէ աշխարհի. և այս
է յաղթութիւնն՝ որ յաղթէ աշխարհի, հա-
5 ւատքն մեր: *Եւ ո՞վ է՝ որ յաղթիցէ աշ-
խարհի. եթէ ոչ՝ որ հաւատայցէ՝ եթէ յի-
6 սուս է որդի աստուծոյ: *Սա է՝ որ եկն
ջրով և հոգւով և արեամբ, յիսուս քրիստոս.
ոչ ջրով միայն, այլ և արեամբ և ջրով. և հո-
գին է՝ որ վկայէ, զի հոգին ճշմար-
7 տութիւն: (*Զի երիք են որ վկայեն յեր-
կինս. հայր, բանն, և հոգին սուրբ. և երի-
8 քինս մի են: *Եւ երիք են որ վկայեն
յերկրի. հոգի, ջուր, և արիւն. և երիքինն
9 մի են): *Եթէ զմարդկան ինչ վկայութիւն
ունիցիմք՝ ապաքէն աստուծոյ վկայութիւնն
մեծ իցէ: Ա յս է վկայութիւնն աստուծոյ,
10 զի վկայեաց ի վերայ որդւոյն իւրոյ: *Ո՛ր
հաւատայ յորդին աստուծոյ, ունի յանձին
զվկայութիւնս զայս. որ ոչ հաւատայ որդւոյ
աստուծոյ, սուտ առնէ զնա. քանզի ոչ հա-
ւատայ վկայութեանն՝ զոր վկայեաց աստուած ի
11 վերայ որդւոյն իւրոյ: *Եւ այս իսկ է վկայու-
թիւնն, զի կեանս յաւիտենական ետ մեզ

աստուած. և այս են կէտանք՝ որ յորդին նա-
րա են: *Որ ընդունի զորդին, ընդունի և 12
զկեանս. և որ ոչ ընդունի զորդին աստուծոյ,
և ոչ զկեանս ընդունի:

Զէ *Զայս գրեցի ձեզ՝ զի գիտասջիք եթէ 13
կեանս յաւիտենական ունիք. և զի հաւա-
տայցէք յանուն որդւոյն աստուծոյ: *Եւ 14
այս է համարձակութիւնն զոր ունիմք մեք
առ նա, զի զոր ինչ հայցեսցուք ըստ կամաց
նորա, լսէ մեզ: *Զի եթէ գիտեմք՝ եթէ 15
լսէ հայցուածոցն մերոց. ապա գիտեմք՝ և-
թէ առնումք զհայցուածսն՝ զոր հայցեմք առ
'ի նմանէ: *Եթէ ոք տեսցէ զեղբայր իւր 16
մեղուցեալ մեղս՝ որ ոչ առ 'ի մահ, խնդրեսցէ՝
և տացէ նմա կեանս՝ մեղուցելոյն ոչ առ
'ի մահ. են մեղք՝ որ մահու չափ են, ոչ վա
այնորիկ ասեմ եթէ խնդրեսցես: *Ամենայն 17
անիրաւութիւն՝ մեղք են. և են մեղք՝ որ
մահու չափ են: *Գիտեմք եթէ ամենայն որ 18
յաստուծոյ է ծնեալ ոչ մեղանչէ. այլ որ
յաստուծոյն է ծնեալ՝ պահէ զանձն, և չարն
առնու ոչ մերձենայ: *Գիտեմք եթէ յաս- 19
տուծոյ եմք, և աշխարհ ամենայն 'ի չարին
կայ: *Եւ գիտեմք՝ եթէ որդին աստուծոյ 20
եկն, և ետ մեզ միտս. զի ծանիցուք զճշմա-
րիտն. և եմք 'ի ճշմարտին որդւոյ նորա յի-
սուսի քրիստոսի. զի նա է ճշմարիտ աստ-
ուած՝ և կեանք յաւիտենական: *Որդեակք՝ 21
պահեցէք զանձինս 'ի կուապաշտութենէ:

ԹՈՒՂԹ
ԿԱԹՈՂԻԿԵԱՑ
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ. Ա.

1 Յերիցուն առ ընտրեալ կիւրիա, եւ էկ
առ որդեակս իւր զոր եսդ ի ճշմարտութեան.
2 *վասն որոյ ճշմարտութեն՝ որ ի մեզ հաս-
տատեալ է, ի և ընդ ձեզ իցէ. և դուք
3 յաւիտենից ընդ մեզ լիցէք: *Շնորհք՝ ո-
ղորմութիւն խաղաղութիւն յայր ի հօրէ, և ի
Յիսուսէ քրիստոսէ որդւոյն հօր՝ ճշմարտութիւ և
4 սիրով եղիցին ընդ ձեզ: *Ուրախ եղէ յոյժ,
զի գտի յորդիկացդ քոց՝ որ գնան ճշմար-
տութիւ, ըստ պատուիրանին զոր առաք ի
5 հօրէ: *Եւ այժմ աղաչեմ զքեզ կիւրիա.
ի՛ոչ իբրեւ ոչ եթէ նոր ինչ պատուիրան գրեմ
քեզ, այլ զոր ի սկզբանէն ունէաք, զի սի-
6 րեսցուք զմիմեանս: *Եւ այս է սէրն, զի

դնասցուք ըստ պատուիրանաց նորա. և այս է
պատուիրանն, զի որպէս լուարուքն ի սկզբ-
բանէ՝ ըստ նմին դնասջիք: *Զի բազում մո- 7
ղորեցուցիչք ելին յաշխարհ. որ ոք ոչ խոս-
տովանի զյիսուս քրիստոս ելեալ մարմնով,
նա մոլորեցուցիչ է՝ և նեռն:
ԼԲ *Զգոյշ լինիջիք անձանց՝ զի մի՛ կորու- 8
սանիցէք՝ զոր վաստակեցէքն, այլ զի առ-
նուցուք բովանդակ զվարձս: *Ամենայն որ 9
յանցանէ՝ և ոչ կայ ի վարդապետութեանն
քրիստոսի, զաստուած ոչ ճանաչէ. որ կայ ի
վարդապետութեանն, նա՝ և զորդի և զհայր
ընդունի: *Եթէ ոք գայցէ առ ձեզ՝ և զվար- 10
դապետութիւնս զայս ոչ ունիցի, մի՛ ընդու-
նիցիք զնա ի տուն, և մի՛ ողջոյն տայցէք նմա:
*Եւ որ ասացէ նմա ողջոյն՝ կցորդ լինի չա- 11
րեաց գործոց նորա: *Բազում ինչ ունէի 12
գրել առ ձեզ՝ այլ ոչ կամեցայ գրատախտակ և
գնդակով գրել. զի ակն ունիմ լինել առ
առ ձեզ, և բերան ի բերան խօսել. զի ու-
րախութիւնն մեր լցեալ կատարեալ: *Ողջոյն 13
սան քեզ որդիք քրոջ քո ընտրելոյ: Ընդունդ
ընդ ձեզ:

ԹՈՒՂԹ

ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՅՑ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԵՐՐՈՐԴ

ԳԼ. Ա.

1 Յերիցոն է առ դայիոս սիրելի, զոր ես
եաը սիրեմ ճշմարտութեամբ: *Սիրելի՝
վասն ամենայն իրաց քոց յաջողութեան և ա-
ռողջութեան աղօթս առնեմ. որպէս և իսկ
3 յաջողութիւն անձինդ քո: *Յոյժ ուրախ
եղէ ՚ի գալ եղբարց՝ և լինել վկայ քոյոյ ճըշ-
մարտութեանդ, որպէս դնաս դու ճշմար-
4 տութեամբ: *Մեծ ևս ինչ ուրախութիւն
քան զայս ոչ ունիմ. զի լսեմ զորդիս իմ որդ-
5 եակըն ճշմարտութեամբ դնան: *Սիրելի՝
հաւատարիմ դործես զայդ, զոր եթէ առնիս
6 դեռ առ եղբարս՝ զդոյն և առ օտարս. *որք
վկայեցին զքո սիրոյդ առաջի եկեղեցւոյ. ո-
րոց բարեաւ արարեալ յուղարկես արժանիս ա-
7 *Զի վասն անուանն ելին, և ոչինչ յումեքէ
8 առնուն զհեթանոսականացն: *Մեք այսու-

հետև պարտիմք ընդունել զայնպիսիսն. զի դարձակիցք լիցուք ճշմարտութեանն :

Է Դ *Գրեցի ինչ եկեղեցւոյն. այլ որ յառաջադէմն ՚ի նոցանէ է՝ դիտարկիչս, ոչ ընդունի զմեզ : *Վասն այսորիկ եթէ եկից՝ յիշեցուցից զգործս նորա՝ զոր առնէ, բանիւք չարեօք չառարկութեամբ առնէ զմեզ աշխատ. և ոչ այսքիւք չառատկեալ, ոչ ինքն ընդունի զեղբարս, և զայնոսիկ որ ընդունինն, արգելու. նաև յեկեղեցւոյ ևս հանէ : *Սիրելի՝ մի՛ լինիցիս նմանող չարի՝ այլ բարւոյ. զի որ զբարիս առնէ՝ յաստուծոյ է. և որ զչարիս գործէ՝ նա ոչ տես երբէք զաստուած : *Զդեմետրեայ վկայեալ է յամենեցունց, և յեկեղեցւոյն՝ և ՚ի ճշմարտութենէ, և մեք վկայեմք. և դու գիտես՝ զի ճշմարիտ է մեր վկայութիւնն : *Բազում ինչ առնէի գրել քեզ, այլ ոչ կամիմ քարտիսիւ և գեղմամբ գրել. *զի առն ունիմ ՚ի մօտոյ խոկ տեսանել զքեզ, և բերան ՚ի բերան խօսել : *Խաղաղութիւն ընդ քեզ : Ողջոյն տան քեզ սիրելւոք : Ողջոյն տալիս սիրելեացդ մերոց յանուանէ քանչիւր յանուանէ :

ԹՈՒՂԹ

ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՑ

ՅՈՒԴԱՅԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

1 Յուդա՛յ, յիսուսի քրիստոսի ծառա՝ եւ
եղբայր յակոբայ. հեթանոսաց՝ որ
յաստուծոյ հօրէ եք սիրեցեալք, և յիսուսի
2 քրիստոսի պահեալք և ընտրեալք: *Ողոր-
մութիւն ձեզ՝ և խաղաղութիւն և սէր բազ-
3 մասցի: *Սիրելիք՝ զամենայն փոյթ յանձին
կալեալ գրել ձեզ վասն մերոյ հասարակաց
փրկութեան, հարկ յանձին կալայ գրել ձեզ
և ազաչել՝ զի ճգնիցիք ի միրայ հաւատոյն,
4 որ միանգամ աւանդեցաւն սրբոց: *Զանզի
ապրդեցին մարդիկ ոմանք, որ յառաջագոյն
խակ կատարեալ էին ի սոյն դատաստան.
անբարեբաշտք, որ զաստուծոյ մերոյ շնորհան
դարձուցին յանկարգութիւն. և զմիմիայն իշ-
խանն՝ և տէր մեր յիսուս քրիստոս ուրաց-
5 եալք: *Յիշեցուցանել ձեզ այսուհետև կամ
է ինձ՝ որ պիտեքդ զամենայն. զի աստուած

միանգամ զժողովուրդն վրկեաց յեղիպտոսէ.
երկրորդ անգամ զանհաւատան կորոյս։ *Եւ 6
զերեշտակս՝ որ ոչ պահեցին զիւրեանց իշ-
խանութիւնն, այլ թողին զիւրեանց բնակու-
թիւնն, ՚ի դատաստանս մեծի աւուրն՝ մըշ-
տնջենաւոր կապանօք պահեաց ՚ի խաւարի։
*Որպէս սոդոմ և գոմոր, և որ շուրջ զնոքօք 7
քաղաքքն, որ ըստ նմին օրինակի պոռնկե-
ցան զհետ բնկերոցն մարմնոց, կան առաջի
օրինակ՝ զյաւիտենական հրոյն ընկալեալ ըզ
դատաստան։ *Ըստ նմին օրինակի և սոքա 8
երազ քնով զանդաչեալք՝ զմարմին պղծեն,
զտէրութիւնս քամահեն՝ զփառս հայհոյեն։
*Ուր միքայէլ հրեշտակապետ՝ յորժամ բան-
սարկուն սատանայի վիճեալ տայր պատաս-
խանի վասն մովսեսեան մարմնոյն, ոչ ժամբե-
հեցաւ հայհոյութեան դատաստանին հան-
դուրժել. այլ ասէ, սատանայ ՚ի քեզ տէր։
*Եակ սոքա զոր ինչ ոչն իմանան՝ հայհոյեն. 10
և զայն ևս՝ զոր բնութեամբ երբև զանխօս
անասունս գիտեն, ՚ի նոսին ապականեցանին։
*Վայ է նոցա, զի ըստ ճանապարհին կա- 11
յենի գնացին, և ըստ մոլորութեանն բաղաա-
մայ զեղիեցան զհետ վարձուց, և ըստ հա-
կառակութեանն կորխայ կորեան։

*Սոքա են առեղիտալք շոգմոգք՝ երթ- 12
ևալ զհետ ցանկութեանց իւրեանց. ՚ի սէրս
իւրեանց խարդախութեամբ, լինին ընդ ձեզ
ուրախակիցք. աներկիւղ զանձինս ճարակեն.

*ամպք անջրդիք հողմակոծեալք, ծառք պըտ-
ղակորոյք անպտուղք կրկնամեռք՝ խլեալք
13 արմատաքի. *անասուն ալիք ծովու, որ միշտ
փրփրեն զխըտանոց զանձանց զամօթ. աս-
տեղք մնլորք, որոց վիհ խաւարին յաւիտե-
14 նից պահեալ է: *Մարդարէացաւ վասն նո-
ցա և Հոմիներորդն յաղամայ ենովք՝ և ասէ.
ահաւասիկ եկն տէր բիւրով սրբով հրեշ-
15 տակօք, *առնել դատաստան ըստ ամե-
նայնի, և յանդիմանել զամենայն ամբարիշտս
վասն գործոց խըտանոց՝ զոր ամբարշտացին.
և վասն ամենայն խիստ բանից, զոր խօսե-
16 ցան ընդառնէ մեղաւորք և ամբարիշտք: *Ա-
քա են արտնջողք և շոգմողք, երթեալք ըստ
խըտանոց անձանց ցանկութեանց. և բերան
նոցա զամբարտաւանս բարբառէ. առնուն
անձն երեսաց վասն օգտի:

17 *Բայց դուք սիրելիք՝ յիշեցէք զխան-էն
խաւսեալ բանս զառաքելոցն տեառն մերոյ
18 յիսուսի քրիստոսի. *զի ասէին ձեզ, եթէ
'ի յետին ժամանակս եղիցին մարդք արհա-
մարհողք, երթեալք ըստ խըտանոց ամբա-
19 րշտութեանցն ցանկութեանց: *Սոքա են
նշաւակիւալք չնչաւորք, որ զոգին ոչ ունի-
20 ցին: *Ա.յլ մեք սիրելիք՝ եղիցուք չինել
զանձինս սրբութեամբն հաւատոց 'ի հոգին
21 սուրբ. կացցուք յաղօթս, *պահել զանձինս
սիրովք աստուծոյ. ակն ունել ողորմութեանն
տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի 'ի կեանն

յաւիտենական: *Եւ ոմանց դատապարտե- 22
լոց լինիլդ՝ կշտամբիչք, *և զոմանս ապրե- 23
ցուցանիլդ՝ յափշտակեալ ՚ի հրոյ. և ոմանց
ողորմածիլք երկիւղիւ դառնալ, և զպատմու-
ճանն որ ՚ի մարմնոյն իցէ ատելեալ: *Եւ 24
այնմ, որ կարող է պահել զձեզ անսրտում
և ամբիծս, հաստատել առաջի իւրոյ փա-
ռացն անբիծս ցնծութեամբ. *միոյն աս- 25
տուծոյ փրկչին մերոյ յաւիտեան մերոյ՝
փառք մեծութիւն զօրութիւն և իշխանու-
թիւն՝ յառաջ քան զամենայն յաւիտեանս, և
այժմ և յամենայն յաւիտեանս. ամէն:

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
Է Ի
ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆ ԱՒԵՏԱՐԱՆՉԻ

ԳԼ. Ա.

1 ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ յի՛ր քի՛ր, ՚ի Ձեռն
որոյ ետ աստուած ցուցանել ծառայից իւ-
րոց՝ որ ինչ լինելոց է վաղվաղակի. և նշանա-
կեաց առաքելով ՚ի Ձեռն հրեշտակի իւրոյ,
2 առ ծառայ իւր Յովհաննէս. *Որ վկայեաց
զվկայութիւն բանին աւր, և զվկայութիւն յի՛ր
քի՛ն՝ զոր եառնու. և որ էր՝ և որ լինելոյն էր
3 յետ այնորիկ. *Երանի՝ որ կարդասցէ կամ
լուիցէ զբանս մարգարէութեա՛ն, և պահեսցէ զոր
՚ի նմա գրեալ է. զի ժամանակս մերձաւոր է։
4 *Ի Յովհաննէ առ եօթն եկեղեցիս՝ որ են
յասիա, շնորհք ընդ Ձեզ և խաղաղութիւն յոյ
յԵէն՝ և որ էն՝ և որ գալոցն է, և յեօթն
հոգւոցն՝ որ է առաջի աթոռոյն
5 իւրոյ. *և ՚ի յի՛ն քի՛ն հաւատարիմ վկայէն,
որ է անդրանիկ ՚ի մեռելոց, և իշխան թա-
գաւորութեա՛ն երկրի. որ սիրեաց զմեզ, և ե-
ղեմ պիսպանս մեղաց մերոց արեամբն իւրով.
6 *և արար զմեզ թագաւորս և քահանայս յոյ

և հօր իւրոյ. որում փառք և զօրութիւն՝ այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն: *Ա.- 7
հատասիկ գալոց է ընդ ամպս. և տեսցեն զնա
ամենայն աչք, և տեսցեն զնա ծագք երկրի, և
որք խոցեցին զնա ամբեան յերկրի, և կոծե-
ցին ՚ի վերայ նորա. այո՝ ամէն: *Ես եմ այր 8
և ես եմ քէն, ասէ տէր Աստ, որ էն և որ է՝
և որ գալոցն է՝ ամենակալ: *Ես յոյժ անեղս 9
եղբայր ձեր և հաւատակից նեղութեանց՝ և
արքայութեանց՝ և համբերութեանց որ ՚ի քրիս-
տոս Յիսուս՝ եղէ ես ՚ի կղզւոջն որ անուանեալ կոչի պատմոս՝
վասն բանին և վասն վկայութեանն Յիսուսի
քրիստոսի: *Եւ եղէ յիս հոգի ՚ի կիւրակէի 10
աւուր. և լուայ զձայն զետեղեալ զիս իբրև
զձայն փողոյ, որ ասէր ցիս: Ես եմ ալփա՝
և ովմ. առաջինն և վերջինն. *զոր տեսանես՝ 11
գրեա ՚ի գիրս, և տուր տանել յեօթն եկե-
ղեցիս՝ որ յԵփեսոս, և զմիւռնիա՝ ՚ի պեր-
գամոն, ՚ի թիւատիրա, և ՚ի սարդիկէ, և
՚ի փիլադելփիա, և ՚ի լաւոդիկիա: *Եւ 12
դարձայ տեսանել զձայնն՝ որ խօսէր ցիս. և
՚ի դառնալն իմում տեսի եօթն ճրագարան
ոսկի: *Եւ ՚ի մէջ եօթն ճրագարանացն նման 13
որդւոյ մարդոյ, զգեցեալ պատմուճան մին-
չեւ ոտն, և գօտեպատեալ առ ստեամբքն գօտի
ոսկեղէն. *և գլուխն նորա և հերքն իբրև գառ 14
սպիտակ՝ և ոսպ զձիւն. և աչք նորա ոսպ բոց
հրոյ. *և ոտք նորա նմանեալ պղնձոյ ծխելոյ ՚ի 15
մէջ հնոցի հրաշէկ. և ձայն նո՛ր իբրև ձայն

16 Ջուրց բաղմաց։ *Եւ ունէր յաջոյ ձեռինն իւ-
րում աստեղս եօթն, և ի բերանոյ նորա ելանէր
սուր երկսեռանեաւ. և երեսք նորա իբրև զա-
17 րեգական ճառագայթիլ երևէին։ *Եւ իբրև
տեսի զնա՝ անկայ առ ոտսն իբրև զմեռեալ.
և եդ ի վերայ իմ զաջ իւր՝ և ասէ ցիս. Մի՛ երկնչիր,
18 ես եմ առաջին, և ես եմ յետին. *և ես եմ
կեանք՝ և ես նոյն որ մեռայ, և եմ կենդանի
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն.
19 Եւ ունիմ զփականս մահու և գ Ժողոց։ *Գրեա
զոր տեսանես՝ որ էն, և որ յառաջ՝ և որ հան-
20 դերձեալ է լինել այս. *զխորհուրդ եօթն
աստղացդ՝ զոր տեսեր ի յաջ իմ, և զեօթն
ճրագարանս ոսկիս. եօթն աստղքն՝ հրեշ-
տակք եօթն եկեղեցեացն են, և ճրագա-
րանքն եօթն՝ եօթն եկեղեցիքն են։

Գ.Լ. Բ.

1 Ա.ռ հրեշտակ եփեսացւոց եկեղեցւոյն
գրեա. այսպէս ասէ կալողն՝ որ ունի զաս-
տեղս եօթն յաջու ձեռին իւրում, և շրջի ի
2 մէջ եօթն աշտանակիւ ոսկւոյ։ *Գիտեմ
զգործս քո և զվաստակս քո և զհամբերութիւն
քո. և զի ոչ բառնաս զչարս, և փորձեցեր՝
որ ասեն զինքեանս առաքեալս՝ և ոչ են, և
3 հերքեցեր զնա՝ և տեսեր։ *Եւ համբերեցեր
և վշտացար վասն անուան իմոյ՝ և աշխատե-
4 ցար։ *Ա.յլ ասեմ առ քեզ, զի զսէրն քո զա-
5 ռաջին թողեր։ *Յիշեա այժմ ուստի անկար

և ապաշխարեա, և զառաջինն գործան քո արա-
ա՛պա թէ ոչ՝ գամ ես վաղվա՛գակի, և շարժե-
ցից զաշտանակդ քո 'ի տեղւոջէ իւրմէ՝ եթէ
ոչ ապաշխարեցես։ *Այլ զայս արա՝ զի ա- 6
տելացես զգործան Նիկողայտեան, զոր ես ա-
տեմ։ *Որ ունի ականջս լսելոյ, լսեսցէ զինչ 7
ասէ Հոգին առ եկեղեցիս. որ յաղթէն,
տացից նմա ուտել 'ի փայտէն կենացն՝ որ է 'ի
մէջ դրախտին աստ։ *Եւ առ հրեշտակ զմիա- 8
նորդ եկեղեցւոյն գրեա. այսպէս ասէ անթա-
փելիքն և անվախճանն. որ եղև մեռեալ՝ և կեն-
դանացաւ։ *Տեսի զգործս քո՝ և զնեղու- 9
թիւնն և զաղքատութիւնն, այլ աղքատութիւն
քո մեծութիւն եղիցի. և զհայհոյութիւնն՝ որ
ասեն պինդքեանս հրեայս դոլ՝ և չեն ինչ, այլ
ժողով սատանայի։ *Մի երկնչիր՝ ևս որոյ կա- 10
միս չարչարել. ահա հանդերձէ բանտարկուն
արկանել 'ի ձէնջ 'ի բանտ, զի փորձիցիք, և
ունիք նեղութիւն աւուրս տասն. լեր հաւա-
տարիմ մինչև 'ի մահ. և տացից քեզ զպսակն
կենաց։ *Որ ունի ականջս լսելոյ՝ լսեսցէ 11
զինչ Հոգին ասէ առ եկեղեցիս. որ յաղ-
թէ, ոչ անիրաւի յերկրորդ մահուանէն։ *Եւ 12
առ հրեշտակն՝ որ 'ի պերգամոս եկեղեցին,
գրեա. այսպէս ասէ՝ որ ունի զսուրն երկսայրի
սրեալ։ *Տեսի զգործս քո՝ և զի բնակեալ 13
ես ուր աթոռն է սատանայի. և ունիս զանուն
իմ, և ոչ ուրացար զհաւատս իմ յաւուրս յո-
րում անմեղասպան վկայն իմ Հաւատարիմ եղև.

զի վկայ է իմ հաւատալիս՝ եւ հաւատացեալ՝
որ ապանաւ ի՛ձէնջ. որ կայք՝ ուր սատանայ
14 է բնակեալ։ *Ա.յլ ունիմ առ քեզ ասել.
զի կայ առ քեզ վարդապետութիւնն բազում-
ս՛ու՝ որ ուսոյց պատգամ դնել դայթագղու-
թիւն առաջի որդւոցն Իսրայէլի, ուտել նոցա
15 զսնեալ՝ եւ պոռնկել։ *Ա.յսպէս եւ դու ունիս
զվարդապետութիւն նիկոլաիտեացւոց՝ զոր ես
16 առեալ։ *Ա.րդ՝ ապաշխարեա, ապա թէ ոչ՝
գամ վաղվաղակի. եւ պատերազմեցայց ընդ նո-
17 սա սրով բերանոյ իմով։ *Ո՛ւ ունկնդիր ականջս ա-
ւեայ՝ լսելով զինչ հոգին ասէ առ եկեղեցիս.
որ յաղթէ՝ տայց նմա ուտել ի մանանայէն
թաղուցելոյ, եւ տայց նմա զիւր սրտութեան.
եւ գրեալ անուն նոր ի գիրն, զոր ոչ ոք գի-
18 տէ՝ բայց միայն որ առնուն։ *Եւ առ հրեշ-
տակն որ ի Թիւատիրայ եկեղեցին՝ գրեա. այս-
պէս ասէ որդին աւյ, որոյ աչք իւր են իբրեւ
զրոյ հրոյ, եւ ոտք նո՛ր նման պղնձի ծխելոյ։
19 *Տեսի զգործս քո՝ եւ զսէր եւ զհաւատ՝ եւ
զպաշտօնեութիւն քո համբերութիւն. զի բազում է վաս-
20 տակ քո վերջինն քան զառաջինն։ *Ա.յլ ա-
նեմ առ քեզ բազում. զի թողեր զկինն զԻ-
զաբէլ. որ ասէր զինքն մարգարէ, եւ ուսու-
ցանէր մոլորութիւն՝ զծառայս իմ՝ պոռնկել
21 եւ ուտել զպոհեալ։ *Եւ տուու նմ ժամանակ
ապաշխարել զպոռնկութիւնն իւրեանց՝ եւ ոչ
22 ապաշխարեցին։ *Ա.հաւասիկ ես արկանեմ
զնա ի հնոց, եւ զգործակիցս իւր ընդ որս չնա-

ցաւ՝ ինձ եղուկ մեծամեծ, եթէ ոչ ա-
պաշխարեսցեն ի գործոց իւրեանց։ *Եւ զոր- 23
դիս նոյ ապանիկ մահուամբ. և ծանիցեն ամ
ենիքեանք՝ թէ ես եմ որ յանդիմանեմ զերիս-
կամուն և զխորս. և տամ ձեզ իւրաքանչիւր
ըստ գործոց իւրեանց։ *Ա.յլ ձեզ ասեմ որք 24
ի Թիւատիրի էք, և ոչ ունիք զվարդապետու-
թիւնս զայս. որ ոչ ծանեալք զխորս սատա-
նայի՝ զոր խօսին. ոչ արկից ձեզ ծանրու-
թիւն։ *Ա.յլ զոր ունիք, պահեցէք՝ մինչև ես 25
գամ։ *Եւ որ յաղթէ՝ և պահէ զգործս իմ մինչև 26
ցվախճան. տացց նմա իշխանութիւն ի վերայ ազ-
գաց։ *Եւ հովուեսցէ զնոսա գաւազանաւ երկա- 27
թիւս. և իբրև զանօթ բրտի փշրեսցէ զնոսա։
*Որպէս և ես ընկալայ ի հօրէ իմմէ, և տացց նոյ 28
զառաւտն առաւօտուն։ *Որ ունի ականջս լսե- 29
լոյ՝ լուիցէ զինչ հոգին ասէ առ եկեղեցիս։

ԳԼ. Գ.

Եւ առ հրեշտակ սարդիսացւոց եկեղեց- 1
ւոյն գրեա. այսպէս ասէ՝ որ ունի զեօթն հո-
գին աստ՝ և զեօթն աստեղս. առեալ գգործս
քո՝ զի անուն կինդանւոյ ունիս՝ և մեռեալ
ես։ *Լեր արթուն՝ և հաստատեա այսուհե- 2
տեւ՝ զի հանդերձեալ ես մեռանել. քանզի
ոչ գտի գործս քո կատարեալ առաջի աստ։
*Այրեաց յիշեա թէ ունկ լուարն, և պահեա 3
և ապաշխարեա. ապա թէ ոչ զուարթանաս՝
գամ ունց գոզ. և ոչ ոք իմանայ գգալուստ իմ

4 առ քեզ։ *Ընդէս առիթ ու զանուն առդիւ-
ացուցին, որք ոչ աղտեղացուցին զհանդերձս
իւրեանց. և շրջին ՚ի սպիտակս՝ որում ար-
5 ժանի եղեն։ *Որ յաղթէ՝ այսպէս զգեցցի
սպիտակս, և ոչ ջնջեցի անուն նորա ՚ի գրոց
քէն կենաց. և խոստովանեցայց զանուն նորա
6 առաջի Հօր իմոյ՝ և առաջի հրեշտակաց։ *Ո՛ր
ունի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ զինչ ասէ Հոգին
7 առ եկեղեցիս։ *Եւ առ հրեշտակն փիլա-
դելփեացւոց եկեղեցւոյն գրեա. այսպէս ասէ սուրբն
ճշմարիտն, որ ունի զիսակաւոր դասէին. բա-
նայ՝ և ոչ ոք է որ փակէ, և փակէ՝ և ոչ ոք է
8 որ բանայ։ *Գիտեմ զգործս քո. ահա եւտու
առաջի քո զուռն բացեալ, զոր ոչ ոք կարէ
փակել. զի սակաւիկ ունիս զօրութիւն, և
պահեցեր զբանս իմ, և ոչ ուրացար զանուն
9 իմ։ *Ահաւասիկ ես տամ քեզ ժողովից սա-
տանայի, որք ասեն զինքեանս հրեայս գոլ՝
և ոչ են, այլ ստեն. տարբից զնոսա՝ զի եկեսցեն՝
և երկրպագեսցեն առաջի ոտից քոց, և ծանիցեն
10 զիս ես սիրեցի զքեզ։ *Զի պահեցեր զբան համբերութեան իմոյ, և ես պահեցից զքեզ
՚ի ժամ փորձութեան քո. որ հանդերձեալ է գալ
յամ ամենայն երկրի փորձել զամ բնակեալս յերկրի
11 երկրի։ *Ահա գամ վաղվաղակի, կալ զոր ու-
12 նիս՝ զի մի՛ ոք առցէ զպսակ քո։ *Ո՛ր յաղ-
թէ՝ արարից զնա սիւն տաճարի յոյ իմոյ, և
արտաքս այլ մի՛ ևս ելցէ. և գրեցից ՚ի վերն
զանուն յոյ իմոյ, և զանուն քաղաքի յոյ իմոյ՝

զնորն երուսաղեմի, որ ինչանելոյ է յերկինից այ
հմոյ. և անուն նորա նոր։ *Ո՛ր ունի ականջս 13
լսելոյ զինչ ասէ հոգին առ եկեղեցիս։ *Եւ 14
առ հրեշտակն լաւոդիկեացւոյ եկեղեցւոյն գր-
րեա. այսպէս ասէ ամէնն՝ վկայն հաւատարիմ
և ճշմարիտ, սկիզբն արարածոց այ
*Գիտեմ զգործս քո՝ զի ոչ ցուրտ ես՝ և ոչ 15
ջերմ. պարտ էր քեզ ցուրտ լինել՝ և կամ
ջերմ։ *Ա՛յլ դու գաղջ ես՝ և ոչ ջերմ և ոչ 16
ցուրտ, համդերձեալ ես վտխել ՚ի բերանոյ
իմմէ։ *Զի ասես. մեծատուն էի՝ և մեծացայ, 17
և ոչ իւիք կարօտ եմ. և ոչ գիտես՝ եթէ դու
ես ողորմելի և հէգ և աղքատ՝ մերկ և կոյր։
*Ա՛րէ՛ ես խորհուրդ ինձ եղէց քեզ, ա՛ռ գնեա 18
յինէն ոսկի փորձեալ ՚ի հրոյ՝ զի մեծացիս, և
հանդերձս սպիտակս՝ զի զգեցցիս, մի՛ զի ե-
րեւեցի անամօթութիւն մերկութե՛ն քո. և զեր
զեղ յաչս քո՝ զի տեսցես։ *Ես՝ զոր սիրեմ, 19
յանդիմանեմ և խրատեմ. նախանձեա այժմ, և
ապաշխարեա։ *Ա՛հաւասիկ գամ առ դուռն 20
և բախեմ. եթէ ոք լսիցէ ձայնի իմում՝ և
բանայցէ զդուռնն, մտից առ նա՝ և ընթրիս
արարից առ նա, և նա ընդ իս։ *Ո՛ր յաղթէ տաց 21
նմա նստել ընդ իս յաթոռ իմ, որպէս և ես յաղ-
թեցի՝ և նստայ յաթոռ Հօր իմոյ։ *Ո՛ր ունիցի 22
ականջս՝ լսիցէ զինչ ասէ հոգին առ եկեղեցիս

ԳԼ. Դ.

Եւ յետ այսր ամի տեսի՝ և ահա դուռն 1

երկնից բացեալ էին, և ձայն փողոյն առաջնոյ
պէս լսայ՝ խօսէր ընդ իս և ասէր.Ել այսր՝ և
ցուցից քեզ՝ զինչ լինելոց է յետս ժամանակաց:
2 *Եւ ժամանեալ էի հոգի, և տեսի աթոռ մի՝
3 դի կայր յերկինս: *Եւ ՚ի վր աթոռոյն նստեր
նման տեսլեան սկանդ յասպեդոյ և սարդիոնի:
4 *Եւ գահանդ չուրջ զաթոռովն նման տես-
լեան զմրխաի. և չուրջ զաթոռովն աթոռք
քսան և չորք, և ՚ի վր աթոռոյն նստէին քսան
և չորք երիցունք՝ զգեցեալ հանդերձս ըս-
պիտակս, և ՚ի գլուխս իւրեանց պսակս ոսկիս:
5 *Եւ յաթոռոյն անտի ելանէին փայլատակմունք
և ձայնք և որոտմունք. և լօմն զամբարձք հր-
դոյ բորբոքելոյ առաջի աթոռոյն, որ են լօմն
6 հոգիքն սոյ: *Եւ էր առաջի աթոռոյն ծով
ապակեղէն՝ նման սպիտակու՝ ստուգի, և ՚ի
միջ աթոռոյն չորք կենդանիք՝ և լի էին աչօք
7 առաջոյ և յետոյ: *Եւ էր կենդանին առաջին
նման առիւծու, և երկրորդ կենդանին նման
զուարակի, և երրորդ կենդանին ունէր երես
մարդոյ, և չորրորդ կենդանին նման արծուոյ
8 թռուցեալ: *Եւ չորից կենդանեացն էին միոյ
միոյ ՚ի նոցանէ վեց թեւք, շուրջանակի և ՚ի
ներքոյ լի էին աչօք, ոչ հանդչէին՝ ոչ ցոխս
և ոչ զդիշեր՝ ասելով. Սո՛ւրբ սո՛ւրբ սո՛ւրբ տէր ած ա-
9 մենակալ՝ որ էն և կաս, և որ գալոց կաս: *Եւ
յորժամ տային կենդանիքն փառս և պատիւ
և գոհութիւն նստելոյն ՚ի վր աթոռոյն՝ կեն-
դանոյն յաւիտեանս յաւիտենից,(*անկանէին
10

քան և չորք երիցունքն առաջի նստելոյն
յաթոռս, և երկիրպագանէին կենդանւոյն յա-
ւիտեանս յաւիտենից.) և դնէին զպսակս ի-
րեանց առաջի աթոռոյն ասելով, *արժան ես 11
դու տէր ած մեր ես՝ առնուլ փառս և պատիւ
և զօրութիւն, զի դու ստեղծեր զամ. և ի
կամէն քո ստեղծան՝ և էին հաստատեան։

Գլ. ե.

Եւ տեսի ի ձեռս աջոյ՝ որ նստէր ի վր 1
աթոռոյն՝ գիրք գրեալ ներքոյ և արտաքոյ,
և կնքեալ եօթն կնքովք։ *Եւ տեսի հրեշտակ 2
մի զօրաւոր՝ զի քարոզէր ի ձայն մեծ. ո՞ է
արժան բանալ զդիրքս՝ և լուծանել զկնիք
ներ։ *Եւ ոչ ոք կարէր՝ ոչ ի յերկինս և ոչ 3
յերկիր և ոչ ի ներքոյ երկրի՝ բանալ զդիրքն,
զի ոչ տեսանն զնա։ *Եւ ես լայի ուժգին՝ զի 4
ոչ ոք գտաւ արժան բանալ զդիրքն և հա-
յել ի նա։ *Եւ մի յերիցանց ասէ ցիս. մի՛ 5
լար, ահաւասիկ յաղթեաց առիւծն յազգէն
Յուդայ, յարմատոյն դաւթի՝ բանալ զդիրքն՝
և լուծանել զեօթն կնիքսն նր։ *Եւ տեսի ի 6
մէջ աթոռոյն և ի մէջ չորից կենդանեացն՝
և ի մէջ երիցանցն գառն կայր զբնեալ, որ
ունէր եօթն եղջիւրս՝ և աչս եօթն, որ են
եօթն հոգիք ած՝ որ են առաքեալ ընդ ամ
երկիր։ *Եւ եկն ընկալաւ յաջոյ ձեռանէ նր՝ 7
որ նստէր ի վր աթոռոյն։ *Եւ յորժամ առ 8
զդիրն, չորք կենդանիքն և քսան և չորք ե-

բնութեանքն անկանէին առաջի գառինն. եւ ու-
նէին իւրաքանչիւր քնար՝ եւ բուրվառ ոսկի
9 լի խնկով, որ է աղօթք սրբոցն: *Եւ օրհնէին
երգս նորս եւ ասէին. արժանի ես առնուլ
գիրկդ՝ եւ բանալ գիրսն դորա, զի զնաար՝ եւ
դնեցեր զմեզ այլ արեամբդ քով՝ յամէ ազգաց
10 եւ՝ի լեզուաց եւ՝ի ժողովոց հեթանոսաց: *Եւ
արարեր զսոսա այլ մերոյ Թագաւորս եւ քա-
11 հանայս՝ Թագաւորել՝ի վէր երկրի: *Եւ տեսի,
եւ լուայ զձայն հրեշտակաց բազմաց որք կային
շուրջ զաթոռովն եւ զդիրիւք կենդանեօքն եւ
զքահանայիւքն. եւ էր Թիւն նոցա՝ բիւրք բիւ-
12 րուց եւ հազարք հազարաց: *Ասէին ձայնիւ
մեծաւ. արժան է գառնդ զնեռոյ առնուլ
զմեծութիւն եւ զիմաստութիւն եւ զզօրութիւն
13 եւ զպատիւ եւ զփառս եւ զօրհնութիւն: *Եւ
զամենայն արարածս՝ որ են յերկինս եւ յերկրի եւ՝ի
ծովու եւ որ՝ի նոսա՝ լուայ զի ասէին. որ նստիս
յաթոռն՝ եւ գառանն օրհնութիւն եւ պատիւ եւ
14 փառս եւ զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից: *Եւ
չորք կենդանիքն ասէին, ամէն. եւ երիցունքն
անկանէին առաջի նորա՝ եւ երկրպագանէին:

Գլ. Զ.

1 Եւ առեալ գի գրոյն զմին՝ի կնիքացն, եւ
լուայ՝ի միոյ՝ի չորից կենդանեացն իբրեւ ըզ
2 ձայն որոտման՝ զի ասէր՝ Թէ գամ: *Եւ տե-
սի՝ եւ ահա ձի սպիտակ, եւ որ հեծեալն էր՝ի
նմա՝ ունէր աղեղն. եւ տուաւ նմա պսակ, եւ

եկն յաղթողն՝ զի յաղթեսցէ : *Եւ յորժամ 3
երրայ զկնիքն երկրորդ , լուայ երկրորդ կեն-
դանուցն՝ զի ասէր , գամ : *Եւ ել այլ ձի կար- 4
միր . և որ հեծեալն էր ՚ի վերն՝ տուաւ նմա
առնուլ զխաղաղութիւն յերկրէ , զի զմիմեանս
զինցեն . և տուաւ նմա սուր մի մեծ : *Եւ 5
յորժամ երրայ զկնիքն երրորդ՝ լուայ երրորդ
կենդանուցն՝ զի ասէր՝ թէ գամ . և տեսի՝ և
ահա ձի սեաւ , և որ նստեալն էր ՚ի վերն նո՛ր
ունէր կշիռ ՚ի ձեռին իւրում : *Եւ լուայ 6
ձայն ՚ի միջոյ չորից կենդանեացն . կապիճ մի
ցորեան՝ դինարի միոջ . և երեք կապիճ գարի՝
դինարի միոջ , և ձէթ և գինի մի՛ վնասեսցես :
*Եւ յորժամ երրայ զկնիքն չորրորդ , լուայ 7
ձայն ՚ի չորրորդ կենդանուցն՝ զի ասէր՝ թէ
գամ : *Եւ տեսի՝ և ահա ձի դեղատ , և որ 8
նստէրն ՚ի վերն՝ ունէր զանուն , և դժոխք եր-
թային զկնի նորին . և տուաւ նմա իշխանութիւն
չորրորդ մասին աշխարհի՝ սատակել սրով և
սովով և մահտուամբ՝ և գազանօք երկրի : *Եւ 9
յորժամ երրայ զկնիքն հինգ երրորդ՝ տեսի ՚ի
ներքոյ սեղանոյն զհոգիս սպանելոցն զվկա-
նեալ վն բանին աստ՝ և վն վկայութեն որ ու-
նէին : *Որք ասէին ՚ի ձայն մեծ . մինչև յո՞րդ 10
տէր սո՛ւրբ և ճշմարիտ ոչ դատես , և խնդրես
զվրէժ արեան մերոյ ՚ի բնակչաց երկրի : *Եւ 11
տուաւ նոցա սպիտանիս սպիտակս , և ասացաւ
նոցա զի հանգիցեն փոքր մի ժամանակ , մինչև
լցին ծառայակիցք նոցա և եղբարք նոցա՝ որք

12 հանդերձեալ են կատարիլ երկիր զնա։ *Եւ
տեսի յորժամ երաց զկնիքն վեցերորդ՝ եղեւ
շարժումն մեծ, և արեգակն եղև սեաւ երկիր
վիսակիրս այծեայ, և լուսինն բազմորիւն եղև
13 արիւն։ *Եւ աստղք երկնից թօթափեցան
՚ի յերկիր, որպէս տերև թզենւոյ զի ուժգին
14 շարժեցի ՚ի հողմոյ։ *Եւ երկին երկրի զմա-
գաղաթեալ գիրս գալարեր. և ամ լերինք
15 և կղզիք ՚ի տեղւոյ իւրեանց շարժեցան։ *Եւ
թագաւորք երկրի և իշխանք՝ հազարապետք
և մեծամեծք և զօրաւորք՝ և ամ ծառայք և
ամ ազատք թաղուցին զինքեանս յայրս և ՚ի
16 ձերպս վիմաց։ *Եւ ասէին լերանց՝ թէ ան-
կիրուք ՚ի վերայ մեր, և գրաւս՝ թէ ծած-
17 կեցէք զմեզ։ *Զի եկին օր մեծ բարկութեան
նորա. և ո՞վ կարէ կալ առաջի նորա։

Գլ. Ը.

1 Եւ յետ այնորիկ տեսի չորս հրեշտակս
զի կային ՚ի չորս անկիւնս երկրի. և ունէին
զչորս հողմն՝ երկրի զի մի՛ հնչեսցէ հողմ ՚ի
վերայ երկրի, և մի՛ ՚ի ծովս՝ և մի՛ ՚ի ծառս։
2 *Եւ տեսի այլ հրեշտակ՝ զի ել յարեւելից,
և ունէր զինիք այ կենդանւոյ, և աղաղակեաց
ձայնիւ մեծաւ առ չորս հրեշտակսն՝ որոց ա-
ւեալ էր իշխանութիւն ապականել զերկիր
3 և զծով։ *Եւ ասէր. մի՛ վնասէք երկրի՝ մի՛
ծովու՝ մի՛ ծառոց, դադարեցէք մինչև կնի-
քեցից զծառայս այ իմոյ ՚ի ճակատս նոցա։

*Եւ լուայ զթիւ կնքելոցն՝ հարիւր քառա- 4
սուն եւ չորք հազարք կնքեալք յազգէ որ-
դւոցն Իսրայելի: *Յազգէն յուդայ՝ երկո- 5
տասան հազար կնքեալ: Յազգէն ռուբնի՝
երկոտասան հազար կնքեալ: Յազգէն գա-
դայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ: *Յազգէն 6
ասերայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ: Յազ-
գէն նեփթաղիմայ՝ երկոտասան հազար կն-
քեալ: Յազգէն մանասէի՝ երկոտասան հա-
զար կնքեալ: *Յազգէն շմաւոնի՝ երկոտա- 7
սան հազար կնքեալ: Յազգէն ղեւեայ՝ եր-
կոտասան հազար կնքեալ: Յազգէն իսաքա-
րայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ: *Յազգէն 8
զաբուղոնի՝ երկոտասան հազար կնքեալ:
Յազգէն յովսեփայ՝ երկոտասան հազար կն-
քեալ: Յազգէն բենիամինի՝ երկոտասան հա-
զար կնքեալ: *Եւ յետ այսորիկ տեսի՝ և ա- 9
հա ժողովուրդ բազում որոյ ոչ գոյր թիւ,
յամենայն հեթանոսաց և յամենայն ազգաց և յամե-
նայն ազգաց և յամենայն լեզուաց, որք կային առաջի
աթոռոյն և առաջի գառնին՝ արկեալ զհա-
գուստս հանդերձս սպիտակս, և արմաւենիս
՚ի ձեռս իւրեանց: *Աղաղակէին ՚ի ձայն մեծ՝ 10
և ասէին. փրկութիւն այ մերոյ՝ որ նստի ՚ի
վրայ աթոռոյն, և գառինն: *Եւ ամենայն հրեշտակք 11
կային շուրջ զաթոռովն և զերիցսն և զչորեսին
կենդանեացն, և անկանէին յերեսս
առաջի աթոռոյն՝ և երկրպագանէին այ,
*ասելով. ամէն. օրհնութիւն և փառք և ի- 12

մասուելիւն և դոհութիւն և պատիւ և զօրութիւն և զնորհք ձեր յայ մերոյ՝ յաւիտեանս
13 յաւիտենից. ամէն: *Եւ առէ ցիս մի յերիցանց անտի. ասքա որ զգեցեալ են զհանդերձս սպիտակս՝ ո՞յք են՝ և կամ ուստի՞ գան:
14 *Եւ ասացի ցնա. տէր՝ դու գիտես. և ասէ ցիս. ասքա են՝ որ գան ի վշտաց մեծաց, և լուացին զարկանելիս իւրեանց՝ և սպիտակացուցին արեամբ գառնին: *Վ
15 ասնորիկ են առաջի աթոռոյն յայ՝ և պաշտեն զնա գիւր և զիշեր ի տաճարի նր. և որ նստի ի վր աթոռոյն՝ բնակեսցէ ի նոսա: *Ո՛չ քաղցիցեն
16 և ոչ ծարաւեսցին, և ոչ ոք մեղիցէ նց՝ ոչ արեգակն և ոչ օդի: *Եւ գառնն ի միջոյ աթոռոյն իւրոյ հովուեսցէ զնս, և առաջնորդեսցէ նց ի կենդանի աղբիւր ջրոյ կենդանւոյ. քանզի եհատ ած զամ արտօսր յերեսաց նց:

ԳԼ. Ը.

1 Եւ յորժամ եբաց զկնիքն եօթնեւրորդ՝
2 եղև լռութիւն յերկինս՝ ոյզ կէս ժամու: *Եւ տեսի հրեշտակս եօթն, որ առաջի այ կային,
3 և տուաւ նց եօթն փող: *Եւ այլ հրեշտակ եկն եկաց առ սեզանն. և ունէր խնկամանոց ոսկի. եւ տուաւ նմա խունկ բազում, զի մատուսցէ զաղօթս ամենայն սրբոց ի վր ոսկի-
4 զէն սեզանոյ առաջի աթոռոյն: *Եւ ել ծուխ խնկոցն աղօթք սրբոցն ի ձեռաց հրեշտա-
5 կացն առաջի այ: *Եւ եվից հրեշտակն զխըն-

կանգնի ՚ի հրոյ սերգանոյն՝ և արկ զնա յերկիր.
և եղև որոտումն և ձայնք և փայլատակումն և
*շարժումն մեծ: *Եւ եօթն հրեշտակքն որ* 6
ունէին եօթն փող՝ պատրաստեցին զինքեանս
առ ՚ի հարկանել: Եւ առաջին հրեշտակն ե- 7
հար զիւրն, և եղև կարկուտ և հուր և արիւն
խառնեալ՝ և անկաւ յերկիր, և վերայրեցաւ մասն
երկրի այրեաց, և վերայրեցաւ մասն ծառոց
այրեաց, և զամենայն դալար խոտոյ այր-
*եաց: *Եւ երկրորդ հրեշտակն փողեաց, և* 8
իբրև պղատն մի մեծ հրդեհեալ անկաւ ՚ի
*ծով, և եղև երրորդ մասն ծովու արիւն. *և* 9
սատակեցաւ երրորդ մասն լուսական, և որ
ունէր շունչ կենդանի՝ սատակեցաւ. (և եր-
*րորդ մասն նաւուց ընկղմեցաւ:) *Եւ երրորդ* 10
հրեշտակն փողեաց, և անկաւ յերկնից աստղ
մի մեծ՝ բորբոքեալ իբրև ջահ մատաղ, և ան-
*կաւ յերրորդ մասն գետոց և աղբերաց. *և էր* 11
անուն աստղին դառնութիւն. և բազումք մե-
*ռան ՚ի դառնութենէ ջուրցն: *Եւ չորրորդ* 12
հրեշտակն փողեաց, և վիրաւորեցաւ երրորդ
մասն արեգական՝ և երրորդ մասն լուսնի՝ և
երրորդ մասն աստեղաց. և խաւարեաւ երրորդ
մասն նոցա, և երրորդ մասն գիշերոյ նոյնպէս:
Եւ տեսի՝ և լուայ ձայն հրեշտակի թռու- 13
ցեալ ՚ի մէջ երկնից՝ զի ասէր ՚ի ձայն մեծ,
վա՛յ վա՛յ վա՛յ՝ որ բնակեալ են յերկրի. յոր-
ժամ լինելոյ ձայն երից եւս փողոյ, զոր կա-
մէին հրեշտակքն հարկանել:

ԳԼ. Թ.

1 Եւ հինգերորդ հրեշտակն փողէր. և
տեսի զի աստղ մի անկաւ յերկինից, և տուաւ
2 նմա բանալի դըժոխ անդնդոց. *և եբաներ
ծուխ՝ի դըժոխ որպէս զծուխ հնոցի մեծի. և
3 խաւարեցաւ արեգակն և օդք։ *Եւ՝ի ծխոյն
ելանէր մարախ՝ի յերկիր. և տուաւ նոցա իշ-
4 խանութիւն իբրև զկաթնից կարճի. *և ա-
սացաւ նոցա՝ զի մի՛ մեղիցեն խոտոյ երկրի և
մի՛ ամ ծառոյ, բայց միայն մարդոյ երկրայ-
նոյ, որ ոչ ունիցին զկնիք՝ի վերայ ճակատաւ
5 իւրեանց։ *Եւ տուաւ նոցա հրաման՝ զի մի՛
սպանանիցեն զնոսա, այլ չարչարեսցեն զնոսա
ամիսս հինգ. և չարչարանք նոցա իբրև ըղ
6 խայթոցս կարճի՝ որ հարկանիցէ զմարդ։ *Եւ
յաւուրսն յայնոսիկ խնդրեսցեն մարդիկ զմահ՝
և մի՛ գտցեն. և ցանկասցեն մեռանել՝ և փախ-
7 չէ՝ի նոցանէ մահ։ *Եւ նմանութիւն մարա-
խոյն, նմանութիւն ձիոյ պատրաստելոյ՝ի պա-
տերազմ. և՝ի վերայ գլխոց նոցա իբրև ըղ
պսակ՝ նմանեալ ոսկւոյ. և երեսք նոցա իբ-
8 րև զերեսս մարդոյ. *և հեր նոցա իբրև ըղ
հեր կնոջ. և ատամունք նոցա իբրև զառ-
9 իւծու։ *Եւ ունէին զրահս իբրև զրահս
երկաթի. և ձայն թեւոց նոցա իբրև զձայն
կառաւարի ձիոց բազմաց՝ որ արշաւեն՝ի պա-
10 տերազմ։ *Եւ ունէն ապխս քան նմանութեան
կարճի. և խայթոց յապխս նոցա. և ունէին

իշխանութիւն չարչարել զնարդիկ ամիսս
հինգ։ *Եւ ունին թագաւոր՝ ի վերայ իւր- 11
եանց զՀրեշտակն գժոխոց. և անուն նորա
եբրայեցերէն՝ ապրադոն, որ կոչի՝ ի հայ բար-
բառ՝ կորուստ։ *Ա.հաւասիկ վայ մի է անց, 12
և վայք երկու գալոց են։ *Եւ վեցերորդ 13
հրեշտակն հարկանէր զգետն. և ցուց ձայն
՝ի չորից կենդանեացն՝ որ էին առաջի սեղա-
նոյն այ. *զի ասէր զՀրեշտակն վեցերորդ՝ որ 14
ունէր զգետն. լոյծ զչորս հրեշտակսն զկապ-
եալս՝ ի վերայ գետոյն եփրատայ։ *Եւ լու- 15
ծան չորս հրեշտակքն՝ պատրաստեալք՝ ի ժամ
և յօր և յամիս և՝ ի տարի, զի սպանցեն զեր-
րորդ մասն մարդկան։ *Եւ համարք հեծե- 16
լոց զօրաց նոցա՝ բիւրք բիւրուց՝ և հազարք
հազարաց՝ լուայ զթիւ նոցա։ *Եւ տեսի ձիս 17
՝ի տեսլեանն, և հեծեալս՝ ի նոսա՝ որք ու-
նէին զրահս հրեղէնս, և յակինթեայս հրդեհ-
եալս ծծմբով. և գլուխք ձիոցն իբրև զգլուխս
առիւծուց. և՝ ի բերանոց նոցա հուր ելանէր՝
և ծուխ և ծծումբ։ *Եւ՝ ի հարուածոցս յայս- 18
ցանէ մեռաւ երրորդ մասն մարդկան՝ ի հրոյն
և՝ ի ծխոյն և՝ ի ծծմբոյն, որ ելանէր՝ ի բե-
րանոց նոցա։ *Զի իշխանութիւն՝ ի բերան 19
է նոցա՝ և յապխս նոցա, և ապխք նոցա նմա-
նեալ իւրեանց օձի. և ունէին գլուխք՝ որով ա-
սատակէին զանիրաւս։ *Եւ այլք՝ ի մարդկանէ 20
որ ոչ մեռան՝ ի հարուածոցս յայսցանէ, ոչ
ապաշխարեցին և ոչ դարձան՝ ի գործոց ձե-

ոաց իւրեանց, յերկրպագութեանն դիւաց և
կռոց յոսկեղինաց՝ և յարծաթեղինաց՝ և՝ ի
պղնձոյ և՝ ի քարէ և՝ ի փայտէ, որք ոչ տես-
21 անել կարեն՝ և ոչ լսել և ոչ գնալ. *և ոչ
ապաշխարեցին՝ ի մարդասպանութենէ՝ և՝ ի
դեղատուութենէ, և՝ ի պոռնկութենէ և՝ ի
գողութենէ իւրեանց։

Գլ. Ժ.

1 Եւ տեսի այլ հրեշտակ զօրաւոր՝ զի ի-
ջանէր յերկնից, և զգեցեալ էր ամպ՝ և ծիա-
ծան՝ ի գլուխ նորա. և երեսք նո՛ր իբրև զա-
2 րեգականն, և ոտք նորա սիւն հրոյ։ *Եւ
ունէր՝ ի ձեռին իւրում գրկոյկ մի բացեալ. և
եդ զաջն իւր զամբ՝ ի վերոյ ծովու, և զձախն
3 ՝ի վե՛ր երկրի։ *Եւ աղաղակեաց՝ ի ձայն մեծ՝
որպէս յորմէ զառիւծ. և յորժամ աղաղա-
կեաց՝ խօսեցան եօթն որոտումունք յիւրեանց
4 ձայնս։ *Եւ յորժամ խօսեցան եօթն որոտ-
մունքն՝ կամէի գրել. և լսեայ ձայն յերկնից՝
զի ասէր, կնքեա զոր խօսեցան եօթն որոտ-
5 մունքն՝ և մի՛ գրեր։ *Եւ հրեշտակն զոր տե-
սի, որ եզ զաջն իւր՝ ի վերոյ ծովու և զձ
միւսն՝ ի յաւուրսն, հանդարձ զձեռն իւր զամ
6 յերկինս. *և երդուաւ՝ ի կենդանին յաւիտե-
նից՝ որ ստեղծաւ զերկինս և զոր՝ ի նոսա,
և զերկիր և զոր՝ ի նմա, զի ոչ ևս կայ այլ ժա-
7 մանակ. *այլ յաւուրս ձայնի եօթնեներորդ
հրեշտակին՝ յորժամ հարցէ զիւրն, կատա-

բնակի խորհուրդն այ՝ որ աւետարանեցաւ
ի ձեռն Յառաքելոյ իւրոց մարդարէիցն։ *Եւ 8
ձայնն որ լսեայ յերկինից՝ դարձեալ խօսեցաւ
ընդ իս՝ և ասէ. երթ առ դիրկսյն՝ զոր
առնէ հրեշտակն բացեալ ի ձեռին իւրում՝
և կայ ի վերայ ծովու և ցամաքի։ *Եւ եա 9
երթեալ առ հրեշտակն՝ խնդրեցի ի նմանէ.
և ասէ ցիս, առ զսա՝ և կեր զդայն, և դառ-
նասցի յորովայն քո. այլ ի բերան քո է քաղց
իբրև զմեղր։ *Եւ առի զդրկսյն բացեալ ի 10
հրեշտակէն՝ և կլայ զնա. և էր ի բերան իմ
ունձ մեղր. և յորժամ կերայ, դառնացաւ որո-
վայն իմ։ *Եւ ասէ ցիս. Տառապել քեզ դար- 11
ձեալ մարդարէանալ ի ժողովրդս՝ և ի հե-
թանոսս և ի լեզուս և ի թագաւորս բազումս։

ԳԼ. ԺԱ.

Եւ առաւ ինձ եղէգն նման գաւազանի. 1
և կայր հրեշտակն՝ և ասէր ցիս. արի և չա-
փեա զտաճարն այ և զսեղանն՝ և զերկրպագ-
ողսն որ ի նմա։ *Եւ զդաւիթն որ արտա- 2
քոյ տաճարին՝ թող զնա՝ և մի՛ չափեր. զի
տուեալ է զնա հեթանոսաց. և զքաղաքն սր
կոխեսցեն ամիսս քառասուն և երկուս։ *Եւ 3
տաց երկուց վկայից իմոց՝ և մարդարէասցին
աւուրս հազար երկերիւր և վաթսուն՝ զգե-
ցեալ քուրձ։ *Սոքա են երկու ձիթենիքն՝ 4
և երկու ճրագք, որ կան առաջի այ յերկրի։
*Եւ որք կամիցին վնասել նոցա, հուր ելցէ 5

'ի բերանոյ նոցա՝ և կերիցէ զիշխանսն նոցա.
և որք կամիցին մերձանալ նոցա՝ այսպէս առ-
6 տակեսցին։ Սոքա առնուն իշխանութիւն փա-
կել զերկինս՝ զի մի՛ տեղացէ զառաւօտս մար-
գարէութեան նոցա. և առնուն իշխանութիւն 'ի
վերայ ջուրց՝ դարձուցանել զնոսա յարիւն, և
հարկանել զերկիր յամենայն հարուածս՝ քանիցս
7 անդամ և կամիցին։ *Եւ յորժամ կատարեսցին
զամ առաւօտ վկայութեան իւրեանց, յայնժամ
գազանն որ ելանէ յանդնդոց՝ առցէ ընդ-
նոսա պատերազմ, և յաղթեսցէ նոցա և սպա-
8 նցէ զնոսա։ *Եւ դի նոցա անկեալ կայցէ
'ի մէջ հրապարակաց քաղաքին նոցա մեծի,
որ անուանեալ կոչի բան հոգւոյն՝ սոդոմ և
9 եգիպտոս. ուր և տէրն նոցա խաչեցաւ։ *Եւ
անցանեն զնոսա ամենեքեան ժողովուրդք՝ և ամ
էնգաւք և հնդեանօքք, զի դի նոցա անկեալ
կայցէ զերիս աւուրս և կէս. և ոչ տացեն
10 թաղել 'ի գերեզմանս զոսկերս նոցա։ *Եւ որ
բնակեալ են յերկրի՝ ուրախ լինիցին և խնդա՜ն
'ի վերայ նոցա, մինչև ընծայս և պատարագս
առանել միմեանց. վասն զի սոքա երկոքին
մարգարէքս չարչարեացին զբնակիչս երկրի։
11 *Եւ յետ երից աւուրց և կիսոյ՝ հոգի կեան-
դանի յոյժ մտցէ 'ի նոսա. և յարիցեն կացցեն
'ի վերայ ոտից իւրեանց, և ահ և երկիւղ մեծ
անկաւ 'ի վերայ ամենեցուն՝ որ սպանէին զը-
12 նոսա։ *Եւ լուայ ձայն մեծ՝ որ ասէր ցնոսա.
վերացի՛ք եկէ՛ք աստ. և վերացան երկն յեր-

կինա ամպով. և տեսին զնոսա թշնամիք
իւրեանց։ *Եւ ի ժամուն յայնմիկ շարժումն 13
մեծ եղեւ, և տասներորդ մասն քաղաքին
ընկղմեցաւ, և մեռան ի շարժմանէն արք
եօթն հազար. և յետ այնորիկ ահ մեծ ե-
ղեւ յամենեսեան, և փառս տային ած երկ-
նաւորի։ *Անաւասիկ վայն երկրորդ եկաց, 14
և վայն երրորդ գալոց է վաղվաղակի։ *Եւ 15
յորժամ եօթներորդ հրեշտակն հարկանէր
զփող, եղեւ ձայն յերկինս՝ և ասէ. եղեւ թա-
գաւորութիւն ամ ախարհիս տեառն մերոյ՝ և
յնի քրիստոսի. և թագաւորեսցէ ի վերայ
ամի յաւիտեանս յաւիտենից։ *Եւ քառն և 16
չորս երիցունքն՝ որ նստէին յաթոռս իւրեանց
առաջի ած, անկանէին ի վերայ երեսաց իւ-
րեանց՝ և երկրպագանէին ած ոյ, և ասէին.
*Գոհանամք զքէն տէր ած ամենակալ, որ 17
էն և եաս՝ և առեր զզօրութիւն քո մեծ, և
թագաւորեցեր։ *Եւ հնթանոսք բարկացան, 18
և եկն բարկութիւն քո, և ժամանակ մեռե-
լոց՝ դի դատեցին. և տաս վարձս ծառոյց
քոց մարգարէից, և սրբոց երկիւղածաց ա-
նուան քոյ՝ փոքունց և մեծամեծաց, և ա-
պականես զապականիչս երկրի։ *Եւ բացաւ 19
տաճարն ած որ յերկինս, և երեւեցաւ տա-
պանակն ուխտոյ՝ ի տաճարն իւր. և եղեն
վայրաշարժմունք և ձայնք և որոտմունք և
շարժումն, և կարկուտ մեծամեծ։

ԳԼ. ԺԲ.

1 Եւ նշան մեծ երեւեցաւ յերկինս. կին
մի արկեալ զիւրն զարեգական, և լուսին ՚ի
ներքոյ ոտից նորա. եւ ՚ի վերայ գլխոյ նորա
2 պսակ աստեղաց յերկոտասանից։ *Եւ էր յղի.
և ճչէր յերկինսն, և բանգում վշոյք մերձ էր
3 ՚ի ծնանել։ *Եւ երեւեցաւ այլ նշան յերկինս՝
և ահաւասիկ վիշապ մի մեծ հրեղէն, որոյ
էին գլուխք եօթն և եղջիւրք տասն. և ՚ի
4 վերայ գլխոյ նորա եօթն թագք։ *Եւ առաւն
նորա քարշէր զերրորդ մասն աստեղաց երկ-
նից, և արկ զնոսա յերկիր. և վիշապն կայր
առաջի կնոջն որ հանդերձեալ էր ծնանել,
զի յորժամ ծնցի կլիցէ զորդի իւր՝ կլցէ զնա
5 վիշապն։ *Եւ ծնաւ կինն արու՝ որ հանդեր-
ձեալ է հարկանել զամ հեթանոս գաւազանա-
երկաթեաւ. և յափշտակեցաւ որդի նորին առ
6 ած, և առ աթոռ նորա։ *Եւ կինն փախեաւ
յանապատ՝ ուր էր տեղի նմա պատրաստեալ
յաստ, զի կերակրեցին անդ աւուրս հազար
7 երկերիւր և վաթսուն։ *Եւ եղեւ պատե-
րազմ յերկինս, միքայէլ և հրեշտակք իւր
կռուէին ընդ վիշապին. և վիշապն պատե-
8 րազմէր զօրօք իւրովք։ *Եւ ոչ կարացին կալ
ընդդէմ, և առեալ ոչ գտաւ նոցա յերկինս։
9 *Եւ ընկեաւ վիշապն մեծ՝ օձն առաջին, որ
անուանեալ կոչի բանսարկու և սատանայ,
որ մոլորեցուցանէ զամ աշխարհս երկրի. և հրեշ-

տակը նորա ընդ նմա անկան: *Եւ լուայ 10
ձայն մեծ յերկինից՝ որ ասէր. արդ եղեւ ղո-
րութիւն և փրկութիւն և արքայութիւն մեր
մերոյ, և իշխանութիւն օծելոյ նորա. զի ան-
կաւ չարախօսն եղբարց մերոց, որ չարախօ-
սէր զնոսա առաջի աստուծոյ զտիւ և զգ
գիշեր: *Եւ նոքա յաղթեցին նմա արեամբ 11
գառինն, և բանիւ վկայութեան նորա. և ոչ
հաճեցան ընդ միշասին մինչև ի մահ: *Վա՛յ 12
այսորիկ ուրախ լերկինք՝ և ամ որ բնա-
կեալ են ի նմանս: Վայ երկրի և ծովու՝ զի
անկաւ բանսարկուն առ ձեզ, որ ունի զգա-
սումն բազում. և կացցէ առ սակաւ մի ժա-
մանակս: *Եւ յորժամ եսաւ միշասին թէ 13
անկաւ յերկիր, զհետ եղեւ կնոջն՝ որ ծնաւ
զմանուկն արու: *Եւ տուաւ կնոջն երիւ 14
թեւք արծուոյ մեծի՝ զի թռիցէ յանապատ
ի տեղի իւր. ուր կերակրէր անդ ժամանակ և
ժամանակս և կէս ժամանակի՝ յերեսաց օձին:
*Եւ եհեղ օձն ի բերանոյ իւրմէ զհետ կը- 15
նոջն ջուր՝ զի ընկղմեսցէ զնա: *Եւ օգնեաց 16
երկիր կնոջն, և երբաց երկիր զբերան իւր և
եկուլ զջուրն՝ զոր եհեղ միշասին ի բերանոյ
իւրմէ: *Եւ ցասաւ միշասին ընդ կնոջն, և 17
գնաց պատերազմել ընդ այլ զաւակս նորա՝
որք պահէին զպատուիրանս աստուծոյ, և ու-
նէին զվկայութիւնն յիսուսէ: *Եւ եկաց ի 18
վերայ աւազոյ ծովու: +

ԳԼ. ԺԹ.

1 Եւ առեալ զի լլանէր ի ծովէն գաղան,
եւ ունէր զլուխս եօթն՝ եւ եղջիւրս տասն, եւ
ի վերայ եղջերայ նորա տասն խոյր, եւ ի վր
2 զխոյ նորա անուն հայհոյութեան: *Եւ
գաղանն զոր տեսի՝ նման ընձառւ, եւ ոտք նո-
րա իբրեւ զարջառւ, եւ բերան նորա որպէս
զառիւծու. եւ ետ նմա վիշապն զզօրութիւն
իւր՝ եւ զաթոռ իւր եւ զիշխանութիւն մեծ:
3 *Եւ մի ի գլխոց նորա վիրաւորեալ էր ի
մահ. եւ վէր մահուան նորա ողջանայր: Եւ
զարմացաւամ երկիր ընդ գաղանն, զի ետ
4 նմա վիշապն զիշխանութիւն իւր: *Եւ
երկիրպագին վիշապին՝ որ ետ զիշխանու-
թիւնն գաղանին, եւ ասէին. ո՞վ իցէ նման
գաղանիս. կամ ո՞վ կարէցէ պատերազմել
5 ընդ դմա: *Եւ տուաւ նմա բերան խօսել զմ
մեծամեծս, եւ զհայհոյութիւն. եւ տուաւ նմա
իշխանութիւն զամիս քառասուն եւ երկու:
6 *Եւ երաց զբերան իւր հայհոյութեամբ առ
աստուած, եւ հայհոյեաց զանուն նորա՝ եւ զմ
7 խորանն նորա, եւ զբնակիչսն խորանին: *(Եւ
տուաւ նմա իշխանութիւն առնել պատերազմ
ընդ սուրբս՝ եւ յաղթել նոցա). եւ տուաւ նմա
իշխանութիւն ի վերայ ամ ազգաց եւ լե-
8 ուաց եւ ժողովրդոց: *Զի երկրպագեսցեն
նմա ամ որ բնակեալ են ընդ երեսս երկրի.
որոց ոչ են գրեալ անուանքն նոցա ի գիրս

թիւն կենաց դառնիցեն զնոսա ի սկզբանէ աշ-
խարհի : *Ով ունի ականջս լսելոյ՝ լուիցեն: 9
*Չի են ոմանք՝ որք ի դերութիւնն փարեցան, 10
և են ոմանք՝ որ սրով ժեռցին, և են ոմանք՝
որ անձամբ դանձինս սպանանիցեն . սոսկ է
համբերութիւն և հաւատս սրբոց : *Եւ ոմոխ այլ 11
գազան՝ զի եղանէր յերկրէ, և ունէր եղջիւրս
երկու նման գառինն. և խօսէր իբրև զվի-
շապն : *Եւ զիշխանութիւն գազանին առաջնոյ 12
գազանին գործէր առաջի նորա . և առնէր
զերկիր և զամ բնակիչս նորա՝ զի երկիրպա-
դանիցեն գազանին առաջնոյ՝ որում ողջացաւ
վէրն մահու նորա : *Եւ առնէր նշանս բա- 13
զումս , և տայր հրոյ իջանել յերկնից յերկիր՝
առաջի մարդկան : *Եւ մոլորեցուցանէր զորս 14
բնակեալ են յերկիր՝ նշանացն որ տուեալ են
ի ձեռս նորա՝ առնել առաջի գազանին. ա-
սէն ցնա բնակիչս երկրի. արա՛ զպատկեր
գազանին, որ ի վիրաց սրոյն եկեաց : *Եւ 15
տուաւ նմա իշխանութիւն, զի տացէ հոգի
պատկերի գազանին , և զի խօսեսցի պատ-
կերն. և երկրպագուցին նմա ամ բնակիչք
երկրի. և որ ոչ պադցէ երկիր պատկերի գա-
զանին, սպանցի ինա : Եւ տացէ ցամ՝ վա-
ճառուն և զմեծամեծս և զմեծատունս և զա-
զատս և զաղքատս և զծառայս , զի տացեն
նոցա դրոշմ յաջու ձեռին՝ ի վեր ճակատու
նոյ : *Եւ ոչ ոք կարասցէ դնել և վաճառել՝ 16
եթէ ոչ ունիցի զդրոշմ զրոյն՝ և զանուն գա-

17 զանին և զթիւ անուանն նորա: *Ա՛տ է իմաստութիւն. որ ունի միտս՝ համարեցցի զթիւ գազանին. թիւ եղեալն մարդոյ, և թիւ անուանն է այս. վեց հարիւր վաթսուն և վեց:

Գլ. ԺԴ.

1 Եւ տեսի՝ և ահա գառն կայր ի վերայ լերինն սիովնի. և ընդ նմա հարիւր քառասուն և չորս հազարք, որ ունէին զանուն նորա՝ և անուն հօր նորա գրեալ ի վերայ ճակատուց
2 նոցա: *Եւ լուայ ձայն յերկինից՝ որպէս զձայն ջուրց բազմաց՝ և ձայն որոտման մեծի. և լուայ զերգ զձայնէ զքնարահարաց, զի հարկա-
3 նէին զքնարս իւրեանց: *Եւ երգէին զերգս նորս առաջի աթոռոյն՝ և առաջի չորից կենդանեացն՝ և առաջի երիցանցն. և ոչ ոք կարէ գիտել զերգս նոցա՝ բայց միայն հարիւր քառասուն և չորս հազարքն, որք ազաւորեալ
4 են յերկրէ: *Սոքա են՝ որք ընդ կանայս ոչ խառնակեցան, և են կուսանք. սոքա գիտեն երթան գառնին՝ ուր և երթիցէ. սոքա ընտրեցան ի մարդկանէ առաջի այ և գառնին:
5 *Եւ ի բերան նոցա գտաւ սուտ՝ զի անա-
6 րիմք են: *Եւ տեսի այլ հրեշտակ թռուցեալ ի մէջ երկնից. և ունէր աւետիս յաւիտենական՝ աւետարանել առ ազգս և լեզուս
7 ուստ՝ որ բնակեալ են յերկրի: *Եւ ասէր ի ձայն մեծ. երկերուք յոյ՝ և տուք փառս նմա, զի եկն ժամ դատաստանի նորա. և

երկիրպագէք արարչին երկնի և երկրի և ծո-
վու և աղբերաց ջուրց: *Եւ այլ հրեշտակ 8
երկրորդ գայր զհետ նորա և ասէր. անկաւ
անկաւ բաբելոն մեծն՝ ի գինւոյ արբեցու-
ցին՝ ի ցասմանէ՝ ի պոռնկութենէ իւրմէ. որ ար-
բեցոյց զամ հեթանոս: *Եւ այլ հրեշտակ 9
երրորդ գայր զհետ նոցա՝ և ի ձայն մեծ ա-
սէր. ով ոք երկրպագեաց գազանին և պատ-
կերի նորա՝ և կամ դրոշմ ընդունի նորա ա-
ճակատ իւր՝ և կամ ի վերայ աջու ձեռին
իւրոյ, *այնպիսի արբեսցէ ի բաժակէ ցասման 10
այլ՝ արկելոյ յանեապակէ բարկութեան բաժա-
կին. և տանջեսցի հրով և ծծմբով առաջի այ
և առաքելոցն: *Եւ ծուխ նոցա ելցէ յաւիտ- 11
եան յաւիտենից. և ոչ ունիցին հանգիստ՝ որք
երկրպագին գազանին ի տուէ և ի գիշերի.
և որք երկրպագին պատկերին, և առնու ոք
դրոշմ և զանուն նորա: *Եւ համբերութիւն 12
սրբոցն աստ է. այս՝ որք պահեն զպատուի-
րանս այ, և զհաւատս յի: *Եւ լուայ ձայն 13
յերկինից՝ որ ասէր ցիս. գրեա, երանի մե-
ռելոցն՝ որք ի տէր նննջեցին. այժմիկ վաղ-
վաղակի զայս ասէ հոգին, զի հանգիստ
յաշխատութենէ իւրեանց. բայց միայն գործք
իւրեանց չոգան զհետ նոցա: *Եւ տեսի և 14
ահա ամպ սպիտակ, և ի վերայ ամպոյն նստէր
նման որդւոյ մարդոյ, և ի գլուխ իւր պսակ
ոսկի, և ի ձեռին իւրում մանդր գերանդի
սրեալ: *Եւ այլ հրեշտակ ելանէր յերկինից, 15

աղաղակէր՝ ի ձայն մեծ՝ և ասէր. որ նոտիտ-
՝ի վերայ ամպոյդ՝ առաքեա զդերանդիդ քո՝
և հնձեա, զի եկն ժամանակ հնձոց, և հաս-
16 եալ են հունձք երկրի։ *(Եւ արկ՝ որ նստէր
՝ի վերայ ամպոյն՝ զդերանդին իւր յերկիր, և
17 հնձեր զամ բնակիչս երկրի։) *Եւ այլ հրեշ-
տակ ելանէր ՝ի տաճարէն՝ որ յերկինս, և ու-
18 նէր և սա զդերանդի սրեալ։ *Եւ այլ հրեշ-
տակ ելանէր ՝ի սեղանոյն՝ որ ունէր իշխանու-
թիւն ՝ի վերայ հրոյ, և աղաղակեաց ՝ի ձայն
մեծ առ հրեշտակն՝ որ ունէր զդերանդին
սրեալ՝ և ասէր. կիթեա զողկոյզս յայգւոյ երկ-
19 րէ, զի հասեալ է խաղողդ՝ի դմա։ *Եւ արկ
հրեշտակն զդերանդի իւր յերկիր, և կիթէր
զվազդազ նորա, և արկանէր ՝ի հնձանն սուսե-
20 ռոյ ՝ի մեծ։ *Եւ կոխեցաւ հնձանն արտաքոյ
քաղաքին, և ելանէր ՝ի հնձանէն արիւն մին-
չեւ ՝ի սանձս ձիոյն, և երկայնութիւն նորա
հազար և վեց հարիւր ասպարէզ։

ԳԼ. ԺԵ.

1 Եւ տեսի այլ նշան (յերկինս) մեծ և ըս-
քանչելի. հրեշտակս եօթն՝ որք ունէին
եօթն վէրս վերջին. զի նոքօք կատարեալ բար-
2 կութիւն այ։ *Եւ տեսի որպէս ծով ապա-
կենէղէն խառնեալ հրով. և որք յաղթեցին
գազանին՝ և ՚ի թուոյ անուան նորա՝ և պատ-
կերի նորա՝ և ՚ի քանակի նորա, նստեալ ՚ի
վէմ ծովուն ապակենէղինի. և ունէին զքնարս

այ: *Եւ երդէին զերգս մովսեսի առաջի 3
այ, և զերգս գառինն՝ ասելով. թէ մեծա-
մեծ և սքանչելի են գործք քո՝ տէր ած ա-
մենակալ, արդար՝ և ճշմարիտ են ճանա-
պարհք քո, թագաւոր սո՛ւրբ հեթանոսաց: *Եւ 4
ո՞վ ոք ոչ երկիցէ՝ և փառաւորեսցէ զսուրբ
անուն քո. զի դու միայն սուրբ, և արժանի
երկրպագելոյ. զի ամ հեթանոսք եկեսցեն
և երկրպագցեն առաջի քո տէր՝ յորժամ եր-
դարութիւնք քո յայտնեսցին: *Եւ հետ այ- 5
սոցիկ տեսի՝ և բացաւ տաճարն խորանին վը-
կայութեան՝ որ էր ի յերկինս: *Եւ եկանէին 6
եօթն հրեշտակք որք ունէին եօթն հարուած,
և զգեցեալ էին ի տաճարին կտաւս մաքու-
րըս՝ և պայծառս. և գօտեւորեալ էին առ
առեամբք ի բրեանց գօտիս ոսկեղէնս: *Եւ ի 7
չորից կենդանեացն տուաւ եօթն հրեշտա-
կացն՝ եօթն սկաւառակս ի ցասմանէն այ
կենդանւոյն յաւիտեանս յաւիտենից: *Եւ 8
լցաւ տաճարն ծխով փառացն այ՝ և զօրութե
նորա. և ոչ ոք կարէ մտանել ի տաճարն՝
մինչև կատարեսցին եօթն հարուածքն յեօթն
հրեշտակացն:

Գլ. ԺԶ.

Եւ լուայ ձայն մեծ ի տաճարէն՝ զի ա- 1
սէր ցեօթն հրեշտակսն, երթայք հեղէք
զեօթն սկաւառակսդ ցասմանն այ յերկիր:
*Եւ գնաց առաջին հրեշտակն՝ և եհեղ զսո- 2

կաւաւակ իւր յերկիր, և եղեւ հարուածք
չարաչար ՚ի մարդկան, որ ունէին զդրոշմ
3 գազանին և երկրպագին պատկերի նորա: *Եւ
երկրորդ հրեշտակն եհար զկաւաւակ իւր ՚ի
ծով և արիւն յորիւն մեռեալ. և
ամ շունչ կենդանւոյ որ էր ՚ի ծովու սպանաւ-
4 յաւ: *Եւ երրորդ հրեշտակն եհար զկա-
ւաւակ իւր ՚ի գետս և յաղբերս ջուրց, և
5 եղեւ արիւն: *Եւ լուայ ՚ի հրեշտակէն՝ զի
ասէր. արդար է՝ որ էին և է, և սուրբ ՚ի
6 դատաս իւր՝ զի այսպէս դատեցար. *վասն
զի զարիւն սրբոց և զարիւն մարգարէիցն
հեղին ամենայնիւք. վասն այնորիկ արիւն
7 նա ընկալ նոցա ըստ արժանւոյն: *Եւ լուայ
՚ի սեղանոյ անտի զի ասէր, այո՝ տէր աՅ ա-
մենակալ, արդար և ճշմարիտ են դատաս-
8 տանք քո: *Եւ չորրորդ հրեշտակն եհար զ՚ի
պաւաւակէ իւրմէ ՚ի վերայ արեգական:
9 *Եւ տուաւ նմա խորշակահար առնել զմարդիկ հրով. և տապաղան մարդիկ ՚ի տապ
մեծ, և հայհոյեցին զանձ՝ որ ունի իշխա-
նութիւն ՚ի վերայ հարուածոցս այսոցիկ. և
10 ոչ ապաշխարեցին ՚ի փառս նմա: *Եւ հին-
գերորդ հրեշտակն եհար զ՚ի պաւաւակէ
իւրմէ ՚ի վերայ աթոռոյ գազանին, և եղեւ
թագաւորութիւն նորա խաւարեալ. և ծա-
11 ծէին զլեզուս իւրեանց յախտէ ցաւոցն, *և
հայհոյեցին զանձ երկնից ՚ի ցաւոց իւրեանց՝
և յախտից գառնութեանն, և ոչ ապաշխա-

բերին 'ի գործ իւրեանց : *Եւ վերդարձաւ 12
հրեշտակն եհնէղ 'ի սկաւառակէ իւրմէ 'ի մեծ
բոյ գետոյն մեծի Եփրատայ , և ցամաքեցաւ
ջուրք նորա՝ զի պատրաստեսցի ճանապարհ
թագաւորի հելից արեւու : *Եւ տեսի՝ զի 13
երաներ 'ի բերանոյ վիշապին՝ և 'ի բերանոյ
գազանին և 'ի բերանոյ ոտնաւոր մարգարէին ո-
րիք երիք անաւրէնք իբրև զդորտս : *Քանզի 14
դիւահարք եղեն որիք դիւականք, որք առնէին
զնշանս՝ և երթային առ թագաւորս ամենայն
երկրի՝ ժողովել զնոսա 'ի պատերազմ , յօրն
մեծ ոտառն ամենակալի. քանզի այսպէս ա-
սաց աէր. *ահա գամ իբրև զդող, երանի 15
որ լացեն արթուն, և պահեսցին զհանդերձս
իւրեանց. զի մի' մերկ շրջեսցին, և երեւե-
ցին ամօթանք իւրեանց : *Եւ ժողովեցին զնոսա 16
նոսա 'ի տեղի մի, որ կոչի երբայեցերէն
արմաքեդոն : *Եւ եօթներորդ հրեշտակն և- 17
հնէղ 'ի սկաւառակէ իւրմէ 'ի վերայ օդոյ . և
ել ձայն մեծ յերկինից՝ և յաթոռոյն՝ ասելով.
եղեւ : *Եւ եղեն փայլատակմունք և ձայնք 18
և որոտմունք . և եղեւ շարժումն մեծ՝ որ-
պիսի չէր եղեալ 'ի սկզբանէ՝ յորմէ հետէ ե-
ղեւ մարդ 'ի վերայ երկրի՝ այնպիսի շարժումն
մեծ : *Եւ եղեւ քաղաքն մեծ երիս մասն, 19
և քաղաքք ազգացն անկան. և բաբելոն մեծ
յիշեցաւ առաջի աստուծոյ, տալ նմա զբաժակն գի-
նւոյ սրտմտութեան բարկութեան նորա : *Եւ ամ 20
կղզիք փախեան, և լերինք 'ի միջոյ բաժնեան :

21 *Եւ կարկուտ մեծ իբրեւ կշիռ տաղանդոյ
անկանէր յերկնից ի վերայ մարդկան. եւ
հայհոյեցին մարդիկ զանձ յերկինն՝ վասն հա-
րուածոյ կարկտին, զի մեծ էր հարուածն եւ
սաստիկ։

ԳԼ. ԺԶ.

1 Եւ լուայ մի ումն յեօթնն հրեշտակաց՝ որք
ունէին զեօթն սկաւառակսն. խօսեցաւ ընդ
իս՝ եւ ասէ. եկ այսր եւ ցուցից քեզ զդա-
տաստանս մեծ պոռնկին՝ որ նստի ի վերայ
2 ջուրց բազմաց։ *Ընդ որում պոռնկեցան թա-
գաւորք երկրի՝ եւ արբեցան բնակիչք երկրի
ի գինւոյ արբեցութեան պոռնկութեան նո-
3 *Եւ առ տարաւ զիս յանապատ հոգւովն.
եւ տեսի կին մի՝ զի նստէր ի վերայ կարմիր
գազանի, եւ լի էր անուամբ հայհոյութեան.
եւ գազանն զոր տեսի՝ ունէր զլուխս եօթն եւ
4 եղջիւրս տասն։ *Եւ կինն զգեցեալ էր ծի-
րանիս եւ կարմրոս, եւ զարդարեալ ոսկւով եւ
մարգարտով եւ ակամբք պատուականօք, ու-
նելով բաժակ ոսկի ի ձեռին իւրում, եւ լի էր
5 գարշելւով եւ անմաքրութեամբ պոռնկութեամբ։ *Եւ
ի ճակատն նորա գրեալ անուն՝ խորհրդով.
մեծն բաբելոն՝ մայր պոռնկաց եւ գարշելեաց
6 երկրի։ *Եւ տեսի զկինն արբեցեալ յարիւնէ
սրբոց՝ եւ յարիւնէ ամ՛ վկայիցն. եւ զարմացայ՝
7 տեսեալ զնա՝ զարմացմամբ մեծ։ *Եւ ասէ
ցիս հրեշտակն. ընդէ՞ր զարմացար, ես ասա-

յից քեզ զխորհուրդս վիճակին, և դազանին
որ բարձրացեալ ունի զնա. որ ունի զեօթն
գլուխն՝ և զտասն եղջիւր։ *Եւ դազանդ 8
զոր տեսեր՝ որ էր, և չէր, և հանդերձեալ է
ելանել ՚ի դժոխոց՝ և ՚ի կորուստ երթալ. և
զարմացան ամենեքեան՝ որ բնակեալ են ՚ի
վերայ երկրի. որոց ոչ էր գրեալ անուանք
նոցա ՚ի գիր կենաց ՚ի սկզբանէ աշխարհի.
զոր տեսանէիր զդազանն, զի էր՝ և չէ, և
մերձ է։ *Ա՛ստ է իմաստութիւն՝ որ ունի 9
միտս. և եօթն գլուխն՝ եօթն լերինք են,
ուր կինն նստեալ էր ՚ի վերայ նոցա. և նոքին
թագաւորք են եօթն. և թագաւորք եօթն
գալով, *հինգն անկան, և մին կայ, և միւնն 10
ոչ է եկեալ. և յորժամ գայ՝ սակաւիկ մի ժա-
մանակ ունի։ *Եւ դազանն՝ որ էր՝ և չէ՝ և 11
նա ութերորդ է. և է յեօթանց անտի, և ՚ի
կորուստ երթալոց է։ *Եւ տասն եղջիւրն՝ 12
զոր տեսեր՝ տասն թագաւորք են. որոց չև
առեալ զթագաւորութիւն, այլ առ-
նուն՝ և կան իշխանք ՚ի մի ժամ. և առնուն
նոքա զիշխանութիւն ընդ դազանին։ *Սոքա 13
մի կամս ունին, և զզօրութիւն և զիշխանու-
թիւն դազանին տան։ *Եւ ընդ դառնն 14
պատերազմին. և դառնն յաղթէ նոցա. զի
տէր է նոցա, և թագաւոր թագաւորաց. և
որք ընդ նմա՝ կոչեցեալքն, ընտրեալք՝ և
հաւատացեալք։ *Եւ ասաց ցնա. և զջուրն 15
զոր տեսեր՝ ուր նստէր պոռնիկն, ժողովուրդք

են, և բաղմութիւնք և ազգք և լեզուք։
16 *Եւ տասն եղջիւրքն՝ զոր տեսեր դազանին,
նոքա տեսցեն զպոռնիկն՝ և աւերացեն զնա,
և զմարմին նորա կերիցեն՝ և այրեացեն զնա
17 հրով։ *Քանզի ած Աստ. 'ի սիրտս նոցա առ
'ի լինել նոցա մի կամս, և տալ զթագաւո-
րութիւն դազանին՝ մինչև կատարեսցի բանն
18 աստուծոյ։ *Եւ կինն զոր տեսեր՝ է քաղաքն
մեծ, որ ունի զթագաւորութիւն 'ի վերայ
թագաւորութեանց երկրի։

Գլ. ԺԸ.

1 Եւ յետ այսորիկ տեսի այլ հրեշտակ կի-
նալ յերկնից՝ որ ունէր իշխանութիւն մեծ, և
2 երկիր լուսաւորեցաւ 'ի փառաց նորա։ *Եւ
աղաղակեաց 'ի ձայն մեծ՝ ասելով. անկաւ
բաբելոն մեծն, որ եղեալ էր բնակութիւն
դիւաց՝ և արգել ամ այսոց պղծոց, և բանտ
պահպանութեան ամ ոգւոց անսրբից՝ և ա-
3 տելեաց։ *Վասն զի 'ի բարկութենէ գին-
ւոյ պոռնկութեան նորա արբին ամ ազգք և
թագաւորք երկրի՝ որ ընդ նմա պոռնկեցան.
և վաճառականք երկրի՝ 'ի նորա զօրութեան
4 յօրանալոյ մեծաց։ *Եւ լուայ ձայն յերկ-
նից՝ զի ասէր. ելէք 'ի միջոյ դորա ժողո-
վուրդ իմ, զի մի՛ հաղորդ լինիք մեղաց դո-
րա, և մի՛ զհարուածս դորա ընկալնիցիք.
5 *զի հասին կցեցան մեղք դոցա մինչև յեր-
կինս. և յիշեաց աստուած զամբարշտութիւնս

դուրս : *Եւ հասուցանէ դմա՝ որպէս և հա- 6
ւոյցն մեզ , և առցէ դա երկպատիկ ըստ
գործոց իւրոց. և զբաժակն որով խառնեացն՝
խառնեցէք դմա կրկին : *Եւ որչափ վա- 7
ռաւորեաց զինքն և խայտասց, այնչափ հա-
ւուցէք դմա սուգ . զի ՚ի սրտի իւրում ա-
սէր՝ Ես յաւ ժամ նստայց ես թագուհի՝ և
այրի ոչ ևս եղէց : *Վասն այնորիկ ՚ի միում 8
աւուր եկեսցեն ՚ի վերայ դորա հարուածք՝
մահ և սուգ և սով, և ՚ի հուր այրեսցի. զի
հզօր է տէր աստ՝ որ դատեցաւն զդա : *Եւ 9
լայցեն՝ և կոծեսցին ՚ի վերայ դորա թագա-
ւորք երկրի, որք ընդ դմա պոռնկեցան և
խաղացին. և հնծեսցեն՝ յորժամ տեսցեն ըզ
ծուխ կիզման տանջանաց դորա : *Ի հե- 10
ռաստանէ կայցեն վասն երկիւղի տանջանաց
դորա՝ և ասասցեն . վայ քաղաքիդ մեծի
բաբելոնիդ . քաղաք հզօր, զի ՚ի միում ժա-
մու եկիր հասին դատաստանք քո : *Եւ վա- 11
ճառականք երկրի ողբասցեն և սգասցեն ՚ի
վերայ քո , զի բեռն նոցա ոչ ոք դնէ : *Եւ 12
շահք որ ՚ի քէն՝ ոչ ևս կայէ՝ ոսկւոյ և արծա-
թոյ և ականց պատուականաց՝ և մարգարտոյ
և բեհեզոյ և ծիրանւոյ և դեկեմբելի և որդան,
և ամ փայտ խնկոյ՝ և ամ անօթ փղոսկրեայ և
ամ անօթ ՚ի փայտէ պատուականէ և ՚ի պղ-
ղինձոյ և յերկաթոյ և ՚ի կճոյ . *և կինամո- 13
մեն և ամ խառնիկ և խադ և ինդրուկ, և գինի
և ձէթ և նաշխ և ցորեան, և ստացուածք

ամ, արքառ և ոչխար. և երիվարաց և կառաց՝ որ վայել է մարմնոց և ոգւոց մարդկան: 14 *Եւ ամ ցանկութիւն անձին քոյ գնաց ի քէն, և ամ լուսափայլ վայելչութիւնն, պարարտն և գեղն և ապրուանքն գնաց ի քէն, 15 և ոչ եւս գտցես զայդ: *Եւ ամ շահաւաճառք այսոքիւք մեծացեալք՝ ի քէն ի բաց կացցեն վասն երկիւղի տանջանաց քոց լալ՝ և սուգ առնելոյ: 16 *Եւ ասասցեն. վայ վայ քաղաք մեծ. որ պղեցեալ էիր բեհեզս և ծիրանիս և արդան և ոսկեզօծ՝ և քարինս պատուականաւ՝ և մարգարտիս. 17 *զի ի միում ժամու պակասեցաւ այսչափ մեծութիւն քո. և ամ նաւավար՝ և ամ որ ի տեղիս տեղիս նաւեն, և նաւապք և որք միանգամ ուռկանաւ գործեն՝ ի հեռաստանէ կացին լալով, 18 *և աղաղակեսցեն՝ տեսանելով զծուխ կիզմանն նորա, ասելով. ո՞նման է քաղաքիս այսմիկ մեծի: 19 *Եւ արկցեն հող ի վերայ գլխոց իւրեանց՝ և գոչեալով ձայնիւ մեծաւ՝ լալով և ազալով ասասցեն. վայ վայ քաղաք մեծ, որով ամենեքեան մեծանային որք ունէաք զնաւս ի ծովս՝ վասն պատուականութեան քո. զի ի միում ժամու ապականեցաւ: 20 *Ուրախ լերուք ի վերայ նորա երկինք՝ և սուրբ առաքեալք և մարգարէք. զի դատեցաւ ամբ զդատաստան ձեր ի նմանէ: 21 *Եւ առ հրեշտակն հզօր՝ քար մի իբրև զերկան մեծ, և ընկէց ի ծով՝

ասելով. այսպէս յարձակմամբ անկցի բաբե-
լոնիա քաղաք մեծ, և այլ ոչ եւս դայցի: *Եւ 22
ձայն քնարերգացս և երաժշտականաց՝ արո-
ւեստականաց և փողահարաց՝ և թմբկի, այլ
ոչ եւս լսելի 'ի քեզ: *Եւ լոյս ճրագի և 23
ձայն հրկանի՝ այլ ոչ եւս երեւեսցի 'ի քեզ,
և ձայն փեսայի և ձայն հարսին այլ ոչ եւս լը-
սելի 'ի քեզ. և ոչ վաճառականք քո՝ փա-
ռաւորք և մեծամեծք երկրի, որ գեաւարճա-
ցեալ էին 'ի քեզ, վասն զի կախարդութեամբ
դեղաւորութեան քո մոլորեցան ամ ազգք:
*Եւ 'ի քեզ ամ արիւն մարգարէից և սրբոց 24
գտաւ, և ամ դրելոց յերկրէն կենդանեաց:

Գլ. ԺԸ.

Եւ յետ այնորիկ լուայ ձայն մեծ բազ-
մութեան յերկինս ասելով. ալէլուիա, փրկ-
ութիւն և փառք և պատիւ և զօրութիւն
այ մերում. *զի ճշմարիտ և արդար են դա- 2
տաստանք նորա. զի դատեաց զպոռնիկն
մեծ 'ի պոռնկութեան իւրում, և խնդրեաց
զվրէժ արեան ծառայից իւրոց 'ի ձեռաց նո՛ր:
*Եւ կրկին անգամ օրհնեցին՝ և ասացին, ա- 3
լէլուիա. և ծուխ նորա ելանէր յաւիտեան
յաւիտենից: *Եւ անկան քահանայք և չորք երի- 4
տասանքն՝ և չորք կենդանիքն, և երկիրպագին
այ՝ որ նստէր յաթոռ փառաց, ասելով, ա-
մէն՝ ալէլուիա: *Եւ ձայն յաթոռոյն ելանէր 5
ասելով. օրհնեցէք զամ մեր ամ ծառայքնո-
րա, և որք երկնչիք 'ի նմանէ՝ փոքունք և

6 մեծամեծք։ *Եւ լուայ ձայն բազմութեան մեծի՝ իբրև ձայն ջուրց բազմաց, և իբրև
ձայն հզօր որոտման, ասելով դարձեալ. ա-
լէլուիա, զի թագաւորեաց տէր ամ
7 ենակալ։ *Խնդամք՝ (և ցնծամք) և
տամք փառս նմա, զի եկն հարսանիք գա-
ռին, և կինն հարսն նորա պատրաստեաց
8 ինքն։ *Եւ տուաւ նմա զգենուլ բեհեզ
սպիտակ սուրբս և լուսափայլս. որ է բե-
9 հեզն արդարութիւն սրբոցն։ *Եւ ասէ
ցիս. գրեա՝ երանելիք
են ամենեքեան՝ որ կոչեցեալ են յընթրիս
10 հարսանեացդ գառինն։ *Եւ ես անկեալ ա-
ռաջի ոտից նորա, երկիրպագի նմա. և ասէ
ցիս. անսա՝ մի՛ անկանիր առաջի իմ, քանզի
և ես ծառայակից քո եմ, և եղբարց քոց՝
որք ունին վկայութիւնն յիսուս քրիստոս. տէրն
այլ միայն երկրպագեա. քանզի հաստատու-
թիւնամբ յիսուսի է տեսիլդ, և հոգի մարգարե-
ութեանդ. զի վկայութիւն յիսուսի է հոգւոյն
11 սրբոյ, որ ի մարգարէսն էր։ *Եւ տեսի
զերկինս բացեալ. և ահա ձի սպիտակ. և
որ հեծեալն էր ի նմա՝ հաւատարիմ և ճըշ-
մարիտ, և արդարութեամբ դատի՝ և պա-
12 տերազմի։ *Եւ աչք նորա բոց հրոյ, և ի վր
գլխոյ նորա պսակք բազումք. և ունէր անուն
գրեալ, զոր ոչ ոք գիտէ՝ բայց միայն ինքն։
13 *Եւ արկեալ զհանդերձ ներկեալ
արեամբ. և կոչէր անուն նորա՝ բան աստու-

ծոյ։ *Եւ զօրաւարք երկնից՝ և զօրք երկնից 14
զհետ երթային նորա ձիով (սպիտակօք)։
զգեցեալ բեհեզս սուրբս և սպիտակս։ *Եւ 15
ի բերանոյ նորա ելանէր սուր սրեալ. զի նո-
վաւ հարցէ զազգս. և նա հովուեսցէ զնոսա
գաւազանաւ երկաթեւս. և նա կոխեսցէ զըզ
հնձան գինւոյ՝ բարկութեան սուր ա-
մենակալի։ *Եւ ունէր ի վերայ պատմու- 16
ճանի իւրոյ, և ի վէր անդամոյ իւրոյ գիր
գրեալ. թագաւոր թագաւորաց, և տէր տե-
րանց։ *Եւ տեսի այլ հրեշտակ՝ որ կայ ի վէր 17
արեգականն, զի աղաղակեաց ի ձայն մե-
ծաւ համայն հաւուց թռուցելոց ընդ միջ երկնից՝ ա-
սելով. եկայք ժողովեցարուք յընթրիս մե-
ծին աստ. *և կերիջիք զմարմինս թագաւո- 18
րաց, (և զմարմինս հզօրաց), և զմարմինս հե-
ծելազաց՝ և ամենայն հեծելոյն ի նոսա, և զմար-
մինս ազատաց և ծառայից՝ մեծի և փոքու։
*Եւ տեսի զգազանն՝ և զթագաւորս երկրի՝ 19
և զզօրս նոցա ժողովեալս առնել պատերազմ
ընդ այնմ, որ հեծեալն էր ի ձին սպիտակ՝
և ընդ զօրս նորա։ *Եւ բռնեցաւ գազանն, 20
և որ ընդ նմա առաքս մարգարէին՝ որ առնէր զըզ
նշանսն առաջի նորա, և զորս մոլորեցոյց. և
ետ առնուլ զդրոշմ գազանին՝ և զերկրպաշ-
տեսն պատկերի նորա. և կենդանւոյն արկին
զնոսա ի լիճ հրոյ այրեցելոյ ծծմբով։ *Եւ 21
սպանն մեռան ի սրոյ հեծելոյն ի վերայ ձիոյն.
յորոյ բերանոյ ելանէր սուրն. և ամենայն

թռչունք յարդեցան ի մարմնոց նոցա ։

Գլ. Ի.

1 Եւ տեսի այլ հրեշտակ՝ ղի իջանէր յերկինից, եւ ունէր զիսակնա զժոխոց, եւ
2 շղթայս մեծ ի ձեռին իւրում. *և բմբըռնեաց զվիշապն՝ (զօձն) զառաջինն, որ է բանսարկուն և սատանայ, և կապեաց զնա հա-
3 զար ամ, *և արկ զնա յանդունդս դժոխոց, և փակեաց և կնքեաց զնա՝ զի այլ մի՛ եւս մոլորեցուսցէ զազգս, մինչեւ կատարեսցի հազար ամն. և յետ այնորիկ պարտ է լուծա-
4 նել նմա սակաւ մի ժամանակ ։ *Եւ տեսի աթոռս. և նստան ի վերայ նոցա. և դատաստանութիւն տուաւ նոցա, ընտրել զհոգիս չարչարելոցն վասն վկայութեանն յի՛ս և վասն բանին այ. և զորս ոչ երկրպագին գազանին, և ոչ առնին զդրոշմ նորա ի ճակատս իւրեանց՝ և ոչ ի վերայ աջոյ ձեռին իւրեանց. և կացին և թագաւորեցին ընդ քրիստոս հազար ամ ։
5 *Եւ յետ այսորիկ ի մեռելոց ոչ ոք եկաց, մինչեւ ի կատարել հազար ամին ։ այս է յա-
6 րութիւն առաջին ։ *Երանի սրբոցն. որք ունին բաժին ի յարութեանն առաջնում, ի վերայ սոցա երկրորդ մահն ոչ ունի իշխանութիւն. այլ լինիցին քահանայք այ՝ և ծին յի՛ս քրիստոս. և թագաւորեսցեն ընդ նմա հա-
7 զար ամ ։ *Եւ յետ հազար ամին լուծցէ զսատանայ՝ և հանցէ ի բանտէ անտի. եկեսցէ և մոլորեցուսցէ զազգս սմա ընդ չորս կողմանս

երկրի. և զգոդ և զմագոգ առնել ի ձեռս՝
ժողովել նոքօք զամ զօրս ի պատերազմ. ո-
րոյ թիւ նոցա իբրև զաւազ ծովու: *Եւ 8
ելեան ի լայնութիւն երկրի, և պատեցին
շուրջ զբանակս սրբոցն, և զքաղաքին սիրել-
ւոյ: *Եւ իջեալ հուր յերկնից առ ի յոյ՝ և 9
կերիցէ զնոսա և զօրագլուխն նոցա զպատա-
նայ՝ որ մոլորեցոյց զնոսա. և արկցէ զնոսա ի
ծովն հրոյ և ծծմբոյ, ուր էր գազանն՝ *և 10
առաւ մարգարէն. և չարչարեսցին գտիւ և ըղ
դիշեր: *Եւ տեսի աթոռ սպիտակ մեծ. և 11
ի վերայ նորա նստեալ՝ յորոյ երեսացն եր-
կընչէին և փախչէին երկինք և երկիր, և տեղի
ոչ գտաւ նոցա: *Եւ տեսի զմեռեալս մե- 12
ծամեծս և զփոքրունս, որ կային առաջի ա-
թոռոյն. և գրեանք բանային. և այլ գիրք
բացաւ կենաց, և դատեցան մեռեալք ի
գրելոցն՝ ըստ գործոց իւրեանց: *Եւ ետ 13
ծով զմեռեալս իւր, և մահ և դժոխք զիւ-
րեանց մեռեալս. և դատեցան իւրաքանչիւր
ըստ գործոց իւրեանց: *Մահ՝ և դժոխք 14
մատնեցան ի լիճ հրոյն. (այս է մահն երկ-
րորդ): *Եւ որ ոչ ոք գտաւ ի գիրն կե- 15
նաց գրեալ՝ արկաւ ի լիճ հրոյն:

ԳԼ. ԻԱ.

Եւ տեսի երկինս նոր՝ և երկիր նոր. քանզի 1
առաջինն երկինք և երկիր էանց. և ծովն ոչ էր:
*Եւ զքաղաքն սրբոյ զնորոգեալ տեսի՝ զի իջանէր 2
յոյ՝ և յերկնից, զարդարեալ և պատրաստեալ

3 ոմն հարան առն իւրոյ : *Եւ լուայ ձայն յերկ-
նից՝ որ ասէր. ահաւասիկ խորանն ոյ՝ ի մէջ
մարդկան, և բնակեսցէ ընդ նոսա. և նոքա ժո-
4 ղովուրդ նմա. և սա ած նոցա : *Եւ ջնջեսցէ
զամ արտօսր յաչաց նոցա. և մահն ոչ ևս ոյ,
ոչ սուգ՝ և ոչ աղաղակ, ոչ ցաւք՝ և ոչ աշ-
խատանք ոչ ևս ոյ, զի առաջինն էանց :
5 *Եւ ասաց ցիս՝ որ նստէր ՚ի վերայ աթոռոյն.
ահաւասիկ առնեմ զամ նոր. և ասէ ցիս,
գրեա. այս բանք ճշմարիտ և հաւատարիմք :
6 *Եւ ասէ ցիս. եղէ՝ ևս եմ ալփա և ով,
սկիզբն և կատարած, ևս ծարաւելոցն տամ
7 յաղբերէ ջրոյ կենաց ձրի : *Ով յաղթէ, ժա-
ռանգեսցէ զայս ամ. և ևս եղէց նմա ած, և
8 նոքա եղիցին ինձ որդիք : *Եւ ծուլացն և ան-
հաւատից՝ սպանողաց և պոռնկաց՝ և կախար-
դաց և կռապաշտից՝ և դեղատուաց, և ամ
ասոց՝ ամբարշտութեանց՝ իւրեանց ՚ի
լճին այրեցելոյ հրով և ծծմբով. որ է մահն
9 երկրորդ : *Եւ եկն առ իս մի յեօթնից հրեշ-
տակացն, որք ունէին զեօթն սկաւառակսն
լցեալս եօթն վախճանաւ կատարածովք, խօ-
սեցաւ ընդ իս և ասէ. եկ՝ ցուցից քեզ զՔ
10 հարսնն և զկինն գառինն : *Եւ առ տարաւ
զիս ՚ի լեառն մի բարձր և մեծ՝ հոգւովն. և
ետուր ինձ զքաղաքն մեծ և սուրբ՝ եկեմ. զի
11 իջեալ էր յերկնից առ ՚ի յոյ, *և ունէր զՔ
փառս ոյ. և էր ՚ի նմա լուսաւորութիւն,
նմանեալ ականց պատուականաց՝ քար յասպիս

սառնատեսակ և կենդանի : *Եւ էին պա- 12
րիսպք նորա մեծ և բարձր , և ունէր դրունս
երկոտասան . և յերկոտասան դրունսն երկո-
տասան հրեշտակս, և անուանք իւրաքանչ-
իւրոցն 'ի վերայ դրանցն գրեալ էին՝ ըստ եր-
կոտասան ցեղից իսրայէլի : *Յարևելից 13
կողմանէ դրունք երիք , 'ի հիւսիսոյ կող-
մանէ դրունք երիք , և 'ի հարաւոյ կողմանէ
դրունք երիք, և յարեւմտից կողմանէ դր-
րունք երիք : *Եւ պարիսպ քաղաքին ու- 14
նէր հիմունս երկոտասան, և 'ի նոսա երկո-
տասան անուանք երկոտասան առաքելոց
գառինն : *Եւ որ խօսէրն ընդ իս , ունէր 15
եղէգն ոսկի 'ի ձեռին իւրում. զի չափեսցէ
զքաղաքն՝ և զդրունս նր՝ և զպարիսպս նր :
*Եւ էր քաղաքն քառակուսի . և որչափ եր- 16
կայնութիւն նորա՝ նոյնչափ և լայնութիւն՝
և բարձրութիւն՝ հաւասար . և էր չափ եր-
կայնութեան նորա երկոտասան հազար ա-
պարէզս. և լայնութիւն նորա և բարձրութիւն
միաչափ՝ կիսկս : *Եւ չափեաց զպարիսպն 17
նորա՝ հարիւր և քառասուն և չորս արաս-
րէզս. չափ մարդոյ՝ որ է հրեշտակի : *Եւ 18
էր շինուած պարսպացն քաղաքին յասպիս . և
քաղաքն էր ոսկի մաքուր՝ նման սուրբ և
պիտակ ապակւոյ : *Եւ հիմունք քաղաքին 19
յամենայն պատուականանայ . հիմն առաջին
պարսպին յասպիս , երկրորդն շափիղա , եր-
րորդն պղնձագոյն , չորրորդն զմրուխտ, *հին- 20

պերտրդն եղեգնաքար , վեցերորդն սարդիոն , եօթներորդն ոսկեքար , ութերորդն բիւրեղ , իններորդն տոպազիոն , տասներորդն քրիսոպրասոս , մեռասանն յակինթ , երկոտասաներորդն ամեթիստ : *Եւ էին երկոտասան դրունք յերկոտասան մարգարտաց՝ միաձեւ . և իւրաքանչիւրոյն դրունք՝ էին մի մի դուռն՝ ի միոյ միոյ մարգարտէ . և ընդարձակութիւն քաղաքին ոսկի մաքուր՝ ոպէ ապակի պայծառ : *Եւ տաճար ոչ տեսի ի նմա , քանզի Տէր Աստուած ամենակալ տաճար էր ի նմա՝ և գառն : *Եւ քաղաքին չէին պէտք արեգական և լուսնի , զի լուսաւորեացեն զնա . քանզի փառքն Աստուծոյ լուսաւորէին զնա յամ ժամ . և ճրագ ի նմա գառն : *Եւ գնային հեթանոսք ի լոյս նորա . և թագաւորք երկրի լուսաղծեաց լինէին ի փառաց նորա : *Եւ դրունք նորա ոչ փակէին ի տուէ և ի գիշերի , այլ բաց կային հանապազորդ . և գիշեր ոչ եւս լինէր ի նմա . *այլ փառք և պատիւ ազգաց : *Եւ ոչ մտցէ անդ ամ չարակամ՝ և պիղծ և սուտ թիւն , բայց միայն որ գրեալ են ի գիրս կենաց գառնին :

ԳԼ. ԻԲ.

Եւ ցոյց ինձ մաքուր գետ կենդանի ջրոյ՝ սառնատեսակ , որ ելանէր յաթոռոյն Աստուծոյ և գառն : *Եւ գնայր ի մէջ հրապարակաց քաղաքին . և ծառոյ կենաց՝ որ բերէր պտուղս տասն

կոտասան. ըստ միոյ միոյ ամսոյ տային ըզ
պտուղս իւրեանց. և տերեւ ծառոյն էր բըժ-
շկութիւն հեթանոսաց։ *Եւ նզովք անդ 3
ոչ եւս էին. և աթոռն ամ և գառինն ներ էր ի
նմա. և ծառայք նորա պաշտէին ինա. *տես- 4
սանէին զերեսս նորա. և անուն նորա գրեալ
էր ի ճակատս նոցա։ *Եւ գիշեր ոչ անդ՝ և 5
չէր հնձ անդ ալեաց ճրագի և լուսոյ արեգա-
կան. վասն զի տէր աձ լուսաւորէր ինոսա.
և թագաւորեսցեն յաւիտեանս յաւիտենից։
*Եւ ասէ ցիս. այս բանք հաւատարիմ է և 6
ճշմարիտ. և տէր աձ մարգարէից սրբոց՝ ա-
ռաքեաց զհրեշտակ իւր՝ ծառայիլ իւրում
ցուցանել՝ զոր լինելոց է վաղվաղակի։ (*Ահա 7
գամ վաղվաղակի). երանի՝ որ պահէ զբան
մարգարէութեանս գայս։ *Եւ ես յովհաննէս 8
լուայ՝ և տեսի զայս ամ. և յորժամ լուայ և
տեսի, անկայ՝ և երկիրպագի հրեշտակին որ
ցուցանէր ինձ զայս ամ։ *Եւ ասէ ցիս. մի՛ 9
անկանիր առաջի իմ՝ և երկիրպագանդր.
քանզի և ես ծառայակից քո եմ և եղբարց
քոց՝ որ պահեսցեն զբան մարգարէութեան
գրոցս այսորիկ. աստուծոյ երկիրպագ։ *Եւ 10
ասէ ցիս դարձեալ. մի՛ կնքեր զբանս մար-
գարէական գրոցս այսմիկ. քանզի ժամա-
նակս մերձ է։ *Որ ամբարշտեալոյն է՝ ամբա- 11
րշտեսցի, և որ աղտեղանալոյն է՝ աղտեղաս-
ցի, և որ արդարանալոյն է՝ արդարասցի, և
որ սրբելոյն է՝ սրբեսցի։ *Ահա գամ վաղ- 12

վաղակի՝ և վարձք իմ ընդ իս, հատուցանել
13 իւրաքանչիւր ըստ գործս իւրեանց: *Ես եմ
ալիւս և ով, սկիզբն և կատարած, առաջին
14 և վերջին: *Երանելիք են՝ որ պահեն զպատ-
ուիրանս նորա. նոքա ունին իշխանութիւն
ուտել ՚ի փայտէն կենաց՝ և մտանել ընդ դր-
15 ռունս քաղաքին: *Ա՛լ եւղեն արտաքս
շունք՝ և դեղատուք և պոռնողք և կռա-
պաշտք, և ամենևեքեան որ սիրեն զստու-
16 թիւն: *Ես յի առաքեցի զհրեշտակ իմ վկ-
այել ձայս ձեզ եկեղեցեացդ. ես արմատ
և սերմ ՚ի դաւթայ, և աստղ պայծառ առա-
17 ւօտին: *Եւ հոգի, և փեսայն՝ որ գալոցն
եմ. և որ լսէ՝ ասելով թէ եկ, և որ ծա-
րաւի եցէ՝ եկեսցէ, և որ ոք կամի առնուլ
18 զկեանն կենաց ձրի: *Վկայեմ և ես ամէն՝ որ
լսէ զբանս մարգարէութեան գրոցս այսմիկ.
թէ ոք յաւելցէ ՚ի սա, յաւելցէ ած ՚ի վերայ
նմ զվօքն հարուածոցն՝ գրեալս ՚ի գիրս յայս:
19 *Եւ եթէ ոք պակասեցուսցէ ՚ի բանից մար-
գարէութեան գրոցս այսմիկ՝ պակասեցուսցէ
և հատցէ ած զբաժին նորա ՚ի ծառոյն կե-
նաց՝ և ՚ի քաղաքէն սրբոյ՝ որ գրեալ է ՚ի
20 գիրս յայս: *Ասայ՝ որ վկայեացն զայս.
գամ ես վաղվաղակի. ամէն: Եկն տէր յի՛ս:
21 *Շնորհք տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի
՚ի վերայ ամենայն սրբոց. Ամէն:

ՎԱԽՃԱՆ

ՑԱՆԿ

Գործք Առաքելոց 5
Թուղթ Պօղոսի առ Հռովմայեցիան 115
Թուղթ Պօղոսի առ Կորնթ. առաջին . . . 154
Թուղթ Պօղոսի առ Կորնթ. երկրորդ . . . 192
Թուղթ Պօղոսի առ Գաղատացիան 218
Թուղթ Պօղոսի առ Եփեսացիան 232
Թուղթ Պօղոսի առ Փիլիպեցիան 245
Թուղթ Պօղոսի առ Կողոսացիան 255
Թուղթ Պօղոսի առ Թեսաղ. առաջին . . . 265
Թուղթ Պօղոսի առ Թեսաղ. երկրորդ . . . 274
Թուղթ Պօղոսի առ Տիմոթէոս առաջին . . 279
Թուղթ Պօղոսի առ Տիմոթէոս երկրորդ . . 290
Թուղթ Պօղոսի առ Տիտոս 298
Թուղթ Պօղոսի առ Փիլիմոն 303
Թուղթ Պօղոսի առ Եբրայեցիան 306
Թուղթ Կաթուղիկեայց Յակոբոս 336
Թուղթ Կաթուղիկեայց Պետրոսի առաջին 347
Թուղթ Կաթուղիկեայց Պետրոսի երկրորդ 358
Թուղթ Կաթուղիկեայց Յովհաննու առաջին 366
Թուղթ Կաթուղիկեայց Յովհ. երկրորդ 377
Թուղթ Կաթուղիկեայց Յովհ. երրորդ 379
Թուղթ Կաթուղիկեայց Յուդայի առաքելոյ 381
Յայտնութիւն Յովհաննու 385

ZUUՈ-Арм ССР

1425

1425

1425